

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מחדר
עלוני השבוע

★
שנה שישית
גיליון מספר 586

★
ויקרא
תשפ"ה

מחנכים

אתווקים

לוננים ותוכן של הורים אורחים

חפשו את
חוברת העלוני
לילדים
מבית דפוס
'ספיד'

מני קיסר וליאת הסקר

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
לחצו כאן

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
08:19	07:39	06:25	ירושלים
08:16	07:41	06:40	בני ברק
08:18	07:41	06:32	חיפה
08:16	07:41	06:41	אשדוד
08:18	07:40	06:24	בית שמש
08:17	07:40	06:42	קרית גת
08:18	07:39	06:34	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת ויקרא תשפ"ה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על פקודי, בנושא "החרדות בערב פסח":

מאמר מעורר השראה ....

בתור אחד שגדל תחת לחצים בדיוק כמו שתיארת רק בכפולות של עשרות... כשהערב פסח לא מתחיל מפורים אלא מחנוכה, הייתי חייב את המאמר הזה כדי לדעת שכיום אני הכי בסדר שאפשר...

*

המאמר היה מדהים!

הכי אהבתי את המשפט האגבי הזה: "צעקה סבירה היא צעקה נשלטת. היא באוקטבה אחת פחות ממה שבא לי".

*

הצפת לי חזק מאוד רגשות קשים מהעבר. הנושא של חרדות בבית היה בולט מאוד. פתאום שמתי לב במבט לאחור (אני כיום בן 50), שעשיתי שינוי משמעותי מאוד בבית. הילדים שלי חוו חיים אחרים לגמרי ממני.

בעיקר מה שעשיתי, שהייתי מדבר עם הילדים על כל החומרות שלנו, הסברתי להם את הדברים, לפעמים גם הראיתי להם בהלכה את מה שכתוב. זה עזר להם להתחבר לדברים גם מצד עצמם. וכך במקום שאצטרך לצעוק עליהם או להבהיל אותם, הם לבד הקפידו על הכול מתוך הרגשה טובה.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: בישיבה של הבן נתנו רשימה של תקנות לימי 'בין הזמנים'. אני רואה שהוא לא מציית להן. האם זה התפקיד שלי להתערב?

תשובה: להתערב - זו מילה עם שתי משמעויות. נתייחס לשתייהן.

להתערב באופן מעשי. להפוך למשגיח. בזמן שהמשגיחים לא מצליחים לאכוף את התקנות, אני כאבא אעמוד להם לעזר. אני אעקוב אחריו, ואני אאסור עליו. יש כאלו שמרחיקים לכת באימונים. "אם זורקים אותך מהישיבה, אל תחזור הביתה!"

מלבד שזה מציב את האבא בעמדה לא נכונה מול הבן, לא נראה שזו הכוונה של המשגיחים.

להתערב בצורת שיח. לשוחח עם הבן, לנסות לבדוק איתו מה קורה לו מול התקנות? מדוע הוא לא מציית להן? וגם - האם הוא חושב על התוצאות, כיצד זה עלול להתפתח? וכיצד הוא חושב להתמודד עם התוצאות האפשריות? - בדרך של שיחה אפשר להשיג הרבה.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

ילדים שרוצים לעזור מדי הרבה

2. חשיבה תבניתית

יש אנשים שבראש שלהם יש תמונה ברורה וחד-משמעית: איך הארון אמור להיראות בדיוק. איזה מוצר צריכים לקנות. וכאשר הילדים חורגים במשהו, ויוצאת גרסה קצת שונה, זה מערער משהו בפנים. כי זה לא יצא בדיוק כמו שרציתי.

3. פחד מאיבוד רלוונטיות

הקושי בהאצלת סמכויות עשוי להיות קשור גם לפחד עמוק יותר: מה יקרה אם הילדים יתחילו לעשות את הכל בעצמם? מה אם אני אפסיק להיות ה"מרכז" של המשפחה? מה יקרה אם פתאום לא יזדקקו לי יותר כמו פעם?

בתפקיד מנהל, זה עוד יותר שכיח. אנשים מפחדים להפסיק להיות רלוונטיים בעבודה, ולמצוא את עצמם בחוץ.

תחושת הרלוונטיות היא צורך נפשי עמוק אצל כלנו. כמובן, שבשוק העבודה זה שכיח מאוד. יש פחד שאדם ימצא את עצמו בחוץ.

אך זה קורה גם במעגלים החברתיים, וגם - למרות שזה נשמע מוזר - בבית. הפחד הגדול יותר הוא מה יקרה אם לא יהיו זקוקים לי יותר. מה אם התפקידים יתחלקו, ושאי לא אהיה המרכז? האם זה אומר שאני לא רלוונטי יותר?

*

מה עושים עם הפחדים הללו?

צעד ראשון - הזיהוי.

ראשית לכל, לבדוק היטב את הפחדים. האם מדובר אכן בפחד ממשוה אמיתי שעלול לקרות?

נניח, שאם אמסור לעובד מסויים תפקיד מסויים, אני אכן עלול למצוא את עצמי מחוץ לעבודה.

או אולי מדובר בחרדה מוגזמת? לא משהו שבאמת עלול לקרות במציאות, אלא דמיון פרוצ בתוכי.

כנ"ל לגבי שליחת הילד לקניות או הכשרת המטבח לבחור. האם באמת יקרה משהו אם אשלח אותו? האם יהיו אלו נזקים בלתי הפיכים?

צעד שני - זו ההתמודדות.

אם זיהיתי שאכן מדובר בחרדה מוגזמת. כי לא באמת יפטרו אותי, ולא באמת יקרה משהו אם הילד יטעה בקניות, ולא יתרחש משהו נורא אם אמסור לילד את תפקיד ההכשרה. אני מזהה שהמחשבות שלי רצות קדימה בלי שליטה. הסרטים המפחידים במוח הם לא ריאליים.

באופן כזה, אנחנו עובדים מול החרדה באופן הדרגתי. מתחילים במשהו קטן. משהו שהרבה פחות מפחיד אותנו. אפשר גם להקטין את הפחד בזה שאנחנו מלווים את הילדים בדרך ויכולים לתקן טעויות אחריהם.

ככל שאנו ממשיכים להאציל סמכויות בצעדים קטנים, אט אט חוזר אלינו הרגע.

שיהיה לנו בהצלחה מרובה.

לך יש בעיה שונה מכולם. בכל הבתים מתקשים לגייס את הילדים לעזרה. וויכוחים, מריבות, וצעקות. ואילו אצלך - בעיה הפוכה. הילדים רוצים לעזור מדי הרבה.

זה קורה בכל מיני צורות.

אתה עורך רשימת קניות לצרכניה, והילד בן העשר קופץ עליך. "אני רוצה לעשות את הקניה הזאת". ומה תגיד לו, שבכל קניה הוא מפספס את ההנחות / שהוא מביא לך ארבעה במקום שלושה? / קונה עשר חבילות במבה ענקיות במקום קטנות!?

אתה בא לנקות את ארונות המטבח, ובת השתיים-עשרה מתחננת שהיא רוצה לנקות. אז מה תגיד לה, שהיא חפיפניקית, שהיא משאירה פיזורים אחריה, ושהיא לא אחראית!?

ואז אתה בא להכשיר את השיש במטבח. מים רותחים בכל נקודה, לגרוף מהר, לשפוף מים קרים. ואז הבחור מהישיבה. "טאטי, תן לי לעשות את זה". נו באמת? שתציף לי במים חמים את כל הארונות?! שתקבל לי גם כוויה בערב פסח!?

ואתה מוצא את עצמך עם עדר של עוזרים ומסייעים, שרוצים בכל מאודם לעזור לך, ואתה משתוקק בכל ליבך להעסיק אותם בקריאת ספרים, ושיניחו לך לנפשך. שיתנו לך לעבוד לבד ולסיים את כל העבודה.

*

בוא נקרא לעניין הזה בשמו: "קושי בהאצלת סמכויות". שזה אומר, שיש קושי מסויים בהעברת תפקידים לאחרים.

הקושי הזה אולי צפץ כעת בעבודות בערב-פסח, אך זה יכול לצוף בכל מקום. בפרט אצל אנשים בתפקידי ניהול, שמתוקף תפקידם זקוקים לעזרה של אחרים, אך הם פועלים בריכוזיות גבוהה, ולא מסוגלים להאציל סמכויות לאחרים.

מעטה ואילך, למרות שנמשיך לעסוק בילדים, ניתן להמיר את המילה "ילדים" ב"עובדים".

בוא נתבונן. מה יש מאחורי הקושי הזה?

כמו בכל דבר יש את החלקים הטכני, שצריך אכן ללמוד כיצד עושים את זה. ברור שהבחור לא נולד עם היכולת לצאת לקניות ויש להכשיר אותו לתפקיד הזה. וכדי להכשיר, יש לדעת פרקטית כיצד עושים את זה. עד כאן החלק הטכני.

אך יש גם את הקושי הרגשי, כי מתחת לפני השטח מסתתרת מערכת רגשית שלמה. אנחנו נתמקד בו.

הנה כמה אופציות שכדאי להתבונן בהם:

1. קושי באמון

כדי להאציל סמכות - אני צריך לסמוך.

לסמוך על הילד שזיכור מה לקנות. לסמוך על הבת שתנקה כמו שצריך. לסמוך זה תמיד האפשרות להסתפק במשהו שהוא פחות ממאה אחוזים.

העניין הזה שווה מאמר בפני עצמו, בהזדמנות בעז"ה.

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

פרשת ויקרא

"ויקרא אל משה" (א, א)

המפרשים שואלים מי הוא הקורא. כ"ק האדמו"ר מסלונים זצ"ל משיב שקולו של הקב"ה "קורא" לאדם בכל מאורעות החיים, ובכל מאורע ומאורע יש בכוחו של היהודי לשמוע את דבר השם, ואת הקריאה המיוחדת המופנית אליו. פעם הלך הגה"צ רבי ניסים יגן עם בנו ומולם הופיע כלב בולדוג שחור, ענק ממדים, ועיניו מזרות אימה. חלחלה אחזה בהם והם ניסו לשוב על עקבותיהם. כל פסיעה הייתה מלווה בפחד מוות והם חיפשו מקום מסתור. לבסוף, הסתובב הכלב ופנה לכיוון אחר, או אז פרץ הרב יגן בבכי. התפלא בנו: והרי כעת הסכנה מאחורינו, מה פשר הבכי?! ענה הרב: מדוע אינני מפחד כך מהקב"ה? הרי הקב"ה הוא חוקר כליות ולב! האם הכלב מפחיד יותר? האם פקיד מס הכנסה מפחיד יותר? האם מחלה מפחידה יותר? האם תאונת דרכים מפחידה יותר? על כך אני בוכה! וכך אמר רבי יוחנן: "יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם" (ברכות כח, ב)

"ויקרא אל משה" (א, א)

אמר רבי יהודה בוא וראה כמה חביבין תינוקות לפני הקב"ה. גלתה סנהדרין ולא גלתה שכינה עמהם, וכיון שגלו תינוקות גלתה שכינה עמהם, הדא הוא דכתיב (איכה א, ג) "עולליה הלכו שבי לפני צר" (מדרש איכה פ"א, ה). מעשה היה באשה אחת אשר בעלה היה מעניק לה לעיתים תכופות מיני תכשיטים יפים, ותמיד הייתה מתהדרת בהם לפני שכנתה, אשתו של רבנו ר' אלי לופיאן זצ"ל: תראי איזה עגילים מזהב קנה לי בעלי! תראי איזה צמיד! איזה שעון יד! איזה גורמט מזהב! הייתי מעוניינת לראות איזה תכשיטים בעלך קונה לך?

ענתה לה הרבנית לופיאן אני מוכנה להראות לך את התכשיטים שלי, אבל לא עכשיו, אלא רק בעוד חצי שעה!

עברה חצי שעה והאשה הסקרנית נכנסה שוב לשכנתה ושאלה אותה, היכן התכשיטים שדיברת עליהם? והנה נשמע פתאום נקישה על הדלת ו"התכשיטים" שלה חזרו מהתלמוד תורה! הצביעה עליהם האמא ואמרה מתוך חיוך של אושר הנה, אלו ה'תכשיטים' שלי! לך יש תכשיטים שתלויים ועומדים על הגוף ולי יש תכשיטים - נשמות מהלכות!

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה" (א, ב)

ברש"י, 'אדם' למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל. לאחד מבני ירושלים נולד בן בכור, הגיע לחזון איש זצ"ל כדי לשאול ממנו חמשה סלעים של כסף צרוף שהיו ברשותו לצורך פדיון הבן. המנהג היה שאחר הפדיון רכש אבי הבן מהכהן הפודה את חמשת הסלעים במטבעות עוברים לסוחר, ומחזירים לבעליהם.

כשהחזון איש מסר את הסלעים לאותו אדם, הורה לו לבל יודיע לכהן לפני הפדיון, שבכוונתו לקנות ממנו בחזרה את הסלעים, כדי שהנתינה תהיה במתנה גמורה ובסמיכות דעת שלמה.

הכהן הפודה היה רבי אברהם מרדכי כהן מקובנה ז"ל, שעלה לירושלים ושימש בה כמוהל מומחה ומרביץ תורה.

כשפנה אבי הבן לאחר הפדיון אל הכהן, ובקש לרכוש ממנו בחזרה את חמשת הסלעים, התנצל רבי אברהם מרדכי ואמר שלא ידע מראש שיתבקש להשיב את המטבעות, עתה כבר אינם ברשותו.

השתומם אבי הבן, הדבר היה מיד לאחר הפדיון, למי הספיק להעבירם, והלא זה עתה קבלם?

הסביר הכהן, בביתי ישנן קופות צדקה שונות, מדי פעם אני משלשל לתוכן מטבעות, אבל תמיד מלווה אותי חשש, שמא הכסף שבידי אינו נקי וישר, והרי במצות צדקה אמרו חז"ל (בבא בתרא פח:), 'צדק משלך ותן לו' ואין קטגור נעשה סנגור, לכן כאשר מזדמן לידי ממון כשר ללא חשש ופקפוק, אני מחלקו מיד לצדקה.

הכסף שאני מקבל עבור פדיון הבן, הוא שלי מן

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

אמר לו השר, שוטה שבעולם! וכי חסר לי כסף, ואני צריך את העוגה שלך? אלא אותו רועה התרפס לפני וקבלתי התנצלותו, והעוגה באה רק כאות לכניעתו לפני, אך אתה לא עשית כן וראוי להענישך. והנמשל: אין הקדוש ברוך הוא רוצה את גוף הקרבן, אלא רוצה הוא את חרטת המקריב והכנעת לבו כמעשה הרועה הראשון דווקא.

"והפשיט את העולה ונתח אתה לנתחיה" (א, ו)

העולה מכפרת על הרהורי הגאווה שבלב, וזה רמוז במילת עולה, המורה על כך שהמקריב סבור שיש בו יכולת לעלות על אחרים במעלותיו.

ה"צמח דוד" מבאר פסוק זה בצורה נפלאה: "והפשיט את העולה" - את אותה עולה, את אותה גאווה, יש צורך להפשיט ממנו ולהסיר ממוחו, ורק לאחר שיסיר ממנו את רגשי הגאווה הפסולים, אז יוכל לקיים את המשך הפסוק - "ונתח אותה לנתחיה", אז יוכל להתבונן ולנתח את מעשיו והליכותיו שפגמו באיבריו, אך ראשית יש להוציא את הגאווה מליבו כמו המנתח המסיר את האיבר המקולקל, מחליפו או מתקנו. בבית קברות יהודי אשר בקראקוב מצויה מצבה מחוץ לגדר עליה רשום: "פה נטמן יוסל'ה קמצן קדוש". באותם ימים, לפני למעלה משלוש מאות שנה, שרר בקראקוב רעב

ועוני כבד.

רוב התושבים לא מצאו מלאכה לפרנס בה את משפחתם, ואלו אשר שלחו ידם בדבר, היו שואבי מים וחוטבי עצים אשר אין הפרוטה מצויה בידם. כיוון שכך, לבושים היו בבגדיהם הבלויים, ודריים בביתם עלובים, וכאשר תקפן רעב, פעמים נתמזל מזלם והשביעו בפת חרבה נפשם, אך בדרך כלל ניצחוהו בדף גמרא, או פרק בחומש, על דרך הכתוב: "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'" (עמוס ח, יא).

בין כל העניים המרובין הללו חי אדם אחד בעושר

התורה והוא מגיע אלי ללא חשש ופקפוק. הציע הכהן, שבשעה שגבאי הצדקה יבוא לרוקן את הקופה, הוא יקנה ממנו את המטבעות ויחזירם לאבי הבן. לאחר תקופה ממושכת כאשר הגיע אבי הבן אל החזון איש כדי להשיב לו את חמשת הסלעים, סיפר לו את המאורע, והסביר מדוע התעכב עד עתה להשיב את המטבעות. כששמע החזון איש את הנהגתו המיוחדת של רבי אברהם מרדכי כהן, התפעל ואמר, זהו יהודי כשר וישר.

(הכהן הגדול מאחיו)

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה' וגו' תקריבו את קרבנכם" (א, ב)

המגיד הקדוש מדובנא זיע"א, הסביר זאת על פי משל: רועה צאן שכח את תרמילו, וכשהציק לו הרעב נטש את צאנו והשביע נפשו בסעודה דשנה במסעדה. כשחזר למרעה ולא מצא את צאנו, שאל את אנשי המקום עליהם, וסיפרו לו שצאנו פרצו את הגדר ונכנסו לגן מרהיב העין של שר העיר, רמסו שושנים וקלקלו את הגן, וכשנודע הדבר לשר ציווה לכלאם אצלו. עמד הרועה תוהה ואובד עצות, עד שניגש אליו אחד מוקני העיר ואמר לו, כי ידוע לו שלפני מספר שנים קרה מקרה מעין זה ואותו הרועה שחכם היה, קנה עוגה מפוארת והגישה דורון לפני השר והתנצל על המקרה, ונאות לו השר ושחרר את צאנו.

כאשר שמע זאת הרועה, מצא הרעיון חן בעיניו ואף הוא עשה כמעשה קודמו וקנה עוגה מפוארת לשר, אך לרוע מזלו לא מצא את השר במקומו, אלא נודע לו שזה עתה נסע השר לעיר אחרת.

לא איבד הרועה את עשתונותיו, הניח את העוגה על שלחן השר, פתח את דיר הצאן ולקח את צאנו. כשחזר השר למקומו, קרא לו ושאלו, באיזה רשות פתח את הדיר ולקח את הצאן? השיב לו הרועה, שעשה כמעשה הרועה שקדם לו.

"גם כי אלה בגיא..... כי אתה עמדי"

סַפֵּר אֶחָד מֵהַחֲבֵרִים: לִפְנֵי מִסְפָּר שָׁנִים עָבַרְתִּי תְּקוּפָה קִשָּׁה בְּמִיחָד בְּחַיִּי. כְּשֶׁהֲכָאֵב הָיָה בְּלִתי נִסְכָּל, יִצְאֵתִי לְהִתְבַּדֵּד בְּפִעֵלְד (- שְׂדֵה), מִחֲפֵשׁ מִרְפָּא לְנַפְשִׁי. בְּמַהֲלֵךְ הַלִּיכְתִּי בְּהִתְבַּדְדוּתִי, הִתְקַשְׁרְתִּי לְאֲדָמוֹ"ר שְׁלִיט"א וְשִׁפְכְתִּי בְּפָנָיו אֶת לְבִי. מִן הַסֵּתֶם - הִשִּׁיב לִי אֲד"ש, חוֹשֵׁב אֶתְּהָ שְׁאֵתְהָ נִמְצָא בְּ"שְׂאוֹל". אֲבָל דַּע לֵךְ - זֶה כָּלֵל לֹא "שְׂאוֹל". זֶה הִתְכַּלִּית שְׁלֵךְ בְּעִבּוֹדֵת ה'!

וְאִזּוּ הַמְשִׁיךְ לְפָרֵשׁ בְּפָנָי דְּבָר שֶׁשָּׁמַע מֵהֵרָה "צ'ר' אֲשֶׁר פְּרִינְד זצ"ל, עַל הַפְּסוּק שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּתִהִלָּם: "כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשִׂאוֹל, לֹא תִתֵּן חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת" (תְּהִלָּים טז, י).

הַפְּסוּק אֵינּוּ מְבַקֵּשׁ שֶׁלֹּא נַחֲוֶה קְשִׁיִּים, 'לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשִׂאוֹל' אֵינּוּ פְּרִישׁוֹ שֶׁלֹּא אֶחָוֶה אֶת הַשְּׂאוֹל, אֲלֵא שֶׁלֹּא אֶרְאֶה בּוֹ רַק שְׂאוֹל, וְלֹא תִתֵּן חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת' - שֶׁלֹּא אֶרְאֶה בְּקִשֵׁי הַזֶּה הַרְס וְחֲרָבָן, אֲלֵא אֲבִין שֶׁהַמְשִׁךְ הַפְּסוּק הוּא הַעֲקָר: 'תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים' - שְׁאֵלְמֵד מֵהַמַּעֲבָר הַזֶּה אֶת הַדֶּרֶךְ שֶׁבָּה אֶתְּהָ רוּצָה שְׂאֵלְךָ.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

ערב שבת נכנס עני מעניי העיר אצל רב העיירה, הלא הוא הגאון הקדוש בעל ה"תוספות יום טוב" זיע"א: רבינו! תן לי מעט פת להאכיל בו את ילדיי בשבת קודש!
אתן לך בכבוד ובשמחה - ענהו הרב - אך אמור לי נא, מכירים אננו זה עשרים שנה. מדוע באת דווקא היום?
אומר לכם את האמת בעניין הזה, אף שכל ימי נשתמרה כסוד בלבי, מדי שבוע ביום חמישי, קיבלתי תחת דלתי השבורה מעטפה ובה חמישה רובל, אין אני יודע מי היה מניחה שם, אך אני יודע שבמעות אלה לוקח הייתי צורכי שבת לבניי ולבנותיי, ועתה לא קיבלתי המעות, והיכה הרעב בביתי.

בעוד הם יושבים ומשוחחים, באו עוד ועוד עניים מעניי היער, וכולם סיפור אחד להם על מעטפה תחת הדלת. מעולם לא דיבר איש מהם על זה, כי חושש היה שאם יפרסם את הדבר ברבים, יפסיק אותו אדם החפץ לתת

בסתר להניח שם את מתנותיו, שמא בגלוי לא יחפוץ לתת.

הרב הבין בחכמתו את סוד העניין וצווח צווחה גדולה ונוראה: יוסל'ה הקדוש! האם סולח אתה לנו? האם יש מחילה לאשר עוללנו לך? אתה פירנסת את עניי עירנו שנים רבות, ואילו אננו זיללנו בכבודך וביזיונו אותך בציבור, הלבנו את פניך, ואת חיינו אנו חבים לך. כלום יש מחילה בעולם לכפויי טובה שכמונו? אה, אה...
כך היה עומד וצווח עד שכמעט פרחו נשמתו. חבורת העניים ישרה אף היא סביבו ומיררו בבכי:

יוסל'ה דאג לכל מחסורנו ואנו ובנינו רגמנוהו באבנים ובשאר ירקות.

"אם הכהן המשיח יחטא" (ד, ג)

פעם אחת אירע לרבינו (הרה"ק ר' משה צבי מסאווראן ז"ל) חילול שבת בשוגג, שבעת התעטפו בטלית כיבה את הנר ברוח העיטוף, בעת התפילה עלה הדבר במחשבתו ולא נתן לו מנוח, ולא היה יכול להמשיך בתפילתו מרוב מרירות נפשו כי עגמה עליו.

חיכך בדעתו עד אשר עלתה לו, באמרו כי לו יהיה שהיה הדבר במזיד היה מגיע לו גיהנום על כך, והלא גם בגיהנום משבחים הרשעים לקב"ה כמאמר חז"ל (שמו"ר ז, ג) כשם שקילוסו של הקב"ה עולה מגן עדן מפי הצדיקים, כך עולה מגיהנום מפי הרשעים...

גדול ויוסל'ה שמו. ביתו היה גדול ומפואר, וחדרים לו מימין ומשמאל, ובשעות הלילה - עשיות חינוניות מאירות את חללו, ותנורים משכחים בו את הקור העז אשר בחוץ, למען תומתק על יוסל'ה שנתו.

מרוב בגדים וכלים נאים, הגיע הדבר לידי כך, שמה שלובשים בני ביתו בתשעה באב קודם חצות, לא לבשה בקראקוב אפילו כלה תחת חופתה...

אולם, אף שאמרו חז"ל "דירה נאה וכלים נאים מרחיבים דעתו של אדם", דעתו של יוסל'ה צרה עליו מאוד ולבו גס בבריות, מימיו לא פרס פרוסה לעני ולא שעה לשוועת רעבים עד שהיו אומרים עליו הבריות: גדולה קמצנותו מגודל עושרו.

איש לא רצה בשיג ושיח עימו, ביום השבת לא בירכוהו ב"שבת שלום" וביו"ט לא איחלו לו "חג שמח".

שנאת הבריות הגיעה אליו עד שילדים ניצבו על עצים וגגות ורגמוהו באבנים ובפירות רקובים.

יום אחד חלה יוסל'ה במחלה קשה ושכב על ערש דווי, רופאיו קבעו ששעותיו ספורות.

באו אצלו אנשי חברה - קדישא ואמרו לו: יוסל'ה, הנה אתה הולך למות! לא ירד כספך עימך לקבר ולא יפיח בעצמותיך היבשות רוח חיים, תן לקופת הקהילה אלף רובל למען עניי העיר, ואנו נעסוק בקבורתך לפי כל הכללים ולפי הלכות כבוד המת.

דע לך, אם אי אתה עושה כן, אין אנו מתעסקים בקבורתך, והיה בשרך טרף לעוף השמים!

אין אני נותן כי אם חמישים רובל, ותו לא! אם לא תרצו, לא תקברוני, כל חי הייתי לבדי, וכך גם אקבור את עצמי לבדי.

אמרו האנשים לעצמם: לא רק קמצן הוא זה, אלא גם משוגע. הולך להיפרד מן העולם וחושב שלא ייפרד מכספו. קמו והלכו להם.

אחר שעה קלה נפח את נשמתו ומת. עבר יום אחד - ולא קברוהו. יום שני - ולא קברוהו. יום שלישי - ולא קברוהו. כיוון שהגיע יום רביעי, נכנס אצלו שכן הגר בקרבת מקום, אמר בלבבו: לא משום כבודו של יוסל'ה, אלא משום כבודו של הקב"ה, שלא יהיו בריותיו זרוקים כבשר בשדה טריפה. נטל את גופתו, הניחה על עגלה, ומשהגיע לפאתי בית הקברות, חפר בור אחרי הגדר, טמן בו את המת ושב לביתו.

תוֹךְ כְּדֵי הַשִּׁיחָה, הַחֵל אֲדָ"שׁ לְשֹׂאֵג יַחַד אֶתִּי אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, כְּפִי שְׁסַפֵּר שֶׁר' אֲשֶׁר הָיָה עוֹשֶׂה בְּשָׂדוֹת בְּמִשְׁךְ שְׁעוֹת.

לְאַחַר הַשִּׁיחָה, יִשְׁבְּתִי וְהִמְשַׁכְתִּי לַחֲזוֹר עַל הַפְּסוּק שׁוֹב וְשׁוֹב.

הַמְּלִים הַחֵלּוּ לַחֲלַחַל פְּנִימָה, מְשֻׁנוֹת אֶת הַתְּפִיֶּסֶתִי לְגַבִּי הַמְּשַׁבֵּר שְׂאֵנִי חוֹוָה.

אֵט אֵט, כְּמוֹ אוֹר שֶׁמִּפְצִיעַ בַּחֲשָׁכָה, הַבְּנִיתִי אֶת הָעֵמֶק שְׂבִדְבָרִים: כָּל מַעֲבָר בְּחַיִּים, גַּם הַפּוֹאֵב בְּיוֹתֵר, אֵינּוּ מֵיָתֵר.

יֵשׁ בּוֹ הַזְדַּמְנוֹת יְחוּדִית לְלַמֵּד, לְהַתְּבוֹנֵן וְלַצְמַח. מֵאֵז, בְּכָל פַּעַם שְׂאֵנִי עוֹמֵד מוֹל קֶשִׁי, אֲנִי נֹכֵר בְּאוֹתָהּ שִׁיחָה מְטֻלְטֶלֶת, וּמְחַפֵּשׂ אֶת הָאוֹר שֶׁבַּחֲשָׁכָה, אֶת הַלְמוּד שֶׁבַּכָּאֵב.

(ע"פ ינחני - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ודנים בדרכים להגביר את המכירות, ראו את הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב מגיע אל היריד.
לפלא היה הדבר בעיניהם, מה לו לרבי לוי יצחק וליריד, הרי זהו מקום מסחר בלבד, וענייני מסחר רחוקים ממנו כמטחוו קשת!?

כאשר קרב אליהם רבי לוי יצחק, שמעו אותו ממלמל לעצמו שוב ושוב: אוי ואבוי, הסוחרים שכחו!
מה שכחנו? שאלו אותו הסוחרים בדאגה.

ענה להם רבי לוי יצחק: אתם דנים בכבוד ראש בענייני המסחר, כיצד לנהוג באופן המועיל ביותר לריבוי הרווחים, אך שכחתם לדון בדבר הזהירות שיש לנהוג בשעת המסחר, כדי שחלילה וחס לא תכשלו בעוון החמור של גזל ואונאה!"

"או את הפקדון אשר הופקד איתו" (ה, כג)

מצב כספי דחוק, היה אצל רבי אריה לוי זצ"ל מירושלים דבר שבשגרה, לא פעם ולא פעמים לא היה ברשותו ממון כדי מחייתו, למרות זאת נמנע באפן עקבי מללוות כספים, שהרי ידוע הפסוק (משלי כב, ז) 'עבד לווה לאיש מלוה', ובכלל, לא רצה להזדקק לחסדי בני אדם.

יום אחד כשהגיעו מים עד נפש, והיה עליו לתת סכום כסף בדחיפות, נאלץ לחרוג ממנהגו ולפנות לחנווני בשוק מחנה יהודה בבקשת הלואה, ביודעו כי בערב עתיד הוא לקבל את משכרתו.

התחייב לחנווני שעוד באותו יום יחזיר את חובו, והלה נענה לבקשתו בשמחה ובנפש חפצה.

אותו היום יום מושלג היה, וככל שנקפו השעות, השלג נערם במהירות.

לעת ערב כשהגיעה המשכורת המיוחלת לרבי אריה, נערם שלג כבד ברחובות ירושלים, רבי אריה התלבט, חפץ היה להשיב את ההלוואה, מאחר והמרחק לביתו של אותו חנווני והדרך היתה חלקלקה מחמת רב השלג והיתה בחזקת סכנה, האם עליו לעמוד בדיבורו ולעשות את המאמץ הגדול, או שמא ישיב את הכסף למחרת. לבסוף החליט שעליו לעמוד בדיבורו, על אף מזג האוויר הקשה.

כיתת רבי אריה את רגליו עד לשכונה המרוחקת, בה התגורר החנווני, שעה ארוכה נאבק בעקשנות ברוחות המצלפות, ובשלג הכבד שהצר את צעדיו.

בהגיעו אל הבית, שמע מבעד לדלת את בני ביתו של החנווני מתלוננים ואומרים, כיצד העזת להלוות סכום כה גבוה, מי ערב לנו כי אכן יחזירנו, ואם לא ישיב, מה נעשה? קולו של החנווני נשמע מתגונן, סומך אני על רבי אריה, אם אמר שיחזיר את הכסף היום, אין ספק שיעמוד בדבורו, עוד היום הוא ישיב את ההלוואה.

בעוד הקולות הרמים נשמעים למרחק, נקש רבי אריה בדלת, פתח לו בעל הבית, ובראותו אותו אמר זועף, רבי אריה, במזג אוויר קודר כזה, היה עליך בשביל הלוואה לכתת את רגליך? וכי לא יכולנו להמתין עם הכסף עד למחר...
(צדיק יסוד עולם)

שמצננים את הגיהנום בדמעותיהם... והם אומרים 'יפה אמרת יפה דנת יפה חייבת', א"כ אצייר לעצמי שאני עתה בגיהנום ומשבח להקב"ה, קם ונתעורר והתפלל בשמחה רבה.
(ליקוטי שושנים)

"והתוודה אשר חטא עליה" (ה, ה)

לאחים הקדושים רבי אלימלך מליז'ענסק ורבי זושא מאניפולי, היה אח נוסף שהתפרנס מבית מוטיגה שחכר באחד הכפרים.

ידעו האחים שהוא מסתיר את מדרגותיו ונסעו אליו כדי לתהות על קנקנו.

בבואם, ראו איכרים רבים נכנסים לשתות יין שרף ואחיהם עומד ומשרתם כשאר המוזגים.

הם לא ראו אצלו מעשים נעלים, אך ראוהו מפעם לפעם רושם משהו בפנקס קטן שעמו.

באישון לילה שמעו כיצד אחיהם קורא דבר מה ופורץ בבכי, וכך נשנה דבר כמה פעמים.

תהו האחים אצלו על מעשיו והוא סיפר להם לפי תומו, כי נוהג הוא לרשום בפנקסו כל חטא ונדנוד עבירה, ובהגיע הלילה אינו שוכב לישון עד שהוא שב בתשובה שלמה.

התפלאו האחים ושאלו: כיצד יודע אתה שתשובתך התקבלה? והאח השיב: כאשר רואה אני שהכתב נמחק מהפנקס, יודע אני כי גם בשמים מחקו את חטאי.

"מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה" (ה, יז)

הרה"ק רבי מרדכי דב מהורונסטייפל זיע"א, הקפיד מאד שלא להצטלם, עד שארע והוא ביטל נסיעתו לשמחת נשואין בצאנו, כיון שהיה עליו להצטלם, לצורך הכנת הפספורט עם תמונה.

יום אחד, נודע לרבי על אדם שעלה בידו לצלמו בלא יודעין ומכר את תמונתו.

הרבי התחלחל לשמע הדברים, קרא לו, והרעים עליו בקולו, האיך העז לעשות כן, ביודעו שהדבר בנפשו שלא יעשו ממנו תמונה, ועד כמה הוא מקפיד על כך....

אותו יהודי החל לתנות צערו לפני הרבי, בביתו שתי בנות בגיל שידוכין, ובאין בידו פרוטה לפרוטה, אינו מצליח למצוא את זיווגם, לכן נאלץ לצלם את התמונה, והכסף שיקבל תמורתה יעזרנו לנישואי בנותיו.

כשמע הרה"ק זאת הדבר, אמר לו: אם כן, הבא לכאן המכונה שעושה את התמונות, אמור לרבנית שתביא לי בגדי שבת, ועשה תמונה טובה, אותה תוכל למכור, למען יהיה לך מעות לנישואי בנותיך.

לא אחר האיש לעשות כדברי הרבי, והתמונה נמכרה ברווח נאה.
(בצילא דמהימנותא)

"נפש כי תחטא ומעלה מעל בה'..." (ה, כא)

הפתעה רבה ציפתה לסוחרים שבאו ליריד, שהתקיים בסמיכות לעיר ברדיטשוב.

תוך כדי שהיו נושאים ונותנים בענייני מסחר,

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutinNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרָשַׁת וַיִּקְרָא - דְּרַךְ אֶרֶץ קְדֵמָה לַתּוֹרָה

"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵל מוֹעֵד לֵאמֹר"

(ויקרא א', א')

רבינו יונה מפרשת את המשנה (פרקי אבות ג', י"ז): "אם אין דרך ארץ, אין תורה" בזה הלשון: "שצריך תחילה לתקן את עצמו במידות ובזה תשכון התורה עליו, שאיננה שוכנת לעולם בגוף שאינו בעל מידות טובות".

ביאור הדברים הוא: האדם הוא כלי שבו עליו להשכין תורה ויראת שמיים. כשם שאנחנו מבינים שאין לאחסן דברי מאכל בתוך כלי מזוהם כך אי אפשר שהתורה תשכון בכלי בעל מידות מושחתות חוסר דרך ארץ.

הגמרא אומרת (ברכות י"ז ע"א): "אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הקדימו אדם שלום מעולם ואפילו נכרי בשוק". ר' יוחנן שהגמרא מעידה עליו שהיה בקי בגמרא, משנה, הלכה, דקדוקי סופרים והיה נשיא ישראל בתקופת חורבן הבית וכל צרכי ישראל מוטלים עליו מעולם לא קרה שישכח להגיד שלום אפילו לנכרי בשוק!

האם חשבנו לייחס חשיבות כה רבה לאמירת שלום? האם לא קורה שאנחנו חולפים ליד בני אדם ומתוך חוסר דרך ארץ אנחנו לא אומרים להם שלום? בפרט בימינו- כל גילוי של סבר פנים יפות והתנהגות בדרך ארץ הוא בבחינת קידוש השם!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
רב הקהילה מבשרת ציון

צאת לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	ריבוי תם
י"ג	18:25	19:38	20:24
ט"ד	18:43	19:36	20:21
ט"ו	18:45	19:38	20:23
ט"ז	18:44	19:37	20:22

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה שמואל אימן בן אסתר זרי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"מ קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

דיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג' בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זורי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניצרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניצרי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן דנימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנט בת דגטו רונית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעמי בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

מכאן אמרו (מדרש ויקרא רבה א', ט"ו): "כל תלמיד חכם שאין בו דעת, נבלה טובה הימנו. תדע לך שכן הוא. צא ולמד ממשה אבי החכמה אבי הנביאים שהוציא ישראל ממצרים ועל ידו נעשו כמה ניסים במצרים ונוראות על ים סוף ועלה לשמי מרום והוריד תורה מן השמיים והתעסק במלאכת המשכן ולא נכנס לפני ולפנים עד שקרא לו, שנאמר: "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר" (ויקרא א', א').

המדרש פותח במילים: "כל תלמיד חכם שאין בו דעת, נבלה טובה הימנו". על מי מדובר כאן? על משה רבינו, אבי הנביאים, אבי החכמה, מי שהוציא את ישראל ממצרים, עלה לשמי מרום והוריד תורה מן השמיים. משה רבינו היה נאמן לקב"ה כפי שבורא עולם מעיד עליו: "בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמַן הוּא" (במדבר י"ב, ז).

משה רבינו היה האדריכל הגדול של בניית המשכן, שנאמר: "וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה" (שמות ל"ט, ל"ג). הוא זוכה ומקים את המשכן על מכוננו. עם כל זה המדרש אומר שאם היה נכנס בלי שיקראו לו ללא רשות, הוא היה נחשב כתלמיד חכם שאין בו דעת ונבלה טובה הימנו!

הדברים מתמיהים כי לדברי המדרש אילו היה משה רבינו נכנס מעצמו למשכן בלא הזמנה מאת ה' יתברך, גדולתו היתה יורדת עד כדי שהיה ראוי לומר עליו ח"ו שנבלה טובה הימנו. כל כך למה? מפני חוסר דעת ודרך ארץ.

זאת למרות שמשה רבינו היה זה שהקים את המשכן וטרח הרבה בבנייתו וזה היה מאוד טבעי שמשה רבינו ירצה להיכנס לתוכו.

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לעילוי נשמת אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר נועה בת אסתר ויליד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניצרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה – הכשרת כלים לפסח

אלו כלים ניתן להכשיר לפסח?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

סכ"ם מטבח - יש אפשרות להשתמש בסכ"ם על ידי הגעלה. כלומר, עליו לשים סיר עם מים על גבי האש ובשעה שהמים מבעבעים, יתן לתוכם את הסכ"ם. לאחר מכן ישטוף את הסכ"ם מיד במים קרים

פלטה חשמלית - די שיערה עליה מים רותחים ישר מהקומקום. לאחר מכן יש לנקות היטב את הפלטה מכל חשש חמץ.

מחבת - די בהגעלה שמכניס אותה לתוך מים רותחים. במחבת מסוג טפלון לא מועילה הגעלה וחייב לקנות מחבת חדשה לפסח.

סירים - מכיוון שמבשלים בהם גם חמץ, חייב להכשירם על ידי הגעלה במים רותחים. קודם לכן ירחץ וינקה אותם היטב מכל לכלוך.

כלי זכוכית - לשיטת הספרדים, אינם בולעים חמץ ולכן אינם צריכים שום הכשר לפסח. אפילו אם הכניסו לתוכם חמץ גמור, כגון: בירה וכו', יש להתיר על ידי שטיפה בלבד. כלי זכוכית הנקראים פיירקס שמבשלים בהם על האש וכן דורלקס- מותרים בשטיפה והדחה בלבד. אולם לשיטת האשכנזים, אין להם תקנה ואסור להשתמש בהם בפסח.

כלי חרס - (ספלי קפה) לא ניתן להכשירם לפסח. אם השתמשו בהם בחום, אין הגעלה מועילה להם כלל. מכל מקום הכיור שרוחצים בו את הסירים והצלחות, אפילו אם הוא עשוי מחרסינה - יערה עליו מים רותחים ויוכל להשתמש בו בפסח.

תנור - חייב לשפשף היטב את דפנות התנור בחומר ניקוי (עם צמר פלדה) מכל שמנונית שנספגה שם. לאחר שהבריק את התנור, מדליק אותו על ריק למשך שעה בטמפרטורה הגבוהה ביותר. ידאג שעד כניסת החג יעברו 24 שעות שלא ישתמשו בו כלל.

מיקרוגל - יש להוציא את כלי הזכוכית שבו (ניתן לשליפה) ולהדicho במים רותחים. לאחר מכן יש לנקות היטב את דפנות המיקרוגל עם חומר פוגם. לאחר מכן לשים בתוכו כוס מים עם חומר ניקוי ולהפעיל למשך רבע שעה. בנוסף לא ישתמש במכשיר 24 שעות.

עשיית חסד עם הזולת

עלינו לדעת כי מעשיית חסד לא מפסידים לעולם. כאשר האדם עוזר לזולת, עליו לדעת כי הדבר הוא לטובתו ולתועלתו גם כאשר נראה בראייה ראשונית כי אין הדבר כך. להלן סיפור מופלא המעובד מתוך 'משכן שילה' שהרה"ג חיים זאיד שליט"א סיפר: נסעתי ברכב בשעה 18:30 במהירות האפשרית כדי להספיק להגיע לחנות מסוימת בחולון שיש לה חלק מיוחד ורק שם אפשר להשיג אותו. החנות נסגרת בשעה 19:00 בדיוק. לפי התכנון הייתי אמור להגיע לשם בשעה 18:45 בס"ד. באמצע הדרך ראיתי אברך יקר שמאותת לעזרה.

לא חשבתי לרגע ומיד עצרתי – חסד. שאלתי אותו מה קרה והוא סיפר שהוא נתקע, הרכב לא מניע. צריך כבלים או בוסטר כדי לנסות להתניע את הרכב. נזכרתי שיש לי בוסטר ובשמחה עזרתי לו להניע את הרכב. כשחזרתי לרכב הסתכלתי בשעון. השעה הייתה עשר דקות אחרי סגירת החנות...

אמרתי לעצמי: "מחסד לא מפסידים לעולם!". למרות השעה המאוחרת נסעתי בכל זאת לחנות בחולון. כשהגעתי לשם ראיתי שהחנות כבר סגורה. אבל הפתעה חיכתה לי מבורא עולם, בעל החנות בדיוק העמיס סחורה לחנות. הוא ראה אותי ושאל: "מה אתה צריך?"

אמרתי לו: "סליחה, התעכבתי לעזור ליהודי ואני צריך חלק מסוים". הוא שאל במה המדובר ואני הסברתי לו על איזה חלק מדובר. הוא השיב לי: "תדע לך כי החלק הספציפי הזה חסר לי כבר כמה ימים בחנות, אבל אולי עכשיו הוא הגיע במשלוח. אני צריך לבדוק".

בעל החנות התחיל לבדוק במשלוח שקיבל ואכן כך היה! החלק הדרוש הגיע בדיוק במשלוח והוא מכר לי אותו. בזכות החסד והאיחור קיבלתי את החלק בסייעתא דשמיא. אם לא הייתי עוצר לאותו האברך, הרי שהייתי מגיע לחנות בזמן והייתי יוצא משם בידיים ריקות. ממעשה חסד לעולם רק מרוויחים.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מצות מהדרין- ניתן להשיג מצות עבודת יד בפיקוחו של הרב אליהו פנחסי בהרשמה מראש 0526-329144

קו לעניית 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבה' לאחר שיעור תורה- בזמן אמת מספר פעמים ביום 02-313-7905

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב ישראל פסח פינהנדר זצ"ל

הגאון הרב ישראל פסח פינהנדר זצ"ל - נולד ב-כ"ד שבט ה'תש"ה (1945) בשיקגו, אילינוי. בילדותו למד בתלמוד תורה המקומי. בין חבריו לספסל הלימודים היה הגאון הרב נתן צבי פינקל (ראש ישיבת מיר). בשנת ה'תשכ"א (1961), כשהיה בגיל 16 עלה לבדו לישראל גר בנתיבות ולמד בישיבת הנגב אצל הגאון הרב יששכר מאיר והגאון הרב חיים פרידלנדר.

בשנת ה'תשכ"ז (1967) התחתן בבני ברק. לאחר נישואיו כיהן כר"מ בישיבת הנגב. בשנת ה'תשכ"ח (1968) התחיל בלימודי רבנות. למד אצל הגאון הרב יעקב אדלשטיין ברמת השרון. את ה'שימוש חכמים' עשה אצל מרן הרב שמואל הלוי וואזנר שגם הסמיכו לרבנות. בנוסף למד מילה והתחיל לשמש כמוהל. עשרות שנים שימש גם כבעל תוקע.

בשנת ה'תשל"ג (1973) רבו הגאון הרב יששכר מאיר ביקש ממנו לשוב לנתיבות ולכהן כרב ומו"ץ של הקהילה החרדית המקומית. מתוקף תפקידו שימש הפוסק בבית ה'בבא סאלי' שגר בנתיבות. בתקופה ששימש כרב בנתיבות היה נוסע בקביעות לירושלים לעשות 'שימוש חכמים' אצל הרבנים הגאונים מרן ר' שלמה זלמן אוירבך ומרן ר' יוסף שלום אלישיב.

בשנת ה'תשמ"ז (1987) לאחר ארבע-עשרה שנות רבנות בנתיבות עבר לגור בירושלים, שם שימש כרב קהילת 'אבני ישפה' בשכונת רוממה. בשנים אלו היה מקורב למרן הרב יוסף שלום אלישיב ודבק בדרכו ההלכתית. מלבד עיסוקו הרבני וההלכתי עסק בייעוץ חינוכי וייעוץ זוגי ופרסם מאמרים וספרים בתחום, בעברית ובאנגלית. בעל אמונה יוקדת. נעם הליכות. בעל מידות מופלאות. נפטר לאחר יסורים קשים ב-י"ב ניסן ה'תשע"א (2011). חי כ-66 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

אביו: ר' יוסף. **אימו:** מרת חיה מירל. **אשתו:** מרת שרה ארלנגר (נישא בשנת ה'תשכ"ז-1967). **מילדיו:** רבינו השאיר עשרה ילדים. **בניהם:** ר' יחזקאל (מחבר ספרי ההלכה 'השבת אבידה הלכה', 'באורח צדקה' על הלכות מעשר כספים ו'גנזי הקודש' על הלכות גניזה), ר' יונה-מריץ תורה, מחנך ומגיד שיעור ב'דרשו'. **מרבנותיו:** הגאונים הצדיקים מרן ר' יששכר מאיר, מרן ר' חיים פרידלנדר, מרן ר' יעקב אדלשטיין, מרן ר' יוסף שלום אלישיב, מרן ר' שמואל הלוי וואזנר, מרן ר' שלמה זלמן אוירבך.

מתלמידיו: הגאון ר"מ מאיר (רב קהילת 'בני ישפה' בירושלים). **מספריו:** **אבני ישפה** - סדרת ספרים על ארבעת חלקי השו"ע **שו"ת אבני ישפה** - שמונה חלקים **משלי מוסר** - מוסרי השכל חדשים למשלים עתיקים, על פי משלי המגיד מדובנא (5 כרכים) **בני חביבי** - הארות סביב פרשת השבוע על חינוך ילדים (2 כרכים) **ירעים אהובים** - הארות סביב פרשת השבוע על שלום בית **ישכנים אהובים** - הלכות שכנים **ישבת אהובה** - הלכות שבת.

בנו, הרה"ג ר' יונה סיפר: "אבא היה איש קדוש מאוד. המידות שלו היו מעל ומעבר להשגת שכל אנושי. אחרי שעברנו לגור בירושלים היתה לאבא דירה בשכונת רוממה. בשכונת אלינו גרה אישה שהיתה מתעבת חרדים מאוד. היא התנכלה למשפחה שלנו בצורה נוראית. היא לא יכלה לסבול את העובדה שלצידיה מתגורר רב אצילי כל כך, נשוא פנים שהוגה בתורה כל היום ושכל ראינו יעידו עליו שהוא נעים הליכות ומושלם במידות.

ההצקות שלה היו התגברו מעת לעת. פעם אחת היא הגיעה לשיא הרשעות, כשגייסה את הבת שלה שעבדה במס הכנסה. אבא הוציא ספרי שו"ת 'אבני ישפה', היא הלינה עליו שהוא מוכר ספרים ולא מדווח למס הכנסה. ההכנסות מהספרים לא היו גדולות במיוחד. במקרים רגילים לא היו עושים עסק מכזה סיפור, אבל מאחר וכאן היתה פקידה בכירה במס הכנסה שהחליטה להתנכל אליו באופן אישי, התברר שדרך רשעים צלחה והוגשה נגדו תביעת מס ענקית. התנהל נגדו משפט ממושך מאוד."

"בוקר אחד התקשרתי אליו ושאלתי אותו לשלמו. אבא השיב בחביבות גדולה כדרכו. הוא התחיל את השיחה בברכת 'בוקר טוב' מתנגנת ושמחה כמו תמיד. תוך כדי הדברים סיפר לי שהתקשרתי בשעה שרגליו עומדות על מדרגות של בית המשפט. הוא נכנס לדיון מכריע בענייניו, שבו הוא עתיד לשמוע מה גזר השופט ואם הוא נחלץ מהתביעה או שהוא עתיד לשלם קנס גדול של מאות אלפי שקלים חלילה. הכרתי את אבא וידעתי כמה האמונה שלו חזקה. בכל זאת הופתעתי מהרוע והשלווה שהיו לו לפני כזה משפט גורלי."

בשעת צהריים התקשרתי אליו שוב, לשמוע מה הדין. הוא השיב באותה חביבות עם אותה שמחה. הוא השיב לי בנימה רגועה ושלווה, כמעט בעליצות: '**ברוך ה' הכל בסדר גמור, אני בריא ושלם. בית המשפט גזר עלי לשלם קנס של מיליון וארבע מאות אלף שקלים**'. חשבתי שאני מתעלף. סכום זה הקביל לעלות של שתי דירות בירושלים באותה התקופה. מאיפה אבא יביא את הסכום הזה? אבא קיבל את זה בשלוות נפש. הרי זה לא השופט החליט, זה הקב"ה החליט לשים את ההחלטה הזאת בלב השופט, ואם זה רצון ההשגחה העליונה, משמע זה הדבר הכי טוב שיכול היה לקרות לו. וכי יש לך דבר יותר טוב מאשר רצון ה'?"

"היו לו שתי דירות בירושלים. באחת גרנו ואת השניה השכיר. מזה היתה פרנסתו העיקרית. הוא נאלץ למכור את שתי הדירות כדי לשלם את הסכום האגדי הזה. למעשה, אותה שכנה מרושעת הצליחה במזימתה ונישלה את אבא שלי מכל כספו. הוא יצא מהמשפט הזה שהיא בישלה לו ב'טוב ליבה', כשאין בידו רכוש בכלל. אחרי תקופה הוא עבר שם ליד ופגש באקראי את אותה שכנה רעה ומרושעת שהתנכלה אליו בכל הזדמנות.

אבא ניצל את ההזדמנות ואמר לה מעומק ליבו: 'שתדעי שאני מוחל לך בלב שלם, ואין בלבי שום הקפדה עליך, אני יודע שכל מה שקרה זה רצון ה' ואת לא צריכה להצטער שאולי אני מקפיד עלייך'. השכנה נעצה בו מבט מלא רוע ואמרה בקול שליו: 'אני לא צריכה את המחילה שלך, אתה יכול לכעוס ולהקפיד כמה שאתה רוצה'. **אבא שמע את הדברים והלך בלי לומר אף מילה אחת נוספת**."

שְׁמִיעָה לְתַלְמִיד חָכָם

בניהול. הוא התעניין בנושא כשרות המזון. המנהל הבכיר ענה: "נושא כשרות בית האבות נתון לפיקוח הרבנות הראשית", כמצופה.

ר' ישראל שאל: "אמור לי, היכן אתם קונים את הבשר שאתם מגישים לפני הזקנים?". "בשווק הכרמל", המנהל גמגם. "האם יש הכשר בשוק הכרמל?" ר' ישראל שאל. המנהל השיב בסבלנות: "אין שם הכשר על הבשר, אלא שבשווקים אחרים עם הכשר כל קילו בשר עולה עשר לירות ובכרמל כל קילו עולה לירה אחת בלבד, כך אנחנו חוסכים בכסף".

"אני לא מבין", זעק, "איך הרבנות נותנת תעודת כשרות?". "תמים שכמוך", המנהל השיב, "בכל ראש חודש מגיע לכאן מפקח מטעם המועצה הדתית. אנחנו קונים מספר עופות מחברת 'עוף ירושלים' שיש לה הכשר. את העופות אנחנו שמים למעלה. כשהמפקח מגיע הוא לא מעמיק. כשהוא רואה את העופות הכשרים למעלה הוא מאשר את הכשר בית האבות לעוד חודש, וחוזר חלילה".

רבי ישראל לאחר ששמע את דברים מזעזעים עזב את המקום במהירות והבין את גודל כוחו של רבינו הגראי"ל שיעץ לו לבדוק ולברר נושא זה. כעבור שבוע ביום שישי, ערב שב"ק ר' ישראל פתח את העיתון. כותרת ראשית באחד העמודים אמרה: "הנהלת בית האבות בנתניה מואשמת בגרימת מוות לזקנים בכוונה תחילה".

הוא לא האמין למראה עיניו. הוא הכיר את ההנהלה והמוסד. לרצוח זקנים? הוא העמיק לקרוא את הכתבה. הוא מצא שהתובע הראשי בפרשה את ר' שמואל בוקובסקי שמתפלל איתו באותו בית מדרש. הוא החליט לפנות אליו ולברר מדוע הם מואשמים בגרימת מוות לזקנים.

ר' שמואל היה מזועזע ואמר: "מימי לא האמנתי שיהודים, ירצחו זקנים בכוונה תחילה בעבור בצע כסף. משרד הבריאות מחייב כל בית אבות להגיש לזקנים בשר בהמה כדי לחזק את גופם. בית האבות רצה לחסוך כסף ולכן הוא קנה בשר סוסים וחמורים שערכם זול בהרבה ובישלו באופנים שונים כדי שהתרמית לא תהיה ניכרת לעין".

"בשר חמורים וסוסים הוא רעיל ביותר ולא ראוי לאכילת אדם. הזקנים לא האריכו ימים כתוצאה מאכילת בשר זה. התחלופה בבית האבות היתה כל כמה חודשים כשהנהלה 'חוגגת' מסכומי עתק שנכנסים לכיסם על כל ישיש נוסף שהם קולטים".

ר' ישראל הבין שבורא עולם הציל אותו. מעבר להצלה הרוחנית מסיוע בהאכלת מאכלות אסורות הוא ניצל ממשפט שהיה עלול להיות מואשם בו כשותף לפשע.

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך 'גיליון החינוך והמנחה'. יש בו כדי ללמדנו עד כמה כדאי לשמוע לגדולי הדור כאשר מתייעצים איתם. לעיתים גם מכך תהיה הצלתו כפי שאירע בסיפור המופלא הבא:

הרב ישראל שטיין, יהודי מתל-אביב הקדומה ומ"ס 'כפתור ופרח'. הוא התפרנס מעמלות כפיו בעסקאות נדל"ן שונות, תוך כדי קביעת עיתים לתורה בזמן שנותר.

לפני כ-40 שנה חבר מגיע אליו עם הצעה שקשה לסרב לה. בית אבות מוכר בעיר נתניה שמספק לישישים שבצילו מחסה בכל העניינים. חמישה מנהלים יש שם.

כל אחד גורף לכיסו כל חודש חמישית מהרווח. אחד מהשותפים רוצה לעזוב את ההנהלה ולמכור את חלקו בסכום של \$25,000. סכום עתק בימים ההם. אבל הרווח שגורף כל שותף בכל חודש מסתכם בכ-\$5,000,

בתוך חמישה חודשים הוא יכול לכסות את כל אשר השקיע ולהתחיל להרוויח. אופי ההצעה ורווחיה הגבוהים לעומת ההשקעה המועטה הדליקו במוחו נורות אדומות.

הוא תהה: אם להיות שותף בניהול בית האבות הוא כל כך רווחי, למה השותף מעוניין למכור את חלקו? מצד שני יתכן שמציאה הגיעה לידו. הוא לא ידע מה להחליט.

ר' ישראל השתתף באופן קבוע בשיעורו של הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל (מח"ס 'שלמי תודה') שהתקיים בכל ליל שישי בתל אביב. הוא החליט להתייעץ עם הרב.

הרב בן-ציון שמע על ההצעה ואמר: "אני לא יכול להחליט, לך לרב שטיינמן. הוא גר ברחוב חזון איש 5 בבני ברק. (בשנות השמונים מרן ראש הישיבה לא היה כל כך מפורסם). אני בטוח שאם תעשה כפי שיעץ לך, אתה תצליח בכל אשר תפנה".

ר' ישראל נסע מיד לבני ברק. הוא שטח בפני מרן הגראי"ל את ההצעה והספקות שלו. הצדיק ענה: "לכאורה הצעה זו רווחית באופן יוצא דופן. אני מציע שלפני שתיגש לעסקה תבדוק את טיב העוף והבשר שמוגשים בפני הזקנים, שמא מאכילים אותם בשר נבילות וטריפות ואז ודאי לא שווה השקעה במוסד".

ר' ישראל התפלא לנוכח תשובת רבינו. בית האבות מוכר מטעם המדינה והרשויות. בוודאי יש שם הכשר. אולי לא מן המהודרים, אבל הכשר בטח יש, אבל להאכיל נבילות וטריפות, מאן דכר שמיה!?

מכיוון שכך רבינו הורה הוא ביקש לקבוע פגישה עם שאר השותפים לניהול בית האבות. הוא בירר על עניינים שונים

הרב הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב מנחם מנדל בן שושנה ז"ל	הרב יצחק בן ברוק דב ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאיר מורד בת שושנה רייזל ע"ה	יצחק בן ברוק דב ז"ל
יצחק יצחק בן רחל ז"ל	מאירה בת יפה ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה	יצחק בן ברוק דב ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אקביל יוסף חיים בן נסכה ז"ל	יצחק בן ברוק דב ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל	יצחק בן ברוק דב ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל	יצחק בן ברוק דב ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה	יצחק בן ברוק דב ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל	יצחק בן ברוק דב ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה	יצחק בן ברוק דב ז"ל
רחל רפאל בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל	יצחק בן ברוק דב ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרח ז"ל	יצחק בן ברוק דב ז"ל
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה	יצחק בן ברוק דב ז"ל
נעמי בת כותן ע"ה	אילנה (מחורזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל	יצחק בן ברוק דב ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה	יצחק בן ברוק דב ז"ל
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל	יצחק בן ברוק דב ז"ל
בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבריאל בת נאוה ע"ה	כל נשמות עם ישראל	יצחק בן ברוק דב ז"ל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
יצחק בן פנינה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	יצחק בן פנינה ז"ל
חי יזי בן קלרה ז"ל	קסאנטי בת דגיטו ע"ה	קסאנטי בת דגיטו ע"ה	חי יזי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עשה ע"ה	סוליקה בת עשה ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה	אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרהה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	יהודה בן סעידה ז"ל	מישא אסתר בת זרהה ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	עפאת בת השמת ע"ה	מסעוד בן יקוט ז"ל
רחמה בת מסעודה ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל	חיים חמוטל בן רינה ז"ל	רחמה בת מסעודה ע"ה
סעידה בת תופחה ע"ה	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל	נעימה בת שרה ע"ה	נעימה בת שרה ע"ה	אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל

איש לרעהו

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב פה
מכל יוצאי
הלציו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ז ניסן תשפ"ה: הדלקת נרות: ירושלים: 6:25 תל-אביב: 6:40 חיפה: 6:32 מוצאי שבת: ירושלים: 7:39 תל-אביב: 7:41 חיפה: 7:41 ר"ת: 8:18

פרשת ויקרא

ענוה

מעלה לאדם שמקטין עצמו ונוהג בענוה עם זולתו!

נלמד מהפסוק: "ויקרא אל משה" (פרק א-א)

וכתב בעל הטורים: א' ד"ויקרא" זעירא, שמשא לא רצה לכתוב אלא "ויקר" כדרך שנאמר בבלעם, כאילו לא נראה לו השם אלא במקרה. ואמר לו הקב"ה לכתוב גם ב"אלף" וכתבה קטנה. והכלי יקר הביא מהילקוט: "אלף" דויקרא זעירא. "אלף" לשון לימוד כמו "ואאלף חכמה" (איוב לג-לג) ורמז שאין הלימוד מתקיים אלא במי שמקטין עצמו.

לשון הפסוק "אדם כי יקריב מכס קרבן לה" מסמל את מדת הענוה, כי מדובר על אדם שמקריב עצמו ["יקריב מכס"] ומבטל כל עצמיותו למען רצונו יתברך, וזה יתכן רק כשהוא מבטל עצמו ומשים עצמו כאין וכאפס לעומת גדולתו של הבורא.

ביאר זאת החתם סופר בדרשותיו (דרשות ח"ב - בדרשתו לשבת הגדול) לפי מה שכתב הרמב"ן שטעם הקרבנות, שיתן האדם אל לבו שהוא היה ראוי להיות נשחט ומופשט מנותח ונשרף כבהמה זו, והקב"ה חס עליו. נמצא לפי"ז שצריך האדם להרגיש שהוא עפר, אפר ודשן כבשר העולה שזהו סמל מדת הענוה ["אנכי עפר ואפר"], והוא שאומרים גם בתפלה שניתקנה כנגד תמידין: "ונפשי כעפר לכל תהיה". ולכן נקרא "תרומת הדשן" וככתוב "והרים את הדשן", משום שכל מי שמשפיל עצמו, הקב"ה מגביהו.

וזה גם נרמז בפסוק "ושמו אצל המזבח" כדברי חז"ל: כל המשפיל עצמו, זכות כל הקרבנות בידו, שנאמר "זבחי אלוקים רוח נשברה", ונמצא שהוא מושם אצל המזבח ושוה למזבח שכל הקרבנות עליו. עם זאת נאמר "ואש המזבח תוקד בו". שבה נרמז שאף שהוא שפל בעיניו, מכל מקום עליו לקיים "ויגבה לבו בדרכי ה'", שתוקד בקרבו אש להבה של עבודת ה' ולא ישא פנים לאיש בכל מה שנוגע לעבודת ה'.

יש להבין: היאך הגיע משה רבינו לדרגה כזו של ענוה כפי שהעידה עליו התורה, וכי לא ידע ולא הכיר את גודל מעלתו מכל אדם, בכך שהוא מדבר עם ה' פנים אל פנים ומוכן תמיד לנבואה, עלה לשמים וירד, וקרון זיו פניו?

ביאר זאת הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: ידועים דברי חז"ל שאין אדם יוצא מן העולם וחצי תאוותו בידו. יש לו מנה רוצה מאתים. יש לו מאתים, רוצה ארבע מאות... וקשה: אם כן, הרי חצי תאוותו בידו, שכן יש לו מנה ורק רוצה את המנה הבאה. יש לו מאתים, ורוצה את המאתים הבאים!?

אלא צריך לומר שכאשר יש לו מנה, מסיח דעתו כליל ממה שיש לו, וכל מעייניו נתונים למאתים החסרים לו, לדעתו, כדי שיהיה אושרו מושלם. וכשקיבלם מסיח שוב דעתו ממה שקיבל ומתמקד רק במה שחסר לו...

ועדיין צריך להבין: מדוע מלכתחילה אינו משתוקק לארבע מאות אלא למאתים? והתשובה: מושגיו מוגבלים ומצומצמים למאתים. הארבע מאות הדימיוניים לא מציאותיים אצלו. ורק כשישיג את המאתים ויתרחבו אופקיו. יהפוך החלום לממשי.

"אני אחתום עם גדולי הדור?!"

הגאון רבי שמואל רוזנבסקי זצ"ל למרות היותו ראש ישיבה ידוע ומפורסם בכל העולם, ראה עצמו כ'יהודי פשוט' שתפקידו להרביץ תורה. היה מכבד את כולם ומכניע עצמו לפניהם. מעולם לא ישב באירועים בכותל המזרח. לכל ילד ברחוב היה אומר שלום ונסע באוטובוס כאחד העם. פעם כשעלה יהודי "בעל-בית" לאוטובוס, ורבי שמואל שהכירו והיה בן גילו, קם בפשטות לכבדו ופינה לו את המקום לשבת... כמובן שהלה סירב.

סיפר הגאון רבי זלמן רוטברג זצ"ל, כי התעורר פעם איזה ענין ציבורי שהעוסקים בענין רצו שרבי שמואל יהיה בין הרבנים החותמים. אך הוא סירב, וכשנשאל מדוע אינו רוצה לחתום, השיב בפשטות: "אני מתבייש לחתום בין גדולי הדור. גדולי הדור חותמים, ואני אחתום איתם!?"

ראש הישיבה

לא להנות מן הכבוד...

נוהג היה הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל שכאשר היה נכנס לבית המדרש המלא וגדוש באנשים או לכל מקום אירוע, שאז היו כולם קמים מלא קומתם לכבודו, לחלוק כבוד לתורה כראוי לגדול התורה כמוהו, היה נוהג למלמל בשפתיו משפטים כמדבר לעצמו.

היה מי שהטה אוזנו קרוב לרבי עובדיה לשמוע מה אומר ושמע שמשבח בשעה זו את הקב"ה ואומר: "לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד"..." התברר שהקפיד בשעה שחולקים לו כבוד לקיים את עצתו של הגאון רבי חיים פלאג'י זצ"ל להפנות את כל רגשי הכבוד כלפי מעלה ועל"ז לא להנות מן הכבוד.

הלמות עמלים

עלון "איש לרעהו" פרשת ויקרא הוקדש לעילוי נשמות

ר' אפרים דוד בן ר' אברהם יעקב סוחובולסקי זצ"ל

נלב"ע יג ניסן תשס"ד, ת. נ. צ. ב. ה.

שלא להכשל בגזל ממוזן חברו!

נלמד מהפסוק: "אדם כי יקריב מכם" (פרק א-ב)

וּכְתַב רִשִׁי: "אדם" למה נאמר? מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל. עכ"ל.

עד כמה חמור עונשו של גזלן, ובמיוחד כאשר הוא גזול את העני, ניתן ללמוד מדברי חז"ל ומפירושו של רבינו יונה ז"ל (בספרו **שערי תשובה** שער ג-כד) וכך כתב: "וגזל העני חייבים עליו מיתה בידי שמים, שנאמר (משלי כב-כב) "אל תגזול דל כי דל הוא ואל תדכא עני בשער כי ה' יריב ריבם וקבע את קובעיהם נפש".

פירוש: אל תגזול דל בעבור שהוא דל ואין עוזר לו, ואל תדכא עני בשער בהכלמה ובבזיון בשער, כלומר: ברבים, וכענין שנאמר (ישעיה ג-טו) "מה לכם תדכאו עני ופני עניים תטחנו, כי ה' יריב ריבם" - אחר שאין להם סומך ומי שיטען ויריב ריבם, "וקבע את קובעיהם נפש". אחרי שהובאת אליו צעקת הדל לא יקח ממך ממוזן תחת הגזילה אשר גזלת, אבל ישל אלוקים נפשך. ונאמר (איוב כז-ח) "כי מה תקות חנף כי יבצע כי ישל אלוה-ה נפשו". ונאמר (משלי א-יט) "כן אורחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח".

הגאון רבי אלכסנדר משה לפידות זצ"ל (בספרו **דברי אמת פ"ט**) התריע על המכשולים הרבים שנגרמים מהזלזול באיסור גזל, בדברים הבאים: "ועתה אוי לעיניי שכן רואות ואוי לאזנים שכן שומעות, ואוי לדור שכן עלתה בימיו לראות מעשים בכל יום, איך הותר העוון החמור הזה של גזילה אצל כמה אנשים, ואין חוששין עליו כלל ונעשה כהתר גמור, כמה אונאות יש במשא ומתן. ובמדה ובמשקל וכדומה ולהיות "לוה רשע ולא ישלם", אשר דבר זה נעשה בעוונותינו הרבים לדבר הרגיל בארץ, עד אשר הרבה אנשים לוקחים גם אלפים ורבבות, ומפזרים ממון אחרים על הבלי עולם הזה, שיש בזה עוונות וחטאים ופשעים, ועושים הוצאות גדולות יותר מפרנסתם, ועי"ז נעשים בעלי חובות גדולים עד אשר אין ידם משגת לשלם לנושים בהם.

"בזזה גורמים רעה לבני אדם, אשר בזה יהרגו ממש כמה נפשות מישראל אשר אינם מחזירים להם ממונם אשר עמלו עליהם בזיעת אפם, וגם גורמים רעה לעצמם כי יבואו עי"ז לעוני ומחסור, וכל זה גרם להם על אשר לא שמו עינם וליבם על דרכם להתבונן על אחרים... עכ"ד.

נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א: באחד הישובים בארץ החליטו תושבי המקום לבנות בית הכנסת. אך התברר שאחד התורמים נתפס כנגב ותרומתו היתה תרומה גדולה מאוד, והשאלה האם יש פגם בבית הכנסת החדש, שכן מעורב בבנייתו כסף של גזל ונאמר (ישעיה סא-ח): "אני ה' שונא גזל בעולה" שאין הקב"ה חפץ בקרבן גזול.

והשיב, עפ"י הפסוק (שמות כט-לו) "וחיטאת על המזבח בכפרך עליו". ונשאלת השאלה: וכי המזבח חטא? למה הוא צריך כפרה? ומביא רש"י מדרש כהנים האומר שכפרת המזבח הוצרכה שמא התנדב איש דבר גזול במלאכת המשכן והמזבח.

לפי"ז, כך בנידון דידן, מכיון שנבנה ביהכ"ס מכסף גזול, צריך לכפר עליו. והעצה לכך היא לעשות מגבית בסכום הכסף הגזול ולעשות בכסף זה צרכי רבים, לא בית הכנסת, כי מצוות לאו להנות ניתנו, אלא למוסד של חסד כמו בית חולים מעיני הישועה וכיו"ב, שאז יתכן שהנגזל יבוא ויהנה.

"נדרשת הכשרה"...

סיפר רבינו הגרא"מ שך זצ"ל: מעשה באברך שדוחק הפרנסה הכריעו. פנה אל הגאון רבי אליהו רגולר זצ"ל מקאליש (בעל יד אליהו) וביקש ברכתו לעסוק במסחר הסידקית. התענין הגאון: "האם יש לכם הכשרה מתאימה לכך?" תמה הלה: "לאיזה הכשרה זקוקים כדי לעמוד מאחרי הדלפק ולמכור מיני סידקית?"

השיב לו רבי אליהו: "צריך לדעת על בוריים כל ארבעת חלקי שולחן ערוך, שאם לא כן, עלולים להכשל באיסור גניבה וגזילה, רבית מרמה ועושיק, כחש ושקר, חמדה ואונאה, מדות ומשקלות".

קנין תורה

"הרי זה אבק גזל"...

נזהר היה החפץ חיים שלא להנות מאיש, מחשש שמא נותנים לו שלא בלב שלם אלא רק בגלל שלא נעים לסרב לו, והרי זה אבק גזל. **וסיפר** הח"ח: "פעם הזמין אותי הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל לסעוד עמו וסרבתני אף לו. הבנתי שלא יסכים בשום אופן לקבל ממני תשלום, לפיכך התחמקתי מהזמנתו כי לא רציתי לעבור על גדרי... הח"ח חייו ופועלו

"שואל שלא מדעת - גזלן הוא"...

בעת שעסק הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל בספרו "מאורי אש", היה מרבה להתייעץ ולשוחח עם רבו הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, לפלפל עמו בדבר הלכה, בגמרא ובסברא.

באחד הימים פנה רבי איסר זלמן לרבי שלמה זלמן ואמר לו כי הגאון רבי עובדיה הדאיה זצ"ל השאיר בביתו קונטרסים אחדים מספרו הגדול שו"ת ישכיל עבדי, כדי שיעיין בו, ובאחד הסימנים עסק רבי עובדיה בענין החשמל בשבת. "כדאי הדבר" - הציע - "כי תקח אלו הקונטרסים לידך לזמן מה, בוודאי לעזר רב יהיו לך".

מיהר רש"ז לביתו של רא"ז כדי לשאול ממנו את הקונטרסים. הוא שמר עליהם מאוד. ואף הוסיף וסר לביתו של רבי עובדיה לברר עמו כמה דיקדוקי הלכות שהעלה בקונטרסי ספרו.

עברו ימים וחודשים. הגיע ערב ראש השנה. רבי שלמה זלמן יושב ועוסק בתורה בישיבת עץ חיים המעטירה. לפתע נקרא אל הדלת שם ניצבה הרבנית מלצר בבהלה ואמרה לו כי בעלה רא"ז קורא לו בדחיפות. מיד אץ רץ לביתו של רא"ז.

כשעמד לפני רא"ז נחרד למראה פניו הנפולים והמבוהלים. "מה אירע" - שאלו. ורא"ז השיב: "רבי עובדיה הדאיה נתן לי את הקונטרסים על מנת שאעיין בהם ואחזירם אליו. האם היה לי היתר להעבירם אליך ללא רשות? הרי יש כאן איסור של "שואל שלא מדעת גזלן הוא". והלא מעשה גזל הוא אחד מכ"ד דברים המעכבים את התשובה... כלום תקנה יש לי"... זעק רבי איסר זלמן מנהמת לבו הטהור.

הבטיח לו רבי שלמה זלמן כי הולך הוא מיד לביתו של רבי עובדיה להודיע לו על הדבר ולבקש מחילתו. נרגע רא"ז והודה לרבי שלמה זלמן בכל לב וברכו בברכה משולשת.

המאור הגדול

"מניין לי שמגיע לי שכר"...

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: הבחנתי פעם שהגאון רבי מרדכי שולמן זצ"ל שרוי בשמחה גדולה והבנתי שיש לו סיבה מיוחדת לשמחה זו שאלתי אותו על כך, השיב לי: "היום קיבלתי לראשונה סכום כסף מהביטוח הלאומי, ולכן אוכל לקנות את המצות לפסח בלב שמח כי אדע בבירור שהמצות הם שלי ואקיים בזה את הדין שצריך לקיים "משלכם".

תמהתי בפניו: וכי עד היום הכסף לא היה שלו?! השיב והסביר לי: "כסף זה ידוע לי שמגיע לי ביושר, אבל כאשר אני קונה דברים על סמך המשכורת שאני מקבל מהישיבה, מנין לי הבטחון שכסף זה מגיע לי. ואולי לא עשיתי כל מה שאני צריך מחוייב לעשות עבור בני הישיבה, וממילא במצב כזה לא מגיע לי כלל שכר מהישיבה!"

הלמות עמלים - ח"ב

הנכשל בגזל ח"ו, עליו להשיב את הגזילה

נלמד מהפסוק: "והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזילה אשר גזל" (פרק ה-כג)

וכתב הרמב"ם (פ"א מגזילה א-ב): כל הגזול את חברו שוה פרוטה, עובר בלא תעשה שנאמר "לא תגזול". ואין לוקים על לאו זה שהרי הכתוב ניתקו לעשה שאם גזל חייב להחזיר שנאמר והשיב את הגזילה אשר גזל זו מצות עשה...

נפסק בשו"ע (חו"מ לד-ז): "גנב וכן גזלן פסולים לעדות מעת שגנב או גזל, ואעפ"י שהחזירו, עד שיעשו תשובה". ויש לדון בפסק זה: האם מדובר כאן רק באופן שהחזירו בכפיה ולא מרצונם, אבל אם השיבו מרצונם נחשב ש"עשו תשובה" וכשרים לעדות, או שמלבד ההשבה מרצונם צריך גם לשוב בתשובה בין אדם למקום (לפי הכלל בהלכות תשובה) וזו כוונת השו"ע "עד שיעשו תשובה".

ואכן הסמ"ע (שם ס"ק יז) הביא את דברי הטור שדברי השו"ע הם רק באופן שהחזירו בכפיית בית דין ולא מעצמם, שאז פסולים לעדות עד שיעשו תשובה, אבל החזיר הגזלן מעצמו [ובתנאי שלא רגיל לגזול] די בכך וכשר לעדות.

ואולם בהגהות **אמרי ברוך** (שם) מחלק בין משיב החפץ הגזול עצמו לבין משלם דמים. שאם מחזיר החפץ עצמו, נחשב כאילו שלא עבר אף פעם על הלאו וכאילו היה פקדון בידו [כלשון רש"י סנהדרין עב]. וממילא כשר לעדות גם אם החזיר מתוך כפיה. מה שאין כן אם החפץ הגזול כבר אינו בעולם, ונצרך לשלם דמים, אזי נקרא רשע ופסול לעדות עד שיעשה תשובה. לפי שבאופן זה וודאי עבר על ה"לא תגזול".

נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א (הובא בספר **ישא ברכה**) בענין המעשה שפעם הבחינו גבאי בית הכנסת שהתרומות בקופות הצדקה המוצבות שם, ירדו פלאים. הציבו מארב ונתפס הגנב על חם כשהוא גונב מקופות הצדקה. תבעו הגבאים ממנו שיחזיר את כל הכספים שחסרו בקופה מזה כמה חודשים, אך הלה טען שזו לו הפעם הראשונה ולא הוא ששלח יד בקופות. איימו עליו שאם לא ישלם הכל, ימסרוהו למשטרה.

ואולם אז הגיעה אשתו של הגנב והביעה מחאה: מה היא אשמה שבעלה גנב ומה אשמים ילדיו שישבלו מהבושה והכלימה, שוף דבר הוסכם לבוא לדין תורה בפני הרב זילברשטיין. והוא החליט לשאול את **הגר"ש אלישיב** זצ"ל בפסק שעל האיש לשלם את כל הכספים שחסרו בתקופה האחרונה, ומותר לאיים עליו שאם לא ישלם יסגירוהו למשטרה!

והביא הרב אלישיב ראיה לפסקו, ממה שסיפרו חז"ל בגמרא (נדרים סג:) על רבי טרפון שעבר במטע תאנים שנשארו שם הפקר ולקחם, ראהו בעל המטע, עטפו בשק וביקש להשליכו לנהר. ומשמע שמדובר ברבי טרפון, הניחו מיד וברח.

ושאלה הגמרא: מדוע ביקש להענישו והרי היו אלו תאני הפקר? ותירצה הגמרא, משום שגנבו ממנו תאנים כל השנה, ועכשיו כשמצאו אוכל, סבר שהוא הגנב. ופירש **המהרש"א** שאכן לא ביקש להורגו אלא רק להפחידו כדי שישלם דמי כל הגניבות. נמצאנו למדים שהנמצא גנב, חשוב למפרע שהוא שגג עד עתה, ואפשר לאיים עליו כדי שישלם הכל!

הגנב שהוכרח להשיב...

יהודי תושב פראג, נסע להונגריה לפרנסתו. לאחר זמן חזר למשפחתו כשבאמתחתו הכסף שהרויח מעבודתו. הזדמן לו סוחר יהודי מפראג וביקש את רשותו של הסוחר להצטרף אליו בעגלתו חזרה לפראג, הסכים הסוחר, והעני עלה על עגלתו. וכיון שחשש לצרור כספו שעמל עליו זמן רב, טמנו בסתר באחת מחביות היין ונתן בו סימן.

כשהגיעו לפראג, ביקש העני להוציא את כספו מהמחבוא וגילה לתדהמתו שהכסף נעלם. הוא פנה לסוחר בבכיה ותבע כספו, אך הלה הכחיש שידו במעל והוסיף כי הוא כפוי טובה ומשלם לו רעה בחושדו בו אף שהואיל בטובו להסיעו בעגלתו.

תבע העני את הסוחר בדין תורה אצל רב העיר בעל ה**נודע ביהודה** והסוחר הכחיש מכל וכל. אמר לו הרב: לפי הדין אי אפשר לחייב אותך להשיב את הכסף בלי ראיה, אך צריך לחוש לדברי התובע הטוען שהטמין את הכסף באחת מחביות היין. ומכיון שאתה לא שלחת בו יד, א"כ בוודאי שהגוי בעל העגלה הוא שטיפל בכסף בין החביות ונמצא שכל יינד יין נסד ואסור בשתיה...

מששמע הסוחר את פסק הרב, נבהל מאוד כי בזה נגרם לו הפסד עצום כשכל יינו נאסר. הוא נכנס עם הרב לחדר אחר והודה כי הוא זה שגנב את הכסף. אך הרב אמר לו שמכיון שאין אדם משים עצמו רשע, אינו יכול להאמין לו אלא מסתבר שהגוי גנב וכל היין נאסר. אך הסוחר הוכיח לרב בסימנים מובהקים שהוא הגנב...

חרף הרב את דינו שאם ישבע בבית הכנסת בפני עם ועדה שהוא זה שגנב את הכסף, אזי יאמין לו ויתיר את היין. הסוחר נאלץ לקבל עליו את הדין, להשיב את הכסף לעני ועוד לשלם קנס שחייבו ה**נודע ביהודה**...

עפ"י טללי אורות

"מה לך פה..."

פעם נסע הגאון **רבי יצחק זאב ילדר** זצ"ל בשנות צעירותו, בעגלת סוסים מלאה אנשים, והנה לפתע נעצרה העגלה והסוסים לא רצו לזוז, על אף השוט הכבד של העגלון. גם הקלת המשא והורדת כמה אנשים מהעגלה לא הועיל. הסוסים לא זזו.

ירד רבי יצחק זאב לברר מה קרה. על מה ולמה לא רוצים הסוסים לזוז. והנה לתדהמתו ראה לפניו איש אחד שהכירו, אך זה כבר כמה שנים שאינו בעולם הזה, עומד ומחזיק ברסן הסוסים ואינו נותן להם ללכת הלאה. ניגש אל האיש ושאל: "מה לה פה ומי לך פה? מדוע אתה מחזיק בסוסים"!!

ענה לו האיש: זכור לך בוודאי, שלויתי ממך פעם סכום כסף ולא פרעתי לך, ועתה אין לי מנוח מזה, ולכן באתי לבקש שתמחול לי". אמר לו רבי יצחק זאב: כבר מזמן מחלתי לך את החוב. אך האיש המשיך וטען, כי בפנקס שרשום בו את החובות עדיין החוב לא מחוק... רבי יצחק זאב הבטיח לו למחוק. ואז נעלם האיש והסוסים המשיכו בדרכם לתדהמת כל הנוסעים. **בטוב ירושלים**

"הרבה יותר רחוק"...

מעשה בבחור משיבת פוניבז' שנכנס לביתו של **הגר"י קניבסקי - הסטיפלער** זצ"ל כדי לקנות ממנו את ספרו קהילות יעקב. הוא שילם את דמי הספר, אך בטעות החזיר לו הסטיפלער עודף פחות ממה שהיה צריך. כשהבחין הסטיפלער בדבר, מיהר ללכת לשיבת פוניבז' הוא טיפס במדריגות הרבות, אך מכיוון שלא ידע מיהו הבחור שקנה אצלו, שלח לקרוא לנכדו ר' אבא ברמן, מסר לידו את העודף ואמר לו: "בחור מהישיבה קנה אצלי זה עתה ספר. אני מבקש ממך שתברר מיהו הבחור ותחזיר לו את הכסף".

כעבור שעה קלה חזר הנכד לסטיפלער, ואמר לו כי בסייעתא דשמיא מצא את הבחור שקנה את הספר והשיב לו את העודף אך ברצונו לשאול שאלה, מדוע צריך היה הסבא לטרוח כל כך, ללכת כברת דרך ולטפס במדריגות, כדי להגיע אליו לשיבת. הרי אני נמצא אצל הסבא מספר פעמים ביום, ויכול היה להמתין ולתת לי את הכסף בבואי אליו?

השיב לו הסטיפלער: "אם המרחק מביתי לשיבת פוניבז' נקרא רחוק, מה תאמר על המרחק שיש לרדת מהשמים עד לכאן? (כדי להחזיר) זה הרבה יותר רחוק"...

יחי ראובן

"על החייט להחזיר את הבד"

פעם הבחין המשגיח-הגה"צ **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל שבבגד של אחד מצאצאיו תפורת חתיכת בד בצבע שונה. בתשובה לתמיהתו, הסביר לו הנכד כי היתה חסרה לחייט חתיכת בד קטנה ולכן לקחה מבד של אדם אחר. מייד ציווה המשגיח לקנות חתיכת בד ולומר לחייט שיחזיר את הבד שנלקח ללא רשות, ובמקומו יתפור את הבד שקנה.

מופת הדור

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

"השמחה" – מהי? / הרב נפתלי וינברג

ישרות מהותה "אמת". לא ימינה, לא שמאלה. אלא שביל הזהב האמצעי! "הדרך הישרה" היא לא מפותלת, ולא קיצונית לשום כיוון. הקו האמצעי איננו נוטה לצדדים, אלא קולע למטרה - באמצע.

קל לנו לעכל את ההבנה ש'ישרות' ממוקמת באמצע. אך מה עם שמחה? כאן אנו מצפים שמחה ממוקמת באיזושהו צד קיצוני. אנחנו מזהים את שמחה עם ריקוד, ואולי אפילו עם שובבות כלשהי, וזה לא נראה בדיוק "באמצע".

אבל נכונה לנו הפתעה:

כולנו יודעים שבחכמת הקבלה מסודרים הכוחות הרוחניים באמצעות "ספירות". אז יש את 'חסד' בצד ימין ואת 'גבורה' בצד שמאל. אם היו מבקשים מאתנו למקם את השמחה במקומה בסולם הספירות, די טבעי שהיינו ממקמים אותה במידת ה'חסד' - הלא כן?

אבל מה האמת? היכן היא ממוקמת בחכמת הקבלה? במידת 'תפארת' המהווה את "שביל האמצע" שבין 'חסד' ל'גבורה'! הוא אשר אמרנו: שמחה היא ישרות, ישרות היא שמחה, ושניהם ממוקמים "במקום טוב באמצע".

* * *

קעת נוריד את הרעיון לעולם המעשה:

המילה הנרדפת ל'שמחה' היא לא 'ריקוד'. ממש לא.

שמחה פירושה הסתכלות ישרה על המצב, ועל כל מה שקורה. הנגזרת הראשונה של צורת הסתכלות זו היא ההשלמה עם כל מה שקורה. אני מסתדר עם כל מה שקורה, השם מנהל את הכל וטוב לי עם זה. הוא-הוא שאמר בן זומא ב'פרקי-אבות': "איזהו עשיר השמח בחלקו".

ומה קורה אם המצב שלי לא רק טוב, אלא עוד יותר טוב ועוד יותר טוב? זה כבר לא סתם שמחה, זה כבר "תוספת שמחה"! ואז אני באמת פוצח בשמחה וריקודים!!

אבל אין זה אומר שאם המצב קצת פחות מזה, ואני עדיין לא רוקד, אז זה לא מצב של שמחה.

"עבדו את השם בשמחה" פירושו לעבוד את השם באופן האמיתי והישר. כאשר יהודי מגיע לבית אבלים הוא "משתתף בצער", זה עכשיו התפקיד הישר שלו, וגם כאשר הוא מברך ברכת-המזון או מתפלל שמונה-עשרה הוא מזכיר את החורבן ואת גלות השכינה, כי זה עכשיו התפקיד הישר שלו. ולא עוד: אפילו חתן בפסגת שמחתו מזכיר את אבלי ירושלים. כך מתנהג אדם ישר!

מצד זה, באמת היה מתאים יותר להפריד מעט בין שבירת הכוס בחופה "זכר לחורבן" להתפרצות השמחה - אך לא באנו לשנות סדרי-עולם...

והעיקר שנהיה בשמחה תמיד! ובפרט כאשר מגיעים החגים, אז הופכת השמחה להיות "מצוות היום" - "וְשִׂמְחֶתָּ בְּחַגְדָּךְ!" אבל לא מספיק שרק אתה תשמח, השמחה צריכה להקיף את כולם, בנך! ובתך! ועבדך! וְאִמְתְּךָ! וְהַלְוִי! וְהַגֵּר! וְהַיְתוּם! וְהָאֲלֻמְנָה!

מגיל מאוד צעיר, כבר למדנו על חשיבותה של השמחה. בני כמה היינו כאשר למדנו לראשונה את השיר "עבדו את השם בשמחה"? - מי זוכר!...

ומי מדבר כאשר מגיעים החגים, אז הופכת השמחה להיות "מצוות היום", וכמו שאומר הכתוב (דברים טז, יד) "וְשִׂמְחֶתָּ בְּחַגְדָּךְ!"

סיימנו את חודש אדר ואנחנו נכנסים לחודש ניסן, שני חודשים שמחים מאוד! כל יהודי משתדל - וגם מצליח - לשמוח בתקופה מרוממת זו. ניסן הוא "ראש חדשים", הכל חדש ומתחדש! גם הבריאה והטבע בעצמם מעוררים בהתחדשותם את השמחה, אביב. הכל פורח! חוזר לחיים! ועל אחת כמה וכמה בחג הפסח עצמו, חג הגאולה והיציאה מעבדות לחירות!

אז למען האמת לא באנו לעורר על השמחה, כי ממילא השמחה קיימת. מה שכן, בתקופה מרוממת זו ננצל את ההזדמנות להעמיק טיפה במהות השמחה - ומתוך כך נשאב שמחה למשך כל מעגל השנה. שהרי "עבדו את השם בשמחה" לא מתייחס ליום כזה או אחר, אלא לכל השנה כולה ולכל מערכת עבודת השם של היהודי.

* * *

לפני ברכת המזון אנו אומרים את פסוקי "על נְהָרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינּוֹ"..." פסוקים לא בדיוק משמחים!

גם בכל 'שמונה-עשרה', שלוש פעמים ביום, אנחנו מתייחסים לירושלים, ולחורבן, וגם: "כִּי לִישׁוּעָתְךָ קָוִינוּ כָּל הַיּוֹם". מה המשמעות של 'לישועתך'? אנחנו מצטערים על גלות-השכינה! כביכול הוא זקוק לישועה!! צער-השכינה זה לא צער נקודתי של פלוני או אלמוני, צער-השכינה זה צער שכולל בתוכו את כל הצער שקיים בעולם בזמן החורבן!

נמשיך.

לא רק בשמונה-עשרה ובברכת-המזון אנחנו מתעסקים עם צער, גם כאשר מגיע האדם לרגע הכי גדול בחיים שלו. הוא ניצב מתחת החופה שלו בשמחה וגיל ומתחיל בחיים חדשים. מה הוא מכריז באותו רגע משמח? "אִם אֶשְׂכַּח יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחֶפֶי אִם לֹא אֶזְכְּרֶי אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי". ואז הוא שובר את הכוס, מה שמהווה סימן מוסכם לכולם לפרוץ באיחולי מזל-טוב שמחים ונרגשים!

מה קורה פה? השמחה מתערבבת בצער והצער בשמחה - הילכו שניהם יחדיו!!

* * *

כאשר נבין את מהותה הפנימית של השמחה, כל השאר גם יהיה מובן:

"אֹרֶץ צְדִיק וְלִישְׁרֵי לֵב שְׂמֹחָה" (תהילים צז, יא) דוד המלך מגלה לנו ברוח-קדשו שמידות הישרות והשמחה שלובות יחדיו. גם בפסוק הבא (יט, ט) הדבר חוזר על עצמו "פְּקוּדֵי ד' יִשְׂרָיִם מְשַׂמְחֵי לֵב".

מה החוט-המקשר בין שמחה לישרות?

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפצת המידות הטובות בעם ישראל לתרומות: 02-5671812 0542538581 אפשר לתרום גם בכרטיס אשראי

גליון מס' 1210

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת ויקרא - ז' ניסן תשפ"ה - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם "בתפלה צריך שיכוף ראשו מעט, שיהיו עיניו למטה לארץ ועומד כעבד לפני רבו באימה, ביראה ובפחד". (שו"ע או"ח צ"ה) "כתב הב"ח דקודם שיתחיל להתפלל, יסתכל בחלונות כלפי שמים כדי שיהיה לבו נכנע" (משנה ברורה שם). כמו כן מפורש גם במשנה ש"אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש" ופירש הרע"ב: "הכנעה ושפלות"

המקור בפרשה: "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו". "טעם מצוה זו, הוא משום שהקרבן צריך הכנעה כדי שיהיה לרצון, והשאור והדבש מגביהים עצמם בטבע, והכפרה תלויה בהכנעה שהרי כל המנחות באות מצה (שזהו שפלות) והקטיגור לא יעשה

סניגור"

"והתפלה היא במקום הקרבן, דכתיב: "ונשלמה פרים שפתינו", וכתיב: "ולעבדו בכל לבבכם" וכי יש עבודה בלב, אלא איזו היא עבודה שהיא בלב - הוי אומר זו תפלה, ולכך צריך לזוהר שתהא דוגמת הקרבן בכוונה ולא יערב בה (בתפילה) מחשבה אחרת כמו מחשבה שפוסלת בקדשים, ומעומד - דומיא דעבודה דכתיב: "לעמוד לשרת, והשוואת הרגלים ככהנים בשעת העבודה וקביעות מקום כמו הקרבנות שכל אחד קבוע מקום לשחיטתו ומתן דמיו... ואחר שיעשה דוגמת הקרבן, עולה לריח ניחוח למקום שהקרבן עולה, והמלאך עושה אותו כתר לקונו. ואל יחשוב - ראוי הוא שיעשה הקב"ה את בקשתי כיון שכוונתי בתפילתי,

דאדרבה - זהו המזכיר עונותיו, אלא יחשוב שיעשה הקב"ה בקשתו בחסדו ויאמר בלבו: "מי אני דל ונבזה בא לבקש מאת מלך מלכי המלכים הקב"ה, אם לא מרוב חסדיו שהוא מתנהג בהם עם בריותיו" (טור או"ח סימן צ"ח)

הוראה למעשה

האדם צריך להתנהג בהכנעה.

המקור בפרשה: "אדם כי יקריב מכם" - "כי יקריב מעצמכם בודוי דברים והכנעה, על דרך - "ונשלמה פרים שפתינו" וכאמרו: "זבחי אלקים רוח נשברה", כי אין חפץ בכסילים המקריבים בלתי הכנעה קודמת, וכבר אמרו ז"ל: "מכם ולא כולכם". (ספורנו)

נקיי הדעת שבירושלים

רבי משה גדול ממנו

שמתי לב שרבי משה לא עלה על יצועו לישון. סוכתי הייתה צמודה לסוכתו ולכן הייתי שומע כיצד הוא לומד כל הלילה. כנראה שבשל רצונו להדר מצד אחד שלא לישון בסוכה כפי שציווה האדמו"ר האמצעי של חב"ד ומצד שני שלא לעבור על ההלכה שאין ישנים מחוץ לסוכה, הוא רק נמנם על הכיסא. רבי משה היה מקורב מאוד לאדמו"ר הקדוש רבי שלומק"ה מזוועל זצוק"ל. זכור לי שפעם סיפר לי נכדו הגה"ח רבי משה כץ זצ"ל שבהזדמנות מסוימת יהודי חשוב שיבח באוזניו סבו, ראש ישיבה מסוים בכך שהיה גאון גדול ובקיא בכל הש"ס. כששמע זאת רבי שלומק"ה, הוא הגיב ואמר: "רבי משה ובר הינו גדול מראש הישיבה הזה הן בתורתו והן ביראת השמים שלו". ראוי לציין שאותו ראש ישיבה היה אז מבוגר מרבי משה בשנים רבות". ובשלב זה, הרב שלזינגר נטל אתנחתא קלה והפסיק את שטף דיבורו.

ואז לאחר התבוננות קלה הפטיר ואמר: "נו אם רבי שלומק"ה מזוועל החזיק כל כך מרבי משה למרות שהוא היה אז אברך צעיר לימים, לא צריך להכביר במילים בנוגע לגדלותו וצדקותו. חבל על דאבדין ולא משתכחין".

מצד שמאל נראה ביתו של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א ומצד ימין רואים את דלת ביתו של הגאון רבי דוד שלזינגר זצ"ל

ושס"ה גידיו. את כל מה שהיה לו הוא העניק לאחרים. זכור לי שפעם בערב פסח כשחילק כדרכו בקודש קמחא דפסחא לכל היהודים הרבים שפנו אליו, מישהו גנב ממנו ארבע מאות דולרים. כמובן שהגניבה הסבה לרבי משה עוגמת נפש רבה משום שהכסף היה מיועד לחלוקה עבור צרכי הכלל. ואולם הוה "מילא את פיו מים" ולא הביע את כאבו בפני איש. בכל שנה בחג הסוכות

ב שכונת בתי אונגרין שבירושלים עיה"ק, התגורר אחד מזקני ומגדולי התלמידי חכמים בדור האחרון. גאון גדול זה אשר לא נס ליחו עד לשנותיו האחרונות והלך לעולמו לפני מספר שנים. למרות גילו המופלג הוא הרביץ תורה לעדרים והעמיד במהלך חייו מאות תלמידי חכמים. שמו הוא הגאון רבי דוד שלזינגר זצ"ל. במשך עשרות בשנים שימש כמגיד שיעור בכיר בישיבת סלונים המעטייה. זכות גדולה נפלה בחלקו של הרב שלזינגר בכך שבמשך יותר מיובל שנים דלת ביתו הייתה צמודה לפתח מעונו של מורנו המשפיע הגה"צ רבי משה וובר זיע"א. לפני מספר שנים בר"ח ניסן בקרתי

בביתו בכדי לשמוע לראשונה מפיו עדות חיה אודות שכנו המשפיע. הרב שלזינגר שלא הרבה בדרך כלל בדיבור ואולם הפעם הוא נעתר לבקשתי והחל לספר לי כמה אירועים שנחקקו במוחו מהתקופה רבת השנים שהתגורר בסמיכות לשכנו הקרוב:

"רבי משה היה עובד אלוקים בכל רמ"ח אבריו

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

ויקרא אל משה (א, א)

א' זעירא

אפשר לומר, אלף, לשון אולפנא ולימוד. אלף זעירא, על ידי לימוד התורה נעשה האדם זעירא ושפל רוח, שכל מה שאדם לומד תורה ביותר נעשה יותר עניו ושפל רוח, וכדאיתא בפרקי אבות (פרק ששי): "רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה וכו' ומלבשתו ענווה ויראה וכו' ומוחל על עלבונו".

ואפשר ליתן טעם מה שרמזה תורה עניין זה בתחילת פרשת הקרבנות, על פי מה דאיתא במסכת סוטה (ה, ב): "מי שדעתו שפלה, מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולם, שנאמר (תהלים נא, ט) זבחי אלהים רוח נשברה וכו'". נמצא שזה כמו כלל ופרט, שבתחילה כתבה התורה מעלת השפלות שזה כלל הקרבנות, ואחר כך פירשה התורה פרטי הקרבנות.

אדם כי יקריב מכם (א, ב)

פירש רש"י: "מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל".

ולכאורה יש לתמוה: א. הלא גמרא מפורשת היא במסכת (ב"ק דף ס"ו ע"ב): "קרבנו ולא הגזל", ולמה אפוא צריכין עוד רמז על כך שאסור להקריב מן הגזל? ב. איך אפשר ללמוד דבר זה מאדם הראשון, הרי אצלו לא היה שייך ענין הגזל, וכיצד אפוא ניתן ללמוד - אפשר, מאי אפשר?

ניתן לתרץ שתי תמיהות אלה כדלקמן: את ההלכה שהגזל פסול לקרבן, לומדים אנו באמת מהפסוק - "קרבנו", כי אי אפשר ללמוד זאת מאדם הראשון, ואולם הפסוק "אדם כי יקריב" - לדרשה נכתב בכדי ללמדנו שאנו צריכים להתרחק מן הגזל, ולראות דבר שאינו שייך אלינו - כאילו לא היה בעולם כלל. וזהו שאמרו רז"ל במסכת סנהדרין (דף ל"ח ע"א): "אדם נברא בערב שבת וכו' כדי שיכנס לסעודה מיד. משל למלך בשר ודם שבנה פלטרין ושכללו והתקין סעודה ואחר כך הכניס אורחים". וכמו שאדם הראשון לא היה שייך אצלו ענין הגזל בכלל, כי הקב"ה הכין לו פלטרין וכל המצטרך לו טרם שבראו (ועיין בתוספות מס' ברכות דף ס' ע"ב בשם המדרש נחנחומא שזהו פירוש ברכת "אשר יצר את האדם בחכמה") כמו כן צריך כל אחד לדעת נאמנה שהקב"ה מזמין לכל אחד ואחד את המצטרך לו, וכדאיתא במס' כתובות (דף ס"ז ע"ב) על הפסוק "ואתה נותן להם את אכלם בעתו": "מלמד שכל אחד ואחד נותן לו הקב"ה פרנסתו בעתו", וכמו שאמרו חז"ל (מסכת יומא דף ל"ח ע"ב): "אין אדם נוגע במוכן לחבירו". וזה לשון האבן עזרא (שמות כ' י"ד) על הפסוק "לא תחמוד": "אנשים רבים יתמהו על זאת המצוה וכו', דע כי איש כפרי שיש לו דעת נכונה - לא יחמוד בת מלך, כי ידע שזה לא יתכן וכו', ככה כל משכיל ישמח בחלקו ולא ישים לבו לחמוד ולהתאוות דבר שאינו שלו". וכל זה רמז רש"י בלשונו הזך, שכל אחד צריך לדעת שכמו שאדם הראשון - מה שהצטרך לו - הכין לו הקב"ה בעולמו קודם שהוא נברא, כמו כן

יש לכל אחד ואחד את חלקו בעולם, ומה שאינו שלו - כאילו אינו קיים בעולם כלל. וזה לשון הגמרא במסכת יומא (דף ל"ח ע"א): "אמר בן עזאי - בשמך יקראוך ובמקומך יושבוך ומשלך יתנו לך, אין אדם נוגע במוכן לחבירו". פירש רש"י: "בשמך יקראוך - לא ידאג אדם לומר פלוני יקפח פרנסתי, כי על כרחך - בשם יקראוך לבוא ולשוב במקומך, ומשלך יתנו לך - כלומר לא משלהם יתנו לך מתנה אלא מזונות קצובים לך מן השמים".

ובהמשך לדברים האמורים לעיל, צריך לבאר את הטעם לכך שהתורה רמזה ענין זה בתחילת פרשת הקרבנות. מובא במדרש: "אמר ר"י בר סימן: אמר הקב"ה - עשר מיני בהמות מסרתי לך, ג' ברשותך וז' אינם ברשותך. לא הטרחתי עליכם ולא אמרתי לכם להתייגע בהרים להביא לפני קרבן מאלו שאינן ברשותך, אלא ממה שברשותך מן הגדל על אבוס שלך".

ממדרש זה ניתן ללמוד מוסר השכל: הכל הרי שייך להקב"ה, והקרבן הוא ליכותנו ולטובתנו, ובכל זאת הוא אינו רוצה להטריח אותנו, אם כן - על אחת כמה וכמה שאל לנו להטריח כביכול את הקב"ה להחזיר את הגזל לנגזל, וכמו שפירש רש"י את הפסוק "כי המשפט לאלקים הוא": "מה שאתה נוטל שלא כדין, אתה מזיקני להחזיר לו". ובזה גם אפשר לפרש את דברי הנביא (מלאכי א' י"ג): "הבאתם גזול וגו' הארצה זאת מידכם". הנביא תמיה ואומר: איך אתם מביאים גזל עבור הקרבן, הרי אתם כביכול מטריחים אותי להחזירו, הארצה זאת מידכם? הלא לא הטרחתי עליכם אלא ממה שברשותכם.

אדם כי יקריב מכם

מן הראוי להביא את דבריו הנפלאים של האור החיים על פסוק זה, המעוררים להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל לה'.

"עוד ירמז, לצוות להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל לעבודת ה', לזה יקרא קרבן לה', כי על ידי חטא האדם יפרד הדבקות של ישראל עם אביהם שבשמים, דכתיב ואתם הדבקים בה', והיו מובדלים ומרוחקים מהשכינה, והאודן ברוך הוא יפיד כביכול על הדבר, ויתאווה לקרב אותם אליו, וצווה להוכיח לכל הרחוק ולקרב לבו, גם העניש למעלים עין מהדבר, והגדיל שכר המזכה, כמאמר התנא כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו.

"והם הדברים הנאמרים כאן, אדם, דקדק לומר אדם לשון חשיבות, כי יקריב, ואת מי יקריב, פירש הכתוב ואמר מכם, מן הפחותים שישנם בכם, אשר פשעו בה' ויאמרו לאל סור ממנו ונתרחקו מדבקו ותברך, את זה יקריב, לזה יקרא קרבן לה', כי יקריב נצר מטעיו קודש לשרשו.

"ואדם כזה אין צריך להביא לא נדר ולא נדבה, גם אין מציאות להביא לו חטאת ולא אשם, על דרך אומרם ז"ל כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, ואם אין שוגג אין קרבן".

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרב הג"ר רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף חומש שמות לתחילת חומש ויקרא?

תשובה: חומש "שמות" מסיים בכך שענן מאת ה' היה חונה על המשכן בימים ואש הייתה מאירה להם בלילות וראו זאת כל עם ישראל בכל נדודיהם וחניותיהם. והמילה שמסיימת את החומש היא "מסעיהם" היינו שגם אז היו נושאים את עיניהם כלפי הענן ועמוד האש. ואילו חומש "ויקרא" פותח בכך שה' קרא אל משה בשמו "משה משה" ורק לאחר שמשה השיב "הנני", דיבר אליו ה' מבין שני הכרובים שמעל הכפורת. הקשר איפוא בין סוף החומש הקודם לתחילת החומש הנוכחי היא ההתגלות של ה' באמצעות הענן והאש שבסוף חומש שמות וההתגלות למשה מבין הכרובים בתחילת חומש ויקרא. תמיד באותה העת היו עם ישראל ומשה רבינו צריכים לשאת עיניהם כלפי מעלה ובאותה העת לשעבד ליבם לאביהם שבשמים.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: המילה שפותחת את פרשתנו היא "ויקרא" והאות אלף שלה היא קטנה וזאת בכדי לרמז על ענוותנותו של משה רבינו. ואילו פרשתנו מסתיימת בענין הסליחה והכפרה ובלשון הכתוב "וכיפר עליו כהן לפני ה' ונסלח לו" ומכאן שהקשר בין תחילת הפרשה לסופה הוא המסר שעל ידי שהתנהג בענווה, ה' יסלח לנו ויכפר על עוונותינו.

3. מה הן שתי ההנהגות המוסריות שקשורות לבין האדם לחבירו, אשר נלמדות מהפסוק ראשון של פרשתנו?

תשובה: שתי הנהגות המוסר ודרך הארץ שלומדים מהפסוק הראשון של הפרשה מובאות בגמרא במסכת יומא דף ד' עמוד ב' וזו לשונה: א. "תניא, למה הקדים קריאה לדיבור? לימדה תורה דרך ארץ שלא יאמר אדם דבר לחבירו אלא אם כן קורא לו. כלומר שלא יתחיל לדבר איתו פתאום וטעם הדבר כדי שיכין עצמו השומע לשמוע וזה מעין מה שכתוב במסכת נידה דף ט"ז עמוד ב' ש- ה' שונא את זה שנכנס לבית חבירו פתאום.

ב. "אמר רבי מנסיא: מנין האומר דבר לחבירו שהוא בבל יאמר (היינו שלא יספר זאת לאחרים) עד שיאמר לו - לך אמור? תלמוד לומר "וידבר ה' אליו לאמור".

4. מדוע הפסוק "אדם כי יקריב" פותח בלשון יחיד ומסיים בלשון רבים "תקריבו את קרבנכם"?

תשובה: הפסוק בא לומר שלאחר שהיחיד מקריב את קרבנו הוא מתעלה לדרגה של כח הרבים וכפי שמובא בנוגע לימים של בין כסא לעשור - שתפילת היחיד בימים אלה שקולה כתפילת הציבור במשך כל השנה.

האפיפיור ועלילת הדם

כי ראה דמות מסתורית. אכן בצילו של בית הרב עמד אדם שעקב בדריכות אחר כל הנעשה בבית. מתחת לבגדים הבלויים שלבש, היתה גלימה מהודרת, רקומה בזהב וכסף, שנסיכים ורוזנים רעדו בפני מי שלובשה. האיש שארב ליד הבית, היה לא אחר אלא האפיפיור אינונסנט הרביעי, בכבודו ובעצמו. כשהוא לבוש בגדי איכר פשוט, לקח על עצמו האפיפיור את התפקיד להכיר את אורח חייהם של היהודים. במקרה שהה בעיירה זו באותו זמן וחשקה נפשו לראות כיצד עורכים היהודים את ה"סדר" שלהם. הוא חמק איפוא לתוך הגטו, כשהוא מחופש והסתתר בצל מול ביתו של הרב, כדי לעקוב אחרי המתרחש.

מסתבר כי האור הבוקע מהבית, התפילות והמנהגים שאפיינו את ליל ה"סדר" בבית הרב, עשו רושם חזק על האפיפיור. "כיצד זה מסוגלים כאלה, כמו ניקולאס דונין, להפעיל עלי השפעה, כדי לענות ולייסר אנשים שלווים, ישרי לב ותמימי דרך כמו היהודים?" – שאל את עצמו האפיפיור. בקושי הספיק להתחבא, כאשר הדלת נפתחה לפתע ואלומת אור הוקרנה החוצה. לרגע חלפה במוחו המחשבה, שיכנס ויבקש סליחה מהרב על הצרות שהוא גרם ביודעין ושלא ביודעין, לעם היהודי, אולם לאחר מכן הוא החליט שאין זה נאה ויאה לאפיפיור לעשות זאת. משום כך המשיך לעמוד על עמדו ולצפות לעבר הבית...

לפתע שמע האפיפיור צעדים חרישיים. הוא שב להצטנף בפניתו בכדי להתבונן מי זה בא בשעה מאוחרת שכזאת בלילה? הצעדים התקרבו באטיות והאפיפיור הבחין בשני אנשים שסחבו עמם שק כבד. הם נעצרו ליד ביתו של הרב והביטו סביבם בזהירות. לאחר מכן חמקו מבעד לשער ונעלמו בחסות החשכה. בנישימה עצורה הלך האפיפיור אחריהם, כדי לראות מה יקרה. הוא עבר את הרחוב הצר ונכנס לחצר והמשיך ללכת, עד שהגיע אל הרפת, שם עמדו שני האנשים הזרים וחייטו בתוך התבן. האפיפיור ניגש אליהם בשקט ואמר להם:

"אל תיבהלו, אנשים טובים, אני גוי טוב כמוכם, פושט יד עני, המחפש לגנוב משהו אצל היהודונים האלה. אבל אתם, הרי הבאתם משהו... האח, אני כבר מבין, אתם רוצים לרקום כנראה עלילת דם..."

סתום פיך! – גער בו אחד האנשים – "אם לא תשתוק מיד, תמצא כאן את מותך".

"אל פחד, אדוני. הרי רואה אתה שאני נכרי טוב. תגידו לי רק, מהיכן השגתם את הגופה הזאת?"

"יש לך לשון יותר מדי ארוכה" – השיב אחד מהם. אולם חברו שייסע אותו באומרו, כי אין להם מה להסתיר מפני האיש, שהוא כנראה "אחד משלנו". ואז אמר לאפיפיור המחופש בלגלוג:

"שאלתך מעידה עליך כי שוטה אתה. וכי זו בעיה להשיג גופה? חפרנו קבר בבית הקברות, הוצאנו גופה, השחתנו את פניה באופן כזה שאי אפשר

ניקולאס דונין הביט בשמחה פראית ביהודי פריז שעמדו שבורים ורצוצים, עיניהם רואות וכלות והם בוכים בדממה, כאילו שדמעוניהם יכלו לכבות את אש המדורה.

שנים אחדות עברו מאז אותו מאורע טראגי, אולם מצפוננו של דונין לא ייסר אותו כלל. אדרבה, הוא החל לתכנן תוכניות, כיצד להעליל על היהודים עלילה חדשה, נבזית עוד יותר. הוא הבין שרק הצליח לשרוף את הספרים, את החומר, אך לא את הרוח שבהם, בחינת "גוילין שרפים ומסתיות פורחות". את התלמוד ואת מה שהוא מסמל ליהודים – לא הצליח לחסל. היהודים המשיכו ללמוד גמרא בעל פה והשתדלו להשיג ספרים חדשים, מבלי להתחשב בסכנה שהמעשה היה כרוך בו. הוא חשב וחשב עד שלבסוף עלה בדעתו רעיון "גאוני": הנה מתקרב חג הפסח וזהו הזמן המתאים לארגן עלילת דם.

באנגליה, בגרמניה ובצרפת גרמו באותה התקופה עלילות הדם תוצאות הרסניות והביאו להתנפלויות רצחניות שערבו שונאים של ישראל ביהודים, חסרי ההגנה. עלילות אלה ו"הצלחתן" הגדולה, עלו עתה במוחו של דונין והוא החליט לבצע אותן.

המומר לא התמהמה, אלא אמר ועשה. הוא ירד לעיירה וולירה, שם היה כומר שנמנה עם מכריו והיה שונא ישראל כמוהו. דונין התייעץ עמו והם תכננו יחד את התוכנית המרושעת. הכומר היה שבע רצון והבטיח למשומד כל עזרה שתהיה דרושה לו.

ערב פסח הגיע ובביתו של הרב הכל מוכן ומזומן לקבלת פני החג. הקירות סוידו לבן ואור חמים זרח מכל פינות הבית. לפנות ערב, הרב הגיע כבר לבית הכנסת ואילו הרבנית עסוקה הייתה במטבח בהכנות האחרונות לליל הסדר. בסיום התפילה הגיע הרב מבית הכנסת, בליווי אורחים אחדים. הם נכנסו, ברכו חג שמח והתיישבו ליד השולחן בכדי לערוך את ה"סדר".

נדמה היה לו שראה דמות עומדת לפני הבית מכורבלת במעיל שחור

כאשר הגיעו ל"שפוך חמתך", ניגש נכדו של הרב כדי לפתוח את הדלת. אויר קריר של ראשית האביב שרר בחוץ והילד הוציא את ראשו כדי להביט על הירח המלא שעמד ברקיע. ואז הוא נבהל קמעה. נדמה היה לו שראה דמות עומדת לפני הבית מכורבלת במעיל שחור, שנעלמה תיכף ומיד עם היפתח הדלת...

הילד הניע את ידו, כמי שאומר, חלום שווא. לאחר מכן אמר "שפוך חמתך" בטון רציני, כשדמעויות זולגות מעיניו. למרות גילו הצעיר, הבין את פירושן של המילים וידע עד כמה שהגלות קשה ומרה.

התפילות והמנהגים שאפיינו את ליל ה"סדר" בבית הרב, עשו רושם חזק על האפיפיור

לאמיתו של דבר, צדק הילד כאשר נדמה היה לו

ניקולאס דונין היה משומד שחי בצרפת מלפני שבע מאות שנה. הוא הקדיש את כל חייו הבזויים למטרה ה"נעלית": לעשות צרות לעם היהודי, שבו בגד בצורה כה נבזית. באותם ימים שחורים, לא היה זה קשה כלל וכלל להעליל עלילות על אנשים חפים מפשע ולהביא אותם לידי כך שישרפו חיים.

מגמתו היתה להכרית אצל היהודים את האמונה והבטחון שהם שאבו מחיי התורה והמצוות

ניקולאס דונין זה מצא איפוא לעצמו כר נרחב לתכניותיו השטניות. הוא הסית נגד היהודים וכל הזמן תיכנן תכניות כיצד להעליל עלילות על אחיו חסרי הישע. במשך הזמן כבר לא הסתפק בהתנכלויות לגוף והוא החל "לטפל" גם בנשמה שלהם. מגמתו היתה להכרית אצל היהודים את האמונה והבטחון שהם שאבו מחיי התורה והמצוות. הוא החל איפוא להסית נגד התלמוד, והלשנותיו שנבנו על זיופים, הגיעו אל החלונות הגבוהים ביותר במימשל, עד האפיפיור בכבודו ובעצמו. בסופו של דבר הצליח דונין לשכנע את שונאי היהודים שכדאי להם לארגן ויכוח פומבי בינם ובין נציגי היהודים, ויכוח שבו יוכיח הוא – ניקולאס דונין – את צדקת האשמותיו נגד הדת היהודית. ואכן התקיים ויכוח כזה בפריז, בשנת ה' אלפים לבריאה בנוכחותו של המלך לודוויג והמלכה בלנש. בנוסף לזוג המלכותי, נוכחו בוויכוח הרבה אנשי דת וכמורה נוצריים.

במהלך הוויכוח השתדל המשומד דונין להוכיח בדרכים נבזיות שהתלמוד "מזיק"

לעולם התרבות ויש לאסור את הלימוד בו ולהשמידו כליל. אולם נציגי היהדות, שבראשם עמד הגאון והצדיק המפורסם, רבי יחיאל מפרז, דחו את כל האשמות השווא הללו והוכיחו שהתלמוד ספוג חכמה אלוקית. המלך והמלכה התרשמו מאוד מחכמתם של הנציגים היהודיים והמשומד דונין נחל מפלה ניצחת.

הקלגסים פשטו על הישיבות ובמיוחד על ישיבת פריז המפורסמת

כישלוננו זה גרם לכך שהוא נטר טינה כעת יותר מתמיד כלפי היהודים והוא חיפש אמתלאות כדי להסית את המנהיגים הנוצריים שיפעלו להחרמת התלמוד. במשך ארבע שנים תמימות "עבד" דונין על תכניתו השטנית, עד שהצליח להוציא צו מלכותי בדבר שריפת התלמוד וכל הספרים הקשורים אליו. מיד נפתח צייד נרחב שבמסגרתו פשטו קלגסים על הישיבות ובמיוחד על ישיבת פריז המפורסמת, ואספו את כל ספרי התלמוד. ביום שישי, ערב שבת קודש פרשת חוקת, ריכזו עשרים וארבע קרונות מלאים ספרי תלמוד ושרפו אותם בפומבי בחוצות. המשומד דונין היה הראשון שהשליך את התלמוד גלתוך האש, ספר שפעם, לפני שיצא לשמד, הוא למד ממנו...

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

שבטו - כן, לאיים - לא

מוסף ובחדר השני קוראים קריאת התורה של שחרית ובחדר השלישי מתפללים תפילת מנחה גדולה ובחדר הרביעי מארגנים מנין נוסף עבור קריאת התורה של שחרית. וכך נמשך המראה הייחודי הזה עד לשעה קלה לפני השקיעה. ומי שבנתיים חש רעב או צמא, מוזמן לגשת לחדר "הכנסת האורחים" הממוקם ממול בית הכנסת ולסעוד שם סעודת שבת כיד המלך.

בעת שהייתי בתוך כל ההמולה המופלאה הזאת, כמעט שפרחה מזכרוני העובדה שמשפחתי שתחי מצפה לשווי הביתה בכדי לסעוד איתם את סעודת השבת. לבסוף בשעת צהרים מאוחרת, שבת לביתי כשכולי ספוג ב"קדיש"ים, ב"קדושות", ב"קריאות התורה", ובטעימת מאכלי שבת מובחרים. אכן הייתה זו עבורי חוויה בלתי נשכחת.

138 ויבא ויבא ארץ

מדברת אודות בגדיו שאיתם שירת בקודש, נזכה בקרוב ממש לבנין בית המקדש שיבנה במהרה בימנו אמן.

שבת בצהריים במקום הסואן בעולם

באחת השבתות נפלה בחלקי הזכות הנפלאה להתפלל בבית הכנסת "זכרון משה" שבירושלים. הגעתי לשם בשעת הצהריים כי רציתי להשלים דבר מה שהחסרתי בתפילה שהתפללתי בבוקר בבית הכנסת שבשכונתי. בשעת צהריים מאוחרת זו, כל בתי הכנסת שבירושלים ובשאר קצוות ארץ ישראל, ריקים מאדם כי המתפללים שבו שעה ארוכה קודם לכן לביתם על מנת לקדש "קידושא רבא" ולסעוד את הסעודה של "צפרא דשבתא".
ואולם בבית הכנסת "זכרון משה" נראית באותה העת תמונה שונה לגמרי. בית הכנסת מלא וגדוש (בלי עין הרע) מפה לפה במתפללים וכמעט שלא ניתן למצוא שם מקום ישיבה. בחדר אחד מתפללים

כמינו ז"ל קבעו שכל "החושך שבטו, שונא בנו". בדברים אלה לימדונו חכמנו שמידי פעם מוטלת על ההורים החובה להתנהג במידת הגבורה עם ילדיהם בכדי לוודא שלא יחצו העוללים קווים אדומים, היינו שלא יסוו מדפוסי ההתנהגות הראויים לבני תורה. ואולם הדגש הוא על ה"שבט" ולא על הטלת אימה ופחד. לעיתים כשמאיימים על הילד ומטילים עליו חרדה, התוצאה מכך יכולה להיות הרסנית ובלתי הפיכה. כשאנו באים לחנך את ילדנו, עלינו לראות לנגד עינינו את דמותו המופלאה של אהרן הכהן ולהתנהל כמותו - לאהוב את הבריות ולקרובם לתורה.

יחד עם הגבורה, עלינו לשלב אהבה רבה שתמיס את אלה שאנו באים לחנכם ובכך נזכה בעזהש"ת שהמסרים של נו יחדרו לליבם ויעלו אותם על המסילה לבית ה'.

ויהי רצון שבזכות אהרון הכהן שפרשת השבוע

האפיפיור ועלילת הדם - המשך מעמוד קודם

וצעק עליו:

"בן בליעל! אתה מעז לקרוא לעצמך נוצרי? האם אתה מכיר טבעת זו? כן, זוהי הטבעת שמלך צרפת שלח לך על שרותיך הטובים. נסה להיזכר מתי נתת לי טבעת זו ולשם מה!..."

חיזור כסיד, הטיל את עצמו דונין לרגלי האפיפיור וביקש רחמים על חייו. אולם האפיפיור דחה אותו בשאט נפש וסיפר לנוכחים את אשר ראה במו עיניו בליל ה"סדר", מול ביתו של רב העיירה.

מיד שיחררו את העצורים היהודים והעונש שהוטל עליהם, בוטל תיכף ומיד. במקומם הוציאו להורג בפקודת האפיפיור את ניקולאס דונין ושתפו לפשע.

באותה שנה הוציא האפיפיור אינונסנט הרביעי מסמך מיוחד אל כל הבישופים שהיו כפופים למרותו ובו אזהרה חמורה שאף לא אחד יעז להעליל על היהודים עלילת דם

וליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ועיקר.

הרמב"ן ז"ל בויכוח עם כמרי ברצלונה

ש"מצאנו" את הגופה ברפת שלידי בית הרב. עתה כבר היה "ברור" לכולם, כי היהודים רצחו את הילדה למטרותיהם האפלות...

הרב וראשי הקהילה נעצרו תיכף ומיד ובמשפט קצר נידונו למוות בשריפה. באולם בית המשפט נוכח גם האפיפיור, שבא בחברת הסגנים שלו. כאשר הוכרז שהאשמים המעונים, המפוחדים, הנתונים בכבלי ברזל, נידונים למוות, נשא ניקולאס דונין נאום חוצב להבות אש, בו תבע לא להסתפק בהענשת האשמים, אלא להיפרע פעם אחת ולתמיד מכל היהודים.

בשלב זה קם האפיפיור ובאולם בית המשפט הושלך הס. הוא ניגש בצעדים מדודים אל ניקולאס דונין אשר חשב בלבו שהאפיפיור בא להודות לו על מאמציו לביעור הרע ואולם הפתעתו המרה האפיפיור גער בו בניזיפה חמורה

להכירה והבאנו אותה הנה. מחר נקים קול צעקה, שאצל אחד האיכרים נעלמה ילדה קטנה. עכשיו אתה כבר מבין?..."

האפיפיור הכיר לפי הקול, כי הדובר אינו אלא ניקולאס דונין המשומד. אולם הוא המשיך להעמיד פנים ואמר:

"בוודאי שאני מבין! אולם הואיל וגם אני צריך לחיות, תצטרכו לתת לי דמי "לא יחרץ", אם תרצו שאני אשתוק..."

אין אתנו מאומה אמרו השניים.

אולם האפיפיור לא הרפה וביקש שיינתן לו משכון כלשהו, שיבטיח כי ישולם לו הכסף המגיע לו. לרגע קט עמד המשומד אובד עצות, אך לאחר מכן התאושש, הסיר את טבעתו מעל ידו, נתנה לקבצן העני - הלא הוא האפיפיור המחופש - ואמר לו:

"הא לך טבעת זו. בוא מחר אל הכומר של העיירה, שם תמצא אותי ותקבל מטבע יפה תמורת הטבעת. אל תדאג, שוב לא תצטרך לחזר על הפתחים. ועתה, הסתלק מכאן במהירות האפשרית!"

* * *

בקהילה היהודית של העיירה שורה באותו חג הפסח אוריה של תשעה באב. למחרת ליל ה"סדר" התנפלו על הגיטו היהודי, וחיפשו את הילדה הנוצרית ש"נעלמה". ניקולאס דונין ניהל את ה"חיפושים" וכמובן לא ארך זמן רב, עד

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

אינורת השבוע
מתורתו של הבעל שם טוב הקדוש

כאשר חסידים יושבים בצוותא ומספרים מעשי צדיקים, נראה הדבר לפני השם יתברך כאילו הם יושבים ולומדים מעשי מרכבה

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ הינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים ב' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודית עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

940 ויקרא

כניסת השבת: 18:43

יציאת השבת: 19:35

רבנו תם: 20:21

ע"פ אופק ת"א

ז' בניסן התשפ"ה

העלון השבועי טוב להסות בה'

הכל לפי הסדר

את המעשה המדהים הבא מספר הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א: היה זה לפני כמה עשרות שנים בעיר ורשה, בירת פולין. בקרב הסוחרים בעיר, בלט סוחר אחד שנחשב לאדם ישר, מוצלח מאד ואף ירא שמים. מכל רחבי ורשה נהרו להשקיע אצלו את כספם, ביודעם כי מי שמשתתף עימו בעסקים - מרוויח בגדול, ובפרט שהוא ישר וירא שמיים.

סבי, רבי בנימין קובלסקי זצ"ל, היה צעיר לימים, ובאמתחתו היה סכום כסף נכבד מאד שקיבל מאביו בכדי שיספיק לו לחתונה, לרכישת דירה ולחיים רגועים בהמשך. סבי, רבי בנימין, לא רצה להשאיר את הכסף עומד באמתחתו ללא מעש, והחליט אף הוא להשקיע את כל כספו בידי הסוחר הנודע, בתקווה שהסכום הגדול יגדל ואף יכפיל את עצמו.

שנים חלפו, והסוחר הגדול שעשה חיל במסחרו במשך שנים, החל לפתע לרדת מטה מטה. שמועות רבות נפוצו על כך שהוא הפסיד בעסקאות גדולות וכי הוא נכנס לחובות. אנשים רבים שהשקיעו אצלו את הכסף, החלו למשוך את כספם בחזרה. הראשונים שבהם עוד קיבלו את כספם, אך...

- ההמשך בעמוד 3 -

עומדים אנו בשבוע האחרון בפני הלילה הגדול והקדוש - ליל הסדר וחג הפסח המרומם. שאלה גדולה שאלו הפוסקים: הכיצד יקבל לילה זה שכולו מנהגים והנהגות מוזרות ושונוות את הכינוי 'ליל הסדר'? והרי זה לילה שכולו היפך הסדר?! נוטלים ולא אוכלים, מסיבים במצה ואף אוכלים מרור?!

אומר רבנו המהר"ל מפראג זצ"ל כי הלילה הזה גדול ונורא בשמיים מפני שאנו מעידים כי כל מה שמתרחש עימנו בחיים, כל העובר עלינו, הגם שנראה כצרה ובעיה, הגם שהינו לא הולך כפי רצוננו וכפי שחשבנו - הכל הוא לפי הסדר של בורא עולם, הכל בהשגחה פרטית מדוקדקת מהשמיים, ולא בדרך של טבע ומקרה. זו הסיבה שנקרא לילה 'הפוך' זה בשם 'ליל הסדר'.

מכיוון שכך, כותב ה'עטרת ישועה' זצ"ל כי שפע אדיר של אמונה יורד בלילה זה לכל אדם בישראל המספר ביציאת מצרים ומדגיש את האמונה שה' מנהל את העולם ועושה הכל בהשגחה, וכי כל חיזוק באמונה שיחזק האדם בלילה זה את בני ביתו - ייחרט בליבם וייתן להם כוחות לכל השנה כולה.

מטעם זה, עתידה להיות הגאולה העתידית ב"ה בחודש ניסן, כשם שהיתה גאולת מצרים בניסן - לפי שכאשר אדם מתחזק בכל כוחו בשעת ניסיון, בשעה שהקניטו אותו, פגעו בו או גרמו לו לצער והפסד, והוא מרגיע את עצמו כי הכל מאת ה' בצורה מדויקת, וכי אין אדם שיכול לצער אותו או להפסיד אותו - יש רעש והתעוררות גדולה בשמיים, ויש שעת רצון להביא את הגאולה לכלל ישראל. כמה גדולה ההתחזקות באמונה בהשגחת ה' בעולם גם בזמן קושי וניסיון.

כמה יקר ואהוב אצל ה' הביטחון והאמונה בו'!

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

19

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחח בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מול. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מול. אבלין עדינה בת פרחח. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד, משה כהן בן נוהת ויוסף.

לרפואה, פונסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. דניאל בן ציפורה. אורטל תנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו. ינון בן רחל.

זש"ב: שולמית בת איריס. יסכה בת מול. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אודליה וניר בני ציפורה.

סגולות וישועות

סגולות לליל הסדר

כתב רבנו ה'כף החיים' (סי' תע"ב סק"ב) כי מצוה להתנהג בשררה וכבוד בלילה הסדר, ועל ידי כך מכפרים לו על הגאווה של כל השנה כולה.

המגיד מגריידיץ זצ"ל כתב דברים חוצבי להבות על קדושת ליל הסדר: "ואף מי שנולד במזל רע, בבני - בצער גידול בנים וכדומה. בבריאות או בממון - יכול להתפלל על זה בליל הסדר, ויפעל לשנות מזלו לטוב".

כתב הזוהר הקדוש: "באותו הלילה שיצאו ממצרים היה האור מאיר כבצהרי היום בתקופת תמוז, 'וראו' כל העם את דינו של הקב"ה במצרים, ובמשך כל הדורות מאיר לנו הקב"ה בלילה הזה... והקב"ה וכל הפמליא של מעלה יורדים לחזות בנועם זיו עבודת בני ישראל בלילה הזה על מנת לשמוע סיפור יציאת מצרים וכל עשיית הסדר".

כותב רבנו החיד"א (מורה באצבע) באמירת שיר השירים בסוף ההגדה מאירים כל העולמות ומבטלים מעל האדם כל גזירות קשות!.

הלכות והליכות

הרב דוד לאו שליט"א / ע"פ הספרדים

שאלה: השנה יחול חג הפסח במוצ"ש ורציתי שתזכיר לי מה הדברים החשובים שצריכים להיות מוכנים עוד לפני השבת?

יש להכין מערב שבת נרות להדליקם במוצאי שבת. מדליקים נר שיספיק לדלוק עד מוצ"ש, בכדי שתהיה אש מוכנה להדליק ממנה במוצ"ש, בשביל בישולים והעברת אש מאש ביום טוב.

את עלי החסה למרור יש לבדוק ביום שישי, ויניחם במקום קר ויבש, ולא בתוך מים, שלא יהיה להם דין כבוש, ולא יוכל לצאת ידי חובה בעלים כבושים.

אם הדבר אפשרי, ראוי להכין בערב שבת, את שולחן ה"סדר", מושב ה"הסבה", ה"קערה", וכל הדרוש לליל החג, כדי שלא יתעכבו במוצאי השבת עד שיכינו את שולחן הסדר, שהרי אין מכינים משבת ליום טוב.

טוב להשתמש בשבת זו בכלים חד פעמיים, וכך אפשר להעביר אוכל מבושל מכלי הפסח לצלחות ולקערות.

אפשר לאכול חמץ בתחילת הסעודה, לנקות את הפירורים מהשולחן, להחליף מפה, ולהמשיך את הסעודה במאכלים כשרים לפסח ובכלים כשרים לפסח.

אם השתמשו בכלי חמץ, יש לקנח את הכלים בנייר יבש לפני זמן איסור החמץ, ואם אי אפשר להעביר את החמץ בקינוח מותר להדיח מעט כדי להסיר החמץ, ומיד יצניעום במקום המיוחד.

לה לראות את אמא שלה (סבתא שלי) מכינה לה אוזני המן בכל חודש אדר. מאז ועד היום, כחלק מהזיכרון המתוק והמהנה הזה, היא מכינה גם לי אוזני המן בכל שנה. בזכות כך גיליתי שאני יהודי, למדתי על כך, וכיום אני שומר תורה ומצוות. עד כאן סיפר לי היהודי.

כעת אשאל אתכם: "בואו נתאר לעצמנו מצב שאותה סבתא יהודיה היתה מכינה את האוזני המן הללו עם לחץ וצעקות על בתה, ואף מענישה אותם מדוע לא עזרו לה, ומדוע אכלו בלי רשותה. האם גם אז המנהג הזה של אכילת אוזני המן היה נשאר צרוב בלבה לטובה? סביר להניח שלא. הרי כל הזכרונות שיש לנו כל החיים מהחגים, השבתות, המטעמים והמנהגים, תלוי בצורה ובחוויה שהעבירו לנו ההורים בעת החג והמועד: בית שמתכוננים לפסח עם שמחה, שירים ברקע, משתפים את כולם בעבודות, יוצאים קצת לטייל בסוף הניקיונות - נצרב כשמחה וחוויה שתעבור לדורות הבאים. אך בית שהמילה פסח גורמת חלילה חלחלה, לחץ, הקפדה, כעס והרבה עצב - וכי הילדים ירצו להמשיך לאחוז במנהגים ובמצוות או שירצו לעזוב את הדרך ח"ו? (הרב גמליאל רבינוביץ')

זמנים מתוקים

ימי ערב פסח. הילדים נמצאים בבית, הניקיונות והלחץ חוגגים, הסלון עבר למפרסת, המטבח עבר לסלון, הבלאגן חוגג, ועוד צריכים לקנות בגדים ולבשל לשבת ולחג. זו תקופה מאוד לחוצה, ומטבע הדברים ההורים עלולים להיות חסרי סבלנות אל הילדים ואל בן הזוג, ופה אני רוצה להעביר לכם מסר מקירות ליבי:

סיפר לי יהודי אחד מארה"ב, שעד לפני כמה שנים הוא לא ידע בכלל כי הוא חלק מהעם הנבחר. אמא שלו, התייתמה בגיל צעיר, ובעקבות הסבל והרדיפות שעברו היהודים, היא עזבה את דרך ה' והתנהגה ככל הגויים. היא הקימה משפחה אך ניסתה לשכוח מכך שהיא יהודיה, ובבית לא היה שום זכר ליהדות. יום אחד, היא שלחה איתי אל בית הספר עוגיות משולשות עם מילוי. חבריי, שראו זאת אמרו לי כי הם מופתעים לגלות שאני יהודי. "למה אתם חושבים שאני יהודי?", התפלאתי, והם אמרו לי שהמאכל הזה הינו 'אוזן המן' שאוכלים היהודים. מוזר. אמא שלי מכינה לי זאת תמיד באיזור חודש מרץ למניינם. ביררתי עם אמי, והיא אכן סיפרה לי כי עזבה את היהדות בגיל צעיר, אך יש דבר אחד שהיתה קשורה ומחוברת אליו מגיל קטן, והוא ההנאה והשמחה שהיתה

ב"ה בידינו הדבר להמתיק את החגים והמצוות לילדינו!

הכרעה בעולם האמת

גרמה לרעש גדול מאד בשמיים.

אחר כך, הגיעו קרונות מסוג אחר, בצבע שחור. הרגשתי לא נעים כלל, לא שכחו שום דבר. כל העבירות של בין אדם לחברו, עבירות של בין אדם למקום אשר לא תיקנתי בעודי חי, ולא עשיתי תשובה עמדו בפניי בעולם האמת: פגיעות אישיות ונפילות קטנטנות, צרורות שחורים ומוכתמים שהצטברו אף הם לכדי הר לא קטן התובע את עלבוננו.

התחלתי להרגיש חרדה ומתח אדיר בשמיים. העלו הכל על המאזניים, וליבי חרד בקרבי לראות את כף המאזניים נוטה לכיוון השלילי. לפתע, יצא קול משמיים שאמר כי ישנן עוד זכויות שנעשו בשנה של הפטירה לעילוי נשמתו.

ואז המשיך רבי בנימין סבי ופירט: "הראו לי כיצד האדמו"ר מנדבורנה למד 2 משניות לעילוי נשמתו, ובשמיים זה היה שווה משקל רב. הראו לי אף את נכדי, רבי משה בריקמן שהקפיד ללמוד בכל יום משניות לעילוי נשמתו. שמחתי מזה כל כך ואף ביקשתי שיעבירו לנכד מסר שאני מודה לו מכל הלב. הזכויות הללו עלו אף הם על המשקל, והמצב התייצב ונעשה שיוויון. המתח נותר בשיאו - מה יעשו עימי כעת בשמיים.

אלא שאז, הגיע מלאך אחד שהכריע את כל הכף וקבע את דיני. הגיע מלאך גדול שאמר: "רבונו של עולם, אני נבראתי מהקבלת ההפסד הכספי האדיר באמונה. סכום אדיר של כסף שקיבל לצורך המשך חייו נפל לטמיון, אך בנימין לא זעם ולא כעס על הסוחר שאיבד את כספו. הוא התחזק שהכל בהשגחה משמיים, ובעקבות כך, הוא אף עזר לסוחר לצאת מפשיטת הרגל שהגיע אליה.

עצר סבי רבי בנימין ואמר בחלום:

- ההמשך בעמוד 4 -

השנים חלפו, סבי רבי בנימין עלה לארץ ישראל והקים משפחה ברוכה, בעוד הסוחר נותר בפולין והמשיך לחיות בה בכבוד. לימים, נפטר סבי, רבי בנימין לעולמו, כשהוא מותיר אחריו דורות ישרים. ביום השנה הראשון שלו (היארצייט), " בסיוון תשמ"ט, התגלה סבי רבי בנימין בחלום לבנו רבי שמואל צבי.

רבי שמואל צבי נבהל לראות את אביו צלול בחלום, במיוחד שזה היה יום האזכרה, ואז פנה אליו סבי ואמר לו: "בני היקר, הנני רוצה לספר לך

את אשר אירע בדן שלי בבית דין של מעלה, מה עבר עליי בכל השנה הזו בשמיים."

רבי שמואל צבי נפעם מאד והמשיך להקשיב לאביו: "מיד אחר שעלתה נשמתו לשמיים, לקחו אותי לאולם גדול של המשפט, והחלו להכניס לתוכו קרונות של זכויות: שיעורי תורה ושעות לימוד, תפילות בכוונה ומילים טובות שנאמרו. הייתי המום לראות איך אף פרט לא נעלם. כל דבר טוב שעשיתי הגיע לעדות, הגם שהוא נעשה לפני שנים רבות. ראיתי כמו בסרט נע את חיי עם כל הרגעים של המעשים הטובים: הראו לי את הימים שרציתי ללמוד תורה וראשי כאב לי, ובכל זאת התאמצתי ללמוד - כמה שמחה היתה בשמיים. הראו לי כי התפילה שהתפללתי עם דמעות כשהייתי במצב דחוק -

אך לאחרים כבר לא היה מהיכן לקחת בחזרה את כספם - הסוחר פשט את הרגל והפסיד את כל רכושו. הון עתק של אנשים רבים ירד לטמיון. עשרות משפחות שהפקידו את כספם אצלו נכנסו לצער ודיכאון עמוק על איבוד כל רכושם, ואף כעסו עליו מאד והתנכלו לחייו.

מרוב בושה הוא הפסיק לצאת לרחוב. כולם כעסו עליו ולא סלחו לו, הוא ומשפחתו הפכו להיות עניים מרודים, כשלאף אחד לא אכפת מהם ולא רוצה בטובתם.

רק סבי, רבי בנימין קובלסקי זצ"ל, נהג אחרת. למרות שהוא הפסיד אצלו הון עתק שהיה אמור לדאוג לו לחתונתו, לקניית בית ולחיי רווחה לו ולכל ילדיו, הוא החליט לקבל זאת באהבה ולהבין כי 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה - אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה'. אדם לא מקבל מכה, נזק או הפסד כאן בעולם הזה - אם לא הוכרז על כך בשמיים שכך יהיה, לטובתו הגמורה.

"אינני מהרהר אחר מידותיו של הקב"ה", חשב לעצמו, "ומי יודע ממה מציל אותי על ידי כך, שהרי אין רחמן יותר מבורא עולם. והצרה הזו היא רחמים גדולים, ובוודאי היא באה להצילני מדבר גדול אחר."

בכח אמונה זו, החליט סבי, רבי בנימין לגשת אל הסוחר שפשט את הרגל ולנסות לעזור לו. הוא לא כעס עליו ולא הזכיר לו מאומה מהעוול שגרם לו, אלא תרם לו מוצרי מזון בסיסים ועזר לו בתהליך שיקום למשך זמן ארוך. הוא אירגן לו הלוואות מגופים שונים, עזר לו במזון לבני ביתו, ועודד אותו שהכל זה חלק מתוכנית אלוהית מסודרת שהיה צריך לעבור בחייו לטובתו הגמורה!. לאחר חודשים ארוכים, הצליח הסוחר להשתקם ולחיות בכבוד, בזכות סבי זצ"ל.

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "זיקרא"

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה" [א, ב].

היחס שבין עם ישראל לבין הקב"ה הוא גם בבחינת אב ובניו, וכמו שאומר הכתוב: "בנים אתם לה' אלוהיכם", וכן הוא אומר: "כרחם אב על בניו ריחם ה' על יראיו", וגם בבחינת מלך ועבדיו, וכמו שאומר הכתוב: "כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים".

יש הבדל גדול בין עבד העובד את אדונו, לבין בן העובד את אביו. עבד אינו משרת את אדונו משום שהוא חפץ ביקרו. הוא עושה זאת משום השכר שהוא מקבל בתמורה לעבודה. לא כן בן המשרת את אביו. הוא עושה זאת מתוך האהבה שהוא רוחש כלפי אביו, ואינו מתכוון לשם קבלת גמול.

אנחנו מצווים לעבוד את השי"ת כמו בן העובד את אביו, וכך אומרת המשנה: "אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס". עלינו לעבוד את השי"ת מתוך האהבה שאנו אוהבים אותו ומתוך הרצון הכן למלא את רצונו!

הרמ"ק כתב שישנן חמש מדרגות שונות בעבודת השי"ת, ואנו צריכים להשתדל לעבוד אותו מתוך הדרגה החמישית. שתי הדרגות הראשונות הן: למען השכר, או מפחד העונש בעולם הזה. והדרגה החמישית היא: לעשות את רצונו ולגרום לו נחת רוח, בלי לחשוב על שכר או על עונש.

הזוהר הקדוש אומר, שבעבודת ה' צריכה שתהיה לנגד עיניו אך ורק המטרה לעשות את רצון ה'! כמו בן המוכן לחצות ימים ומדברות, בקיץ ובחורף, ובלבד ששיג את המטרה, הנכספת, למלא את רצון אביו, וכל קושי לא חשוב בעיניו בדרכו אל המטרה. כך, בדיוק, צריכה להיות עבודת ה' שלנו.

ה"מעבר יבוק" כותב שיש הבדל בין אם עבודתנו היא כבן העובד את אביו, לבין אם היא כעבד העובד את אדונו: אם אנו עובדים את ה' כבנים – השכר הוא מאת ה', באופן ישיר, ואם אנו עובדים אותו כעבדים – השכר יגיע על ידי שליחים, על ידי המלאכים.

ואם תאמר: למאי נפקא מינה, סוף כל סוף, בין כך ובין כך, אנו מקבלים שכר?

התשובה לכך היא: כאשר השכר מגיע באמצעות המלאכים, הם בודקים, מדקדקים ומקטרגים. הם דואגים שאדם יקבל את שכרו "לפי הספר", בדיוק כמה שמגיע לו. לא כן כאשר השכר מגיע ישירות מידי של הקב"ה. חז"ל אומרים שכשהקב"ה נותן – בעין יפה הוא נותן! אין מקטרגים שיבדקו אם הוא לא קיבל "יותר מדי".

הכתוב אומר שלעתיד לבוא נראה עין השכר את השכר שהקב"ה נותן לכל אחד, איש איש לפי הפעולות שפעל, והמאמצים שהשקיע בעולם הזה. נוכל לראות שלא לכולם יינתן אותו שכר. יהיה הבדל עצום בין זה שהשתתף בימי חייו באלף שיעורי תורה, לבין זה שהשתתף בתשע מאות תשעים ותשעה. יהיה הבדל בין זה שעלה בחייו מיליון מדרגות כדי להגיע לתפלות בבית הכנסת, לבין זה שעלה מיליון חסר אחת.

רבנו האר"י ז"ל שאל מדוע הגמרא נקטה דווקא מאה פעמים ומאה ואחת? והוא מבאר, שהשר הממונה על השיכחה נקרא "מס". הוא הגורם לאדם לשכוח את תלמודו. והיות והגימטרייה של שמו היא מאה, לכן כל עוד אדם לומד את פרקו עד מאה פעמים – יש לאותו שר שליטה, ואדם שוכח את תלמודו. אבל השונה פרקו מאה ואחת פעמים, התעלה מעל שמו של אותו שר, ושוב אינו תחת שליטתו.

מאה ואחת הוא הגימטרייה של "מיכאל", השר של ישראל, והשונה פרקו מאה ואחת פעמים, יצא מתחום שליטתו של השר "מס" ונכנס תחת שליטתו של "מיכאל".

מוסיף הרב חיד"א ואומר: "ויקרא אל משה" – ויקרא פרושו: קרא, וחזר וקרא, הקב"ה קרא למשה בקביעות. וכמו כן יש לאדם לקרוא את פרקו, ולחזור ולקרוא אותו. "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם" – "מכם" בגימטרייה מאה. גם אם למד מאה פעמים, יחזור ויקרא עוד פעם, כדי שיהיה בידו מאה ואחת פעמים (דורש ציון).

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קורבנכם" [א, ב].

המפרשים דנים בשאלה, מדוע צוותה התורה להקריב קורבנות: הרמב"ם כתב שהטעם הוא כדי שלא נדמה לגויים, המעדיפים את בעלי החיים יותר מבני אדם. בוא וראה, אומר הרמב"ם, כמה אכזריים הם הגויים: ככל שמרחמים הם יותר על בעלי החיים, כן אכזריים הם יותר כלפי בני אדם.

ידוע ומפורסם על הגרמנים ימ"ש בשואת אירופה, שבידם האחת הקימו אגודות שונות ומשונות לצער בעלי חיים, וביד השנייה רצחו מיליוני בני אדם במיתות קשות ואכזריות. את זה כתב הרמב"ם לפני שמונה מאות שנה! אל תתפעל מהאינטלגנציה שלהם, מיחסם החם לכלבים וחתולים. ככל שהם רחמניים על בעלי החיים, כן הם אכזריים על בני אדם.

בשל כך – אומר הרמב"ם – המצריים, הכשדים והיהודים, מפארים את הבקר והצאן. עבורם הוא אלוה. אם פרה עוברת ברחוב, אפילו השירה של המלך נעמדת דום לכבודה! ישנה עדיפות יתר לבעלי החיים.

לפיכך צוותה התורה שדווקא "מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קורבנכם", כדי להראות שאיננו דומים להם כלל.

גם ה"אור החיים" הקדוש כתב שכך היא דרך הגויים: מצד אחד המצרים עושים את עצמם רחמניים, ומרחמים על בעלי החיים, עד כדי כך שהם סוקלים את מי שנוגע בהם לרעה, וכמאמר הכתוב: "הן נזבה את תועבת מצריים לעיניהם ולא יסקלוגו". מצד שני, פרעה שוחט מאה חמישים תינוקות בבוקר, ועוד מספר דומה בלילה, כדי לרחוץ בדמם. ביד אחת הם מרחמים על הצאן, וביד השנייה משליכים ילדים ליאור. גם אם גוי מראה לך שהוא רחמן, אומר האור החיים הקדוש – "אל תאמין בגויים!", ה"רחמנות" שלהם היא צביעות אחת גדולה.

הרמב"ן כותב טעם אחר: כאשר אדם חוטא – הוא עושה "מעשה בהמה". לכן עליו להביא בהמה לשחוט אותה, ולזרוק את דמה על המזבח, ולחשוב שכל מה שהוא עושה עם הבהמה, היה צריך להיעשות עמו, אלא שהקב"ה ריחם עליו, וקיבל בהמה תמורתו. מחשבות אלו יעוררו אותו לשוב בתשובה שלמה, ובוזה יכופר לו.

לרפואת יוסף בן תמר הי"ו, יוסף בן זולכיה הי"ו, אמיר בן דורית הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

בספר העקדה כתב טעם שלישי: הנה הנביא (מיכה ו,ו) אומר: "במה אקדם ה' אכף לאלוקי מרום". לא שייך שאדם יתנו משהו לקב"ה. הבאת קורבן הוא הדבר היחיד שעל ידו יכולה להיות לאדם הרגשה טובה שהוא עושה משהו בשביל ה'. הוא מביא לכבוד ה' דבר העולה לפניו לריח ניחוח אישה לה' (דורש ציון).

"והשיב את הגזלה אשר גזל" [ה, כג].

אברהם ויגבי משפחתו יצאו לנפש בצפון הארץ. פאָשר שָבו לְביתם לְאַחַר שְלוֹשָה יָמִים, נְכוּנָה לָהֶם הַפְתָּעָה; הֵם פָּתְחוּ אֶת הַמִּקְרָר, וְנִדְהָמוּ לְגִלוֹת כִּי כָל מִצְרַיִם הַמְזוּזוֹן פְּטוּט נִעְלָמוּ...

אברהם ואשתו הבינו שנגב בקר בדירתם. הם מהרו לבדק אם הוא גנב גם את התכשיטים והכסף, ונשמנו לרוחה פשראו שכל הפריטים בדירה מנחים במקומם. הם התפלאו מאוד - כיצד יתכן שחדר לכאן גנב, אם הדלת וכל שאר הפתחים בדירה נעולים? ומדוע החליט לגנב רק אכל מהמקרר ולא את הכסף ושאר חפצי הערף שבדירה?!

למחרת, נערכה הגרלת הלוטו. אברהם חפש את טפס הלוטו שמלא לפני מספר ימים כדי לבדק אם זכה, אך הטפס לא נמצא בשום מקום בדירה... התברר, שמלבד המזון שהינח במקרר, נעלם מהדירה גם פריטי ההגרלה...

חלפו מספר שנים, ויגבי הבית כמעט שקחו לגמרי מהתעלומה. ערב אחד נשמעו דפיקות על דלת ביתם. אברהם פתח את הדלת, ובפתח עמד אדם לבוש מחלצות שבקש להכנס. אברהם הכניסו, והאיש התישב והחל לספר את ספורו: "שמי שמואל.

לפני כמה שנים נקלעתי לתקופה שחרה ומדכאת ביותר. הייתי חסר משפחה, חסר פרנסה וחסר בית. יום אחד התהלכתי מילאש ורבע מאוד, שכן מזה כמה ימים לא אכלתי דבר, פרט לכמה פרוסות לחם ישן. הגעתי לבנין שממנו יצאת עם בני משפחתי. הסתברתי מאחורי עץ, ושמעתי אותך משוחח בסלפון הניד עם אחד משכניך. בקשת ממנו להכנס ולהאכיל את

הדגים שבדירתך. השכן לא שהה באותה עת בביתו, ואמרת לו שתניח עבורו את המפתח בארון החשמל... קרקורי בטני, שגברו מרגע לרגע, לא הותירו לי כל בריחה... הצעתי להחליטה שאשבר את הרעב הנורא בביתכם... מיד עם יציאתכם לדֶרֶךְ נגשתי אל ארון החשמל, מצאתי את המפתח, פתחתי את הדלת, ורצתי אל המקרר... הרגשתי שאוחז בי ממש "בלמוס", והתחלתי "לטרוף" את המאכלים שהנחו במקרר... כשנרגעתי מהתקפת הרעב עמדתי לצאת מהדירה, ופתאום נתקלו עיני בכרטיס לוטו שהנח על שלחן הסלון. רגלי פסעו כמו מאליהן לעבר השלחן, נטלתי את הכרטיס והנחתי אותו בפני.

עם יציאתי מהדירה נעלתי את הדלת והחזרתי את המפתח לארון החשמל...

פעבר כמה ימים נודע לי כי הכרטיס שבידי זכה ב... חמשה מיליון שקלים! כשהתאוששתי מהתדהמה, התרוצצו במוחי רגשות מערבים. מצד אחד פיהודי ישר עלי להשיב את הכרטיס למשפחה, אך מצד שני, אולי העניקו לי מתנה מהשמים, כי מזלי גרם לקבץ שמשפרי הכרטיס שהגיע לידי עלו בגורל... החלטתי כי לא אבזבז את הכסף לריק, אלא אגדיל את הזני על ידי השקעתו באפקי השקעה מגונים. ואכן, השקעותי הניבו רווחים עצומים של מעלה מעשרים מיליון שקלים...

לאחרונה זכיתי לשוב בתשובה, וברצוני לתקן את חטאי כלפיכם..."

פעת מתעוררות לפנינו לדיון שלוש שאלות: (א) האם היה מתר לשמואל לגנב את המזון? ואם כן, האם הוא צריך לשלם עליו? (ב) למי שייכת הזכייה בהגרלה? (ג) למי שייכים הרווחים שנוצרו בעקבות ההשקעות בכספי הזכייה?

תשובה

(א) מתר לאדם להציל את נפשו על ידי אבוד ממון חברו, פאָשר הצלת חיינו מתאפשרת רק על ידי הפסד אותו ממון, אך עם זאת, הריהו חיב לשלם לחברו את שוי המזון שהפסיד לו עבור הצלתו, כי הפסדו נפש מתיר רק את עשיית מעשה הגנבה (על מנת להציל), אך לא מפקיע את חיוב התשלומין (ראה שו"ע חו"מ סי' שני"ט ס"ד, ושו"ע הרב גזלה סי' ב).

לאור הדברים, במקרה שאלתנו, אם שמואל היה נתון בסכנת נפשות בשל הבלמוס שתקף אותו ולא היה לו אפשרות להנצל אלא על ידי אכילת מצרכי המזון של אברהם, היה מתר לו להכניס לביתו ולשלו, על דעת לשלם את מלוא דמיום לאברהם.

(ב) פריטי ההגרלה, שהיה שיד לאברהם, נותרו בפרשותיו גם לאחר ששמואל גנבו, כי במה זכה בו שמואל לדמיום? והגם שהכרטיס כבר אינו "ברשותו" של אברהם, מכל מקום הוא נשאר "שלו". כמו כן, חברת ההגרלות מתחייבת לשלם רק לבעל הכרטיס, ולא לגנב שהצליח ברמאותו להוציא מהם את הכסף... וממלא הזכייה בהגרלה על סף חמשה מיליון שקלים שייכת לאברהם.

(ג) הרווחים שהרויח הגנב שייכים לו, ואינו חיב להשיב אלא את הקרן שגנב. דהיינו את כספי הזכייה (ראה שו"ע חו"מ סי' שני"ד).

לספוס: (א) אם שמואל היה נתון בסכנת נפשות, היה מתר לו לטל את המזון של אברהם ללא רשות, אך הוא צריך לשלם את מלוא שוי המזון שאכל. (ב) סכום הזכייה בהגרלה שיד לאברהם. (ג) מן הדין, רווחי ההשקעות של שמואל שייכים לו (אחת שאלתי).

הלכות שבת הגדול

שבת שלפני פסח נקרא "שבת הגדול" מפני הנס שנעשה בו. כי פסח שיצאו בו ישראל ממצרים חל אז ביום חמישי בשבת, ועוד בשבת שלפניו שהוא יום עשירי לניסן נצטוו לקחת שה לבית אבות לצורך קרבן פסח, וכשעשו ישראל כן, נתקבצו בכורי מצרים אצל ישראל ושאלום פשר הדבר, ענו להם: זבח פסח הוא לה' שעתידי להרוג כל בכורי מצרים. ולכן נצטוונו לתת מדם הקורבן על שתי המזוזות ועל המשקוף לבל יבוא המשחית אל בתינו לנגף. ומיד הלכו הבכורות אצל אבותיהם ואצל פרעה ודרשו לשלוח את ישראל ממצרים לבל יהרגו בגללם, ונתקלו בסירוב מוחלט, ואז פתחו במלחמה זה לעומת זה, ונהרגו רבים מהמצרים. וכמו שנאמר "למכה מצרים בבכוריהם", כלומר: שמצרים הוכו על ידי בכוריהם. וכשראו המצרים כך חגרו איש חרבו ונפלאותיו. ויקשו להשמיד ולהרוג את ישראל חס ושלום. והשם יתברך הגן עליהם ברוב רחמיו והחלה את מצרים בתחלואים רבים ומשונים ובייסורים גדולים עד שהיו שנייהם קהות ומעיהם מתחתכים, ונאלצו לסגת אחור. ועל ידי כך נצלו עם ישראל מזעמם. ולכן נקרא שבת זה שבת הגדול, כי יום גדול הוא לישראל שניצלו מאבדן וכיליון חרוץ חס ושלום. ונהגו שבמקום אמירת "שבת שלום ומבורך" אומרים "שבת הגדול שלום ומבורך".

וההפטר בהשבת הגדול: "וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים", בין כשחל שבת הגדול בערב פסח, בין כשחל קודם לכן. ואם יש מנהג ברור וקבוע באיזה בית כנסת שאין מפטירין אלא בפרשת השבוע אין לשנות מהמנהג מפני המחלוקת, ובפרט שיש להם על מה שיסמכו.

חובה קדושה להתאסף ברוב עם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לשמוע דרשות רבני וגדולי ישראל "בשבת הגדול" בכל אתר ואתר, ועל הרבנים להורות לעם את הדרך אשר ילכו בה בדיני פסח והלכותיו המרובים, ועריכת הסדר כמשפטו, לדעת מה יעשה ישראל, וירחיבו את הדיבור גם באגדה ובסיפור יציאת מצרים ופרושי ההגדה של ליל פסח להזכיר גבורות ה' עזוזו ונפלאותיו. וכל המזכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו. ואשריו בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא. וכשחל ערב פסח בשבת יש להקדים דרשת שבת הגדול לשבת שלפניו (חזון עובדיה - פסח).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנג ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ בן כחן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ועל"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת ויקרא פ"ה ~ 1 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, כטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרכזי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

אמנם בדיון הקודם היתה תפנית משמעותית לטובה, אבל בהליכים משפטיים - כמו בשידוכים - זה לא נגמר עד שזה לא נגמר."

אי לכך נהגתי כפי שלמדתי מאבי ע"ה, שביום כזה מתפללים "כוותיקין", עפ"י דברי הגמרא (ברכות ט) שהמתפלל כוותיקין אינו ניזוק כל היום.

ובכן, השכמתי להתפלל בביהכנ"ס "כולל חצות", שם מצויה מלבד תפלה כוותיקין - גם תפלת הממתיקים, תפלה חסידית לוחטת של יהודים שעוסקים בתורה החל מחצות הלילה, "עת רצון בכל העולמות".

כאשר נכנסתי לביהכנ"ס קיבל את פני יהודי שאינני מכירו בחיוך רחב על פניו.

אחרי התפילה הוא ניגש אלי, הציג את עצמו בשם ר' אריאל אלישיב. הוא מספר שהוא "פוגש אותי כל שבוע" ומכיר אותי "מפי כתבו". הוא מתגורר ליד ביהכנ"ס באינן ברח' המגיד ממעזריטש, שם מישהו עשה לעצמו באותה תקופה מנהג נאה, לתלות בקביעות את הגיליון השבועי על לוח המודעות.

ושם הוא קורא בקביעות ומתחזק.

"יש לו סיפור קטן משלו" וכך הוא מספר:

בהמשך מישהו שם החליט שיש לשלם על זה ארנונה או משהו כזה...

לפני כשנתיים נולד לנו ילד שאיננו בקו הבריאות. חיינו השתנו מאז.

מי שלא התנסה לא יוכל להבין, עד כמה סדר היום של המשפחה כולה סובב סביב הטיפול בילד. החיים הם חיים אחרים, ובעז"ה שאף אחד לא יתנסה ולא יבין.

בשבוע של ערב פסח, ממש בעיצומן של ההכנות הקדחתניות לחג, הילד לא חש בטוב, ונאלצנו להחישו למיון בבית החולים שערי צדק בירושלים.

שעות ארוכות של דפיקות לב עברו עלינו, מלוות בדמעות רותחות של הורים מותשים ממערכה ארוכה, וחרדים לבריאותו של בנם הקטן, אשר התערבבו בשאריות האוקונומיקה שעל ידינו מההכנות לחג הקרב.

בסופו של דבר שחררו אותו, ושבנו בשלום הביתה - לעירנו ביתר.

בבוקר, התברר לנו שסאת הנסיונות עדיין לא תמה.

בגנו נזקק בקביעות לתרופה מסוימת אשר לא ניתן להשיגה בבית מרקחת.

זוהי "תרופה בהכנה אישית", אשר יש להזמינה במיוחד בבית המרקחת, בטווח של כשבועיים לפני שאוזלת המנה הקודמת - על מנת שהיא תהיה מוכנה וזמינה עבורו בזמן הנדרש.

התרופה הזו חיונית לבריאותו של בננו, וכשנסענו לבית החולים נטלנו אותה עמנו, מחשש שנזדקק

קופסת הטב"ק של ה"מנחת חינוך"

מספר ידידי הר"ר עוזר זילברשלג, ביתר:

מנהל "מורשת" חברה למכירות פומביות של חפצי יודאיקה ועתיקות.

לפני הכל - יישר כח על הגיליון, תענוג צרוף כמדי שבוע.

כתבת השבוע על קופסת הטב"ק שלך, המוכרת לי היטב, כולל הכיתוב המתוק שעליה.

אך לא בכדי כתבת על זה דווקא השבוע, יש לי סיפור שקרה לי "במקרה" כמובן בדיוק בשבוע זה... עוד מעשה בקופסת טב"ק עתיקה.

בשבוע שעבר, נסעתי לארצות הברית יחד עם אבי שליט"א, ואחי - שותפי הרב יוסף שי', להשתתף בשמחה, וגם לפגישות עבודה.

במהלך הפגישות שקיימנו, ביקרנו אצל לקוח המחזיק בחפצי קודש רבים, כולל ספרים ומכתבים נדירים בכמות עצומה.

במהלך שיחתנו, קם הלקוח לפתע ואמר:

"אני רוצה להראות לכם משהו."

הוא ניגש אל פינה מסוימת, ושילף מעטפת נייר ישנה, שבתוכה הייתה קופסת טב"ק עתיקה.

על הקופסה הייתה חרוטה הכתובת "יוסף באב"ד" - שמו של רבינו הקדוש, בעל 'מנחת חינוך', שאנחנו זוכים להימנות על צאצאיו.

שאלנו את האיש האם הוא יודע שאנחנו צאצאי המנחת חינוך, ושאחי, הרב יוסף, נקרא על שמו. האיש החוויר ואמר שהוא כלל לא ידע זאת, ואין לו שום הסבר הגיוני מדוע, מבין מאות או אלפי החפצים שהיו ברשותו, בחר להראות לנו דווקא את החפץ הנדיר הזה, שככל הנראה שנים רבות לא שזפתו עין זרים...

אך אנו, הקוראים את 'בטחוני בצורי', יודעים היטב ששום דבר לא קורה סתם, והכל מכוון על ידי אבינו שבשמים, שרוצה לשמח אותנו ולהיטיב עמנו.

רופא כל בשר - הזעקה שנענתה כבוס

ביום שני ג' אייר תשפ"ג, בשעה 9.00 התקיים דיון מכריע במשפט הידוע, שסופו הטוב כבר נודע לעם ישראל בפרוטרוט, תהלי"ת.

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת ויקרא פ"ה ~ 2 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, כטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרכזי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

הם הזמינו "בטעות" את התרופה הנדירה פעמיים.

אפשר לרכוש את התרופה כאן ועכשיו.

נראה שזה אירוע ראשון מסוגו מאז הוקמה הקופה...

כשדמעות של תודה בעיני נטלתי את התרופה היקרה לידי, וכשפסוקים של תודה מתרוננים על שפתותי דילגתי הביתה בשמחה.

עד כאן פרק א' מסיפורו של ר' אריאל בשנת תשפ"ג.

השבוע, בימים המבורכים של ערב פסח תשפ"ה, נקלעתי שוב ל"כולל חצות" בשעות הקטנות של הלילה, ופגשתי שם את ר' אריאל, יושב עם ילדו ומכין עצמו לסיפור יציאת מצרים...

והוא משתף אותי בניסים גלויים שאירעו עמו בהמשך הטיפול בילד.

רשות הדיבור נתונה לר' אריאל היקר:

"תארו לעצמכם, רגע אחד אתם חיים בשלווה, מודים לקדוש ברוך הוא על כל הטוב, ואז, בבת אחת, העולם מתהפך. אתם מוצאים את עצמכם במסע לא נודע, נאבקים מול קשיים, מול כאב, מול חוסר אונים."

זה היה הסיפור שלנו, סיפור של משפחה רגילה, שנקלעה למערבולת רפואית סוערת. הילד המתוק שלנו, מתנה משמים, החל לסבול מחוסר איזון במלחים בגוף. תארו לעצמכם את הפחד, את הדאגה, את חוסר האונים.

בן אדם מן השורה שבריאותו תקינה ב"ה, אינו מודע למה שקורה לו בגוף.

אחד הדברים ההכרחיים לתפקוד תקין של הגוף הוא... מלח = נתרן. הנתרן הוא מינרל חיוני לגופנו, שכן הוא מסייע בשמירה על מאזן הנוזלים בגוף ומשפיע על לחץ הדם שלנו. הוא מאזן ומבקר את רמת החומציות של גופנו, מסייע בהולכה עצבית ובהתכווצות שרירים - כלומר מאפשר פעילות תקינה של מערכת העצבים והשרירים. במלים אחרות, גוף האדם אינו יכול להתקיים או לתפקד ללא מלח!

כשהגוף מאבד מלח, עלול להיגרם מצב של מחסור בנתרן היפונתרמיה שתסמיניו הם חולשה, עוויתות ובמקרים קיצוניים, אף מוות ח"ו.

המוח שלנו אמור לסדר ולווסת את המלחים בגוף, מתי לשחרר נוזלים וכמה, כך שכמות המלחים תהיה תואמת לצרכיו הבריאותיים.

רק להתוודע למערכת המופלאה והמורכבת הזו הביא אותי למחשבה עד כמה אנחנו לא יודעים כמה להודות על זה במיוחד להשם יתברך.

הבן שלנו המתוק סובל ממחלה שגורמת לחוסר איזון של כמות המלח בגוף, ואנו נדרשים להתערבות רפואית קבועה כדי למנוע התדרדרות חלילה.

בבית החולים בו הוא טופל היתה רופאה בכירה שאחראית על התחום הייחודי הזה המכונה "אנדוקרינולוגיה", והיא טיפלה בבני במסירות רבה.

במסירות רבה מידי...

להישאר שם מס' ימים. את התרופה חייבים לאכסן במקרר, ומשכך - רעייתי הניחה אותה במקרר של בית החולים.

מתברר שכאשר שוחררנו עייפים ותשושים, התרופה נשכחה שם...

כעת אנחנו בביתר, ימים ספורים לפני פסח, יציאה כעת מביתר לבית החולים בירושלים היא למעלה מכוחותינו, בפרט בימי ערב חג כשהדרכים עמוסות לעייפה, כלל לא בטוח שהתרופה עדיין ממתינה לנו שם... אך התרופה חיונית ביותר. מה עושים עכשיו?

פניתי לבית המרקחת של קופת חולים, וניסיתי את מזלי, ביקשתי מהרוקחת למכור לי את התרופה המדוברת. היא הביטה בי כמו ביקשתי להזמין כרטיס למירון בתקופת הקורונה...

"הלא אתם צורכים את התרופה באופן קבוע - ומי כמוכם יודע שמדובר ב"תרופה בהכנה", אין סיכוי בעולם שהיא נמצאת "על המדף" אצלנו בבית המרקחת."

לא היה לי מה להפסיד, וביקשתי הימנה לבדוק בכל זאת, "שמא אירע נס", ומאן דהוא הזמין את התרופה... היא בדקה במחשב, ואמרה:

אכן מישהו הזמין את התרופה, אבל היא מיועדת עבורו, ולא אוכל למוסרה לך!

ביקשתי ממנה, לאור דחיפות הענין, שתנסה לבדוק בכל זאת - שמא מי שהזמין - הזמין מוקדם מידי, והוא מסוגל להמתין, אבל היא התעקשה: "מי שמזמין תרופה בהכנה יודע היטב את לוח הזמנים, ואינו מזמין קודם הזמן הנדרש"... הפצרתי בה לבדוק בכל זאת, ובלבי נשאתי תפלה חמה לאבינו שבשמים, לאמר:

"ריבון העולמים, הרי אתה שלחת לנו את הניסיון הגדול הזה של טיפול בילד לא בריא ל"ע.

אנו בניך, משתדלים לבצע נאמנה את תפקידנו המתיש, ככל שכוחותינו הדלים מאפשרים זאת, ומקיזים את תמצית דמנו על כך.

אנא טאטע, עזור לי ועמוד לימיני ברגע הקריטי הזה! לשמו בך סברם - הושע נא והושיעה נא!"

הרוקחת בודקת במחשב שוב, ואומרת לי:

"רגע... משהו לא ברור לי, רשום פה שהמזמין היה פה ורכש את התרופה, אבל מצד שני - רשום גם שיש את התרופה שממתינה עבורו, משהו לא מסתדר..."

בדיקה ועוד בדיקה, לפי התכונה שהתעוררה היא התקשרה לממונה עליה, לרופא הראשי, הרופא המחוזי, לשר הבריאות, וגם לנשיא ארצות הברית... ומתברר שהלא יאומן קרה:

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת ויקרא פ"ה ~ 3 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, כטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

מה הכוונה מידי?

אנו נזקקנו לבקר בקופת חולים פעמיים או שלוש בשבוע! כדי לערוך בדיקות דם.

והילדון המתוק הזה, לא קל היה לערוך לו בדיקת דם. פעמים רבות קרה שדקרו אותנו חמש דקירות כדי לקבל מעט דם. מתחילים ביד ימין, עוברים ליד שמאל, לא הצליח - עוברים לזרוע... עד שהיו פשוט דוקרים אותו בצוואר כי הווריד של הצוואר הוא וריד יותר טוב... אני הייתי מביט בנעשה בעינים כלות, ולבי נחמץ מצער. הייתי מצטער גם בצערם של הרופאים, לראות שכל המומחים לא כל כך מצליחים במשימה פשוטה לכאורה - להוציא דם לבדיקה. ואני בסוג של הומור הייתי אומר לרופא: רק אל תנסו להוציא דם דרך העיניים... בתקוה שהם מבינים את ההומור הזה. אחר כך, עם הבדיקה שסוף סוף הצליחה, היה עלינו להמתין לתוצאות, להקריא אותן בטלפון לרופאה הבכירה בבית החולים. וככל שתוצאות אחד מתוך 5 המדדים לא היו מושלמות, היה עלינו לרכוש עבור הילד תרופות, ובמקרים שזה לא הועיל - לאשפז אותו.

בתי החולים הפכו לביתנו השני, הרופאים לדמויות מוכרות, הדקירות למציאות יומיומית. כל טיפת דם שנלקחה מבגנו הייתה טיפת דם מלבנו. כל בדיקה הייתה מבחן של אמונה, מבחן של סבלנות.

עם הזמן למדתי להבין שהרופאה הבכירה הזו סובלת ממחלת הפרפקציוניזם. חתירה לשלמות. היא חייבת שהסטטיסטיקה שלה תהיה מושלמת, ששום מטופל שלה חלילה לא יסתכן סיכון כלשהו, כי זה עלול לפגוע בהילת המושלמות שלה... בכל אופן עקב צער הזה מהרופאה, חשתי שאני נמצא תחת גלילי מכבש. חיי המשפחה שלנו היו משועבדים להוראות של רופאה אחת מסורה מידי בבית החולים. כך במשך תקופה ארוכה. הרופאה, באמת ניסתה לעזור, אך הפרפקציוניזם שלה הפך את חיינו לגיהנום. כל שיחת טלפון ממנה הייתה כמו סכין בלב, כל תוצאה לא מושלמת הייתה כמו גזר דין. הרגשנו כמו אסירים, כלואים בתוך מערכת רפואית אטומה.

היה זה באחת הפעמים שהיא התקשרה אליי לדווח ולהתריע על עוד בעיה חדשה בבדיקות דם של הילד. חשתי שאני קורס תחת המשא ואינני מסוגל עוד להמשיך כך.

ואז, ברגע של ייאוש, ברגע של חושך מוחלט, פניתי לשמים.

לפני שעניתי לשיחה פניתי אל הקדוש ברוך הוא ואמרתי:

ריבנו של עולם, זו פעם אחרונה שאני מדבר עם הרופאה הזו" לא יכולתי יותר לעמוד בלחץ שלה. חשתי קרוב להתקפת לב חלילה.

זעקנו את כאבנו, התחננו לרחמים. וקרה נס.

מיד אחרי המקרה הזה אירע מפנה בלתי צפוי.

פנו אלי מקופת חולים קופת חולים, שהייתה עד כה מחוץ לתמונה, פתאום הציעה לנו פתרון. רופא המשפחה שלנו, מסתבר, היה מומחה גם לאנדוקרינולוגיה. זה היה כמו אור בקצה המנהרה, כמו קרן תקווה.

ששתי על הדברים כמוצא שלל רב...

מיד אמרתי לרופאה של הבית חולים: יש לי רופא ליד הבית שמטפל בזה, אז אנחנו מסיימים את הקשר בינתיים, כי עדיף לי רופא ליד הבית.

הרופאה כנראה היתה מודעת לתחושות שלי, כי היא מיהרה להגיב: "מצוין, תוכלו מהיום לטפל ליד הבית, הרבה יותר טוב".

פניתי לרופא המשפחה כדי לבצע את הבדיקה כהרגלנו, אבל אז הופתענו... הרופא הבהיר לנו שאכן התחום הזה הוא חלק מהמומחיות הרשמית שלו, אבל כעת הוא איננו פנוי לעסוק בזה, והוא לא מוכן לקבל על עצמו את הטיפול הזה...

הרגשתי שמן השמים סובבו את הגלגל כך שאפרד מהרופאה המלחיצה. כעת עלי להמתין לרחמי שמים. אל הרופאה "הבכירה מידי" בבית החולים אינני מסוגל לשוב, ויהי מה...

את מספר הטלפון שלה שמרתי באנשי קשר בשביל שאם מתי שהוא היא תתקשר - אדע לא לענות... מה שהיה בהמשך הוא בגדר נס גלוי...

פשוט נשארנו בבית. לא המשכנו לערוך את הבדיקות הנוראיות.

במשך שנה תמימה לא ערכנו בדיקת דם כלשהיא. אחרי שנה, כשנזקקנו לטיפול כלשהו, ערכנו גם את הבדיקה השגרתית של המלחים. התוצאה היתה ברוך ה' תקינה לחלוטין!

ומאז עברה כבר שנה נוספת!

במקום 10 דקירות בשבוע, כיום הגענו למצב שפעם בשנה אני עושה לו בדיקת דם ואנחנו רואים שהיא יוצאת מסודרת והכל מסודר!

וכך, איך שהוא ה' עשה שנמלטנו מתחת ידיה המסורות מידי של הרופאה של בית החולים.

ההפניה לרופא המשפחה, שבעצם לא טיפל בנו, היתה כמו יד נעלמה, כמו סימן משמיים.

מחיים בצל מחטים מאיימים לאורך כל השנה, כולל פורים בבוקר, הושענא רבא, בלי סוף שיעבוד של ביקורים בקופת חולים עם אינסוף עוגמת נפש, נכנסנו לשגרה מבורכת של חיים סדירים ושלווים.

ואנחנו כבר ברוך ד' בכלל לא בצער, והכל בסדר על מי מנוחות, והכל מכוחה של תפלה אחת ברגע של משבר, שכשל כח הסבל, "ויזעקו בני ישראל אל ד'!"

הפסקנו לחלוטין עם הבדיקות הנוראיות, עם הדקירות עם האשפוזים. במשך שנה שלמה, לא נגענו בבתי חולים. ובסוף, כשעשינו בדיקה, התוצאות היו תקינות.

ה' שמע את זעקתנו, ה' ראה את כאבנו, וה' שלח לנו ישועה!

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת ויקרא פ"ה ~ 4 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, כטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

ניגשתי מיד לסניף הבנק הסמוך וביצעתי הפקדה של "שקל אחד בודד" לחשבון הבנק שמספרו היה מצויין על כרטיס האשראי.
בהערה הוספתי את המשפט: "מצאתי כרטיס אשראי" ואת מספר הטלפון שלי.
ואמנם לא עברו אלא יומיים והאובד הגיע אלי לדרוש את אבידתו, וכרטיס האשראי הושב לתעודתו.
כך הסיפור של שבוע שעבר הצמיח מיד פירות בעולם הזה וזיכה אותי בהשבת אבידה, ואת האובד בקבלת אבידתו.

אבל מעבר לנס הגלוי שחווינו מבחינה רפואית, העניין שהזעקה הזאת שנענתה ביום כזה על ידי השגחה מיוחדת שסיבב השי"ת, ההפניה של הקופה אל רופא המשפחה שכולה היתה כאילו "טעות" פשוטה, וההמשך שלא יאומן, זה חסד מיוחד, דבר שאני לא שוכח אותו ומודה ומשבח להשי"ת בכל יום מחדש!
זה היה רגע ששינה את חיינו, רגע שחיזק את אמונתנו. רגע שגרם לנו להבין, שהשם תמיד אתנו, גם ברגעים הכי קשים.

אז ישר כוחך הרב מלאכי, שתזכה להרבות אמונה לעם ישראל ולהשביח את המתנה שקיבלת מן השמיים יותר ויותר בעזרת השם.

כשרי אריאל סיים את סיפורו, הוא עבר לסיפורים נוספים, מפעמים עוד יותר, אותם אני מקווה להספיק לכתוב בשבוע הבא... כשסיימנו את השיחה השעון הורה על השעה 3.00 לפנות בוקר, אך בהיכל מעורר ההשראה של כולל חצות אין מושג של לילה... כשקמתי ממקומי, נפעם ונרעש כולי מרצף סיפורי השגחה, ר' אריאל שלף מארנקו סכום נכבד וביקש להוסיף פרסום של ניסי השי"ת לזכותו וזכות ילדו היקר.

יצאתי משם לכיוון הבית, מצפה לתת מעט מנוחה לעצמותי העייפות בערב החג, אך התבדתי.

ליד ביתי המתין יהודי יקר, מנופף בידו לאות כי רכבו שבת באמצע פעילות של קמחא דפסחא... הוא נזקק להתנעת המצבר שלו. היה זה מיודענו הר"ר דוד הרש"ר שליט"א, מגדולי מפיצי האמונה בעיר ביתר המוכר לנו מסיפור הוויסקי היקר שנשבר ונמצאה בו תולעת.

כשהוא ראה אותי עוצר לידו הוא פצח בריקוד של שמחה במרכז הכביש... הרכב הונע, ואני פרשתי לקריאת שמע שעל המיטה, להכין מעט כוחות לכתובת השורות שאתם קוראים כעת.

הצדקה מעשירה

מספר הרה"ג ר' פנחס סגל שליט"א, ביתר:

מחבר הפירוש המונומנטלי "שימה בפייהם" על חמישה חומשי תורה ונ"ך.

בשבת פרשת ויקהל, חתני שיחי' סיפר בעת סעודת השבת את הסיפור שפורסם בגיליון האחרון על השבת אבידה אותו סיפר הרה"ג רבי יעקב וינגרטן שליט"א, כיצד הארנק של רעייתו הושב אליה לאחר חמישה חודשים, באמצעות עצה מתוחכמת של הפקדת שקל אחד לחשבון הבנק שלו.

נהנינו מההברקה והפנמנו את המסר.

ביום ראשון בבוקר אני יוצא מהבית ומגיע לתחנת האוטובוס בכיכר העיר בביתר.

אני פוסע לעבר התחנה ומבחין בכרטיס אשראי על המדרכה.

ניסיתי לאתר את האובד בסביבה, אך לא היה איש שאבד לו כרטיס אשראי.

באופן רגיל במצב כזה אין הרבה מה לעשות. משמידים את הכרטיס ומשליכים אותו לאשפה, והאובד נאלץ להזמין כרטיס אשראי חדש על כל הטרחה הכרוכה בכך. אולם אני נזכרתי מיד בסיפור שסופר בשולחן השבת והבנתי שמן השמים גלגלו לידי לשמוע אותו דווקא השבוע וזימנו לידי את המידע כדי לקיים מצות השבת אבידה.

בעקבות הנכתב,

תוצאות קטטה:

לפני מס' ימים קיבלתי בדואר רשום הזמנה לבית משפט.

מדובר בעובד פלסטיני מהכפר הסמוך שהחליט בעקבות האבטלה כתוצאה מהמלחמה לנסות ולסחוט ממני כספים, עבור תקופה שעבד בביתי באמצעות קבלן בנין.

ב"ה אני לא מוטרד יתר על המידה מהמשפט. אני סבור שאוכל בקלות לשכנע את בית המשפט שמדובר בניסיון סחיטה חסר בסיס.

מה שחשוב לי לשתף אותך הוא, שברגע שקיבלתי את המכתב והבחנתי שמדובר בשופטת ולא בשופט, נזכרתי בעצה הטובה שכתבת בגיליון המרתק של "שבת שירה".

מיהרתי איפה לחנות אופטיקה קרובה, והזמתי לעצמי זוג משקפיים במספר הנמוך ב3 מספרים מהדרוש לי בדרך כלל, כדי שאוכל לנהל את המשפט מבלי להכשל ברפיון שמירת העיניים.

יש לי מספר גבוה ומדובר היה בהוצאה משמעותית,

אך שום הוצאה אינה יקרה מידי כדי לשמור על טהרת עיני. יישר כוחך!

יעקב גראס, ביתר.

מספר קוראים נאמנים פנו בעקבות הסיפור המדהים של משפחת אורי על המיחם שכבה לביל שבת, ואחר כך למחרת טיפסה על השיש ונשפכו על הילדה מים צוננים, וביקשו לחדד:

אכן נס גדול אירע להם, אך יש להדגיש שאין סומכין על הנס.

מאות ילדים נכווים מדי שנה

ממיחמי שבת, או כפי

שהתופעה המצמררת מכונה במחלקות טיפול נמרץ:

"כווית שבת".

חובה לדאוג שהמיחם לא

יהיה ממוקם בקרבה לארון

ממתקים, כי הילדים נוטים

לטפס אליו, ורצוי מאד מאד

לקשור את המיחם באופן

שלא יוכל להתהפך כאשר ילד

מחזיק בו או נופל עליו חלילה.

מדובר בהשקעה של שקלים

בודדים וטירחה מועטה, אשר עשויה לחסוך פציעות קשות ויותר מכך, ל"ע"!

שומר ישראל שמור שארית ישראל!

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: **הלב היהודי**

פרשת ויקרא

בס"ד | גליון מס' 526

מי גנב לגנב את הפרנסה?

יקריב אותו לרצונו! (א.א.)

לתת לו את הכוחות והכלים לעשות טוב כרצונו האמיתי העמוק הטמון בעומק לבו!

דומה הדבר ליהלום שנפל לטיט, התלכלך מאוד, והטיט אף התקשה עליו ומכסה אותו מכל כיוון. האם אין כאן יהלום? בוודאי שיש! האם היהלום אינו נוצץ, זך ומאיר ככר? בוודאי שכן! אלא שהטיט היבש והמכוער מכסה עליו, מכער את

יופיו, מחשיך את זיוו ותוארו. הטובה הגדולה ביותר שניתן לעשות לאותו יהלום, היא לשייף אותו, לנקות אותו, לקלף אותו משכבות הטיט, עד שיחשף היופי, יצוץ הברק של היהלום, הנקי והזך והמאיר כל כך!

כאן מתברר מה ייחודיותו של לב יהודי. בלב יהודי - תמיד בוערת לאהבת רצון עוצמתית, שאיפה וחשק לעשות טוב, לקיים רצון בוראו, לעשות נחת רוח ליוצרו. כל יהודי, בכל מצב ובכל מקום, יש בו את הניצוץ הזה, לא משנה מה עברו או מה עתידו, מה גילו או מה מקומו - תמיד יבער בו אותו ניצוץ.

צריך רק להבעיר, להדליק את אותו ניצוץ, להעניק חיות לאותה גחלת שתהפוך לאש בוערת, המובילה את המעשים. ככל שנהיה יותר מודעים לרצון הזה, ככל שנפנים יותר שהוא פועם בליבנו - ייקל עלינו לתת לניצוץ את התנופה, לתת לו להוביל אותנו לקיים את הרצון האמיתי שלנו: לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו!

גנב צדיק, היתכן?

היה זה בשעת בוקר לא מוקדמת, בחצר אחד מבתי הספר באזור השרון. מנהל בית הספר, יהודי יקר המשקיע מירב ומיטב כישוריו ויכולותיו בתלמידות בית הספר שבהנהלתו, שהה באותה עת בחצר המוסד. לפתע, שם לבו לעובדה כי אדם מבוגר מגיע לבית הספר, מביא עמו ילדה צעירה, שאיחרה ללימודים.

נורה אדומה נדלקה במוחו, אם אינו טועה - אין זו הפעם הראשונה שהתלמידה הזו מאחרת להגיע. עוד רגע קט של הרהור חולף, והוא נזכר כי המורה כבר דיווחה לו שיש בעיה עם התלמידה הזו, ומשהו בעניינה לוט בערפל. ברגע הבא, נזכר שמזה תקופה אין הוריה משלמים שכר לימוד במועד, ורק מדי פעם מגיע הסבא לבית הספר, ומשלם במזומן כמה שקלים להקטנת החוב...

דבר כזה, אינו יכול להישאר בגדר צירוף מקרים, לפחות לא אצל מנהל כה מסור ואחראי. רצף התמיהות הוביל אותו להמתין ליהודי המבוגר בחצר, עד אשר ישוב מהכנסת התלמידה לכיתתה. כשיצא, ביקש המנהל לשוחח עמו ביחידות, וקרא לו לחדרו.

הוא מזג לו כוס שתיה קרה, והחל לשוחח עמו, דולה פרטים על התלמידה והרקע המשפחתי שלה. התברר, כי התלמידה הזו היא נכדתו המתגוררת אצלו בנסיבות כאובות, הילדה מגיעה מרקע משפחתי מורכב, והסבא מתקשה בהתמודדות עם גידולה.

בהתרגשות ובשמחה של מצוה, אנו מתחדשים בחודש האביב ופותחים בחומש ויקרא, הפותח בעבודת הקרבנות, סוגיהם וצורת הקרבתם. כבר בראשית הפרשה ממתין לנו גילוי מסעיר, הנראה במבט ראשון כמשהו לא מספיק מתיישב על הדעת, אך במבט שני - הוא חושף בפנינו גילוי מדהים, שכדאי מאוד להכירו ולהתבונן בו.

חומש 'ויקרא' פותח בסיפורו של יהודי שחטא בשגגה, וכדי להזדכות ולהיטהר - הוא נדרש להביא קרבן לכפרה. רוכש היהודי כבש בריא בשר, ועולה לירושלים לבית המקדש, להקריב את קרבנו. אך כדי שהקרבן יתקבל ברצון, ישנו תנאי חשוב וקריטי: על הקרבן להיות מוקרב ברצון, בחשק, מתוך רצון אמיתי וכנה לכפר את חטאו בקרבנו, ולשוב להתקרב לבורא עולם.

אך מה נעשה, אם אדם אינו מבין את חשיבות העניין ואינו רוצה להקריב קרבנו? מה נעשה אם יהודי אינו רוצה בקרבן, קרבנו לא מוקרב מתוך חשק ורצונו, וממילא לא יועיל לכאורה? באים חז"ל ופותחים את הבעיה: כופים אותו עד שיאמר שהוא רוצה להקריב, מכריחים אותו לרצות!

רגע, איך זה יתכן? איך זה פותר את הבעיה? במקום להכריח אותו להקריב - מכריחים אותו לומר שהוא רוצה להקריב, וכך הקרבן יוקרב מתוך רצון וחשק המקריב. אבל האם לזה ייקרא רצון וחשק? האם כשכופים על יהודי לעשות משהו, וכופים עליו גם לומר שהוא רוצה לעשות את אותה פעולה - האם בכך הופכים אותו לרוצה בקרבנו? והלא הוא לא רוצה, אלא שכופים עליו לומר שהוא רוצה?

את התשובה לכך חושף הרמב"ם בהלכות גירושין פ"ב, ודבריו מגלים את הנקודה הפנימית העמוקה ביותר, הטמונה וספונה עמוק בלבו של כל יהודי: כל יהודי הוא טוב, ורוצה להיות טוב. נקודה. הניצוץ הפנימי שבו - רוצה ומשתוקק לעשות רצון קונו, החלק המהותי ביותר בלבו - שואף וחפץ לעשות רצון ה', בעומק עמקי לבו - הוא באמת באמת רוצה לקיים מצוות. לעשות נחת רוח לאביו שבשמים.

אלא שמעל רצונו העמוק הזה, הצטברו להן שכבות של אבק - תירוצי היצר, מאווים שליליים, הרגלים לא נכונים, ועוד. הם אלה המעכבים את גילוי הרצון האמיתי, הם המעיבים על לבו הבוהר לעשות רצון קונו, הם המסיטים את הרצון האמיתי למחוזות הלא נכונים. הרצון האמיתי - נותר טהור וזך, שואף לעשות רצון ה', וכל מטרת הכפיה - היא לגלות את הרצון האמיתי!

לפעמים, יכול האדם בכוחות עצמו, להתגבר על נסיונותיו, להסיט מעליו את האבק, לקלף את אותן שכבות המונעות ממנו לעשות רצון ה'. הוא רק צריך לתת לרצונו הפנימי את התנופה הנכונה, לתת לו לשלוט, לתת לו להוביל את מעשיו. אך פעמים שהאדם אינו מצליח בכוחות עצמו, ולכן הוא זקוק לתמיכה חיצונית לשוב ולהבעיר בלבו את הרצון היהודי, ויש

מה שמחולל קרצוף...

פעם, בשלהי חודש אדר, נכנסו רבני הישיבה אל האדמו"ר הרשב"ם מליובאוויטש ז"ל, וביקשו את עצתו בענין בחור שהגיע זה לא מכבר לישיבה, אך אורחותיו ושיגו ושיחו - גשמיים ומרוחקים מהווי החיים בישיבה. 'הוא מנותק לחלוטין מהווי החיים הרוחני בישיבה, כולו שקוע בעולם הזה, בגשמיים מאוסה. במה ניתן לסייע לו?' - שאלו.

'במשך היום - שימלא את סדרי הלימוד במלואם, הורה הרבי, וכאן הוסיף הוראה מפתיעה: 'אחרי כך, מדי ערב, אחרי שקעות הלימוד, שיקדיש את זמנו לעבוד קשה בנקיונות הפסח. שיתאמץ, שימרוק, שישפסף, שיקרץ. שיעבוד קשה בעמל נקיון הפסח, כי המאמץ הפיזי בנקיון הפסח - יש בו סגולה לנקות את הגוף מהגשמיים השולטים בו, ויעניק לו חיים רוחניים איכותיים!'

נפעמו הרבנים, אך עשו כמצות הרבי. הם הופתעו לגלות את השינוי הגדול שהתחולל בלבו של הבחור, כאשר עבודת הניקיון המאומצת - ניקתה את נשמתו מהגשמיים שאפפה אותה, והעניקה לו הילה רוחנית ושאפיות אמיתיות, עד שברבות השנים הפך לאחת מדמויות ההוד בקהל חסידי ליובאוויטש.

מתברר, כי נקיון הפסח - המאומץ, הפיזי, בו אנו מפרכים את ידנו בימים אלה שעות רבות, בו אנו עסוקים באינטנסיביות בשבועות אלו, הניקיון הזה מחולל מהפך עמוק בתוך הנפש. וכפי שגילה הרה"ק רבי פנחס מקאריץ ז"ע, בפסרו 'אמרי פנחס' שעבודת הניקיון והמירוק בערב פסח בחזרי הבית, הסיפור מחדש, פניו האשפה והחפצים המיותרים - כל אלו הם המובילים אותנו לניקיון והתחדשות בתוך הנפש שלנו. הבה נחפש ונדרוף אחרי כל הזדמנות להתאמץ לנקות ולטרוח בשפשוף, - כי איננו מנקים רק את הכלוך שעל הרצפות, אלא מחדשים את הנפש שלנו, מנקים את עצמנו, ומאפשרים לנו להתחבר לרגעים המרוממים של התחדשות כללית בחג הפסח!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי **פתחיה סעלישער** בן הר"ר **יוסף יונה הי"ד רזנברג** מזקני חסידי בעלזא, נעקרו"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת
ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר **מאיר הלוי גולדשמיט** (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

בין הדברים, בירר המנהל בעדיניות על מקור פרנסתו של הסבא, המתחזק את משפחתו ומשפחת בתו. בתחילה התחמק הסבא מלגלות את מקור פרנסתו, אך ככל שהמנהל המשיך לשאול ולברר ולחקור - החל נע באי נוחות בכסאו, ומחוויר ומסמיק חליפות. לבסוף, נשבר וסיפר מהיכן פרנסתו, לא לפני שהמנהל הבטיחו כי לא יגלה את הדבר לאיש...

'האמת היא', לחש הסב בקול שקט, 'שלנוכח מצוקתי הכספית החמורה, אני מתפרנס ממקצוע עתיק, אני פשוט גנב!'

עיני המנהל יצאו מחוריהן, הוא ידע שיש כאן 'סיפור', אבל לא שיער את גודלו... הוא נותר לשבת מופתע והמום, והסב הגנב הסביר ברוב חוצפתו: 'תראה, אני לא גנב שמפחיד את האנשים, ההיפך. אני מברר על אדם שלא נמצא בבית, אם לרגל שמחה, אם לרגל חופשה, ואם מכל סיבה אחרת. כשהבית ריק - אני פורץ פנימה בזריזות, מרוקן ארנק או שניים, מוסיף שניים שלושה תכשיטים, ובורח...'

התיאור המפורט, לא רק שלא הרגיע את המנהל, אלא גרם להעצמת סערת רוחו. הוא הוסיף לשבת מרותק, כשעיניו כשני מבועי תמיהה בלתי נגמרים... הגנב הוסיף ותיאר עד כמה - למרות מעשי הנפשעים - הוא מקפיד להשאיר את הבית מסודר, הוא אף פעם לא מבהיל את האנשים, ובדרך כלל - גם לא גונב הכל ומשאיר בבית משהו עבור קניות ליום המחר... 'זה לא שאני גונב להנאתי', הסביר בפשטות, 'אני גונב לפרנסתי!' - הצטדק הגנב בטפשותו...

המנהל לא ידע את נפשו לנוכח המידע החדש, והוסיף לשבת כמאובן. כשראה הגנב כי כך פני הדברים, הוסיף וסיפר מהווי עבודתו: 'תראה, אני באמת לא גנב כזה אכזר... הנה, רק אתמול פרצתי לאיזה בית, חיפשתי בכל חור והגעתי לכל מחבוא, ולא מצאתי דבר. פתחתי את המקרר, וכשגיליתי שהוא ריק' - המשיך הגנב ובעיניו נצנצה דמעת התרגשות, 'הוצאתי מכיס' 200 שקל, והנחתי להם על השולחן, שיהיה להם למחיה!' - סיים הגנב, ומחה דמעה סוררת...

'אז אתה לא גנב!' - אורו עיני המנהל והוא קם ולחץ את ידו של הסב בחום, 'אתה פשוט צדיק!'

'לא צדיק ולא נעליים, גיחך הסב הגנב בהלצה, 'אני גנב, וכנראה גם רשע לא קטן. בבית הזה פשוט נכמרו רחמי!'

'ההיפך הוא הנכון' - קבע המנהל ברורות, 'אתה צדיק, בבית הזה התגלתה נפשך האמיתית, באותם רגעים התגלה הלב היהודי הפועם בקר! רק שבצר לך בחרת אפיק פרנסה מצחין ונורא כמו גניבה... אז מעשי הגניבה שלך חמורים ונוראיים, אך בעצם - הלב היהודי שלך פועם ועוצמתי, ומדי פעם הוא פורץ וחושף מי אתה באמת!' - שב המנהל וקבע, ונפרד מהסב-הגנב-הצדיק בלחיצת יד חמה...

חלפו עברו כמה שבועות, ושוב נפגשו הסב והמנהל בחצר בית הספר בשעת בוקר מאוחרת. 'לא יפה מצידך' - צחק הסב באוזני המנהל, 'גנבת לי את הפרנסה, קלקלת לי את היכולת להתפרנס... מאז שגילית לי מי אני באמת, אינני מסוגל לגנוב! אני רוצה לצאת למלאכת הגניבות, חסר לי כסף, הגעתי כבר לעוני מחפיר, אבל כל פעם שב ומתעורר בי אותו רגש יהודי, ומחזיר אותי הביתה חסר כל...'

המנהל שמח והתרגש על השינוי המתחולל, והציע עזרה לסייע בפרנסת הסב, בדרכים כשרות וחיוביות. הוא דאג לו לפרנסה קבועה וטובה, ולאט לאט - העלה את הסב ואת המשפחה כולה על דרך המלך, בלי להתפרנס מגניבות ופשעים וכיוצא בהם...

וסיפור זה, אותו קיבלנו בעדות אישית מפי המנהל ה"ה עוזי חסון ה"ו, מאיר את אותה נקודת הילום, החבויה בעומק לבו של כל איש ישראל, ויהא זה הגנב הנאלח ביותר, גם בו יש ניצוץ יהודי, והוא לא כבוי, אלא רק חבוי. כמה כדאי לקלף שכבות של רוע ופשע שעוטפים את הנשמה היהודית, ולחשוף את אור היקרות הזך והמאיר שלה.

הבה נעשה הכל, כדי לגלות את אותה נקודה פנימית חבויה ונסתרת. 'כופין אותו' - במילה טובה, בחיזוק מעודד, בטיפיחה איתנה על השכם - עד שכל אחד מאיתנו ואנו בעצמנו נאמר 'רוצה אני'. נכה על השכבות שהצטברו על ליבנו, נגקה את הנסיונות ובלבולי היצר העוטפים אותנו, נזדכך מכל ההתמודדויות העוברות עלינו, עד שתיחשף הקריאה הבוררת ממעמקי ליבנו: 'לעשות רצונך אלווקי חפצתי!'

שינוי דרסטי בין רגע!

היה זה בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. אירופה בערה בתמרות עשן, רבבות יהודים נשלחו למשרפות מדי יום, חיות האדם הנאציות לא ידעו גבול. ברי המזל מבין היהודים נשלחו למחנות ריכוז לעבודה בפרך, כל עוד היה בכוחם לשרת את מכוונת המלחמה הנאצית, ומי שנכשל במשימותיו - ידע כי קרב הרגע בו יעלה על קידוש ה'...

על כל קבוצת עובדים במחנות הריכוז, פיקד 'קאפו', שהיה אסיר מבין האסירים אך הוטל עליו לפקד על קבוצה מהם. מעשה שטן הצליח, ובחלק גדול מהמקרים היו אנשי קאפו יהודים שבגדו באחיהם - בשרם, והצטרפו לחילות הרשע הנאצים

במאבקם נגד היהודים. וכך היה גם במחנה הריכוז נשוא סיפורנו, בו פיקד ברשעות ובאכזריות 'קאפו' אכזר במיוחד, שהכל תמיהו איך יתכן שהוא יהודי, כאשר אכזריותו היתה לשם דבר, ורשעותו עברה כל גבול.

בין היהודים ששהו במחנה, שהה גם רב חשוב מחסידי סאטמאר, שגלה למחנה מעיר מכורתו בהונגריה, ונרדף עד צוואר בידי הקאפו האכזרי, שנהנה להתעלל ביהודי של צורה שחן רוחני הדור שרוי על פניו. באחד הימים, קם הקאפו במצב רוח מרושע במיוחד, וכל אותו היום עמד ופיקח על מלאכתו של אותו רב אומלל, כשהוא מפליא בו את מכותיו ללא רחם. כאילו אין עוד אסירים במחנה, התמקד הקאפו באותו יום ברב היהודי, ורדף אותו בכל עת ורגע...

לאורך היום כולו, עבד הרב היהודי בעבודת הפרך, בלי לנשום או לנוח אף לא לשניה. כל אותה עת רכן מעליו הקאפו, ובכל פעם שעצר להפוגה של רגע - הצליף בו באלה. יום העבודה הארוך הסתיים רק בשעת ערב, והרב יהודי נפל על דרגשו חבול ומוכה, תשוש ונטול כל כח, מהיום החריג והמחוריד שעבר עליו, כשעבד בלי הפסקה במאמץ רב וספג חבטות מרושעות כל העת...

אך הניח את ראשו על הדרגש, ביקש הרב להתחזק במשהו, ומחשבותיו נשאוהו אל ימים קדם, והוא זכר באהבת קדומים - ביושבו מהראשונים במלכות בית סאטמאר, בשולחנו של הרה"ק רבי יואל מסאטמאר זי"ע, בימי שלוה ורגיעה. בעיני רוחו ראה את רבו, ונזכר בניגון יפה שהיה הרבי משורר בהתרגשות גדולה, וכשעיניו עצומות למחצה החל לזמזם את אותו ניגון חרישית...

הוא שוכב על הדרגש מחוסר כוחות, וחש כי רק הניגון הזה מחזיק אותו בחיים, מטעין אותו באנרגיה לשרוד את התופת. הוא חלילה לא מעז לשיר בקול, הוא יודע ששירה מרגשת זה לא חלק מהווי החיים במחנה הריכוז, ולכן רק מזמזם בלחש. לפתע שמע רחש על ידו, ומיהר לפקוח עיניו בבהלה - - -

על יד הדרגש, עמד לא אחר מאשר הקאפו האכזר, רודפו משעות הבוקר המוקדמות!

בשניות הראשונות, חלפו במוחו כל תסריטי האימה האפשריים. הקאפו החליט לא להניח לו, ורדף אותו גם לכאן, לשעות המנוחה המועטות... הוא עצם את עיניו וציפה לחבטה הגונה, מכה אנושה או אגרוף עז. בוודאי לא יעבור הקאפו בשתיקה על מעשה נלוז כזה, לשורר ניגון התעוררות בתוך התופת...

להפתעתו, שניה ועוד שניה חולפת, והוא לא מרגיש כל מכה או הצלפה. בחשש רב שב ופקח את עיניו, והנה עדיין עומד הקאפו על ידו, אך מבטו מרוכז מהרגיל, והוא נראה רועד קלות... בקול שקט פנה אליו הקאפו, ושאל מהיכן הוא מכיר את הניגון הזה...

עדיין חושש ומאויים, השיב הרב כי את הניגון היה משורר רבו, בזמני חיזוק והתעוררות. את הניגון הביא עמו מבית חמיו, הגה"צ מפלאנטש זי"ע...

לא הצליח הרב לסיים את המשפט, ולנגד עיניו הנדהמות פרץ הקאפו בבכי תמרוורים נרגש. בין התייפחיותיו סיפר, כי בהיותו ילד צעיר לפני שפרק עול תורה ומצוות, הסתופף בצל הגה"צ מפלאנטש זי"ע, וזכה לשמוע את הניגון הזה בצילו. עתה, מששב ועלה הניגון בראשו, הציפו אותו זכרונות מימי עלומיו, ורגשותיו גאו עד לבלי קץ...

דקות ארוכות עמד הקאפו והתייפח, לפני שפנה לחדרו ועזב את הרב, בלי לגעת בו לרעה כמוכן. אך מאותו יום, כבר לא היה הקאפו אותו אכזר מוכר, משהו בו השתנה והתהפך מן הקצה אל הקצה... הוא החל לבוא מאוחר למשמרתו, ולפקד על אסיריו בעצלות מופגנת, ממש כדי לצאת ידי חובתו ותו לא. הוא הפסיק להכות ולהתאכזר, יותר לא הצליף ביהודים ולא גער בהם, משהו בתוכו התכנס והתכווץ, והוא הפך לשקט ומופנם בתוך עצמו...

כל אסירי המחנה, היו המומים מהשינוי המפתיע, לא האמינו למראה עיניהם. האיש שהיכה בהם ללא רחם, רדה בהם ורדף אותם עד צוואר, ולפתע חל בו שינוי שכזה! נראה כי רוח אחרת השתלטה עליו, משהו חדש החל להפעיל אותו והוא לא נוגע באיש לרעה ואינו מפיל חיתתו, אלא מסתובב שקט ומופנם בחוסר מעש, עד שכעבור כמה שבועות, נפל 'קאפו' מתוך הרהורי תשובה ונפטר...

וסיפור זה, המופיע בספר 'נס הצלה' מפי הרב - גיבור המעשה, מחדד לעינינו עד כמה בכל אחד מאיתנו - גם מי שנראה הרחוק ביותר, גם בו פועם אותו ניצוץ יהודי מרגש, גם בנשמתו נמצאת אותה נקודה פנימית - מהותית, הכוספת אל בוראה ואינה משלימה עם ההתרחקות ממקורה העליון.

כל שעלינו לעשות - בליבנו ובלב יהודים נוספים, הוא להבעיר את אותו ניצוץ, להפוך את הגחלת הזו לשלהבת מאירה. לפעמים נדרש סוג של כפיה, לפעמים ניגון מרגש, פעמים מעשה טוב ואצילי או דוגמא אישית מופתית. משהו שיש בו כדי להבעיר את אותו ניצוץ, משהו שיחזיר את כולנו לחיק אבינו שבשמים.

'רבנו של עולם, גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב - שאור שבעיסה'. הכל חפצים לעשות רצונך, בכלנו טמון הרצון והחשק להיות יראי השם וחושבי שמו. הבה נכפה את עצמנו לעשות רצון ה', עד שנזעק בכל לב ונשמא: 'רוצה אני!'

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולה ז"ל

עלון מס' 1035

פרשת ויקרא - "הכח שבך"

ירוחם: "אם כן, קל וחומר בנו של קל וחומר, כשיתבונן האדם בכוחותיו הכבירים שלו, וגם בהכרח הגדול שיש לו, עד כמה מחוייב הוא לאזור חיל ולספוג בעצמו יוזמה, המצאה והעפלה לאין קץ והגבלה. וזוהי באמת דרך הראשונים ז"ל. מאין נתגדלו אלה ארזי הלבנון, אם לא מהיוזמה הכבירה שלהם, אשר היתה ממש עד למעלה מכוחותיהם. וחייב אדם לומר: מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי. הגאון הרב שך זצ"ל אמר פעם משפט מואף: "אל תאמרו מי שיכול עושה, אלא מי שעושה יכול". רק כשאדם קופץ למים הוא מגלה את הכוחות העצומים שטמונים בו. כשאדם צריך להגיע בזמן לשדה התעופה, הוא בקושי ישן בלילה והופך עולמות כדי לא להחמיץ את הטיסה. הוא לא מתחשב בעייפות ובהרגלי השנה, ועושה כל מאמץ כדי להתייצב בשדה התעופה בשעה היעודה. אם הוא יעמיד לעצמו אתגר אמיתי, לרכוש ידיעות נרחבות בתורה או אפילו לדעת את כל הש"ס, הוא יכבוש את היעד שהציב לעצמו. כל מה שנדרש ממנו הוא לא להסתפק במועט, לא ללכת בקטנות, אלא לסגל לעצמו את בחינת "ויגבה לבו בדרכי ה'". עליו לנטוע בקרבו שאיפות להתעלות עד אין קץ. וכך גם אם בסופו של דבר לא יגיע למעלת אבותיו, יצליח למצות עד תום את הכלים שהקדוש ברוך הוא נתן לו. המצופה מאיתנו הוא לחשוב תמיד מתי יגיעו מעשינו למעשי אבותינו, וכך נצליח בעזרת ה' להוציא לפועל את כל הכוחות הכבירים שהטביעו בנו משמים. הסופר הארגנטינאי חורחה דמיאן סיפר פעם: בילדותי אהבתי מאוד את הקרקס. בכל הזדמנות הייתי הולך לראות את המופעים המרתקים. נהייתי להתבונן בלוליינים שהתהלכו בגמישות על חבלים דקים, קפצו לתוך חישוקים בוערים וטיפסו זה על גבו של זה בגמישות חתולית. במיוחד אהבתי את החיות. הללו ריתקו אותי באופן מיוחד. היו שם קופים, כלבים, נמר אמיתי, אריה ופיל. הפיל היה אהוב עלי יותר מכל. הייתי מרותק אליו. התפעלתי מגמישותו הרבה. למרות גודלו העצום והצליח לבצע פעולות מסובכות. ואז שמתי לב לדבר מעניין: בהפסקות שבין ההופעות נקשר הפיל באחת מפינות הקרקס. שרשרת ברזל גדולה קשורה ליתד עץ בינונית שתקועה באדמה. התפלאתי. הפיל גדול, הכוח שלו גדול עוד יותר, ומה בדיוק מחזיק אותו שם? ידעתי שפיל גדול מסוגל לעקור עץ שלם על שורשיו, איך ייתכן שאת גזיר העץ הלא גדול שאליו הוא מחובר אינו מנסה לעקור כדי שיוכל להתהלך בחופשיות? בהתחלה הסבירו לי שהוא פשוט מאולף ולכן אינו בורח. האמנתי לדברים. אבל כשגדלתי קצת שאלתי את עצמי: אם הוא מאולף, אז למה לקשור אותו בכלל? שנים חלפו ותשובה לא קיבלתי. כמעט שכחתי את השאלה, עד שפגשתי אדם חכם שהסביר לי את העניין: הפיל אינו בורח מסיבה אחת: הוא קשור ליתד עץ כזו מאז שנולד. הוא אינו מכיר מציאות אחרת. ואז הצלחתי לדמיין את הפיל הקטן. ראיתי אותו בדמיוני, רגע אחרי שנולד, נקשר בשרשרת הגדולה ליתד העץ. דמיינתי אותו מושך, נע לפניו ולאחור, מנסה להשתחרר, מנסה לתלוש את השרשרת, להוציא את יתד העץ ממקומה. שעות ארוכות הוא נלחם בשרשרת המגבילה את תנועותיו ומונעת ממנו את החופש והדרור. הוא עשה כל מה שהיה יכול כדי להשתחרר, עד שהתעייף. גם למחרת הוא ניסה. גם ביום שלאחריו. עד שהתרגל. הוא הבין שאין מצב, שהוא לא מסוגל

על הפסוק בפרשתנו "ויקרא אל משה" (ויקרא א, א) אמרו רבותינו במדרש רבה פרשה א): עשרה שמות נקראו לו למשה: ירד, חבר, יקותיאל, אביגדור, אבי סוכו, אבי זנוח וכו'. ירד – לפי שהוריד את התורה מלמעלה למטה. אביגדור – אביהם של גודרים. חבר – שחיבר את הבנים לאביהם שבשמים. אבי סוכו – אביהם של נביאים שסוכים ברוח הקודש... אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: מכל שמות שיש לך איני קוראך אלא בשם שקראתך בתיה בת פרעה "ותקרא שמו משה". ככתוב "ויקרא אל משה". צריך להבין, לכאורה היה מתאים שיבחר הקדוש ברוך הוא בשאר השמות שקראו לו כולם, כי הם שמות המשקפים את מהותו ותכונתו של משה, שהוריד את התורה וחיבר את הבנים לאביהם שבשמים, מה שאין כן השם שקראה בתיה אינו משקף מאומה ממהותו של משה ואין שם זה אלא על מעשה פגוט שמשתה אותו מהיאור, ולמה בחר ה' דווקא בשם זה? בספר "תולדות אדם" לרבי זלמן מוולוז'ין זצ"ל כתב, הטעם שבחר הקדוש ברוך הוא בשם משה שקראה לו בתיה, כדי שיוזכר משה תמיד את הנס הנעשה לבתיה, שעשתה ככל יכולתה "ותשלח את אמתה" ונעשה לה נס ונשתרבב ידה אמות הרבה והצילתו. ומזה ילמד האדם כל ימיו למסור נפשו על עבודת ה' כפי יכולתו ויזכה לסייעתא דשמיא גדולה. ובשם זה גדל משה והגיע לדרגתו הגדולה והעוצמתית, כי למד שאם אדם עושה ככל מה שביכולתו, הוא מקבל סייעתא דשמיא לעלות לפסגות. וכך עשה והגיע למה שהגיע... מכאן אנו למדים, כי על האדם לדעת שהוא יכול ומסוגל לממש את חלומותיו, חלומותיו הגשמיים, וכל שכן חלומות רוחניים, ואל לו להתייאש "ולקבור" את הפוטנציאל הטמון בו. לאחר שאדם מתחיל ועושה את שלו, אזי הבורא משפיע עליו שפע של עזרה ממרומים. להסבר הדברים מביא רבי ירוחם את דברי המדרש על הפסוק: "לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם. אשר אין לה קצין שוטר ומושל. תכין בקיץ לחמה אגרה בקציר מאכלה". מה ראה שלמה ללמד את העצל מן הנמלה? אמרו רבותינו, הנמלה הזו אינה חיה אלא שישה חודשים, למה? שמי שאין לו גידים ועצמות אינו חי אלא שישה חודשים. וכל מאכלה אינה אלא חיטה ומחצה. והיא הולכת ומכנסת בקיץ כל מה שמוצאת, חיטין ושעורין ועדשים. אמר רבי תנחומא: וכל חייה אינה אוכלת אלא חיטה ומחצה ואם כן למה היא כונסת את אלו, ולמה היא עושה כן? אלא אומרת הנמלה שמה יגזור עלי הקדוש ברוך הוא חיים ויהיה לי מוכן לאכול. אמר רבי שמעון בן יוחאי: מעשה היה ומצאו בבור שלה שלוש מאות כור מה שמכנסת מן הקיץ לחורף. לפיכך אמר שלמה: "לך אל נמלה נצל ראה דרכיה וחכם". אף אתם התקינו לכם מצוות מן העולם הזה לעולם הבא" (דברים רבה פרשה ה סימן ב). אם נחשב כמה הם שלוש מאות כור, נגיע לנפח בן שבעים ושניים אלף ליטר, ולמשקל בן חמישים ואחד אלף קילוגרם. מדובר במאגר חיטה עצום, שהנמלה לא תוכל לכלותו, גם אם היא תאכל ללא הפסקה במשך כל חייה הקצרים. אולם למרות זאת היא נערכת ומתכוונת לחורף במשך כל ימות הקיץ ומכינה מצבורים עצומים של מזון, בתקווה שהקדוש ברוך הוא יאריך את ימיה. הנמלה שניחנה בזריזות ויוזמה, מציבה לעצמה מטרה כבירה שנראית מעל טבעה. אבל המציאות מגלה, כי היא אכן מסוגלת לעמוד ביעד שקבעה לעצמה ולצבור מאגרי מזון אדירים. מסיק מכך רבי

להשתחרר, שהוא חייב להישאר שם כבול, לנצח. מאז, הוא לא מנסה שוב. הוא פשוט נכנע למצב הנתון. הסיפור הזה מעורר מחשבה. האם איננו דומים לפעמים לפיל המגודל הזה? לכולנו רצונות, שאיפות ומאוויים שרצינו להגשים, דברים שרצינו להשיג, שניסינו להגיע אליהם ולא הצלחנו, אף על פי שהתאמצנו. האם הרמנו ידיים? האם התייאשנו, השפלנו ראש ואמרנו לעצמנו שככה נישאר תמיד?! רבותינו באו לשרש מאיתנו מחשבה זו ואמרו: "יאווש שלא מדעת", היאווש הוא מחוץ לחוק. בן אדם צריך לנסות שוב ושוב ושוב. המאמץ, הניסיון והמאבק הכרוך בהם מעידים על כך שהאדם חי, שהרצון שבו פועם. שהוא מסוגל. שהוא יכול להגיע רחוק. העובדה שלא הצלחת אתמול אינה אומרת דבר על מחר.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל ביאר על כך בסיפרו "שיחות מוסר" יסוד עצום. לעיתים, בעיתות צרה ומצוקה, האדם מוצא את עצמו פועל בכוחות אדירים, שכלל לא הכירם קודם לכן. לאחר מעשה הוא מתבטא ברגש "מן השמיים העניקו לי כוחות חדשים, שלא היו בי קודם", אך טעות בידו. כוחות אלו היו טמונים בו מזה עידן ועידנים, אלא, שהוא לא עשה דבר כדי לגלותם ולהשתמש בהם. צרתו ומצוקתו הן שהכריחוהו לכך. ישנה אימרה ידועה בפי הבריות, כי "אין דבר העומד בפי הרצון". אולם מקור הפתגם בדברי הזוהר הקדוש (חלק קסב, ב), האומר כך "כל מילין דעלמא, לא תליין אלא ברעותא". כלומר "כל הדברים שבעולם, אינם תלויים אלא ברצון". כל הדברים שבעולם, מקטנם ועד גדולם, אינם תלויים אלא ברצונו של האדם. אם האדם רוצה, אם מפעיל הוא את המנגנון המתוחכם הקרוי "רצון", כי אז יוכל להשיג כמעט את כל מבוקשו. אולם אם לא ישתמש בכוח הרצון, כל מאווייו ישארו בגדר חלום בעלמא, חלום שאינו בר השגה כלל ועיקר... כמה פעמים קובע לו האדם תוכן חיים מסויים על פי השערותיו שלכך הוא מסוגל, והוא בטוח שאינו מסוגל ליותר. הן בתורה, הן בתפילה, הן בקיום המצוות, והן בעבודת ה' במהלך חיי היום יום. האדם סבור שהוא פועל על פי שיקול דעת נבון, שהרי אין הוא מסוגל ליותר מכך, אולם טעות מרה בידו. מסוגל הוא להרבה יותר, אלא שאין הוא רוצה בכך. המעשה הבא שלפנינו יבהיר לנו דברים אלו היטב. היה זה יום חורפי וגשום. העגלה בה נסע רבי זושא מאניפולי לא היתה מן המשובחות וגם הסוסים שנרתמו לפניה לא היו גזעיים ואצילים במיוחד. גשם שוטף שסחף אחריו אבנים ובוץ גרם לה לעגלה שתעמוד על עומדה ותיתקע בבוץ, באין יכולת להיחלץ ולנסוע, לפניו או לאחור. העגלון נאנח בכבדות וירד מן העגלה, וגם רבי זושא אינו נותר בתוכה. אומנם חלוש הוא וצנום ולא יוכל לסייע לעגלון החסון במאמציו לחלץ את העגלה מן הבוץ, אבל מצד שני, גם אין הוא חפץ להכביד על העגלה. הוא עומד אפוא מן הצד וממלמל פרקי תהילים, כאשר לפתע נשמעת גערתו של העגלון: "רבי יהודי, שמא תסייע לי מעט?". "אינני יכול" מתנצל רבי זושא, "אינני בעל כוח כלל ועיקר". אך העגלון אינו מתרשם. "אל תאמר איני יכול" הוא גוער בכעס ברבי זושא, "אמור איני רוצה". ורבי זושא, שרגיל לראות בכל מאורע את ידו המכוונת של הבורא, פורץ בבכי מר, נושא עיניו לשמיים ואומר: "אוי, ריבונו של עולם, הבנתני. זושא יכול, אבל זושא לא רוצה"... אילו היה האדם נוטל אימרה זו לעצמו, "אל תאמר איני יכול, אמור איני רוצה", היה יכול להתגדל ולהפיק מעצמו יכולות שכלל לא היה מודע להן. פעמים רבות אדם חושב ומתבונן, וידיעה מציפה את הכרתו, כיצד התפילה צריכה להיראות, כיצד הלימוד צריך להיראות, כיצד המצוות צריכות להיעשות, אולם האדם חש חסר כוח ואומר: "איני יכול, איני יכול". טעות בידו, טעות מרה וחמורה! יכול הוא גם יכול, אלא שאינו רוצה. ואם היה רוצה, באמת ובתמים. היה יכול. כמה אומלל הוא אדם שאינו מודע להשפעה האדירה שיש לכוח הרצון על יכולותיו. דומה הוא למי שאוצר גדול קבור תחת

רגליו והוא אינו מודע לכך כלל ועיקר... התדמית השלילית שהאדם יוצר לעצמו לפעמים, הינה תוצאה מובהקת של אי ידיעה זו. כאשר אדם אינו מודע לכוחות שהוא יכול להפיק מעצמו, הדרך ליצירת תדמית של "לא יוצלח" בעיני עצמו, קצרה עד מאוד. שמא לכך כיוון התנא דבריו באומר (אבות פרק ב משנה יג): "אל תהי רשע בפני עצמך". כלומר, אל נא תדמה את עצמך לאדם קטן ושפל, כי אם כך תעשה, לא תוכל להתקדם ולהצליח, לא ברוחניות ולא בגשמיות. לא תוכל לגדול כך. מאידך, כאשר האדם מאמין בכוחותיו ומודע לכך שעל ידי ריכוז כוח הרצון יוכל להגיע להישגים מופלאים, הריהו קרוב עד מאוד למימוש אישיותו. סיפורו של רבי בנימין מפשיסחא על אייזיק איש קראקא, ימחיש לנו היטב את מהות כוח הרצון, החבוי בנבכי נפשו של האדם, ואשר לעיתים האדם אינו מודע לקיומו. איש היה בקראקא ואייזיק שמו. חלום מוזר הטריד את רבי אייזיק מזה כמה לילות. ובחלומו הוא שומע קול הקורא בשמו ומצווה עליו לנסוע לפראג ולפקוד את הגשר הנטוי בסמוך לארמון המלוכה. "חפור תחת הגשר ותמצא מטמון יקר של אבנים טובות ומרגליות וכך תהפוך לעשיר מופלג". בתחילה מבטל רבי אייזיק, הדל והאביון, את החלום במחי יד, אולם מכיוון שהחלום אינו מרפה, מחליט רבי אייזיק לנסות את מזלו. מי יודע, אולי יש קורטוב אמת בחלום? מגיע רבי אייזיק פראגה וצועד עדי הגשר המוליך אל הארמון. הוא נעמד ומתבונן ומבין כי מלאכה קשה עומדת בפניו. הארמון מוקף בשומרים חמושים וחלק מן השומרים צועדים על הגשר, הלוח ושוב, ומונעים כל גישה אליו. אומנם, תחת הגשר אין שמירה, אולם אם יבחין אחד מן השומרים ביהודי החופר תחת הגשר, לבטח יתזו את ראשו על המקום. שחוח ומהורהר שב רבי אייזיק על עקבותיו וצעד בין בתי העיר פראג, חיפש מקום ללון ועשה בו את הלילה. למחרת בבוקר שב אל הארמון, עמד והתבונן, כשהוא מנסה בכל זאת לטכס עצה, כיצד לחפור תחת הגשר בלא שאיש יבחין בו וישאל למעשיו. אפס, גם ביום זה לא עלה במוחו רעיון ראוי לשמו. שוב מצא רבי אייזיק את עצמו בערבו של יום שב אל מקום לינתו, עייף ומהורהר. היום השלישי דמה להפליא לקודמיו ובסופו של יום כבר היה רבי אייזיק שבור למדי. "לשם מה עשית את כל הדרך, מקראקא לפראג? כדי לחזות בחילופי המשמרות סביב ארמון המלכות?" הרהר במרירות. לפתע נחה יד כבדה על כתפו. רבי אייזיק מסתובב ומגלה מולו איש צבא עטור מדליות, משופם ומאיים. "לאיזו צרה הכנסתי את עצמי?" מתכווץ רבי אייזיק, והקצין הבכיר שואל: "יהודון, מה הינך מחפש סביב הארמון? כבר שלושה ימים אני עוקב אחריך!". רבי אייזיק מבין כי אם לא יספר את האמת, הוא עלול להיות מואשם בריגול, אישום אופייני ליהודי אותם ימים, ומכיוון שכך הוא פותח ומספר על החלום אשר חלם, חלום בו נתבשר כי אוצר טמון תחת הגשר שבפראג, וכי אם רק יחפור שם מעט, יתעשר עושר רב. למרבה הפלא מתיישב שר הצבא על הקרקע וגועה בצחוק אדיר. "חה חה, חה חה", הוא מצליח אך בקושי לייצב את קולו, "ומה תאמר אם אגיד לך שגם אני חלמתי חלום מוזר בלילות האחרונים? חלמתי שבקראקא יושב יהודי בשם אייזיק, וכי תחת התנור בביתו טמון אוצר גדול! מה אתה מציע? אולי אסע לקראקא" משתנק הקצין בצחוק איתנים, ואייזיק ההמום ממחר להסכים: "נכון נכון, אתה צודק לגמרי. אני לא יודע מה קרה לי, כנראה נסחפתי יותר מדי". והוא ממחר לאסוף את חפציו ולהסתלק מן המקום, לפני שהקצין יתעניין אצלו אם הוא מכיר בקראקא יהודי בשם "אייזיק"... כעבור ימים מספר, ניצב אייזיק שוב בביתו שבקראקא, והפעם הוא מגיף את התריסים, נוטל פטיש ואיזמל ומפרק את תנור האבן הניצב בפינת החדר. "מה אתה עושה?!" משתוממת רעייתו, אך רבי אייזיק מהסה אותה וממשיך במלאכתו. תוך שעות ספורות התנור מפורק כליל ורבי אייזיק מפשיל שרווליו ומתחיל לחפור תחת האדמה.

להבריק. הוא תמיד מנתח באיטיות מה את מהלך הלימוד עם השנים, מתגברים הקשיים. אבל ההורים לא מוותרים. "יצחק אלחננקה שלי יהיה גדול בישראל" דומעת אמא בלילות, ואבא חושק שפתיים. יצחק אלחננקה משתדל מאוד שלא לאכזב את ההורים. הרי ליבו אינו אטום חלילה, אבל יותר ממה שהוא חושק בלימוד, הוא חס על הוריו מולידיו... בגיל שלוש עשרה עומד יצחק אלחננקה ונושא את הדרשה בפני קהל האורחים, לא בנקל עולה דבר בידו, אבל כולם שמחים בשמחתו. אבא ואמא מנסים להתרכז בשמחת היום ולשכוח את המטלה הבאה הרובצת לפתחם: שליחת יצחק אלחננקה לשיבה. בגיל ארבע עשרה, מלווה בדמעוניה של אמא ובתפילותיו של אבא, חוצה יצחק אלחננקה את מפתן השיבה, וצועד פנימה בחשש. איכשהו מסתדר עמו אחד הבחורים ללימוד בחברותא, ומספר שנים הוא מנסה ללמוד, לא בהצלחה יתירה. לאבא ואמא קרובים דואגים וחרדים, דורשי שלומם וטובתם כל הימים. חלק מהם מנסים להשיא עצות בנוגע לעתידו של יצחק אלחננקה. "מוכשר במיוחד הרי אינו וללימוד תורה לא יצלח", מעז אחד הקרובים ומטיח את האמת בפניהם של ההורים, "מוטב שלא תשגו באשליות אודות גדולתו בתורה, העתידה לצוץ מאי שם" ואחר יורד לפרטים. "מדוע לא תשלחוהו ללמוד מקצוע מוכובד? כך יביא פרנסה לבני ביתו וגם ימצא טעם בחייו". ושלישי חותם את העניין בתובנה משלו. "אין כל טעם לענות את הנער האומלל מול גמרא, שאת שיחה ושיגה אך בקושי הוא מבין". ההורים הפוכים והפוכים בדבר, ולבסוף מוצאים שהצדק עם אותם קרובים. בצער רב הם מוציאים את יצחק אלחננקה מהיכל השיבה, ומצמידים אותו לאחד מבגלי המלאכה שבעיר, למען ילמדו ידיו הענוגות – טעמה של מלאכה מהו. יצחק אלחנן מתבגר בכבוד. החינוך הטוב שקיבל בבית הוריו מלווה אותו בכל צעדיו, ועד מהרה הוא נודע בעיר כבעל מלאכה מוצלח, תם וישר ובעל ידי זהב. הוא מגיע לפרקו ונישא, בנים ובנות נולדים לו למזל טוב, ואט אט מוצא עצמו יצחק אלחנן מעורב בכל ענייני הציבור קובנא. בתחילה הוא מתבקש לסייע בחברת "ביקור חולים", לאחר מכן פונים אליו חברי ועד "מלביש ערומים", ולבסוף, כמעט כדבר מובן מאליו, הוא מתבקש לנהל את ענייני ועד הקהילה, ביד רמה ונאמנה. שנים מספר חולפות, וכל יהודי קובנא מכירים את רבי יצחק אלחנן, מן הצד החיובי בלבד. "חברת ש"ס" ו"חברת תהילים", ארגון מניינים בבתי אבלים, ולהבדיל עריכת שמחות למעוטי יכולת, כל אלו מנוהלים תחת שרביטו. במאור פנים וחיוך רחב הוא מסייע לכל הפונים אליו, ואיש אינו מבין כיצד הסתדרו יהודי קובנא קודם שהגיע אליהם המלאך המופלא... רבי יצחק אלחנן מתבגר וילדיו נישאים בזה אחר זה. מכולם הוא רווה אך רוב נחת ואושר. כולם יראי שמיים ובעלי מידות טובות, קובעי עתים לתורה ומקדישים מזמנם למען הזולת. רבי יצחק אלחנן מגיע לגיל שישים, ולגיל שבעים. הוא חוצה את גיל הגבורות, ולבסוף מגיעה שעתו. בגיל שמונים ועוד קצת נופל לחוליו האחרון. בני ביתו מסרבים להאמין שקיצו של האב האהוב קרב ובא, אך רבי יצחק אלחנן מעודד אותם בקולו החלוש. "איני מצטער על דבר ממה שעשיתי בחיי" הוא מחייך בפנים חיוורות, "בעזרת השם יתברך אעלה לעולם העליון ואזכה ליהנות מפירות מעשי הטובים, גמילות החסד וקביעת העתים לתורה". בניו ובנותיו מייבבים חרש, ונכבדי הקהילה וראשיה מצטופפים סביב מיטתו באלם. הדיין ורב הקהילה, השוחט והחזן, פרנסי הקהילה וחברי הוועדים שנעזרו על ידו, כל אלו מרעיפים על רבי יצחק אלחנן טללי אהבה וחיבה, טרם ייפרד מעלמא דשיקרא ויעלה לעלמא דקשוט. והנה, מגיעה לה שעת הפרידה, הישיש החולה מתחזק וקורא בקול גדול: "שמע ישראל, ה' אלוהינו, ה' אחד", וכולם מחריים מחזיקים אחריו בקול חנוק. נשמתו של יצחק אלחנן נפרדת מגופו והכל פורצים בבכי מר. בכי על האיש הנפלא, שחי את

הרעה בטוחה שרוח שיגעון פוקדת את בעלה, אך רבי אייזיק כלל אינו שם לב. הוא חופר וחופר, עוד ועוד, עד שלפתע נתקל המעדר שבידו בחפץ קשיח. רבי אייזיק רוכן ומסלק בידו את העפר לצדדים ועד מהרה שולף ארגז עץ כבד. בפנים חיוורות ובשפתיים יבשות הוא מניח את הארגז על השולחן, פורץ את המנועול ומרים את מכסה העץ הרקוב. מפיו פורצת קריאת תדהמה והוא נאחז בכל כוחותיו בשולחן, כדי שלא להתמוטט. מול עיניו נגלה אוצר חלומי, מטמון אבני חן ומטבעות זהב, יהלומים ומחרוזות פנינים. בהדרגה הופך רבי אייזיק, העני והדלפון, לרבי אייזיק מקראקא, הגביר המהולל והנודע, ואיש מלבד בני משפחתו אינו יודע את סוד הצלחתו. רבי אייזיק מקים בחלק מן הכסף הרב בית כנסת מפואר, אשר עומד על תילו עד עצם היום הזה ושמו "אייזיק שול", ובמלאת ימיו ושנותיו הסתלק מן העולם בשיבה טובה, כשהוא מותיר אחריו בעיקר את סיפור חייו המופלא. רבי בונים היה מסיים את הסיפור המרתק במסר נוקב. כל יהודי הנוסע לרבו, סבור שאצל רבו נמצא אוצר הרוחני, אולם תפקידו של הרבי הוא לבשר ליהודי, כי האוצר אינו נמצא בבית הרבי, אלא בביתו שלו, באישיותו ובנפשו, ואם אך יחפור מעט בנבכי נפשו, יחשוף ויגלה אוצרות אדירים, שלא שזפתם עין מעולם. והן הדבר אמור בתורתנו הקדושה (דברים פרק ל פסוק יד): "כי קרוב אליך הדבר מאוד, בפיך ובלבבך לעשותו". דברי התורה, יכולת קיום המצוות וההתעלות הרוחנית, אינם מונחים בשמי השמיים או במעמקי הים הגדול. מונחים הם בתוך תוכו של האדם, ואם רק ירצה לגלותם, יצליח לאין שיעור.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי כאשר הרצון כה אמיתי וכן, כאשר האדם ממקד את רצונו בעניין אחד ופועל בכל כוחו להשיג את מבוקשו, חפצו עולה בידו...

גאון בדורו היה רבי יצחק אלחנן ספקטור מקובנא זצוק"ל. ממרום מושבו בקובנא היתה מצודתו פרושה על כל בני הגולה, שהריצו אליו שאלותיהם וציפו בשקיקה למוצא פיו. את תולדותיו של רבי יצחק אלחנן אי אפשר לפתוח במילים השחוקות: "משחר נעוריו נודע בכשרונותיו הברוכים... משום שאין זה נכון. רבי יצחק אלחנן לא נודע כלל בילדותו כילד כשרוני ומחונן. ההיפך הוא הנכון, יש האומרים כי אפילו היה מתחת לממוצע. אולם כל זה לא הפריע לו, ליצחק אלחננקה, להתמיד ולשקוע בלימודו, למרות קשייו. אורחות חייו של רבי אלחנן שימשו כספר מוסר בפיו של המשגיח דישיבת סלבדקא. כאשר היה חפץ לעורר את תלמידיו לנצל את יכולותיהם עד תום, היה מתאר בפניהם מעשה שלא היה, אלא משל היה. יצחק אלחננקה נולד לשמחת הוריו ובני משפחתו, והם עוקבים אחריו בהנאה. יצחק אלחנן מגיע לגיל שלוש ואביו עוטף אותו בטלית, כמנהג ישראל קדושים ומוביל אותו אל ה"חיידר" (תלמוד תורה באותם ימים). "יצחק אלחננקה" אומר המלמד לילד הנרגש, "עלה בבקשה על הכיסא ואמור אחרי. קמץ אל", אָ, קמץ ב"ת ג. יצחק אלחנן מתקשה, שהרי כאמור מוחו אינו מבורך במיוחד, אבל איכשהו הוא מצליח לחקות את המלמד. אָ גָּ גָּ. בסיום הקראת האותיות מניח הרב'ה את ידיו על ראשו של הילד הנרגש ומברך בחום: "יצחק אלחננקה, תגדל ותהיה גדול בישראל". "תאמר אמן" דוחק בו המלמד, ויצחק אלחנן פועה כשה: "אמן". אבא מחזיק ביצחק אלחנן בשתי ידיו, ואמא מחבקת אותו בחום, ושניהם יחד לוחשים בעיניים עצומות: "אמן, כן יהי רצון". ואידישע מאמע פורצת בבכי שיש בו התרגשות, שמחה ודוק של עצב. יצחק אלחננקה בן ארבע, ובן חמש. הוא הוגה בחומש, כיתר בני גילו. אומנם הוא מתקשה פה ושם, אבל הוריו אינם מאבדים תקווה. יצחק אלחננקה חשוב להם מאוד, הם שולחים אותו לשיעורי העשרה אצל המלמד הכי טוב בעיר, ואבא גם טורח ללמוד איתו מידי ערב... משום מה מסרב מוחו של יצחק אלחנן

היה רבי יצחק אלחנן בין החיים, לבטח היה נופל ומת. אבל הוא כבר אינו בין החיים, ולכן הוא זועק: "אני?! רוצח?! אני?! גומל החסד הידוע מקובנא?! איש הקהל הישר והנאמן?! הלא בזבוב לא נגעתי, ועל מה תאשימוני?!". קולם של הדיינים שוב ונשמע. "יצחק אלחנן, הידוע אתה את מי רצחת? רצחת את הגאון הגדול, פאר הדור, רבם של כל בני הגולה, הפוסק הידוע לשם ולתהילה, אשר העמיד תלמידים הרבה ופיאר את שמי היהדות. הלא הוא הגאון הצדיק, רבי יצחק אלחנן ספקטור מקובנא!". יצחק אלחנן עומד כהלום רעם, והדיינים מכים בו ללא רחם. "קשה היה עליך הלימוד ולא מצאת בו טעם רב. אולם אילו היית נשאר בבית המדרש, מתאמץ עוד ועוד, מבקש ומתחנן לבוורא עולם שיחנך דעת בינה והשכל, אילו רק היית רוצה, היית הופך לגאון הדור. לא עשית כן, ורצחת את גאון הדור!". משוואה כה פשוטה, משוואה כה נוקבת... ורבי יצחק אלחנן, נאמן הקהל, מיחידי פארי קהילת קובנא, מובל אחר כבוד בידי מלאכי חבלה שמאלה, אל אש הגיהנום היוקדת... הלא רוצח הוא... המשגיח דישיבת סלבדקא היה מסיים את תיאורו הדמיוני, כשעיניו העצומות נוטפות דמעות. ואז היה פוקח עיניו ומכה על השולחן בעוז. "הגידו נא לי, תלמידים חביבים, האם לא צדקו דייני בית הדין כאשר האשימו את אותו יצחק אלחנן ברציחה? הלא יודעים הינכם מה יצא מיצחק אלחנן, שלא חונן בכשרונות מיוחדים וכבירים, הלא יודעים הינכם כי בכוח הרצון הפך למאור הגולה, וכל בית ישראל שותים מבאר תורתו". וכאן היה המשגיח מפנה אצבעו כלפי השומעים. "היזהרו לכם, היזהרו לנפשכם! שלא יתבעו אתכם בשמיים על כך שלא הפכתם ל"גאון הגדול רבי שמעלק"א, או ל"פוסק הדור רבי זלמל"ה", כי כוח הרצון, אשר ביכולתו לשבר הרים ולפרק סלעים, הינו כוח מחייב מאין כמוהו!..."

חיינו כיהודי נאמן וטוב לב. כולם היו בניו... ניטוש לרגע את ימי השבעה ואת אלפי מילות השבח שנאמרו בהספדים, ונעקוב אחר המתרחש בעולם העליון, עת הגיעה נשמתו של רבי יצחק אלחנן לתת דין וחשבון על כל מפעלה. עולה לה נשמתו של רבי יצחק אלחנן למרומים ומטיילת לה בנחת בואכה בית הדין. בטוחה היא כי יזכה במנה גדושה של שכר וטובה, שפע וברכה, גמול על כל עמלה בעולם התחתון. רבי יצחק אלחנן נכנס בשערי בית הדין בצעדים מאוששים, הן כל ימיו פעל בידעה כי יש דין ויש דין, ויש גמול על כל המפעל... בבית הדין הוא מבחין בשתי דלתות, האחת מימין והאחת משמאל, הוא מנסה להציץ דרך סדק צר הפעור בדלת השמאלית ונרתע מיד לאחוריו. עשן מבחיל עולה מבעד לדלת והחום הנורא אינו מותיר מקום לספק, זהו הגיהנום. "מה לי ולגיהנום?" מזדעזע רבי יצחק אלחנן וסר אל הדלת הימנית, לראות מה מסתירה היא מאחוריה. משב רוח רענן מקדם את פניו ומראה משובב נגלה לנגד עיניו. אלפי צדיקים יושבים שם, נהנים מזיו השכינה ועוסקים בתורה הקדושה. "פה אשב כי אייתייה" (תהילים פרק קלב פסוק יד) מהרהר רבי יצחק אלחנן בשובה ונחת, ובעיניו הוא כבר תר אחר מקום טוב, לקבוע בו את מושבו, עדי יקיצו וירננו שוכני עפר. אך לפתע מרעידה קריאה את גוו. "יצחק אלחנן, שמאלה!". עודו עומד כהלום רעם ומנסה לעכל את ההוראה, נשמעת הקריאה בשנית: "יצחק אלחנן שמאלה!". "לא ולא, זו טעות, טעות איננה ונוראה!" ממלמל רבי יצחק אלחנן בפה יבש וראשו מתנועע בכבדות אנה ואנה. "אני?! לגיהנום?! על מה ולמה? זה לא יתכן!". הוא תר בעיניו אחר מקום מושבם של דייני בית הדין ובלבבו עוד מקננת לה התקווה. הנה, עוד מעט קט תתברר הטעות והוא יתבקש אחר המחילה לתפוס את מקומו בגן העדן... אך לא. הוא מוצא את עצמו עומד בפני שלושת דייני בית הדין, כאשר הללו מקריאים בפניו בקול שקט: "יצחק אלחנן, הינך מואשם ברצח, מקומך – שמאלה".

אחים יקרים!

רבים מאיתנו חשים לעיתים קרובות למדי, כאילו הגיעו אל קצה גבול היכולת במילוי חובות ומשימות המוטלות עליהם, ונעצרים מלכת, דוגמת מכונית שאזל לה הדלק. אולם, בעוד שחוסר הדלק במיכל הינו מציאות הניכרת לעין, מידת יכולתו האמיתית של האדם נסתרת מעין האדם. והסתר זה הוא אולי הניסיון הגדול ביותר מבין ניסיונות האדם בעולם הזה. פרי מחקר שהעלה אדם בן זמננו, פרופסור ווילאם ג'יימס, ממניחי היסוד לפסיכולוגיה מעשית, מעריך כי האדם אינו משתמש אלא בכעשירית (!) מהכוחות הגנוזים בו, ומיטב שאר הכוחות האגורים בתוכו נמצאים במצב של תרדמה, כבולים במגבלות שונות הכולאות כוחות אלו מלהשתחרר. יש בדברים אלו תביעה גדולה ועידוד עצום גם יחד. התביעה היא למצוא את היכולת הגנוזה בכל אחד ואחד. עם זאת, יש כאן כאמור עידוד גדול מאוד לכל אדם, גדול וקטן – שסיכווי לעלות ולהתעלות גדולים ביותר, אם רק ישכיל להכיר בעובדה זו ולנצלה עד תום. על הקו המקשר בין רצונותיו של האדם לבין תוצאות פעולותיו, לימדנו הרב וולבה באומרו: "את מה שהאדם רוצה באמת, הריהו משיג בחייו. ואת מה שהאדם משיג בחייו, כנראה שרצה באמת". זו היא הדרך: לרצות ולשאוף, לשאול ולבקש, לפעול בכל הכוח והיכולת, ובעזרת השם להצליח.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

580

פרשת ויקרא תשפ"ה

של אמא כלפי אבא נעשו מתוך כבוד עצום ומתוך התבטלות ונאמנות ללא סייג לבעלה - אבא.

הכבוד שחלקה אמא לאבא הקיף את כל שעות היממה: היא התעוררה השכם בבוקר כדי לזכות ולענות 'אמן' על ברכות השחר שלו, הכינה לו ארוחות מזינות וטריות מדי יום ביומו, ואפילו היתה הולכת לקנות בעבורו חפצים אישיים, כמו כובע או נעליים, כדי שלא יצטרך לצאת לחנות ולבטל את זמנו במדידות, וכל זאת על אף שהיתה טרודה בענייניהן של מאות הנשים שצבאו על דלתה. בערב, לפני שיצאה לשמחות ולאירועים שונים, היתה נוטלת את רשותו והקפידה לשוב לפני השעה אחת עשרה בלילה, אף אם האירוע היה עדיין בעיצומו.

אמא שימשה את אבא בנאמנות מוחלטת. כאשר אבא קרא לה, היתה מפסיקה באחת את כל עיסוקיה, עוזבת את כל הנשים שעמדו לצידה, ואפילו באמצע השיחה, וממהרת אליו. עם כל זאת לא הרגישה את עצמה מושלמת והקפידה ללמוד בספר 'אורחות צדיקים', באומרה כי הדבר מועיל להכנעה בפני הבעל...

אף אבא מצידו כיבד את אמא מאוד. הוא היה מקפיד שלא להתחיל את ארוחותיו עד אשר הצטרפה אליו אמא. הוא הסביר כי אם לא ישמור עליה שתאכל - לא תאכל לעולם... הוא לא הלך לנוח בצהריים עד שבאה לנוח אף היא. פעם חשה אמא שלא בטוב ולא יכלה לקום ממיטתה. קצרה ידו של אבא מלעזור לה, ועל כן הביא את הסטנדר והתיישב ללמוד ליד מיטתה.

כשנסעו לצפת ב'בין-הזמנים', אמרה אמא שהיא לא צריכה את ה'נופש', ואבא אמר שהוא נוסע בשבילה...

בשעה שערך את סיומי המסכתות, היה קורא לה או שולח לה י"ן. לפעמים טרח וירד את כל המדרגות מחדר לימודו בקומה השנייה, כדי לשתף אותה בסיום. בהזדמנויות שונות היה רגיל לבקש את ברכתה, כגון: לפני אפיית מצות, בליל שבועות ועוד ועוד. בסעודות השבת תמיד ביקש את אישורה קודם שקידש וקודם ברכת המזון.

אבא ביקש מאמא שתודיע לו קודם שהיא נוסעת מחוץ לעיר. כשיצאה לרכב שהמתין לה, היה מלווה אותה ארבע אמות ונשאר לעמוד עד אשר נעלם הרכב מן האופק.

אדם פי יקריב (א, ז)

אמר רבי אמי: אלמלא מעמדות (- מעמד הקרבת הקרבנות) לא נתקיימו שמים וארץ (מגילה לא).

הענין, אף שמקריב צאן ובקר, אל יחשוב כי את הצאן והבקר הוא מקריב, רק מקריב את עצמו... והצאן והבקר אינם אלא תמורתו (השלה"ק מס' תענית תו"א קפג)

עיקר מצות הקרבת הקרבנות היא שהאדם יקריב את עצמו ורצונותיו להקב"ה. וכיון שכך, יסוד מצוה זו שייך גם בזמננו - שעדיין אין ביהמ"ק קיים - שאם נקריב את הרצונות לה' ונמסור עצמנו לקיום תורה ומצוות, זה יחשב לנו כהקרבת קרבנות לפניו יתברך, שבזכותם מתקיימים שמים וארץ. בחיי היום יום נקרים לפני כל אחד מאתנו אין ספור הזדמנויות להקריב את הרצון להקב"ה, ואדם חכם יודע לנצל את אותם הזדמנויות להתקרב לבורא עולם.

* * *

בעובדות שלפנינו שלוקטו מחיי היום יום של מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי וזוגתו הרבנית זצ"ל נראה את ההקרבה והמסירות שלהם לרצון ה' בכל שעל ושעל.

מספרת הרבנית ר. צביון, בתו של מרן זצ"ל: אישה חשובה הסתובבה אצל רבניות גדולות ומפורסמות ושאלתה בפיה: "מהו תפקידה המרכזי של האישה, במה אישה יהודיה אמורה להתמקד?". התשובות, שנאמרו לאחר מחשבה, היו מגוונות והקיפו עניינים יסודיים בבית היהודי. כאשר שאלה האישה את אמא שאלה זו, לא הרהרה אמא אפילו לרגע קט, ומיד פרסה את משנתה החד משמעית במילים קצרות: "תפקידה של האישה להיות 'עזר כנגדו!'".

חובה להדגיש את הדברים: אמא היתה 'עמוד החסד' שבדור, אולם אבא קדם לכל... אמא חונכה וחינכה את עצמה, כי תפקידו של האדם עלי חלד הוא לעשות רצון ה', ורצון ה' הוא בראש ובראשונה שהאישה תהיה עזר לבעלה. אמא התמסרה לאבא באופן מוחלט, להיות 'עזר כנגדו' ולסייע לו להגות בתורה יומם לילה, בכל עת ובכל מצב, מבלי שדבר מה יטרידנו. תפקיד זה היה מרכז חיייה, בו ראתה את עיקר חובתה בעולמה, ואת כל מהלך חייה בכל רגע ורגע של היממה - כיוונה והתאימה למענו. כל מעשיה

ביהמ"ק ואין קרבן נוהג, אילולי התינוקות שקורין בסדר הקרבנות לא היה העולם עומד!!! (תנחומא צו סי' יד)

על טהרת הנפש של ילדי ישראל יעיד המעשה המצמרר הבא שהתרחש לפני כשמונים שנה. בבית קטן ומט ליפול בשולי וויליאמסבורג שבניו יורק, התגוררה אלמנה יהודיה עם בנה הצעיר. לאלמנה זו לא היו האמצעים לשלוח את בנה ל"תלמוד תורה" ששכן אז רק בקצה השני של השכונה, מרחק כעשרים דקות נסיעה. כך שהילד גדל והתחנך במוסדות נוצריים, נשמה אבודה בין המוני גויים אמריקאים. רק בשעות אחר הצהריים, לימדה אותו אמו מעט תפילות ומנהגי יהודים, אך יותר מכך לא ידע דבר...

בהגיעו לגיל 12, שמע הילד כי יש מוסדות חינוך לתפארת בהם ילדים יהודים עוסקים בתורה, ואלה ממוקמים בקצה השני של השכונה. בכל לבו שאף להצטרף לילדים העוסקים בתורה בחדווה בשנות ילדותם, אך היה ברור לו שהדבר אינו אפשרי. לאמו אין פרוטה לפרוטה, הנסיעה עולה הון רב - יחסית למושגיה, והימים ימי שיא החורף, ואפילו מעיל אין לו... ובכל זאת, גחלת הרצון הפנימי בערה בו, לא נתנה לשאיפתו להידחק. הוא החל לדבר על לב אמו כי תסכים לתת לו ללכת רגלית אל המקום בו יזכה לעסוק בתורה, וכמובן שהיא לא מיהרה להשתכנע... איך יסתדר בקור הנורא בלי פרוטה בכיס, איך ישרוד ימים ארוכים בסביבה קרה ומנוכרת?! אך אש הרצון שבערה בעיניו של הילד, סופה שהתלקחה גם בליבה של אמו. היא נענתה לתחנוניו, ואיפשרה לו לצאת לדרך הארוכה, בואכה ה'חיידר' בו עוסקים בתורה.

שלג זלעפות יורד על הארץ, ילד קטן כבן 12 מהדס לו בין הקרחונים, יוצא לדרך שאורכה למעלה משעתיים הליכה!. הקור מכה, הרוחות נושבות בעוז, השלג אינו פוסק, ורק ילד יהודי אחד ממשיך לצעוד בעוז ובגאון. גחלת הרצון שבו כבר התלקחה והפכה ללהבת ענק, שהמיסה את השלג וחיממה את לבו לכל אורך הדרך. 'אני רוצה ללמוד תורה, רוצה להכיר את התורה!' - שב ואמר לעצמו פעם אחר פעם, מזרז את צעדיו... קרוב לשעתיים וחצי הלך הילד, חוצה את וויליאמסבורג מן הקצה אל הקצה. הסוודר שעליו כבר רטוב, עצמותיו רועדות מקור, שיניו נוקשות זו לזו, אך מבטו נחוש, רצונו כנה, בוער מבפנים. הוא מגיע לבניין הת"ת, וחיש מהר ניגש לחדר המנהל, נוקש בדלת בעדינות ובנימוס, וכשזו נפתחת - הוא ממהר להיכנס.

"שלום, אני רוצה ללמוד תורה!" - צפצף הילד לעברו בפנים קורנות, "עשיתי דרך ארוכה, שעתיים וחצי, כדי ללמוד תורה!" - קורא הילד באומץ ובעוצמה, לנוכח עיני המנהל הנפערות בתדהמה. מימיו לא הגיע אליו ילד בצורה כזו, מעולם לא נתקל בילד גלמוד שהגיע לבד, מבקש לזכות בתורה... המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות סדר: "לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אוהב בלימודיך? על מה אפשר לבחון אותך כרגע?" - שאל

אמא סרגה לאבא סוודר. אבא לבש את הסוודר שנים ארוכות כדי לכבד את אמא, ואף כשנקרע דאג תמיד שיתקנהו. "הסוודר שאמא סרגה", אמר, "מחמם יותר מכל בגד אחר". כיוצא בכך, אישה אחת חפצה לסייע לאמא ולהכין במקומה את ארוחתו של אבא. אבא התנגד - הוא רוצה לכבד את אמא באומרו כי רק מאכליה ערבים לחינו...

אחד הנכדים סייע לאבא לבדוק את החמץ. אבא הורה לו כי בבודקו את המגירות, יקפיד להחזיר כל חפץ למקומו: "בדיקת חמץ", הוסיף אבא, "דינה מדרבנן, ואילו לצער את סבתא, הרי זה איסור דאורייתא..."

אכן, אבא לא רצה שאמא תתאמץ בעבודות הבית, לפיכך היתה אמא מסתירה ממנו את היקף עבודותיה בבית, בפרט בערב פסח, שלא לצער, וככל הנראה משמים סייעו בידיה להצליח בהסתרה זו...

כשהתארס אחד הנכדים וסעד עם כלתו על שולחנו של אבא בפעם הראשונה, שר אבא לכבודם את השיר "עוד ישמע" שוב ושוב. המסובים תמהו על כך, ואבא הסביר להם: "הלוא סבתא במטבח, ועדיין לא שמעה ששרנו..."

אמא היתה שותפה לאבא בהנהגת הבית גם בענייני הלכה, ואבא סמך עליה בעניינים עצומות. תמיד היתה מבררת את כשרות המאכלים, וכל שאלה שהתעוררה, תמיד היתה בין הראשונים שידעו על כך. אם אמרה לו שמאכל מסוים כשר או שבמוצר מסוים אין חשש איסור, הוא קיבל את דבריה בלי פקפוק. בשאלות הלכתיות מסוימות, כגון בצליית כבד, אף הורה לאחרים לשמוע לאמא, באומרו כי את הנהגותיה קבלה מאמו, שקיבלה מה'חזון איש'.

כשהגיע לאבא מכתב שנכתב על ידי אישה, היה מעבירו לאמא כדי שתשיב היא. ומעניין לציין: אבא מקפיד לענות על המכתבים לפי הסדר של כהנים, לווים וישראלים. כאשר קיבל מכתב מאישה ושם לב כי היא אשת כהן, ציין לאמא על המכתב 'מכתב מכהנת', כדי שתקיים בה מצוות 'וקידשתו', ותענה לה בראשונה...

אכן, נכון לומר, כי על בית כגון זה של אבא ואמא אמרו חז"ל כי - 'זכו, שכינה ביניהם'. [מתוך 'בית אמי']

אָרְם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַה' (א, ב)

אמר רבי אסיא: למה מתחילים התינוקות של בית רבן ללמוד בספר ויקרא? מפני שכל הקרבנות כתובים בו, ומפני שהם טהורים עד עכשיו ואינם יודעים מהו טעם חטא ועוון, לפיכך אמר הקב"ה שיהיו מתחילין תחילה בסדר הקרבנות - "יבואו טהורים ויתעסקו במעשה טהורים, לפיכך אני מעלה עליהם כאלו הם עומדים ומקריבים לפני הקרבנות", והודיעך, שאעפ"י שחרב

מבולבל. אך הילד, מבולבל עוד יותר, רק משך בכתפיו ואמר "איני יודע... איני יודע דבר, איני יכול להיבחן על כלום. אולי קצת על סידור".

"סידור?!?!?!!" - תמה המנהל לעומתו, רק עכשיו הבין עם מי יש לו עסק... "ראה נא, ידידי הצעיר, סידור לומדים רק בכיתת הזאטוטים ממש, ואתה כבר ערב בר מצוה. לא נראה לי שהדבר מתאים עבורך!" - פסק המנהל, ובכך חשב שתם העיסוק בילד המוזר משהו שנקלע לפניו בעיצומו של יום...

אך כוח הרצון של הילד, היה חזק מכל תמיהה של המנהל. "אין דבר!" - פסק הילד בן ה-12, "איני מרגיש כל פחיתות כבוד להיכנס לכיתת הזאטוטים. הרצון להצטרף ללומדי התורה בוער בי, ואם הצעד הראשון יעשה בכיתה נמוכה - אשריי וטוב לי, אשמח להיכנס לכיתה הזו!".

מהר מאוד הבין המנהל כי אין לו ברירה, הרצון של הילד הזה חזק מכל קושי. הוא נאלץ למצוא תירוץ אחר, ואמר לילד: "ראה נא, בוא עמי לכיתת הזאטוטים, ותיווכח בעיניך שאין שם מקום. הייתי מכניס אותך לכיתה הזו, אך אין בה כל בדל מקום!" - אמר כמתנצל, וניגש עם הילד לכיתה, מוכיח לו כי הכיתה צפופה עד אפס מקום... עכשיו כבר הרהר המנהל כי הסאגה הסתיימה, אך למעשה רק אז היא החלה...

הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות, הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה, אך הבין כי המנהל מסרב לשתף עמו פעולה, למרות רצונו הכנה. בהבזק של רגע עלה בו רעיון, ומעומק לבו השואף והכוסף להצטרף ללומדי התורה פנה למנהל ואמר: "הבנתי שאין מקום, ואני כבר שב לביתי. רק אבקש שהמנהל ירשום לי אישור על פרטי כל הסיפור הזה, כי הייתי כאן, ביקשתי להצטרף ללומדי התורה, הייתי מוכן אפילו להיכנס לכיתת הזאטוטים, עשיתי הכל כדי להגשים את שאיפתי, אך לבסוף - אין לי מקום..."

המנהל נעמד על עומדו, המום מהבקשה. "ואישור כזה למה לך?" - שאל את הילד האמיץ.

ללא מורא, נענה הילד ואמר: "ראה נא. אני יתום, ולבטח ביום שאעלה לבית דין של מעלה, ישאלני אבי למה לא עסקתי בתורה, למה לא עשיתי הכל לזכות בתורה. אם אענה לו שרציתי, שהתמסרתי, שהתאמצתי, שצעדתי יותר משעתיים ברגל בקור מקפיא, שהסכמתי להתבזות ולהיכנס לכיתה נמוכה, שהתחננתי על חיי התורה שלי בפני המנהל - הוא יתקשה להאמין שהיה מנהל כזה שלא נתן לי יד, שלא הושיט לי כתף. לכן אני צריך אישור בכתב, למען יהיה לי במה להוכיח לאבי ז"ל כי אמת דיברתי: שאפתי, רציתי, נכספתי, ניסיתי, התאמצתי ועשיתי הכל - ולמרות זאת נותרתי מחוץ למשפחת לומדי התורה!" - אמר הילד כשעיניו זולגות דמעות חרישיות, עדינות, אציליות...

כשמוע המנהל את הדברים, נחרד. הוא הבין את המשמעות העמוקה של סירובו, הבין עד כמה גדול כוח הרצון של הילד הניצב לפניו. על אתר מצא המנהל את הדרך להכניס את הילד לכיתת הזאטוטים, שם החל הילד מאל"ף בי"ת, פשוטו כמשמעו...

במשך כמה שנים שהה הילד באותה הכיתה, גם כשכבר הפך לבחור בר מצוה. כשרונותיו היו חלשים מהמוצע, הוא לא הצטיין בהבנה יתירה, הקשיים עימם גדל נתנו בו את אותותיהם, אבל הוא לא התייאש והמשיך להתמסר לחלומו האחד והיחיד - לעסוק בתורה...

ולימים, כך העיד הגה"צ רבי **צבי מאיר זילברברג** שליט"א שסיפר את הסיפור, הפך אותו ילד לתלמיד חכם גדול, מרביץ תורה לרבים ומוסר שיעורים הנשמעים בשקיקה. כל זאת - לא כי גדל בבית כזה, לא כי היה בן להורים כאלה, לא כי היה בעל כשרונות דגולים וגם לא כי למד במוסדות הטובים ביותר... כל זאת רק בזכות כוח אחד שבער בו - כוח הרצון. הכוח שהניע אותו ללכת שעתיים וחצי בקור מקפיא, להתעקש עם המנהל, להילחם בהחלטתו שלא לאפשר לו להיכנס לכיתה. וכשכוח הרצון כה חזק - הוא מנצח. **[מתוך 'אור דוד' - הרב אשר קובלסקי]**

יְקָרִיב אֶתְּךָ לְרִצּוֹנוֹ (א. ג.)

חומש 'ויקרא' פותח בסיפורו של יהודי שחטא בשגגה, וכדי להזדכך ולהיטהר - הוא נדרש להביא קרבן לכפרה. רוכש לו יהודי כבש בריא-בשר ועולה לירושלים, לבית המקדש, להקריבו. אך כדי שהקרבן יתקבל ברצון, ישנו תנאי חשוב וקריטי: על הקרבן להיות מוקרב ברצון, בחשק, מתוך רצון אמיתי לכפר את חטאו בקרבנו, ולשוב להתקרב לבורא עולם. אך מה נעשה במקרים בהם החוטא אינו מבין את חשיבות הענין ואינו רוצה להקריב קרבנו, שאז קרבנו לא מוקרב מתוך חשקו ורצונו, וממילא לא יועיל לכאורה? באים חז"ל ופותרים את הבעיה: כופים אותו עד שיאמר שהוא רוצה להקריב... כביכול מכריחים אותו לרצות! רגע, איך זה יתכן? איך זה פותר את הבעיה? האם כשכופים על בן אדם לעשות דבר ומכריחים אותו לומר שהוא רוצה לעשות את אותה פעולה - האם בכך הופכים אותו לרוצה בקרבנו? הלא באמת אינו רוצה, אלא שכופים עליו לומר שהוא רוצה?

את התשובה לכך חושף הרמב"ם (הלכות גירושין פ"ב): כל יהודי הוא טוב, ורוצה להיות טוב. נקודה. בעומק עמקי לבו - הוא באמת באמת רוצה לקיים מצוות, לעשות נחת רוח לאביו שבשמים. אלא שמעל רצונו העמוק הזה, הצטברו להן 'שכבות אבק' - תירוצי היצר, מאוויים שליליים, הרגלים לא נכונים ועוד, והם אלה המעכבים את גילוי הרצון האמיתי, וכל מטרת הכפייה - היא לגלות את הרצון האמיתי! אמנם, לפעמים יכול האדם בכוחות עצמו להתגבר על ניסיונותיו, להסיט מעליו את האבק ולתת לרצונו הפנימי את התנופה הנכונה להוביל את מעשיו, אך פעמים שהאדם אינו מצליח

בכוחות עצמו, ולכן הוא זקוק לתמיכה חיצונית לשוב ולהבעיר בלבו את הרצון היהודי לעשות טוב, כרצונו האמיתי העמוק הטמון בלבו!

* * *

היה זה בשעת בוקר לא מוקדמת, בחצר אחד מבתי הספר באזור השרון. מנהל בית הספר, יהודי יקר המשקיע את מיטב כישוריו ויכולותיו בתלמידות בית הספר שבהנהלתו, שהה באותה עת בחצר המוסד. לפתע, שם לבו לעובדה כי אדם מבוגר מגיע לבית הספר ומביא עמו ילדה צעירה שאיחרה ללימודים. נורה אדומה נדלקה במוחו, אם אינו טועה - אין זו הפעם הראשונה שהתלמידה הזו מאחרת להגיע. עוד רגע קט של הרהור חולף, והוא מזכר כי המורה כבר דיווחה לו שיש בעיה עם התלמידה הזו, ומשהו בעניינה לוט בערפל. ברגע הבא, נזכר שמזה תקופה אין הוריה משלמים שכר לימוד במועד, ורק מדי פעם מגיע הסבא לבית הספר, ומשלם במזומן כמה שקלים להקטנת החוב... דבר כזה, אינו יכול להישאר בגדר צירוף מקרים, לפחות לא אצל מנהל כה מסור ואחראי. רצף התמיהות הוביל אותו להמתין ליהודי המבוגר בחצר עד אשר ישוב מהכנסת התלמידה לכיתה. כשיצא, ביקש המנהל לשוחח עמו ביחידות, וקרא לו לחדרו. הוא מזג לו כוס שתיה קרה, והחל לשוחח עמו, דולה פרטים על התלמידה והרקע המשפחתי שלה. התברר, כי התלמידה הזו היא נכדתו המתגוררת אצלו בנסיבות כאובות, הילדה מגיעה מרקע משפחתי מורכב, והסבא מתקשה בהתמודדות עם גידולה. בין הדברים, בירר המנהל בעדינות על מקור פרנסתו של הסבא המחזיק את משפחתו ומשפחת בתו. בתחילה התחמק הסבא מלגלות את מקור פרנסתו, אך ככל שהמנהל המשיך לשאול ולברר ולחקור - החל נע באי נוחות בכסאו, מחוויר ומסמיק חליפות. לבסוף, נשבר וסיפר מהיכן פרנסתו, לא לפני שהמנהל הבטיחו כי לא יגלה את הדבר לאיש... "האמת היא", לחש הסב בקול שקט, "שלנוכח מצוקתי הכספית החמורה, אני מתפרנס ממקצוע עתיק, אני פשוט גנב!"

עיני המנהל יצאו מחוריהן, הוא ידע שיש כאן 'סיפור', אבל לא שיער את גודלו... הוא נותר לשבת מופתע והמום, והסב הגנב הסביר: "תראה, אני לא גנב שמפחיד את האנשים, ההיפך. אני מברר על אדם שלא נמצא בבית, אם לרגל שמחה, אם לרגל חופשה, ואם מכל סיבה אחרת. כשהבית ריק - אני פורץ פנימה בזריזות, מרוקן ארנק או שניים, מוסיף שניים שלושה תכשיטים, ובורח..."

התיאור המפורט, לא רק שלא הרגיע את המנהל, אלא גרם להעצמת סערת רוחו. הגנב הוסיף ותיאר עד כמה - למרות מעשיו הנפשעים - הוא מקפיד להשאיר את הבית מסודר, הוא אף פעם לא מבהיל את האנשים, ובדרך כלל - גם לא גונב הכל ומשאיר בבית משהו עבור קניות ליום המחר...

"זה לא שאני גונב להנאתי", הסביר בפשטות, "אני גונב לפרנסתי!" - הצטדק הגנב ברוב טיפשות...

המנהל לא ידע את נפשו לנוכח המידע החדש, וישב כמאובן. כשראה הגנב כי כך פני הדברים, הוסיף וסיפר מהווי עבודתו: "תראה, אני באמת לא גנב כזה אכזר... הנה, רק אתמול פרצתי לאיזה בית, חיפשתי בכל חור והגעתי לכל מחבוא ולא מצאתי דבר. פתחתי את המקרר, וכשגיליתי שהוא ריק" - המשיך הגנב ובעיניו נצנצה דמעת התרגשות, "הוצאתי מכיסי 200 שקל, והנחתי להם על השולחן, שיהיה להם למחיה!" - סיים הגנב, ומחה דמעה סוררת...

"אז אתה לא גנב!" - אורו עיני המנהל והוא קם ולחץ את ידו של הסב בחום, "אתה פשוט צדיק!"

"לא צדיק ולא נעליים", גיחך הסב הגנב בהלצה, "אני גנב, וכנראה גם רשע לא קטן. בבית הזה פשוט נכמרו רחמי!"

"ההיפך הוא הנכון" - קבע המנהל ברורות, "אתה צדיק, בבית הזה התגלתה נפשך האמיתית, באותם רגעים התגלה הלב היהודי הפועם בק! רק שבצר לך בחרת אפיק פרנסה מצחין ונורא כמו גניבה... אז מעשי הגניבה שלך חמורים ונוראיים, אך בעצם - הלב היהודי שלך פועם ועוצמתי, ומדי פעם הוא פורץ וחושף מי אתה באמת!" - שב המנהל וקבע, ונפרד מהסב-הגנב-הצדיק בלחיצת יד חמה...

חלפו עברו כמה שבועות, ושוב נפגשו הסב והמנהל בחצר בית הספר בשעת בוקר מאוחרת. "לא יפה מצדך" - צחק הסב באוזני המנהל, "גנבת לי את הפרנסה, קלקלת לי את היכולת להתפרנס... מאז שגילית לי מי אני באמת, איני מסוגל לגנוב! אני רוצה לצאת למלאכת הגניבות, חסר לי כסף, הגעתי כבר לעוני מחפיר, אבל כל פעם שב ומתעורר בי אותו רגש יהודי, ומחזיר אותי הביתה חסר כל..."

המנהל שמח והתרגש על השינוי המתחולל, והציע עזרה לסייע בפרנסת הסב, בדרכים כשרות וחיוביות. הוא דאג לו לפרנסה קבועה וטובה, ולאט לאט - העלה את הסב ואת המשפחה כולה על דרך המלך, בלי להתפרנס מגניבות ופשעים וכיוצא בהם...

סיפור זה, אותו קיבלנו בעדות אישית מפי המנהל ה"ה עוזי חסון הי"ו, מאיר את אותה נקודת יהלום החבויה בעומק לבו של כל איש ישראל, ויהא זה הגנב הנאלח ביותר, גם בו יש ניצוץ יהודי, והוא לא כבוי אלא רק חבוי.

הבה נעשה הכל, כדי לגלות את אותה נקודה פנימית חבויה ונסתרת. 'כופין אותו' - במילה טובה, בחיזוק מעודד, בטפיחה איתנה על השכם - עד שכל אחד מאתנו ואנו בעצמנו נאמר 'רוצה אני', נכה על השכבות שהצטברו על ליבנו, ננקה את הניסיונות ובלבולי היצר העוטפים אותנו, עד שתיחשף הקריאה הבווערת מעמקי ליבנו: "לעשות רצונך אלוקי, חפצתי!"

[מתוך 'פניני פרשת השבוע']

פְּרָשַׁת וַיִּקְרָא ו' בניסן 5785

עלון מס' 480

כניסת השבת 18:42
צאת השבת 19:41

עלון מורה הצלון שפ"ה העלון האהוב חוזר במתכונת מחודשת

הילדה התגברה על מחלתה והיא כעת בשלבי החלמה אחרונים, באותו יום שקיבלנו את תוצאות הבדיקות בדואר, הגיע מכתב נוסף מאותה משפחה שביקשה סיוע לחתן את בתם. מיד ניגשתי לבנק וביקשתי למשוך את תכנית החיסכון שלי, נדהמתי לשמוע שהסכום למשיכה הוא שלושים אלף דולר בדיוק. ראיתי בכך אות משמים למילוי בקשת המשפחה, על כן מיד משכתי את הסכום המבוקש והוא, כאמור, נשלח למשפחה, הבוטח בהשם חסד יסובכנו!

לפני חמש שנים, נפטר מגיף הקורונה, איש החסד המפורסם, רבי חיים טובי. מקים ומייסד ארגון החסד קרן ישמח משה. פעם נסע ר' חיים טובי לצרפת כדי להתרים לארגון שלו, הוא הגיע למשפחה יהודיה בפרברי הבירה פריז, בית יפה,

רחב וגדול ולמשפחה עשרה ילדים ב"ה, ומה התפלא ר' טובי כשראה שחלק בין הסלון לחצר חסום בלבנים, הרי אם יסירו את הלבנים, הבית יראה עוד יותר יפה ואויר צלול יכנס מהחצר, הוא שאל את בעל הבית מה פשר החסימה הזו החציצה הזו בין הסלון לחצר?! ובעל הבית ספר שכאן בישוב הזה בפרברי פריז, יש לא מעט יהודים, אבל אין כאן מקוה, והם החליטו לעשות מצוה גדולה ולהקים בחצר שלהם מקוה לזיכוי הרבים, והגישה אל המקוה והיציאה מן המקוה דורשת פרטיות, לכן בנו כניסה למקוה דרך צדדית, מהחצר, וכן סגרו את חלון הסלון בלבנים להבטיח מאה אחוזים של פרטיות. ואכן המקוה נבנה ויצא לדרך לשמחתם של כל היהודים בישוב, ובמקביל גם נולד להם הילד העשירי במשפחה ב"ה.

יום אחד כעבור שנתיים, עבדה האמא בבית ובהיסח הדעת לא ראתה את הילד, חפשה במטבח, חפשה בסלון, חפשה בחדרים וגם בחצר, אבל לא היה זכר לילד! לא היה הגיוני לחפש במקוה, אך למרות זאת האם החליטה לחפש גם שם, הגיעה למקוה וראתה את בנה בן השנתיים! בתוך המקוה ללא רוח חיים! השם ישמור ויציל! איזה שבר?! איך אפשר להמשיך מכאן? כיצד מנחמים?! הרי הם עשו מקוה לזכות את הרבים! במצוה שעשו, שמה נפעלו! אנשים הגיעו בשבעה ולא ידעו מה לומר?! כיצד ניתן להסביר מבחינה רוחנית דבר שכזה? כל אחד מהמנחמים שבאו לשבעה וגם האבלים עצמם, מכירים היטב את 'הכל לטובה' ושום דבר לא קורה סתם, הכל מאת השם ועוד המון משפטים ששומעים בשיעורים, אך הכל נותר בלתי מוסבר בקרב כל הקהילה היהודית בישוב.

בסוף השבעה חלם האב חלום, ובחלום בא אדם מבוגר הדור פנים, ואומר 'אבא, תגידי לאמא שלא תצטערי!' 'מי אתה?' 'אני הבן שלך' 'איך הבן שלי? אתה אדם מבוגר'

לפחות חלק מן הסכום' אך האב בשלו 'אני לא בנוי לזה, לא מתאים לי להסתובב כעני ולהתחנן לבקש נדבות' ומנין תשיג את הכסף? הקשה הרב אלישיב. 'הקב"ה יעזור הוא בוודאי יעזור. הוא יודע שיש חתונה ויש לנו התחייבות מן השמים יעזרו לנו!' כאשר ראה הרב שהאיש עומד איתן בדעתו ולא מוכן לעשות השתדלות אף לא מינימלית על מנת להשיג את הכסף, הציע לבסוף הצעה שאולי יש בכוחה לסייע 'גש לישיבה ממול, שם יש להם רשימת תורמים רבים התומכים בישיבה, תאמר למנהל הכספים, שאני ביקשתי שיתן לך רשימה של כמה תורמים מחו"ל ותשלח להם מכתב אולי ב"ה משם יסייעו לך...' 'לכך אני מסכים' אמר הבעל לבסוף.

ניגש האיש למנהל הכספים ובקש את רשימת התורמים מחו"ל עפ"י המלצתו של הרב אלישיב, המנהל הוציא תיק עב כרס והחל שולף רשימות של תורמים, בטחוננו של האיש היה גדול ואמר: 'אין צורך בכרטיסים רבים...' אמר האיש 'תן לי רק אחד ואליו אני אשלח בקשתי' 'ואולי לא תענה?' הקשה המנהל 'ה' יעזור' האב רשם את שמו של אחד התורמים התומך בסכום של עשרה דולר לחודש... לישיבה, קשה נראה מאושר ופנה לדואר כדי לשלוח בקשה לתורם מארה"ב. וכך כתב האב 'אנו משפחה עניה ובתנו עומדת להינשא, התחייבנו לסך של שלושים אלף דולר ואין באפשרותנו להשיג הסכום, אנא סייע לי' המכתב נשלח והאב המשיך בלימודיו כרגיל בכולל, האם, לעומת זאת, לילות רבים דאגה בעקר כאשר התקרב מועד החתונה. ולפלא לאחר שבועיים הגיע מכתב למשפחה ולמכתב צורף צ'ק על סך ...שלושים אלף דולר! תדהמה אחזה את כל בני הבית ובטחוננו של האב בהקב"ה קבלה סיוע ואישור משמים.

השמועה עשתה לה כנפיים והסיפור החל להתפרסם בירושלים והגיע גם לאוזני מנהל הכספים של הישיבה שהתפלא הרי מדובר באדם שתורם רק עשרה דולרים לחודש... לאחר שבוע נסע מנהל הישיבה לגיוס כספים והפעם החליט להגיע תחילה לביתו של התורם, האיש קבלו בסבר פנים יפות ולפתע נשאל כיצד הרשה לעצמו לתת סכום כה נכבד למכתב בודד שהגיע אליו? והנה הישיבה עם מצבה הקשה מקבלת ממנו סכום זעום לחודש? 'אספר לך', אמר לו התורם 'אנו זוג הנשוי שנים רבות, עשר שנים לא זכינו להיפקד בילדים, כל הטיפולים והכספים שהשקענו לא הביאו מזור לבעיתנו.

והנה בשבת בזמן פתיחת ההיכל התחננתי להקב"ה ואמרתי 'ריבוננו של עולם! אם נזכה להיפקד אני מבטיח שהילד יגדל על ברכי התורה ואנו נתמוך במשפחה עניה שצריכה סיוע להשיא את ילדיהם' לפני כחמש שנים נולדה לנו בת ולפתע חלתה הילדה במחלה קשה שהרופאים לא מצאו לה מזור, טיפולים רבים עברה הילדה ואנו יחד איתה עברנו ייסורים לא קלים, לאחר טיפולים רבים פנינו לרופא מומחה בעל שם עולמי וב"ה לפני כחודש קיבלנו את תוצאות הבדיקות והיינו המומים,

אדם פיייקריב מכם קרפן לה'
עקר העניין הוא בהכנעה ולב נשבר בתוך האדם. החיד"א רגיל היה להריח טבק בכל עת, קופסת אבקת הטבק לא משה ממנו, גם בלילה היה ניעור משנתו, מריח טבק וחור לישון. פעם הגיע כשד"ר לצרפת והמנהג היה שגביר אחד מארח לארוחה וגביר שני לשינה. בלילה כשלא אצל הגביר השני ובא להריח טבק, הבין ששכח את הקופסא אצל הגביר הראשון. יצא בלילה, דפק על דלתם, בני הבית נבהלו כשראו את החיד"א, אך הוא הרגיעם ורק אמר ששכח את קופסת הטבק בחדר שאכלו.

כשחזר לישון אצל הגביר השני, נתן דין וחשבון לעצמו, איך בשביל קופסת טבק העיר את כל בני ביתו של הגביר הראשון? למחרת דרש בבית הכנסת, ספוג דמעות בקש מחילה וסליחה וקרא לעצמו חזל אישים! ונדר בפני כולם שהוא מתנזר מן הטבק וכולם שמעו את הדרשה וגעו בכביה ואמרו שמעולם לא שמעו דרשה כזו עוצמתית שתעורר הרהורי תשובה בכל הלבבות.

אברך תלמיד חכם שהגיע לפרקו, בקש לשאת בחורה צנועה ויראת שמים אף שמצבה הכלכלי של משפחתה היה בכי רע. ההורים משני הצדדים נפגשו וחתמו על הסכם השידוכין שכל צד יתן שלושים אלף דולר ובתום ההסכם לחצו ידיים וקבעו את מועד החתונה בעוד כחודשיים. לאחר שההורים המאושרים חתמו על ההסכם, אם הכלה המיועדת לא ידעה את נפשה מדאגה, מנין לבעלה סכום כה גדול? האם ישנה באמתחתו סכום שמור שהיא לא ידעה עליו? כשנשאל על כך בעלה השיב 'לא, אין לי, אך ה' יעזור, מדובר בחתן ירא שמים תלמיד חכם, והייתם לעשות את כל המאמצים שבתנו תתחתן עם אברך זה' 'לאילו מאמצים אתה מתכוונת?' שאלה האשה את בעלה 'האם אתה מתכוונת לצאת לעבוד ולעזוב את הכולל?' 'לא!!! אני מתכוונת להמשיך ולעסוק בתורה! אך היא הוסיפה ללחוץ 'הרי בעוד חודשים הם יכנסו תחת החופה והבטחת את הכסף לפני החופה! מנין תביא להם כסף?' 'ה' יעזור! ה' יעזור! ה' יעזור!'

אך האם לא נרגעה ובצר לה החליטה לפנות לאשת הרב אלישיב על מנת שתתן לה עצה מה לעשות?

הרבנית הבינה שמדובר במצב לא פשוט והיא הפנתה את האשה לבעלה הגאון הרב אלישיב (בתמונה הרב בבחורות) הגאון הרב אלישיב הבין מדברי האשה שאין להם רכוש או מזומנים שניתן לפדותם לצורך החתונה, והוא בקש שבעלה יבוא אליו לבירור העניין. ואכן כאשר הגיע האב לביתו של הרב הם שוחחו על

האפשרויות השונות כדי להשיג את הסכום הנדרש. הרב הציע לבעל שיצא לעבוד, כיוון שמועד החתונה מתקרב ומשיחתו הבין שאין להם אפשרות לממש הבטחתם. אך האיש בשלו 'אני לא יכול לצאת לעבודה, אני לא יכול בלי לימוד תורה' אך הרב אלישיב לחץ 'אולי תיקח המלצה מכמה גדולים ותסתובב בין בתי הכנסת וכך תוכל לצבור

תנור אפיה חשמלי, יש לנקותו היטב עד כמה שניתן, ולהמנע מלהשתמש בו עשרים וארבע שעות לפני שיכשירו אותו, ואחר כך ידליקו אותו לחום הגבוה ביותר שניתן, וישאירוהו דולק למשך עשרים דקות, באופן שחום התנור יסלק לגמרי את הזעה (האדים) המועטה שישנה בתנור.

ובאופן זה, לדעת מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, ניתן יהיה להשתמש בתנור אף לפסח. אבל התבניות של התנור, יש להכשירם על ידי ליבון באש ממש. ונהגים להשתמש בתבניות מיוחדות לפסח, או בתבניות חד פעמיות. ויש מיקלים להגעילם במים רותחים.

סלייסר מפלסטיק שמשמשים בו בימות השנה רק לפטרוזיליה וכוסברה ורוצים להשתמש בו בפסח, צריך לשטוף אותו היטב ודי בזה.

מיחם מים חשמלי שלא נעשה בו שום שימוש

בחמץ. רק מילאו ממנו מים בשבת לטרמוס או לספלים. האם יש צורך להכשירו? אין חובה להכשירו. ויש לשוטפו שלא יהיו בו פירוורי חמץ.

לימודי המאסטר, התחלתי גם להתעניין ביהדות, אהבתי את ישראל כל כך שנשארתי בה, והגשתי בקשה לקבלת אזרחות, אחרי שנתיים של לימודי יהדות, החלטתי להתגייר, כמה שנים אחר כך גמרתי את הדוקטורט שלי במיקרוביולוגיה, התחנתי והתיישבתי בירושלים, אשתי היתה גרמניה לותראנית, אבל כמוני, גם היא התגיירה. פסיכולוג היה בוודאי מפרש את הגיור שלי כסובלימציה של רגשות אשמה, אבל אני מעדיף לחשוב עליו כעל הגשמת הייעוד היהודי שלי, אין לי מושג איך או למה? אבל הנה אנחנו כאן, משפחה יהודית שומרת מצוות, אנחנו מאושרים מאוד להיות יהודים, לפני שנה נודע לי שאבי אינו חש בטוב, אשתי חשבה שתהיה זו מצווה לבקר אותו ולהכיר לו את נכדיו, בהתחלה הסתייגתי מהרעיון לחזור לגרמניה,

מדינה שממנה פחדתי, אך בסופו של דבר לקחתי שנת שבתון, ונסענו

לדרמשטדט, לבקר את אבי, 'זו היתה תמונה שלא תישכח, הבנים שלי חבשו כיפה והציציות שלהם נראו לעין, הפיאות שלהם הציצו מאחורי האוזניים, והם זיכרו עברית, כמוכן, כשאבי ראה אותם בפעם הראשונה הוא הוכה בהלם, ובתחילה לא היה מסוגל לחבק אף אחד מהם, אחר כך הם התחילו לדבר, והוא נראה מרוצה מהאופן שבו הדברים הסתדרו, אבי זקן מאוד, מעל לגיל תשעים, ואני רציתי לדעת מה הוא עשה שזכה לחיים ארוכים כל כך, ולנכדים שכאלה? שאלתי אותו ישירות מה עשה שהביא לו מזל טוב שכזה, הסברתי לו שאנו, היהודים, מאמינים שיש השלכות לכל מעשינו, ושמעשינו נמדדים בקפדנות,

הוא התבונן בי והרהר בשאלה, אני לא יכול לחשוב על שום דבר יוצא דופן, הוא ענה, אבל פעם בפרנקפורט, הוא אמר, כשאספנו את היהודים, היתה לי הזדמנות להציל את חיהם של שלושה ילדים יהודים שהסתתרו בבית יתומים קטולי, משום מה הם עוררו בי חמלה, תחינתם נגעה ללבי, הם נראו כה אבודים ואומללים שריחמתי עליהם, והנחתי להם להימלט, אני לא יודע מה קרה להם? אבל אני לא הרגתי אותם, חשבתי על תשובתו, ואמרתי לו שלפי המסורת שלנו, יש הגיון בתשובתו, לאחר זמן מה הוספתי, אתה יודע, אבא, אילו היית מציל ארבעה ילדים, יתכן שהיו לך היום ארבעה נכדים... הקב"ה אינו מקפח שכר אף בריה, אפילו האדם הרשע והנתעב ביותר עלי אדמות, מקבל את שכרו על מעשה טוב אחד ולו הבודד שעשה בחייו.

המשתוללים בבית הכנסת. לאחר מכן ציין הרב באוזני חבר כי הם עושים רושם של אנשים מיוחדים. החבר אמר כי האיש הוא מיקרוביולוג באוניברסיטה העברית, וסיפור חייו יוצא דופן. 'תרצה לשמוע אותו?' הוא שאל, ובלי לחכות לתשובה, קרא לחברו לקהילה: "אברהם, זהו הרב ברל ויין, אני בטוח שהוא ישמח לשמוע את הסיפור שלך".

השניים לחצו ידיים והחליטו ללכת הביתה יחדיו. תוך כדי הליכה הקשיב הרב לסיפור הבא, כפי שסיפר אותו האיש: "נולדתי וגדלתי בגרמניה, אבי היה קצין ביחידת העלית של הגסטאפו, יחידת הרג שנודעה בשם טוטנקופף - יחידת ראשי המוות. הוא שירת בה לכל אורך המלחמה, ואחרי המלחמה הצליח לחמוק ממעצר. פשעיו היו כה מתועבים, ששנים רבות לאחר מכן המשיכה הרפובליקה המערב-גרמנית לרדוף אותו, לבסוף הוא נלכד ונידון לעשר שנות מאסר, אך מכיון שהיה מאוד מבוגר הופחת עונשו, והוא שוחרר לאחר ארבע וחצי שנים בכלא, אבי מעולם לא דיבר על עברו, וכשנתפס, קראתי על פשעיו בעיתון, הגילוי שאבי חי חיים כה מפלצתיים היה מזעזע, המשפחה כולה הזדעזעה מהידיעה, אני הייתי בגיל העשרה, והשם הרע שיצא לאבי בלבד אותי,

כשהלכנו לבקר אותו בכלא לא הייתי מסוגל לראות אותו, הרגשתי שהוא בגד בי, בכל אופן, דבר טוב אחד יצא מזה, פיתחתי עניין במלחמה, אהפשתי ומצאתי כל מידע אפשרי על יחידת הטוטנקופף ותפקידה בשואה, כל זה התרחש בתקופת משפט אייכמן, ומידע על השואה התחיל להתפרסם, קראתי כל מה שיכולתי למצוא, וקבלתי תמונת מצב כללית על מה שארע ליהודים, מה שגיליתי החריד אותי, והמחשבה שלאבי היה תפקיד, תפקיד חשוב - בטבח, גרמה לי לחשוב שיתכן שמשפחתי נגועה ברשע, אם התנאים היו זהים, שאלתי את עצמי, האם גם אני הייתי הופך לרוצח?

נסעתי, הרחק ככל האפשר מגרמניה, הרגשתי שגרמניה - שכל מה שגרמני - רודף אותי כמו רוח רפאים, החלטתי לבקר בדרך בישראל, כדי לקבל איזושהי פרספקטיבה על קרבנות הנאצים, ולגלות מה המיוחד בעם זה שכל כך תסכל את היטלר? הייתי צריך להשלים עם מה שבער בתוכי, וטיילתי בארץ, כשאני עובד פה ושם בישובים חקלאיים, כשהייתי בקיבוץ, ראיתי פרסומת של תוכנית קיץ של האוניברסיטה העברית, שעסקה בזואולוגיה מדברית, נרשמתי לתוכנית, הצלחתי בה, ובסתייג נרשמתי ללימודי תואר שני באוניברסיטה, תוך כדי

ה'הרשו לי מהעולם העליון לבוא ולספר לך, אני חייתי לפני כ-750 שנה בצרפת בתקופת התוספות, והיהודים היו נרדפים על ידי הכנסייה, הם רצו לנצר את כולם, אני התנגדתי והם הרגו אותי, ואני מוגדר כמת על קידוש השם, וזה אומר שמי שמת על קידוש השם, כל ההיכלות פתוחים בפניו ואכן הגעתי לכל ההיכלות, חוץ מהיכל אחד ששם עצר את כניסתי מלאך אחד ולא אפשר לי להכנס בטענה שבהיכל הזה, מי שלא טבל לא רשאי להכנס, ואני כל כך רציתי להכנס להיכל המיוחד הזה, וגם הסברתי, שהנוצרים לא אפשרו לקיים מצוות וכן לטבול במקוה, אז, זה לא שלא רציתי רציתי מאד, אך לא יכולתי זה נמנע ממני, לכן אני מבקש להכנס, אך משמים שללו בתוקף שאכנס לשם,

750 שנה חיכיתי להזדמנות לרדת לעולם ולטבול במקוה, אתם נבחרתם כי עשיתם רעש גדול בשמים בהקמת המקוה, אני הייתי הילד העשירי שלכם ועתה מצד שלא יהיה חילול השם, שהרי אנשים ודאי לא מבינים איך תינוק בן שנתיים נלקח מהורים שהפכו עולמות והקימו מקוה בחצר ביתם ואף חסמו לעצמם את אויר הסלון? אני לא טבעתי כמו שאתם חושבים, ברגע שהשלמתי את התיקון שלי, כלומר טבלתי, באותו רגע עליתי חזרה למרום ונכנסתי לאותו היכל שלא נתנו לי להכנס אליו, ובאתי לספר לך את כל הדברים האלה והראיה שזו אמת, תיוולד לכם שבמקומי, ואכן בדיוק כעבור תשעה חודשים נולדה בת בשעה טובה, ולנו זה נתן קורטוב ראיה אודות דברים תמוהים בחיינו לעתים.

פעם השתתף הרב דב ברל ויין בתפילת שחרית בבית כנסת בירושלים.

הוא ספר כי בניגוד לבית הכנסת שלו שבו הספסלים עומדים בשורות, כאן היו ספסלים ושולחנות, כך שהוא נאלץ להביט בפניהם של המתפללים מולו. לבית הכנסת נכנסו גבר בלונדיני גבוה וכחול עיניים, ושלושה ילדים בלונדינים קטנים, והתיישבו מולו. באופן טבעי, הרב ויין רגיל היה לרבגוניות הגזעית של תושבי הארץ, וקשה היה להפתיע אותו, אך הפעם היה זה מקרה שונה: משפחה זו היתה ארית לחלוטין במראה.

עם זאת, מה שהבליט אותם, אפילו יותר ממראם המיוחד, היה דבקותם בתפילה ורצינותם. הילדים התנהגו בצורה מופתית והתפללו בלי שדעתם תוסח אפילו פעם אחת. היתה זו חוויה בלתי רגילה עבור הרב ויין, שהיה מורגל במחזות של ילדים פעלתנים

העלון לזיווג הגון לרות הודיה ורינה ומשיח בני אלנה לאה ולשרית בת חנה וליוסף וחביבית בני יענה וללאה בת אהובה ולדנה בת הילית ולרפואת רונן בן שושנה רחל בת חבובה ומשה בן אסתר ואביבית בת רחל ודודן אהנן בן רחל ויחזקאל ידידיה בן נחמה שיינדל וחביבה בת נעימה ולעילוי נשמת שמואל בן שרה וזהבה בת זכיה וסימי בת מרים וציון בן רחמים ומונס חנה ויעקב בן רותי ולאה בת רבקה ויעקב בן חנום וברוך בן חבובה ואדיר בן לאה ויהודה בן חבובה ודליה בת חבובה וטובה בת אסתר וזכי בן חנה.

גליון מס' 182

שבת פרשת ויקרא תשפ"ה

אומ שני"ח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

עורך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך

בהקדמה לספרו "אבי עזרי" מביא מרן הגרא"מ שך זצ"ל, את דברי הילקוט שמעוני על הכתוב בשיר השירים "שחורה אני ונאווה" – וכי אפשר לשחור להיות נאה? משל לבת מלך שקלקלה בבית אביה ונזף בה, והייתה מלקטת בשלפים (קציר חיטים) והשחירה. התחילו חברותיה מייסרות אותה. מה היא אומרת "אל תראוני שאני שחרחרות ששזפתני השמש" – לא דומה אדם שיצא ממעי אמו כעור, למי שהוא נאה ומתנוון שסופו לחזור להיות נאה. כך כנסת ישראל אמרה: שחורה אני ונאווה במעשי אבותי... שחורה אני במצרים - וימררו את חייהם, ונאווה במצרים – בדם פסח ובדם מילה; שחורה אני על הים – וימררו על ים סוף, ונאווה אני בים – זה אלי ואנוהו...". משמעות הדברים היא שבני ישראל בעצמותם ובמהותם קדושים וטהורים כמשמעות "נאווה"; מאמינים בני מאמינים הם. רק לכלוך חיצוני הוא שמנוול אותם. באפשרותם להיטהר מעוונותיהם וישובו לזוהרם, שהרי גופן נאה בעצמותם ושחרות שבהם אינם אלא מכוח "ששזפתני השמש"! כן, כולנו לפעמים נופלים ומתלכלכים בכל מיני לכלוכים שנפשנו נמשכת אליהם, לעיתים הנפילה חזקה מאוד, נפילה לביצה שקשה לצאת ממנה, מיד אנו מתייאשים ואומרים לעצמנו: "מה אני כבר שווה? כולי מלוכלך, הרסתי את שמי בעיני אלוקים ואדם..." ובכך מכניסים את עצמנו עמוק יותר לבור. אם נתבונן בברכה השנייה של ברכות השחר נבין כמה אנו באמת שווים... "אלוקי, נשמה שנתת בי טהורה..." זכור! אתה נשמה טהורה, אתה יהלום כלפי שמים, גם אם נפלת והתלכלכת, נכנסת לסחרור של מעשים לא טובים אתה עדיין יהלום! בורא עולם אוהב אותך, אתה בנו, צא מהביצה, נקה עצמך, העזר בחבל שזרקים אליך – התשובה, ואתה כמו חדש, יהלום מנצנץ. (אור שרה)

בברכת שבת שלום – מערכת לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

"ויקרא" (א, א)

א' דויקרא זעירא שמשה לא רצה לכתוב אלא ויקר כדרך שנא' בבלעם כאלו לא נראה לו השם אלא במקרה ואמר לו הקב"ה לכתוב גם באל"ף וכתבה קטנה. (בעל הטורים) אמרנו כבר שבא להורותנו, שאם אי אפשר להשיג הכל, נשיג לפחות חלק.

בשעתו, בקשו המשכילים לקעקע את חומת היהדות בליטא, מה עשו, יסדו בחסות השלטונות "בית מדרש לרבנים" בו חנכו "רבנים" לעתיד לכפירה, וללעג לכל קודש. מובן שהמוסד רכש שם רע ואיש לא שלח לשם את צאצאיו. הוגיעו ראשיו את מוחם, כיצד יקנו לו הילה של יוקרה. שמו של הגאון רבי ישראל מסלאנט זצ"ל היה נערץ בפי כל, החליטו שאם יעניק חסות למוסד, לעמוד בנשיאותו שיקרא שמו עליו, לא יהססו ההורים לרשום אליו את הנערים. גייסו את השלטונות לרעיון הנואל, ושר ההשכלה אובארו בנתן הסכמתו. יתר על כן: קרא למנהיג הדור הגאון רבי איצליה מוולוז'ין זצ"ל, ודרש ממנו לפעול בעניין. רבי איצליה הסכים לכך מהסיבה ההפוכה, סבר שאם רבי ישראל יעמוד בראש המוסד יחולל בו מהפכה ברוכה, יפטר את המורים הכופרים, יבחר במורים יראי שמים, וישפיע בדמותו הכבירה וביראתו הקודמת חכמתו העצומה על החניכים. שר ההשכלה הרוסי התלוח אל רבם של ישראל, ויחדיו פנו לרבי ישראל - שהיה אז אברך בשנות השלושים לחייו - שיעתר לבקשה. רבי ישראל שלל את הרעיון מכל וכל, הוא סבר שהמוסד רקוב מיסודו, ומינויו רק יתן גושפנקא לשחיתותו, כחותמת הכשר למוצר טרף. כדי שלא להתגרות במלכות מצד אחד וגם לא להיות תחת מרות גדול הדור בליטא שחיבב את הרעיון, ברח לעיר הנמל ממל שבצפון גרמניה. המצב הרוחני של הקהילה היהודית בממל היה בשפל המדרגה, יהודים הגיעו לשם כדי להתערות בחיי הכלכלה, וכלכלת העיר סבבה סביב הנמל הגדול, פריקה וטעינה, יבוא ויצוא. הנמל עבד ששה ימים בשבוע, ושבת ביום ראשון, יום השבתון של הגויים, ועסקי היהודים עשו שבתם חול, ר"ל. ידע רבי ישראל שלא יעלה בידו לשכנעם לסגור את עסקיהם, הם עבדו ביום ששי כרגיל, סגרו עסקיהם עם ערב והחליפו בגדיהם, ובאו לבית הכנסת לקבלת שבת. שבו לקידוש וסעודת שבת, ולמחרת השכימו למסחרם. בתפילה בין קבלת שבת לערבית, ביקש את רשות הדיבור, עלה ואמר: "טייערע ברודער", אחים יקרים, הרי כולנו יהודים, וכולנו מאמינים, וכולנו רוצים לשמור את התורה. והראיה, שאתם כאן, שלאחר יום עבודה מפרך ומתיש התכנסתם לקבלת שבת חגיגית. אלא מאי, גדול נסיון הפרנסה, ואינכם עומדים בו. לא אחווה דעתי, 'כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע' (יבמות סה ע"ב). אבל בדבר אחד תסכימו אתי - גם אם 'חייבים' אתם לפתוח את העסק, אין שום הכרח ואין שום היתר לעשו! אין שום היתר לכתוב, ולו אות אחת, במה שאינו נוגע לעסק. לפחות זה!!! כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים (ברכות ו ע"ב), הדברים היוצאים מן הלב נכנסו ללבותיהם, וקיימו וקבלו עליהם לשמור שבת כהלכתה, בכל פרטיה - מלבד בעסקיהם. לא, לא היה לכך היתר, אבל כמה חילולי שבת נמנעו בעקבות אותה דרשה - אלף זעירא! (והגדת)

לעי"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ד

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

המסמך המזויף | ספור על רבנו כ"ק האדמו"ר רבי צבי אלימלך שפירא מבלאז'וב - ה'צבי לצדיק' זצ"ל וזיע"א

מעשה בחסיד, שלא נמנה על חסידי בלאז'וב, שהיה חייל במלחמת העולם הראשונה. כאשר הוא קיבל פעם חופשה לשבוע ימים, שהה אצל רבינו שהיה אז בפרמישלא. לפני שחזר לצבא, הוא נכנס לרבינו לבקש ברכה והצלחה בדרכו הקשה. כשנכנס מצא את רבינו כשהוא שוכב במיטתו. רבינו הושיט לו את ידו לשלום. תוך שהוא אוהז בידו רבינו התנמנם, וכך אחזו זמן רב. היהודי, שראה כי בעוד מספר דקות יפסיד את הרכבת שנוסעת למחוז חפצו, משך את ידו מיד רבינו, ובעקבות כך הצדיק התעורר. מרוב פחד ובהלה היהודי התנצל בפני רבינו, כי הוא ממהר להגיע לתחנת הרכבת. לו רבינו אמר לו: "שתסע לאן שאתה צריך לנסוע, והקב"ה יעזור שתימצל". רבינו נפרד מהחסיד במילים אלו. החסיד לא הבין את דבריו הקדושים. באמצע הנסיעה אירעה תאונה קשה, כאשר שני רכבות התנגשו זו בזו. נוסעים רבים נהרגו רח"ל, ואילו היהודי החסיד ניצל בחסדי השם. רק אז הבין בבירור את דברי רבינו, אשר רוח הקודש דיברה מתוך גרונו.

באותם ימים היו מגייסים אלפים מבני המדינה לשרת בצבא. את אלו שסירבו והשתמטו היו לוקחים בכוח הזרוע ושולחים דווקא למקומות רחוקים מעיר מגוריהם. פעם התדפקו שלושה אנשים על דלת ביתו של רבינו, ומסרו קוויטל שיעתיר עבורם שיקבלו שחרור מהצבא. רבינו עיין בקוויטל, ואמר לשניים מהם, שהיו כחושים ונמוכים, כי שחרורם יהיה קשה מעט, ולכן כדאי שיעשו לעצמם מום קטן. לשלישי, שהיה בעל קומה ושמן, רבינו אמר: "אותך הם יזרקו מהצבא"... ומובן מאליו, שכמו שאמר הצדיק כן היה.

ילד אחד מהעיר בלאז'וב חלה בחולי נדיר ל"ע. ראשו היה מתנענע באופן חזק מאוד, והרופאים לא מצאו תרופה ומזור למחלתו. בצר להם אביו ואימו באו עם בנם אל רבינו, לבקש את ברכתו. רבינו לקח את הילד החולה אליו והניח את ידיו הקדושות על ראשו. הילד הבריא תיכף ומיד והפסיק לנענע ראשו, ויהי לפלא. פעמים רבות רבינו היה פועל ישועות גם עבור עכו"ם, ונעשה מזה קידוש השם גדול. כאשר אותם גויים רצו לתת לו כסף עבור הישועה שפעל עבורם, לא רצה לקבל מהם כלום.

רבינו נסע פעם למקום מרפא. כאשר היה שם יצא קול, שהדיין מדינוב, רבי דוד אלימלך שטראמלייפר, נפטר לבית עולמו. ביחד עם רבינו היה גם אחד מבניו של אותו דיין. בן הדיין נכנס אל רבינו לשאול כדת מה לעשות. רבינו אמר לו שישע לאיזה עיירה בסביבה, ושם תתברר לו האמת. הוא נסע לשם רק כדי לקיים את דברי רבינו. הוא לא הבין כלל מה יש לראות שם ואיזה אמת אמורה להתברר. בדיוק באותו זמן אדם אחד מגאליצ'יה הגיע לשם, וסיפר לפי תומו שהדיין מדינוב חי, וכי השמועה החליפה אותו בדיין מדמבראווא, שהוא נפטר לבית עולמו... ויהי לפלא.

ת.נ.צ.ב.ה. – זיע"א. (נלקט בשינויי לשון קלים מתוך העלון פניני הצדיקים).

הילולא דצדיקייא

הילולת כ"ק

האדמו"ר

הרב צבי אלימלך

שפירא מבלאז'וב

ה'צבי לצדיק'

זצ"ל זיע"א

(ה' ניסן ה'תרפ"ד)

האדמו"ר הרב צבי אלימלך שפירא מבלאז'וב זצ"ל ה'צבי לצדיק' נולד בשנת ה'תר"א בדינוב שבפולין לאביו: האדמו"ר ר' - דוד שפירא (האדמו"ר השני לשושלת חסידות דינוב, ה'יצמח דוד!). ולאיו: מרת ר' - רחל מינא. נקרא על שם סבו: האדמו"ר ר' צבי אלימלך שפירא (ה'בני יששכר' מייסד חסידות דינוב). שסבו נלבי"ע בשנה שבה נולד נכדו. התחנך בצעירותו אצל גדולי מנהיגי תנועת החסידות בדורו. התפרסם בגיל שבע עשרה, לאחר שזכר בעל פה את הספר 'ברית כהונת עולם'. בהתחלה - כיהן כרב בעיר ריבטיטש, שבה כיהן גם סבו. נמנה עם חבורת תלמידים מובחרים, שלמדו עם האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז וגם קיבל ממנו היתר הוראה. בשנת ה'תרל"ד לאחר פטירת אביו, התחיל לכהן כרב בעיר בלאז'וב ולנהוג באדמו"רות. בשנת ה'תר"ע היגר לעיר ליבורניק שסמוכה לבלאז'וב. אחר כך התחיל לכהן בבלאז'וב. יסד את חסידותו ושימש כאדמו"ר הראשון לשושלת בלאז'וב. בזמן מלחמת העולם הראשונה עבר לבודפשט (בירת הונגריה). כאשר חזר לגליצ'יה בשנת ה'תרפ"ג התיישב בריישא. יסד את קלויז חסידי בלאז'וב בריישא. צדיק מופלג וגאון גדול. בעל רוח הקודש. בעל אהבת ישראל. כאבו ומצוקתו של איש יהודי באשר הוא לא נתנה לו מנוח. רבים פנו אליו ונושעו. לרבינו היו 14 ילדים. כולם נפטרו בחייו חוץ מבנו ר' יהושע ובתו מרת אלטע מלכה. באחרית ימיו הירבה לדבר בענייני משיח. באותה תקופה אמר על הפסוק 'וְיֵאָחַז עַד עֶתָּה ה'', שהגימ' של הפסוק עולה תרפ"ד. כשנפטר רבינו בשנת תרפ"ד, הבינו את כוונתו למפרע. הרה"ק מטיטשין התבטא אז לאמר, כי רבינו היה משיח בן יוסף. רבנו נלבי"ע ב- ה' ניסן ה'תרפ"ד. רבנו חי ופעל כ- 84 שנים. ציונו בריישא שבפולין. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

'דרך ארץ קדמה לתורה'...

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאוהל מועד" [א, א].

משה רבנו לא נכנס לאוהל מועד עד שהקב"ה קרא לו. הרמב"ם כתב, שמכאן ילמד כל אדם: ומה משה רבנו, אבי החכמה והנבואה, לא נכנס לאוהל מועד עד שהקב"ה קרא לו, כל אדם בוודאי שצריך לקבל רשות, בטרם כניסתו לבית. גם לאחר שקיבל רשות להיכנס – אל ישב עד שיאמרו לו "שב", הביאו לפניו לאכול – לא יאכל עד שיאמרו לו "אכול". מי שלא עושה כן, אומר הרמב"ם, אין בו דעת, ונבלה טובה הימנו.

סיפור מרן הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל: בשנת תשי"ד הייתה ישיבת פורת יוסף מפוזרת בכמה בתי כנסיות בשכונת הבוכרים, לאחר שבשנת תשי"ח הישיבה, שהייתה בעיר העתיקה, הוצתה באש על ידי הירדנים. היה צורך למצוא פתרון למבנה קבע לישיבה. נדיב לב רצה לנדוב מגרש ברחוב ישעיהו, מול קולנוע אדיסון, אך רבי עזרא עטיה זצ"ל סרב להקים את הישיבה מול מקום טומאה. סוף דבר, מישהו נידב חצי מגרש ברחוב יוסף בן מתתיהו, והיה צורך להשיג כסף להשלמת רכישת המגרש, ולבניין הישיבה.

שבת קודש פרשת תרומה הוכרזה כשבת התרמה לישיבה. אני נסעתי לאנגליה, והתארחתי בביתו של הרב סולמאן דוד ששון, שהיה איש עסקים גדול ואספן עתיקות. היה לו בית גדול מאוד, ובכל שבת היו מתארחים בביתו למעלה מחמישים א כולם מסובים סביב שולחן אחד ארוך וגדול. בשובנו בליל שבת מתפילת ערבית, הייתי רעב מאוד, שכן במשך כל יום ששי לא אכלתי, כי הייתי עסוק. הסתובבתי על פיתחם של נדיבים. ואז החלו באמירת "שלום עליכם". כשסיימו, החלו ב"הקפת השולחן" כסדר האר"י, ולהקיף שולחן כה גדול אינו דבר כה קצר... כשסיימו, החלו באמירת "אזמר בשבחין", ו"יומא דא מתעטרא". אחר כך החלו לברך את הילדים, ורק אז נגשו לקדש, וגם זה אחרי שאמרו "לשם יחוד" ארוך מהספר "לשון חכמים" למרן הבן איש חי... סוף כל סוף נטלו ידים. רבי סולמאן בצע על י"ב ככרות, והחל לחלק בין המסובים. אכלתי כזית לחם. מיד אחר כך הביאו לשולחן שבעה סוגים של דגים מהבילים, ומכיוון, שכאמור, הייתי רעב מאוד, רציתי להתחיל לאכול. אלא שאז ראיתי כי אף אחד לא שולח ידו לצלחת. כולם ממתנינים לרבי סולמאן, שיפתח בסעודה ראשון, אך הוא לא מתחיל. הוא ישב זקוף, יד על יד, ולא נוגע באוכל. הוא יושב וממתין! כעבור דקות ארוכות, קם הרב סולמאן מכיסאו, נעמד זקוף מלוא קומתו, לכבוד אימו שנכנסה לחדר. התברר כי היא יצאה להחליף את בגדיה, והוא חיכה לה עד שתשוב. גם לאחר כניסתה, הוא לא החל לאכול, עד שאימו התיישרה במקומה, והחלה לאכול. כשהתחילה, החל הרב סולמאן לאכול, ורק אחריו אכלו כל המסובים. עד כאן סיפור הדברים. ממעשה זה אנו למדים מידת דרך ארץ! כשאדם מתארח בביתם של אחרים עליו להתנהג בדרך ארץ, ולא לאכול לפני שבעל הבית מתחיל לאכול, ואומר לו "אכול"...

(דורש ציון).

הגליון להיוזק הסגולה לשמחת השבת: להזכיר בכל ליל שישי את זכות רבינו שלום מפראהבישט

סגולה לשלום

סגולה נפלאה בכל יום חמישי וליל שישי לחן פרויקט לצדקה ולומה:

בזכות רבי שלום שכנא הגדול מפראהבישט שלייה לנו אהוהיגער ערב שבת און א פרילאכן שבת

מוגש בהוקרה על ידי גליון סגולת שלום פראהבישט יוצא לאור על ידי מוסדות שטפנשט בארץ הקודש 03-579-03-03

שנה ה'

ליל שישי פרשת ויקרא חשפ"ה

גליון 229

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

בני הרה"ק מפראהבישט זי"ע משלימים את עבודת המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע

אחר כך שאלו החסידים את הרז"ינער לפשר זה המאמה ואמר שפעת דגנו את זקנו המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע"א מחמת שהיה חסר לו לשלמות לבושו של תר"ג מצוות עוד ב' מצוות - חליצה וגרושין, ואמר המגיד שיוצאי חלצי יקיימוהו. וקבלנו אני ואחיי לקיים זאת, ואני קבלתי עלי לקיים מצוות גרושין כדי שלא אראה במיתת אחיי, ואחיי רצה להפנה, ובסוף נצח אחי, וזו היתה פגנתו!

כתבי ר"י ש"ב מכת"י, ח"ב אות קו

"וּכְפַר עָלָיו הַפְּהֵן לְפָנַי יְהוָה וְנִסְלַח לוֹ עַל אַחַת מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה" וגו' (ויקרא ה כו).

כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק הַרְה"ק רַבֵּי שְׁלֹמֹה [מִפְּרָאָה־בֵּישֵׁט] הַרְה"ק רַבֵּי אַבְרָהָם לִנְיֹ [מִפְּרָאָה־בֵּישֵׁט] יָשָׁב עַל כִּסְאוֹ, הָיָה אֵז אַחֲוֵי מֶרֶן הַסֵּב"ק רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'ין זי"ע"א בן ט' [ו'] שָׁנִים. וְאָמַר רַבֵּי אַבְרָהָם לִנְיֹ בְשֵׁעַת עֲרִיכַת הַשְּׁלָחַן: 'אֵין אֲנִי יָקָא מְשֹׁם דְּבָר, רַק מוֹהֲשִׁית וּמְאַחֵי סוֹסְק־לִי - כֵּן הָיָו קוֹרְאִים לְהַרְזוּ'נְעַר כְּשֶׁהָיָה צַעִיר.

השלמות וציונים

1 ראה בכתבי ר"י ש"ב (ח"ב פ"א ע"ב צ אות ו); ליקוטים יקרים (לוריא, אות נ); המגיד ממעזריטש הרה"ק רבי שלום שכנא לא טובה. ואחר כך הקים שוב את ביתו בזיווג שני אך לא השאיר אחריו ודע של קיימא על כן אחיו מרן הסב"ק מרוז'ין זי"ע חלץ לאשתו אשר נישאה אחר כך להרה"ק רבי יוסף דוד מאלק זי"ע ממנה נולדה לו בת אשר נישאה להרה"ק רבי אליקים געץ מאוסטראה צוק"ל. (קלפהולץ עמ' דט) אודות הגט שגירש הרה"ק רבי אברהם מפראהבישט זי"ע את אשתו אחר שראו כי

נתיבותיה שלום

תולדות רבינו הרה"ק רבי שלום הגדול מפראהבישט זי"ע קול התרנגול בבית הרה"ק מקאריץ זי"ע - פרק לג

התרנגול, נענה הרה"ק מקאריץ ואמר להם 'עדיין יש לה בתוך הגרב עפר שהיא קיבלה ממכשפה אחת'. כאשר שמע הרה"ק מטשערנאביל דברים אלו תמה בלבו, וכי איך ידע הרה"ק על עפר זה, האם זו רוח הקודש המפעמת בו, אך הרה"ק מקאריץ זי"ע הרגיש במחשבתו ואמר לו מיד 'אין זה נבואה - התרנגול סיפר לי!'

מקורות: אמרי פנחס השלם, שער הסיפורים אות לג

כאשר אלו רק נכנסו אל ביתו של הרה"ק מקאריץ צעק עליהם ואמר להם "הולכים אצל מכשפים ובעלי שמות ואחר כך באים אליי!?" אך הם הפצירו בו והתחננו לפניו שיעיל להושיע את החולנית ממחלתה, אז אמר להם שתכנס לחדר ותשליך מעליה את כל הקמיעות שקיבלה ורק אז תבוא לפני, וכך עשתה ויצא מן החדר ושב לאחור זמן ונכנסה אל הרה"ק מקאריץ זי"ע כאשר הוא יושב עם הרה"ק מטשערנאביל זי"ע ונכדו רבינו מפראהבישט זי"ע, וכאשר נכנסה לחדר קרא

פעם נסע רבינו יחד עם חותנו זקינו הרה"ק בעל 'מאור עינים' מטשערנאביל זי"ע והגיעו לבית הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע. בעוד הם יושבים בביתו של הרה"ק מקאריץ זי"ע הגיע אל הבית איש אחד יחד עם בתו שהיתה חולנית כבר תקופה ארוכה, והלך עמה לדרוש רפואה אצל הרופאים וכאשר אלו לא מצאו מזור למחלתה הלך לדרוש אצל המכשפים אולי משם תבוא עזרתו, ואחר שראה שמכל אלו לא צמחה לו שום ישועה נסע עמה אל הרה"ק מקאריץ זי"ע.

שבת היא מלנחם ונחמה קרובה לבוא * לעילוי נשמת הרה"ח יצחק זאב בהרה"ח מאיר צבי סלמון ז"ל

כשהולך רבי ישראל מרוז'ין לחופה את בנו רבי אברהם יעקב מסאדיגורה אמר, אני רבי שלום מפראהבישט זי"ע רגיל היה לומר 'מבני ידעו מי אני', ואני אומר 'מבני ידעו מיהו האלקים'.

יוצא לאור ע"י חסן תורת אמת שטפנשט | טלפון: 03-579-03-03 | פקס: 03-616-5110 | להצטרפות, למנויים ולתגובות - דוא"ל: 6160303@gmail.com

בהבנת התא

עלון חודשי לבני תורה הספרדים ההולכים לאורו הגדול של מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון יב + ניסן תשפ"ה

הרה"ח ר' יוסף נחמן לוי שליט"א מרבני הארגון
מחבר סדרת הספרים 'מטעמים' על התורה והמועדים

דיבורי דעת ולב ממעמקי מעיינותיו הנפלאים של הנחל גובע

לב העולם

ענין של זמן

ככל שהאדם מתבגר ושכלו מתפתח - הוא מסתכל על החיים כמציאות קצת יותר מוגדרת. הוא כבר מודע שאי אפשר להספיק 'לבלוע' את כל העולם הזה.

שלנו (על פי רש"י שם). משום שכאשר השכל גדול יותר - הזמן מתקצר יותר.

המהלך הזה שופך אור מיוחד על חומרתו של החמץ בפסח.

אם נתבונן קצת, ניווכח שהנשק בו פועל היצר הרע נגדנו הוא כוח הדמיון. הרי בשכל פשוט האדם מבין שאין בתאוות העולם הזה שום תועלת של ממש. כל אדם מפוכח מבין שלא כדאי לאבד חיי עולם מפני חיי שעה.

האם אותו חולם חלום יאמין לו? מסתבר שלא.

שכל מול דמיון

כאשר האדם חולם - הוא בטוח שאין מציאות ברורה יותר ממה שהוא חווה. גם כאשר מנסים לשכנע אותו שזהו רק חלום, יהיו לו הוכחות שזאת היא המציאות. רק כאשר יתעורר מהשינה תתגלה לו האמת הברורה.

ההבדל בין החלום למציאות הוא השליטה של השכל על כוח הדמיון. בעת השינה, מניח השכל לדמיון לפרוח כאוות נפשו. האדם טס בשניות אחדות ממדינה למדינה, מצמיח ישועות ובורא רפואות. כאשר השכל יכנס לתמונה - הכול יתנפץ, והאדם יבין שעברה כאן בסך הכול רבע שעה. זאת אומרת, שכאשר השכל גובר - הזמן מתקצר. וכאשר הדמיון גובר - הזמן מתארך.

ילד קטן, שכלו קטן ודמיונו רחב. מבחינתו - החיים כאן בעולם הזה הם כמעט בלתי מוגבלים.

ניתן לשמוע מצעירים רבים - תוכניות ארוכות טווח למשך חיייהם. תוכניות כאלו שאפתניות אשר גם מאות שנים לא יספיקו לממש אותם. ככל שהאדם מתבגר ושכלו מתפתח - הוא מסתכל על החיים כמציאות קצת יותר מוגדרת. הוא כבר מודע שאי אפשר להספיק 'לבלוע' את כל העולם הזה. המבוגר כבר מסתכל על הזמן בתור מציאות מוגבלת עוד יותר.

ככל שהמדרגה של האדם גבוהה יותר - הוא מתחיל לקלוט ולהפנים שבעצם אין כאן בכלל זמן מיותר. הזמן פורח ונעלם. עכשיו היה בוקר והנה כבר מגיע הערב. עוד לא הרגשנו שנפרדנו מהשבת וכבר הגיעה השבת הבאה. ראש חדש רודף ראש חדש ושנה רודפת שנה. ככל שהאדם מתבגר, הוא חש עד כמה בפועל הזמן ממש עף...

כי אלף שנים בעיניך

ככל שנכנסים להתבוננות עמוקה יותר במהירות הזמן, אפשר להתייחס לכל שנות חיינו כאן בעולם החומרי, כאל רבע שעה חלומית ביחס לעולם הנצחי שאין לו סוף וקץ.

הדברים מתמזגים להפליא עם מה שאמר דוד המלך בתהלים (צ, ד) "כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור" - היום של הקדוש ברוך הוא, זה כמו אלף שנים

בסך הכל רבע שעה

אסור חמץ בפסח, נחשב מבחינה הלכתית כאחד מהאסורים החמורים ביותר בתורה. הוא לא מתבטל בשישים וגם לא באלף. החמץ נאסר באכילה וגם בהנאה. העונש על אכילתו הוא כרת. וזה אומר לנו שיש כאן איסור חמור ויוצא דופן, הרבה מעבר לאכילת בשר דבר-אחר למשל.

יש להתבונן, מה באמת כבר יש בו בחמץ הזה? הלא המרכיבים התזונתיים שלו דומים לחלוטין למצה של ליל הסדר. הקמח יכול להיות אותו קמח והמים יכולים להיות אותם מים ממש. ובכל זאת, בצק אחד יהיה חמץ גמור כאשר המתינו עם העיסה עד זמן החימוץ, ואילו הבצק השני יהפך למצה שמורה לליל הסדר בכשרות מהודרת. ובכן, מהו ההבדל מהותי כל כך ביניהם?

התשובה ברורה: ענין של זמן.

ישנה תופעה מוכרת, שכאשר האדם ישן על מיטתו, גם אם הוא עלה לנוח בסך הכל רבע שעה בצוהרי היום, הוא יכול להספיק לחלום על טיסה של שבע-שמונה שעות לחו"ל, עם כל ההרפתקאות של הטיסה, לנחות אי-שם בצד השני של הגלובוס, לעשות שם סדורים שונים, לפגוש אנשים ולדבר עמם, לאכול ולשתות, להתפלל וללמוד, ללכת לישון, לקום, לדבר עם משהו נוסף, ושוב פעם לאכול, ועוד פעם להתפלל. וכאשר אותו אדם מתעורר מחלומו - הוא נדהם לראות שעברה בסך הכל רבע שעה...

בשניות הראשונות, הלב מסרב להאמין שבאמת חלפו רק חמש עשרה דקות, אולם לאחר מספר שניות - האדם חוזר לעצמו ומבין שהסידורים הארוכים שהוא הספיק לבצע, היו רק חלום מתוק, ואכן במציאות עברו בסך הכל דקות ספורות.

נמשך עוד שלב. מה יקרה אם בעיצומם של הסידורים שהאדם עושה בחלומו, יבוא אליו אחד ויאמר לו: תקשיב טוב, אחי היקר! תדע שהסידורים שאתה עושה כאן ונדמה לך שעוברים להם ימים ושנים - זאת לא האמת. אתה כעת באמצע חלום ועוד מעט תגלה שבאמת לא עשית כלום במציאות.

הוא יכול להספיק לחלום על טיסה של שבע-שמונה שעות לחו"ל, עם כל ההרפתקאות של הטיסה

ובכל זאת, אנחנו מתמודדים יום יום עם רוח השטות שהיצר הרע מעורר בנו לכל הבלי העולם הזה. כמו שאמרו רבותינו (סוטה דף ג ע"א) אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות.

נמצינו למדים, שהכוח של היצר הרע נגדנו הוא על ידי דמיונות שיש בעולם - זמן רב. וכאשר השכל יתגבר - אנחנו מיד נפקח את העיניים ונגלה שהמציאות היא שאין כאן בכלל הרבה זמן.

החמץ - מייצג בעצם את דמיון הזמן שאין לו גבול. לעומת המצה בה אנו מדקדקים ביותר עם חישובי הדקות והרגעים. במצה הזמן הופך למציאותי ומקורקע.

בפסח, אנו מצויים להתנזר לגמרי מהחמץ, באכילה ובהנאה והוא אוסר אף במשהו. משום שזה לא צחוק. יש לכך השלכות לכל ההתמודדות שלנו מול היצר הרע. וכך כאשר לומדים היטב את הסכנה שיש בדמיון, נוכל לצאת לחיי היום יום עם הכלים הראויים לניצול הזמן ושמירה על כל רגע בימי חיינו.

פסח כשר ושמח!

(ע"פ לקו"מ תורה סא תנינא; לקו"ה עבודת אלילים ה"ג, כ)

יו"ל ע"י ארגון 'אגדל' - איחוד בני הישיבות הספרדים ההולכים לאורו של מוהר"ן מברסלב זיע"א

ליצירת קשר: 052-718-2678 | 052-760-2544

מזכירות: 052-714-0454 מייל: agadelta149@gmail.com קו 'אגדל': 02-313-75-56

והגדת לבנך

הסיפור הכי טוב

שאלה: איך מקיימים מצוות 'והגדת לבנך', הרי לא תמיד הילדים מקשיבים לכל התיאורים והסיפורים שלנו, ופעמים מאבדים את הסבלנות?

תשובה: עיקר המצוה של 'והגדת לבנך' הוא על ידי דוגמא אישית, שהאבא חי בליל הסדר, וצועק את ההגדה להשי"ת כפי שרבינו נחמן מברסלב אומר (ליקו"מ סי' כ') שהעיקר לחדש הברית עם השי"ת בעת אמירתה, וכמובא בזהר שאומרים לפני 'מגיד', שהעיקר לומר את סיפורי יציאת מצרים לפני השי"ת [ולא רק לפני הבית].

♦ ♦ ♦

דבר זה נחקק בלב הילד הרבה יותר מכל סיפור אחר שהאבא יספר לו. שהרי בתקופתנו רבו הספרים בהם מתוארים כל סיפורי יציאת מצרים כולל המדרשים עם תמונות והמחשבות, עד שאפשר שהילדים יקיימו 'והגדת לאביך', ומהו בכל זאת מצוות סיפור יציאת מצרים?

ובאמת עיקר המצווה הוא לא רק ידע היסטורי שצריך לחדש לבניו, אלא המצוה הוא לעורר התפעלות מגדולת השי"ת שמחדש הבריאה יש מאין, ומשדד מערכות הטבע, והכל בשביל עם ישראל. בליל הקדוש הזה מתגלה השכינה הק' בכל בית יהודי, ומקרבת את האדם שידע אותו באמת. והם מסייעים לכך שאדם ידע בלילה הקדוש הזה את מצוות האמונה באופן כזה שיתן לו כח לכל השנה.

♦ ♦ ♦

המצווה שצריך כל אחד להעביר לבנו, הוא הרגש הפנימי באמונת יציאת מצרים. האמונה עוברת מדור לדור על ידי לילות הפסח, לאו דווקא באופן של 'להרבות ידיעות', אלא בעיקר בכך שנשאר בזיכרון הבן שיש מציאות הנקראת 'פסח', שאז יצאנו ממצרים.

כמעט ואין אחד שיכול להצביע באיזה שנה בליל הסדר נחקק בו האמונה, אלא בכלליות עצם ענין הפסח והדברים המעניינים שעושים בבית לזכר יציאת מצרים, חוקק בלב הילד שיש מציאות שעם ישראל יצא ממצרים וה' בחר בהם וקרבת אליו, וכך עוברים יסודות האמונה מדור לדור. האור המקיף הזה הוא חזק יותר מכל סיפור אחר שאב יכול לספר לבנו.

♦ ♦ ♦

למעשה: אם אדם רואה שאין לו את הכישרון לרכז את הילדים כמו מלמד שמרכז כיתה סביבו, או שבדיק בזמן 'מגיד' יש ילד שהופך את השולחן וכדומה, לא יכנס לכעס ולמריבה איתם, ובוודאי שלא יכריחם, אלא יראה לתת להם קליות ואגוזים של דורנו [ממתקים בלע"ז], העיקר שישבו בשולחן, והוא ירכז את המחשבה עם עצמו, שהוא בעצמו יכנס להגדה בקול רם ובשיר והלל, ואם הם יצטרפו מה טוב, ואם לאו, לאו, כי את העיקר הם קיבלו, הם ראו שמחה וחיות מליל הסדר. ובוודאי שלא להיכנס לחומרות עם יצא ידי חובה בסיפור יציאת מצרים וכו', העיקר לשמוח עם החג.

דיבורי הכנה לפסח

מאת הרה"ח ר' שמעון מנשה רביע שליט"א מרבי הארגון

פֶּסַח - פה סח

ב"ה זכינו לעבור את ימי הפורים הקדושים, שהם ההתחלה של כל ההתחלות, ועכשיו אנו בסימון של שלושים הימים שקודם הפסח, בהם שואלין ודורשין בהל' הפסח. ואמר ה"חסד לאברהם" שמפורים ועד פסח - בני ישראל יוצאים בכל יום משערי טומאה ונכנסים לשערי קדושה, עד שבפסח יוצאים בשלימות ממ"ט שערי טומאה ונכנסין למ"ט שערי קדושה.

והנה עניין 'מצרים' מרמז על הַמְצָרִים המונעים את הקדושה, ופרעה זה אותיות פה - רע שכל הזמן יש לו טרוניות ותלונות מדוע עשו לי ככה וכו', וכן פרע"ה אותיות הערף - לרמוז על קשה עורף ועל העורף העליון כמבו' שנאחז פרעה בגרון מאחוריו ולא נתן לדמים שהם החסדים להתפשט בגוף האילן הקדוש.

לכן חשוב מאוד להרבות בתפילה וצעקה להשי"ת המסוגלת בימים אלו.

וכבר אמר רביז"ל: מה טוב ומה נעים לצאת לשדה בימים אלו, שכל הצמחים גדלים ומהללים להשי"ת, ואז נכלל תפילתו בשדה עם הצמחים והאילנות.

כמו"כ ימים אלו הם ימים של התחדשות בעבודת ה' והכל חדש ומתחדש, וקוראין פרשת "החודש" שזה גם מרמז על עניין ההתחדשות בעבודת ה', וזו הזדמנות להתחדש גם בעניין התפילה, שעיד"ז נזכה לצאת לחירות גמור.

וכמו"כ ידוע ש"חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים", ועיקר יציאת מצרים היה בשביל קבלת התורה כמ"ש "בהוציאך את העם הזה ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה", וצריך האדם להכין את עצמו לעניין זה ע"י התפילה.

וידוע שבפסח צועקים בתפילה כמ"ש רביז"ל ובפרט שיש לנו הלל כל ימי הפסח, ובליל הסדר בתפילה ובהגדה, מה שאין בכל השנה כולה, ורביז"ל אמר ש'מגיד' של ההגדה זה תיקון הברית שנאמר "ויגד לכם את בריתו", ע"כ נוהגים לומר את ההגדה בקול רם ובשירה וזמרה.

וע"כ כל ענייני הפסח זה פה - סח, להפעיל את הפה כמ"ש רלוי"צ בנדר זצ"ל שהפה זה כמו מטחנה בבית חרושת, שכל שלא טוחן הוא הפסד לבית חרושת.

וגם קודם פסח צריך להרבות בתפילות ותחנונים להשי"ת שיזכה להינצל מחמץ אפ' במשהו, ועיד"ז יזכה להבטחת האריז"ל שיזכה להינצל מהיצה"ר כל השנה.

וכימי צאתך ממצרים אראנו נפלאות שנזכה להתאמץ בשיר ושבח להשי"ת, בהודאה ובקשות וכיסופין להשי"ת, ובתפילות חמות, ובכל הכח בכל כוחו ובכל כוונתו, ובהתבודדות בין עצי היער ובכל מקום, עד שנזכה לגאולה העתידה בב"א ולגאולה פרטית וכללית אכ"ר.

פעמים שהצלחתי להיכנס חזרה לפנימייה בדרך לא דרך, אך היו פעמים רבות שניסיונות החדירה כשלו ונאלצתי למצוא לעצמי בית כנסת פתוח, שם הנחתי את ראשי עד עלות השחר

סיפור התקרבותו של האברך היקר הר"ר יאיר שליט"א מבוגרי ישיבת "כסא רחמים" - ב"ב

שוב לשיעור ההוא, ובדרך כאשר צעדתי עם חברי לעבר בית הכנסת בו התקיים השיעור - פנה אלי החבר ואמר לי: "יאיר, אתה מתכנן להיות בקיבוץ הגדול באומן בראש השנה הקרוב?". הסתכלתי עליו ואמרתי לו: "אומן? מה הקשר אלי?". עדיין לא ירדתי לעומק הוראתו של רבינו בעניין ראש השנה שלו. באותם חודשים רק שתיתי בצמא את החיזוקים הנפלאים של רבינו ואת השיחות המעוררות כל כך לעבודת ה', כך שלגבי הקיבוץ כמעט לא ידעתי דבר. חשוב לי לציין שבערך חודש קודם לכן, עשייתי חשבון נפש עם עצמי בערך בסגנון הזה: "רבש"ע, גיליתי אור חדש בעולם. הדרכה כה מיוחדת לחיים מלאים בקרבה אליך. אני מבין שעוד נכונו לי הפתעות חדשות. אני מוכן ללכת על כל הקופה גם אם בהמשך אגלה מושגים שיהיה לי קשה להבינם לאשורם על פי שכלי הדל".

ממילא, כאשר שוחח איתי החבר על הקיבוץ, אמרתי לו: עד כמה שזה נראה לי משונה כל הנסיעה הזו, אני אשאל את האברך שמסר את השיעור מהי הוראתו המדויקת של רבי נחמן בעניין ההשתתפות בקיבוץ, מה שהוא יגיד ויראה לי מתוך הספרים, כך אעשה. זו הייתה תמימות נפלאה שנבעה מתוך הבנה ברורה באמינות דבריו הנצחיים של רבינו.

בהסכמת ההורים. כך עשיתי. שאלתי וקיבלתי תשובות ברורות מאוד. הבנתי שאני נוסע ותיכף רכשתי את הכרטיס לטיסה הצמודה ביותר לר"ה. בליל ערב ראש השנה יצאתי מיהשיבה לכיוון שדה התעופה, שם חיכו לי הוריי שליוו אותי וברכוני לשנה טובה. השתתפתי בקיבוץ לראשונה בחיי, זכיתי להשתתף על הציון הקדוש ושמחתי מכך מאוד.

דבר אחד היה קשה לי מאד. אני בטבעי - בן אדם מאוד מתוכנן, בתור בחור בישיבה תמיד ידעתי איפה אני הולך להתפלל ומה אני אלמד בחודש הקרוב, ופתאום באומן הכל התהפך לי, לא ידעתי מה אני עושה בשעה הבאה, באיזה מניין והיכן אתפלל את הערבית הקרובה. זו הייתה עבורי חוויה מטלטלת. ולמרות הקושי, אני זוכר כיצד ישבתי בטיסה חזור וכאשר המטוס החל את תהליך הנחיתה, פתאום חשתי געגוע עצום ובלתי מוסבר לאומן ההיא, אומן עם כל הבלגן והרעש הקדוש שהיא מייצרת.

סיפור חזרתי לשישיבה היה ארוך ומרתק. הייתי רוצה לספר על התפילות בכותל המערבי על כך שלא ידעו בישיבה שנסעתי אומנה, החשש הממשי מפני הרחקתי מהישיבה והישועה הגדולה שהגיעה באורח פלא. יש עוד הרבה מה לספר ולשתף, אולם לא ניתן להאריך מחמת קוצר הגיליון. חזקו ואמצו.

הפנימייה נעולה. צריך להבין שמדובר במעשה הדורש מסירות נפש מסוימת. היות שמדובר בישיבה מאוד סגורה, לא יכולתי לצאת ממנה בחופשיות. שערי הפנימייה היו נסגרים בשעה עשר בלילה ולאחר מכן נפתחים בחמשה לאחת עשרה למשך חמש דקות בודדות, ומכאן ועד הבוקר - הפנימייה נעולה על מנעול ובריח. הבעיה הייתה שהשיעור השבועי היה נגמר לקראת השעה שתיים עשרה בלילה. ככה שלצאת מהישיבה יכולנו, אך להיכנס כבר לא הצלחנו. חשוב לי להדגיש שאני סבור עד היום שזאת דרך נפלאה וטובה לשמירה מכל פגעי הרחוב והזמן, השקיעות והסגירות הזו, שומרת מאוד על בחורי הישיבה ומונעת

שמעתי ואמרתי לעצמי: נו באמת, אני נבוך בסוגיה מהותית של "לימוד תורה לשמה" והוא שולח אותי לברסלב...

מהם חשיפה לדברים לא טובים. בכלל, אני מעריך את הישיבה הזו מאוד מאוד. וברור לי שעיקר הבניין הרוחני שלי נבנה הודות לשישיבה וראשיה. יתירה מכך, היכולת שלי להתחבר באופן נכון לרבי נחמן מברסלב ולתורתו, נעשתה בעקבות הכלים המיוחדים של ההליכה עם האמת עד הסוף, שספגתי מהאווירה המיוחדת שנושבת בישיבה הקדושה הזו.

מסירות נפש. בכל מקרה, בעירת לבבי לא נתנה לי מנוח, הרגשתי שגיליתי דרך עמוקה ומרגשת של עבודת ה' שעד כה לא ידעתי על קיומה. ממילא לא יכולתי להתאפק ובכלי שבוע יצאתי בשעה עשר בלילה מהישיבה לשיעור, מבלי לדעת אם אוכל להיכנס חזרה ולפגוש את מיטתי הפרטית במהלך הלילה הקרוב.

פעמים שהצלחתי להיכנס חזרה בדרך לא דרך, אך היו פעמים רבות שניסיונות החדירה כשלו ונאלצתי למצוא לעצמי בית כנסת פתוח, שם הנחתי את ראשי עד עלות השחר, או אז הייתה נפתחת הפנימייה עבור הבחורים שיצאו להתפלל במניין ותיקין ויכולתי לחמוק פנימה כדי לחטוף תנומה קצרה עד תפילת שחרית בהיכל הישיבה.

מה לי ולאומן. באותה תקופה, חשתי כיצד כל הלימוד בישיבה מקבל אצלי טעם אחר וערבי פי כמה. העצות של רבי נחמן נכנסו לי בלב והרגשתי שאני מקבל רוח חיים ממש. לבינתיים חלפו מספר חודשים והנה זמן אלול חדש בפתח. לאחר ההפסקה של ימי בין הזמנים שמחתי לחזור

סדר מוסר. נולדתי למשפחה יקרה בעיר אשדוד, הורי אנשים נפלאים שהתמסרו לגדלני יחד עם אחי הנוספים לתורה ויראת שמים טהורה. למדתי בתלמוד תורה ידוע באשדוד ולאחר מכן, בעקבות אחי הגדול עליתי לשישיבה קטנה "כסא רחמים" בעיר בני ברק.

אחי הגדול, היה קצת כמו הרב שלי והוא אמר לי בתחילת שיעור א': "יאיר, הדרך האמיתית להיות גדול בתורה, מתחילה בלימוד מוסר. ואם כולם לומדים מוסר - רבע שעה ביום, אני ממליץ לך ללמוד אפילו שעה שלימה. ככה תזכה אט אט למידות טובות ואהבת תורה אמיתית". אני לקחתי את העצה עם כל הרצינות ואכן השקעתי רבות בלימוד המוסר, גמרתי ספר אחרי ספר, ולאחר שזכיתי לעבור על כל הספרים המקובלים והידועים יותר, התחלתי לחפש ספרים נוספים.

תורה לשמה. עליתי לשישיבה הגדולה "כסא רחמים", והצימאון שלי לספרי מוסר נוספים המשיך ביתר שאת. יום אחד פגשתי בספר של הרבי מאשלג הנקרא "מתן תורה". שם מביא הרב אריכות גדולה על כל העניין של לימוד תורה לשמה. כאשר קראתי את הדברים חשתי צער גדול. מצד אחד הבנתי היטב את החשיבות שיש בלימוד תורה לשמה באופן הנקי ביותר, אולם מאידך ראיתי והרגשתי עד כמה הדבר כמעט אינו מעשי. הרי ידעתי את לבבי והרגשתי איך לימוד התורה אצלי, שייך גם עם הרצון לצבור מידע תורני רב, קניית מעמד טוב בישיבה ועוד ועוד. הנושא הזה מאוד כאב לי, ובעקבות הכאב הזה ערכתי בירורים רבים סביב הסוגיה הזו. יום אחד, בעודי נבוך ומבולבל, שוחחתי על כך עם חבר טוב והוא במקום לענות לי על מבוכותי אמר לי בסוד: אני חושב שכדאי לך להגיע לשיעור שמתקיים היום בבני ברק. שאלתי במי ובמה מדובר והוא השיב: אתה בכל מקרה לא מכיר אותו, מדובר באברך שקשור לברסלב והוא מוסר שיעור מתוק מלא בהתחזקות וחכמה, תבוא ואני בטוח שתהנה. שמעתי ואמרתי לעצמי: נו באמת, אני נבוך בסוגיה מהותית של "לימוד תורה לשמה" והוא שולח אותי לברסלב... החסר מושגים אנוכי? וכי מה לברסלב ולכל העניין של "לימוד תורה" ועוד "לשמה".

שיעור מסתורי. אולם למרות הריחוק מברסלב בו הייתי מצוי באותה תקופה, החלטתי ברגע האחרון להצטרף לחבר ההוא. הגעתי למקום, היו שם עוד כמה אברכים ובחורי ישיבות והאווירה הייתה מיוחדת. פשוט ישבו ודיברו על עבודת ה' בכזו מתיקות ונעימות. הוקסמתי ובכלל לא הרגשתי צורך לפנות למוסר השיעור ולדבר אתו על המבוכה הפרטית שלי. השיעור הסתיים וכבר ידעתי שבשבוע הבא אגיע לשם שוב.

גם לך יש סיפור התקרבות מופלא עם מסר מעצים ומתוק?
הינך מוזמן ליצור קשר ב'קו אגדלך' 02-313-7556 שלוחה 7 וזכות רביה"ק תעמוד לך בזה ובבא

מאמר שמיני בסדרה

אפשר בהתבודדות לחזור על אותן מילים שוב ושוב?

אחת הדרכים היעילות שגילה רבי נחמן להתבודד היא דרך השינון. לבחור לעצמנו פסוק מסוים, או אמרה מדברי חז"ל, אפילו צרוף מילים משלנו, ולשנן אותו שוב ושוב.

באופן כזה, כאשר חוזרים במשך זמן מה על צירוף מילים קדוש זה או אחר, מתעצם אורן הפנימי של המילים ואלומת האור חודרת והולכת גם אל האטום שבלבבות, סודקת אותו ובוקעת, ומתוכו מתגלים בנפש אופקי אור חדשים. כך - מתחדש, מתעמק ומתחדד הקשר בינינו לבין יוצרנו.

מה אומרים?

רבי נתן המליץ לאחד מאנשיו לומר בתפילתו האישית אלף פעמים "ריבוננו של עולם, הציילני" (שיח שרפי קודש"א - תרל"ה). במקרה אחר, שמענו חסידי ברסלב את רבי סנדר מטירויצע (אחד מגדולי חסידי ברסלב בדורות הקודמים) מתפלל בציון רבינו באומן וחוזר במשך שעות על המילים "ומאוצר מתנת חנים חננו" (שיח שרפי קודש"ה - ר"ג).

ולאו דווקא "ריבוננו של עולם", הלא שמות הבורא הם אין סופיים כמוותו, ואפשר לפנות אליו ולקרוא לו בכל אחד משמותיו. הן בשמות המפורשים בתורה או בדברי חז"ל, והן בכינויים הרבים המפורשים בספרי התפילה והשתפכות הנפש.

...ריבוננו של עולם, אבינו מלכנו, אלוקים אדירים, אלוקים חיים ומלך עולם, אלוקי הרחמים והסליחות, אב הרחמן, אלוקי ישראל, מי שאמר והיה העולם, חבר כל הנשמות, ריבון כל המעשים, חבר טוב אמיתי, אין סוף, אבא, מלך מלכי המלכים, אדון עולם, א-ל מסתתר, עלום שם, ידיד נפש, חי החיים, אלוקי המרכבה, אתה, סיבת הסיבות, עילת העילות, מלך עליון, יושב בסתר עליון, יחיד קדמון, ראשון ואחרון, מלך עליון על כל צבא מרום, יוצרנו יוצר בראשית, אהבת חי, מקור כל התענוגות וכל האהבות שבכל העולמות...

בחרו לכם אחד מן השמות, שבו באופן שנוח לכם, עצמו את עיניכם וקראו לו. פעם אחר פעם אחר פעם, עד שאור ה' יזרח ויצוף את הלב.

ולא רק שם משמותיו או כינוי מכינויו, כאמור, יכולים להפוך לתפילת שינון החודרת פנימה. זה יכול להיות גם פסוק מתהלים, משפט מדברי חז"ל או צירוף מילותינו אנו.

מה למשל?

"שלח אורך ואמיתך, המה ינחוני" (תהילים מ"ג ג') (נפלא לבקשת עצת והדרכה).

"קראתי שמך ה' מבור תחתיות" (איכה פרק ג' פסוק נ"ה) (לצאת ממצבי יאוש).

"קולי שמעת, אל תעלם אוניך לרווחתי, לשועתי" (איכה ג' נ"ו) (לבקשת ישועה).

"אל תעזבני ה', אלוקי אל תרחק ממני" (תהילים ל"ח כ"ב) (להגנה ועידוד).

"השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם" (איכה ה' כ"א) (מתאים ביותר לבקשת התעוררות הלב לתשובה).

"כאייל תערוג על אפיקי מים, כן נפשי תערוג אליך אלוקים" (תהילים פרק מ"ב פסוק ב').

"צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי, בארץ ציה ועייף בלי מים" (תהילים ס"ג ב).

"נפשי בלילה איייתך, אף רוחי בקרבי אשחרך" (ישעיהו כ"ו ט) (לבטא כיסופי הלב וגעגועיו לקרבת אלוקים ועבודתו).

"שמע קולנו ה' אלוקינו, חוס ורחם עלינו וקבל ברחמים וברצון את תפילתנו" (מנוסח התפילה) (לקבלת התפילה).

"תעיתי כשה אובד, בקש עבדך, כי מצוותיך לא שכחתי" (תהילים קי"ט קע"ו) (לתשובה וקירבת ה').

"ה' לי לא אירא, מה יעשה לי אדם" (תהילים קי"ח ו') (להסרת פחדים).

"אתה סתר לי, מצר תצרני" (תהילים ל"ב ז') (לאמונה וביטחון).

"ה' צב-אות, אשרי אדם בוטח בך" (תהילים פ"ד י"ד) (לביטחון).

"ה' צב-אות עימנו, משגב לנו, אלוקי יעקב סלה" (תהילים מ"ו ח') (לביטחון).

"הנה א-ל ישועתי, אבטח ולא אפחד" (ישעיהו י"ב ב') (לביטחון).

"שמחנו כימות עיניתנו, שנות ראינו רעה" (לשמחה).

"אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה" (מתפילת רבי נחוניא בן הקנה. מובא בנוסח התפילה) (להכנת הרע ושחרור מכל מיצר ומצוקה).

"רצוננו לעשות רצונך, אך שאור שבעיסה מעכב" (מסכת ברכות דף י"ז) (הצטדקות על קושי ההתמודדות עם היצר).

"וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו" (מנוסח תפילת שמונה עשרה לראש השנה) (לפרסום האמונה ומלכות ה' בעולמו).

"אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו הוא לבדו בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים" (מתוך שלוש עשר עיקרי האמונה. מנוסח התפילה) (לחזיון האמונה).

"ריבוננו של עולם, עשה ממר מתוק" (תפילתו של הקדוש ברוך הוא בעצמו, שלימד אותה את משה. טוב לכל הישועות).

"אין מעצור לה' להושיע, גם אותי בעת הזאת" (ליקוטי תפילות) חלק שני תפילה מ"ז).

זה יכול להיות, כאמור, גם דברים בלשונו אנו:

"אל תעזוב אותי, אבא, אל תוותר עלי לעולם".

"אל תיתן לי ללכת לאיבוד".

"זכני לבקש ולחפש ולמצוא רק אותך, לעשות את הכל בשבילך".

"הכל שלך והכל ממך, ואין שום דרך הטבע בעולם כלל", וכיוצא בזה כל אחד לפי סגנונו וענינו.

אפשר גם לשתוק בהתבודדות או שחייבים רק לדבר?

לשתיקה מול ה' יש חשיבות וערך גדול וגם היא נקראת התבודדות. כך כותב רבינו בעניין זה: "ואפילו אם נסתמין דבריו, ואינו יכול לפתוח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאד, דהיינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחפץ ומשתוקק לדבר אך שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד" (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' תורה כ"ה).

כל עוד אני יושב מול ה' זה התבודדות. בדיוק כמו קשר בין בני אדם. יושבים ביחד, חושבים, שותקים, מדברים. הכול זה חלק משיחה וקשר.

אננם ההתבודדות אמורה להוביל בסופו של דבר לקשר מילולי.

וביחד עם זה, כל עוד קשה לאדם לדבר והוא מוצא את עצמו שותק מול ה' וחושב מול ה', עצם העובדה שהוא נמצא עכשיו במודעות של "אני מול השם" היא בוודאי התבודדות. וברגע שזה יתאפשר והלב יפתח, יתבטאו המחשבות גם במילים. לא צריך לדחוק אותן החוצה בכוח.

אכילת ב' כזיתות ב"מוציא מצה"

חומרא בעלמא או עיקר הדין?

שאלה:

בבית משפחה וענונו ישבו ב"ליל הסדר" אשתקד עם כל המשפחה, וכשהגיעו ל'מוציא מצה' חילקו לכולם ב' כזיתות. תוך כדי נעמד אחד האחים הנכבדים והכריז שלא כדאי לאכול כמות כה גדולה, כיון שצריך לשמור מקום לכזיתות הבאות. האח הקטן לעומת זאת טען בלהט שאכילת ב' הכזיתות היא חובה גמורה. תוך כדי הדיון הלוהט, הוסיף אחד האחיינים שלפי מה שזכור לו מכמה ספרי הפוסקים, אין בכלל שום עניין והידור באכילת ב' כזיתות. אבי המשפחה שליט"א שהאזין ברוב קשב לדיון המתפתח מולו - החליט לא להביע את דעתו, ורק הודה להקב"ה על הדיון הפורה של צאצאיו הרבים. אך היות ותיכף יבואו עלינו ימי הפסח הקדושים, שומה עלינו לדעת עם מי הצדק וכפי מי ראוי לנו לנהוג - הלכה למעשה.

תשובה:

ויש לציין שזה איירי בכזיתות קטנים (הגר"ח נאה) של כ-20 גר' (27 סמ"ק) ובזה יש עניין לאכול ב' כזיתות, אך כשאוכלים שיעור כזית מרווח כ-30 גר' (50 סמ"ק) אין עניין בזה לפי סברא זו. ואפשר דלהגרע"י זצ"ל דמחשבים לפי משקל - אזי יש עניין ג"כ לפי"ז לאכול ב' כזיתות של 27 גר'.

ויש שכתבו טעם אחר למנהג זה (עיין שו"ת התעוררות תשובה ח"ב ססק"ל) שצריך כזית לשם 'מצה' וכזית לשם 'סעודת יו"ט', ואין עושין מצוות חבילות חבילות, אך רבים מהפ"ו דחו סברא זו ואכמ"ל.

ומצאנו חידוש בלשונו הטהור של הג' בא"ח (צו כ"ח) וז"ל "גם אכילת כל ארבע כזיתות של מצה יהיו בהסיבה, בין אנשים ובין הנשים, בין הגדולים ובין הקטנים" ע"כ. ואי איירי על ב' דהמוציא מצה וא' בכורך וא' באפיקומן (וכך הפשטות ודוק) יצא לנו מקור נפלא בדבריו שכל המסובין נהגו כך, (דדוחק לומר שכולם לקחו מבעה"ב, חדא מהא דלא חילק, ועוד דאי"ז מצוי שיספיק לכולם ב' כזיתות מבעה"ב, וכן דוחק לומר שהיה לנשים ולקטנים ג' מצות בנפרד ודוק).

ולכן ראוי לנהוג למעשה במקום שאפשר שכל אחד מהמסובין יהיה לפניו ג' מצות או עכ"פ ב' מצות (דהרי לדעת הרי"ף והרמב"ם סגי בב' מצות כמובא בב"י סי' קס"ז וכ"כ הגר"א סי' תצ"ג ס"ד) כדי שיוכל לאכול כזית מן השלימה וכזית מהפרוסה כמקור הדין, וכן יש מעלה בזה ע"פ הסוד כידוע (עי' כה"ח סי' תע"ג ס"ק קי"ז), אך ודאי שבדיעבד (או שיש לו צער) - גם הבעה"ב יוצא יד"ח בכזית אחת (וכן נהג החזו"א לכתחילה לאכול חצי זית מכל מצה [אורחות רבינו חב' ע'], וכן הובא בחזו"ע, ועיין הגדה של פסח להגר"י רצאבי דהוכיח מהרמב"ם ועוד דלכתחילה די בכזית אחת).

וכתבו הפוסקים שאפ' יודע שאם יאכל במוציא מצה ב' כזיתות, שוב לא יצליח לאכול באפיקומן ב' כזיתות, בכל זאת עדיף למעט מהאפיקומן, כיון דשם מעיקר הדין מספיק כזית וכמש"כ השו"ע (תע"ז ס"א) ורק שהמג"א שם כתב דעדיף עוד כזית לשם מצה הנאכלת עם הפסח, וכ"כ הבא"ח (צו ל"ה) דזה רק מצווה מן המובחר אך ב"מוציא מצה" יש יותר עניין וכתבאר. וכל זה לבעה"ב, אך לשאר המסובין לכאן עדיף ב' כזיתות דאפיקומן.

אמנם צריך לדעת ולזכור שכל אכילת מצה שאוכל בלילה זה (אפ' בהרבה כזיתות), מקיים מצווה דאו' (ריבוי בשיעורים במצוות עשה, עיין אול"צ ח"ג סט"ו בעניין זה).

ויה"ר שנזכה לאכול מן הפסחים ומן הזבחים, אכ"ר.

למרבה הפלא כל המשתתפים בוויכוח - צודקים, אך תלוי מתי ואיך. וברשותכם, נעשה סדר בקצרה בס"ד.

הנה ודאי שאבי המשפחה, וכן כל מי שיש לו בעצמו ג' מצות מהודרות ומברך עליהם (וה"ה שניים כדלהלן) צריך לאכול ב' כזיתות: כזית מהמצה העליונה וכזית מהאמצעית החצויה, וכמש"כ השו"ע (ס' תע"ה ס"א) וז"ל "יטול ידיו ויברך ענט"י ויקח המצות כסדר שהניחם, הפרוסה בין שתי השלימות, ויאחזם בידו, ויברך המוציא ועל אכילת מצה, ואח"כ יבצע מהשלמה העליונה ומהפרוסה משניהם יחד, ויטבילם במלח, ויאכלם בהסיבה ביחד כזית מכל אחת" עכ"ל.

ונחלקו האחרונים בטעם הדבר, אם משום שצריכים לכתחילה לאכול כזית מן הפת שמברכים עליה המוציא (כ"כ הב"ח סי' תע"ה, והמג"א סי' תע"ה סק"ד וסי' קס"ז סק"ז), או משום שנחלקו הראשונים אם ברכת המצוה "על אכילת מצה" היא על השלימה העליונה או על הפרוסה, וכיון שצריך לאכול כזית כדי לצאת יד"ח המצווה של אכילת מצה כזית, צריך לקחת מספק גם כזית מן השלימה וגם כזית מהפרוסה (משנ"ב שם סק"ט בשם פ"ח ועוד).

ולפי טעם זה, אין זה רק עניין של לכתחילה (כמ"ש הב"ח והמג"א) אלא הוא חיוב יותר כדי לצאת מן הספק על מה בירך 'על אכילת מצה'.

אולם יצא לנו פשוט לפי ב' הטעמים הנ"ל, דכל זה שייך רק למי שיש לו בעצמו ג' מצות ואוכל מאותם מצות שבירך עליהם (או שמחלק למסובין מהמצות שלו, אך אין זה מצוי שיחלק לכולם ב' כזיתות מהמצות שלו), אבל שאר המסובין שאוכלים ממצות אחרות אין שום תועלת שיאכלו ב' כזיתות (דלפי הב"ח והמג"א הרי העניין הוא לאכול כזית דווקא ממצה שבירך עליה המוציא [עיי"ש היטב בדברי המג"א דקאי על דברי הרמ"א ומוכח דהענין הוא דווקא מהפת שבירך עליו] ולדעת הפר"ח ג"כ אין סיבה שיאכלו ב' כזיתות שבזה הרי לא יצאו מהספק הנ"ל), אלא מספיק שיאכלו כזית אחת לשם אכילת מצה, ועוד חתיכה מועטת לשם ברכת המוציא (מהמצה של בעה"ב לצאת יד"ח לחם משנה).

אמנם מנהג העולם שכל המסובין אוכלים ב' כזיתות ב"מוציא מצה", ובפשטות אין לזה שום מקור, אך יש שנתנו סמך למנהג זה, כיון שיי"א שנתקטנו השיעורים (חזו"א ועיין ביאור"ה סי' רע"ג ס"ג בשם הצ"ח והחת"ס) ויש לחוש לזה בדאורייתא (וכך הכריע ביאור"ה שם), ובזה שאוכלים ב' כזיתות ודאי יוצאים יד"ח (אול"צ פט"ו או"י"ב וכן במבוא הספר ענף ב' וג' באורך).

בטווח השנה ומשמחה

הגעו להודיע כי לאחר ההיענות האדירה והצימאון הגדול של מאות בחורי הישיבות הקדושות לקיום המבחנים הממוחשבים בספר הקדוש שיחות הר"ן בחרומת הנדיב החפץ בעילוס שמו

חל שדרוג משמעותי במלצה

וזמאן זאילך יקבלו על כל מבחן שבועי

בחורי ישיבה גדולה: 18 ₪

בחורי ישיבה קטנה: 13 ₪

ובנוסף, בוגסי של עשרה שקלים לכל מי שיתמיד בעשיית 4 מבחנים בחודש

נדרינו

המבחנים האמריקאים עולים מדי שבוע ביום ראשון

וניתן לעשותם בכל עמדות נדרים פלוס - בקופת 'אגדלך'

בחור יקר, בן עליה!

נצל את ההזדמנות המיוחדת וקנה לך בקיאות וידע רב בעצותיו הקדושות של רבי נחמן מברסלב זיע"א

מדור חדש!

לב לדעת

הר"ר שלום כהן שליט"א

אמונה בהליכה עם תורה

הציפייה בנויה משני חלקים, החלק הראשון זה קדושת ורוממות השבת וכד'.

החלק השני שייך עם ההבנה שזה קשור אלי, אל הלב היבש שלי. כן, השבת שרבינו מדבר עליה יכולה לבוא אלי ולהציל לי את החיים. ככל שיותר אתחזק בב' אמונות אלו, כך אני מקרב לעצמי את האפשרות לזכות לכל אותם הדברים.

בתורות של רבינו זה מאוד בולט, הוא מדבר על רעיונות אדירים, כיצד צדקה יכולה אכן להציל לך את כל ההשקפה, ואיך ה"יום טוב" יגלה לך שהשי"ת רוצה בך, ושאיכילת שבת היא כולה אלוקות, ואיך "רוח נבואה" קשורה אליך מאוד, ויתרה מכך - יכול להיות לך ממשלה על המלאכים וכ'.

אך הדברים הללו יכולים לפעול על האדם אך ורק לפי כוח האמונה שלו. עם אמת פשוטה וכוה. להאמין גם אם לא מבינים כיצד הדברים עובדים ופועלים.

ואיך כל זה קשור לעצם ה'לימוד' בספר ליקוטי מוהר"ן?

פשוט מאוד. בעצם הלימוד וההעמקה בליקוטי מוהר"ן, אתה חייב להאמין בשני דברים:

א. שרבינו לא היה ח"ו משורר, אלא כל מילה מדויקת ויש בה עצה לעבודת השי"ת. אתה יכול לשאול הכל בלי להסס, תהא בטוח שיש מכוון בכל מילה, והתורה הזאת נוגעת בשורשי היהדות, ויש קשר בין הדברים, וטמון בה שכל נפלא ומתוק שיכול להוציא אותך מדעתך [היבשה].

ב. תאמין שזה יכול לפעול עליך!! כן, כן, זה מכוון אליך, לא רק לצדיקים מלפני 200 שנה. בתורה שאתה עוסק בה כעת, יש שכל שיכול להציל לך את החיים, וזה בדיוק התרופה שאתה צריך כעשיו לגלות הנפש שלך.

כשלא נכנסים ככה לליקו"מ, התורות פשוט 'מחליקות' לידך והם לא פוגשות אותך, הכל נראה 'בחינות' כאלו שאפשר לחפץ...

תמיד כשמתחילים ללכת עם תורה פוגשים את המחסום הזה, התורה נראית מבחוץ לא מגרה ולא קשורה לעצמה ולא לחיים, אולם אם מוכנים להיכנס עם כוח של ודאות ואמונה שרבינו ידע מה שהוא רוצה, זוכים להיכנס לעולם שלם של אור וחיות, שרק מי שטעם יודע...

אנו שמחים להגיש לפניכם מדור ייחודי ומרענן, בו נלמד מקרוב על מעלת לימוד הספה"ק ליקוטי מוהר"ן בצורה עיונית, וכיצד ניתן "ללכת" עם תורה אחת במשך מספר חודשים שלמים, כאשר כל סדר היום נסוב סביב התורה הנלמדת. בכל חודש נשתדל להאיר נקודה נוספת. עד שבעז"ה הדברים יתיישבו על הלב ויביאו לחיים חדשים, מלאים בעושר רוחני ושמחה תמידית. המדור נכתב במתכונת 'שיחת חברים' קלילה, נעימה וסוחפת.

ללכת עם תורה זה חיים חדשים כפשוטו. ללכת עם תורה זה לקבל מורה דרך לחיים, אני לא לומד עוד איזה שכל חדש ועוד רעיון יפה, אלא חותר לגלות את הנקודה הפנימית של חיי. להבין היכן אני בעולם, מה התכלית, ולמה כל כך עובר עלי, מה הדרך להתמודד, ואיפה כדאי באמת להשקיע את הכוחות.

זה נשמע קצת מוזגם, האם לא נראה לך שטיפסת גבוה מידי?

ממש לא! מי שניסה, יודע שזה עוד הרבה יותר... אבל כדי להיות חלק מהסיפור, צריך מספר כלים חשובים. כעת נתמקד בכלי מאוד פשוט אבל גם מאוד קריטי, כלי שקשור לא רק להליכה עם תורות אלא לכל חיי עבודת ה'.

הכלי נקרא 'אמונה' אמיתית!

נו, יש לי אמונה, מה אתה מחדש?

אני מדבר על אמונה מסוג מאוד מסוים שכולנו צריכים בה חיזוק גדול!

אני מתכוון לאמונה פשוטה בכך שהדברים שאני מייחל וכוסף אליהם - קשורים ושייכים אלי באמת. אתן דוגמא, האם אתה מאמין שתפילת מנחה של היום יכולה אכן לשנות לך את החיים, שהיא תיתן לך הכרה חדשה בהשי"ת? כנראה שלא, ולכן זה גם כנראה לא יקרה.

הרבה אנשים שואלים איך זוכים לטעם של שבת, פסח, או ל-'אור' בתפילה. דבר ראשון צריך לדעת שאם אדם לא מעלה על דעתו שכל הדברים הללו יכולים להיות בשבילו העונג הכי גדול בחיים ומנוחה אמיתית והשגה חדשה בקב"ה, כנראה שזה גם לא יקרה פתאום.

אם אתה לא מצפה למישהו, אתה לא תפגוש אותו, גם אם הוא יעבור לידך. יכול להיות שלא תשים לב בכלל. ידועים הסיפורים על כאלו שראו את אליהו הנביא ובגלל שלא ציפו לו הם לא שמו לב אליו.

בהביבותא לאשת ההיל

הכמת לב

מאשה לרעותה בעצותיו של רבינו

ש.ב. משוחחחח
עם הגב' ח. טוטיאן

גאולת הנפש

ש.ב. - וואו, איזה דיוקים. אבל סליחה שאני שואלת, זה לא נקרא לקנטר, להתלונן או משהו בסגנון?

ח.ט. - עם ישראל במדבר, לאחר חטא המרגלים ישבו כל הלילה ובכו בכיה לחינם, ובעקבות כך נענשו ונשארו 40 שנה במדבר. המדרש אומר שאם רק היו אומרים את אותם הדברים בצורה אחרת בטון אחר ובצורה של סיפור לה' מה קשה להם מה חסר להם לא היו נענשים כלל!

מזה לומדים לחיי היומיום, כל קושי וכל חסרון אפשר לספר עליהם לה' ולעורר רחמים, וזה בכלל לא חייב לבוא בצורה של תלונה מרחיקה אלא דיבור שמקרב ומחבר ביני לבין בוראי.

ש.ב. - עדיין זה מרגיש לי סוג של הוקוס פוקוס... אני מתבודדת ודברים מסתדרים באורח פלא...

ח.ט. - אז זהו שממש לא. זה תהליך ארוך של יום אחר יום וזה לא בא ברגע. עוד דיבור של אמת ועוד דיבורים, זהו קשר שנבנה לאט ובטוח.

עומדים כמו עני בפתח - "תפילה לעני כי יעטוף". זה כל כך מתוק להיות כמו ילדה קטנה שמבקשת מאבא והכל מקבלת ישר ממנו. זו הצורה הטובה ביותר להתנהל בחיים שלנו, בדור הזה. ורק עם התבודדות מקבלים לאט לאט חכמה ובינה איך לפעול ומה לעשות, מה לומר ואיך להגיב, זה ממש מנווט את הדרך.

זוהי דעת שמקבלים כשמתבודדים.

ש.ב. - זה מצטייר לי מצוין. אבל במציאות זה לא קורה לי, אדרבה! כשניסיתי היה לי חסום ורחוק. זאת בעיה מפורסמת וידועה או שזה קורה רק לי?

ח.ט. - דבר ראשון לאט לאט. קחי רק רגש אחד ולא לנסות את כל הקופה. צריך סבלנות והמתנה, כי אם דוחקים באובססיה זה יוצר לחץ.

דבר שני, כמו שכבר אמרתי לך, צריך לדייק לדיבורי אמת ולא להיצמד לסיסמאות ולדמיונות. לזהות איפה אני מונחת ומה הדרגה שלי. לתת מקום נכון ולשים לב לנקודה השייכת לליבי בעת הזאת

את שואלת למה כדאי? כדאי! כי באמת קשה לחיות בלי ה'. אם את הולכת בחדר מדרגות חשוך לגמרי ואני מציעה לך מעקה, את תצמדי אליו ותלכי אתו עד היציאה לאור. בעולם מלא נסיונות ומהמורות יש לנו מעקה של התבודדות שנותן כח באמת ומדריך אותנו איך וכיצד לנהוג. אשרינו.

ש.ב. - אני יודעת ש'ר' נחמן אמר: "התבודדות היא מעלה גדולה ועליונה מן הכל". אני רואה את בעלי הולך להתבודד מידי יום וחוזר בן אדם חדש - רציתי לשאול ולהבין לעומק, מה זה התבודדות? מה עושים שם? האם זה קשור גם אלי כאשה?

ח.ט. - בתוך האוטוסטרדה של העולם הזה, אנחנו חיים בדור שמשדר 'עסקים כרגיל'. גם אם קשה ועוברים דברים מסעירים, לימדו אותנו להדחיק הצידה את הרגשות ולא לתת להם מקום. התבודדות זה זמן להתבונן בתוכי ולברר מה אני מרגישה, לתת לזה מקום, לשחרר את הרגש הקשה בצורה נכונה ולהכניס במקומו טוב לתוכי. בלי לברוח לשום מקום, במטרה להיות מחוברת לעצמי ומחוברת לה' יתברך.

בואי ניקח דוגמא יומיומית כדי להבין מה עושים שם. כאשר נפגעת מחברה קרובה, יש לי שתי אפשרויות תגובה: לברוח, להסיח דעת ולהעביר נושא או לחילופין להתעצבן ולהוציא את הפגיעה שבתוכי על החברה בכעס ובהאשמה.

וישנה אפשרות שלישית, לשבת ולשאול את עצמי מה אני מרגישה? - 'אני ממש פגועה'. למה אני פגועה? - 'כי אני מרגישה שהיא רמסה אותי וזלזלה בי'.

לאחר שהבנתי מה עובר עלי, זה הזמן לפרט לה' מה קרה, מה אני מרגישה בעקבות כך, אלו מחשבות רעות יש לי עליה, וכמה כעס יש לי בליבי על כך שפגעו בכבודי. ואז לעשות מחאה 'אני לא רוצה את זה!', לא מסכימה להיות במקום הכועס ובמחשבות הרעות. אמנם זה המקום שלי כעת, אבל אני רוצה עזרה לצאת מהרגשות הללו. לבקש במילים פשוטות "רבש"ע, תעזור לי, אני רוצה להתנהג כמו שאתה רוצה". לבקש מה' שימלא את מה שחסר לי - "ה' תחזק אותי שאבין שאני יקרה ומכובדת בלי קשר לדעות האנשים שסביבי, אני רוצה להיות חזקה מאתך".

ש.ב. - איך בעצם אני יכולה לשבת ולברר עם עצמי מה קורה לי בפנים? זה לא מידי מסובך?

ח.ט. - התשובה היא - רק עם דיבורי אמת אפשר להתחבר. אי אפשר להתבודד ולדבר עם ה' בדיקלומים וסיסמאות, צריך להגיש לו את הלב כמו שהוא עכשיו. לשם כך צריך לעצור את המרוץ ולשבת במקום שקט ובישוב הדעת, ללא מסיחי דעת ככל הניתן. עבודת בירור האמת שבתוכי דורשת אומץ וכוח.

קו אנדלך לנשים:

02-313-10-63

מהזכרת

עזבונים • שיעורים • חיזוקים • ראינות וסיפורים אישיים

כל מה שחשונ לך ולנשמה

אוצויה - גבול ספיט ספלת ויקרא תלסה

◆ אין זה אלא שאינך יודע מכווןך... ◆

אברך יקר!

זכית לעסוק ולהגות בספריו ובעצותיו המתוקות של רבי נחמן מברסלב?

מהיום, עשה זאת עם חברותא!

מן השמים זיכו אותך בידיעות והארות בתורת רבינו?

בחורים ואברכים מקורבים מחפשים וצמאים ללמוד עם אחד כמוך!

החברותא יכולה להתקיים בכל אופן ומתכונת שתבחר: מפגש פרונטלי או טלפוני, שיחת חברים קלילה או לימוד עיוני. יש אנשים יקרים מאוד שמחכים בדיוק לך.

פנה עוד היום לרכז החברותות הר"ר אליהו ועקנין הי"ו, בטלפון: 053-4105609 או דרך קו אגדלך 02-3137556 שלוחה 4.

◆ מזכי הרבים - יישר כוחכם ◆

ברכת יש"כ לכל השותפים היקרים שתורמים מהונו מידי חודש, בקביעות, להמשך פעילות אגדלך בכל התחומים: מבחנים בספר שיחות הר"ן, שיעורים בספרי רבי נחמן מברסלב, חברותא לאברכים ובחורים, הפצת העלון בכל רחבי ארה"ק, והפצת אורו של רביה"ק בקו אגדלך.

כמו"כ יש כח גדול לתורמים במגבית "זכר למחצית השקל", וכן לכל התורמים באופן חד פעמי בהזדמנויות שונות.

לתרומות ושותפות נצח, להמשך קיום ושגשוג ארגון 'אגדלך', צרו קשר: 053-4101572

◆ מערכת ההפצה משתפרת ומשתכללת ◆

במשרדי הארגון פועלים למסד ולשכלל את מערך ההפצה של העלון, ובס"ד החל מחודש זה ימונו רכזים ראשיים ב-3 מוקדים מרכזיים, תחתיהם יפעלו עשרות מפיצים לכל רחבי הארץ. בכל הערה בקשה או בעיה בהפצת העלונים תוכלו לפנות לרכזים או למשרד, בטלפון: 053-4101572

רכז אזור הצפון: הר"ר משה יעקב רז הי"ו 052-7182678

רכז אזור המרכז: 0583248552

רכז אזור ירושלים והסביבה: הר"ר יהודה ישראלי הי"ו 055-6687018

◆ "פרויקט המבחנים בשיחות הר"ן" ◆

שמחים אנו להודיע על תרומה נוספת שקיבלנו מאת הנדיב היקר הי"ו החפץ בעילום שמו, עבור הגדלת המלגות לכל בחורי הישיבות - נבחני הספר הקדוש שיחות הר"ן. ועל כן החל מא' ניסן: בחורי יש"ג יקבלו 18 ₪ על כל מבחן ובחורי יש"ק יקבלו 13 ₪ על כל מבחן, וכמוכן 10 ₪ נוספים על כל חודש בו נבחנתם על כל מבחני החודש.

כלל הבחורים החשובים מוזמנים להתחיל בהתחדשות החל מא' ניסן 'ראש השנה לאילנות', את שיחה ק"כ בשיחות הר"ן, כל שבוע לפי ההספק המופיע בעמודות 'נדרים פלוס' בתוך הטופס של המבחנים או בקו אגדלך 02-3137556 שלוחה 6

◆ המדור האהוב - "ליבון הלכה" ◆

כפי אשר תחזינה עינכם מישרים, לאחר מאמרי ההלכה המחכימים מאוד של הר"ג ר' דניאל לוי שליט"א, החל מהחודש נפרסם מאמרים בענייני דיומא מאת חברי החבורות ברחבי הארץ- האברכים החשובים ההוגים בתורת ה'. המאמרים יעברו את גהתם של הרבנים שליט"א.

אברך המעוניין לשלוח מאמר הלכתי למדור זה, ניתן ליצור קשר בפלא' 053-4101572

שמעתי בשמו של רבי נחמן זיע"א שיש לצעוק בקול גדול בעת אמירת ההגדה בליל הסדר. ברצוני לשאול תחילה האם אכן נכונים הדברים? ואם כן האם רבי נחמן גם הסביר את הטעם לכך?

ולמעשה, רציני להתייעץ כיצד אוכל ליישב את העצה הזו בעוד שאני כבחור ישיבה - סמוך על שולחנו של אבי שליט"א, וההגדה נאמרת שם בנעימות ובקול נמוך ושלו?

תשובה: שאלה יפה שאלת. אולם נדמה שהתמזגו בשאלתך שתי תורות שונות מהספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן.

בתורה ר"א, מביא רבינו שבפסח צועקין בתפילה. ויש לזה סמך מדברי התרגום על הפסוק: 'קול נתנו בבית ה' כיום מועד' (איכה ב, ז) ותרגומו: 'כקל עמא דמצלין בחגא דפסחא'. (ויתכן דהביאור בזה הוא ע"פ המובא בתורה כ"א שעל ידי הצעקה בתורה ובתפילה - זוכין להמשיך דעת חדשה, כמ"ש 'ושמע צעקתנו יודע תעלומות'. ועל ידי הצעקה כאילו השכינה צועקת, ועל ידי זה נעשה גאולת הדעת שזה עיקר היציאה מהגלות, ומובן למשכיל שזה נעשה בפסח (בכל שנה, עיין שם))

במקביל, בתורה כ' רבינו מדבר על אמירת ההגדה בקול רם - "שהגאולה הייתה ע"י קול, בבחינת 'וישמע את קולנו', ובשביל זה אומרים את ההגדה בקול רם". בשורות הללו לא מוזכר עניין של צעקה וזעקה, אלא אמירה בקול רם ותו לא מדי.

ולמעשה, בתפילות של פסח תוכל להצטרף (אם יתאפשר) למניין של חסידי ברסלב בעיר מגוריך, שם יתפללו בקול ואף אתה תזכה לכך. ואילו ב'ליל הסדר' עצמו, אפשר להסביר באופן מכוון לבני המשפחה את החשיבות והמעלה שגילו לנו הצדיקים באמירת ההגדה בקול רם ונעים, אך כמוכן באופן שיהיה מקובל עליהם ולא יגרם מכך צער ועוגמת נפש ח"ו.

ובעז"ה כאשר תערוך בעתיד - ליל הסדר בביתך עם ילדיך, תוכל לקיים את מעלת אמירת ההגדה בקול רם ביתר שאת ובהידור רב.

פסח כשר ושמן!

חכם לב יקח מצוות ◆ זכות הדפסת והפצת העלון נתרם והוקדש ע"י התורמים החשובים הי"ו

הר"ר חנוך מהבד הי"ו
לע"נ ר' חנוכה בן גאולה ז"ל

הר"ר יוסף חיים אבאי הי"ו
להצלחת החבורות הבחורים ברחבי ארה"ק

הר"ר אברהם חנוך הי"ו
לרגל הכנס בנו הבה"ח שמעון ניי"ו
לעול תורה ומצוות

החפץ בעילום שמו
לזכות לצאת לחירות אמיתית בחג הפסח
ולזכות לטעם מצה

הר"ר משה נחמן עזרן הי"ו
לרגל שמחת הולדת בנו בשעתומ"צ
שיזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים

הר"ר נתן מלכה הי"ו
לרפואת אסתר בת חסיבה

הר"ר שלום קינן הי"ו
להצלחה בכל העניינים

הר"ר יוחנן ביטון הי"ו
לרגל שמחת נישואי בנו
עב"ג בת הר"ר ברוך רז הי"ו

הר"ר שלומי חי רז הי"ו
להודות לה' על כל חסדיו ונפלאותיו

הר"ר בנימין דביר הי"ו
להצלחה בכל העניינים

זכות רביה"ק תעמוד להם ולזרעם ויתמלאו כל משאלות לבם לטובה ברוחניות ובגשמיות ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח אמן.
(ניתן לתרום במס' 052-714-0454)

הודעות ועידכונים • שיעורים
חזוקים קצרים • יעוץ טלפוני מגדולי הרבנים
שלוחת החבורות

קו 'אגדלך'

02-313-75-56

אזמניה - 053 ספ"ד פרשת ויקרא תשפ"ב

053.4125398 / איתנות גרמית-053.4125398

הזרעים בְּדַמְעָה
בְּרִינָה יִקְצְרוּ
בֹּא יבֹא בְּרִינָה

ויקרא

לע"ג מז"ר אבי - יעקב בן רחל ז"ל - א' ניסן

בנשיאות מז"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

ז' ניסן
תשפ"ה

עלון מס' 722
שנה ט"ז

דבר העורך

השבת מתחילים את חומש ויקרא, הנקרא גם 'תורת כהנים', ועוסק ברובו בעבודת הקרבנות במשכן ובמקדש. ואמרו חז"ל (אבות א, ב): "על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה (עבודת הקרבנות) ועל גמילות חסדים".

וכתב רבנו יונה: הקב"ה בחר בישראל מכל האומות, ואת ארץ ישראל מכל הארצות, ובחר בירושלים מכל ארץ ישראל, ובחר בבית הבחירה בשביל העבודה שכתוב בה "רצון" שנאמר: "לְרַצְנוּ לְפָנַי ה'" (ויקרא א, ג). מכאן שבגלל העבודה נברא כל העולם כולו, אך בחטאינו חרב מקדש ובוטלה העבודה, והתפילה עכשיו במקומה כמו שאמרו חז"ל: "ולעבדו בכל לבבכם" - איזו היא עבודה שבלב? הוי אומר זו תפילה.

וכן אמר הנביא: "וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפִתֵינוּ" (הושע יד, ג), ופירש רש"י: "פרים שהיה לנו להקריב לפניך, נשלם אותם בריצוי דברי שפתינו", הרי שהתפילה עולה לרצון במקום הקרבנות. ובמדרש תנחומא (פרשת וירא) כתוב: אמר להן הקב"ה לישראל: הוּוּ זְהִירִין בתפילה שאין מידה אחרת יפה הימנה והיא גדולה מכל הקרבנות שנאמר: "לָמָּה לִי רַב זְבַחֵיכֶם... לֹא תוֹסִיפוּ הָבִיא מִנְחַת שְׁוֹא קִטְרֹת... גַּם כִּי תִרְבוּ תַפְּלָה אֵינְנִי שֹׁמֵעַ" (ישעיה א, יא-טו), מכלל שהתפילה גדולה מן הקרבנות, עכ"ל המדרש.

בזמן שבית המקדש היה קיים, הקרבן היה מביא את האדם להיות קרוב אל ה' יתברך, וכיום שבעוונותינו בית המקדש חרב ואין לנו אפשרות להביא קרבנות, אנו יכולים להתקרב אל ה' באמצעות התפילה שנאמר: "קרוב ה' לכל קראיו לכל אֲשֶׁר יִקְרָאָהוּ בְּאֶמֶת" (תהלים קמה, יח). באמצעות התפילה אנו יכולים לשוחח עם בורא עולם, לשפוך לפניו את מה שעל לבנו וכן לבקש ממנו כמו בן המבקש מאביו.

בספר 'אור לציון' (זכרון הדסה) מובא שחסד גדול עושה עמנו הקב"ה שנותן לנו את האפשרות לבקש ממנו כל דבר. ולא כמידת בשר ודם שהשרים וכל שכן המלכים שיש להם לשכה ומזכיר וכל מכתב ובקשה עוברים ביקורת תחת ידו של המזכיר, וכל דבר שנראה לו חיוני מגיש לפני השר. ואת השאר זורק. ואילו מלך מלכי המלכים הקב"ה, כל מה שהאדם חפץ מבקש ממנו. ולמרות שהאדם הוא עפר ואפר רימה ותולעה, בכל זאת נותן לו בורא עולם את הזכות לבקש. זו ההרגשה שצריכה להיות לאדם לפני שעומד להתפלל.

והקשה המבי"ט (רבי משה בר יוסף מטרנאני) זצ"ל בספרו "בית אלוקים": לשם מה מתפללים וחוזרים ומתפללים בכל יום תפילות שחוזרות על עצמן, וכי זה כבוד לבוא למלך ולבקש את אותו דבר מאות ואלפי פעמים? ועוד קשה וכי אין הקב"ה יודע את צרכיו של כל אדם? אם כן מה הצורך לחזור ולבקש ולהזכיר דברים שידועים לפניו?

וכתב לבאר שמטרת המצוות בכלל והתפילה בפרט היא הדיקות בבורא יתברך. בבחינת "וּלְדַבְּקָהּ בּוֹ". הקשר הפנימי בין נפש היהודי לבין הקב"ה נוצר ע"י הפה והלשון,

פאסיק 909 פ' 10

שהם כלי השכל שנתן הקב"ה לאדם להודות לו, להללו ולעבוד אותו בהם.

וכיוון שתפילה היא דביקות בה', כמה שירבה האדם בתפילה לבוראו, כך משובח הוא יותר. ולכן לתפילה אין זמן מסויים אלא מצוותה ביום ובלילה, כמו שנאמר (דברים ד, ז): "כִּי מִי גוֹי גָדוֹל אֲשֶׁר לֹא אֱלֹקִים קְרִבִים אֵלָיו פֶּה' אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאָנוּ אֵלָיו".

ולפי זה מובן שאין זו הטרדה מצד האדם לבקש ולחזור על אותה תפילה במשך מאות ואף אלפי פעמים, כי נחת רוח גדולה יש לה' יתברך בזה שאין אנו מסיחים דעתנו ממנו, ואנו מגלים תלות מוחלטת בו ומשרישים יסוד זה בקרבנו שהכל ממנו יתברך. ועוד שהתפילה אינה רק אמצעי בשביל להשיג דברים אלא גם מטרה בפני עצמה - עבודת הלב.

ויקרא - תוכן ענייני הפרשה

- א. ה' קורא למשה רבינו להיכנס לאהל מועד - לשמוע תורת ה'.
- ב. קרבנות נדבה: עולה מן הבקר, מן הצאן, ומן העוף (א, א-ז).
- ג. חמש סוגי מנחות: מנחת סולת, מנחת מחבת, מרחשת, מאפה תנור - חלות, ורקיקים.
- ד. מנחת העומר, ומצות על כל קרבן תְּקַרִּיב מִלַח (פרק ב).
- ה. איסור הקרבת שאור (חמץ) ודבש (פירות, רמז לאיסור גאווה).
- ו. זבח השלמים מן הבקר, מן הכבשים, ומן העזים (ג, א-יז).
- ז. קרבן חטאת: פר הכהן הגדול, פר הסנהדרין, שעיר הנשיא (המלך), שְׁעִירַת הַיַּחֲדִיד, כבשת היחיד (ד, א-לה).
- ח. קרבן חטאת: עוֹלָה [לעשיר] ויורד [לעני] - על שלש עבירות.
- ט. קרבן אשם על מעילה בהקדש, אשם תלוי, אשם גזלות.

"אָדָם כִּי יִקְרִיב מִמֶּם קָרְבָן" (א, ב)

האדם ההולך בדרכיו ואין לו שום התקרבות להשם יתברך, ייקח לו ראייה מהבהמה שנעשית הקדש להקרבה עפ"י דיבורו של האדם שאמר 'הרי זו עולה', ונעשית קודש קדשים רק ע"י דיבורו והבל פיו של האדם עליה, ואף על פי שהבהמה עצמה לא נשתנית והיא כמי שהייתה, אך הדיבור שמוציא האדם - הוא קודש קדשים והוא שחל על הבהמה והקדישה. אם כך יראה האדם גודל הקדושה אשר בו.

וקל וחומר דיבור של תורה ותפילה לפני השם יתברך. וזהו פירוש 'אָדָם כִּי יִקְרִיב מִמֶּם' - שרוצה להתקרב לה', 'מִן הַבְּהֵמָה' - יבין מעצמו שחלה הקדושה עליה ע"י דיבור פיו. ובזה תקריבו את קרבנכם, כי די לו ברוח ה' אשר בקרבנו והוא משכן לו. [תפארת שלמה]

”וְאִם כָּל עַדְתְּ יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ...” (ד, יג)

כתוב במדרש (שמות רבה ל"ח אות ד), שעם ישראל שאלו את הקב"ה שאלה... נשיאים מביאים קרבן - ומתכפרים, כהן משיח - "כי יחטא לאשמת העם" מביא קרבן ומתכפר, אנחנו, היחידים מה נעשה אם נחטא...?

אומר להם הקב"ה יש קרבנות גם ליחידים, וכמו שכתוב בפרשת ויקרא: "וְאִם כָּל עַדְתְּ יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ", אמרו לו עניים אנו ואין לנו להביא קרבנות. אין לנו כסף, אמר להם דברים אני מבקש, שנאמר "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'" (הושע י"ד, ג), ואני מוחל לכם על כל עונותיכם ואין דברים אלא דברי תורה, שנאמר "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה".

אמרו לו: אין אנו יודעים, אנחנו לא יודעים ללמוד... אמר להם - בכו והתפללו לפני ואני מקבל!

ופה המדרש בא עם רשימה ארוכה. אבותיכם שנשתעבדו במצרים לא בתפילה פדית אותם? שנאמר "וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶבְרָה וַיִּצְעֲקוּ", בימי הושע לא בתפילה עשיתי להם ניסים? שנאמר, בימי השופטים - בבכי שמעתי צעקות. בימי שמואל לא בתפילה שמעתי להם?! וכן אנשי ירושלים אף על פי שהכעיסוני, שבביל שבכו לפני ריחמתי עליהם שנאמר "כה אמר ה' רנו ליעקב שמחה". מסיים המדרש: הוי איני מבקש מכם לא זבחים ולא קרבנות אלא דברים שנאמר: "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'". לכן אמר דוד "אֶרְחֹץ בְּנִקְיוֹן כַּפִּי", אינו אומר "להקריב לך" אלא

"לְשִׁמְעַת בְּקוֹל תוֹדָה", שאני מודה לך על דברי תורה. אנחנו צריכים להבין דבר אחד: מהו פשוטו של מקרא... מה עם ישראל אומרים, אנחנו לא יודעים ללמוד...? תלמד, אז תדעו! ואף על פי כן הקב"ה מרחם ואומר להם 'בכו והתפללו לפני ואני מקבל', פה עם ישראל שותקים... הם לא אומרים אנחנו לא יודעים להתפלל, מדוע...?

לא מעט אנשים אומרים לא הולך לי להתפלל... אני כל הזמן חולם בתפילה... חושב על כל הדברים חוץ מהתפילה... למה עם ישראל לא אמרו אנחנו לא יודעים להתפלל...?

אלא היסוד של הדברים הוא, אם יש חולה בבית ח"ו (שאף אחד לא יתנסה חלילה) מיד כולם בוכים ואומרים תהלים, אין שום קושי בדבר, אם מדובר בסכנה ממשית, כשהיו טילים קרובים מאוד לפה - כולם בכו, וצעקו, והתפללו בלי קושי... כעת הקב"ה עשה איתנו חסד שהטילים לא קרובים, אבל לצערנו זה גם רחוק מהלב, אבל כשזה היה פה קרוב, התפללו ועוד איך התפללו!... אם היו אומרים שלא יודעים להתפלל היה אומר הקב"ה, אם להתפלל אתם לא יודעים - סימן שזה לא כואב לכם, אז מה אתם רוצים... אתם רוצים לעשות תשובה? תעשו! אתם רוצים זכויות? תתפללו! אלא מה, זה לא כואב לכם, נכון... מי שזה לא כואב לו איך הוא יתפלל.

סיפר הרב אלי ברונר, הוא היה מסייע את הרבנית קניבסקי ע"ה ברכבו הרבה פעמים.

פעם הם נסעו לאביה, מרן הרב אלישיב זצ"ל, והיה שם אחד האחים שלה, והוא מספר לרב ברונר, אתה רואה את הספה הזו?... כשהיינו ילדים, בת שבע היתה הולכת לעבוד, היא היתה מביאה את הפרנסה הביתה, ע"י שהיא עבדה אצל רואה חשבון, היה לה ראש טוב... כל בוקר לפני שהיא יצאה לעבודה היא ישבה על הספה הזו ובכתה הרבה זמן בתהלים... היא היתה קמה בשעה מוקדמת ובוכה הרבה זמן.

אח"כ שאל אלי ברונר את הרבנית, נו... מה הרבנית אומרת על מה שסיפרו עליה?... והיא עונה לו בהתעניינות - מה סיפרו עליי?... וסיפר לה. אמרה הרבנית, מה אתם עושים מזה עסק! אם יש חולה בבית ובני הבית בוכים בתפילה ומרבים בתהלים עד שהוא יהיה בריא, עושים מזה סיפור?! לא...

אנשים לא מבינים, אני הלכתי לעבוד אצל רואה חשבון שהוא לא היה בן תורה, כל הזמן באו לשם גבירים, ואנשים נכבדים, זה היה יכול לפתות אותי חלילה - בתור בחורה - לרצות אחד שיש לו כסף, אתה יודע מה זה?!...

הייתי מאבדת את מרן שר התורה!... זה סכנת נפשות! בכיתי כי אני בסכנה, מה אתם עושים מזה עסק?!...

כשבן אדם כואב לו באמת - הוא מתפלל מכל הלב, הוא בוכה! אצל הרבנית - זה היה אמיתי... זה כאב לה באמת אז היא בכתה. אם לא כואב לך, אז אין לך מה לבכות, נכון, אם אומרים לבן אדם תעמוד שלש פעמים ביום ותקרא כזה 'נוסח ארוך' של תפילה, באיזה שהוא שלב זה נשבר לו. אבל כשבן אדם כואב לו, והוא מבין שהכתובת היחידה זה הבורא עולם ששומע ומקשיב והוא היחיד שיכול לעזור לו אז כשכואב צועקים!!!

כפי שבני ישראל צעקו בחציית ים סוף שנאמר: "וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה' בְּצַר לָהֶם מִמִּצְוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם". כשצועקים אל ה' אז הוא שומע! שנאמר: "הֲרָחֵב פִּיךָ וְאִמְלֵאֵהוּ", דבר כל כך פשוט.

מכאן למדנו שאין לנו דבר חוץ מתפילה. עמוד של תפילה זה שעליו הקב"ה אמר לנו - בכו והתפללו לפני ואני מקבל!

היצר הרע הוא המבין הכי גדול במצוות...

מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל היה אומר איך אפשר לדעת איזו מצוה היא מצוה שכוחה גדול ורב ושהמקיימה זוכה לשכר רב, תראה איפה שיש יצר הרע גדול... היצר הרע הוא המבין הכי גדול במצוות...

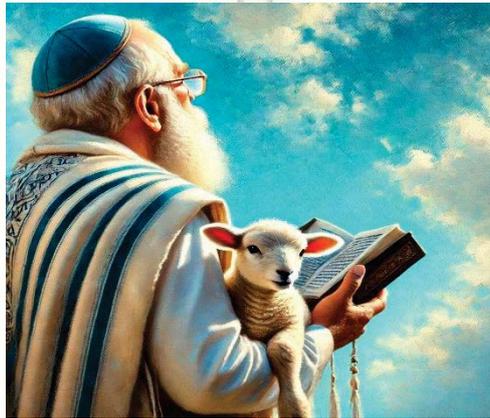
בשישי שבת הוא שם את כל כוחו להחליש. במועדים, בחנוכה ובפורים ובסוף הזמן, הכל! איפה ששווה הרבה הוא מסיח את דעתם של האנשים. וכן בכוחה וחשיבותה של התפילה, ומזה תבין מה שווה התפילה.

הגרב"מ אזרחי זצ"ל סיפר לנו על רבי ירוחם ממיר, שפעם הוא יצא מהישיבה, וראה שני בחורים שחוזרים עם תפילין תחת שכמם [כשתהיו משגיחים תבינו שזה גם עניין של בין אדם לחבירו בצערם לראות איך בחור בידיים מפסיד עולם כשלא מתפלל בישיבה] הוא שאל אותם, מהיכן אתם חוזרים...? הם ענו לו, לנו אין הבדל אם מתפללים בישיבה או במקום אחר, העיקר שמתפללים. אמר להם רבי ירוחם, אם כן - אין הבדל בין מיר לישיבה אחרת, תחפשו לכם ישיבה אחרת.

והסביר רבי ברוך מרדכי זצ"ל: מה זה היה, עונש?... לא. רבי ירוחם לא היה מעניש, וכל שכן שהוא לא היה נוקם, אלא בשביל מה אתה בא לישיבה?... בשביל לקבל! אם אתה בין כה וכה לא מקבל אז באמת מה העניין להיות בישיבה...? ישיבה נותנת! בישיבה באופן נורמלי יש גדולי עולם, ואפשר כל כך הרבה לקבל... פה בישיבה אפשר לקבל מכל אחד! ויש מה לתת, ומי שבאמת רוצה לקבל - יש ממי לקבל! אלא מה, אתה לא מקבל, אז מה העניין להיות במיר? תלך לבית כנסת שאתה התפללת בו ותלמד שם, במקום תפילה שם תהא רינה, מה זה משנה...

הרב אברמסקי זצ"ל כשהיה גאב"ד בלונדון אמר אם אתה רוצה באמת לגדול? אתה רוצה באמת לעלות? הגמרא אומרת בסוף נדה (ע): מה יעשה אדם ויחכם? אמר להן ירבה בישיבה וימעט בסחורה, אמרו הרבה עשו כן ולא הועיל להם? אלא יבקש רחמים ממי שהחכמה שלו וכו', ופה הגמרא לא אומרת הרבה עשו ולא עלתה בידם. הגמרא שואלת אם כן למה הזכירו בתחילה שצריך להרבות בישיבה? כי הא בלא הא לא סגי (זה בלא זה לא מספיק)... צריך תורה ביחד עם התפילה.

אי אפשר להיות יותר חכמים מן הגמרא, תפילה זה העיקר! אתה רוצה באמת לגדול? אתה רוצה באמת להיות תלמיד חכם? אתה רוצה להיות למדן? בלי תפילה זה לא הולך!...

”וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה...” (א, א) – א' זעירא

ה'ליקוטי בתר ליקוטי' (רבי שמואל אלטער זצ"ל) מסביר מדוע האל"ף של ויקרא היא זעירא - ויקר הוא מלשון מקרה, ויקרא מלמד שהקב"ה קורא לאדם.

במהלך חיי האדם ישנן כל מיני צרות, וכולן נועדו למטרה אחת: כדי להעיר את האדם ולהחזיר אותו לבוראו. אולם, מאחר ואנשים אינם מבינים את המטרה, הם סבורים שהצרות הגיעו אליהם במקרה - מגדיל הקב"ה את מנון הצרות רחמנא ליצלן, והן הופכות להיות גדולות יותר ויותר. דהיינו, מי שגם כעת סבור שמדובר במקרה, יאלץ לסבול מצרות גדולות יותר, וכך הלאה - עד שיבינו שהקב"ה הוא זה שקורא להם.

משל נפלא אודות ענין זה מובא ב'לקוט מעם לועז': קבוצת ציידים הצליחה לכתר שועל בלב היער. השועל שראה כי כלתה אליו הרעה, ושיער כי לא יוכל לברוח, החליט להעמיד פני מת. הוא שכב על הקרקע בלי נוע, וקיווה כי הציידים יעזבוהו לנפשו.

אולם לציידים היו תוכניות אחרות לגמרי לגביו. השועל נחרד לשמוע לפתע כי אחד הציידים מתכוון כעת לחתוך את זנבו. צמרמורת אחזה בו, אולם הוא הבין כי אם חיי יקרים לו עליו לסבול את הייסורים הללו באהבה, ולא לזוז על אף הכאבים הגדולים שיסבול בחיתוך. סבור היה שבכך תם העניין, אולם לצערו, הוא שומע ציד אחר המודיע כי כעת הוא עומד לעקור את אחת משניו ולמכרה בכסף רב.

שוב סבל השועל את ייסוריו בדממה, ובלית ברירה הבין כי אם ברצונו להיוותר בחיים - עליו לשתף פעולה, ואכן, כך עשה. לאחר שעקרו את השן, והשועל מבקש לנשום לרווחה, הוא שומע לפתע על המשך התכניות... "שוד ושבר, נחרד השועל, כעת מתכוון אחד הציידים להפשיט מעלי את עורי".

הוא מבין כי כעת מדובר במוות ודאי, ולכן קופץ ומתחיל לרוץ, ועד שהציידים התעשתו מ'תחית המתים' הזאת, כבר היה הרחק משם, במעבה היער. "כמה חבל, יסר השועל את עצמו, שנזכרתי לברוח רק אחרי שאבדתי את הזנב ואת השן... לו הייתי עושה כן מלכתחילה היו הללו עדיין נותרים בידי".

והנמשל; כאשר רוצים לעורר את האדם מן השמים, שולחים אליו ייסורים לסביבת החברים הקרובה אליו, אם אינו מתעורר - מגיעים הייסורים עד אליו, תחילה בדברים

קטנים, כמו קלקול מכונת הכביסה או איבוד הארנק, ואם אינו שומע גם כעת - מגיעים אליו הייסורים הקשים. לבסוף, לא תהיה לו ברירה, והוא ישוב בתשובה שלימה, כדאי לו לעשות זאת לפני שהוא מאבד את הדברים היקרים לו מכל!

כאשר היה נקרע ל'חתם סופר' כפתור במעיל, היה תיכף אומר: רבונו של עולם! בסדר, כבר הבנתי את התזכורת, אינני זקוק ליותר מכך...

פעם הלך רבי ניסים יגן זצ"ל עם בנו, ומולם הופיע כלב בולדוג שחור, ענק ממדים, ועיניו מזרות אימה. חלחלה אחזה בהם והם ניסו לשוב על עקבותיהם. כל פסיעה הייתה מלווה בפחד מוות והם חיפשו מקום מסתור.

לבסוף, הסתובב הכלב ופנה לכיוון אחר. או-אז פרץ הרב יגן בבכי. התפלא בנו: "והרי כעת הסכנה מאחורינו, מה פשר הבכי"?!...

ענה הרב: "מדוע אינני מפחד כך מהקב"ה? הרי הקב"ה הוא חוקר כליות ולב! האם הכלב מפחיד יותר? האם פקיד מס הכנסה מפחיד יותר? האם מחלה מפחידה יותר? האם תאונת דרכים מפחידה יותר? על כך אני בוכה!"

”וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה...” (א, א) – א' זעירא

רבי בונים מפשיסחא זצ"ל, אמר בשם הרב הקדוש בעל ה'תניא' זצ"ל, שכשנכדו ה'צמח צדק' התחיל ללמוד, אמר, שיש שלשה סוגי אל"ף; אלף רבתי, אלף זעירא, ואלף רגילה. ספר 'דברי הימים' פותח במילה 'אדם' באלף רבתי, היינו שאדם הראשון היה אדם גדול, וכן החזיק עצמו לגדול, והיה לו גאוה, ולכן חטא.

לעומת זאת "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" כתיב באלף זעירא, היינו שמשו רבינו גם כן היה אדם גדול, כפי שכתוב (במדבר יב ח): "פֶּה אֶל פֶּה אֶדְבָּר בו", אך הוא החזיק עצמו לקטן, כמובא בפסוק ג' (שם): וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנִי מְאֹד".

ורבי בונים מפשיסחא עצמו הסביר זאת בדרך משל ונמשל: משל למה הדבר דומה, לצפור קטנה שעלתה לראש הגג, הגג אמנם גבוה, אך הציפור נשאר קטנה כפי שהייתה... כך גם משה רבינו ע"ה, התורה העלתה אותו למרומים, הקב"ה בכבודו ובעצמו קרא אליו, והוא נשאר בעיני עצמו קטן מאוד, זעיר מכולם.

”וְכָל קָרִיב מִנְחָתְךָ בַּמֶּלַח תִּמְלַח...” (ב, יג)

מסופר על רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל שהיה מורה לטבח ילדים מוכשרים ומחוננים, שלא כמו ההרגל של המון העם המשקיעים פעמים רק בילדים שאינם מוצלחים. והיה אומר, שילד מוכשר צריך רב מעולה וחרף יותר כדי ללמדו תורה. והיה נותן טעם לשבח עניין זה, שהרי כתוב בתורה "עַל כָּל קָרִיב תִּקְרִיב מֶלַח" ובתוספתא שנינו שגם אם המנחה היא מלח, צריך להקריב גם תוספת מלח.

מכאן יש ללמוד, היה אומר רבי שלמה זלמן, שגם כשמדובר במלח, בילד ממולח ומוכשר, גם הוא צריך תוספת מלח, דהיינו עידוד והדרכה אמיתית בלימוד, וללמדו ברמה גבוהה יותר לפי כישורונותיו הברוכים.

"אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם קֶרֶבן לַה' ... (א, ב)

שואל ה"בן איש חי" - היה צריך להיות כתוב "אדם מכס כי יקריב קרבן", למה כתוב "אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם"? מבאר רבי שלמה לוינשטיין שליט"א, המדרש (ויקרא רבה כ"ה, ה') מספר שאדריינוס המלך הלך בשבילי טבריה וראה איש זקן נוטע תאנים. אמר לו, זקן-זקן, אם יגעת ועמלת בבוקר, בימי נעורייך, כדי שיהיה לך לאכול לעת זקנה, ניחא, אבל בימי החושך, לעת זקנה, אל תייגע עצמך, שלא תזכה לאכול ממנו.

אמר לו: יגעת בבוקר וגם בערב אייגע, ומה שטוב בעיני המקום יעשה בי. אמר לו, בן כמה אתה? אמר לו, בן מאה שנים. אמר לו, אתה נוטע תאנים, ואתה עוד חושב לאכול מזה? אמר לו, אם אזכה אוכל, ואם לאו - כשם שייגעו אבותיי לי, כך אני ייגע לבני. אמר לו, אם תזכה לאכול מהם, תהא מודיע לי. לימים, עשה האילן פירות והצמיח תאנים, אמר, הנה העת שאודיע למלך. מילא הסל תאנים, הלך ועמד בפתח הארמון.

אמרו עבדי המלך, מה מעשיך? אמר להם, רוצה אני להיכנס לפני המלך. כיוון שבא לפני המלך, אמר לו המלך, מה רצונך? אמר לו: אני הזקן שפגשת בי חוצב חצובות לטעת נטיעות, ואמרת לי להודיעך לכשיעשו פירות, הנה התאנים שהצמיח האילן. אמר המלך למשרתיו, מצווה אני עליכם שתתנו לאדם זה כסא של זהב לישיב עליו, ושוב גזור אני עליכם שתפנו התאנים מן הסל, ותמלאוהו דינרי זהב.

אמרו לו עבדיו: ומדוע תכבד את היהודי הזה בכל הכבוד הזה? אמר להם: בוראו מכבד אותו, ואני לא אכבדנו? שמעה זאת אשת שכנו של אותו זקן, ואמרה לבעלה, גם אתה לך ותביא למלך תאנים מלוא השק, והוא יחליפן בדינרי זהב. בא אותו אדם לפני המלך, שאלו המלך, מה מעשיך. אמר לו, שמעתי שהמלך אוהב תאנים ומחליפן בדינרי זהב. ציווהו המלך לעמוד בפתח החדר, וכל מי שעבר שם השליך עליו תאנים מן השק שהביא עמו.

בערב שב חפוי ראש לביתו, וסיפר לאשתו מה שעשו לו. אמר לה, כל הכבוד הזה שקיבלתי מאת המלך, אשלים לך. אמרה לו, לך והודע לאמך ששפר עליך מזלך, שהיו אלה תאנים ולא אתרוגים, שאילו היו משליכים עליך אתרוגים, היו ממיתים אותך בהם.

למד מכאן ה"בן איש חי" מוסר השכל, שניהם הביאו תאנים למלך, את האחד כיבד והשני ביזה - כי הראשון קיבל על היגיעה, שלמרות זקנותו המופלגת, עשה נגד טבעו והלך ונטע אילן, ומזה התפעל המלך, ולכן כיבד אותו ונתן לו דינרי זהב. אבל השני שקנה תאנים מן השוק שלא עמל ולא יגע עליהם, איזה חידוש יש כאן, המלך צריך תאנים? ואם כן כל הבאת התאנים למלך היה מעשה שטות, ועל מעשה שטות משלמים.

אותו הדבר לעניין תורה ומצוות, אם האדם לומד תורה ומקיים מצוותיה כמצוות אנשים מלומדה ואינו יגע עליהן, זה כמו מי שקונה תאנים מן השוק ומביאן למלך, שאז בדין זורקים לו תורתו ומצוותיו בפניו. אבל אם יגע ועמל על תורתו ומצוותיו, ומקיימן בכוונה ולשם שמים, ומתגבר על יצרו, ראוי הוא לקבל שכר רק על יגיעה זו, כאותו זקן שיגע נגד הטבע והצליח לטעת עץ עושה פרי.

ולפי זה מובן הפסוק "אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם קֶרֶבן לַה'", הקב"ה לא צריך את עצם הקרבן, שהרי הכל שייך לו, כולל הבהמה. מה הקב"ה רוצה? "אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם", על האדם להביא לפני ה' את החלק שבא ממנו מעצמו, את העמל והיגיעה ואת הכוונה הפנימית שבעבודת ה' שלו, ולא להסתפק בעצם מעשה המצוה בלבד.

"עֲשִׂיֶרֶת הָאֵפָה סֵלֶת... (ה, י"א)

סיפר מרן הגרש"ה וואזנר זצ"ל מעשה נורא בערוב ימיו, מתוך התרגשות מרובה. בהתחלה הקדים ואמר, שאין דרכו לספר סיפורים מהסוג הזה, וכל שכן ברבים, והתלבט וחכך בדעתו, אך לבסוף הכריע בדעתו, לספר זאת ברבים, באמרו "למען ידעו דורות אחרונים כוח התורה".

הרב סיפר אודות הגאון רבי מיכאל פאפא זצ"ל (אביו של הדיין מפאפא הגרמ"י הופמן זצ"ל). שהיה ראש ישיבה. רבי מיכאל היה איש קדוש ונורא והיה רואה על פני הבחורים את כל מעשיהם, על כן כל הבחורים היו מגיעים כל בוקר אל התפילה כשכובעים (המצחייה - הייטל) שמוט על מצחם כדי שלא יקרא על המצח את מעשיהם.

אולם הבחורים לא ידעו שמי שיש לו רוח הקודש, לא ימנע בעד ראייתו הרוחנית כיסוי המצח, ובוקר אחד הוא ניגש אל בחור אחד ואמר לו: "זה לא יעזור לך שאתה תכסה את המצח, אתמול בחדר הלינה שיחקת עם החברים משחק כעין משחק "מונופול", שמרוויחים בו בניינים (והזכיר רבינו את שם המשחק ואת צורת המשחק בהוגרית). תדע לך, ששיחקת את מזלך, כי המזל שלך היה במשך החיים להרוויח כמה בניינים אמיתיים, ואתמול כבר הרווחת אותם בצורה מדומה". וסיים רבינו בהתרגשות, "ולמה אני מספר לכם את זה? כדי שתדעו מה זה כוח התורה! וצריך לדעת זאת לדור אחרון!"

בתורה בברכה

"לְאָדָם סַעֲרָכִי לֵב וַחֲמָה' סַעֲנָה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן יוני שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמי: רוזה בת שמשון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה.

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליזה אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: רחבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן נחמאנה שליט"א אהרן בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנטו ערד בן גור: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת גלית: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושרונה בנות תרן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: עדי בת מזל מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עופרה אושר בת אורנה: מירי בת סוזו

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

סיפורי השגחה פריטי שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

ב'שבילי נברא העולם'

אני משתדל תמיד לקיים את ההלכה להניח תפילין בבית, ולצעוד כך מהבית לבית הכנסת לתפילת שחרית עטור בתפילין. הלכתי מהבית לזיכרון משה להתפלל שחרית עטוף בטלית ותפילין. ויהי צאתי מהתפילה לשוב לבית וגשם חזק ירד בחוף. אם הכובע או הבגדים נרטבים, לא קרה כלום כי אפשר להחליף לבגדים יבשים, אבל את התפילין אי אפשר להרטיב.

רק הסתכלתי החוצה לרחוב, ויהודי מהעיר ביתר ניגש אלי, ובידו מטריה גדולה וחזקה וביקש ללוות אותי הביתה, כיוון שיש לו דבר דחוף להתייעץ בדרך. הוא פתח את המטריה שסוכך על שנינו ושוחחנו בדרך.

אמרתי לו בהתרגשות: תראה איך הקב"ה שלח אותך מביטור עם מטריה כדי לעזור לי!!!! אבל הוא לא נשאר חייב ואמר: "תראה איך הקב"ה שלח את הרב בלי מטריה כדי לעזור לי!!!!"

יצחק אבנר, ירושלים

- > < -

חייט בתחפושת

בערב חג הפורים עברתי דרך החייט כדי לאסוף בגד שנשלח לתיקון מבעוד מועד, כשהגעתי ראיתי שהחנות נסגרה לפני הזמן. הסתובבתי לכיוון הבית ובזווית עיני ראיתי את החייט צועד לכיוון השני. ידעתי כמה חשוב לרבנית הבגד, ולכן החשתי את צעדי על מנת להדביק את קצב הליכתי של החייט.

כשהתקרבתי וכמעט פניתי אליו, שמתי לב שאין זה האדם שאני מחפש, ורק היה נדמה לי בדמיון שזוהו החייט הודיתי לה' והסתובבתי חזרה לכיוון הבית. בדרך חזור, שוב חלפתי על פני החנות, ולהפתעתי אני רואה את החייט חוזר לחנות ופותח את הדלת. שמחתי שמחה גדולה והודיתי לה'.

שחתי לחייט: "חשבתי שסגרת מוקדם, ולא תחזור יותר, ועכשיו אני רואה שברוך ה' יצאת רק לכמה דקות." החייט השיב: "באמת סגרתי והתכוונתי לא לחזור, אך שכחתי את הפלאפון בתנות, ולכן נאלצתי לחזור רק כדי לאסוף את המכשיר ואני חייב לרוץ!!!!"

אז כבר הבנתי את גודל ההשגחה שהקב"ה עשה איתי חסדים גדולים בכך, שהתבלבתי ורצתי אחרי החייט המדומה במקום לשוב הביתה בכיוון השני, מה שגרם לי לחלוף שוב על פני החנות בדיוק כאשר החייט האמיתי חזר לחנות לאסוף פלאפון. שאני בטוח שהקב"ה כבר הכין מראש כרפואה למכה כדי שאוכל להביא בבית את הבגד ולא יהיה לה צער.

יצחק אבנר, ירושלים

הפענוח לכותב את הרבים בסיפור של השגחה פריטת מוזן לשלוח אל ר' שמה סמואל נפיקס: 15326517922 או אל: o.y.wines@gmail.com

זה (ג): אמר רבי לוי כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים שנאמר (איוב ל ד) הקוטפים מלוח עלי שיח ושרש רתמים לחמם.

כח דיבור איש ישראל

אדם כי יקריב מכם קרבן לה, מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן, תקריבו את קרבנכם

וכן נפסק להלכתא בשולחן ערוך הרב (יר"ד הל' תלמוד תורה פ"ד סעי' יא): "אסור להשיח שיחה בטלה בבית המדרש כמו שאסור בבית הכנסת, ואפילו מי שנתעטש אין אומרים לו רפואה בבית המדרש, ואפילו שלא בשעת הלימוד. ואין צריך לומר בשעת הלימוד שעשנו גדול, כמו שאמרו חכמים שמאכילין אותו גחלי רתמים" ע"כ.

וביאר, שמעומק זו הגמרא נוכל ללמוד ולהבין, שאין המדובר שמאכילין את אותו הרתמים כשיושבים מסובין בהיכל על עץ... שם בודאי אין מאכילים גחלי רתמים, אלא 'צדיקים יושבים ועטורותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. כדאיחא בפייט אקדמות: 'מהפנקין ורזו בכפי ורזיתא ורזיהון דמי לשבצא דתותא'. - אלא נוכל ללמוד מאותה 'סעודה' שבהאכלת גחלי רתמים שאין אלו יושבים בגן עדן, אלא מקומם עמוק בגיהנום ושם מאכילים אותם את הגחלי רתמים...

[א. ה. וכן איתא בש"ס פרק קמא דערין (טו): "גחלי רתמים היינו גיהנם" עיין בסוגיא שם ומפרשים על אהרן].

כמה חדשים לאחר אותה הדרשה פגש בי הגאון הגדול רבי מענדל אטיק זצ"ל, והעיד בפני שהיה לו התעוררות גדולה מזו הדרשה של שבת שובת, והדרשה של אבן רבי לוי בביאורו הנפלא במטריה לדבי לוי... עדיין מדהדת באוונני, ואינה מניחה לי לפתח פה באמצע לימוד התורה.

ויש בנותן טעם, להסמך כאן מדברי מרן החפץ חיים זצוק"ל בספרו "זכור למרים" (פרק ט) חז"ק: "צריך להיזהר בעת לימודו שלא יהיה פסיק פסיק ומעורב בדברי הבלים דמלבד שהוא עובר על מאמר חז"ל: הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים יתבייש אז מאד ממעשיו".

"ולדונגא, שאם אחד יקנה מסכת שנדפסה בנייד יפה ובאותיות נאות, אך באמצע הענינים מעורב בהם מעשיות רבות מדברי הבל בכמה וכמה מקומות בודאי ימנע מלקנותה".

"וכמו כן כאשר יקרא המלאך לפניו את המסכת שלמד בפמליא של מעלה ובמעשיות המעורבות בו, הנה מלבד העבירה יחזיקו אותו לשוטה שביזה המסכת שלו שיקרה מזהב ומפז ושעל ידה היה לאות ולהפארת, והוא עשה אותה ככלי חרס שאין חפץ בו. והוה לאו דוקא בלימוד המקרא והמשנה, אלא הוא הדין כשולמד איזה מסכת יראה שתורה המסכת יפה וברה בלא תערובת פסולה".

"ובאמת מאומת בכמה מקומות בחז"ל, שנשמחו של אדם מעידה בו בעת הדין. והיינו כי כל מעשיו של אדם וכן דיבוריו, הכל נקבע בנשמתו בתוך זכרונו. יש לך אדם שנשמחו בקבועים כל שיחא סדרי משנה וכל הש"ס, ויש לך אדם שקיבץ בחייו בתוך זכרונו כל ההבלים והפסולת והכל שמור עליו להזכירו לעת הדין. וכמאמר חז"ל (תענית ה): על הפסוק (עמוס ד, ג): 'ומגיד לאדם מה שיחף, דאפילו שיחה קלה מגידין לו לאדם בשעת הדין'. 'ועל הענין הזה רמז חז"ל את הפסוק (מכילתא ג, ה) 'משוכבת חיקך [היינו נשמתו] שמור פתחי פך', כי היא כמו הכלי הנקרא 'ארמפון', אם מתחילה הכניס בו זמירות נעימות משמיע נגדו גם כן קול יפה ונעים והכל שמחים מזה, ולהיפך אם הכניס בו קולות של יללה ובכי הכל בוכין על ידו, והוה ממש במוח של האדם. ועל כן רמז המקרא (בתהלים ג, כא) 'אוכיחך ואערכה לעיניך, כדאיחא במדרש שמאירין לו כל מעשיו בפניו'.

"וכמה צריך האדם להזדעזע, ובכרו שכל מעשיו וכל דיבוריו שדיבר מעת היותו לאיש, בין דיבורים קדושים של תורה ומצוות ומילי דברכות וכחאי גונגא ובין כל חלקי דיבור האסור אפילו שיחה קלה הכל קבוע במוחו בתוך זכרונו, והכל מצפין על ביאתו, אלו לקבל עליהן שכה, כבן שממתין על אביו הנכבד ושמה בו, ואלו ממתנין עליו לנקום ממנו. אשרי לאדם שמודו עצמו לעשות תשובה קודם שקוראין אותו לעשות חשבון" עכ"ל ה"ך.

- > < -

עד היכן מגיע 'כח דיבור איש ישראל', וכוח תפילתו ותורתו, וכל שכן תינוקות של בית רבן שבזכות הבל פיהם העולם קיים (שבת קט"ו): ואפילו דיבוריו של תינוק קטן! - נוכל ללמוד מתוך טיב מעשה נפלא שמספר לנו הוזהר הקדוש בפרשת בלק, המלמדנו את הכוח העצום של דיבורים תמימים של תינוק קטן, ניוקא המדבר דיבורי תחינה ובקשה הנובעים מלב טהור, ומחולל פלאים נשגבים בכל פמליא של מעלה, עד תחיית המתים! טובאים כל דברי הוזהר הקדוש (ח"ג רד. - רי.) בתרגום ללשון הקודש, למען ירוץ הקורא בו.

אמר רבי אלעזר, חבריאי נלך ונגמול חסד עם רבי יוסי מפקיעין שנפטר, ואין מי שישתדל בו והוא קרוב אלינו. נטו החברים מן הדרך ופנו עצמם אל פקיעין, מכיון שהגיעו לשם יצאו לקראתם כל בני העיר, ונכנסו אל תוך ביתו של רבי יוסי, רבי אלעזר והחברייא.

בן קטן היה לו לרבי יוסי, והוא אל נתן לשום אדם | הפשך בעמוד הבא <

בספה"ק תפארת שלמה למד מכאן ענין גורא ביסוד 'כח דיבור איש ישראל, וזה"ל: "אדם כי יקריב מכם וגו'. פירושו, האדם ההולך בדרכיו ואין לו שום התקרבות לה' ב"ה, יקח לו ראייה מן הבהמה שנעשית הקדש להקרבה על פי דיבורו של האדם, שאמר 'הרי זו עולה, ונעשית קודש קדשים רק על ידי דיבור, והבל פיו של האדם עליה. ואף על פי שהבהמה עצמה לא נשתנית, והיא כמו שהיתה".

"אך הדבור שמוציא האדם הוא קודש קדשים, והוא שחל על הבהמה והקדישה. - אם כן יראה האדם גודל הקדושה אשר בו, ומה עוד קל וחומר הדיבור של תורה ותפילה לפני השם יתברך".

"וזה פירושו: 'אדם כי יקריב מכם', שרוצה להתקרב לה', מן הבהמה בין מעצמו, שחל הקדושה עליה על ידי דיבור פיו. - ובזה 'תקריבו את קרבנכם', כי די לו ברוח ה' אשר בקרבך, והוא משכן לה' עכ"ל"ט.

מדברי קדשו אנו למדין, הכוח הסגולי שבמאמר פי איש ישראל קודש, לקחת בהמה גסה נמוכה ומגושמת ולהפוך אותה בבת אחת כדיבור שהוציא מפיו מקצה אל קצה, שבהקדישו נהפכה למעלה העליונה של 'קדשי קדשים'. מהאי טעמא קיימא לך, שאף שמקבלים קרבנות מן הגויים (חולין יג:) אין בכוחם להחיל את קדושת הקרבן על הבהמה, ומהניא ליה דיבוריה רק לגבי דיני ממונות שבאמירתו לגבוה הוי כמסירתו להדיוט ויצא מרשות העכ"ם. אבל כשמביאו אל הר הבית צריך הכהן להקדישו כמו פיו ולהמשיך בו את חלות קדושת הקרבן, כי מצד חלות הקדושה אין בכוח העכ"ם להמשיך בו חלות הקדש.

והיינו טעמא דהאי הלכתא, שזה הכוח שיש כדיבור להפוך בהמה גסה לקדשי קדשים נתון אך ורק ביד ישראל קדושים בלבד, ולא ביד העכ"ם כלל. כמו שפתח הכתוב את חומש הקרבנות דגן (פסוק ב): "דבר אל בני ישראל כל אדם כי יקריב מכם", כי זה מכוונות סגוליים של עם סגולה. וכמו שפסק רבינו יונה ז"ל בשערי תשובה (שער ג ס"ו רכט) שפיו של איש ישראל קדוש בקדושתו כלי שרת, עיין שם היטב, ובהקדמת שב שמעתא. ומכאן נלמד להעריך ולהבין מאוד את 'כח דיבור איש ישראל' שמהולל פלאות בגשמיות וברוחניות לטוב ולמוטב, ונזכה לדבר תמיד אך טוב לה' ולישראל, אמן.

- > < -

מוספר על אחד הצדיקים שבהזדמנות אחת הגיחו לפניו מכשיר טייפ [טייפקורד] והשמיעו לו מתוך 'סרט הקלטה' חלק קטן מדרשה שהוא עצמו דיבר ודרש ברבים.

הרב הצדיק התפעל מאוד לשמוע את קולו ואת דיבוריו בוקעים ועולים מתוככי המכשיר, אך לאחר קטע קצר ששמעו אחזינו צנח לפתע והתעלף במקום. בהלה גדולה נעשתה והגבאים המסורים קפצו מהרה לקראתו, השיבו את נפשם עם מים צוננים עד ששב רוחו אליו.

לאחר שהתאושש והתחזק שאלוהו ממה סערה נפשו כל כך בפתע פתאום הסביר להם הצדיק שנרד מאוד לראות דוגמא מוחשית כמו עיניו, עד כמה כל מילה שהאדם מוציא מפיו נשמרת ונשמעת! ועד היכן מגיע 'כח דיבור איש ישראל'.

הלוטם שנינו (אבות ב א): 'דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת', כאן בעולם הזה יכול אדם להתנגד בדברים שאין ברצונו שיקליטוהו, ויכול לבחור מה כן להקליט ומה שלא להקליט. וכן בתצלומי התמונות יכול להתנגד בצורות [פזות] מסוימות שאין ברצונו שיצלמוהו. - אבל 'למעלה ממך' כל העת ממש 'עין רואה ואוזן שומעת', שם למעלה מכשירי ההקלטה והמעלמות מתקלקות כל העת בין אם רוצים ובין אם לא כל מילה נקלטת וכל תנועה נרשמת, 'וכל מעשיך בספר נכתבים'.

ואכן לאחר מאה ועשרים רואה האדם תיכף לאחר פטירתו לנגד עיניו כמו "מצננ" חיה, של כל ימי חייו עלי אדמות, את כל פעלו ואת כל עשיותיו, כל דיבוריו וכל מחשבותיו, דבר קטן ודבר גדול. כדאיחא בפ"ק דתענית (יא): "בשעת פטירתו של אדם לבית עולמו כל מעשיו נפרטין לפניו, ואומרים לו כך וכך עשית במקום פלוני ביום פלוני, והוא אומר הן, ואומרים לו חתום והחתם שנאמר (איוב לו ז) 'כיד כל אדם יחתום'. ולא עוד אלא שמצדיק עליו את הדין, ואומר להם יפה דנתונן לקיים מה שנאמר (תהלים נא ו) 'למען תצדק בדברך'. [כאשר ידוע מה שסיפרו בזה הרבה אנשים שעברו תהליך הנקרא 'מוות קליני', כמוזכר בש"ס (פסחים ג. וברש"י): "חלש ואיתנגיד, גוע ופרחה רוח" ע"ש. שראו בפתאום את כל ימי חייהם לפניהם בפרטי פרטים עם כל מה שחשבו והרגישו בכל פעולה].

- > < -

ל"ק אמרו"ר הגה"ר רבי לוי הכהן זצוק"ל בעל "מעדני השולחן", אמר פעם בדרשה לשבת שובה בבית המדרש הגדול "תורה ויראה" דפה עיר"ק ירושלים ת"י, באשר דרשו חכמינו ז"ל בפ"ק דתענית (יב): ובפ"ק דעבודה

ה'אלה חזרה - די' נאמט פון פסח כולנו עם התענוג ד'הנה

פסח ליל הסדר עם טיב הכונות וטיב השישי

מטא ומפיש
דביו חוב ותישיש
מטפה כדורה
המבא הולמדי בו
לחבנה כבירה
ודיחה מביט הבונה

השנות והקדוקים
קשיות ותינונים
כדיבי חוב ותישיש

מראה מקומות
קד רביי חוב ותישיש
ומקומות על הבאר

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
המבנה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן | 02-6194114

זה אל זה" ע"כ.
באה התורה הקדושה ללמדנו בזה
שאפילו כביכול משה רבינו ע"ה
רעיא מהימנא שהכתוב מעיד בו
(במדבר יב ז): "בכל ביתי נאמן
הוא פה אל פה אדבר בו וגו'
ושהוא "עניו מאד מכל האדם
אשר על פני האדמה" (שם ג). -
אף על פי כן גם הוא נצרך להקדים
לו 'קריאה של חיבה! ולקרב
אותו בדיבורים הקרובים לליבו
ומרוממים אותו להתעלות מתוך
'קריאה של חיבה.

כמה לימוד מוסר נוקב עלינו
להחזיר מכאן לליבנו ולמותנו,
בקל וחומר בן בנו של קל וחומר,
אם הקב"ה בכבודו ובעצמו נצרך
לקרוא כביכול אל משה העניו
הגדול בקריאה של חיבה לקרבו
ולעודדו, כדי שיוכל להתקרב
לשכינה. - כל שכן וכל שכן
באנשים פשוטים כערבנו, ובפרט
בזמננו כיום דור עני של עקבתא דמשיחא שמחמת קושי
הגלות וחבלין דמעיין נחלשו הנפשות כמה זקוקים הם ישראל
קדושים וצמאים לדברי ריבוי ופיוס שיש בהם חיזוק ועידוד,
לקרב את הדברים לליבותיהם בדברים השייכים לכל אחד לפי
נפשו וקרובים אל ליבו, כד"א (משלי ג יז) "דרכיה דרכי נעם
וקל גתבותיה שלום".

ואסיים נא בטיב מעשה נאה המסופר במדרש רבה ריש פרשת
בהר (ויקרא' לג א).
אמר לו רבן שמעון בן גמליאל לטבי עבדו, צא וקנה לי ציד טוב
מן השוק. יצא העבד הנאמן [עיין חידושי הרשב"א פרק היה
קורא (ברכות טז: שלהי ד"ה וכשמת) עיין שם] וקנה לו לרבן
גמליאל לשון.
לאחר מכן אמר לו, צא וקנה לי ציד רע מן השוק, יצא שוב העבד
הנאמן וקנה לו לרבן גמליאל רבו לשון.
שאלו רבן גמליאל, מה זה? שכשאתי מבקש ממך 'ציד טוב' אתה
קונה לי לשון, וכשאתי מבקש ממך 'ציד רע' שוב קונה לי אתה
לשון?
ענה טבי עבדו בחכמה לפני רבן, אכן זו הלשון היא הדבר הטוב
ביותר, וגם הדבר הרע ביותר! - כאשר מדברים בלשון טובה יפה
ונקיה, הרי זהו הדבר הטוב ביותר, אך כאשר מדברים בלשון רעה
קלוקלת ומטננה, הרי זהו הדבר הרע ביותר!
ובחמש המדרש שם מסופר, שפעם אחת ערך רבי הקדוש
'סעודה' לפני תלמידיו הקדושים והגיש לפניהם לשונות רכים
ולשונות קשים התחילו התלמידים בוררים את הלשונות הרכים
והטעמים ומניחים הצידה את הלשונות הקשים.
אמר להם רבי הקדוש, דעו והתבוננו מה אתם עושים כאן, כשם
שאתם בוררים את הרכים ומניחים את הקשים, כך יהיה לשונכם
רך איש לרעהו.

בעמדנו כה, בהאי שבתא קדישא לקראת 'חג הפסח' הממשמש
ובא לקראתנו שלום נודע מ"ש בספרים הקדושים שהוא עת
תיקון הדיבור, מלשון 'פה - סח' שרוב מצוות התג נעשים בפה
'מגיד' בפה את סיפור יציאת מצרים 'והגדת לבנך', וכל האכילות
הם בפה, וכן מצות הלל ורוב מצוות החג.
זו היא עת הכושר לפנינו להעריך אל נכון ולהבין היטב את
'כח דיבור איש ישראל, כדי שנוכל לפעול בו את כל הטובה
והברכה הגדולה השופעת בימים המבורכים הללו, אמן ואמן.

ולא כלום הכל נשאר כבתחילה ולא שינו את דרכם לטובה! -
התייפה האיש בפני הרב הישיש.
תנוח דעתך, הרגיעו החפץ חיים פעלת רבות ונצורות! הרי
שעתיים שלמות ישבו ציבור גדול, ולא דיברו אף דיבור לשון
הרע אחד! וכי קטנה היא בעיניך זכות גדולה שכזו?
מאיך, אספרה נא טיב מעשה הפוך, וכמוכן הכל לפי העת והענין,
תן להכם ויחכם עוד.

אחד מטובי הדרשנים שבידו של קראת דשופריא, נואם בחסד
עליו, נקרא לשאת את דברו בעיר חיפה של לפני עשרות בשנים
[כשהיתה נקראת 'חיפה האדומה...]. הוא נשא נאום חוצב להבות
בענין הקנאות והארץ בדרשתו על חובת הקנאות של איש
ישראל.
בעלותו אחר כך בחזרה לירושלים נכנס למעון קדשו של מרן
הגרי"ז הלוי זצוק"ל מברסק, וסיפר לפניו בהנאה גדולה אודות
הדרשה שנשא ברמה שם בחיפה, ועל תוכן הדברים שדיבר
בניהם בענין הקנאות.
אמר לו הברסקער רב, דע לך, שדבריא לך הועילו כלום ודרשתך
לא פעלה מאומה! שם בחיפה היית צריך לעורר על התחזקות
בתורה וביראה, על חיזוק בדקי הטהרה והקדושה, ושאר חובות
היהדות. דיבורך אודות הקנאות שם בחיפה אינם מועילים להם,
תושבי חיפה (של הימים ההם) אינם שייכים לזה כלל, זה לא
שיחם זה לא שיגם! על 'קנאות' ניתן לדבר כאן בעיר הקדוש
ירושלים וכדומה, אבל לא שם... הדרשה צריכה להיות תואמת
לפי אופי המקום ויושבו.

והוסיף להסביר לו במתק לשון קדש, לכל יהודי עלינו להגיש את
מה שאהוב עליו וקשור אליו, ואת מה ששייך לו לפי נפשו ולפי
עניינו. אי אפשר לדרוש מן הסנדלר' לתקן את הארון... כשם
שיא אפשר לדרוש מן ה'גנר' לתקן את הנעל... או מן החשמלאי
לתפור את הבגדים... וכמוכן שהתלמיד חכם לא יידע ולא יוכל
לתקן רכב שהתפוצץ באמצע הכביש... כל אחד ודרגתו, כל איש
ומקצועו.

לפיכך בבואנו לדבר לפני ישראל, הן ברבים והן ביחוד, יש
להתאים את תוכן הדברים לפי השומעים כדי שיהיו ערוכים
ומתוקנים כשולחן הערוך לפני האדם ומוכן לאכול, ובכך יכנסו
הדברים אל הלב פנימה.
והלא על כך מלמדנו הכתוב בפתח פרשתנו (א א): "ויקרא אל
משה ועלך ה' אלי, מאוהל מועד לאמר". פירש רש"י: "לכל
דברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה, לשון חיבה,
לשון שמלאכי השרת משתמשים בו, שנאמר (ישעיה ג ג) 'וקרא

לגשת אל מיטת אביו לאחר
שמת, אלא הוא לבדו היה עומד
ובוכה עליו, פיו על פיו!
פתח התינוק ואמר, ריבוננו של
עולם כתוב בתורה (דברים
כב ו) 'כי יקרא קן צפור לפניך,
שלה תשלח את האם ואת
הבנים תיקח לך'. והיה התינוק
נועה ובוכה ואמר: ריבוננו של
עולם קיים מצוה זו שבתורה,
שני בנים אנתנו אני ואחותי
הקטנה, היה לך לקחת אותנו
ולקיים דבר זה שבתורה. ואם
תאמר שבתורה כתוב 'אם ולא
'אב, הרי כאן הכל אב ואם, כי
אימנו כבר מתה ולקחת אותה
מעל הבנים ועכשיו אבינו שהיה
מגן עלינו לקחת גם אותו מעל
הבנים, איה הוא דין התורה?
בכו רבי אלעזר והתבריא לקול
בכיותו של התינוק, יד עמוד

אש מן השמים והפסיק בין
הקהל שנאסף ובין התינוק. אמר רבי אלעזר: או שהקב"ה רוצה
לעשות כאן נס, או שרוצה ששום אחד לא ישתדל בו ברבי יוסי,
אבל דיבוריו ודמעותיו של התינוק איני יכול לסבול.
תוך שישב, שמעו קול אחד שאמר: אשריך רבי יוסי שדברי
הגדי הקטן ודמעותיו עלו לפני כסא הכבוד, ודנו דינך, ושלוש
עשרה בני אדם הוזמן הקב"ה למלאך המות תחתך, והוסיפו לך
עשרים ושתיים שנים עד שתלמד תורה לזה הגדי השלם והחביב
לפני הקב"ה.

אמר רבי אלעזר והתבריא, ולא נתנו לשום אדם להיות בתוך
הבית ומיד עלה עמוד האש, ורבי יוסי פתח עיניו, והתינוק היה
עדיין דבוק פיו על פיו.
אמר רבי אלעזר, אשרי חלקינו שראינו תחיית המתים עין בעין.
קרבו אלי, והתינוק היה יושן כמו שהיה גוע מן העולם אמרו:
אשריך רבי יוסי וברוך ה' שעשה לך נס על ידי עייתו ובכיותו
של בנה, לקחו את התינוק ונשקו אותו ובכו עימו מרוב שמחה.
והוציאו אותו לבית אחר ולא הדיעו לו מיד, אלא לאחר כך.
ישבו שלשה ימים וחדשו עם רבי יוסי כמה חידושים בתורה,
ואמר רבי יוסי שש"ס דמעות ששפך בני, נכנסו לפני הקב"ה
בחדש, ובשעה שפתח בני עם הפסוק 'כי יקרא קן צפור' נזדעזעו
שלוש מאות אלף ספסלים שבמתיבתא דרביקעא וכולם עמדו
לפני הקב"ה וביקשו עלי החמים ונתנו ערבותם עליו, ונתמלא
הקב"ה רחמים עליו, וצוה למלאך המות שיהזור אחר עשרים
ושתיים שנים ובשיל שאתם צדיקי אמת, עשה הקב"ה נס
לעיניכם.

אמר לו רבי אלעזר לרבי יוסי: בן כמה הוא הילד? אמר להם אל
תשאלו זאת, כי עדיין אינו בן חמש שנים. אמר לו רבי אלעזר,
חס ושלום בעני טובה אני מסתכל עליך, ע"כ.
ללמדך עוצם 'כח דיבור איש ישראל, וכל שכן של תינוקות של
בית רבן, וכל שכן בתפלותיהם ובבכיותיהם ודמעותיהם. שכשם
שהם ביטלו את גזירת המן בשעתך, כן ביטל תינוק קטן זה בן
חמש שנים בלבד הגזירה על אביו, וזכה לתחיית המתים! [מתוך
דרשת התעודות במקרת רבי יוסי דפקיעין].

לפני רבן של ישראל, הכתן הגדול שדעתו יפה, מרן "החפץ חיים"
זצוק"ל, נכנס רב אחד בעל דרוש, שנתבקש להגיע אל עיר אחת
ולשאת את נאומו, כדי לעורר את הציבור בענין מסוים הנצרך
תיקון.
דרשתו דרשה ארוכה לפני הקהל כשעתיים רצופות, ולא הועלתו

מוקד הזמנות ספרים • של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א קו הזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

לתגובות והערות: שגיא 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 18:30

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 19:44

ר"ת: 20:23

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 693 11.4.2025 - יג' ניסן תשפ"ה

וְיָקָרְאָה לְבָנֵיהֶם וְלְבָנוֹתֵיהֶם

פְּרִשְׁתָּה - וַיִּקְרָא

יְקָרִיב אֶתְּו לְרַצְנֹו (א,ג)

אמר רבי אסיא: למה מתחילים התינוקות של בית רבן ללמוד בספר ויקרא? מפני שכל הקרבנות כתובים בו, ומפני שהם טהורים עד עכשיו ואינם יודעים מהו טעם חטא ועוון, לפיכך אמר הקב"ה שיהיו מתחילין תחילה בסדר הקרבנות - "יבואו טהורים ויתעסקו במעשה טהורים, לפיכך אני מעלה עליהם כאלו הם עומדים ומקריבים לפני הקרבנות", והודיעך, שאעפ"י שחרב ביהמ"ק ואין קרבן נוהג, אילולי התינוקות שקורין בסדר הקרבנות לא היה העולם עומד!!! (תנחומא צו סי' יד)

על טהרת הנפש של ילדי ישראל יעיד המעשה המצמרר הבא שהתרחש לפני כשמונים שנה. בבית קטן ומט ליפול בשולי וויליאמסבורג שבניו יורק, התגוררה אלמנה יהודיה עם בנה הצעיר. לאלמנה זו לא היו האמצעים לשלוח את בנה ל'תלמוד תורה' ששכן אז רק בקצה השני של השכונה, מרחק כעשרים דקות נסיעה. כך שהילד גדל והתחנך במוסדות נוכריים, נשמה אבודה בין המוני גויים אמריקאים.

רק בשעות אחר הצהריים, לימדה אותו אמו מעט תפילות ומנהגי יהודים, אך יותר מכך לא ידע דבר...בהגיעו לגיל 12 שמע הילד כי יש מוסדות חינוך לתפארת בהם ילדים יהודים עוסקים בתורה, ואלה ממוקמים בקצה השני של השכונה. בכל לבו שאף להצטרף לילדים העוסקים בתורה בחדווה בשנות ילדותם, אך היה ברור לו שהדבר אינו אפשרי. לאמו אין פרוטה לפרטה, הנסיעה עולה הון רב - יחסית למושגיה, והימים ימי שיא החורף, ואפילו מעיל אין לו...

ובכל זאת, גחלת הרצון הפנימי בערה בו, לא נתנה לשאיפתו להידחק. הוא החל לדבר על לב אמו כי תסכים לתת לו ללכת רגלית אל המקום בו יזכה לעסוק בתורה, וכמובן שהיא לא מיהרה להשתכנע... איך יסתדר בקור הנורא בלי פרוטה בכיס, איך ישרוד ימים ארוכים בסביבה קרה ומנוכרת?! אך אש הרצון שבערה בעיניו של הילד, סופה שהתלקחה גם בליבה של אמו. היא נענתה לתחנוניו, ואיפשרה לו לצאת לדרך הארוכה, בואכה ה'חיידר' בו עוסקים בתורה.

שלג זלעפות יורד על הארץ, ילד קטן כבן 12 מהדס לו בין הקרחונים, יוצא לדרך שאורכה למעלה משעתיים הליכה! הקור מכה, הרוחות נושבות בעוז, השלג אינו פוסק, ורק ילד יהודי אחד ממשיך לצעוד בעוז ובגאון. גחלת הרצון שבו כבר התלקחה והפכה ללהבת ענק, שהמיסה את השלג וחיממה את לבו לכל אורך הדרך.

'אני רוצה ללמוד תורה, רוצה להכיר את התורה!' – שב ואמר לעצמו פעם אחר פעם, מזרז את צעדיו... קרוב לשעתיים וחצי הלך הילד, חוצה את וויליאמסבורג מן הקצה אל הקצה. הסוודר שעליו כבר רטוב, עצמותיו רועדות מקור, שיניו נוקשות זו לזו, אך מבטו נחוש, רצונו כנה, בוער מבפנים. הוא מגיע לבניין הת"ת, וחיש מהר ניגש לחדר המנהל, נוקש בדלת בעדינות ובנימוס, וכשזו נפתחת – הוא ממהר להיכנס.

"שלום, אני רוצה ללמוד תורה!" – צפצף הילד לעברו בפנים קורנות, "עשיתי דרך ארוכה, שעתיים וחצי, כדי ללמוד תורה!" – קורא הילד באומץ ובעוצמה, לנוכח עיני המנהל הנפערות בתדהמה. מימיו לא הגיע אליו ילד בצורה כזו, מעולם לא נתקל בילד גלמוד שהגיע לבד, מבקש לזכות בתורה...

המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות סדר: "לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אוהו בלימודיך? על מה אפשר לבחון אותך כרגע?" – שאל מבולבל. אך הילד, מבולבל עוד יותר, רק משך בכתפיו ואמר "איני יודע... איני יודע דבר, איני יכול להיבחן על כלום.

אולי קצת על סידור, "סידור?!?!?" – תמה המנהל לעומתו, רק עכשיו הבין עם מי יש לו עסק... "ראה נא, ידידי הצעיר, סידור לומדים רק בכיתת הזאטוטים ממש, ואתה כבר ערב בר מצוה. לא נראה לי שהדבר מתאים עבורך!" – פסק המנהל, ובכך חשב שתם העיסוק בילד המוזר משהו שנקלע לפניו בעיצומו של יום...

אך כוח הרצון של הילד, היה חזק מכל תמיהה של המנהל. "אין דבר!" – פסק הילד בן ה-12 – "איני מרגיש כל פחיתות כבוד להיכנס לכיתת הזאטוטים. הרצון להצטרף ללומדי התורה בוער בי, ואם הצעד הראשון ייעשה בכיתה נמוכה - אשריי וטוב לי, אשמח להיכנס לכיתה הזו!". מהר מאוד הבין המנהל כי אין לו ברירה, הרצון של הילד הזה חזק מכל קושי. הוא נאלץ למצוא תירוץ אחר, ואמר לילד: "ראה נא, בוא עמי לכיתת הזאטוטים, ותיווכח בעיניך שאין שם מקום.

הייתי מכניס אותך לכיתה הזו, אך אין בה כל בדל מקום!" – אמר כמתנצל, וניגש עם הילד לכיתה, מוכיח לו כי הכיתה צפופה עד אפס מקום... עכשיו כבר הרהר המנהל כי הסאגה הסתיימה, אך למעשה רק אז היא החלה...

הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות, הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה, אך הבין כי המנהל מסרב לשתף עמו פעולה, למרות רצונו הכנה. בהבזק של רגע עלה בו רעיון, ומעומק לבו השואף והכוסף להצטרף ללומדי התורה פנה למנהל ואמר: "הבנת י שאין מקום, ואני כבר שב לביתי.

רק אבקש שהמנהל ירשום לי אישור על פרטי כל הסיפור הזה, כי הייתי כאן, ביקשתי להצטרף ללומדי התורה, הייתי מוכן אפילו להיכנס לכיתת הזאטוטים, עשיתי הכל כדי להגשים את שאיפתי, אך לבסוף – אין לי מקום... המנהל נעמד על עומדו, המום מהבקשה. "ואישור כזה למה לך?" – שאל את הילד האמיץ.

ללא מורא, נענה הילד ואמר: "ראה נא. אני יתום, ולבטח ביום שאעלה לבית דין של מעלה, ישאלני אבי למה לא עסקתי בתורה, למה לא עשיתי הכל לזכות בתורה. אם אענה לו שרציתי, שהתמסרתי, שהתאמצתי, שצעדתי יותר משעתיים ברגל בקור מקפיא, שהסכמות להתבזות ולהיכנס לכיתה נמוכה, שהתחננתי על חיי התורה שלי בפני המנהל - הוא יתקשה להאמין שהיה מנהל כזה שלא נתן לי יד, שלא הושיט לי כתף.

לכן אני צריך אישור בכתב, למען יהיה לי במה להוכיח לאבי ז"ל כי אמת דיברתי: שאפתי, רציתי, נכספתי, ניסיתי, התאמצתי ועשיתי הכל - ולמרות זאת נותרתי מחוץ למשפחת לומדי התורה!" - אמר הילד כשעיניו זולגות דמעות חרישיות, עדינות, אצילות...

כשמוע המנהל את הדברים, נחרד. הוא הבין את המשמעות העמוקה של סירובו, הבין עד כמה גדול כוח הרצון של הילד הניצב לפניו. על אתר מצא המנהל את הדרך להכניס את הילד לכיתה הזאת, שם החל הילד מאל"ף בי"ת, פשוטו כמשמעו...

במשך כמה שנים שהה הילד באותה הכיתה, גם כשכבר הפך לבחור בר מצוה. כשרונותיו היו חלשים מהממוצע, הוא לא הצטיין בהבנה יתירה, הקשיים עימם גדל נתנו בו את אותותיהם, אבל הוא לא התייאש והמשיך להתמסר לחלומו האחד והיחיד - לעסוק בתורה... ולימים, כך העיד הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א שסיפר את הסיפור, הפך אותו ילד לתלמיד חכם גדול, מרביץ תורה לרבים ומוסר שיעורים הנשמעים בשקיקה.

כל זאת - לא כי גדל בבית כזה, לא כי היה בן להורים כאלה, לא כי היה בעל כשרונות דגולים וגם לא כי למד במוסדות הטובים ביותר... כל זאת רק בזכות כוח אחד שבער בו - כוח הרצון. הכוח שהניע אותו ללכת שעתיים וחצי בקור מקפיא, להתעקש עם המנהל, להילחם בהחלטתו שלא לאפשר לו להיכנס לכיתה. וכשכוח הרצון כה חזק - הוא מנצח. (מתוך 'אור דוד' - הרב אשר קובלסקי)

וְשָׁע אֲתוּ בְכַנְפֵי לֹא יִבְדִּיל (א,יז)

'בכנפיו', עם כנפיו, אינו צריך למרוט כנפי נוצתו. (רש"י) כתוב במדרש (ויק"ר ג' - ה') אמר רבי יוחנן, כשהכהו מריח את ריח הכנפיים הנשרפות באש, נפשו קצה עליו בגלל הריח הרע. מדוע, אם כן מצווה הכתוב 'וְהִקְטִיר אֹתוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַ', ולא מתיר לכהן לחתוך את הכנפיים ולמרוט את הנוצות? מבאר המדרש, אם היו מורטים לעוף את כל הנוצות, הוא היה נראה קטן, והעני היה מתבייש בקורבנו הצמוק והדל. חסה התורה על כבוד העני ואמרה שעדיף שיתפשטו ריחות לא נעימים של נוצות נשרפות, מאשר לבייש את העני. (מדרשן ביתך')

סֵלֶת יְהִי קָרְבָּנוּ (ב,א)

אין מנחה פחותה מעשרון. (רש"י) "ואל אלוקינו כי ירבה לסלוח" זו עשירית האיפה, שוויתר הקב"ה על שלו (מד"ר ג' - ג') על איזה וויתור מדובר כאן? מסביר רבי יהונתן אייבשיץ ב"אהבת יהונתן" (פרשת אמור): אדם שעובר עבירות הוא פוגם בגופו ובנפשו, וכדי לכפר על הפגם מביא האדם קרבן שיש בו גם צד גשמי וגם צד רוחני. כל זה בקרבן הבא מהחזי, אבל בקרבן "מנחה", אין בו "נפש" בכלל, וא"כ איך תחול הכפרה? זהו שאומר המדרש ש"ויתר" הקב"ה משלו לעני, ולכן גם במנחה שמביא העני, מכפר על הפגם שחטא בנפשו.

ביאור נוסף כותב רבי יהונתן אייבשיץ, מהו אותו ויתור, בקרבן עולה היה נשרף כולו חוץ מהעור שהיה מחולק לכהנים, ובקרבן מנחה שייריה נאכלים, ולמה? כדי שהכהנים יסכימו להתעסק בקרבן, ובמנחה אם לא היו מקבלים כלום, לא היו מתעסקים בה, ולכן שייריה נאכלים. וזהו שאמר המדרש "ויתר הקב"ה משלו", שמן הדין ראוי היה שגם מנחת העולה היתה כליל לה' ככל קרבנות העולה, אלא שוויתר כביכול הקב"ה משלו לכהנים ושייריה נאכלים.

יְקָרִיב אֹתוֹ לְרִצּוֹנוֹ (א,ג)

דבר מוזר קורה מדי שנה בערבי פסחים, כולם מזכירים לעצמם שאבק זה לא חמץ וילדים הם לא קרבן פסח, ובכל זאת, כולם מנקים הרבה מעבר למה שההלכה דורשת, ובוודאי שאין הכוונה רק לניקיון שנתי, כי הרי זה יכולנו לעשות בכל זמן אחר, ולא דווקא בערב פסח,

ובוודאי לא היינו מבליים כ"כ הרבה ימים כדי לנקות את הבית מכל ספק של פירור חמץ, אז מה באמת הולך כאן? אנחנו רוצים לנקות או מנקים בעל כורחנו? התורה אומרת 'אם עולה קרבנו.. אל פתח אוהל מועד יקריב אותו לרצונו',

ורש"י הק' מפרש 'יקריב אותו- מלמד שכופין אותו, יכול בעל כרחו, תלמוד לומר 'לרצונו', הא כיצד? כופין אותו עד שיאמר רוצה אני', והדברים והדברים תמוהים איך יתכן שאנחנו מייחסים חשיבות לאמירתו 'רוצה אני' אחרי שכופין אותו? יכול להיות שה'רוצה אני' זה רק כדי שנעזוב אותו לנפשו ולא בגלל שהוא באמת רוצה?

הלכה דומה יש במסכת גיטין, שאדם הצריך לגרש את אשתו ואינו רוצה 'כופין אותו עד שיאמר רוצה אני', והגט כשר, וההסבר הוא, שיהודי במקורו הוא טוב, ורוצה לעשות רצון בוראו, ורק היצר הוא המעכב בעדו, ולכן כופין את היצר לעשות רצון ד', וכשהוא אומר 'רוצה אני', אז הוא מגלה את רצונו האמיתי.

חז"ל אומרים 'מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה', אבל זה רק אצל ישראל, ואילו אצל אומות העולם זה הפוך 'מחשבה רעה מצרפה הקב"ה למעשה, וזה משום שאצל ישראל הרצון האמיתי שלו זה טוב, ורק היצר הוא הגורם למחשבות רעות, לכן אין מצרפים מחשבה רעה, אבל אצל הגויים המחשבות הרעות זה האמת שלהם ולכן כבר מצרפים אותם למעשה.

ולכן גם אם ח"ו עולים אצל יהודי מחשבות קשות עליו לזכור שאין אלו מחשבותי מחשבותיו שלו, אלא של היצר הרע, וגם כשאנחנו מנקים לפסח מעבר למה שחייבים, כי אנחנו באמת רוצים להדר, ואולי היצר הרע מתערב לפעמים ומשכנע אותנו שאנחנו לא רוצים, אבל באמת זהו הרצון שלנו, ואנחנו גם עתידים לקבל שכר על כל פירור וכל גרגיר אבק שניקינו (ע"פ טיב התורה-ויקרא)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. עדן שירה בת גילה. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשויילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

מאוצרות הפרשה

אדם כי יקריב מכן קרבן לה' (א, ב)

מובא בספר "לחם לפי הטף", כי הפסוק הזה מלמדנו שרק אדם כשר להקרבת קרבנות, אבל ברואים אחרים, כמלאכים, אינם כשרים להקרבה. ועל פי זה מיישב את שאלתו של בעל העקדה – למה דוק אליהו הנביא נשאר חי ולא מת? אם מכיון שהיה קדוש, הרי גם משה רבנו היה קדוש, ואם מכיון שהיה נביא, הלא משה רבנו היה אבי הנביאים, אם כן למה דוק אליהו הנביא נשאר חי?

והנה מובא בספר "מדבר קדמות" לחיד"א בשם המדרש, שמאז החורבן ועד היום, ממשיך אליהו הנביא להקריב כל יום שני תמידים – קרבן אחד בבקר וקרבן אחד בין הערבים. וזה לשונו שם: "אליהו זכור לטוב מקריב תמידין בבית המקדש אף שהוא שמש, שהרי בקדושתו הוא עומד, ואפשר שנגזרו לו קופות מתורמות הלשכה כדי שיהיו באים משל ציבור, ואינו רחוק שאבות העולם עומדים עליו למעמד, והימן ואסף וידותון משוררים. ומעורות הקרבנות עושה מגילות, וכותב זכויות ישראל". ואומר בעל ה"לחם לפי הטף", כי לפי דברי המדרש הללו אין כל קושי, אליהו חייב להשאיר אדם חי, כי מאחר ואליהו הנביא מקריב קרבנות, הוא חייב להיות אדם, שכן מלאך אינו מקריב קרבנות. (לאור הנה)

ואם מן העוף עלה קרבנו לה' (א, יד)

כותב רש"י שלמרות שאצל הבהמות יש דין שבהמה בעלת מום פסולה להקרבה, הרי שבעופות מותר להקריב גם עוף עם מום. וכאן הבן שואל: מה נשתנה? מדוע באמת לגבי בהמה אסרה תורה להקריב בהמה עם מום, ובעוף התירה התורה את הדבר, הלא דבר הוא! ביאור נפלא על כך אמר הגה"ק רבי אברהם פלאגי זי"ע: אם אנו רואים בהמה בעלת מום, פצועה להקרבה, בדרך כלל הגרום לכך היא קטטה ותגרה שפרצה בעדר הבהמות, השור נגח את הפרה או הפרה נגחה את השור, עד שהם נחבלו. ומאחר והמחלוקות והמריבות שנואים לפני ה'; לפיכך אין להקריב בהמה עם מום.

מה שאין כן אצל העופות, היונים והתורים, בדרך כלל הם חיים ביניהם בשלום ובשלחה ללא מריבות והתקוטטויות, כך שאם מוצאים מום בעוף בדרך כלל מדובר במום מולד וכדו' שנוצר בידי שמים, לכן העוף כשר להקרבה גם כשהוא בעל מום. (תורה שבכתב)

ונפש כי תקריב קרבן מנחה (ב, א)

סח הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי שליט"א: מרן רה"י הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל כשלימד בישיבה קטנה פוניבו' בתחילת חומש ויקרא, במנחת עני – מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו, עשה כעין הצגה שלימה... בא בן אדם עני לבית המקדש, כל היום באו אנשים עם קרבנות גדולים יותר וגדולים פחות, אבל לעני אין כסף לקרבן, הוא מביא "מנחה" ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה', ואיך הוא מרגיש?... מסכן, מתבייש... כולם מביאים פרים, אילים, ומה אני מביא? מנחה!?!... הוא מנסה להסתיר, הוא מחביא את זה תחת בגדו ומחכה שהציבור ילכו... בערך בצהריים כל הגבירים הולכים לאכול... ואז נהיה קצת שקט, הוא הולך מהר אל הכהן בבקשה תקריב לי את הקרבן הזה... (הוא מופחד שיבוא איזה גביר שסיים לאכול...) והקב"ה קורא לכל פמליא של מעלה --- בואו תראו! והם אומרים רבונו של עולם, מה יש לראות פה,

כולם הביאו פרים אילים וכבשים, מה קרה עכשיו... אומר להם הקב"ה – הם הביאו פרים – נכון. אבל הוא מקריב את עצמו! ונפש כי תקריב. "אמר הקב"ה מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו!" הוא נתן מה"פת לחם" שלו...

הקב"ה כביכול לא מתרגש מהדברים הגדולים, חסר לו משהו!?!... לה' הארץ ומלוואה הכל שלו – ה' מביט על הדברים הבאים מהלב, מהמסירות, מהאהבה אליו ית'. (ארחות חיים)

וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלקיך מעל מנחתך עלכל קרבנך תקריב מלח (ב, יג)

וכתב רש"י, שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית, שהובטחו המים התחתונים ליקרב במזבח במלח, וניסוך המים בחג.

ויש להקשות, שהרי סוף סוף המים התחתונים הפסידו קירוב לשכינה, שהמים העליונים נמצאים כל הזמן קרוב לשכינה, והמים התחתונים נמצאים למטה אלא שמתקיים בהם מצוה.

וכתב באילת השחר, ועל כרחק דאע"פ שהקירוב לשכינה הוא עונג גדול, מכל מקום עונג ממעשה מצוה הנעשה על ידי בעל בחירה שוקל יותר, ולכן נתפייסו בפיצוי הזה שיקיימו בהם מצוה, והיינו שקיום מצוה הוא עונג גדול יותר מלהיות בקירוב לשכינה.

ומוסיף שם עוד, שהרי המים העליונים נמצאים תמיד קרוב לשכינה מבריאת העולם ועד עתה, והרי המים התחתונים מתקיים בהם מצוות רק כשבית המקדש היה קיים, שזה היה בבית ראשון ת"י שנה, ובבית שני ת"כ שנה, וזה זמן קצר יחסית לכל אלפי שנות קיום העולם, וא"כ איך זה שווה לכל הזמן שהמים העליונים נמצאים קרוב לשכינה, ומבואר מזה, שהעונג שבעל בחירה יקיים בהם מצוות אפי' שזה יהיה רק קצת זמן, זה שקול יותר ממה שהרוויחו המים העליונים.

ועוד מוסיף שם, שהרי את המצוה במים ובמלח מתקיים על ידי אנשים, שהם בריאה קטנה לעומת המלאכים הממונים על המים העליונים, שהם השורש הרוחני שלהם, והם בעלי השגה הרבה יותר מאדם, ועם כל זה פעולה של מצוה שנעשית על ידי האדם יש לה חשיבות עצומה, יש לה משקל עצום כנגד כל זה.

ויש להתעורר מזה ולהתחזק, להעריך את המעשי מצוות שאנו עושים, שיהיה יותר בחשק וברוממות, שעי"ז יהיה ערך גבוה יותר לכל מעשי המצוות. (הרה"ג יהודה אריה דינר שליט"א, דברי השירה)

ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דבר... ונודעה החטאת אשר חטאו עליה (ד, יג-יד)

מדוע דווקא כאן בפרשת העלם דבר, כתוב הלשון ונודעה החטאת, דמשמע שנודע להם מעצמם, ואילו בשאר מקומות (נשיא, חטאת יחיד) הלשון או הודע אליו חטאתו (ד, כג, כה) דמשמע גם כשנודע ע"י אחרים? וכתב רבינו: יש לומר, כי שאר מקומות דחייב בשגגת מעשה, יכול להיות שנודע לו על ידי עדים (כריתות יא ב' ועי' תוספות שם שמדובר ששוקל ולא מכחיש), אבל פר העלם דבר מביאין דוקא אם נעלם ההלכה מהסנהדרין, ומוכרח להיות שנודע להם הטעות רק מעצמם שחזרו בהם, וזהו ונודעה החטאת, שנודע מעצמם ולא מאחרים. (שבענו מטובך)

מה הקשר בין אדם הראשון לפרשה?

חידה

גם מתנה מרצון עלולה להיות גזל

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מקם קרבן לה' מן הבקמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם. (א', ב')
 וברש"י: "אדם - למה נאמר? מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל, שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל".
 לכאורה יש לתמוה: הלא מקרא מפורש הוא שאין הקב"ה חפץ בקרבן גזול, כפי שנאמר (ישעיהו ס"א, ח'): "כי אני ה' אוהב משפט שונא גזל בעולה".
 לשם מה, אפוא, יש צורך בדרשת חז"ל נוספת הנלמדת מן הפסוק "אדם כי יקריב מכם"?
 את התשובה נבין על פי המעשה הבא: הימים היו ימי פתיחת מלחמת העולם הראשונה, אי שם בשנת תרע"ד. מצב של 'מחוז תשכל חרב ומחדרים אימה'. מלבד הפחד העצום להסתובב ברחובות, המצב הכלכלי היה בכי רע באותה עת, כאשר חיי המסחר שבתו ופרנסה מנלן. גם ה'חפץ חיים' שנאלץ ליטול את מקל הנדודים, ולנוע ברחבי רוסיה כדי לברוח מאימות המלחמה, חווה על בשרו את הקושי הכלכלי.
 והנה, באחד מאותם ימי טירוף ועוני משווע, הגיע אל ה'חפץ חיים' מכתב מאת הגביר המפורסם ר' רפאל גוץ ממוסקבה. למכתב צורפה המחאה על סך 300 רובלים! אחד מתלמידי ה'חפץ חיים' שהיה בן בית של ה'סבא קדישא', נכנס באותו זמן אצלו, ומצאו הולך בחדרו אנה ואנה טרוד במחשבתו ותפוס ברעיונותיו. משהבחין בתלמידו, נפנה אליו ה'חפץ חיים' ואמר לו: "את שלוש מאות הרובלים יש להחזיר לשולחם בדואר!"
 "מדוע?" תמה התלמיד, "הלא הישיבה סובלת ממחסור גדול, והכסף נחוצך פה יותר מתמיד..." "חושש אני מגזל", היתה התשובה המפתיעה. "הנה הוא כותב אלי מכתב ומתארני בתארים גדולים ועצומים. הוא מחזיק אותי, כנראה, לאיש אשר כל אותן מעלות הולמות אותו, ומשום כך שולח הוא את כספי התמיכה. אילו היה יודע שאינני ראוי לאף אחד מאותם תארים המנויים במכתבו - בודאי לא היה מסכים לשלוח את הכסף.
 נמצא אם כן, שיש כאן חשש גזל להשתמש בו, ועלינו להשיבו לו". התלמיד שהשתאה לשמוע הסבר שכזה, החל לנסות את מזלו בשכנועים ושידולים. "רבי" - ניסה לטעון - "הלא צריכים לאכול, וכסף אחר אין בנמצא!" ה'חפץ חיים' לא קיבל את טענותיו: "אילו היתה נשפכת טיפת חלב לתוך חתיכת בשר, ההיית מעלה על דעתך אשה יהודייה שתיטול את הבשר ותאכלנו?! בודאי שלא! ומה ההבדל בין איסור בשר בחלב לאיסור גזל?" לא נותרה לו לתלמיד כל ברירה, והוא נטל את הכסף להשיבו לבעליו. ולא נתקררה דעתו של ה'חפץ חיים', עד שראה בעיניו את הקבלה מהדואר, המוכיחה שהכסף אכן שב לבעליו, ורק אז אבן נגולה מעל לבו.
 הרי לנו, שבכלל הזהירות מעוון הגזל, יש לבדוק את עצמנו היטב גם בממון שניתן לנו מדעת ומרצון הבעלים, האם אכן גמרו בדעתם ליתנו לנו. ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של ה'חפץ חיים' עצמו, בבחינת "נאה דורש ונאה מקיים": שני מיני גזל קיימים בעולם. הגזל המוכר והידוע, הוא כאשר אדם שולח יד בממונו של חברו ונוטלו לכיסו. אך לעתים נוטל אדם ממון מחברו בהסכמתו ומדעתו, ואף על פי כן יש בכך משום אבק גזל. לשם דוגמה: כאשר אדם נותן לחברו ממון מתוך ידיעה שהוא תלמיד חכם וירא אלוקים, והוא מבקש להנאותו מנכסיו, אבל באמת המקבל גונב דעת הבריות ואינו ת"ח וצדיק - נמצא שהממון שקיבל הרי הוא בבחינת גזל, שהרי אילו היה הנותן יודע זאת לא היה נותן לו דבר.
 מהפסוק הנאמר בישיבתו ניתן ללמוד כי אין חפץ ה' בקורבנות גזולים, אך כאן באה התורה ולימדתנו, שגם כאשר אין האדם שולח ידו בממונו של חברו, אם בכל זאת יש בדבר משום אבק גזל - אין להביא ממנו קרבן. מהיכן למדנו זאת? מן הכתוב: "אדם כי יקריב מכם" - מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל, כלומר בקרבנותיו לא הייתה כל בחינה של גזל ואפילו אבק גזל, שהרי הכל היה שלו, גם עליכם לדאוג שבקרבתכם לא יהיה כל צד ובחינה של גזל! ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

לצבוע הבית לפני פסח

שאלה: האם יש מקור למנהג העולם לצבוע את הבית דוקא לפני פסח?

תשובה: נאמר במשנה בתחילת פרק ערבי פסחים (י'): "ואפילו עני שבישראל לא יאכל עד שיסב, ולא יפחתו לו מארבע כוסות". שואל ה"תפארת שלמה": מדוע כותבת המשנה בלשון נסתר: "ולא יפחתו לו", ואינה כותבת בפשטות: 'אפילו עני שבישראל לא יפחות מארבע כוסות'? רש"י פירש שהתנא מדבר על גבאי צדקה המפרנסים את העניים. אך הרי כל סדר הפרק הזה מדבר בלשון הזו: 'מזגו לו כוס ראשון' (שם, ב), 'הביאו לפני מצה' (שם), 'ובמקדש היו מביאים לפניו גופו של פסח (שם, ג). הרי לנו כי בכל סדר המשניות הללו מדברים בלשון נסתר. מדוע המשנה נוקטת לשון זו? ומי הם המביאים והמוזגים לפני האדם? והוא אומר דבר נפלא: עורך הסדר הוא ככהן גדול המשרת לפני ולפנים בבגדי לבן, ובעל הבית לביליל הסדר הוא הקב"ה, ולכן הוזכר במשנה פעמים רבות המלה 'לפניו' - "מזגו לפניו", "הביאו לפניו", "ונאמר לפניו שירה חדשה". "לפניו" הכונה לפני הקב"ה! לאור זאת ניתן לבאר דבר נוסף: ה"בן איש חי" זצ"ל, בספרו "תורה לשמה" (סימן תקט), נשאל שאלה: רואים אנו מנהג העולם, שישנם רבים שדרכם לסוד את ביתם בסיד פעם אחת בשנה, אך דרכם לעשות זאת דוקא קודם חג הפסח, ולא קודם חג אחר כגון חג הסוכות. והנה ישנו אדם שחפץ לעשות זאת קודם חג הסוכות, אך רואה כי העולם נוהגים בכך קודם הפסח, ומנהג ישראל תורה הוא, לכן בא לשאול אם יש בזה איזה טעם, ואז גם הוא לא ישנה ממנהג העולם, ואם לאו - יעשה כאשר לבו חפץ. אמנם על פי דברי ה"תפארת שלמה" יוצא שיש ענין מיוחד לעשות זאת דוקא לכבוד ליל הסדר, משום שאז הקב"ה נמצא בביתנו, והבית הפרטי של כל אדם הופך להיות בית מקדש, והרי המשנה (מדות מג, ד) מביאה שפעם אחת בשנה היו צובעים את ההיכל. ומתי זה היה? קודם הפסח! אכן, גם ה"בן איש חי" משיב שמנהג זה שנהגו העולם הוא כמנהג שהיה נהוג בבית המקדש, ולכן אדם המדקדק במצוות לא ישנה ממנהג העולם בזה!

(הרה"ג ברוך רוזנבלום שליט"א, הגש"פ נעימות יאמרו)

תשובה לחידה משבוע קודם: איתמר - כאמור ברש"י על המילים: "ביד איתמר" (לח, כא) - "הוא היה פקיד עליהם".

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת טובין לנשואי הבן	משפחות טהלר-הרב הורביץ להולדת הבן הנכד
משפחות מרקוס להולדת הבת הנכדה	משפחות יצחקוב-אביוב להולדת הבת הנכדה
משפחות בלמס-ה"ה פינטו-ה"ה חפוטא להולדת הבן הנכד הנין	משפחות שטיין-הרב כהנא-פרוינדליך להולדת הבן הנכד הנין
משפחת עזרד להולדת הבן	משפחת אלחנן שראל להולדת הבת
משפחת בן חיים להכנס הבן לעול תורה ומצוות	משפחות ישראלי - ביבי לאירוסי הבן הנכד
גני הדר-עמישב: משפחות גוטל - נגר להולדת הבת הנכדה הננייה	משפחות הרשלר לאירוסי הבת
משפחת פאוועס להכנס הבן לעול תורה ומצוות	משפחות ורמברנד-מאיניץ-שחר להולדת הבן הנכד הנין

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 583

המאמר

שבת אורה

ויקרא

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעלוני נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

בתוך שלל פעולותיו, של הרב מפונביז' רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל הוא בעצמו פיקח על המגבית השנתית לטובת העניים שנקראת בשם "מעוה חיים" (או "קמחא דפסחא") ומתקיימת בכל שנה ושנה לפני חג הפסח. והיה עובר בעצמו על רשימת הנותנים, וקובע מראש במספרים ברורים, כמה מוטל על כל אחד מהם לתת. כן דאג לחלוקה הוגנת של הכספים, בקרב המשפחות העניות הנצרכות, לבל ישאר אף יהודי בפונביז' ללא מצרכי החג החיוניים. כיצד דאג? איך נתחלקו הכספים? יהי זה סיפור, המעיד הן על תושייתו כי רבה להשכיל אל דל, הן על הלכי-הנפש הטיפוסיים של יהודי פונביז' שהיו במחיצתו. וכך סיפר לימים: "הנהגתי בפונביז' שיהיו מחלקים לפני חג הפסח מכספי "קמחא דפסחא" למשפחות עניות בצורה מכובדת, כעין "מתן בסתר" ויותר ממנו, שלא יביישו בו המקבלים. יש והיינו מעבירים את התמיכה באמצעות הבנק המרכזי בקובנא, אשר זיכה את חשבוננו של האיש הנצרך בסגף הבנק דפונביז', או שהעבירו אליו לביתו המחאה בנקאית, והלה סבור היה כי הכסף נתקבל עבורו ממכר או קרובי-משפחה באמריקה, אשר בוודאי עוד מעט יגיע גם מכתב ממנו. ומעשה שהיה בעל בית מרקחת, יהודי תלמיד חכם ואמיד, אשר פתאום ירד מנכסיו ונקלע למצוקה כספית קשה. בפרוס חג הפסח, בידעי את מצבו המדכא, שלחתי במכוון את הפרנס ר' אברהם ריקליס ע"ה לקובנא כדי להעביר אליו באמצעות הבנק סך מסוים ממעות חישין. והי ממחרת בא האיש אלי, ודמעתו על לחיו, כי בעל בעמיו הוא וזה יותר מארבעים שנה שלא החסיד אף פעם מלהשתתף בתרומת "קמחא דפסחא", אולם בשנה זו נסתבבו הדברים ולא יכול היה עד עכשיו לקיים את המצוה, רק היום נודמנו לו מעוה, באופן בלתי צפוי... ותוך כדי דיבור הוציא מארנקו את מעשר הכספים, עשירית שהפריש מן הסכום שקיבל, ונתן לי אותה כחלקו במגבית... "עוד היה מעשה בפונביז', יהודי בן טובים, אשר אלי דבר גונב כי בביתו סובלים רעב ומחסור בכל ימות השנה, אפילו פרוסת לחם פשוטה היא ב"בל ייראה" ו"בל יימצא", רק בתפוחי אדמה ניוונים שמה". "קראתי" סיפר רבינו יוסף שלמה "לשני יהודים עושי צדקה וחסד, והוריתי להם לקבץ מעוה עבור שק קמח, ולדאוג לכך שבעל השחנה בעירנו יתן כביכול לאיש את הקמח ב"הקפה" עד אשר תשיג ידו לשלם. אך הגה בעוד הם מחזירים בעיר כדי לאסוף את הסכום הדרוש, פגש אותם יהודי זה גופו שהם טורחים עכשיו בעדו, הוא הנצרך, ובראותו שהם מתעסקים בדבר מצוה לא יכול היה לכלוא תשוקתו להיות גם לו חלק במצוה זו, עד שניגש לחנות סמוכה וביקש מהחנותי - אחד ממכריו - להלוות לו מטבע קטנה, והבטיח שישתדל להחזיר לו תוך זמן קצר, כשהוא ממחר אל גבאי הצדקה ומושיט להם את נדבתו למגבית הנערכת פה בשבילו." (הרב מפונביז')

סיפר האדמו"ר מקלויזנבורג ז"ע: "בימי האימים נשלחתי לגישו ורשא לעבוד עבודת פרך בחומר ובלבנים... באחד הימים כאשר עמדנו בגובה אחד הבתים, ניתך עלינו לפתע גשם שוטף וחזק, ואילו הרשעים האיצו בנו לאמור כלו מעשיכם ולא להרפות... הדבר היה כמעט למעלה מכא אנורש... והנה אחד הנרכאים שהכירני פנה אלי וצווח: "האם תמשיך עוד לומר 'אתה בחרתנו' ותשמח כבן לעם סגולה? וינענתי לו על אור, שאמנם עד היום לא אמרתי זאת בכונה הראויה, אולם מעתה כאשר אניג "אתה בחרתנו מכל העמים" אכוון יותר ויותר ואניגל ואשמח בלבבי בלי שיעור וגבול... מכיון שראיתי משתומם ותמה על דברי, הוספתי והסברתי לו: שבודאי כך הוא הדבר, שאם לא ש"אתה בחרתנו מכל העמים" הרי הייתי הופך גם אני לצורך, ומוטב לי להישאר במצבי הנוכחי מאשר להיות כאחד מהם חס וחלילה, ואשרי חלקי... "לפיד האש

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבקעה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: הנביא ישעיה מוכיח את בני ישראל ואומר להם (א, יא): "למה לי רוב זבחיכם". גם הנביא ירמיהו מוכיח בלשון דומה (ו כ"ב): "כי לא דברתי את אבותיכם ולא צויתים ביום הוציא אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח". ולכאורה יש לתמוה, הלא חלק נכבד מחמשת חומשי תורה עוסק במעשי הקרבנות ותורת כהנים, ואיך אומר הנביא על כך: "לא דברתי... ולא צויתים". מפרש המגיד מדובנא בדרך משל: סוחר אחד נוכח לדאות כיצד עוסק אחר, שהיה ידיד קרוב לאביו, אינו פוקד את בית מסחרו, ואף שהיה מתעסק עם שאר הסוחרים בעיר, והיה מיצר וכואב על כך מאד ומחפש עצה. משלא מצא כל פתח, גמר בנפשו ללכת לאותו סוחר ולדבר עמו גלויות. הלך אליו ואמר לו: הלא ידיד נאמן היית לאבא ומדוע אינך פוקד את בית המסחר שלי? ענה אותו סוחר ואמר לו: אכן צודק אתה בדברך, מכאן ואילך אשתדל למלא את בקשתך ואסור לבית המסחר שלך. אכן מאותו יום והלאה, מדי עברו על פתח בית המסחר ההוא, היה נכנס אליו ודורש בשלומו ובשלום משפחתו כדרך רעים וידידים קרובים, והיה מגלגל עמו שיחה על דא ועל הא, אבל לכלל עשיית מסחר לא הגיע, אלא המשיך לעשות את עסקי המסחר שלו עם שאר סוחר העיר, כפי שנהג בעבר. יום אחד פקעה סבלנותו של אותו סוחר ואמר לו: סכל שכמותך, וכי סבור אתה שבקשתי ופניתי אליך שתסוד אלי היתה כדי שתפספס עמי בדברים בטלים? הלא כל כונתי היתה שתעסוק עמי במסחר... כך גם עניין הקרבנות. ודאי שהקרבנות הקרבנות בבית ה' היא עניין קדוש ונעלה, ברם תכליתם ומטרתם של הקרבנות, שעל ידם יתעלה האדם, יישמר מעוונות וחטאים ויספוג לתוכו יראה וטהרה - "למען תלמד ליראה את ה'". אבל כאשר מרוקנים את כל התוכן והמשמעות הפנימית של המצוה, על זאת אומר הנביא ישעיה נשם פסיק יב: "מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי", שהרי התכלית והמטרה לא היתה להסתובב בחצר סתם כך. (שנים מקרא)

פי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה: אזהרות הרבה שמעו התלמידים מרבי יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף" להתרחק ממדת הכעס. אדם הכועס עושה את נפשו טריפה, נהג לומר, כפי שכתוב (איוב יח, ד): (טורף נפשו באפ"ו). אף הם העידו בו שהאריך אפו כל ימיו, ומעולם לא ראו אותו בא לכלל כעס, וזלת כשהיה נוגע לכבוד שמים. אם קרה, לדוגמה, בנזכחותו שמישהו דיבר סרה בתלמידי חכמים, לא היה כובש את כעסו - מיד הרים קולו ונערך בו בנייפה לשתקו. והיה רגיל לפרש את הכתוב (ויקרא ב, יא): "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו", פירוש מקורי משלו, בנוגע למדת הכעס, כדלהלן. ה"שאור" רומז על פנים זעופות, פנים חמוצות. ה"דבש" מורה על מתוקות ועריבות. ובכן, כל מי ששאיתו להיות אדם השלם, חייב לדעת אימתי לאחוז במדה זו של "שאור" ולהזעוף פנים, והיינו כשנתקל בעוברי עבירה וכיו"ב, ואימתי להראות פנים שוחקות ומתק שפתיים, והיינו כשעושים רצונו ית"ש. אבל מי שהוא בבחינת "כל שאור" כולו חמיצות, שמזעיף פנים אף לשומרי תורה ומצוה, או שהוא בבחינת "כל דבש" כולו מתוקות לכולם, גם לעובי תורה ח"ו, עליו הכתוב אומר: "לא תקטירו ממנו אשה לה" (וזאת ליהודה)

ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע אם לא יגיד ונשא עונו: וכתוב רבי אליעזר פאפו זצ"ל (בעל הפלא יועץ) בספרו "אלף המגן", שמאמר חז"ל (יומא כג, א): "כל המעביר על מידותיו מעבידים לו על כל פשעיו", נרמז בפסוק ונפש כי תחטא. ומה תקנתו? ושמעה קול אלה - כשאדם שומע שמקללים ומבזים אותו, והוא עד או ראה או ידע - וברור לו שהתכוונו לפגוע דווקא בו, אם לא יגיד - אך אם הוא לא ישיב למחרפו ויבלום את פיו בשעת המריבה, אזי - ונשא עונו' - כי בוודאי ה' יתברך ישא את עונו, וימחל לו על כל פשעיו. (לקוט מאיש לדעה)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

רבי שלום שבדרון זצ"ל, רצה להמחיש איך נראה אדם המתפלל ללא כוונה וכך סיפר: אדם הולך לו בשוק ארבעת המינים, כשהוא תר בעיניו אחר אתרוג וחולב יפים ונאים ביותר, ובעודו פוסע מעדנות בין דוכני השוק, הוא שומע לפתע אדם שצועק בקול רם: "אתרוגים בשני שקלים, הוא נעצר במקומו, ושאל את המוכר בנימה מזלזלת: "חבל שאקנה ממך קעת אתרוג בשני שקל, ואחר שאבוא אל ביתי, אגלה מה הרמאות אשר עושה אתה עימדי, הבה ותגלה את אזני עכשיו - מהי הרמאות!" אולם המוכר מהדוכן המאולתר מסתכל עליו ואומר לו: "אין כאן שום רמאות, פשוט נמאס לי מכל המחירים המופקעים וברצוני להקים גמ"ח אתרוגים! וכך בלב שמה, הוא קונה לעצמו שניים ושלושה אתרוגים, כשלתע אוזניו קולטות קריאות רמות - מהצד השני של השוק: "לולבים בשלושה שקלים". מידועניו החל חוכך בליבו האם לקנות גם את הלולבים בכזה סכום מוזל, או אולי יותר עדיף לקנות לולבים יקרים, הן רק כך יוכל לספר לחבריו ומכריו שהוא בזבז ממון רב למצווה, ובסופו של דבר החליט לקנות את הלולב במחיר המוזל. ובכך, כשכל כולו שמה ומאושר על מוזלו הטוב, כאשר הוא אוהו ביד אחת את האתרוגים, ובידו השנייה את הלולב, לפתע, ללא כל התראה מוקדמת, הוא חטף שתי חבטות היישר על ביטנו בעוצמה חזקה. "את מי הכעסתי?" הרהר לעצמו בעוד עיניו עצומות מרוב כאב המכה. הוא פותח אט אט את עיניו, ולמול עיניו המשתאות, ראה למולו את בית המדרש כשהוא מלא וגדוש במתפללים המתנענעים בעת תפילת הלחש. רק כעת הוא הבין שהאדם המכה היה לא אחר מאשר ידו הימנית - שחבטה על ליבו כאשר הגיע בתפילתו לסלח לנו אבינו כי חטאנו." (מה למעשה)

"עניו של טעם"

הטעם שצריך להגביה את גג בית הכנסת מכל גנות העיר, כדי שיהיה ידוע וניכר לכל, וינהרו אליו. (ספר הבתים בית תפילה ח' ב)

"מפי כתבם"

מקור החיים של העם היהודי היא התורה "כי היא חיך ואורך ימך" (דברים ל') בלעדי התורה אין כל אפשרות ליהודים להתקיים בתנאים הבלתי רגילים שהם חיים בהם זה אלפי שנה. אנו רואים למעשה, כי במדינות בהם פסק לימוד התורה, נעלמו חלקים גדולים של היהודים. לאן נעלמו יהודי איטליה, צרפת, מקום שם פרחו קהילות גדולות לפנינו? נשאר בהם רק זכר לחרבן בלבד. עובדה נוראה אנו רואים ברוסיה, כי במשך עשרים שנה גווע שם קיבוץ של שלשה מליון יהודים. למה? יען כי נשאר ללא תורה. בגלל גזירות המשומרים היבסקים. כל אלה הטוענים, כי עם ישראל יוכל להתקיים בלעדי התורה ורק בכח הרעיון היהודי, הם נביאי שקר. כל אלה המטיפים ל"ככל הגויים בית ישראל", הם אויבי נפשו של העם היהודי. לפני דורות היתה התורה מצויה בכל בית יהודי, אחר כך נשארה רק בבתי מדרש, כעת גם בבתי מדרש אין התורה מצויה. כל השארית של התורה מרוכזת במדינות שונות רק בישיבות הספורות. הם המבצרים האחרונים של היהדות. כי בלעדי תורה אין יהדות. ובלעדי יהדות אין יהודים. כל מי שרוצה בקיום העם היהודי, בעל כרחו הוא חייב גם לרצות בקיום התורה בקרב היהודים. (רבי אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן מצוה שנוהגים לעשות לפני פסח, אם לא עשו לפני פסח צריכים לעשות אותה אף לאחר הפסח?

תשובה: לא בדק בליל י"ד, יבדוק ביום י"ד באיזו שעה שיזכר מהיום. לא בדק כל יום י"ד, יבדוק בתוך הפסח. לא בדק בתוך הפסח, יבדוק לאחר הפסח, כדי שלא ישלח בחמץ שעבר עליו הפסח שהוא אסור בהנאה; ועל הבדיקה שלאחר הפסח לא יבדק. (שולחן ערוך אורח חיים סימן תל"א)

לא ידעו ולא יבינו כי שח מראות עיניהם מהשפיל לבתם: סיפר הדרשן רבי אריה שכטר זצ"ל בימי ילדותי התגוררתי עם הורי בעיר תל אביב. באותה תקופה היו שהציקו לילדים הדתיים שהסתובבו עם פאות. רבים מחברי ילדותי לא עמדו בנסיון, וחצו את הגבולות, ולדאבון הלב, פרקו על תורה ומצוות. בד בבד היתה קבוצה גדולה של ילדים, שהיו גאים בפאותיהם, והיו נלחמים על צדקת דרכם, בבחינת "ויגבה לבו בדרכי ה'" (דברי הימים ב' יו). אחת מדרכי המלחמה היתה להקהות את שניהם, ולהשיב על לנגם בחריפות ובשנינות. פעם אחת כשהייתי ילד קטן, אולי בן עשר, עברתי ליד בית חרושת לנעליים. התקרבותי לפתח והצצתי פנימה, כדי להתבונן במהלך היצור. הסנדלרים היו לוקחים אמום, מלבישים עליו את ידיעת העור, מותחים אותה על ידי מסמרים, ולאחר מכן תופרים את הסוליה. התבוננות זו התענדה לסייע לי להבין מושגים הלכתיים שונים הכרוכים במלאכות הטויה והתפירה. פתאום פנה אלי אחד הפועלים: "ילד, האם אתה מוכן למכור את הפאות שלך?". "מה הוא רוצה מילד בן עשר", חשבתי לעצמי, "האם עשיתי לו משהו רע?". באותה תקופה התפרסמה בעתון מסוים, שכל מטרתו היתה ליצנות, תמונת שער בה נראה בחור בן שש עשורה וחצי המחזיק בפאותיו. בכותרת נאמר כי הבחור מכר את פאותיו תמורת שלושת אלפים לירות. זה היה הוון; בסכום כזה ניתן היה לקנות שלושה מגרשים בבני ברק. הסיפור נתן חומר לשונאי הדת, וכל ילד עם פאות שעבר ברחוב, נשאל בלעג, האם מוכן הוא למכור את פאותיו. לכן הייתי מוכן כבר לשאלה ועניתי לו: "כן, בשמחה, אין לי בעיה, אתה מוכן לקנות?". "כן", הוא אמר, "כמה כסף אתה דורש עבור הפאות?". "הרבה מאוד כסף", השבתי, "אתה מוכן לשלם?". "כן, כמה שאתה רוצה", ענה הפועל. אמרתי לפועל: "אני יודע שבכונתך לקצץ לי את הפאות ולא לשלם לי פרטת. לכן, אם ברצונך להוכיח שאתה רציני, אני רוצה שתאסוף את כל הפועלים, ונעשה הסכם כתוב וחתום, כדי שאם תקצץ לי את הפאות ולא תשלם, אוכל לתבוע אותך בבית המשפט". העסק התחיל להיות מענין ואטרקטיבי, וכל הפועלים התאספו סביבנו. "אם אתה באמת רוצה להוציא כל כך הרבה כסף", אמרתי לו, "יש לי למכור לך משהו שיביא לך הרבה יותר תועלת מאשר הפאות שלי. וכי מה תעשה בפאות שלי, הרי לא תדביק אותן לעצמך? אתה תשליך אותן לאשפה, ואני אקח את הכסף, ובעוד שנה תהינה לי פאות חדשות. אבל מה שיש לי למכור לך, זה משהו שיביא לך הרבה יותר תועלת. זה דבר שלא היה לך אף פעם בחיים, אני מבטיח לך שבחיים לא היה לך את זה, ולא רק שלא היה לך את זה, אלא שגם לא ראית דבר כזה מעולם!". כולם בקשו לדעת: "במה מדובר? מה אתה רוצה למכור?" ואני המשכתי למתוח אותם, ולתאר את המוצר על שלל מעלותיו. ארבעים פועלים עמדו סביב ילד בן עשר במשך דקות ארוכות, ולא חדלו לשאול בסקרנות גדולה: "נו, תגיד כבר, מה זה? מה אתה מוכר?". לאחר רבע שעה, כבר לא יכולתי יותר, ועניתי בשאגה: "שכל! אני רוצה למכור לך שכל, מעולם לא ראית את זה, בחיים לא היה לך את זה, ואם היה לך הית נראה לגמרי אחרת!". כשכולם היו המומים, אמרתי לו: "אני בן עשר, ואתה בן ארבעים, אבל גם אתה מודה שיש לי יש יותר שכל ממך. אתה יודע מדוע? משום שההבדל בינינו הוא שאתה יושב כל הזמן ודופק מסמרים בנעלים, ואילו אני לומד גמרא, רש"י ותוספות. זה מכניס לראש שכל. רוצה שכל? לך לישביה ותלמד תורה, יהיה לך שכל". כך לחמנו את מלחמתנו בגאון, וקימנו את "הלא יתבייש מפני המלעיגים עליו בעבודת ה'" (אריה שאג)

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

עיקר כוונתו של היצר, לאמת השקר. (רבינו בחיי)

אין הפסד חלילה מן הצדקה, רק ברכה מתוספת. (חזון איש)

כלל גדול בדרך ארץ, מפני שאני בצער, לא צריך השני לסבול. (רבי אליהו דסלר)

לע"נ
ר' ראובן יהושע הכהן ב"ר יוסף ז"ל
ד' ניסן תשכ"ו
הניח בלה ב"ר שמואל הלוי ע"ה
ח' ניסן תשע"ב
הונצחו ע"י בתם והתנם
עו"ד הר"ר ערן ואילנה פלס שיחיו

נר לשולחן שבת

פרשת ויקרא

בכל עניני העלון
נתנאל רוזנבלט
0556764501
ner4499@gmail.com

סיפר ידידי הרה"ג ו. מנחם: "בני בן האחת עשרה דפק על דלת ביתו של ראש ישיבת פוניבז', הגאון רבי ברוך דב פוברסקי ערב תחילת שנת הלימודים בבקשת עצה להצלחה בלימוד. רבי ברוך דב השיבו בחביבות, ליטפו על לחיו ואמר: "כשמתפללים טוב לומדים טוב!"

לשאוף לצמחה

סיפר הגה"צ רבי שלמה וולבה: פעם אחד ביקר בקלם וראה דבר מוזר - בחצר הישיבה צמחה חלקת חיטים. שאל לפשר הדבר, וענו שכך היה מאז ומתמיד, אך לא ידעו את הסיבה לדבר... פנה לבתו הישישה של הסבא. היא אמרה שכך השאיר אביה בצוואתו, שתמיד יגדלו חיטים בחצר הישיבה - סוד הוא בכוחות הנפש שכאשר רואים דברים גדלים - שואפים לגדול! ("אבני שלמה")

מתוך תקנות איגוד קהילות מדינת מעהרין, שנת ת"י - תכ"ה

אותן קהילות קטנות שאינם מחוייבות להחזיק ישיבה, מכל מקום חייבות להחזיק מלמד, שיהא מלמד תינוקות הדק היטב ולא יהא בטל מבית המדרש. (י"ב)

קהילה קטנה שאין בידה לשכור מלמד לעצמה רק חזן ושמש, ושהוא יהיה המלמד, רשאים לעשות כן. רק אותו מלמד לא יהיה שוחט, כי על ידי שחיטה ובדיקה יתבטל מאד מן הלימוד ואינו יכול לעשות מלאכתו אמונה. (י"ג)

מלמדי תינוקות העוסקים במלאכה זו מפני דוחקם, שזו תורתם אומנותם לא יתנו שום מיסים. אכן מי שהוא מלמד מתוך הרחבה, יתן כדין לומדי תורה הקובעים עת לתורתם. (שע"ז)

בכל קהילה מחוייבים להחזיק מלמדים לתינוקות שאביהם עניים ואין ביכולתם ליתן שכר לימוד. (תע"ד)

שלח פרנס קהילת אמסטרדם אל הגאון רבי שמשון רפאל הירש בשאלה: האם יש חובה על הציבור לדאוג גם להינוכם של בני העשירים? ואם חוב זה הינו כשאר צורכי הציבור והקהילה, או שהוא חשוב יותר? השיבו הרב הירש: החינוך לכל בני הקהילה, אם דל אם עשיר, אינו ככל חובות הציבור, אלא הוא הדבר הכי חשוב! כל קהל בישראל שאינו דואג שכל ילדיו יקבלו חינוך תורתי כמו שצריך, לא יצא ידי חובתו בתפקידו. חובת החינוך מוטלת לא רק על ההורים העשירים, אלא היא חובת הציבור כולו.

אכן חייבים לדאוג לבני העניים - 'הזהירו בני עניים שמהם תצא תורה' - אין לזלזל בהם, פעמים רבות קרה שדווקא מבני העניים יצאו המאורות הכי גדולים בעם ישראל!

חובת הקהל לחינוך הבנים עולה על כל צרכי הציבור! יתר על כן, כל תיקוני הקהילה אינם חשובים כלל אם מזניחים את החינוך. כל בתי הכנסת המפוארים, ספרי התורה המקושטים בכסף זהב הם לעג ושחוק אם אין בהם נערים שבאים להתפלל, ללמוד ולהקדיש את חייהם לתורה מתוך יראת ה' והתלהבות!

לחובה זו יש משמעות יתירה בדורנו בו המכשולים והפיתויים רבים, ומה יעשה הילד ולא יחטא?! רק על ידי לימוד התורה נוכל להציל את נערינו! (שו"ת "משמ מרפא" נ"ג ועיי' סוף תשובתו, חכמה נפלאה!)

"אמר רב אסי: מפני מה מתחילים לתינוקות ב"תורת כהנים" ואין מתחילים בבראשית? אלא שהתינוקות טהורים והקרובות טהורים, יבואו טהורים ויתעסקו בטהורים."

בעיר קשוי הקימו תלמוד תורה נוסף על ה"חיידר" הקיים. רבני ועסקני העיר ראו בכך צורך השעה, משום שרצו שהתלמידים שהוריהם מעוניינים בהשכלה יקבלו חינוך בדרך ישראל סבא. רב העיר, הגאון רבי שאול בראך, היה בוחן את התלמידים בשני תלמודי התורה, הישן והחדש, מדי ראש חודש.

הגיע רבי שאול לתלמוד תורה הישן. קרא התלמיד את הפסוק הראשון בספר ויקרא: "ויקרא אל משה, וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר".

שאלו רבי שאול: "מה זה אהל מועד?" השיב הילד: "אהל מועד". "אבל מה זה אהל מועד?" שאלו שוב. "הרב'ה אמר אהל מועד זה אהל מועד".

בתלמוד תורה "המתוקן" שאל רבי שאול את אחד התלמידים: "מה זה אהל מועד?" השיבו הילד: "הרב'ה אמר שזה בנין גדול ויפה כמו הסינמה פה בעיר".

הפטיר רבי שאול: "אהל מועד אני לא בטוח שהילד יודע מה זה, אבל מה היא סינמה הוא כבר יודע..."

("נר לשולחן שבת" - סיפר הרב ג. שהיה אחד התלמידים בתלמוד התורה המתוקן!)

פעם ארע שהגאון רבי יעקב קמינצקי סירב לקבל מלמד למשרת הוראה בתלמוד תורה שעמד בראשו, בטורונטו. משום שהבחין כיצד הוא מניח את מרפקיו על הגמרא תוך כדי לימוד.

"לדעתי", אמר רבי יעקב "הדוגמא האישית של 'הרבי' בתלמוד תורה כה חיונית, עד שאיני רשאי להסתכן בהעסקתו של אדם כזה הלוקה בהעדר רגישות מספיקה לקדושת הגמרא!" (רבי יעקב)

הרמב"ן אומר שבכל התורה יש אהבה ויראה. ובאמת בחינוך המיזות צריכים לתת לילדים בכל יום כף מלא אהבה. וצריך לתת חוזק לילדים, כדי שיהיה להם כח לעמוד נגד היצר, וזהו דבר שצריך לעשות בשעה שהם קטנים.

שמעתי פעם מהסטיפלער שצריכים לחנך את הילדים כאשר הם קטנים מאד, שהעולם אינו הפקר, והקב"ה מנהיג את העולם במידה של שכר ועונש.

צריכים ליתן להם אהבה רבה, אבל הם צריכים לדעת שעל הטוב יהיה להם שכר, ועל מה שלא טוב יהיה להם עונש. ואת זה צריך להתחיל כשהם קטנים, מפני שכאשר הם גדולים היצר ברחוב כל כך קשה שכבר אינו עוזר. היה זה לפני יותר מארבעים שנה בשעה שאמר לי זאת. (הגר"ר יעקב מרדכי גרינוולד - "בינת המיזות")

סיפר הגאון רבי נסים קרליין: כשהיה בן שתים עשרה למד בישיבת "תפארת ציון" בבני ברק. יום אחד רבה של כפר אתא הביא ילד כבן אחד עשרה לשיבה. הילד לא קלט שום דבר, ראש סתום, ביקשו ממנו שילמד עמו חברותא, שינסה להחזיר בילד.

החל ללמוד עמו, בתחילה הוא לא קלט דבר, והנה אחרי שבועיים אורו עיניו, הילד התחיל להבין את הגמרא.

כאשר שאלוהו: 'איך עושים את זה? איך זה קרה?' השיב רבי נסים: "מרגישים את השני!" ("נר לשולחן שבת")

"אדם כי יקריב מכם קרבן - ונפש כי תקריב קרבן מנחה"

היה עומד ומקריב מנחות בירושלים, אומר 'ברוך ... שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה'.

(ברכות לז:)

מי עומד, במי מדובר?

ישראל שלא הביא מנחות ימים רבים. (רש"י שם) כהן, בפעם הראשונה שהוא מקריב במשמרתו. (תוס' שם) ישראל שלא הביא מעולם. כהן שמקריב מהתבואה הראשונה, עומר. (רש"י מנחות עה:)

ומדוע דווקא בירושלים?

כתב הצ"ח: רק בירושלים, בבית המקדש היה אפשר לברך 'שהחיינו'. כי בזמן היתר הבמות גם זר היה יכול להקריב, וממילא אין זמן קבוע, ולא היה שייך לברך 'שהחיינו'.

ועוד יש לומר, שבאו בזה גם למעט את משכן שילה, שהיו בו שמונה משמרות ואם כן הכהנים היו מתחדשים בעבודתם כמה וכמה פעמים בשנה. ורק בירושלים שהיו בה כ"ד משמרות והיו מתחדשים רק פעמיים בשנה שייך לברך 'שהחיינו'. (ברכות לז:)

'אכילת החטאת והאשם מצות עשה ... הכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים. והוא הדין לשאר הקדשים שאוכלים אותן הכהנים שאכילתן מצוה'. (רמב"ם מעשה הקרבנות י"א)

היה מקריב זבחים אומר 'ברוך שהגיענו לזמן הזה'. כשהוא מקריבם אומר 'בא"י אשר קדשנו במצוותיו וציוונו להקריב זבחים'. כשהוא אוכלם אומר 'לאכול זבחים'. (תוספתא ברכות ה' כ"ג) נראה דבר פשוט הוא שהכהן מברך 'אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וציוונו לאכול חטאת או אשם'. ('משנה למלך' מעשה הקרבנות י"א) כאשר ישראל עושה, או קונה מנחה, או מקדיש בהמה לקרבן מברך 'שהחיינו'. ('קרבן אורה' מנחות עה:)

הצ"ח הסתפק אם יש מצות עשה באכילת קדשים קלים, זולת קרבן פסח - אם הבעלים יברכו על אכילתן. (ביצה יט: והאריכו בדבריו רבים. המנ"ח תמה מרש"י בפסחים נט: שמפורש נכתב שהנאכל לכהנים וישראל יש בו מצות עשה ועוד)

האם מברכים על הקרבת חטאת?

כתב מרן בעל "אילת השחר": יש לומר שאין מברכים, שהרי אין מברכים על מצוה שבאה מתוך עבירה כגון השבת גזילה וריבית, שלא ציוונו לגזול כדי להשיב, גם כאן לא ציוונו לחטוא כדי להביא קרבן, אבל על עולה ברכו, אף שהוא מכפר, משום שלא נחשב שבא על חטא.

ומה שכתב ה"משנה למלך" שהכהנים מברכים על אכילת חטאת ואשם, יש לומר שכיון שהקרבן הזה לא בא על חטאם של הכהנים לכן הם מברכים. ("אילת השחר" ויקרא ד' ג')

"כל תלמיד חכם שאין בו דעה, בהמה טובה ממנו" צא ולמד ממושה רבינו, אבי החכמה, אדון הנביאים, הוציא ישראל ממצרים, עשה נסים, הקים המשכן, אפילו הוא לא נכנס עד שנאמר "ויקרא ה' למשה". (תנ"כ א' רבהו)

בין דמויות ההוד שזכתה ישיבת סלבודקה בלטה דמותו של הגאון רבי יחזקאל אברמסקי. החל משנת תשי"א עד השנים האחרונות לפטירתו היה בא לישיבה ומוסר בה שיעור שבועי. בדרכו לאמירת השיעור היה רבי יחזקאל חולף על פני חדרו של ראש הישיבה, הגאון רבי מרדכי שולמן, היה נכנס לחדר ואומר: "ראש ישיבה, ברשותכם!" ורבי מרדכי שולמן משיב לו: "שיהיה לכם לבריאות!". (ספר זכרון "כנסת ישראל", "פניני רבינו יחזקאל")

אהבת תורה מופלאה היתה בישיבת ברנוביץ', כולם רצו להכנס לשיעוריו של הגאון רבי אלחנן וסרמן, ראש הישיבה, אך רבי אלחנן בעצמו היה עומד בפתח ומקפיד שיכנסו רק הרשאים.

פעם נכנסו מספר בחורים לשיעור והתחבאו מתחת לשולחן. היה זה שולחן לוח עץ על מסגרת ברזל. רבי אלחנן ששמע רעש מלמטה... הרים את הלוח ואמר להם: "צאו כולכם". ('אהל תורה')

והעיר וורמייזא צהלה ושמחה...

לפני שנים רבות עמדה קהילת וורמייזא לפני בעיה קשה. הם לא ידעו איזו פרשה עליהם לקרוא בשבת ויקרא...

מעשה שהיה כך היה: בשבת "ויקהל פקודי", כאשר הגיעו לסוף הפרשה, והחזן עמד כבר לגמור את ספר שמות, נפלה מריבה בין שנים מהמתפללים, מי מהם יעלה לסיום הספר...

אחרי כשעתיים נקעה נפש הציבור מן המריבה, לקחו עימם ספר תורה, יצאו והלכו ל"בית הכנסת של הבחורים", שם סיימו את הקריאה והתפללו מוסף. בבית הכנסת נותרו רק בעלי המחלוקת וחבריהם, התווכחו, רבו והתווכחו ולא הגיעו לעמק השווה...

במהלך השבוע הבא היה נושא אחד ומיוחד עליו התווכחו ודנו

בני קהילת וורמייזא - איזו פרשה עליהם לקרוא בשבת?

היו שדעתם נטתה לקרוא 'ויקהל', 'פקודי' וגם 'ויקרא', דכיון שלא השלימו את הסדר באותו בית כנסת ובאותו ספר תורה בו קראו בתחילה, אין זה נחשב להשלמה. גם טענו כי ההפסק שהיה, כשעתיים בין הקריאות, הוא יותר בכדי לגמור את כולה.

היו שטענו בשל כך לקרוא את ויקרא ופקודי בלבד, כי הרי את פרשת ויקהל קראו כולם. והיו שאמרו שיש לקרוא רק את פרשת ויקרא, שדי בכך שרוב הציבור השלימו את הקריאה.

השאלה באה לפני המהר"ם מינץ, והשיב שיקראו רק את ויקרא! והסביר את פסקו זה באריכות: ראשית, הדין הוא, גם אם שהה בקריאת התורה בכדי לגמור את כולה יצא. שנית, אין ענין לקרוא באותו בית כנסת ובאותו ספר את כל הפרשה, ואין חשש שיאמרו שספר התורה פגום.

חידש מהר"ם מינץ כי אפילו אם הציבור לא היו מסיימים את פרשת פקודי אי אפשר לקרוא בשבת אחת שלש פרשיות יחד, אלא רק שתי פרשיות בלבד! כפי שמצינו בשנים רגילות שמחברים יחד שתי פרשיות. וכך הדין שאם במשך שבועיים התבטלה הקריאה, לא יקראו בשבת הבאה שלש פרשיות.

ואף אם נסבור שאפשר לקרוא שלש פרשיות, השבת בכל מקרה לא ניתן לעשות כן, כי אי אפשר לחבר בין פקודי לויקרא, הם שני חומשים נפרדים, זה לא נדבק אחד לשני. תיקון הסופרים להפריד בין הספרים בארבע שורות, והמנהג לומר "חזק" מגלה לנו שהחומשים נפרדים, לכן אי אפשר להעלות אדם בסוף פקודי שימשיך לויקרא.

אחרונים רבים חלקו על פסק זה. "ערוך השולחן" כתב: ותמוה, וכי זה לעיכוב לחבר שני ספרים?! ואיזה איסור יש בזה?! ועל כן נראה שאפשר לחברם. ('קל"ה' ו' ועיי"ש שרק בשבת ניתן להשלים ולא ביום חול!)

מכל מקום, כיון שהמהר"ם מינץ פסק כך, לכן לא יחבר עולה אחד את שני החומשים, אלא עולה אחד יקרא עד סוף פקודי, ועולה אחר יתחיל פרשת ויקרא. (עיין "אמת ליעקב", "לדוד אמת", "שמן המאור") שאלה זו היתה למעשה בארץ ישראל בחורף שנת תשע"ד, בעת סופת השלגים העזה בירושלים ובצפון - חיבור פרשיות ויחי ושמות! ("נר")

שבת אחת לא קראו את הפרשה בעיר נוישטט מחמת חייל גדול שהגיע לכבוש את נוישטט ושרפו את העיר מחוץ לחומה.

ביום שני נהרג סמוך לעיר חבר אחד - "נסמן". וביום חמישי מתה פתאום אישה חשובה בעת לידתה, ואמרו כל הנשים שלא נשמע כמוהו. בשני וחמישי קראו את הפרשה הבאה, אף שלא קראו בשבת את הפרשה הקודמת.

בשבת, ציווה רבינו בעל "תרומת הדשן" שבבית הכנסת שלו יקראו שתי פרשיות, את הפרשה שהחסירו ואת פרשת השבוע. את הכהן העלו לתורה לכל הפרשה שהחסירו כיון שהיו אנוסים. אבל בבית הכנסת של הציבור ציווה רבינו שיקראו רק את פרשת השבוע, כי לקרוא את פרשת השבוע שעברה הוא דבר של תמיהו, ואסור לעשות כן משום שנתראה כשתי תורות.

("לקט יושר" - בהלכה זו של קריאת שתי פרשיות בעת אונס עיני או"ה קל"ה ו' ובפ"א נאריך)

מנהג היה בקהילות ישראל, מיד לאחר קריאת פרשת ויקרא היו נעמדים ואומרים "לקל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי", כדי לסיים בענין טוב, שזה ראשי תיבות "לאשמה בה" - המילים בהן מסתיימת פרשת ויקרא. ('מאור ושמש' בשם הרה"ק רבי מנדל מרימנוב)

מהתיקנה הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

**ליומא דהילולא של אחד הראשונים כמלאכים
רבינו משה בן רבי נחמן מרן הרמב"ן זצוק"ל
נסתלק י"א ניסן שנת ה' אלפים כ"ט**

מרן הקב הישר (פרק כג) מביא סיפור נפלא על מרן הרמב"ן זצוק"ל: שהיה לו תלמיד אחד שיצא לתרבות רעה ושמו אבנר, ונעשה כותי. ומחמת רוב חכמתו בטומאתו, נעשה שר גדול בכותים. והיה היום שהיה יום הכיפורים, שלח לו הרמב"ן שיבא אליו. בא לפניו התלמיד המומר, ולקח בפני רבו הרמב"ן ז"ל חזיר אחד, וניחרו ובישלו. ואחר כך שאל לרמב"ן, רבי, על כמה כריתות עברתי היום. השיב לו הרמב"ן, על ארבע כריתות עברתי היום. אמר לו התלמיד, הלא על חמשה לאוין עברתי. והתחילו לפלפל בדבר, עד שהרמב"ן הודה לו, שאכן עבר על חמשה לאוין של כריתות.

כשראה הרמב"ן רוב חכמתו, שאל אותו, הגד נא לי מי הביאך אל מידה מגונה ורעה זו שכפרת בתורת משה. השיב לו התלמיד, כי פעם אחת שמעתי אותך דורש, שבפרשת האזינו כלולים כל המצוות, וכן כלול בו כל ענייני העולם, רק שצריך סיעתא דשמיא להבין כל העניינים והסודות הטמונים שם. ובעיני היה זה מן הנמנע, עד שבשבילי כן נקבע בלבבי החטא, וחלקתי על דברי רבי ואמרתי שאין האמת כן, ועבירה גוררת עבירה עד שיצאתי ופקרתי ונהפכתי לאיש אחר.

וען אותו הרמב"ן, עדיין אני אומר כן, שכדברי כן הוא שהכל נרמז ומבואר בפרשת האזינו, ואם אינך מאמין שאל ואגיד לך. ויתמה התלמיד הכופר ואמר, אם כן הוא דברך תראני איך שמי שהוא 'אבנר' נמצא בפרשת האזינו.

ויתפלל הרמב"ן אל ה' בכל לבבו ונפשו, ובא פסוק בפיו "אמרתי אפאיהם אשביה מאנוש זכרם", ואמר לו, הנה האותיות השלישיות מן הפסוק הזה, הוא ראשי תיבות **אבנר**. והיה כשמוע התלמיד את הדבר, חרד מאוד ויפול על פניו, כי ראה בחוש שדברי רבו אמיתיים וצודקים, ומרומז בפסוק, שהאיש 'אבנר' יהיה רשע ורע מעללים.

וישאל לרבו הרמב"ן, אם אחזור בתשובה האם יהיה לי תיקון ותרופה. השיב לו הרמב"ן, הרי מבואר בפסוק שהקב"ה ישיבת מאנוש זכרך, ולא יועיל לך שום תרופה. תיפק הלך התלמיד ולקח ספינה בלא ספן וחבל ומלח, והלך עם הספינה באשר הוליכו, והיה צועק והולך במר נפשו על גודל טפשותו ועל רוב עוונותיו.

אחר כך הרבה הרב הרמב"ן בתפילה עליו שיהיה לו מקצת כפרה. ואחר זמן רב בא התלמיד להרב בחלום, והחזיק לו טובה ואמר לו שתפילתו גרמה לו לשלכ הפחות וילכו אותו לגיהנם, לא כמו לפני כן שהיה בכף הקלע. וסיפר התלמיד שדנו אותו דינים הרבה בגיהנם, ולאחר י"ב חדש היה לו מזור ותרופה, שלא להוליכו לגן עדן, אך גם לא לדון אותו יותר בגיהנם. ומסיים הקב הישר: 'הנה ראה שהכל הוא תלוי בתפלה, שהיה לו קצת כפרה'.

הסגולה המיוחדת בלימוד מסכת מכות

צריכים לעבוד את ה' ביגיעה עצמית

פעם בשיחה תורנית עם הרבי הקדוש רבי מאיר'ל מאמשינוב זי"ע, הקשה הרבי הקדוש בעל הלב שמחה מגור זי"ע, על הגמרא בדף היומי שלנו (סנהדרין קט), המספרת סיפור שלם על נחום איש גם זו, שהיה נוהג להגיד על כל דבר, **"אם זו טובה"**. שאל הרבי הלב שמחה, למה רבי עקיבא, תלמידו של נחום איש גם זו, לא אמר גם כן לשון זה שאמר רבו, 'אם זו טובה', רק שינה ואמר לשון אחר קצת, **כל מה דעביד רחמנא לטב עביד** (ברכות ט).

ענה לו הרבי מאמשינוב, יתכן שיש כאן מחלוקת בין הרבי והתלמיד. נחום איש גם זו סבר, שאפילו דבר הנראה רע גמור, יש לנו להאמין שבאמת גם **זו טובה**, למרות שהטובה נסתרת מעינינו לעולם. לעומת זה רבי עקיבא בא ולימד אותנו,

כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, כלומר, כל דבר שנראה לנו עתה כרעה, הדבר בטוח שבוודאי עוד יצמח לנו טובה גדולה מכך, ועוד נראה את הטובה בעינינו.

ענה לו הרבי הלב שמחה, זה תירוץ יפה, אך יתכן לומר באופן פשוט, שבאמת שניהם התכוונו לדבר אחד, רק בכל זאת לא רצה רבי עקיבא לצטט לשון רבו, ולומר על כל דבר **"אם זו טובה"**, וי"ל נאך מאכן איז נישט קיין קויןץ - כי לחקות את השני זה לא חכמה, מאחר שזה לא בא ביגיעה עצמית. ולכן הוא המציא לשון חדש ביגיעה עצמית, **"כל מה דעביד רחמנא לטב עביד"**.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם סנהדרין דף קט, י"ג חשון תשע"ח)

טעמים נפלאים למה נוהגים לשלוח טלית לחתן

מרן הגאון רבי ישראל יצחק רייזמן זצוק"ל סיפר, שהיה לו אחות שלא עליכם לא היו לה בני, והלכה למרן הגאון בעל התורת חסד זצוק"ל, וביקשה ממנה שהוא יתפלל עליה שתיפקד בבנים. הגאון נתן לה סגולה, שהיא תתפור טלית, והבעל יכניס בה הציצית, ויעניקו לו את הטלית עם הציצית. בני הזוג עשו כן, ותוך שנה נולד להם בן למזל טוב.

הסביר התלמיד של מרן הרב מטשעביץ זצוק"ל הגאון רבי יהודה רבינוביץ זצ"ל, שהמקור לסגולה, הוא פסוק בפרשת שלח (במדבר טו, לח), **"ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם"**, כשמטילים ציצית בכנפות הבגד, זוכים **לדורותם**, להעמיד דורות בישראל. המשך הגאון רבי יהודה ואמר, שאולי זהו טעם המנהג ששולחים טלית לחתן לפני החתונה, כדי שהחתן יטיל בה ציצית, וזכה להקים דורות בישראל.

עוד טעם נראה בדבר - אמר הגאון רבי יהודה, על פי הגמרא בדף היומי שלנו (סנהדרין קי), **חכמות נשים בנתה ביתה**, זו אשתו של און בן פלת, שהצילה את בעלה מעדת קורח. **ואולת**

בידה תהרסנה, זו אשתו של קרח, שבטפשותה הרסה את ביתה, ושידלה את בעלה קורח לצאת כנגד משה רבינו. דהנה אשתו של און בן פלת, סתרה שערות ראשה, כדי שלא יוכלו לקרוא את בעלה לצרפו למחלוקת קרח. לעומת זה אשתו של קרח שיכנעה את בעלה, שיעשה לעדתו טליתים שכולם תכלת בלי ציצית, כדי לחלוק בכך על משה רבינו.

ולכן נוהגים שהבתולה לפני החופה ראשה פרוע, לרמז לה שיש לה לשכנע לבעלה החתן, שלא יכניס ראשו למחלוקת. וכמו כן שולחים לחתן טלית עם ציצית, להוציא מדעתה הרעה של אשת קורח.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם סנהדרין דף קי, י"ד חשון תשע"ח)

הכל על דאבדין ולא משתכחין

כשהיינו נער צעיר, פגשתי בבית כנסת הגדול בבני ברק, את הגה"ח רבי יאשע שפירא זצ"ל, הוא היה יהודי מדורות שעברו, ונשאתי חן בעיניו, והיינו מדברים מדי פעם על צדיקים. פעם הוא אמר לי ווארט נפלא על לשון הגמרא בדף היומי שלנו (סנהדרין קיא), **הכל על דאבדין ולא משתכחין**.

ופירשו צדיקים כן, **הכל על הצדיקים** שהם בבחינת **על** מלשון עליה, **דאבדין**, שהסתלקו מן העולם, **ולא**, מי שהם בבחינת **לא**, שהם נחשבים לכולם, דוקא הם **משתכחין**, נמצאים עדיין בעולם. דברי פי חכם חן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם סנהדרין דף קיא, ט"ו חשון תשע"ח)

עקיבא ניהמתנו, עקיבא ניהמתנו

ברוך שהיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, השבוע אנחנו זוכים השבוע להתחיל **מסכת מכות** בסדר לימוד הדף היומי. מרן החדיד"א זי"ע בספרו דבש לפי (מערכת ה' אות ט') מביא, ששמע מזקן אחד מקובל, שטוב לעסוק במסכת מכות, כי **מכו"ת** בגימטריא **הרהור"ם**, ויכולים לבטל בזה הרהורים רעים.

בבאיאן אצל הרבי הקדוש הפחד יצחק זצוק"ל, היה קפידא בכל מוצאי תשעה באב, לעשות סיום על מסכת מכות. והסביר בנו הרבי הקדוש מבאיאן טשערנוביץ זצוק"ל, שהוא היה עושה את הסיום כל שנה עבור אביו, שהענין בזה הוא, כי מסכת מכות מסתיימת עם המילים **עקיבא ניהמתנו, עקיבא ניהמתנו** (מכות כד:). ואכן הרבי הקדוש מבאיאן היה חוזר כמה פעמים על המילים, עקיבא ניהמתנו. שנזכה בקרוב ממש לראות בנחתם ציון וירושלים, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם מכות דף ב, ח"י חשון תשע"ח)

הגאון
נתן לה
סגולה

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן האדמו"ר מזוטשקא שליט"א

הגמרא במסכת יומא (לח,): ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, ראה הקדוש ברוך הוא שצדיקים מועטין, עמד ושתלן בכל דור ודור. שבת קודש רעוא דרעוין שבת פרשת ויקהל שבת פרשת פרה, בצילו של הצדיק, הוד כ"ק מרן הרבי מזוטשקא שליט"א, לא תישכח בסייעתא דשמיא לעולם. כי זה כמה נכסוף נכספתי להיות בפורים בצל הקדוש אצל הרבי שליט"א, ולא זכיתי. תושבי ירושלים עיר הקודש זכו להתרומם בצילו של הרבי שליט"א בימי פורים המשולש. וְעַר סְהָאָט נִישֵׁט פֶּאָרְזוּקְט - מי שלא טעם טיש סעודה שלישית אצל הרבי שליט"א, לא ראה השתפכות הנפש לבורא עולם. כבר בתפילת מנחה, הבית כנסת בלי עין הרע נהיה צר מלהכיל, אנשים מכל בני ברק מגיעים, ומדקה לדקה בסעודה שלישית היכל הטישים מתמלא. האור מתכבה, ומרן הרבי שליט"א בוער בתורה בבכיית כלפידי אש, די לראות את פניו הקדושים של הרבי שליט"א, להתעורר ליראת שמים טהורה.

אשרי הדור שהרבי שליט"א משפיע עליו, תורה יראת שמים ומידות טובות. כמה יהודים בכל העולם מתקרבים יום יום לבורא עולם בזכות השיר הקדוש שהרבי שליט"א חיבר בשדה תעופה בהמתנה להיכנס לארה"ב, 'והנה ה' ניצב עליו, ומלוא כל הארץ כבודו, ומביט עליו ובוהן כליות ולב, אם עובדו כראוי'. מילים מהספר הקדוש תניא (פרק מא).

בשבת קודש פרשת ויקהל, למדנו בתורה הקדושה (שמות לה, ג), 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת'. מי שזוכה ללמוד זוהר הקדוש רואה, שבתיקוני זוהר (תיקון מח) מובא בהרחבה, על החומרא של כעס בשבת קודש, שזה בבחינת אש. מורי ורבותי, מידה טובה מרובה חמש מאות פעמים, כשיהודי זוכה שמתלהב בנשמתו א' פִּיְעָר פּוֹן שֶׁבֶת קוֹדֶשׁ - אש קודש של שבת קודש, דָּאָס אִיז דִּי רִיכְטִיגֶע פִּיְעָר - זה האש הנכונ. וכשזוכים להגיע לצדיק ברעוא דרעוין להתעלות בתורה וביראת שמים, שְׁפִירְט מְעוֹן אַ אַנְדֶּער טַעַם אִין שֶׁבֶת קוֹדֶשׁ - זוכים לטעום טעם אחר בשבת קודש.

אז מה הפלא שהרבה אחרי שיטת רבינו תם במוצאי שבת קודש, עוד נוהרים אנשים להיכל הטישים בזוטשקא, לטעום אפילו מעט משבת קודש אצל הרבי שליט"א. הרבי שליט"א מתחיל שיר, 'אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה'. הרבי הלביש שיר ממרן הרבי הקדוש רבי ברוך ממעוזבו זצוק"ל, על המילים הללו, אש תמיד, וכמה זה מתחבר למה שדיברנו קודם. זקני החסידים מספרים לי, שהרבי שליט"א חיבר את השיר המרגש אחרי אסון מירון לא עליכם, ומאז, כל שבת קודש בוערים הרבי שליט"א והציבור הקדוש בשיר.

אחרי זה הרבי בוער בשיר שהרבי חיבר, 'וטהר לבנו'. ואחרי זה 'נכספה' הידוע של חצר הקדוש סקולען, ואחרי זה השיר הנוראי של הרבי הקדוש רבי מיכל מזלוטשוב זצוק"ל, שכידוע לכל, שיר זה מעורר לתשובה.

אחרי כזה התעלות בשירות ותשבחות לבורא עולם, הרבי שליט"א בבחינת אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיהו, פותח את פיו בדברי תורה, בפסוק הראשון בפרשה (שמות לה, א), 'ויקהל משה את כל עדת בני ישראל', משה רבינו לימד לכלל ישראל 'דעת', 'עדת' הוא אותיות 'דעת', 'דעת' כידוע זה טהרה, על ידי שיש דעת, זוכים להשראת השכינה.

הרבי מזכיר בתורה דבריו הקדושים של מרן הבית אהרן מקרלין זי"ע, שבזמן שקוראים בתורה הקדושה פרשת פרה, צריך להאמין שאנחנו זוכים להיטהר. הרבי שליט"א בכל התורה, מסנגר על כלל ישראל, ונותן כח לכל יהודי בכל מצב, גם אם לא עליכם חלילה נפל לשפל המדרגות, הוא יכול להתעלות ולהתקרב לבורא עולם. הרבי שליט"א מזכיר בסוף התורה, על הטלטלה שפוקד את כל העולם, וְאֵס וְיֵל דְּעַר אֵיִיבְעֶרְשֶׁטְעַר פּוֹן אוֹנְז - מה הקב"ה רוצה מאיתנו, לעורר אותנו להתקרב אליו. הרבי מסיים בדבריו הקדושים של מרן רבי מנחם מנדל מרימנוב זצוק"ל, ששנה שחל שבת קודש כמו השנה, סמוך ונראה ליום טוב של פסח, זה סגולה שזוכה לגאולה שלימה.

בסוף הטיש ניגש אלי יהודי ישיש, ומספר לי, וויפיל איז דער רבי אויסקעאַרעטעט אין מידות - על עבודת המידות הקדושות של מרן הרבי שליט"א. הוא פגש את הרבי לפני כמה שנים בשבת קודש בבית חולים, כשהרבי היה לא עליכם עם אביו הרבי בעל הנזר דוד מזוטשקא זצוק"ל, ואותו יהודי בא לבקש מהרבי שליט"א שייגיד בשעת רעוא דרעוין לכמה יהודים שהיו שם, דברי חיזוק. הרבי שליט"א ברוב הענווה לא הסכים, וביקש ממנו להגיד דברי תורה. היהודי מגיע היום לחצר הקדוש זוטשקא, ומתי שהרבי פוגש אותו, הרבי ממלא אותו בדברי תורה ובברכות לרוב.

נברך את מרן הרבי שליט"א, איריך ימים על ממלכתו, ושכבר נזכה בקרוב ממש, שהרבי שליט"א ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו, ואמן.

בסוף הטיש ניגש אלי יהודי ישיש, ומספר לי, וויפיל איז דער רבי אויסקעאַרעטעט אין מידות - על עבודת המידות הקדושות של מרן הרבי שליט"א. הוא פגש את הרבי לפני כמה שנים בשבת קודש בבית חולים, כשהרבי היה לא עליכם עם אביו הרבי בעל הנזר דוד מזוטשקא זצוק"ל, ואותו יהודי בא לבקש מהרבי שליט"א שייגיד בשעת רעוא דרעוין לכמה יהודים שהיו שם, דברי חיזוק. הרבי שליט"א ברוב הענווה לא הסכים, וביקש ממנו להגיד דברי תורה. היהודי מגיע היום לחצר הקדוש זוטשקא, ומתי שהרבי פוגש אותו, הרבי ממלא אותו בדברי תורה ובברכות לרוב.

מתוך הפתיחה לשיעור - סנהדרין דף צו, כ"ד אדר תשפ"ה

מאוצרות הפרשה

יש להבין ענין הקרבת הבהמות, הרי לכאורה אם אדם חטא בהמה מה חטאה, ואיך מגיע כפרה לאדם על ידי שחיטת הבהמות ושריפתם באש. והענין בזה, שהוא כדי שהאדם יתבונן בענין הנוהג בעולם, שהפחות במעלה מוכרח להשתעבד להנכבד ממנו במעלה. ויקח ראייה לזה מהקרבת הבהמה לקרבן, דלכאורה איך יתכן שבשבילי שחטאתי, יהיה מוכרח הבעל חי להישחט ולהישקר על לא חטא בכפו, כשאין לו שום יכולת לעמוד כנגדי, איך יכול לב האנושי ושכל האנושי להסכים לעשות עוול כזה.

והתירוץ על זה, דבאמת כן נאה וכן יאה שישתעבד הבהמה הפחותה במדרגה, לכל צרכי של האדם הנכבד. וכיון שהאדם נצרך כעת לכפרה, בודאי יש לו הרשות לשחוט ולשרוף עבור זה את הבהמה, כדי לזכות על ידה לכפרה, ואין בזה שום עוולה.

וכשיעלה זאת על לבו, יתעורר ללמוד מזה קל וחומר בן בנו של קל וחומר, ומה אם הבעל חי מוכרח להיות משעובד כל כך להאדם הנכבד ממנו, הגם שהאדם לא בראו, ולא גמל לו שום דבר טוב לא בעבר ולא בהווה ולא בעתיד, ואינו מכירו כלל, מכל מקום הוא מוכרח להישחט ולהיאבד מן העולם עבורו.

אם כן על אחת כמה וכמה, האדם נלגד מלך מלכי המלכים הקב"ה, שהאדם הוא כאפס ואין ממש נגד גדלות הש"ת, נמצא שהש"ת מכובד יותר ממנו אלפי אלפי פעמים בלי שום מספר, ובפרט שהש"ת גמל לו כל טוב, הוציאו מאין ליש, בראו זנו ופרנסו, על אחת כמה וכמה שהאדם צריך להיות משועבד ובטל לגמרי להש"ת, אף אם יצטרך בשביל זה לסבול יסורין קשים ולהיאבד מן העולם, כל שכן שהוא צריך לקיים מצוות התורה, שאורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד, ודרכיה דרכי נועם (משלי ג, טו-יז).

זהו טעם הקרבת הבהמה לקרבן, כדי שעל ידי זה יתעורר האדם לשעבד גופו ורוחו ונפשו להש"ת הנכבד ממנו בביטול גמור, ומכאן ואילך יתאמץ בכל כוחו שלא להיכשל עוד בשום עבירה קלה. (ישמח משה ויקרא)

וזהו 'זאת אשר חטא מן הקודש ישלם', היינו, מה שפגם, ישלם מקודם לתקן את הכל בבחינת סור מרע, שהוא ביעור חמץ. ואחר זה 'זאת חמישיתו יוסף עליו', היינו המצה שהיא בחינת אות ה' שהיא חמישית כנודע, ועל דרך הנוסח 'הא' לחמא עניא, אז המצות יוסיפו עליו אור קדושה דלעילא.

(אמרי נועם ויקרא אות טז)

נקודה למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פרשת ויקרא

ללמד ילדי ישראל במסירות ובאהבה גדולה

"ויקרא אל משה" היכלי יקר' אומר: האלף במילת "ויקרא" קטנה - א' זעירא, לרמוז שהקטנים יתחילו כאן, מספר ויקרא. ולימוד לו יאה בראש, כמו האות אלף שהיא ראש לאותיות. ולכן מנהג ישראל שתינוקות של בית רבן מתחילים בספר ויקרא לומר "יבואו טהורים" - התינוקות "ויתעסקו בטהרה" שהוא הקורבנות. וכן התינוקים מתחילים בספר ויקרא כדי לרמוז שבשביל חינוך ילדים צריכים ההורים להקריב הרבה וזה סוד ההצלחה בחינוך.

וכן מתחילים בספר ויקרא בעניין הקורבנות לרמוז על המלמד תינוקות שמוטל עליו להקריב את נפשו ואת עצמו למען לימוד התורה ואז יראה ברכה וסייעתא דשמיא גדולה וזוכה על כך לשכר הגדול של מלמדי תינוקות, כמו שכתוב בב"ב ט': "והמשכילים זיהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד". אלו מלמדי תינוקות של בית רבן שזוכים לכך בזכות הקרבת לימוד תינוקות של בית רבן.

כותב מרן **רבינו עובדיה יוסף** בספרו "מאור ישראל" - דרושים (עמוד רס"ד) על הנהגת הרב עם תלמידיו וז"ל: לכל מלמד צריכה להיות סבלנות רבה עם חניכיו. לא כל ילד יש לו חשק ללמוד אבל צריך לדעת איך להביאו שיאהב ללמוד, ולמשוך אותו בעבותות אהבה.

כפי שמסופר במסכת תענית (כד.) על האמורא רב שביקר בעיר אחת שהיתה שם שנת בצורת, וגזר תענית ציבור להתפלל על הגשם, אך לא הועיל כלום. **למחרת ירד לפני התיבה שליח ציבור אחד, אמר "משיב הרוח" והתחילה רוח זלעפות, אמר "מוריד הגשם" וירדו גשמי רצון ברכה ונדבה. שאל אותו רב, מה מעשיך, אמר לו מלמד תינוקות אני, וכל תלמיד שאינו רוצה ללמוד, אני נוהג לו מתנות ומגדנות ומפייס אותו שילמד עד שבא ולומד. אנו רואים ממעשה זה כמה גדול כוחו של המלמד במסירות גדולה.**

זכות מלמדי התורה מסופר על מורנו הרב ראש אב"ד רבי רחמים חי חויתר הכהן זצ"ל (מח"ס ישיבת כתי"ח ח"ח ועוד) שבחודש שבט התרצ"א, נחלה חולי גדול רחמנא ליצלה, וכמעט נואש ח"ו. והנה ראה רבינו בחלומו, איש אחד עומד מצידו, ואמר לרבינו: "אני רבי מאיר בעל הסק, הוסיפו לך בימים כך וכך שנים, ותזהר לשים דעתך על התינוקות". ושבח לאל תרפא רבינו מאותו חולי והמשיך ללמד התינוקות. (שמחת כהן חלק ה')

מלמד תינוקות צריך סבלנות יתירה, ומשתלם הדבר כדי להוציא פרי למעשהו. גם כשהילד שובב וגורם הפרעה ללימוד, צריך להתאזר בסבלנות יתירה, כמאמר חז"ל (מסכת סנהדרין קז ע"ב) "שמאל דוחה וימין מקרבת". ובסופו של דבר יצליח המורה להוציא יקר מזולל.

בעיר גירבא בה החשיבו את משרת המלמד יותר ממשרת דיין ואב"ד, נפטר הדיין הרב שערי ציון זצ"ל ובקשו למנות במקומו אחד ממלמדי התינוקות שהיה גאון אדיר היסס בזה הגאון רבי משה מפלז זצ"ל כי מצליח הוא בלימודו עם הנערים, וחבל לבטלו ממלאכת הקודש! והגאון רבי דוד הכהן זצ"ל מסר נפשו על החינוך הטהור, והשקיע בתלמידים בלא גבול. ומעולם לא ניהל רישום, מי מהם משלם את שכר הלימוד והאם משלמים הם הכסף במלואו. מי שהביא לו מעות, היה נוטלם בכפו ומכניסם לכיסו מבלי לראות ולספור, כדי להודיע ולהשריש שלא זה העיקר, אלא לימוד התורה הקדושה!

ופעם נשאל: מה הוא סוד הצלחתו כמלמד? מדוע אין כל אחד מצליח בזה, נענה ואמר: רבים הירקנים בשוק, אבל יש ממונה אחד, שנקרא "להאמין" המעריך את שווייה של הסחורה וקובע את מחירה. מה מומחיותו? שבמבט אחד בפרי, יודע הוא מה נעשה בתוכו, אם חמוץ הוא או מתוק, בוסר או בשל. ויודע סוד נוסף, אם הפרי טרי הוא או עומד לפני ריקבון... זה כל תפקידו של ה"להאמין", וכן המלמד צריך לדעת בדיוק מיהו התלמיד ומהם כליו ויכולתו באופן המדויק לו. אבל זה רק התחלת תפקידו של המחנך, עתה חייב הוא להפיק מכל תלמיד את המרב, לרפא כל חולשה, ולהעמידו על רגליו. אין תפקיד אחראי מזה בעולם.

כותב החזון איש בקובץ אגרות (ח"א סימן פט): אחשוב לנכון שאף אם התלמיד שובב יש לגלגל עמו ולסבול אותו לקרבו כל מה שאפשר, וזה כל פרי הנהגת הישיבה לתת לפתאים ערמה, ולתועים בינה, ואין לבוא בטענה על השובבים, כי הלא "עיר פרא אדם יולד". ועליו להשתדל ולסבול ולקרב אותו בכל מחיר, כי שמאל דוחה וימין מקרבת, ופעמים יש לקרב בשתי ידיים, וזכו לעשות חיל להביא את תלמידיהם אל הדרך הישרה באהבה.

וכתב עוד בסימן סט כי כלפי תלמיד שובב צריכה להיות סבלנות יתירה, ולקרבו בדרכי נועם, ולסבול כל הקשיים, ומן השמים ירחמו. **גם באגרותיו** (ח"ב סימן נ"ד) כתב

: "כמדומה לי שלעולם לא עשו מעשה להרחיק תלמיד שובב מלימוד התורה, וצריכים אנו להגן בכל מקרה, ולהתאזר בסבלנות, וזה יעלה בדינו". עיי"ש.

ר' קובי לוי כותב: כמנהל תלמוד תורה זכיתי לשמוע מקרוב את מסריו של מרן הרב עובדיה זצוק"ל שזעק מנהמת ליבו בעניינים דומעות למנהלי המוסדות: "בשביל להרחיק ילד מתלמוד תורה, צריך להושיב סנהדרין. אגא אל תפגעו בילד!!!!".

ומסופר על הגאון החפץ חיים זצ"ל, שהיה מוסר שיעור לפני תלמידיו בישיבת ראדוין, ובאמצע השיעור הגיע לשם תלמיד חכם אחד שהיה ראש ישיבה ברוסיה, החפץ חיים הפנה לו עורף והמשיך בשיעורו, והתעלם ממנו לחלוטין, ואף "שלום" לא נתן לו. הת"ח ההוא נעלב, ויצא משם בבושת פנים סר וזעף. לאחר מכן שאלו תלמידי הגאון חפץ חיים את רבם, מדוע התנהג כך עם הת"ח ההוא? השיב להם הרב במעשה: נער יתום אחד בשם אייבלה ברונשטיין למד בישיבה הג"ל ברוסיה, הנער היה עליו, אך שוב, וראש הישיבה הזה גירש אותו מהישיבה, באה אמו האלמנה והתחננה לפניו שיסלח לו ויקבל אותו שוב לישיבה, והלה הקשה את רוחו ואימץ את לבבו, וסירב בכל תוקף לקבלו. הנער פנה לבתי ספר של הממשלה ברוסיה, ושם יצא לתרבות רעה, ומפני שהיה פיקח וממולח נעשה אחד ממנהיגי הקומוניסטים, ואז רדף באף ובחימה כל אשר בשם ישראל יכונה, ואת הדת היהודית, וגזר כמה גזרות על שומרי תורה ומצוות, ואסר אותם בבית האסורים, והמשיך בכל מיני תועבות. הנער הזה שמו לייב טורצקי הידוע לשמצה. [סופו היה שהסתבך עם ראש הקומוניסטים סטאלין, ומפני שחשש פן יהרגו ברח למקסיקו, ושם מצאוהו אנשי סטאלין וחסלו אותו, ונאבד משני עולמות - עולם הזה ועולם הבא]. ואילו לא היה ראש הישיבה הזה מקשה את רוחו ומסרב לקבלו, היה יוצא על כל פנים תלמיד חכם וירא שמים, ורק מפני שהתעקש שלא לקבלו לישיבה, נעשה כן, וחוטא אחד יאבד טובה הרבה, ומרוב צערי על אובדן הנפש ההיא, נהגתי כן. ישמע חכם ויוסף לקח. עכ"ד.

(ראו בספר אחר שיטנה גרסה שלבסוף לייב טורצקי עשה תשובה. זה התחיל מראון פנימי לומר קדיש לעילוי נשמת אביו ולבסוף חזר בתשובה גמורה).

מסופר על נער חרדי שכשגדל הוא ירד מהדרך. הוא החל לעבוד בשיפוצים ובעבודות בניה. באחת הפעמים בהם הוזמן לבית חרדי לבצע שיפוץ הוא שוחח עם בעל הדירה וסיפר לו: "אני עדיין לא יכול לשכוח את הסטירה שקיבלתי בכיתה ד' מהרב, זו לא הסטירה אלא ההשפלה שבכך". למרות שעברו 12 שנים, עדין כואב לו, כמה צריך להיזהר. (היום הוא נשוי, אברך ועוסק בתורה)

מעשה שהיה לפני כ-70 שנה בישיבת "פורת יוסף" בעיר הקודש ירושלים. אחד הרבנים לא חש בטוב ולא יכול היה להגיע לישיבה למסירת שיעורים. המנהל ביקש ממרן הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל בהיותו צעיר לימים שימלא את מקום הרב לכמה ימים. קודם שהגיע הרב לשיעור הודיעו לו כי באותה כיתה ישנו בחור שובב מאוד, אשר מידי פעם דואג גם להצחיק את כל החבורים בשיעור, וכך ידע הרב היאך להסתדר עמו. ויהי כשנכנס הרב לשיעור, קרא לאותו תלמיד באהבה וחיבה הושיבו לידו וביקשו שיקרא את קטע הגמרא שעליו הרב ידבר, התלמיד שמח מאד בכבוד הגדול שקיבל, וכך השתתף יפה בכל השיעור, ואת אט קטעו הרב ומאו קיבל חשק להתמיד בתורה, ועלה והתעלה עד שנעשה לאחד מראשי הישיבות הגדולים בארץ.

עד כמה חשיבות לימוד תינוקות של בית רבן
מסופר ב'אשר לאבינו' סיפור על הרב הגדול רבי דוד הכהן (מחבר ספר שירי דוד ושלום דוד). שהיה מלמד תינוקות בעיר גירבא בבית הכנסת. יום אחד, בא הרב לבית הכנסת וראה גירבא נטל את כל המחצלות שיושבים עליהם הילדים, לכן נאלצו התלמידים לשבת על הקרקע וללמוד. הרב מרוב רגשותיו וצערו על תלמידיו, היה בוכה ומצטער. וכשנכנס הרב סעיידו חדאד זצ"ל מצא את הרב בוכה ושאלו בחרדה: "על מה הרב בוכה ונאנח?" וסיפר לו את אשר קרהו. מיד הלך למר אביו הר"ה"ג מעתוק חדאד זצ"ל שהיה אז ראש"ד וסיפר לו על כל העניין. ומיד שלח הרב שליח אחרי השמש ואמר לו שיחזיר תחילה את כל המחצלות למקומם ואח"כ ילך לרב. וכאשר בא השמש לפני הרב, ויצעק עליו איך מלאך ליבך לעשות כדבר הזה?! ויען: "רבינו! הלא הילדים משחיתים אותם". "ומה בכך?" השיב הרב, "כאשר ישחיתו התלמידים המחצלות תוציא להם את היריעות של ס"ת לשבת עליהם במקום המחצלות". וישאג עליו כאריעה איך אינו מרגיש צער על התינוקות של בית רבן להיותם יושבים על הקרקע, אשר בשבילם ובזכותם אנו מתפללים "עשה למען תינוקות של בית רבן שלא חטאו". וסיים הרב מ'אשר לאבינו" "הראת לדעת כמה גדולה מעלת וערך מלמדי תינוקות המחנכים בני הדור ללכת בדרך ישרה".

עלילת הדם שבוטלה על ידי הגולם שברא המהר"ל

לאחר עליית דם רבות שהעלילו הנוצרים על היהודים בפראג, ולאחר מינוי הכומר תדיאוס שונא היהודים, עשה המהר"ל שאלת חלום לדעת כיצד יוכל להילחם בכומר השונא? המהר"ל קיבל בחלומו תשובה משמים, לפי סדר אותיות הא"ב: אתה ברא גולם, דבק החומר ותגזור זדים, חבל טורפי ישראל. בעשר מילים אלה ובכוחם אפשר ליצור גולם. את הסוד הזה מסר המהר"ל לחתנו - רבי יצחק פלח ולתלמידו הגדול - רבי יעקב ששון הלוי. הוא ביקש שהדבר יהיה בסוד כמוס, ומסר להם כיצד להתנהג במשך שבעת הימים הבאים. בלילה השביעי, הלכו שלושת הצדיקים לנהר, ומחומר וטיט שלד הנהר יצרו צורת אדם גדול קומה. הם הקיפו את הגולם שבע פעמים, תוך שהם אומרים פסוקים, כוונות וייחודים בכוונה גדולה. בגמר ההקפות, התאדם הגולם והיה כבדול מלבן באש. אח"כ החל הגולם להעלות את אדמו ולקרוע עור, עצמות וגידים, עד שנהייה דמותו כדמות אדם ממש. ואז עמדו שלושת הרבנים למרגלות הגולם ואמרו כולם יחד עם כוונות: "וַיִּפֶחַ בְּאֶפְיוֹ נְשִׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה", לפתע הגולם זז, התנועעו עפעפיו ופקח את עיניו. אז אמר הרב בקול מצווה: "אתה קום ועמוד על רגליך". מיד עמד הגולם לפניהם בהכנעה. הם הלבישו אותו בבגדים שהכינו מראש, הדומים לשמש בית דין. אמר לו המהר"ל: "לך אחרינו הביתה".

הרב ועוזרו הביאו את הגולם לחדרו ששימש גם כבית דין. אמר לו הרב: "ידע לך, אהנו בראנו אותך עפר מן האדמה, כדי שתשמור את ישראל מכל הצרות הבאות עליהם משונאיהם. שמך יקרא יוסף ותגור בביתך, בחדר הזה שהוא בית דין. אתה תהיה שמש בית הדין ועליך לשמוע בקולי לכל אשר אצווך. תלך אפילו באש ובמים של פחד, כי לא יאונה לך כל רע, עד שאני אגזור עליך לשון לעפר, כי ממנו נוצרת". יוס' היה הגולם היטיב לשמוע. הוא היה מבין כל לחש ורמז קטן, אך היה אילם. בהתחלה הגולם קצת 'פישל', וגם כולם פחדו ממנו, אך לבסוף התרגל הגולם לתפקידו ולאנשים אשר סביבו, וגם האנשים התרגלו אליו. הוא היה יוצא בין הבריות, וכולם ידעו כי הוא שומר עליהם מכל דבר רע. בליל בדיקת חמץ, הלביש הרב את הגולם בגדי איכר נוצרי, קשר לו חבל במותניו כסבל, ושלח אותו לרחובות היהודים לשומרם מכל פגע רע. בחצי הלילה ראה הגולם דמות אדם עם עגלתו ברחוב, תפס את האיש עם עגלתו ועם סוסיו והיכה עד זוב דם, הוליכו למשטרה ומיד אח"כ ברח משם ונעלם. השוטר התורן חקר את האיש המוכה ושאל אותו: "מה קרה לך? מדוע הוכיית? מי אתה? מאין באת?" אך האיש מילא פיו מים. לאחר הקירה קצרה וחיפשו מצאו השוטרים בעגלה של האיש ילד נוצרי שחוט עטוף בטלית. חקר את האיש וסיפר להם כי עשה זאת מפני שהוא חייב ליהודי עשיר חמשת אלפים דינר, היהודי מציק לו בדרישתו שיחזיר לו את חובו, וכיון שאין בידו להחזיר את חובו, שחט את הילד, כדי לזרוק את גופתו בבית העשיר. כך היהודי יוצא להורג ואז יהיה לו שקט ממנו. הקצין נדהם בשמועו זאת ואמר: "איכן נודע הדבר, אך מה היכה אותך וכיצד הגעת לכאן?", זאת איש לא ידע, מלבד הרב. הנוצרי הושלך לכלא, הדבר התפרסם, והיהודים הבינו כי נס גדול אירע להם והודו לה' שהצילם.

לכומר תדיאוס חרה הדבר מאוד. כל מה שעשה כדי לכבוש את הרב תחת ידו ואת היהודים שנואי נפשו - לא הצליח. פעם באה אליו צעירה יהודיה בת חמש עשרה שנה, מרים שמה, וביקשה להשתמד לנצרות. הכומר שאל אותה: ומדוע ברצונך להתנצר? אמרה לו: "אני שונאת את דתם ומנהגייהם ובמיוחד את רבם המהר"ל, שתמיד מוכיח את אבי עלי בשל התנהגותי הפרועה". הכומר שאל את מרים אם ידועים לה דברים לא טובים על היהודים אשר אפשר להפלייל אותם בהם. מרים חשבה מעט ואמרה: "הנערה הכפרית הנוצרית, המדליקה תנורים בשבתות כשכונת היהודים נעלמה פתאום. מי יודע אם לא נהרגה? אולי ליהודים יש די בדבר". עיני הכומר אורו, רעיון נצנץ במוחו, אמר לה: שמעי מרים, אם אקח אותך אל ההגמון הגדול, האם תספרי לו כל זאת כדי להפיל את המהר"ל בפח? אמרה לו: "כן, למה לא?" קמו שניהם והלכו אל ההגמון. הנערה התנצרה שם והלשינה על היהודים, היא אמרה: "נמאס לי מהדם הנוצרי המעורב במצות הפסח, לכן ברחתי והתנצרותי". שאל אותה ההגמון: "האם ראית במו עינייך איך מערבים דם במצות? השיבה: "כן, ראית איך באו שני שמשי של הרב עם צנצנת דם נוצרי, הדם של מסיקת התנורים הגויה של שבת", היא תיארה את המעשה כיד הדמיון הטובה עליה, והוסיפה: "הרגשתי שאיני יכולה להיות שותפה למעשיהם הנלוזים ולאכול מהמצות, ולכן החלטתי לעזוב אותם ולהמיר את דתי". תלונה הוגשה למשטרה, והם תפסו את שני משגי הרב באשמה שהם הרגו את הנוצרית הכפרית שנעלמה. יהודי פראג קיבלו את הדיעה בחרדה וביגון. הרב לא נח ולא שקט, המהר"ל שלח את הגולם וציווה עליו ללכת ולחפש את מסיקת התנורים הנוצרית אשר נעלמה, וברחה למקום לא ידוע. הוא אמר לגולם: "עליך להביאה לפני יום המשפט אשר ייערך בעוד שבוע ימים". הגולם הנהן בראשו ויצא לדרך בלבוש נוצריים. יום המשפט הגיע והגולם בא. הרב התמלא חרדה, וקרא לכל יהודי פראג אל בית הכנסת הגדול להתפלל ולצעוק לה'. באו כולם ונתנו קולם בבכי מר מאוד. באותה שעה הועמדו שני השמשים לדין. הכומר הרשע בא לבית המשפט, התחיל לדבר עם השמשים וביקש להוציא מפייהם הודאה באשמה, אך הם הכחישו הכל. והנה, הביאו את מרים הרשעה שהעידה כיצד היהודים שמים דם נוצרי במצות, ואיך שני השמשים שחטו את הנערה הנוצרית לפני פסח. כל דבריה נכתבו על ידי סופר בית הדין, והשופטים כבר עמדו לפסוק בדין. הרב שעמד בפניה התפלל לה' אב הרחמים, וסיים בלחש: "רבינו יש עולם, חוס ורחם נא על ישראל עמך". פתאום, שמעו קול רעש גדול מבחוץ. הגולם בא כשהוא סוחב בידיו את מסיקת התנורים שינצרה' באכזריות ונכנס עמה לבית המשפט. פני הרב קרנו אור, וגם הנוצרים הופתעו מכך. ממש נס תחיית המתים. רק פני הכומר תדיאוס חפו. אז צעקה עליו מרים המומרת ואמרה לו: "רשע, אתה אמרת לי לספר את כל השקר הזה, כדי לנקום ביהודים". השופטים חקרו את הנערה הנוצרית ואת מרים המומרת, והבינו עד כמה הכומר שונא את היהודים. הכומר נשפט, ופסק דינו יצא למאסר עולם עם עבודת פרך. הוא נשלח לאי גזירה ושם מת מוות שפל בייסורים קשים. ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר והעיר פראג צהלה ושמחה.

קיימו מצוות חג הפסח במסירות נפש

סיפור זה התרחש בזמן בו שלטה האימפריה הרומית בעמים וארצות רבות, ושמה הלך מסוף העולם ועד סופה. העיר רומי נחשבה אז כמרכז העולם וכעיר החשובה והעשירה ביותר על אדמות. בין החוקים הרבים ששלטו באותה תקופה ברומא, היה חוק שאסר על יהודים את הכניסה לעיר, לא זו בלבד שלגור בעיר או לנהל בה עסקים נמנע מהיהודים, אלא נאסר עליהם אפילו לעבור בה ולהציב בה מדרג כף רגל, ומי שעבר על חוק זה היה צפוי לעונש מוות ח"ו. באותם הימים אירע שסוחר יהודי מפורסם בשם ר' הלל נמצא פעם בחשאי ברומא הרגל עסקיו, בגלל שיטפונות שאירעו בתקופת האביב ברומא וסביבתה, לא הצליח ר' הלל לחזור הביתה לחג הפסח שהתקרב ובא, המחשבה לבלות את חג הפסח בעיר זרה, ובמיוחד ברומא אז המסוכנת ליהודים, גרמה לר' הלל טרדה ודאגה רבה, אולם מאידך לא היתה לו כל ברירה, והיה עליו למהר ולטכס עצה כיצד והיכן יבלה את החג, ואיך יצליח להישמר מהאיסור החמור של אכילת חמץ, וכיצד יוכל לקיים את מצוות אכילת מצה בפסח. הזמן חלף מהר והנה כבר ערב פסח אחר הצהרים, ור' הלל עדיין אינו יודע עיך הוא עומד בעולם, רק עתה הוא הרגיש את טעמה המר של הגלות, וכמה היה חפצו לחוג את חג החירות והגאולה ככל משפטו וחוקתו בקרב משפחתו. לפתע עלה בדעתו רעיון, אין ספק אמר לעצמו כי חיים ברומא יהודים המתכוננים עתה בהסתר ובהיחבא לקבלת חג החרות, הוא החליט ללכת לשוק, ולראות אם משהו קונה מצרכים שריחו הטוב של חג הפסח נודף מהם, כגון חזרת למרור, שהיהודים שמים על קערת הסדר וכדו'. מי שקונה בערב פסח את הצהרים חזרת, הוא ודאי יהודי השומר מצוות בהסתר, ור' הלל היה בטוח כי הוא כבר ימצא את הדרך איך לבלות את החג במחיצתו של קונה המרור. בעומדו כך בשוק ובהתבוננו לצדדים, הבחין ר' הלל לפתע בכרכרה הדורה שהתקרבה לשוק, וממנה ירד לא אחר אלא ראש העיר רומא בכבודו ובעצמו, ר' הלל לא האמין למראה עיניו, כאשר ראה שראש העיר ירד מהרכרכרה, ולחש משהו לאזני משרתו שניגש אל אחד ממוכרי הירקות, וקנה אצלו חופן של חזרת. לקהל הרב שהתאסף סביב הכרכרה, הסביר ראש העיר כי הוא בא במיוחד כדי לעמוד על מצב העניינים בשוק, וכדי לראות איזה שיפורים אפשר להכניס שם לטובת ציבור הקונים והמוכרים גם יחד. מיד אחרי שהמשרת קנה את החזרת, עלה ראש העיר על הכרכרה ההדורה וחזר לארמונו. ר' הלל לא היה צל של ספק כי ראש עירית רומא, העיר אשר בה אסור ליהודי לגור ואפילו להימצא בה, הוא יהודי, ולא זו בלבד אלא יהודי חרדי הבא בעצמו לשוק כדי לקנות את המרור לליל הסדר. הבעיה שניצבה עתה בפניו כיצד להגיע אל ראש העיר ובאזיה אופן לגלות לו את סודו. הזמן היה קצר ור' הלל הלך מיד אל הארמון, וביקש ראיון עם ראש העיר בענין חשוב ביותר שאינו סובל דיחוי, כשקיבל את הרשות להיכנס, אמר ר' הלל לראש העיר בפתח דבריו: אני מבקש את תשומת לבך רק לרגעים אחדים ואני מקוה שתוכל לעזור לי, אני יהודי, והערב הוא ליל התקדש חג הפסח שלנו, התעכבתי כאן ברומא שלא באשמתי, ולאחר שנוכחתי לדעת בראותי את קניית החזרת, כי כבודו יהודי, אני מבקש להיות אורח אצלך בשמונה ימי החג, אני אשלם כמובן כמה שתבקש. ראש העיר שמע בשקט את דברי ר' הלל, ולא ענה לו במלה אחת, במקום זה הוא אחז בזרועו של ר' הלל והכניסו לחדר שני, שם פתח דלת סודית שהובילה לאולם תת קרקעי גדול שהיה חלק מדיירת סתר, באולם זה עמדו שולחנות מוכנים כל טוב, וריח של מאכלי יום טוב עמד בחללו של המקום. כאן מצד שני נמצא חדר בשבילך, אמר ראש העיר לר' הלל, והושיט לו יד ידידותית לברכת שלום עליכם. בהגיע עת המנחה, דפק משרת על דלת חדרו של ר' הלל, וקרא לו ללכת להתפלל בבית הכנסת, בית כנסת יפה ומבודד שזכה לא ראה ר' הלל מימיו, הקירות היו עשויים מאבני שיש יקרות, המנורות היו ריקועי זהב טהור, ועל התקרה ציורים אמנותיים בעלי רמה, לבושו של הקהל בבית הכנסת היה חגיגי וכל האווירה הזכירה התרוממות הרוח, כל זה לא התאים למה שר' הלל דימה בנפשו, כאווירת בית כנסת מחתרנית שהמתפללים חיים בפחד מתמיד ואימית השלטונות. לאחר תפילת המנחה אמר הצבור את סדר קורבן פסח ובתום תפילת הערבית אהלו המתפללים איש לרעהו את שמת, וכל הקהל נכנס לאולם האוכל הגדול שליד בית הכנסת כדי לערוך שם את הסדר.

את ר' הלל הושיבו בראש השולחן ששוב לא האמין למראה עיניו, הזאת רומא העיר שבה אסור ליהודי לגור? האין זו הוכחה לכך שהגויים עם כל הגזרות שיגזרו על היהודים, לעולם לא יצליחו להתגבר על רוח התורה המפעמת בעם? הנה עם ישראל חי וקיים גם כאן ברומא, והוא נצחי יחד עם תורתו. לאחר אמירת ההגדה הלכנו וכו' בשבת לשולחן עורך תוך כדי סעודה, הוא ראה דבר שהקפיץ אותו פתאום ממקומו, לתימהונו הרב הבחין בכך, שאחד המשרתים הגיש לשולחן פרוסת של עוגת גבינה, והאורחים לקחו ממנה ואכלו לתאבון, מה קורה כאן? שאל את עצמו ר' הלל בחרדה, האם הוא נמצא בין יהודים, או חס ושלום האם היהודים אלה אינם יודעים שאסור לאכול גבינה אחרי בשר? בבקשו סליחה, הוא פנה אל ראש העיר גם כבעל הבית, ושאלו אם אין יודעים כאן את הדין שאסור לאכול מאכלי חלב אחרי מאכלי בשר? אני הרי חשבת שאתם יהודים שומרי מצוות, קרא ר' הלל בחרדה, כשדמעות עומדות בעיניו, אני הרי אכלתי אצלכם את סעודה הראשונה של פסח, ומי יודע אם לא נכשלתי באסור החמור של אכילת חמץ בפסח. במקום להשיב על דבריו, ביקש ראש העיר את ר' הלל שיטעום אף הוא מעוגת הגבינה הטעימה, ואשר לעברה של חלב אחרי בשר, החל להביא ראיות שאין הדבר נורא כל כך, וכי אצלם בכלל לא גורשים שום בעירה וכו' מדבריו היה ניכר כי הוא מחזיק את עצמו ללמדן גדול, דבר זה העלה עוד יותר את חמתו של ר' הלל. לאחר דין ודברים נוכח בעל הבית לראות עד כמה נגע ר' הלל מדבריו, והוא נענה ואמר: להוי ידוע לך יהודי אורח יקר, כי עוגת הגבינה שכולנו אכלנו כאן היתה על טהרת הקדש, והיא היתה פרווה, לא בשרי ולא חלבי במאה אחוז, ואילו את דיני בשר וחלב אנו מקיימים לא פחות ממך. ומדוע זה לא אמרתם לי מיד? הקשה ר' הלל, מדוע גרמתם לי כל כך הרבה צער ועגמת נפש? עליך להבין השיב ראש העיר היהודי, כי היה מקום לחשד שמא מרגל אתה, שנשלח כדי לגלות סודנו, רצינו לנסותך, ועתה עמדת בניסיון והחשד התברר כלא נכון, הבה נשמח כלנו בשמחת חג הפסח בהרחבת הדעת, בדיצה ובטוב לבב.

[ה]מברך על ביעור חמץ, לפי שהבדיקה לצורך הביעור, ואין מברכים שהחינו, ואם יש לו פרי או בגד חדש יברך שהחינו ויכוון לפטור הבדיקה. אם לא בירך על הבדיקה, ויברך כל זמן שלא סיים הבדיקה ואם בודקים עמו בני הבית יברך הוא לבדו ויתכוונו הוא והם לצאת ידי חובה [אם בני הבית לא שמעו הברכה אינם רשאים לברך]. לא ידבר בין הברכה לתחילת הבדיקה, ואם ידבר שלא מענין הבדיקה צריך לחזור ולברך, וטוב שלא ידבר בדברים אחרים עד שיגמור כל הבדיקה ויצניע החמץ שרוצה לאכול ויכפה עליו כלי:

[ז]המנהג שמולכין לחם ושכין בקערה לחטט בחורין וסדקין, ויש נוהגין להת עשרה פתיית חמץ בזווית הבית קודם בדיקה כדי שימצאם [ה"ע-עורן נוהגים וכוון שיהיו פחות מכזית כדי שאם יאבד אחד מהם לא יצטרך בדיקה אחרת ומכל מקום גם אם לא שם פתייתם ולא מצא חמץ אינו מעכב כלל], ובגדד נוהגין להניח בקערה מעט מלח, והטעם דהשטן וסיעתו מקנאים במצות בדיקת החמץ הרבה, ולכן מולכין עם הבדוק מלח לדחות המשטינים והמקטרגים, על דעת שאמרו בהשמת המלח על השלחן, ועוד דעושיין כן לסימן טוב שזוכה לשנים רבות לבדוק בכל שנה ושנה, דהמלח הוא סימן לקיום:

[ז] אחר הבדיקה בלילה מיד יבטלנו ויאמר כל חמירא וכו' כמופיע בהגדה, וצריך שיבין מלת חמירא שהוא שם הכולל חמץ ושאר, גם יבין דהביטול הוא שעושהו הפקר ואין לו רשות בו, ויאמר הביטול שלש פעמים:

[ח] החמץ אסור באכילה ביום י"ד מארבעה שעות ולמעלה, אבל בהנאה מותר בשעה חמישית, שעות נמויות מעמוד השחר, ואחר אכילתו ינקה שינוי בקיסם היטב ויצחצח שניו[ה"ע] - **בדיעבד אם לא ניקה אין לחוש כל כך שוודאי נפגם בפה, שניים תותבות מספיק שטיפה טובה וטוב להחמיר לערות מים ורותחים**, מעשה באחד שחלם דאמרו לו איך לו שאכל חמץ משוה, ויקא ויבכה ויחלום שנית והנה איש מדבר עמו וא"ל זה החמץ שאכלתה הוא הנשאר בין השינים פירור קטן חמץ מאכילה שאכל בעל פי בבוקר, ובעת שהיה אוכל ולועס המצה בלילה נפרד אותו פירור מבין השיניים ונדבק במצה ואכלו עם המצה:

[י] ביום י"ד ישורף הוא את חמץ הנשאר דמצוה בו יותר משלוחו, ואסור לזרוק החמץ ברשות הרבים משום בזיון, והמנהג לשרפו עם ערבה של הזשעה, ואחר שריפתו יבטלנו מיד ויאמר דחזיתיה ודלא חזיתיה וכו', ויאמר הביטול שלש פעמים, ולא יבטלו קודם שריפה, לקיים מצות שריפה בחמץ שלו, לזה ככר קודם פסח, מוטב להחזירו קודם פסח ואם לא החזירו קודם יחזירו אחר פסח, ואם לא יחזירו יש בזה משום גזל:

[יא] בגדים, מטפחות, וכו' שיש בהם חמץ נוקשא, צריך לכבסם קודם פסח היטב מחשש שמא החמץ נוקשא יגיע לפיו:

[יב] כלי חמץ כפי תשישו וכשרו אם נשתמש ברותחין, הכשרו על ידי הגעלה במים רותחין, ולא יגעיל רק כשהמים רותחים, ואם פסק הרתיחה ימתין עד שיהיה רותח, וטוב להשהות מעט את הכלי בתוך הרותחין, אבל לא הרבה[ה"ע] **רשאי להשהות הרבה דהוי נ"ט בר נ"ט ודוקא קודם זמן איסור חמץ**, וקודם ההגעלה ישופם היטב ויעברו החלודה, ואם אי אפשר לנקות החלודה צריך ליעון אותם המקומות, וגם ידות הכלים צריך להגעיל, ויהיה להגעיל קודם שעה חמישית כדי שלא יצטרך לכמה תנאים, ושלא יהיו הכלים בני יומןמשום דלא יבא להגעיל כלי של איסור בן יומו, כי בשאר ימות השנה אין להגעיל כלי של איסור אלא אם כן אינו בן יומו, **ה"ע לשולחן ערוך אפילו בני יומן קודם זמן איסורו מותר אלא שיש מחמירים**, והמגעיל על ידי צבת יגלגל הכלי, וגם כסוי הקערה צריך הגעלה:

[יג] נהגו לטווף הכלים בצונן אחר הגעלה, כדי שלא יבלע הכלי מן לכלוך מים ורותחין שעל גביו, ואף על פי שנתבטל בששים:

[יד] כלים שנשתמש בהם ביבש ללא נוזלים, כגון שפודים שנשתמשו בהם חמץ, צריך ליבון, והמחבת די בהגעלה, והמחמיר ללבנה תבוא עליו ברכה, מספיק ליבון קל שהקש נשרף מבחוץ, וכלי חרס אפילו מצופה ומשתמש בהם רותח בכלי שני לא מועיל הכשר, אלא ינקה היטב ויצניעם במקום סגור, כדי שלא יטעה להשתמש בהם בפסח, וכלי מתכות שהם מצופים בזכוכית אין להגעילם[ה"ע-מנהג ספרד כשולחן ערוך שזכוכית מספיק שטיפה והדחה ואשכנזים מחמירים ורשאים הם להקל על ידי הגעלה ובפרט אם מגעיל ג' פעמים ובשאר איסורים לגם לאשכנזים מספיק שטיפה והדחה ויוצאי בגד שהחמירו שלא מועיל הגעלה לכלי זכוכית (חומרם הם דיוקא בחמץ ולא בשאר איסורים) כשעלה לארץ להשתקף רשאים להקל בלי התרה ואף האבות המשיכו להחמיר בארץ ישראל בנייהם לאחר שהתחננו לשנות מנהגם], וכל כלי הזכוכית שנשתמש בהם בצונן, אפילו שם בהם בירה, הכשרם הוא על ידי ערוי שימלאם מים למשך כ"ד שעות, ואחר כ"ד שעות ישפכם ויחזור וימלאם מים חדשים ויהיו גם כן בהם כ"ד שעות, וישפכם ויחזור וימלאם עוד מים חדשים שיהיו בהם כ"ד שעות:

[טו] בשאר ימות השנה אם לוקח כלי מתכות ישן מהגוי צריך להגעילו תחילה, ואחר כך יטיבילנו, ויברך על טבילתו כלי, ואם הם שני כלים או יותר יברך על טבילת כלים כן מנהג בגדד, והכלים שמכניסים בהם יין או שכר לקיום דינם ככלי מתכות, ואם קנה חדשים יטיביל אותם ויברך שכן המנהג ואין כאן חשש סב"ל:

[כה] כל הבכורות מתענים בערב פסח בין בכור מאב בין בכור מאדם ודוקא הזכרים אבל הנקבות לא נהגו להתענות[ה"ע בכורה אינה צריכה לבא לבית הכנסת] והזכר גם הנולד אחר נפל יתענה, והנולד אחר ולד שמת תוך שלשים יום וכלו לו חודשיו לא יתענה, ובסעודת סיום מסכתאם הבכור גמיר וסביר

להניח מה שאומרים בעת הסיום מותר לו לאכול[ה"ע-היום נהגו להקל על ידי סיום מסכת לפתוח הצום]:

[כ] אסור לומר בשר זה לפסח, אלא יאמר בשר זה ליום טוב. אסור לאכול מצה בערב פסח, וגם בלילה שלפניו, אבל מצה מבושלת שבישלה קודם י"ד מותר לאכול ב"ד. לא יאכל הרבה בערב פסח, כדי שיאכל בליל פסח לתיאבון:

[כז] יזהרו בבדיקת החסה והכרפס, דכל תולע יש בו חיוב חמשה מלקיות[ה"ע] **היום יש לקחת מגידול ללא תולעים**, ונוהגים שלא לאכול חסה בערב פסח, וכן בחוץ לארץ אין אוכלים חזרת ביום ראשון של פסח: [כח] יהיה שלחנו ערוך מבעוד יום כדי שיקדש מיד לאחר צאת הכוכבים, וישתה בהסיבה כל הארבעה כוסות, וכולם צריכין מזיגה ויעשה המזיגה במים שלש הפסקות, ובעל הבית ימזוג לו הכוס אחד מבני הבית דרך חירות, גם יקבל הכוס בשתי ידי משתי ידיו של הנותן, גם אכילת כל ארבע כזייתות של מצה יהיו בהסיבה בין אנשים ובין הנשים בין הגדולים בין הקטנים, וההסיבה צריכה להיות על צד שמאל, ואפילו איטר מסב על שמאל כל אדם:

[כט] צריך לשתות רוב הרביעית בבת אחת ולא פעמיים, ובדיעבד אפילו הפסיק כמה פעמים יצא[ה"ע] **אפילו בשהה עד כדי אכילת פרס יצא**, ורק לא ישהה מתחילת שתייה עד הסיף יותר מכדי שתיית רביעית, ומשקל הרביעית הוא 27 דרה"מ, (עדף 86 סמ"ק) ולכתחילה צריך שישתה כל הרביעית, אך בדיעבד אם שתה רוב רביעית יצא ידי חובה, וידחוק עצמו לפחות כוס אחד לשתות רביעית שלם כדי שיוכל לברך ברכה אחרונה, ואם יש בכוס כמה רביעיות צריך לשתות רובו, וכל הארבע כוסות צריכין שטיפה והדחה שירחצם מבית ומחוץ בכל פעם:

[ל] מביאין לפני בעל הבית קערה ובה שלושה מצות ומרור וחרוסת וכרפס וזרוע וביצה, והחרוסת זכר לטיט שנשתעבדו בו אבותינו, לכן מניחים בו אגוזים ושקדים, והזרוע זכר לפסח דבזמן בית המקדש היה מביא גם את הפסח בשעת אמירת ההגדה, והביצה זכר לקרבן חגיגה, ומנהגו לעשות הזרוע צלי והביצה שלוקה במים, ואם שכח ולא צלה הזרוע בערב פסח מותר לצלותו בליל פסח, אף על גב דאין אוכלין צלי ביום ראשון[ה"ע] **בחג ביום מותר לאכול מהזרוע הלכות ערב פסח בשבת**

[א] בודקין בליל י"ג כמו בליל י"ד, והבכורות מתענים ביום חמישי[ה"ע] **מצד הדין לא צריך ואם אפשר שישמעו סיום מסכת ובנות המחמירות לצום, בצום דהוי אינם צריכות להשתתף בסיום מסכת**, ולכן אם הבודק הוא בכור יטענו קודם הברכה פירות או מיני מזונות, כדי שיבדוק בישוב הדעת ובנחת, ואחר הבדיקה יבטל החמץ כמו שכתבנו בליל י"ד, אבל ביטול חמץ של היום לא יבטל ביום ששי אלא ביום שבת, ויזהר שלא ישכחו, אך ביעור חמץ יעשהו ביום ששי שישורף הפתייתם שאינו רוצה לאכלם, ומשייר הפת לצורך סעודת ליל שבת וסעודת שחרית דשבת, והביעור בערב פסח יעשהו קודם חצות כדרך שעושה ב"ד כשחל בחול, כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים:

[ב] ביום שבת קודם שהוא יום י"ד ימהרו להתפלל בבוקר כדי לצאת במהרה לאכול סעודת שחרית שלא יכשלו באיסור אכילת חמץ בערב פסח אחר הזמן אך יזהרו שלא יתפללו בחפזון ובמרוצה, ואם יש חתנים באותו שבת לא יזמינו אורחים הרבה לצורך עליית ספר תורה כדרך, כדי שלא להאריך הזמן בכך שצריך לצאת מהרה לאכול סעודת שחרית וימהרו לקדש ולאכול תכף, ויאכלו כל חמץ שיש אצלם בית קודם שיחול איסור אכילתו, ואם נשאר חמץ שאין יכולים לאכלו יתנוהו לגוי, ולא יזרקנו לרשות הרבים, ואין מבשלים לשבת זו תבשיל שדרכו להיות דבק הרבה בקדרה שלא יתקנו באצבע, כדי שלא יצטרך להדיח הקדרות והקערות מיהו אם בעל כזה ונדבק התבשיל בקדרה מותר להדיח הקדרה במים בידו, אבל לא בסמרטוט משום איסור סחיטה בשבת, והדחה זו נחשבת קצת צורך היום שיש בזה צורך מצוה, ואם אפשר לקנחו באצבע אסור להדיח, ואחר שיגמור כל אכילתו ולא יאכלו חמץ או יבטלנו ויאמר כל חמירא וכו' דחזיתיה ודלא חזיתיה:

[ג] יאכל סעודת הלילה ושל שחרית בשבת זו בחצר במקום אחד דוקא, ולא יעשו בלילה ובשחרית פירורין הרבה על השלחן, ואם נעשה פירורין ישגיה עליהם לאכלם תכף קודם שיפול עליהם משקה וימאסו, ואחר אכילתם ינערו השלחן או המפה ברי"ה בשביל פירורין קטנים שאין נלקטים ביד לאכלם, גם עוד אחר אכילה יכבדו המקום שאכלו בו משום איזה פירורין שנפל, וישליך הזבל לרי"ה ולא יניח הזבל באשפה שבחצר, ומותר לאכול ביצים בשבת זו בשחרית[ה"ע] **אנו נהגנו לאכול מרור בערב פסח והמחמיר לאכול ביצים רשאי לאכול גם בלי התרה**

[ד] בגדי מועד ילבשו בשבת זו אחר מנחה, וגם הכתונת יחליפו אחר מנחה מפני שאכל חמץ בלילה ובשחרית בהיותה עליו, וחוששין שמא דבק בה איזה פירור קטן של חמץ, אבל במכנסים וטלית אין חשש זה, ומי שהוא עני יש לו כתונת אחת שלבשה בליל שבת יזהר בעת אכילתו לתחוב הכיס של הכתונת לפנים שלא יכנסו פרורים ואחר אכילתו יבדוק כותנתו: [ה] סעודה שלישית יעשהו בפירות אחר מנחה, וטוב לעשותה בפירות שברכתן מעין שלש[ה"ע] **יעשהו במצה מבושלת או מטוגנת ויברך המוציא ואם לא יכול יעשהו בפירות**, ויביאום לפניו בקערה על השלחן ויאמר גם כן קודם שיאכל אתקינו סעודתא וכו' כשאר שבת, ולא ירבה באכילתו כדי שיאכל בלילה לתאבון, אך צריך להקדים כדי שנתפלל בתשע ומחצה ודרוש שבת הגדול הוא בשבת הקודם:

אמרי חז"ל: כתב הר"ק רבי לייב' לאייגר מלובלין ז"ל בספרו 'תורת אמת', שימי חודש ניסן גדולים יותר מימי אלול על אף שהם ימי רחמים ורצון, ומטעים זאת שכל המועדים קדושתן נובע מן התורה הקדושה, חג שבועות – עיקרה ניתקן משום שביום זה זכו לקבל התורה"ק, וכן שאר המועדים ניתנו לאחר מתן תורה, משא"כ לחג הפסח זכו בני ישראל במצרים בעת שהיו משוקעים במי"ט שערי טומאה, ואף שלא היו זכאים וראויים לצאת ממצרים ריחם עליהם הש"ת והוציאם מעבדות לחירות, ולפיקך גדולים ימי חג המצות טפי משאר המועדים, כי אז זכו בני ישראל לחסד עליון שלא היו ראויים לכך. וכמו"כ בכל שנה ושנה מתעוררת בחינה זו, שהקב"ה מרחם על פליטת עמו בית ישראל ומוציאם מעבדות לחירות, וכל יהודי ביארה מצב שיהיה, יכול להיות משערי טומאה שנקלה עליהם ולזכות לאור גדול"ע כ"ו. בקונטרס אמת ליעקב (פר' ב"ה) שם הר"ק רבי יעקב צבי יאליש בעל מלא הרועים ז"ל, נכתב שבחודש ניסן כלולים כל החודשים, וממנו נשפעים בני, חיי ומזוני לכל השנה, ומרומזו בתיבת (החודש הזה) לכ"ם שהוא ראשי תיבות ל"ב כ"ב מ'וח, והם כנגד בני חיי ומזוני, שכן החיים תלויים בלב, המזון מתעלל ע"י הכבד, והשפעת בניים באה מן המוח.

שאלה : האם מותר להוביל חמץ של גוי שהגיע מממל אשדוד בחול המועד פסח במשאית של יהודי לרצועת עזה לערבים הגרים שם .

תשובה : כתב שולחן ערוך סימן תנ סעיף ז אסור להשכיר כלי לאינו יהודי בפסח כדי שיבשל בו חמץ, אבל משכיר לו חמור להביא עליו חמץ. וכתב משנה ברורה שם ס"ק (כז) שהטעם שאסור להשכיר לו כלי שיבשל בו חמץ - משום שהוא רוצה בקיומו של חמץ שאם יפך החמץ בשעה שהכלי עומד ע"י האש יבקע הכלי והרי הוא כנהנה מן החמץ: אבל למשכיר לו חמור מותר - הסביר מ"ב ס"ק כה שהרי לא איכפת ליה אם יאבד החמץ. וכתב המ"ב שהקשו האחרונים דליאורג גם בחמור משום משתכר באיסורי הנאה שאסור לכתחלה וכמ"ב סעיפים הקודמים וכתב המ"ב שמסקנת האחרונים דדון זה הוא להאי שיטה דאין אסור להשתכר באיסורי הנאה רק בע"ז וכדומה אבל לפי מה דנקטינן להחמיר הוא לאסור להשתכר לכתחלה בכל מקום ה"ה דאסור גם גבי חמור להביא עליו חמץ. אם כן כל ההיתר לשו"ע שהגוי שיוביל חמץ בשכירות את המשאית של יהודי אבל אם היהודי מוביל חמץ הדבר אסור ואף אם יעסיק נהג גוי אסור כיון שרוצה בקיומו של החמץ שלא יתבעו אותו ועוד שהוא כשומר שכר על החמץ ואי היה שומר שכר מובא בשו"ע שעובר על כל יראה ובל ימצא ואף אם יתנה איתם תנאי שאינו אחראי כלל על החמץ סוף סוף רוצה בקיומו של החמץ אם תהיה פשיעה מצידו ולכן אסור ועוד שהדין להוביל על ידי חמור כתב המ"ב שמשקי דדון זה הוא להאי שיטה דאין אסור להשתכר באיסורי הנאה רק בע"ז וכדומה אבל לפי מה דנקטינן להחמיר לאסור להשתכר לכתחלה בכל מקום ה"ה דאסור אפילו אם רק משכיר לו המשאית אם כן הדבר אסור, לבד מאיסור מלאכה בחול המועד.

ונשלמה פרים שפתינו-תפילה כקרבת

אחרי הפרשיות של בנית המשכן שנועד להשראת השכינה בעם ישראל, התורה פותחת בפרשיות הקורבנות שהם המשכן ישר למשכן והגורם להשארת שכינה במשכן . מובא בפרקי אבות פרק א': על שלושה דברים העולם עומד, העמוד השני הוא עמוד העבודה והוא הקרבתו והיום שאין לנו בית המקדש הגמרא בברכות פ"ד אומרת שתפילה במקום קרבתו. דבר זה מלמדנו על מעלתה של התפילה שהיא עומדת במקום הקורבנות. כל בעיה ורצון שאנו רוצים שיהיה יש אפשר לפנות לבורא עולם והקב"ה שומע תפילת כל פה.

תפילתו של הילד הצילה את אמו מחנק
סיפור אמיתי שהתפרסם בירושלים בעבר. באיזור חורבת רבי יהודה החסיד שיחקו ילדים משחק מחבואים. ילד אחד נכנס והתחבא בתוך בית הכנסת, זה היה ביום חמישי בלילה, באותה שעה ישבו בבית הכנסת קבוצת יהודים ולמדו יחד זוהר, מה מסוגל לילד להבין בזה? אך הפעם היה זה לימוד מענין וקליט, הילד הקשיב וקלט. הם למדו בזוהר שלפני שאדם נפטר מהעולם, הקרובים שלו, הרבנים שלו, אילו שהיה מקושר אליהם בחייו ונמצאים כבר בעולם העליון - בעולם הנשמות, כשהם מקבלים את הידיעה שהוא הולך למות הם יוצאים לקבל את פניו. זה היה הנושא עליו דיברו, והילד במקום מחבואו מקשיב לדברים וקולט במה מדובר. למחרת בליל שבת, אמצע סעודת השבת, האמא של הילד לא השגיחה ובלעה חתיכת דג עם עצם בפנים, העצם נתקע בגרון ללא אפשרות להוציא או לבלוע, היא התחילה להחליף צבעים והיתה סכנת חנק, וצריכים היו לחלל את השבת, וכמובן החלה מהומה לא קטנה, הילד שהיה רגיש מאד נכנס לחדר וכיסה ראשו בשמיכה, הוא רצה לברוח מכל הטרדיה מסביב. אחרי כמה רגעים הוא שמע מאנשים שדיברו ליד החדר בו שהה, כי אמו התחילה לראות על תמונות שהיו תלויות בסלון את ההורים שלה והסבים והסבתות, היא אמרה שהיא רואה את דמותם מרצדת מול עיניה. הילד, מכוסה בשמיכה, שומע את הדברים וחושב לעצמו: אלו הרגעים האחרונים שלה, בדיוק אתמול שמע מהזוהר שלפני המיתה באים ההורים. בתוך המהומה הוא קפץ ממקומו, העיף את השמיכה, רץ לביהכ"נ החורבה שהיה בסמיכות לביתו, **נכנס מתחת לפרוכת** ובמשך כמה דקות צעק צעקות שנשמעו למרחוק: "רבש"ע תרחם עלי אני לא רוצה להיות יתום. אני לא רוצה להיות בלי אמא..." הוא בכה וצעק מקירות ליבו, בכי של ילד אמיתי! הוא חזר הביתה, ושמע שבוהה הרגע יצאה העצם מהגרון. האם האריכה ימים מעל גיל תשעים.

הילד הקים את אביו לתחייה בתפילתו
משופר בזוהר הקדוש: [בלק דף רה.] רבי אליעזר בן רבי משעון וחבורת תנאים הלכו לבקר בלוקר בפקיעין וה' יוסי שמו, ולר' יוסי בן ובת, כאשר הגיעו אמרו שר' יוסי נפטר. ניגש רבי אליעזר לחלון ושמע כיצד הבן הקטן עומד ליד מיטת אביו ובוכה בדמעות שליש "רבש"ע כתבת בתורתך 'לא תיקח האם על הבנים' ואיך תיקח את אבא שלנו? שמא תאמר בתורה כתוב אם וזה אבא, אבל אמא אין לנו (האמא נפטרה זמן קודם) ואבא שלנו משמש גם כאבא וגם כאמא, אז אמא אל תיקח האם על הבנים" וכך התפלל הילד הבכה. לפתע התיישב רבי יוסי על מיטתו וקרא לרבי אליעזר וחבריו להיכנס "הייתי כבר במתיבתא דרקיעא" מספר להם רבי יוסי, "ובשעה שהתפלל בני נזדעזעו שלוש מאות אלף כיסאות במתיבתא דרקיעא! וזיעזעו את כסא הכבוד והוסיפו לי עשרים ושתיים

שנים של שנותי". כמה גדול כוח תפילתו ובקשתו! בזכות תפילתו גרם לתחיית המתים לאביו שרק מעטים מאז בריאת העולם זכו לעשות זאת.

כתב בעל "חובת הלבבות" (ש"ח פ"ט) וז"ל: "וְיָרְאוּ לָךְ, אָחִי, שְׂתַדַּע פִּי כִּנְיַנְתְּנוּ בַתְּפִלָּה אֵינָהּ, כִּי אִם פְּלוֹת תִּפְּשֵׁ אֶל הַאֱלֹקִים וְכִינְיַעְתָּה לְפָנָיו, וְלָרֹמֶם לְבוֹרָא וְלִשְׁפָחוּ וְלַהוֹדוֹת לוֹ, וְלַהֲשִׁילָךְ כָּל יְהִינּוּ אֵלָיו". ע"כ

הרופא: תמיד אצל חרדים אני מבקש לפני הניתוח צילום נוסף
שמענו מבעלי המעשה, אחת מבנות ישראל המתמודדת זה זמן ניכר עם המחלה ל"ע, השי"ת ירפא אותה בשלמות הבריאות בקרוב ממש. והנה בסיון תשפ"ד חשה כאבים עזים בראשה, חישה מהר הולוכה לבית החולים שם נערכו לה כמה צילומים (C.T) וראו בבירור גידול גדול ל"ע בראשה (עד עתה ידעו רק מגידול במקום אחר בגופה, ולא ידעו מה מצב ראשה) עד שהרופא 'פסק' שיש לנתח אותה בדחיפות נוראה ללא כל שהיות, וקבע זמן לניתוח לשבוע שלאחריו ביום שלישי י"ט סיון. בהגיע העת התיצבה בבית החולים, והנה הם שומעים שהרופא - מנתח בכיר בביה"ח הדסה עין כרם, מצוה על ה'מתלמד' לערוך לה 'צילום' חדש - שאלו המתלמד, והרי יש לנו צילום מלפני שבוע ... ענהו הרופא בתרעומת, האם באת הנה ללמד או להתלמד... עשה כאשר אנכי מצווה אותך. כעבור זמן מה הודיע הרופא כי אין ניתוח היום... - מה אירע - הצילום מראה שנפחת וירד הגידול בכמחצית (50%) מלפני שבוע, ומכיוון שהמצב בירידה חבל לנתח בראש, ויהי לפלא. כשבא בעלה לקחת מהרופא את 'מכתב השחרור' ראה והנה הרופא רחוק עד מאד משמירת תורה ומצוות, והבין שלא בירוח הקודש" ראה האיש שיש לערוך צילום בשנית... על כן פנה אל הרופא ושאלו: "האם מותר לי לשאול איזה שאלה לפני מע"כ הרופא" והשיב בהן, שאל הבעל: "מה נפל ברעיונכם לערוך שוב צילום?" ענה הרופא: "הנה מעודי ועד היום נהגתי שלא לנתח מבלי לקבל צילום שנערך זה עתה (עדכני), וגיליתי בעשרות ומאות מקרים - ותמיד הוא כן אצל החרדים לדבר ה', שהצילום החדש טוב יותר מהקודם לו ורחוק ממנו כרחוק מזרח ממערב, ושאלתי אותם, היכן הייתם? מי טיפל בכך? וכולם עונים אותה תשובה - היו תפילות ... **ומאז לעולם לא**

אכניס איש מ'החרדים' לניתוח ללא עריכת צילום ברגעים האחרונים. ואכן חברי האברך הלוזניים עמו ב'כולל', מספרים על קריעת שערי שמים בתפילות ופקי תהלים בהיכל הכולל באותו היום ובימים הקודמים לו. וכך השיב פעם החפץ חיים זצוק"ל לאדם שביקש ברכה "מדוע אתה הולך דרך המטבח? מוטב לילך דרך פתח הבית", כשהכוונה "לך אתה אל הקב"ה ותתפלל בעצמך!" וכשנכנס פעם יהודי מראדן אל הח"ח שיעתיר עבורו בתפילה עבור ישועה שנוקק לה, שאל הח"ח "אתה בעצמך התפללת?" השיב הלה "כן, התפללתי", - ולך והאב מביטך את ספר התהילים בו התפללת", אמר ליהודי שהתגורר לא הרחק מביתו. כעבור זמן קצר שב הלה עם ספר התהלים, נטלו הח"ח פתח ודפדף בין דפיו להנה ולהנה ואמר ליהודי: "זה נקרא להתפלל! אני אראה לך תהילים שמתפללים בו", ועם כל זקנותו ניגש אל ארון הספרים טיפס על גב כיסא והוריד ספר תהילים ישן והגישו ליהודי כשהוא פותח את דפי הספר ומצביע לו על הדפים הצהובים על כתמי הדמעות המרובים שמפוזרים בו לרוב. "זה ספר תהילים בו התפללת אימיו ע"ה... תראה... אתה רואה את הדפים... את הדמעות... זה נקרא להתפלל!" וקפץ אגרות ח"ב אגרות קלב ק"ב מן החזון איש זצ"ל וז"ל: כָּל פֶּגַע הַרְיָנִי מִרְגֵּל לְהַחֲזִיק אֶת הָאֲמֹנָה כִּי לֹא נִעְשָׂה דָבָר בְּעוֹלָם בְּמִקְרָהּ, רַק עַל פִּי הַשְּׁתָּחָו וְתִפְדָּר. וְהַרְיָנִי מִתְאֲמָץ בַּתְּפִלָּה לְהַעֲבִיר אֶת רַע הַהֲזָרָה, וְלִפְקֹד הַרְיָנִי מִתְנַחֵם בְּקִירוֹת הַהֲשָׁתְּדָלוֹת, כִּי עַל פִּי הַרְבֵּי אֵין הַהֲשָׁתְּדָלוֹת בְּרִינָה.

מילי דבדחיותא: הגאון רבי אייזל חריף מסלוניע זצ"ל, כשמו בן היה, חריף ונוקב ולא אהב את הדרשנים שהארכו מאד מאד עד שהשומעים ללא שאת. פעם פנה אחרי הדשה למגיד: "מר עדיף מגוסס!", "מה פירושו?" נהג לדרש המאריכון, "דברים כפשוטם. כשהגסיסה מסתימת אנשים בונים, וכשמר מסיים את הדרשה הלא נגמרת, אנשים שמחים..."

רבה לפני ש... לחכמים אמר מילתא דבדחיותא ודחי רבנן לסיף שב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל'] מי שביקר אבותיו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרן דוד ושלמה הוא יכיר וישבור וינצור ויעזור ויורום ויגלה את התורמים הקיורים ובני ביתם. חיד אשה, דוד ושרת חניה, צבן יגאל וציפורה, יצחק ויובד תהלה חזד, דן חזד, ישראל וקרין חניה, ציפורה חזד, ויובל וברברה חזד, משה חזד, בנימין חזד, אליהו ורובי חזד, רפי ואביבה זלדון, יסכה ויעקב שמישא, שמואל ונורית חזד, כהן משעון ומרים, מיכאל ואלים חזד, עמוס רזאל ואוריה חזד, יצחק ונכבה חזד, כהן יואל ורעיתו, כהן יונואל ורעיתו, שריר וקנין ורעיתו, יהונתן ושלמה חזד, חזד ודניאל פראנני, יוסף ומינה חזד, הרב אסף נתן, ר' יעקב צבאן, דוד ויעקב אוביב, כהן רחמי סווי, בר רבקה ובן מושיע ונתן, לרופאה שלמה: עדנה בת יהודית, לויזון הבן תהילה בת שרה, רבקה בת רות, עינב ליטל ומול אורון בני ציפורה. שתורמים לכולל קוק כמנס, כולל יום, כולל ליל שיש, כולל בין הזמנים, ועוד [ולעולן השבועי. מלך מלכי המלכים ברחמי שפשוט ויחיים מלך צרה ונקל ויפלא כוכב מרסכתם ובכל אשר ישנו ישלכו ויכלו ויבטלו השל-הכל מליחה כל גזירות קשות ורעות ויזוור עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות, וכות התורה תגן בעדם וימלא כל משאלות ליבם לטוב, לחיים טובים ומולאים, ויסיר כל מחלה לכל דבר ער ונחיה תמיד שמחים ומאושרים אכ"ייר. לעי"נ: ריש בן זילו, רחל בת מולה, אליהו בין מביכרה. ניסים בו שפצוהרת בת פשא 054-8464024 ALON.DVAR.HAMELEH@GMAIL.COM לר חזכרות לצורך תפילות לזכר וזכי הרבים הכל מותר

"וסמך את ידו על ראשו" (ד, יג)

בקיצוניות ההפוכה, עד שלאחר מכן יוכל לחזור לדרך האמצע ואז יישאר בה. ולכך רומז כאן הפסוק: בדרך כלל, "כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו", התרחקו מן הקצוות, השאור והדבש (השאור חמוץ ביותר והדבש מתוק ביותר); אך יחד עם זאת, "קרבו ראשית תקריבו אותם", במצבים של "ראשית", כשאדם בא לראשונה להשריש בעצמו הרגל טוב ולהיפטר ממידה רעה שדבקה בו, ראוי שייטה בשלבים ראשוניים אלה אל הקיצוניות ההפוכה.

דברי שאול

אנקודלה

"על כל קרבנך תקריב מלח" (ב, יג)

פירש בעל הפלא יועץ, רבי אליעזר פאפו זצ"ל בדרך רמז, שהמילה מלח היא בהיפוך אותיות 'מחל', כי הקרבן הגדול ביותר שיכול אדם להקריב לפני הקב"ה הוא להעביר על מידותיו ולמחול לאחרים, אפילו שמצד הדין הצדק עמו. הדבר נרמז בברית המלח שכל מי שמעביר על מידותיו ומחל לאלו הפוגעים ומביישים אותו, קרבנו ותפילותיו מתקבלים לרצון בשמים.

פלא יועץ

"זכר תמים יקריבנו אל פתח אוהל מועד יקריב אתנו לרצונו" (א, ג)

מובא במדרש מעשה בשור שמשכוהו להקריבו על המזבח, ולא רצה השור ללכת, אחר כך מצאו מחט בקרבו ונתברר שהיה טרפה ולא היה ראוי לקרבן. ועל פי זה אפשר לפרש את הפסוק שלנו: "תמים יקריבנו" ואיך תדע אם הוא תמים ואין בו מום נסתר בתוך קרביו שעושה אותו טרפה, לכן נתנה התורה עצה "אל פתח אוהל מועד יקריב אותנו" ואם ירצה ללכת "לרצונו" תדע שהוא תמים.

פנינים יקרים בשם דרוש שמואל

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

המילה "ידו" מרמזת על פרנסה, ככתוב "יגיע כפיך כי תאכל" וכתוב שמעל ראש האדם יש את השכינה הקדושה, אומרת התורה "וסמך את ידו על ראשו" - יהודי צריך לסמוך על הקב"ה בעניין פרנסתו "וסמך את ידו - את פרנסתו "על ראשו" - על מה שמעל ראשו - הקב"ה.

דברי ישראל

"אדם כי יקריב מִמֶּם קרבן" (א, ב)

לכאורה המילה "מכם" בפסוק זה מיותרת, שהרי אפשר לכתוב פשוט, "אדם כי יקריב קרבן" ועוד קשה, שעל פי כללי התחביר, המילה "מכם" לכאורה לא במקומה הנכון; כי סדר המשפט הראוי הוא "אדם מכם כי יקריב קרבן", ולא "אדם כי יקריב מכם קרבן". אלא משיב הספורנו - הכתוב בא ללמד, שיחד עם הבאת הקרבן צריך האדם להקריב גם מעצמו, ולשוב בתשובה בוודאי והכנעת עצמו. וזהו "אדם כי יקריב מכם" - ההקרה צריכה להכיל גם את "מכם", את "עצמכם".

ספורנו

"כי כל שאור וכל דבש, לא תקטירו ממנו אשה לה"; קרבן ראשית תקריבו אותם לה" (ב, יא-יב)

השאור הוא דבר חמוץ ביותר, והדבש מתוק ביותר; ומשניהם מזהירה התורה שלא להקריב קרבן כלשהו. אך בהמשך לכך מוסיף הכתוב "קרבו ראשית תקריבו אותם", כלומר שיש קרבנות שבכל זאת ניתן להקריב משאור ודבש, והם הקרבנות הקרויים "ראשית" "הבאת ביכורים שמביא אדם מראשית תבואתו (שאפשר להביאם גם מתאנים ותמרים על אף שהם מתוקים) וכן קרבן "שתי הלחם" המובא בחג השבועות, שגם הוא מוגדר כראשית ומביאים קרבן זה כשהוא חמוץ, בניגוד לשאר המנחות שאין מחמיצים אותן. מכאן אפשר ללמוד דרך לחיים, ועל פי דברי הרמב"ם שכותב, שאמנם באופן כללי ראוי לדבוק בדרך האמצע ולהתרחק מן הקצוות אך יחד עם זאת, לעתים כדי להגיע למינון נכון, אדם צריך בשלבים הראשונים, באופן זמני, לנטות אל הקצה; כי כשאדם בא

בס"ד
"דבר אל בני ישראל לאמר נפש כי תחטא בשגגה מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ועשה מאחת מהנה" (ד, ב)

לכאורה המילים 'ועשה מאחת מהנה' מיותרות? אלא באמת אדם לא צריך כפרה כלל על עבירה בשוגג, שהרי עשה את המעשה בלי דעת, אבל גם בלי דעת נפשו לא טובה, כי חייב להיות שכבר חטא בעבר, כמו שמובא בחז"ל ש: 'מי שאין בידו שום עוון של מזיד אין חטא שוגג בא על ידו, כי אפילו בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם. וזה מה שאומרת כאן התורה, 'נפש כי תחטא בשגגה מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה' ואם תשאל, מאיפה נמשכה לו תקלה זו, הרי אפילו בהמתן...? אלא, 'ועשה אחת מהנה...'. הוא כבר עשה פעם עבירה, וזה אשר גרם לו לחטוא שוב ולהגיע לשוגג.

אלשי"ך

"אדם כי יקריב מִמֶּם קרבן" (א, ב)

למה מתחילה התורה את הפסוק בלשון יחיד 'אדם כי יקריב', ומסיימת בלשון רבים 'תקריבו את קרבנכם', ? מבאר רבינו האוה"ח הקדוש כך: 'קרבן' כשמו כן הוא, בא לקרב את האדם אל ה'. כי כשאדם חוטא הוא מגביר בו את כח הבהמי הגשמי שבו, ובזה שמקריב הוא את הקורבן - בא לידי ביטוי הכיוון ההפוך: רצונו של האדם המקריב להעלות את הנפש הבהמית, לדרגה רוחנית לקדש את כל כולו לעבודת ה'. ולכן אדם שחטא- מביא בהמה לקרבן, כדי שיגיע להתבוננות הזאת, אולם יש 'קרבן' נעלה יותר, והם צדיקי וגדולי הדורות, שזוכים לקרב נפשות בני אדם להקב"ה, שמוכיחים אותם ומחזירים אותם בתשובה, וזה 'הקרבן' הרצוי ביותר לפני ה'. אדם כזה שמקריב נפשות בני אדם לה', הוא אינו צריך להקריב קורבנות ולהביא נדרים ונדרות, כי הוא לא יגיע לידי חטא ועוון 'כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו', וזה פירוש כאן בפסוק: הפסוק מדבר בשני סוגי קורבנות. סוג ראשון 'אדם כי יקריב מכם' שהוא יקריב לה' 'מכם' את הנשמות הפחותים שבעם ישראל ויחזירם בתשובה. ולכן נאמר בלשון יחיד, כי רק יחידי סגולה הנקראים 'אדם' לשון חשיבות, זוכים לדרגה זאת. ואחר כך אומר הפסוק סוג שני של קרבן 'מן הבקר תקריבו את קרבנכם' שזה סוג קרבן ששייך לכל אחד, שיקריב לה' בהמה בנדר או בנדבה, ולכן נאמר 'תקריבו את קרבנכם' בלשון רבים.

אור החיים הקדוש

"וכיחש בעמיתו בפיקדון... או בגזל" (ה, כא)

לכאורה למה כאשר מונה התורה את העבירות שעבר האדם, היא מונה מן הקל אל הכבד, שבתחילה כיחש בעמיתו בפיקדון, ולאחר מכן בגזל, כאשר שב היהודי בתשובה "והשיב את הגזלה אשר גזל... או את הפיקדון" – מונה התורה מן הכבד אל הקל. בתחילה גזל ולאחר מכן פיקדון. אלא נשמות ישראל רחוקות הן מן החטא. "נשמה שנתת בי טהורה היא". אלא שאדם מתיר לעצמו עבירות קלות מאוד, שבהן הוא רואה 'היתר' כגון שהוא משתמש בפיקדון שהופקד אצלו וכדו', עבירה גוררת עבירה עד שהוא שקוע כולו בגזל. ולרוב מתעורר האדם לתשובה רק כאשר הוא שקוע בעבירות חמורות. לכן מונה התורה בדרך התשובה מן הכבד אל הקל, ואם ישוב בתשובה על החמורות, סופו שיזכה לתקן גם את הקלות.

מהר"ש מבעלזא, במחשבה תחילה

א ז י ס ווארט

"ויקרא אל משה" (א, א)

כידוע, האות א' שבסוף המילה "ויקרא" נכתבת קטנה. האל"ף הקטנה במילה "ויקרא" מלמדת אותנו מוסר השכל: על ידי הקטנת האל"ף, נוצר מצב שבו במבט ראשון, המילה נראית כאילו כתוב "ויקר", לשון מקרה ואקראי, אך כשמתבוננים במילה ביתר דקדוק - רואים גם את האל"ף, המילה השלמה היא "ויקרא" - קריאה מאת הקב"ה; וכך גם המאורעות השונים החולפים עלינו בימי חיינו, פעמים רבות נראים לכאורה ובמבט שטחי וראשוני כאילו הם יד המקרה ("ויקר"), אך בהתבוננות לעומק, יש בהם קריאה של הקב"ה אלינו.

רבי משה לייב מסאסוב

"ויקרא אל משה" (א, א)

אצל בלעם כתוב "ויבא אלקים אל בלעם" (במדבר כב, כ) הקב"ה הלך אליו, ואילו אצל משה רבנו רואים שהקב"ה קרא לו, שיבוא הוא אליו. היתכן! וכי בלעם הרשע היה מכובד יותר ממשה רבינו?! באר ה'לקוטים מפרדסי': כשהמלך רוצה לדבר עם מישהו הוא קורא לו לדבר איתו. אבל אם הלה לא התרחץ מספר חדשים, הריח הרע נודף למרחוק וכינים נופלות לו מבגדיו, מה עושה המלך? אומר לו: "אל תכנס אל הארמון, אני אבוא אליך." לכן, לבלעם הרשע, כביכול, אמר הקב"ה: "איני חפץ שתבוא אלי מחמת רשעותך הרבה שאיננה נסבלת, אלא "ויבא אלקים אל בלעם". אבל ממשה רבנו, אהובו של מקום, ביקש הקב"ה שיבוא אל ביתו – "ויקרא אל משה".

לקוטים פרדס

הדלקת נרות:

6: 40

יציאת השבת:

8: 19

זמני השבת
לפי אופק ב"ב

מתקיים מדבש

ונצית צופים

החסיד מחזיק עצמו כאין

ויקרא-אל"ף זעירא: בתקופה הראשונה של החסידות היו המתנגדים טוענים, כי החסידים אינם לומדים, אמר על כך הרה"ק המגיד מפולנאה זי"ע, אמנם כן, 'אין' החסידים לומדים, כלומר לומדים הם להיות 'אין' בעיני עצמם, וכל כמה שהם לומדים יותר הריהם נעשים יותר שפלים בעיני עצמם... וזוהי ה'אל"ף זעירא', תכלית האל"ף היא להיות זעירא. (דגל מחנה אפרים)

סוף מעשה במחשבה תחילה

אם עולה קרבנו: מחשבתו של אדם קודמת תמיד לכל מעשה, 'סוף מעשה במחשבה תחילה', ומכיוון שקרבן העולה בא לכפר על המחשבה הרעה נאמר הוא בתורה תחילה לפני שאר הקרבנות.

להתקרב אל השי"ת צריך לבטל את האנכי

אדם כי יקריב מכם קרבן לה': לכאורה היה ראוי יותר לכתוב אדם מכם כי יקריב קרבן לה', ברם הכתוב מרמז בזה כי כשאדם רוצה לקרב עצמו לעבודת השם, עליו להקריב את כל ישותו ולבטל את כל חושיו ורגשותיו מפני השם יתברך, כל זמן שהאדם נותן את דעתו על ה'אני' אי אפשר לו להתקרב אל הקדושה, 'אם מקריב אדם' את ה'מכם', הריהו 'קרבן לה'.

באחדות אפשר להקריב עולה אמיתית

תקריבו את קרבנכם ופרש"י מלמד ששנים מתנזבים עולה בשותפות: קרבן של שלימות יתכן רק כשאין אדם פורש מכלל ישראל, אלא רוחש הוא ידידות וחביבה לכל אדם מישראל, משתתף בציבור היהודי ומבטל את עצמו בפניו, על ידי היות 'שניים' בצוותא עם עוד יהודים, וב'שותפות' של כלל ישראל אפשר לנדב עולה אמיתית. (ישמח ישראל)

התורה מתקיימת במקטין עצמו

ויקרא-אל"ף זעירא: האל"ף זעירא ב'ויקרא' באה לרמז, כי אין לימוד התורה מתקיים אלא אצל אדם שמקטין את עצמו ונוהג בענווה. 'אל"ף' – כלומר, לימוד התורה מלשון ואאלפך חכמה, מתקיים רק אצל 'זעירא', מי שזעיר בעיני עצמו, כדרך שמובא בילקוט, שלפיכך זכה משה רבינו לקריאה זו 'ויקרא אל משה' משום שהיה עניו ובורח מן הכבוד באמרו 'לא איש דברים אנכי'. (ספרים הק')

ת"ח חייב להיות בו דעת ושפל רוח

ויקרא אל משה: לא נכנס עד שקרא לו, מכאן אמרו תלמיד חכם שאין בו דעה נבילה טובה הימנו (מדדש רבה) אם תלמיד חכם זה הנהו היפוכו של משה רבינו, אשר המתין עד שקראוהו, והוא גס רוח, הריהו נקרא שאין בו דעה, עונשו של גס רוח הוא, שבאים עליו נגעים (עפ"י ערכין ט"ז). 'על שבעה דברים נגעים באים וכו' על גסות הרוח', והרי ידוע כי טומאת נגעים חמורה בהרבה לפי ההלכה מטומאת נבילה, וממילא שפיר 'נבילה טובה הימנה', דטומאתה קיל מנגעים.

פתח כחודו של מחט

ויקרא אל משה - אל"ף דויקרא זעירא היא: ויש לפרש דהנה דרשו חז"ל על הפסוק פתחי לי אחותי, פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם, אל"ף הוא ר"ת פתחו ל' אחותי ולכן האל"ף היא זעירא לרמז על פתח קטן.

ונשלמה פרים שפתינו

אדם כי יקריב מכם קרבן: אד"ם ר"ת ד'ברים א'ני מ'בקש, בזמן אין בית המקדש אז מבקשים מאתנו דברים, כמו שכתוב 'ונשלמה פרים שפתינו', וכדאמרו חז"ל 'כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה'. (אמרי יהודה)

"הלכתא לשבתא"

אין לסמוך על הנכתב כאן להלכה למעשה ובכל מקרה יש לשאול שאלת רב, והדברים לא נכתבו אלא לעורר לב המעיין. נפסק בשו"ע סי' רנ"ג סעי' ב' כירה שהיא גרופה ונטל הקדירה מעליה אפילו בשבת מותר להחזירה, כל זמן שהיא רותחת, ועודה בידו ולא הניחה על גבי קרקע, ודעתו להחזירה וכו' ודווקא שהתבשיל מבושל כל צרכו.

- ובמשנ"ב ס"ק ס"ב מביא ואז מותר להחזירה אפילו לכירה אחרת, ואפילו אם הבלה מרובה מהראשונה, ואפילו התבשיל מצטמק ויפה לו.
- ובמשנ"ב ס"ק נ"ב כתב שאם אינה גרופה וקטומה אסור להחזיר אפילו התבשיל מצטמק ורע לו ואפילו לאותו כירה.
- וכתב בתהילה לדוד סק"א וה"ה כל חמשת התנאים האמורים לעיל אם חסר אחת מהן אסור להחזיר.

(ועיין עוד בזה בספר פסק"ת)

חידת השבוע
"מחלוקת שאינה מחלוקת"
פתרונות לשלוח ליו"ר המערכת
הבה"ח יקותיאל יהודה גרוס נ"י

לע"נ האישה החשובה
מרת סלימה שולמית
בת חנה ע"ה
נפטרה לאחר יסורים
קשים ומרים ת.ג.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לזכות
אורן בן פרח
ודליה בת פרח
להצלחה בכל
העניינים

העלון מוקדש
לרפואת
יצחק בן מרים
בתוך שאר חולי
ישראל

הבעל נמצא בוורשה

בעל-הבית, אשר יצא לקראתה. "כן!", השיב כעבור רגע ומיד שלח לקרוא לאיש שאת שמו ציינה. המומה מהתגלות רוח-הקודש שלה הייתה עדה בזה הרגע, כמעט שלא הבחינה באדם המאובק שהתייצב לפניה, בוש ונכלם. פתאום התנערה ממחשבותיה והבחינה בבעלה העומד מולה. בדקות הראשונות שפכה על ראשו את כל התסכול והכעס שנצברו בליבה מאז עזיבתו הפתאומית, לאורך כל השנים הקשות שעברו עליה ועל ילדיה. לאחר שנוגעה קמעה, סיפר לה בעלה בקול מתייסר ומתנצל על הנסיבות המיוחדות שגזרו עליו בריחה מהירה מהבית, ללא כל הודעה מוקדמת. כשהשתכנעה בכנות דבריו, הזמינה אותו להצטרף אליה ולשוב לביתו. אלא שמאותן סיבות ממש שבעטיין נאלץ לנטוש את ביתו, חשש גם עתה לשוב ולהיכנס אל תוך גבולות רוסיה. בין כך ובין כך, הביע הבעל את תמיהתו על הדרך שבה איתרה אותו אשתו. זו סיפרה לו על ביקורה אצל הרבי ועל המילים המעטות שהביאה לוורשה. אחוז התפעלות מראייתו הרחוקה של הצדיק, שינה האיש את דעתו והחליט כי ישוב לביתו ויהי-מה. "אם יש ברוסיה צדיק כזה, מוכן אני לשוב לביתי ולמשפחתי למרות הסכנה הכרוכה בכך", אמר בהתרגשות. זמן מה לאחר ששב האיש לביתו חזרה האישה לרוסטוב. הפעם באה כדי להודות לרבי. היא הייתה כה אסירת תודה ומלאת התפעלות, עד שהתקשתה להשלים עם העובדה שלא תוכל לפגוש את הרבי פנים אל פנים ולהודות לו ישירות. לבסוף יעץ לה אחד החסידים להמתין לרבי בשעה הקבועה שבה הוא נוהג לצאת מחדרו. ואמנם כך עשתה. בשעה היעודה, יצא הרבי מחדרו. אך ראתה אותו האישה, פרצה בזעקה ומיד נפלה מתעלפת. לאחר שהכרתה שבה אליה, התעניינו הסובבים בשלומה וביקשו לתהות על פשר התרגשותה המיוחדת. "מה זאת אומרת?!", נתנה האישה בשאלים עיניים משתוממות, "הלוא זה האיש שפגשתי בתחנת הרכבת בוורשה והוא אשר הדריך אותי איך למצוא את בעלי בעיר הגדולה!" אבל הסובבים הביטו בה בסלחנות. "כל החודש האחרון לא יצא הרבי מרוסטוב ובוודאי לא נסע לוורשה", אמרו. אבל האישה בשלה: "אל תספרו לי את מי אני פגשתי. איך אוכל בכלל לשכוח את הזמות התמירה והאצילית בעלת הזקן החום-אדמדם, שניגשה אליי ושוחחה עמי דקות ארוכות. לי אל תספרו סיפורים. זה היה הרבי – הוא ולא אחר..."

האישה שעמדה על מפתן ביתו של רבי שלום-דובער, אדמו"ר הרש"ב מליובאוויטש (יארצייט ב' ניסן), נראתה שבורה ורצוצה. "אני מוכרחה להיכנס אל הרבי", התחננה, "כי רק הוא יוכל לעזור לי." הגבאי הבין לליבה, אבל הודיע לה כי הרבי לא יוכל לקבלה עכשיו, וכי באפשרותה לטטוח את עניינה בכתב. לבסוף נתרצתה האישה לדברי הגבאי והעלתה את מצוקתה על הכתב. בעלה, יהודי מן השורה, נטש אותה לפני שנים מספר ומאז לא נודעו עקבותיו. המסכנה חיפשה אחריו בכל מקום אפשרי, אבל הוא, כאילו בלעתו האדמה. לפני זמן-מה יעץ לה מכר, מחסידי ליובאוויטש, שתפנה אל הרבי. "רבים כבר נושעו על-ידי ברכתו", אמר לה ושכנע אותה לנסוע לרוסטוב, מקום מושבו של הרבי באותם ימים. כעבור שעה קלה שב הגבאי אל האישה ובפיו תשובת הרבי: "תיסע האישה לוורשה." השתוממה האישה למשמע היעד המרוחק והבלתי-מוגדר, אליו שולח אותה הרבי. גם כסף להוצאות הנסיעה לא היה בידיה. אבל החסידים סביב זירזו אותה לציית להוראת הרבי, אם ברצונה למצוא את בעלה. בעיית הכסף נפתרה אף היא לאחר סיבוב של התרמה בין החסידים. קמה האישה ונסעה ברכבת אל בירת פולין. כשירדה בתחנה ההומה, לא ידעה לאן לפנות. לשווא ניסתה להיזכר במילה או ברמז כלשהו בדבריו של הרבי, שיכוונו אותה למחוז-הפצה. המשפט היה קצר וסתום והיא עמדה על מקומה, נבוכה ומבולבלת, עוד שעה ארוכה. לפתע פנה אליה יהודי נשוא-פנים, גבה-קומה, עטור זקן-חום-אדמדם. "רואה אני כי את מחפשת דבר-מה", פנה אליה בקול רך, "אולי אוכל לסייע בידך?" האישה סיפרה לו כי הגיעה לוורשה כדי לאתר את בעלה ונקבה בשמו. להפתעתה ולשמחתה הנהן האיש בראשו, כמי שמכיר הוא את האיש הנושא שם זה. חיש-מהר הפנה אותה לעבר טחנת קמח מסויימת בעיר ואף הדריך אותה כיצד להגיע לשם. "דומני שהאיש שאת מבקשת נמצא שם", הוסיף ואמר. מלאת תקווה צעדה האישה לפי הדרכת האיש עד אשר הגיעה לטחנת הקמח. ניגשה לדלת הטחנה ונקשה עליה. "האם אתה מכיר את פלוני-אלמוני?", שאלה את

נא להתפלל לרפואת אברהם אהרן בן סימא גיטל לרפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל

לע"נ הילד יניק וחכים אברהם דוד חי ז"ל בן יבלחט"א יקותיאל יהודה נלב"ע י"ב תמוז תשפ"ד לאחר שהודרך ביסורים קשים ומרים ת.נ.צ.ב.ה.

נא ללמוד ולהתפלל לרפואת שושנה בת צילה תחי' לרפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל

קוראים נכבדים נהנתם, התכמתם? להוי ידוע כי הוצאות ההדפסה עולים ממון רב, נא טלו חלק בהפצת העלון הנכבד הזה, קחו חלק בהפצת תורה ויראת שמים ותתברכו בכל הברכות האמורות בתורה

העלון מוקדש לזכות רפאל בן הדר להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות

נא להתפלל לרפואת זקני הרה"ג יצחק בן צילה שליט"א לרפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל

לע"נ איש החסד והחינוך הבלתי נשכח הרה"ח ר' חיים שרגא פאוויל ב"ר מיכאל שר זצ"ל נלב"ע ז' אייר תשע"ב

הורינו

פרשת ויקרא תשפ"ה | שנה ב' | 69

הורים נאון הול

לעתיד לבוא שכר לכל מי שהיה נאמן לדרך התורה ואפילו שכל מה שעשה, עשה ממה שהקב"ה הקדימו ונתן לו. וכביכול בכלל לא נתן משלו אלא משל הקב"ה, ובכל זאת מקבל שכר.

וכותב מרן החפץ חיים זי"ע: והמוסר השכל היוצא משני המאמרים הללו הוא, כי אל יתהלל הנותן או המנדב כי משלו הוא נותן ומחסר את נפשו, **הקב"ה לא הטריח את האדם להביא ממה שאינו ברשותו, אף לא לנדב משלו טרם שנתן לו הקב"ה**, ועשר תעשר את תבואת זרעך, אמר הקב"ה, ותן לו משלו אמרו חז"ל. עד כן דברי קדשו.

והיינו שלא נותן הקב"ה לאדם חיובים וניסיונות, אילולא שכבר נתן לו את האפשרות לעמוד בהתחייבויות אלו. וכך רואים בקורבנות המגיעים מן הבקר ומן הצאן המצויים תחת ידינו, וכך במעשרות, ציצית, תרומות וכו'.

ואותו דבר נאמר במדרש תנחומא, פרשת קדושים ט"ו לגבי אותו הפסוק על כיבוד אב ואם, **אמר הקדוש ברוך הוא, מי הקדימני ואשלם תחת כל השמים לי הוא**.¹ מי הוא זה שהקדים כבוד לאבותיו ולא נתתי לו בנים. והיינו שנאמרה כאן הבטחה של הקב"ה - שהמכבד את אביו ואימו, יזכה לבנים שיכבדוהו. והיינו שכאשר מוציאים על כיבוד אב ואם, הן בממון והן בטרחה, הקב"ה משלם כנגד זה והאדם לא מוציא משלו אלא ממה שהקב"ה כבר נתן לו כנגד זה.

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י המאורות הגדולים, הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם (א', ב')

ובחפץ חיים על התורה הביא את דברי הפסיקתא: מפני מה נבחרו אלו לקרבן, כדי שלא להטריח על ישראל וכו' א"ר יהודה בר סימון, אמר הקב"ה לישראל, עשר בהמות טהורות מסרתי לך, ג' ברשותך, כגון שור, כשב ועז, ושבע אינן ברשותך, איל צבי, ויחמור, ואקו, ודישון ותאו וזמר² כלום הטרחתי עליך שתהא מחזיר בהרים ובבקעות כדי שתביא קרבן מאלו שאינן ברשותך? והלא לא אמרתי אלא ממה שברשותך ומהגדלים על אבוך.

וכעין זה, אומר מרן החפץ חיים זי"ע, כמו שאנחנו רואים בקרבנות שהקב"ה אומר שהוא מבקש מאיתנו להביא מה שכבר תחת ידינו, כך רואים במה שדרשו חז"ל על הכתוב באיוב³ **מי הקדימני ואשלם** (הובא בילקוט) "אמר רבי ירמיה בן רבי אלעזר, עתידה בת קול להיות מפוצצת בראש ההרים ואומרת, כל מי שפעל עם אלוקים יבוא ויטול שכרו. ורוח הקודש צווחת, מי הקדימני ואשלם, מי קלס לפני עד שלא נתתי לו נשמה, מי מל את בנו עד שלא נתתי לו בן, מי עשה ציצית עד שלא נתתי לו טלית וכו' מי הפריש תרומה ומעשר עד שלא נתתי לו גורן" וכו', והיינו שהקב"ה נותן

1. פסיקתא דרב כהנא ריש פ"ו דברים י"ד מ"א ג' 4. איוב מ"א, ג'

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצוייות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם בהלכה ומנהג

לבקש טובה בזכות ההורים אחרי פטירתם

הדין הזה של בקשת טובה בזכות הורינו, שייך גם אחרי פטירת הורינו. (וכתבו האחרונים שאפילו שמפשטות סוגיית הגמ' נראה שהדין הזה בחייהם, אבל בעצם זה רק משום שבחיים יותר מצוי, אולם גם לענין צרכי קבורה או לעשות לעילוי נשמתו נחשב "צרכי האב" לסוברים שזה דווקא בצרכי האב, ולסוברים שלא דווקא בצרכי האב, וודאי שיש גם לאחר מותם)

הגמרא¹ מספרת שדוד ביקש מהקב"ה שיראה לו סימן בחייו שמחל לו, "עשה עמי אות לטובה ויראו שונאי יבשושו" אמר לו הקב"ה בחיך איני מודיע, בחיי שלמה בנך אני מודיע. כשבנה שלמה את בית המקדש ביקש להכניס ארון לבית קדשי הקדשים דבקו שערים זה בזה אמר שלמה עשרים וארבעה רננות ולא נענה וכו' כיון שאמר² זכרה לחסדי דוד עבדך, מיד נענה. באותה שעה נהפכו פני כל שונאי דוד כשולי קדירה וידעו כל העם וכל ישראל שמחל לו הקב"ה.

וענין נוסף באותו ענין, מה שכותב הרמב"ם³ שיזכיר בפה

שעושה עבור הורינו, וזו מצווה. "לעולם יכלול בכלל דבריו שהוא חושש בכבוד אביו ושמתירא ממנו". וזוהי מצווה קיומית, ובכל עת שיאמר זאת יש לו שכר.

ומספרים שפעם בעת חירום לא שילמו ראשי הקהל את משכורת רבנותו של הגאון רבי ברוך בער לביבויץ צוק"ל, והיה רעב ללחם. ואמר הגאון רבי ברוך בער לראשי הקהל "אם בגלל עצמי ניחא, אבל הקפדתי היא בגלל אבא שאני דואג לו לאוכל".

וכן אם אדם נאלץ לעזוב את חבריו, ואומר להם שעוזב כי הוא ממחר לעשות רצון אביו. או למשל ילד מגיע לכיתה בזמן וזוכה למחמאה מהמורה שתמיד מגיע בזמן. והילד אומר, לא לי מגיעה המחמאה, אלא אמא שלי שלמדה אותי על חשיבות שמירת הזמנים ואת ההרגל הטוב הזה רכשתי ממנה, הרי מקיים בכך מצוות כיבוד אב ואם בכך שמוסיף כבוד לאימו או לאביו.

1. שבת, ל. דברי הימים ב' ו', מ"ב 3. הלכות ממרים ו' ד.

מעשה אבות

סיפור מהחיים

העסקן רבי ישראל מאירוביץ העוסק בענייני קרנות של יתומים ואלמנות מספר: במהלך החודש האחרון היינו טרודים בעסקנות מסוימת ממש מהבוקר עד הערב, וכל חלק בעניין זה היה לוקח ימים ארוכים עד שהתקדם, כמעט בבחינת "שתעלה לרקיע".

ערב אחד התחילו העניינים לזוז, והתקדמו במהירות אחד אחרי השני, ממש לא יאומן כי יסופר, וזאת על אף שאחד החברים שלקח חלק מיוחד בעניין זה, כלל לא הגיע למשרד. ואותו חבר היה במהלך התקופה בורג מאוד מרכזי בפעילות, ולמרות היעדרו מן המשרד באותה עת, התקדמו העניינים באופן נפלא.

כאשר חזר אותו חבר, סיפרנו לו על הנפלאות שאירעו כאן, ומאן דהו נענה ואמר: בטח ישבת עכשיו בבית כנסת שקט, עם ספר תהלים, ושפכת לבך לפני בורא כל עולמים, ובכך זכינו לכאלו השפעות טובות וגדולות.

ממש לא! ענה אותו עסקן, אני חוזר כעת מבית הוריי, הם ביקשו ממני טובה מסוימת אשר הייתי דוחה אותה מחמת דחיפות העניין בו אנו עוסקים. ולבסוף החלטתי ש"כיבוד אב ואם" לפני הכל, וניגשתי לעזור להם במה שדרוש, וממילא אין כאן שום פלא, למה זכינו לכאלו הצלחות. כי הרי משנה מפורשת "פירותיהן בעולם הזה".

הגאון רבי ראובן יוסף גרשונוביץ זצוק"ל סיפר שהגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצוק"ל היה בידידות גדולה עם אביו, הרב של ז'אבינקא בבלארוס. וכאשר היה הגאון רבי ברוך בער מבקרו בביתו, היה נזהר שלא להזכיר את שם בנו של הרב, שמואל דוד הי"ד, משום ששם אביו היה שמואל דוד ולא רצה כלל להוציא שם זה מתוך זהירות מופלגת בכבוד אביו. (ואולי נקט להלכה, שכאשר יש צירוף לא שגרתי של שתי שמות, הצירוף נחשב לשם פלאי ולפי ההלכה אסור להזכיר גם במתכוון לשם חברו)

ועוד סיפר על הגאון רבי ברוך בער, שהיה אוחד פעמים רבות סיגריות כבויות בפיו, ונהנה מטעם הטבק מבלי שהצית את האש בסיגריה. הסיבה לכך הייתה, שאביו היה רגיל לעשן והאיץ בו גם לעשן. (באותה תקופה לא ידעו את חומרת הסכנה בעישון) ואילו רבו מרן הגאון רבי חיים הלוי סולובייצ'יק העיר לו פעם שאין ראוי לעשן, וכפשרה היה נהנה מהסיגריה הנאה מועטת בלבד של שאיפה בלי עישון, וכך נתקיימו דברי שניהם.

תלמיד הישיבה הרה"ג רבי מנשה וינקלר זצ"ל שהגיע לישיבה מקופנהגן שבדנמרק, מצא שם סיגריות מנטה שניתן לשאוף טעמן בלי להדליק. וכשהיה נוסע לביתו, היה מביאם לרבי ברוך בער, והדבר גרם לו שמחה שיכול לקיים ביתר שאת רצון אביו.

כאשר הוציא הגאון רבי ברוך בער לאור את ספרו הגדול, הקדיש אותו לכבוד אביו ואף קראו בשם "ברכת שמואל", על שמו. בדעתו היה גם להוציא ספר על פרשיות התורה לעילוי נשמת אמו, וכן ספר הערות על כל הש"ס. אולם כשנפטר הגאון רבי ברוך בער, חיפשו ולא מצאו את כתביו על התורה ועל הש"ס ועל כן נדפסו עד ימינו רק הספר שכתב על שם אביו "ברכת שמואל".

פעם כובד הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל ראש ישיבת מיר, ב'ברכות' בברית מילה, כאשר שם הבן היה 'נתן צבי' כשם אביו. רבי אליעזר יהודה שלא רצה להזכיר את שם אביו, קרא לתינוק הרך הנימול 'ר' נתן צבי' (הגאון רבי אביגדור נבנצאל שליט"א, בספר אהל יעקב)

רב הנסתר

מאמר חד"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת פקודי

בצוות מרן הגרש"ז אורבך כתב שיעשו את מצבתו פשוטה, ובשום אופן לא גבוהה ומהודרת משל אביו.

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

ארגון הורינו שלום. רצינו להתייעץ לגבי היחס להורים, ולנסות להבין כיצד עלינו לנהוג. אני ובעלי זכינו להתקרב ולהתחיל בשמירת חיי תורה ומצוות בשנות העשרים, שנינו מגיעים ממשפחות מסורתיות המעריכות חיי תורה אולם לא חיות באורח חיים חרדי. ב"ה זכינו והקמנו משפחה טובה ושמורה, ויש כמובן כללים מסוימים בבית שאכפת לנו מהם מאוד, הם חשובים בחינוך הילדים ובכלל באופי של הבית. ולכן, כאשר אחד ההורים שלנו מגיע לביקור, והיחס שלהם באמת מכבד ומעריך ומשתדל, אין לי שום טענות עליהם חלילה, הם יכולים בטבעיות להוציא ולחלק לילדים ממתק שבעיניהם כשר, ובעינינו הוא לא בכשרות מהודרת שנכנסת לביתנו. אם נסרב, זה פוגע בהם. הרי הם מבחינתם חיפשו משהו כשר לתת לנכדים, למה אנחנו דוחים את המחוזה? אני לא מדברת על ימי פסח שאז בכלל, אצלנו משתדלים שלא לאכול בכלל מחוץ לבית, אבל אם אחרים יכולים לאכול אצל הוריהם, אצלנו זה מאוד בעייתי. גם אם מקפידים על מטבח כשר כל השנה עבורנו, החומרות הנוספות בפסח זרות להם. ומצד שני אנחנו ממש לא רוצים לפגוע בהורינו היקרים ולא להגיע או להזמין אותם בימי פסח. ניסינו לדבר איתם בכבוד מספר פעמים, אבל נדמה שזה לא הועיל, ואנחנו מוצאים עצמנו שוב ושוב במתח סביב זה. אתמול למשל אמא שלי הגיעה, הביאה ממתקים לילדים, והיה כל כך נעים ושמח, ואז היא מוציאה ורואים שזה לא חלב ישראל והיה אי נעימות... נשמח לעצה, איך לשמור על ילדינו ועל ביתנו שמור ומוגן, ויחד עם זה לא לפגוע חלילה בהורינו, מה עושים!?

שאתם תקנו עבורם והם יחלקו. מדברייך ניכר שהם אכפתיים וזה נעשה בתום לב. אז תזכורת בדרך כבוד יכולה להועיל, אבל לא ליד הנכדים בצורה שיכולה לגרום להם מבוכה וזה אסור. החלק השני הוא מול הילדים. ניתן לפתור את הבעיה בצורה של הכנה מוקדמת עם הילדים. להסביר להם שחשוב לכם שלא יקחו ללא מחשבה, כי זה לא מתאים לבית שלנו. ואפילו להבטיח איזה שהוא פרס קטן או ממתק דומה למי שייקח בנימוס ובלי לפגוע בכבודם, אבל בלי לעשות מזה עניין. לפעמים, עם הכנה קטנה ופרס סמלי, אפשר לעקוף את הבעיה. חיזקו ואימצו, ובזכות כיבוד הורים תראו רק נחת יהודית מכל ילדיכם.

השאלה הזאת בעצם נחלקת לשני חלקים. בחלק של כיבוד הורים, ראינו הנהגות אצל כל גדולי ישראל מהחזון איש, הגרש"ז אוירבך ועוד רבים, שנקטו בגישה שחייבים לוותר על מה שנחשב הידור הלכתי ולא מעצם ההלכה, כדי לכבד הורים שזו מצווה דאורייתא. כך הורה החזון איש לנער לגבי ברכת המזון ליד אימו שהייתה גלוית ראש, כך הורה הגרש"ז אוירבך לילדים לגבי טלטול בשבת כדי לעזור לאבא ועוד הוראות רבות על זו הדרך. זה לא סותר לכך שאפשר להזכיר בדרך כבוד להורים לפני שהם מגיעים, שתשמחו אם תגידו להם מראש מה יחלקו לילדים, או

תורת אמן

עיון והתבוננות

כיבוד הורים - התנאי להעברת השושלת היהודית מיציאת מצרים ועד היום!

הבנים פורקי עול, ואינם מקבלים מרות מהוריהם, הרי ודאי שימרדו ויבעטו אף במלכם. כן הדבר בסיפור יציאת מצרים - ככל שהבנים מכבדים ומוקירים את אבותיהם, כך העברת האמונה ביציאת מצרים משתמרת מדור לדור ואף חזקה יותר. אך אם חלילה היו הבנים בועטים באבותיהם, לא יתכן שהתורה והאמונה היו עוברות מדור לדור באופן כה חזק. וכך כותב רבנו יצחק אברבנאל (פרשת יתרו): "יסוד מצוה זו הוא כדי שתהיה קבלת ההורים חשובה בעיני האדם, ויאמין בה ויסמוך עליה... ולהיות כח הדיבור הזה להאמין בקבלת הראשונים [אבותינו] שהוא עיקר כולל בתורה, ולא תצויר מציאותו בלתי [מבלי מצוה זו], לכן היה הדיבור הזה מכלל הדיבורים האלוקיים [שבין אדם למקום] אשר בלוח הראשון, ולא היה מהדברות האנושיות [שבין אדם לחברו] שהיו בלוח השני".

רבי יוסף אלבו בספר העיקרים (מאמר שלישי פרק כו) מדמה זאת למדינה שמשלו עליה רודנים אכזריים, כל אזרחיה היו עבדים כנועים ומושפלים. והנה הגיע אליה מלך טוב וחזק, אשר הכניע את השלטון הקיים, ובכך שחרר את האזרחים מעבדותם, ולא עוד אלא שפיתח ושכלל את המדינה, הקים בה מוסדות לימוד, מפעלים, בתי חולים וכו', ובכך הביא רווחה עצומה לאזרחי המדינה. המלך חזר לארצו, אך המדינה נשארה תחת חסותו. שנים חלפו, אזרחי המדינה נשארו תמיד נאמנים אל המלך בזכרם את הטובה הרבה שגמל עמם. ואולם - דור הולך ודור בא. בנים חדשים נולדו וגדלו. האם ידע אף הדור החדש להעריך את המלך? האם ישמרו לו אמונים? כאן הדבר תלוי במידת התבטלותם כלפי ההורים. אם אכן יהיו הבנים מקבלים מרות מהוריהם ושומעים למוסרם, או אז ישמרו אף הם אמונים למלכם! אך אם יהיו

הדרך לבעלי תשובה להחזיק במצוות כיבוד אב ואם ולעמוד בניסיונות

מתוך שיעוריו של הרה"ג שמעון שפיצר שליט"א - נמסר ע"י מכון 'הבינני'

בהשגחת ה' כדי להעלותו למדרגות גבוהות, ממילא יראה אור גדול.

אמנם כן, קל לדבר, אבל מי שנמצא במצב כזה, חייב קשים לו מנשוא, ולא אחת יקשה לו מה זה שאמרו חז"ל: "אין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו" והלא אני מרגיש שהוא בא בטרוניה עמי, שהרי אני עושה ככל אשר לאל ידי כדי לכבד את הוריי ואעפ"כ הם כועסים, וכי מלאך אני?!

אכן אל לו לאדם זה להיבהל מזה שהוא מרגיש שהקב"ה בא אליו בטרוניה, שהרי כמה וכמה מרגישים זאת גם בעמדם בפני ניסיונות אחרים, וכגון בפני ניסיון של שמירת עיניים. אך עלינו לחפש את התשובה האמיתית לכך, כי אם יתהלך האדם בקושייה זו ולא יהיה לו באמתחתו תירוץ הגון, יגיע למסקנות מעוותות ויורה היתר לעצמו במקום שצריך להחמיר.

אמר לי בעל תשובה שחכם אחד הסביר לו, שהסיבה שאביו מתנגד לו, היא מפני שהוא חושש שמאחר שהוא מחנך את בניו לשמירת התורה, יסתכלו עליו נכדיו כעל רשע. "אתה צריך למצוא את הדרך לכבד אותו ולהראות לו שהוא מכובד בעיניכם. שמע לעצתי, ותתלה תמונת אבין בביתך כפי שאתה תולה תמונות גדולי ישראל!"

יש לו אפוא למי שנמצא במצב כזה, לכבד את הוריו ככל האפשר, וכשיאמרו לו לעשות דבר כנגד רצון שמים, לא יציית להם, אבל אם אפשר יעשה את מה שיעשה בצנעא, ואם לאו - עכ"פ יתנצל בפניהם ויסביר להם מדוע הוא עושה את מה שעושה, וימשיך לאהוב אותם ולכבדם מתוך הכרה שהם טובים במהותם, אלא שלא זכו למה שזכה הוא, וגם כי יקבל מהם מנה, יקבל אותה באהבה ויזכור שהכל מאת ה' לטובתו ולהנאתו.

עוד יש מי שזכה ונתקרב לתשובה, כאשר במסירות נפש של ממש בנה בית חדש על אדני התורה והקדושה, והנה התעורר עליו רוגזם של הוריו אשר כועסים עליו. מה יעשה וככל שהוא מתקרב יותר לבוראו, כך הוא מרגיש מצד שני שנעשה עוד יותר לא בסדר, באשר הוא מעלה את חמת הוריו, והוריו דואגים לומר לו: דע לך שאתה מצער אותנו ומעלה לנו את לחץ הדם, ואם תשמע שאירע לנו התקפת לב, תדע שזה בגללך...יש לו אפוא לבן ייסורי נפש קשים ביותר בראותו מה הוא מעולל להוריו בדרך חייו.

מה הקב"ה רוצה מצדיק תמים זה. הוא עצמו שואל: וכי זה שכרו של מי שמסר את נפשו להתקרב אל בוראו ולקבל על עצמו לשמור מצוותיו?! וכי כך נגזר עלי שארגיש כל ימי חיי רשע כלפי הוריי?! והנה מה שמוסיף הרבה לקושי של העומד במצב מעין זה, הוא הניסיון שמתעורר לו אז בהשגחה פרטית. כי הנה אם עובר על האדם איזה קושי, כגון אם שעתו דחוקה לו ואין לו כדי לכסות את חשבונו בבנק, צריך הוא לחזק את לבו ולשנן לעצמו שהכל בהשגחה פרטית ושברצון ה' הוא לטובתו.

ואם נגרם לו הצער על-ידי בעל בחירה, אזי יגדל ניסיונו, כי בראותו שפלוגי בחר ברע, יראה לו הדבר כמקרה בעלמא ויקשה לו

להאמין שכך נגזר עליו מן השמים, ושאם לא היה פלוגי בוחר לצער אותו, היה מגיע לו הצער על ידי אחר. אבל כאן נגרם לו הצער על ידי הוריו, שכביכול רוצים רק בטובתו, ואם כן הניסיון קשה שבעתיים.

אכן גם במקרה שלנו, הגם שאדם זה מרגיש שהוא שרוי בחושך ואפילה, אין זה אלא מחמת רגשותיו הקשים האופפים אותו, אבל למען האמת אין המצב חשוך כלל, ואם ישכיל להבין שהכל

**אמר לי בעל תשובה
שחכם אחד הסביר
לו, שהסיבה שאביו
מתנגד לו, היא מפני
שהוא חושש שמאחר
שהוא מחנך את בניו
לשמירת התורה,
יסתכלו עליו נכדיו
כעל רשע.**

לעילוי נשמת
מנחם מנדל בן יהושע דב

לרפואה שלמה
ברכה ביילא בת מרים

לזרע של קיימא
בעילום שם

לזיווג
שרגא פייבל בן יונינה

להצלחה וס"ד
דוד בן אנט

הורינו
הורים נאמן הלב

יו"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"נ הוריים או יקיריכם ולזכות פרנסה והצלחה, זשי"ק זיווג - למען ייטב לך!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו "צרפו אותי" לכתובת המייל, וכן לפניות בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים
בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com | או בפקס: 077-6021640 | [Zelle: dedications@horeinu.org](mailto:dedications@horeinu.org)

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 27

לקראת יום פטירת הצדיק רבי אריה לוי' זצ"ל / ט' ניסן תשכ"ט

אחד שקומתו מצומצמת וזקנו לבן ולבושו שבת, ואחד גבוה ותקיף, כולו חולין. אין ר' אריה מעיר לו בדבר עישון הסיגריה, אלא שואל הוא לשלומו ולהרגשתו ומדגיש בפניו כי מקווה הוא שיהנה מביקורו כאורח בעיר הקודש.

כשהגיעו למלון הסתכלו זה בעיני זה. השליך האיש את הסיגריה ופנה לרבי אריה בהתרגשות ואמר: אינני דתי. אף עקשן אנכי! מעודי לא נכנעתי לאדם! אולם אתה 'שברת' אותי. בפניך יש לי דרך ארץ. זה עתה השלכתי את הסיגריה וקבלתי על עצמי לא לעשן בשבת קדש. (איש צדיק היה, עמ' 196)

מספר עו"ד זאב טפרברג: מעשה באדם שסר לביתו של רבי אריה והעלה עמו תרומה לישיבה הנושאת את שמו. סרב רבי אריה ליטול ממנו את התרומה ואמר לו: לך אסור לתרום. תמה הלה על תשובה זו ואמר: מדוע? הרי בעל נכסים אני! השיבו רבי אריה: כי קרובים ובני משפחה לך שמצבם דחוק וכל אימת שאינך מסייע בידם, איני רשאי ליטול את תרומתך, שהרי נאמר "ומבשרך לא תתעלם" (ישעיהו נח ז), ועניי עירך ובני משפחתך קודמים.

נכנסו הדברים ללבו של התורם, ומאז החל לסעוד את בני משפחתו הדחוקים בממון. (איש צדיק היה, עמ' 76)

כאשר נעצרו רבי עמרם בלוי וחבריו בכלא לאחר הפגנה, הגיע ר' ארי' לוי' עם ספר תורה כדי שיוכלו לקרא בו בשבת וביקש מקצין המשטרה של התחנה כי יתחשב בעצורים וישתדל להטיב עמיהם. כשנוכח כי חדר המעצר חשוך, ביקש שיעבירו את האסיר לחדר אחר. רבי עמרם לא פנה לעברו, וסיגן בחדות: אסור להסתכל בפני... אמר הסוהר לר' אריה: וכי זהו הגמול על כל מה שטרחת למעננו? השיבו ר' ארי': אדם ישר הוא, פיו וליבו שווים ואת שחש בנפשו יביע בפיו. צא וראה שכך הדבר, שהרי אין הוא מוכן להיות משוחד ממעשה טוב שאני עושה עבורו... (איש צדיק היה, עמ' 62) [עניין במסגרת בעמ' הבא]

בספר איש צדיק היה (עמ' 196) מסופר על אסיר שנגש לרבי אריה לוי' זצ"ל, והודיעו כי נשבע, שמכאן ואילך לא יעשן בשבת. שאלו הרב לפרש הדבר, והאסיר ספר לו, כי באותו בוקר עת נגש אליו הרב, וברכו בברכת "שבת שלום" ולטף כדרכו את ידו האחת, היתה ידו האחרת מחזיקה בסיגריה. וכך אמר האסיר:

אותה שבת שבקרתני וברכתני בברכת "שבת שלום" כשחיוך נלבב על פניך ולטפת את ידי בעדנה כזאת, אותה שעה החזקתי בידי השניה מאחרי גוי סיגריה דולקת. ומה אומר לך רבי, באותה שעה הרגשתי כאלו הסיגריה צורבת את כל בשרי. כלום יתכן, אמרת בלבי, שהרב ילטפני בידי ומחיה את נשמת, בעוד ידי האחרת מחזקת בסיגריה דולקת בעצם יום השבת? אותו רגע נשבעתי שלא אעשן בשבת לעולם...

לפי זה יובן הסיפור הבא:

בערב פסח לאחר חצות, התדפק אחד השכנים על פתח ביתו של רבי אריה וסיפר שהבחין בגנב שפרץ לקיוסק, אלא שהוא חושש לצעוק שמא יתנכל לו אותו הפורץ. חש

הרב למקום, נגש לפורץ ואמר לו בלחשיה: בני, שמא שכחת מה שכתוב בתורה "לא תגנב"? הסתכל הלה בפניו של רבי אריה, השפיל עיניו, הניח את הסחורה שנטל מהחנות, ונפרד מהרב לשלום. (איש צדיק היה, עמ' 195)

ערב שבת אחד, לאחר הדלקת הנרות, פסע רבי אריה בניחותא בדרכו לבית הכנסת. נגש אליו יהודי כשבפיו סיגריה דולקת ושאלו: אולי יודע אתה היכן מצוי מלון פלוני?

היסס רבי אריה. הכיצד יהלך בשווקיה של ירושלים כשלצידו יהודי המעשן בפרהסיה בערב שבת בין השמשות? מאידך גיסא, הן יהודי זה זר בירושלים, הכיצד ינחו לנפשו? החליט רבי אריה ללכת עמו ולהביאו לפתח המלון. הלכו שניהם יחד זה לצד זה.

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

בני זוג שהיו רבים ביניהם באו לרבי אריה כדי שישכין שלום ביניהם. לאחר שעלה הדבר בידו, שיגר לו אותו אדם תרומה לשיבה. החזיר לו הרב את התרומה בצרוף מכתב בו אמר: במקום שתעלה צדקה לשיבה מוטב שתקנה לאשתך בכסף זה בגדים ותכשיטים ותפיס דעתה... (איש צדיק היה, עמ' 103)

באחד מערבי השבתות, בימי הקיץ הלוהטים, ראה רבי אריה כי ליד החנות לממכר גלידה, מזדנב תור ארוך של אנשים, ובעל החנות הטרוד במלאכתו, אינו מתכונן כלל לנעול את חנותו, למרות שהשבת מתקרבת. נכנס הרב לחנות, הניח את השטריימל שלו על הכסא והתיישב בניחותא ליד השולחן. הבחין בו בעל החנות, הסתכל מופתע ונגש אליו.

פנה אליו ר' אריה ואמר לו: "מה אומר לך? עומד הנך בפני נסיון קשה, אולם שבת זו שבת! ולא יספ. קם מכסאו, חבש את השטריימל לראשו ויצא מהחנות. לאחר שהתרחק קמעא, פנה לאחוריו וראה שהתור מתפזר והאנשים מסתלקים והולכים לדרכם, ובעל החנות מגיף את התריסים ונועל את חנותו.

לימים פגשו בעל החנות ואמר לו: "דברך המועטים, המה שחדרו לעמקי לבי. מתוך דבריך הכרתי שחש אתה את המתרחש בנפשי, אלא שכואב אתה את כאבה של השבת, ואמרת בלבי: יהודי שכמותך - אין לצערו! ועמדתי בנסיון".

השיבו ר' אריה: "גדול אתה ממני! לו הייתי במצבך, מי יודע אם הייתי עומד בנסיון... אשריך!" (איש צדיק היה, עמ' 197)

דוגמא נוספת, מספר הרב יואל שוורץ זצ"ל (בספרו הוכח תוכיח, עמ' 44), שהוא עצמו היה עד ראייה לדבר:

שבת אחת בחזרתי מהכותל המערבי, ראיתי שני יהודים מטיילים ובפי אחד מהם סיגריה דלוקה. הלב נצבט למראה יהודי המחלל את השבת בפרהסיא. אך מה עושים? והנה ניגש אברך או רב

צעיר, ופנה אל המעשן בדרך כבוד. תחילה ברך את השנים ב'שבת שלום' לבבי, ולאחר מכן פנה אל המעשן ואמר לו: "דידי! אולי אתה מעשן בשבת קודש מפני שאינך מכיר את ערכה וקדושתה של השבת, אך זה ודאי שכדאי לא לעשן בשבת ולו רק מטעמי בריאות!" הלה חיך במבוכה והשליך את הסיגריה...

בשתי הדוגמאות הללו, יש מכנה משותף: רצון כנה שלא לפגוע בחוטא, ולעומת זאת דאגה אמיתית למניעת המעוות ותיקונו.

מספר ידידי היקר והאהוב ר' בנימין לוי שליט"א, רבו של בהכנ"ס אחדות ישראל בירושלים, ונכדו של רבי אריה זצ"ל:

בילדותי, כיהן אבי, הרה"ג חיים יעקב לוי זצ"ל, כרבה של ג'רזי סיטי ניו יורק, בחו"ל, ואני נותרתי בירושלים והתגוררתי בבית סבי הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל.

מידי בוקר, סבי היה מתפלל עם הנץ החמה, ולאחר מכן, בשעה 7.45 בבוקר היה פונה אלי ומעיר אותי.

מידי בוקר חזר הדבר הבא על עצמו: משפקחתי את עיניי, היה אומר לי: בניומינק'ה, באיזו שעה מתפללים שחרית בבהכנ"ס של אביך בג'רזי סיטי?

בשעה 8 בבוקר, הייתי משיב.

ואז חיך סבי זצ"ל את חיוכו המתוק ואמר: אם תזדרז, אולי עוד תספיק את התפילה שם...

בימי המיתון ופיטורי היעול, סר פקיד ממשלתי לביתו של רבי אריה כשדאגה על פניו: חושש הוא לפרנסתו, שמא יימנה על המפוטרים.

משיבו רבי אריה: אני אינני מודאג כלל!

שאלו הפקיד: ומדוע לא תהיה שותף לדאגתי?

השיבו: לו הייתי אומר לי 'מפטרים את הקדוש ברוך הוא', הרי שהיה מקום רב לדאגה. אולם הקב"ה הרי נשאר בתפקידו, אינו מתפטר ואינו מפוטר, ואם כן דאגה למה?... (איש צדיק היה, עמ' 125)

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם לע"נ זקני ר' אלעזר ז"ל ב"ר אברהם פינחס הי"ד אייזדורפר

נלב"ע כ"ה אדר א' תש"ס

נתרם ע"י נכדתו תחי'

קול תודה

עלון ההתחזקות החודשי בענייני השבת וההודאה לבורא עולם

גיליון מס' 129 | ניסן התשפ"ה

נא לשמור על קדושת הגליון

ואילו בפועל אנחנו רואים על רבינו שהוא מאריך בתפילה. הכיצד?"

השיבו ה"חפץ חיים": "אכן, גם אני איני מאריך בתפילה, אולם מה אעשה שאני מגיע ל'מודים' הנני מתמלא הודיה, שיר ושבחה ופי לא פוסק מלהודות ואיך אוכל לעצור באמצע ההודיה ולהתנתק ממנה?..." (וקראת לשבת עונג)

צדיקים מודים לה'

ה"חפץ חיים" זצ"ל מסופר כי תלמיד של ה"חפץ חיים" זצ"ל בישיבת ראדין, ניגש אליו ושאלו: "למדנו רבינו, כשלמדנו את הלכות תפילה, הרב לא לימדנו שיש להאריך בתפילה. גם ב'משנה ברורה' זה לא כתוב,

חג הפסח חג האהבה

כתוב בשיר השירים (א', ד'): "משכני אחרריך נרוצה הביאני המלך חדריו". מפרש רש"י: שמעתי ממשה רבנו שאמרת למשכני, ואמרתי "אחרריך נרוצה". ישראל מזכירים חסד נעורים אהבת כלולות, לכתם אחריו במדבר. "נזכירה דודך מייך, מישרים אהבוך", גם היום, עודנה לי גילה ושמחה אשר נדבקתי בך, ואזכיר דודיך הראשונים מכל משתה עונג ושמחה, אהבה עזה אהבת מישור. עכת"ד.

בחג הפסח כל שנה מתעוררים שוב מעין הרגשות הנעלים שעם ישראל חשו בזמן גאולת מצרים, התגלות כבוד שמים ואהבה עזה של ישראל. כל יהודי מסוגל בחג זה, כאשר מתעורר אור הגאולה, לזכות לרגשות מרוממים אלו. עליו רק להעלות בפני עיניו את תחושות בני ישראל בשעה שזכו לדרגות נעלות אלו, אז רוחו ונשמתו יתלהטו באהבה נלהבת. רגשות הקדושה שכלל ישראל חוו בליל הגאולה ממצרים שינו את כל מהותם וקידשו אותם ואת דורותיהם אחריהם. רגשות אלו הם הרגשות שבכל שנה בליל הסדר מרוממים וממלאים את הנפש הישראלית ומשפיעים עליה השפעה מרוממת לכל השנה.

אהבה נפלאה להשי"ת קיימת בתוך כל יהודי, אהבה ההולכת ומתעצמת בחג הפסח. ביציאת מצרים השי"ת הוציאנו מעומק בור הטומאה של זוהמת מצרים. חוט של חסד ואהבה שלשל הקב"ה אל אותו הבור. באותו חבל הוא העלה אותנו והוציאנו ממצרים, ואף הוסיף להעלותנו עוד עד שקבלנו את התורה בשמחה ובנפש חפצה, וזכינו להיות לו לעם סגולה. מאז עד עתה, ימי הפסח הם זמן המסוגל לעורר את האהבה ההדדית בין השי"ת ובינינו, כפי שמתואר במגילת שיר השירים שקוראים בחג זה. אותה אהבה נצחית מפעמת בלב כל יהודי כלפי ריבונו, כי כל נפש מרגישה בעומק פנימיותה את אהבת הקב"ה אליה וחשה ומעריכה את הטוב שהקב"ה משפיע עליה.

נמלא את לבנו בחג הפסח באהבת ה', ונמשיך את ברית הנצח שבינינו לאבינו שבשמים המתגלה במלוא יפעתה בליל הסדר בכל שנה ושנה.

שואלים הודיה

כבר נדמה שמלכותו עוברת לידי אבשלום, אבשלום בנו שמרד בו, וכך אמר דוד: "אם אמצא חן בעיני ד' והשיבני והראני אותו ואת נווהו. ואם כה יאמר, לא חפצתי בך, הנני, יעשה בי כאשר טוב בעיניו, הנני לאובדן המלוכה..." (מתוך הספר "כי אתה עימדי").

ולעניין ההודאה, אמנם קשה למצוא טוב בניסיון הזה, אך אין הכרח להתחיל בהודיה על הבעיה הקשה, אלא על ההורים להודות על נקודות טובות שכן זכו להם בחייהם ואז כאשר יתבוננו בתמונה הכללית, וידוד וישמחו בטוב הנראה והנגלה, בעזרת ד', לאט לאט יוכלו למצוא גם במציאות של הקושי נקודות של אור שעליהן ניתן להודות.

כל אחד תורם את חלקו ליצירה המופלאה. הריח המתוק של פריחת ההדרים מתערבב עם ניחוח הפרגים והנרקיסים, יוצר בושם טבעי שאין דומה לו.

לא בכדי נבחר חודש ניסן להיות חודש הגאולה. כשם שהטבע מתעורר מתרדמת החורף, כך עם ישראל התעורר משעבוד מצרים לחירות. וכך גם אנו מצפים שכשם שהאביב מגיע בכל שנה בדיוק בזמנו, כך תבוא הגאולה השלמה במהרה בימינו.

נתבונן בכל פעם שאנו רואים פרח קטן מבקיע את האדמה, ונקבל תזכורת: אך פעם לא מאוחר להתחיל מחדש. כמו הטבע שמתחדש בכל שנה, גם אנחנו יכולים תמיד לפרוח מחדש, להתחדש, ולצמוח.

מה רבו מעשיך

התחדשות האביב בכל שנה, כשמגיע חודש ניסן, אנו זוכים לחזות בנס מופלא של בריאת העולם המתרחש מול עינינו. הטבע, שנראה רדום וחסר חיים בחודשי החורף, מתעורר לפתע לחיים חדשים, וכאילו מספר לנו את סיפור יציאת מצרים בשפתו שלו. הפרחים, בצבעיהם המרהיבים, פורצים מן האדמה כתזמורת מושלמת: הכלניות האדומות, החרציות הצהובות, והרקפות הסגולות

לע"ג מטילדה תהילה בת אמיילי ת.נ.צ.ב.ה.

אבנר בן אשמת לרפואה שלימה

מיכאל בן רבקה לזווג הגון בקרוב

נחמה בת מינדל לזווג הגון בקרוב

רות בת רבקה לזווג הגון בקרוב

לבחור היקר לחזרה בתשובה שלמה ועליה בתורה ויראת שמים

מאיר בן עדנה לרפואה שלמה וישועה בקרוב

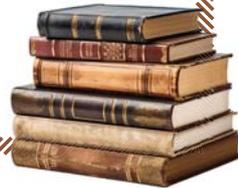
מספרים הודיה

עוד אלפי סיפורי ישועות בזכות ההודיה ניתן לשמוע ב"קול תודה"

התודה שהתקבלה

מעשה שהיה לאחרונה בתלמיד, שעשו מאמץ להיכנס לשיבה שהם רצו אמנם מראש לא התקבל אך לבסוף אכן כן שובץ ונכנס בחסדי ד'. בישיבת הצוות של הישיבה. הכריז הרב המנהל שאין הוא מבין, הכיזד ומי הודיע על דעת עצמו שתלמיד פלוני התקבל?! הרי הוא הרב המנהל סרב לקבלו. איך זה שנתקבלה במשרד הישיבה הודעה במשיבון מבני משפחתו של אותו בחור שהם כל כך מודים וכל כך מאושרים בקבלתו של הבן לשיבה. וכך הם עוד הוסיפו וספרו ששמחה מילאה את כל הבית עד שיצאו כולם ופצחו בריקוד בגיל וברננה. וכעת

הם מתקשרים להודות וכמובן לא שוכחים להרעיף שפע של ברכות. והוסיף הרב ואמר שעכשיו אחרי כזו הודיה ושמחה וברכות, אין הוא מסוגל אותם לאכזב. וכך היה, שהתלמיד המתואר לאותה הישיבה נכנס בשמחה.

לא ברור האם זו הייתה טעות או סתם תחבולה. אבל המעשה הזה מאיר לנו את העיניים מהו כוחה של הודיה. ואם אצל בשר ודם כך אצל בורא עולם, על אחת כמה וכמה, כאשר מודים לבורא עולם, ובמיוחד כשההודיה באה מתוך אמונה וביטחון בד' יתברך, צינורות השפע נפתחים.

בואו נודה להשי"ת על כל הישועות הפרטיות והכלליות שהיו ועל כל הישועות שבעזרת השם עוד יהיו. בואו נודה לד' על הגאולה, על משיח צדקנו, על מלכות בית דוד, בניין בית המקדש ותחיית המתים. מכוחה של ההודיה, בודאי נזכה לישועות הגדולות לכלל ולפרט.

בעדינות, "אני רוצה לשמוע איך הרבי'ה מלמד חומש, אני רוצה כבר ללמוד..."

אני מתרגש מהרצון הטהור של הילד, ואכן המלמד חוזר אליו ונותן לו לשמוע את השיעור. בתחילה הוא משתתף ומאזין בקשב, ואט אט הוא נחלש והולך לנח. בינתיים מגיעות תוצאות הבדיקות, משטח גרון-נקי, בדיקות דם-תקינות, ה' תודה על חסדיך הגדולים!

שעת הצהרים. החום שוב עולה, ואנו הולכים עם הילד המתוק והחלש לבצע צילום ריאות. הוא מתפלא, "יש כזו מכונה שיכולה לצלם אנשים?" "כן", אני עונה ורואה את עיניו מתעגלות בתמיהה, חושב לעצמו "איך יתכן לשכפל אנשים..." "לא", חמודי, המכונה רק תצלם את הריאות כדי שנוכל לשלול דלקת." אני מגיב בחיוך ואנו הולכים יחד.

אח"כ ששבנו הביתה אני מוצא את עצמי יושב ומודה. אחרי שבוע שכזה אני חש כי ההודיה פורצת מקירות ליבי: תודה ה' על אהרון המתוק והצדיק שנתת לנו, תודה שהוא לא מרגיש טוב כי זה בטוח לטובתנו ולטובתנו, תודה שהבדיקות עד עתה תקינות, תודה שאנחנו בבית שלנו ולא בבית חולים, ועוד תודות שזרמו מפי ומילאו את ליבי בשמחה.

בלילה, כשהחום שוב עלה, הייתי רגוע פתאום. הרי זה הכל מאבא שלנו שאוהב אותנו כל כך...

ולא ידעתי שזו הפעם האחרונה שהיה לו חום. תודה לה' שמאז אהרון בריא! הוא הולך ומתחזק מיום ואף הולך בשמחה לחיידר, תודה לה'!

בורא רפואות

עיניו התכולות של אהרון בולטות על רקע החיוורון העז שבפניו. 'לך לנוח' אני מציע לו.

חושב לעצמי: 'זה וודאי וירוס שיחלוף תוך כמה ימים', וכך חולף יום ועוד יום.

אקמול ונרופן נמזגים למזרקים לסירוגין ומסייעים בס"ד להורדת החום של אהרון, אך עדיין החום ממשיך לעלות ולטפס. ביום הרביעי אני פונה לרופא. אהרון פותח פה גדול ומתנהג בבגרות. הרופא מבצע משטח גרון, נותן הפניה לבדיקות דם, ולא רואה כלום מעבר.

עוד יום חולף ועדיין אין שינוי. אנו מתפללים לרפואות של אהרון, מתחזקים בהודיה, ובהחלט יודעים להודות על זה שיש לנו עסק עצמאי וכך יכולים להיות עם הילד בבית והוא יכול לנוח בשלווה.

יום רביעי בלילה. זהו כבר היום השישי לחום. רופאת המשפחה שומעת על כך ונזעקת: "זה לא תקין, לכו לבצע צילום ריאות". היא מוציאה הפניה, ואני מאחל לעצמי שעד הבוקר אהרון יקום חזק ובריא לעבודת ה' ולא יאלץ להגיע לקופת חולים עוד.

בינתיים, בבוקר, אהרון מבקש להתקשר למלמד: "אני רוצה לשמוע את הרבי'ה" כך אומר, והרבי'ה בתגובה מתעניין בשלומו. "לא", הוא אומר

אמר המשגיח רבי דב יפה זצ"ל:

בשעה שאדם אוכל, טוב שיחשוב וירגיש "כי טוב ד' " ו"לעולם חסדו"... ואפשר להליץ

על כך מה שכתוב "טעמו וראו כי טוב ה'" (תהילים לד),

טעמו - תאכלו ותרגישו את הטעם, ואז תראו כי טוב ה',

היינו שמתוך הטעם של המאכל נכיר ונרגיש כמה ה' הוא טוב ומטיב!

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
משמיה וענינים תראנה בני
ובני בנים כשתלי זיתים סביב
לשולחנא, חמשים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה מזורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר ר' יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה מזורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

מלליצי יושר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שישעו בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה מזורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנימ?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה מזורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמור. במדרש (ויק"ר א:ו): לפי שהיתה דעתו של משה עגומה עליו, אמר כולם הביאו נדבתן למשכן ואני לא הבאתי, אמר לו הקב"ה, חייך שדיבורך חביב עלי יותר מן הכל, שמכולם לא קרא הדיבור אלא למשה, הדא הוא דכתיב 'ויקרא אל משה'. וקשה לשון המדרש 'חייך שדיבורך חביב עלי', דמשמע שמשה הוא זה שדיבר, ועל כך אמר לו השי"ת שדיבורו חביב עליו, והלא בהמשך מביא המדרש את הפסוק 'ויקרא אל משה', ושם מוזכר שהקב"ה הוא זה שדיבר, ולא מוזכר כלל מדיבוריו של משה. ויש לפרש עפ"י המדרש (במ"ר יב:ט): עה"פ 'נוצר תאנה יאכל פריה', לפי שנתן משה נפשו על המשכן להראות כל חכמי לב והאומנים שלא יטעו ממה שצוה הקב"ה, לכך נקרא על שמו, שנאמר 'ויהי ביום כלות משה', וכן בכל דיבור ודיבור, שנאמר 'כאשר צוה ה' את משה', ע"כ. ולפ"ז יש לפרש כוונת המדרש 'דיבורך חביב עלי', שהכוונה על דיבורו של משה לכל האומנים ועושי המלאכה, זה חביב לפני הקב"ה יותר מכל המגידים, והטעם כמו שאמרו (ב"ב יא:): גדול המעשה יותר מן העושה. והיינו שמי שמסייע וגורם לעוד אנשים שיעשו את המצוות, יותר חשוב ממי שרק עושה בעצמו. נמצא מעשיו של משה יותר חשובים, ומשום כן אמר לו הקב"ה שלא יהיה עגום בנפשו, כי מה שמדבר עם אחרים שיעשו, חביב יותר מהעושים עצמם. ולכן רק לו קרא הקב"ה ונתייחד עמו הדיבור לבדו תוך המשכן, כי נחשב שהוא עשה את הכל ונקרא על שמו. (זרע שמשון אות א')

ויקרא אל משה. במדרש (ויק"ר א:טו): כל ת"ח שאין בו דעת, נבילה טובה הימנו, תדע לך שכן, שהרי משה אדון הנביאים ואבי החכמים וכו', ולא נכנס לפנים עד שקרא לו, שנאמר 'ויקרא אל משה'. ויש להבין מה הכוונה של ת"ח ואין בו דעת. ונראה לפי מה שעולה מדברי המהרש"א (סנהדרין צב:): ש'דעת' האמור, הכוונה שהיות ומכיר שהכל בא מהשגחה עליונה, יש לו דעת לבקש רחמים מאתו יתברך שיתן לו מה שצריך, ע"ש. ולפ"ז מבואר הטעם שגינו חז"ל ביותר הת"ח שאין בו

דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זוואלוב

כתב בהקדמת הספר, וז"ל:

ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועני בלב נשבר ונדכה, נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא, די יתאמר מיילי דשמיא מספרי אשר כתבתי

[המשך משבוע העבר] וכשישראל זוכים ועושים תשובה שלימה, אזי נשבר כח הסט"א, כדכתיב 'ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלהיך שמה', ר"ל כי מהיכן היה הנפיצה בעמים ומושלים עליך בא, מכח ה' אלהיך שמה, וכח החלק אלהי שבך הוא נותן הכח והממשלה לעמים, וכשאתה תשוב, תשוב ה' אלהיך, כי 'השיב' לא נאמר, כי אם 'ושב', 'ושב ה' אלהיך' את שבותך ורחמך, ר"ל עם תשובתך, 'ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלהיך', ר"ל שכח אלהיך היה שם - 'שמה'. וזהו 'ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאים', ולכאורה מלת 'מה' מיותרת. רק האמת ר"ל כח היהודים היה נבלע בהשונאים מפני שהשתחוו לצלם או כטעם אחר, ועתה שכולם עשו תשובה, נתעורר הניצוץ הק' ושלט בהרע, ועיד'ז 'ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאים', ר"ל אתם שהיו מובלעים בהקליפות עתה שלטו. וכידוע אמרם (זוה"ק משפטים צה): עה"פ 'עת אשר שלט האדם באדם, ר"ל כששולט האדם הבלעיל באדם דקדושה, הוא 'לרע לו', שהוא גמר כליונו, עד שלעתיד לבא 'והרשעה כולה כעשן תכלה' שהרע יכלה את עצמו, עד שיהיה כולו טוב, עולם שכולו טוב. נמצא שכח מצרים נעשה ע"י עונות אדם הראשון ניתן להם הממשלה, שהוא ולאום מלאום יאמץ, ואז כששבו מדרכם הרעה ע"י כור הברזל, היה עת 'אדם באדם', והיה 'לרע לו', שזה בעצמו היה דין על עצמם שזה היה גמר כליונם, כרע המכלה את עצמו. וזהו 'גם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי', לשון עבר, שהעבודה בקושי השיעבוד היה הדין לעצמם של מצרים וכו', וכששלט האדם באדם אז הוא לרע לו ונתבטל. והנה שורש יצ"מ היה ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו, דהנה שורש הגלות מאז ועד עתה הוא חסרון אמונה, כדכתיב 'אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך', ונאבד מהם הדעת וההכרה להבדיל בין הטוב והרע, שאם אין דעת הבדלה מנין, והיה נראה להם כל טובת העוה"ז הכלה והנפסד שהוא עלמא דשיקרא דלא קאי - לטוב, והיו משוקעים בראשם ורובם ונפשם ורוחם ונשמתם בזה, ושכחו כי יש בהם חלק אלהי ממעל, ובתורת אמת, שהאמת קאי לעולם ולעולמי עולמים, וכנוסח 'שבראנו לכבודו ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכינו', כי זה תלוי בזה, לכך הוא תורת אמת לפי שהוא חיי עולם דהאמת קאי.

ובמצרים שכחו בכל זה, וכמאמר פרעה 'מי ה' אשר אשמע בקולו וגם את ישראל לא אשלח, וכמו בדורותינו אלה שגבר השכחה מחמת עול הגלות, ומאנו לשמוע שרשי האמונה ושרשי התורה, עד שנגלה עליהם מ"ה הקב"ה וגאלם, ואז נתדבק החלק בכל, והשיגו בנפשם אלהות ית', ושהם חלק ה' עמו, וזה בעצם גרם להם היציאה מהגלות, אע"פ שהיו משוקעים בעומקי הקליפות, כי הדעת וההכרה אשר נתגלה בנפשם, זה גרם להם עצם ההבדלה, שמהדעת נמשך ההבדלה, שאם אין דעת הבדלה מנין, וכשהם נבדלו מהרע, 'אוהבי ה' שנוא רע', נתקיים בהם 'שומר נפשות חסידיו מיד רשעים יצילם', שהצילם מידם ממש. וזהו 'אנכי ה' אלהיך', ר"ל אני בעצמי ובכבודי שהשפעת עליכם כח ההשגה זו שהי"ה ב"ה וב"ש הווה כל ההיות, בשביל שיקרא 'אלהיך', ליחד שמו רק עליך, 'אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים', שאז השיגו שהם גרמו המלוכה להרע, וזה בעצמו גרם להם עצם התשובה, כשבאו להכרה זו ולדעת זה, הבינו בעומק הלב שבהם תלויים כל העולמות מרישא דכל דרגין עד סופא דכל דרגין, ובאו להשגה זו שהם עבדים למלך, כי כל זמן שנעלם מהם הדעת, כמו בדורותינו אלה בסוף גלותנו, וכאמרם (סוטה מט). 'ואין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים', שיגלה כבוד מלכותו עלינו, 'וראו כל בשר', אפילו אותם שהם כחומר עב וגס, 'יחדיו כי פי ה' דיבר', שמהוה כל העולמות הוא לבדו המנהיג ומחיה את כולם, וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שהם חמשים שערי בינה. [המשך בשבוע הבא].

להזכיר פורענות על ישראל, לכן הזכיר יתברך 'מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם', כלומר של יזכיר עליהם שם דלות. [אלא יזכו ויקריבו בעשירות 'מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן', ולא יצטרכו להקריב 'עוף' שבא בדלות].

דעת, שאין לו דעת לבקש רחמים מאיתו יתברך, והיינו שהיות הת"ח יודע התורה ויודע כחו של הקב"ה, אי אפשר שלא יכיר שהכל בא מהשגחה עליונה, וא"כ מדוע אין לו דעת לבקש רחמים, ובודאי הטעם משום שהוא סומך על זכותו חכמתו ותורתו, שהקב"ה יעשה עמו כל מה שצריך אף בלא בקשת רחמים, ומפני מחשבתו זו אין לו דעת לבקש רחמים על צרכיו, ועל כן אמר שנבילה טובה הימנו. ונלמד ממשא שאף שהיה לו כל כך הרבה זכויות, עם כל זה לא נכנס עד שקראו הקב"ה, ולא סמך על זכויותיו, היפך דעת זה הת"ח שאין יבשה עמו טובה בלא הקב"ה יעשה עמו טובה בלא בקשת רחמים. (זרע שמשון אות ב').

לע"נ הג"ר משה ב"ר אשר פוליצקר זצ"ל י"א צ"ב ניסן

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם וגו' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם. ולא זכר 'עוף', שנאמר [להלן] 'ומן העוף', [והיינו שעולה בא גם מן העוף]. ויראה על פי מה שאמרנו (ויק"ר ב:ו) אין הקב"ה מזכיר דבר רע על ישראל, בברכה כתיב 'אלה יעמדו לברך את העם', אבל במקללין לא נאמר 'אלה יעמדו לקלל את העם', אלא 'אלה יעמדו על הקללה', שלא רצה להזכיר עליהם שם קללה. וכן כתיב 'אפס כי לא יהיה בך אביון', ובמידה שאינה טובה כתיב 'כי לא יחדל אביון מקרב הארץ', ולא כתיב 'כי לא יחדל ממך אביון'. נמצא בהעוף שבא בדלות, לא זכר, שלא

לע"נ הג"ר אליהו ב"ר חיים זצ"ל י"א צ"ב ניסן
אמירה לגוי לבער החמץ ביו"ט. ז"ל האבני נזר (א"ח"ס סימן מג אות ו'). באמירה לגוי יש שני איסורים. א) משום 'ודבר דבר', כמ"ש רש"י (ע"ז טו). וז"ל: ומה שישראל אסור לומר לגוי 'עשה לי כך', הוא משום 'ודבר דבר', דאפילו דיברו אסור. ב) משום שהגוי נעשה שלוחו של ישראל, וכמ"ש רש"י (שבת קנג).

והנה לטעם הראשון, אפילו אומר לו בשבת לעשות אחר השבת אסור, אך כשאומר לו בערב שבת לעשות בשבת, אזיל טעם הראשון. אך משום טעם השני אסור בזה,

וכשאומר בשבת לעשות לאחר השבת אסור רק מטעם הראשון, וכשאומר בשבת לעשות בשבת יש שני הטעמים, עכ"ל.

והנה המג"א (סימן תמ"ו ס"ק ב') מביא מהש"ה, דאם מצא חמץ בביתו ביו"ט פסח, אז יוציא החמץ מביתו ע"י גוי [וישרפנו], דאיתי עשה דרבנן דתשבייתו ודחי ל"ת דרבנן דאמירה לעכו"ם, אע"ג דגבי שופר לא שרי אמירה לעכו"ם, שאני התם דבעידנא דמייעקר לאו לא מקיים עשה, משא"כ כאן. והקשה על זה המג"א וז"ל: צ"ע דהכא נמי אע"פ שנותנו לעכו"ם, עדיין אינו מקיים העשה עד שיבערנו מן העולם דהא מיירי לאחר זמן איסורו, [ונמצא דבשעה שעובר על אמירה לעכו"ם שאומר לו שישרפנו, עדיין אינו מקיים המצוה של 'תשבייתו', עכ"ל.

וכתב על זה האבנ"ז (א"ח"ס סי' שיי"ט) וז"ל: לפי עניות דעתי נראין דברי הש"ה, שהרי הדיבור לגוי אין איסור רק משום 'ודבר דבר', וכאן מידי דמצוה הוא, אין איסור משום 'ודבר דבר', וא"כ אין לאסור אלא משום שהגוי עושה בשליחות ישראל, ואיסור זה אינו רק בשעת עשיית גוי, והוא בעידנא, שבשעה שהגוי מניחו על האש נעשין העבירה והמצוה בבת אחת.

לע"נ הג"ר יחיאל מיכל טוקצ'נינסקי ב"ר אהרן זצ"ל י"א צ"ב ניסן

ויקרא אל משה. וברש"י: לכל דברות ולכל ציונים קדמה קריאה בלשון חיבה, אבל בנביאי אומות העולם נגלה עליהם בלשון ארעי וטומאה, כמו שנאמר 'ויקר אלהים אל בלעם'. והוא מתורת כהנים דמפיק כן דלכל דברות ולכל ציונים קדמה קריאה, ואח"כ מפיק בתורת כהנים דהשיב משה 'הנני' מגזירה שוה מסנה, ע"ש. וצריך להבין הא כל ענין גזירה שוה נמסרו הלכה למשה מסיני ללמדנו, ומה זה בא ללמדנו שהיתה קריאה לכל הדברות, ומה נפק"מ, מה דהוה הוה, וכעין שהקשו בגמרא (יומא ה:).

אך באמת כל דברי תורה הם נצחיים ונוהגין בכל זמן, שהם לימוד לאדם לכל אחד בפרט, והענין בכאן שבא ללמדנו שהעיקר הוא מצד האדם ההכנה, וכמו שכתב רש"י על מה שנאמר 'ביום הזה באו מדבר סיני', מהו 'ביום הזה' שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום ניתנו, אף שזה היה קודם מתן תורה, רק שבאו למקום שאח"כ קיבלו שם התורה, והוא ההכנה למתן תורה, ועל זה ההכנה אמר שצריך בכל פעם חשק מחודש לדברי תורה, ותמיד השי"ת נקרא 'נותן התורה' בהווה, ועל תורה שבע"פ כתיב 'ודברי אשר שמתו בפ'ך', שהשי"ת נותן בלב ישראל ובפייהם. ושבת

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

אפשר למסור נדבות להוצאות הגליון בקנדה **להרה"צ ר' יאיר כהן שליט"א** 438-875-5478
אימעיל 2792034@gmail.com

גבאים ושמשים בקנדה, שרצים לקנות זכותים בלי שיעור ע"י הפצת הגליון בכתי מדרשיהם, יתקשרו להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א

רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר ז"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב חיי', יהיב מזוני.

עקב ענוה יראת ה' עושר וכבוד וחיים. שלמה המלך הודיענו בפסוק הזה שבמדת הענוה יש כמה מעלות טובות נקשרות עמה, וע"ד הפשט ביאור הכתוב כי השכר והתועלת המגיע מן הענוה בעוה"ז הוא ארבעה דברים, והן: יראה ועושר וכבוד וחיים, כי מדת הענוה היא מדה גופנית בחברת הבריות, והוא שיהיה האדם ביישן וסבלן, מכבד הבריות ומדבר בטובתן, ויהיה שומע עלבונו ושותק, ומתוך המדה הזאת הגופנית יעלה האדם למדת היראה, שהיא מדה שכלית, ויבא ג"כ לידי עושר, כי בעל הענוה הוא שמח בחלקו, וידוע כי הון עתק ימעט בעיני האדם עם הגאווה, ויספיק לו מעט עם הענוה, וכיון שהוא מסתפק במועט ואיננו מתאוה אל היתרונות והוא שמח בחלקו, הנה זה עושר, וכמו שדרשו רז"ל איזהו עשיר השמח בחלקו. ויבא ג"כ לידי כבוד, כי כשהוא נמנע מהתאוות והוא שפל רוח ויסיפיק לו מה שעלה לחלקו, הנה זה לו כבוד, והוא שכתוב: "ולפני כבוד ענוה", כי מי שיש לו כבוד, מדת הענוה קדמה לו כבר. ויבא לידי חיים, כי המתאוה אל היתרונות, הנה הוא דואג כאשר לא יעשיר ולא יקום חילו כתאות נפשו, וחיי חיי צער על שלא השיג כל חפצו, והדאגה מקצרת החיים, נמצא מצטער על עולם שאינו שלו, אבל השמח בחלקו לא ידאג על מה שלא קנה, וימלט מן הדאגה, ויחיה חיי שלווה.

וידוע כי לכל מדה שבמדות יש שתי קצוות, קצה ראשון וקצה אחרון, ועוד יש שלישי והוא המצוה וכו', והנה המצוה בכל המדות הוא הדבר הבינוני והטוב לאדם שיבור לו ושיתנהג בו, ושלא יטה לאחד מהקצוות שהוא דבר רע ומר, ועל זה אמר שלמה המלך 'פלס מעגל רגלך וכל דרכיך יכונן', כיון בזה להזהיר את האדם שידריך את עצמו במצוה ב' הקצוות, כלשון ה'פלס' שהוא ממוצע בין שתי הכפות, שוה בשוה ואינו יוצא לחוץ, ואז יכונן כל מדותיו, כי הוא דרך הישר ללכת בו, וזה שהוסיף ואמר: "אל תטי ימין ושמאל", כלומר שילך באמצע ולא יטה לאחת מהקצוות.

אבל במדת הענוה הוזהרנו בה שיטה האדם את עצמו אל הקצה האחרון שהוא מדת השפלות, ולא יבחר להשאר בדרך המצוה, פן יתקרב לגבול הגאווה שהיא המדה המגונה המזקת האדם והמטרדת אותו בגוף ובנפש מן החיים המקריים ומן החיים הנצחיים, ועל זה אמרו חז"ל במוסרם: "מאד מאד הוי שפל רוח", וכפלו המלה באמרם "מאד מאד", ללמד דעת את העם שיטה עצמו אל הקצה האחרון שהוא השפלות. ולפי שמדת הענוה מפארה ומעולה ומעלתה עצומה ומפורסמת לעין, לכך הזכיר דוד המלך ע"ה על עצמו: "לב נשבר ונדכה", ואע"פ שהיה מלך גדול ונביא, וגדול שבשבעים זקנים, הפליג על מדת הענוה וקרא עצמו: "לב נשבר ונדכה". וכן מצינו במשה רבינו ע"ה שהיה ראש הנביאים כולם, ולא שבחו הכתוב בשאר המדות העליונות שהיו בו, רק במדת הענוה, והוא מה שאמר: "האיש משה עניו מאד", והזכיר "מאד" לבאר כי משה רבינו לא רצה לעמוד על המצוה בלבד שהוא לשון 'עניו', אבל הטה עצמו מן המצוה אל צד השפלות, ועל כן הזכיר "מאד".

ומכלל ענותנותו ושפלותו מה שמצינו שלא רצה לבא אל אהל מועד בעוד שהיה האהל טמון ומכוסה בענן הכבוד, כענין שכתוב: "ויכס הענן את אהל מועד וכבוד ה' מלא את המשכן", ואע"פ שכבר נאמר לו מפי הגבורה: "ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים", לא ערב את לבו לבא אל אהל מועד, לא להתנבא בתוכו ולא להתפלל ולהקריב קרבן, עד שנתן לו הקב"ה רשות וקראו. וזהו שכתוב: "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר".

דאיהו כללא דכל אורייתא, כתיב ביה 'והינינו את אשר יביאו', דשבת בעי הכנה דרבה, אך הקריאה וההכנה הוא ג"כ מצד השי"ת, שנותן חשק בלב ישראל, כי ענין קריאת שמו הוא התעוררות הנפש, כדאיתא בכתבי האריז"ל שקריאת שמו של האדם הוא שורש נפש חיה שלו, ולכן הוא מקיץ מן השינה כשקוראין אותו בשמו, מפני שמתעורר בו הנפש חיה שלו, ומה גם כאשר השי"ת קורא אותו בשמו, אזי נתוסף בו באותו שעה חיות חדש להנפש משפע הקדושה. ובלשון כפול הוא ענין זירוז ומיד, כמו שנאמר 'ועל השנות החלום פעמים כי נכון הדבר וגו' וממהר האלהים לעשותו'. וזה שנלמד כאן שלכל דברות צריך קריאה מצד השי"ת, ושהאדם יאמר 'הנני הכנה מצד האדם לקבל שיהיה כלי מוכן ומוכשר להשראת הקדושה.

משא"כ בנביאי אומות העולם כגון בלעם שלא היה נפשו מוכשר ומוכן להשראת הקדושה, כי הגם שהיה מבין ביקרות הקדושה, עם כל זה בעצם נפשו היה מלא זוהמת הטומאה כידוע, ודיבור הנבואה מהשכינה היה דרך מעבר בעלמא בנפשו הטמאה בדרך ארעי, וכדאיתא בזוה"ק (ח"ג ריא:), לא שייך גביה לשון קריאה, ומעין השפעת שפע קדושה זו נשפע לנפשות ישראל בשבת קודש דבעי ג"כ הכנה דרבה, וזהו לשון זירוז לשון חיבה שזכר בתורת כהנים שהחיבה גורם הזירוז, שכן אוהב מזורז לעשות רצון אוהבו.

לע"נ הר"ר יהוסף ב"ר יחיאל מיכל ניימאן ז"ל י"א צ"ה ניסן

ויקרא אל משה. איתא במדרש (א:ג): א"ל הקב"ה למשה, חייך מכל שמות שנקרא לך, איני קורא אלא בשם שקראתך בתיה בת פרעה 'ותקרא שמו משה', וזהו 'ויקרא אל משה'. ויש לפרש הכוונה, דהנה כתב בעל הטורים על מה שנכתב 'ויקרא' באלף

זעירא, דמשה לא רצה לכתוב רק 'ויקר', כדרך שנאמר בבלעם, כאילו לא נראה לו ה' אלא במקרה, וא"ל הקב"ה לכתוב אלף וכתבה קטנה, ע"כ. ובזה פירשו מאמר חז"ל (שמו"ר מז:ו): מהיכן נטל משה קרני ההוד, ר' יהודה בר נחמן אומר עד שהיה כותב בקולמוס נשתייר קימעה והעבירו על ראשו, וממנו נעשו לו קרני הוד, ע"כ. והכוונה דאין שום מעלה ומדה נכונה שבכל המדות גדולה כמו מדת ענוה, וכן

מצינו בעבודה זרה (דף כ:): לאחר שמנו שם כל המעלות ומדות, אמרו דענוה גדולה מכולן. ומשה רבינו היה שלם במדה הלז כפי שהעידה עליו תורה 'ומשה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', וע"כ כשאמר לו הקב"ה 'ויקרא', רצה לכתוב 'ויקר' לשון עראי ומקרה, וכדי לקיים גם מצות ה' שציוהו לכתוב א', כתב אל"ף זעירא, ונשאר מעט דיו בקלומסו, כי לא כתב האות אל"ף גדול כשאר האותיות שבתורה, ובהו הראה ענותנותו הגדולה, ומשם זכה לקרני הוד. ויש לרמז בזה 'אלף זעירא', דהנה 'אלף' הוא מלשון לימוד (עי' שבת קד), וזה הרמז 'אלף זעירא', ללמוד להיות עניו וזעיר כמו משה. ויש לומר דמשה זכה להגיע למדת ענוה ע"י שהתבונן בשמו שנקרא 'משה' שקראו בתיה בשם זה, שיזכור תמיד חסדי ה' שניצול מן המים ומחרב פרעה, וע"י שנתן לבו בכל ימיו לזכור חסדי ה' ונפלאותיו, בא לידי מדרגת ענוה, וזכה למדרגה הגדולה שקראו השי"ת בלשון חבה. ומובן שפיר שייכות דברי המדרש לכאן, דאחרי שאמר 'ויקרא אל משה', וזכה משה שהשי"ת קראו בלשון חיבה בשביל מדת ענוה שבו, וכאן בפסוק אנו רואים ענותנותו של משה שלא רצה לכתוב אל"ף גדול, ועל כן בא המדרש ללמדנו ענין זה שהקב"ה אמר למשה שאינו קורא אותו רק בשמו שקרא לו בתיה בת פרעה, כי שם זה נועד שיזכור תמיד כל ימי חייו חסדי ה' ונפלאותיו כי מן המים משיתוהו, ומכאן זה בא לידי מזת ענוה.

לכות והצלחה ש.ב.ש.ה.

ונפש כי תחטא ושמעיה קול אלה. פי' בזוה"ק בלשון בתמיה, איך יוכל לחטוא אם שמע השבועה שהשביעו הקב"ה בהר סיני, או קודם שנולד שאז משביעין אותו 'תהי צדיק ואל תהי רשע'. והוסיף מ"ח הג' נ"י 'והוא עד', היינו הקב"ה יעיד בו ביום הדין. 'או ראה או ידע', שחטא ע"י דהו"ל להוכיח ולא הוכיח דנקרא החטא עליו.

נפש כי תחטא ומעלה מעל בה' וכחש בעמתו. כאן פליאה רבה ומוסר השכל, דאם תסתכל בכל פרשיות המוקדמות ולאחריו אצל חטאת, לא נמצא רעש כזה, כי אם "ונפש כי תחטא", או "אשר נשיא יחטא", ואילו כאן מקדים ואומר "ומעלה מעל בה'", אשר מובן כמו מעשה עגל

שהוא מרידה כלפי שמים, ולבסוף מסיים הפסוק "וכחש בעמתו", והיינו חטא לבשר ודם אשר נחשב לדבר קל. אבל באמת כביכול מקפיד עליו יותר מן על כבודו, ולא נחתם גזר דינם של דור המבול כי אם על החמס, ואמרו על חטא שבין אדם לחברו אין יוה"כ מכפר עד שירצה את חברו.

לענין הגר' אהרן שמואל ב"ר יהודה אסאד זצ"ל יא"צ ו' ניסן

אין מעבירין על המצוה בחפץ של מצוה, ובזמן של המצוה. האבני נזר (או"ח סימן תק"ו) כתב, דהכלל של 'אין מעבירין על המצוה', הוא בין אם מעביר על החפץ של מצוה, כגון הרואה נר חנוכה ואינו מברך עליו, אלא מברך על נר חנוכה אחר, ובין אם מעביר על הזמן של המצוה. וז"ל: ודע דאיסור אין מעבירין על המצות, כתב רש"י (יומא לג.) דילפינן לה במכילתא מ'ושמרתם את המצות', קרי ביה את המצוות, מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, ע"כ. ומזה נלמוד דלאו דוקא כשמעביר מחפץ מצוה לחפץ אחר, אלא הוא הדין כשמעביר מזמן אחד לזמן אחר, שהרי זה עיקר דין המכילתא. ועל כן מבואר בפוסקים בעשיית סוכה,

שיעשנה ויגמרנה תיכף ביום ששאר יוה"כ. וכן בפדיון הבן כתב הרא"ש (סוף בכורות הל' פדיון בכור סי' א'). וז"ל: ואחר שלשים יום יפדנו מיד שלא ישנה המצוה, כמו שאמרו מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, ע"כ. ופסק כן בשו"ע (יו"ד סי' ש"ה סעי' י"א). שוב מצאתי הדבר מפורש במגילה (דף ו:ו) 'דר' אליעזר בן יעקב אומר, דאם קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה, אין קורין אותה באדר השני, שכל מצות שנוהגות בשני נוהגות בראשון]. משום דאין מעבירין על המצות. הרי מפורש דמעביר מזמן אחד לזמן אחר, נמי חשיב מעביר. וראיתי שם בטורי אבן דהאי לישנא ד'אין מעבירין' גבי אדר ראשון, לאו דוקא, דלא שייך אלא במעביר ממצוה אחת לחביתה, או לדבר הרשות. והנה הרגיש שהתוס' שם סבירא להו דהוי אין מעבירין ממש, והטורי אבן חולק על התוס' כדרכו. אבל מדברי רש"י יומא שפירש אעיקר דין אין מעבירין הנ"ל מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, מוכח דעיקר דין אמעביר מזמן אחד לחבירו. ואין לנו לשמוע לו נגד רש"י ותו"ש, עכ"ל.

והנה הטורי אבן הביא ראיה לסברתו דלא שייך 'אין מעבירין' אלא בהעברת מקומו, ולא העברת זמן. מהא דאמרינן (יומא כח:) כל היום כשר למילה אלא שזריזין מקדימין למצות. ואם איכא בהעברת זמן משום 'אין מעבירין', מדוע אמרו דרק משום זריזין מקדימין למצות יש להקדים, הלא איסור הוא משום אין מעבירין על המצוה. וכתב על זה האבני נזר, דלא חשיב 'מעביר' אלא אם מעביר ליום אחר, אבל באותו יום גופא לא חשיב 'מעביר'. וז"ל: ובודאי שזו אין ראיה של כלום, דודאי אין חילוק בין מעביר מזמן, למעביר מחפץ. ואדרבה עיקר דין אין מעבירין במעביר מזמן כנ"ל מפירש"י, וזה במעביר לזמן אחר, אבל במילה הרי מלו באותו יום, ואינו זז מיום ההוא כלל. ואף שעושה באותו יום כמה מעשים קודם לכן, לית לן בה, כיון שאינו מעביר ממנו. ולכן כתבו הפוסקים בפדיון הבן שיפדנו מיד ביום שלשים ואחד משום מצוה הבאה לידך, והוא דין של 'אין מעבירין' כנ"ל בשם רש"י, ובודאי שאינו מחויב לפדותו מיד בבקר, רק שלא לדחותו ליום אחר, וכן מעשים בכל יום, וברור וכו'.

'שמן רוקח' להרה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע

כתב בצוואתו, וז"ל:

"כל מי שיזכה אותי וישים עין עיונו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיק לו כל ימי מלא חפנא טיבואת ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה".

והיה כי יחטא ואשם וגו' לאשר הוא לו יתנו ביום אשמתו. נקדים מ"ש בכלי יקר על מאמר חז"ל 'וחמושים עלו בני ישראל, בחמשה מיני כלי זיין', דהכוונה על חמשה חומשי תורה. ועוד נקדים דהנה המוכרח שבתשובות הוא לשוב מיד בשעת חטאו, וכבר נודע המשל שהביא החסיד האלקי בעל ראשית חכמה בריש שער התשובה, והעולה מדבריו שם, כי כפי התמדות זמן התרחקו מאביו או מאדונו, כן ירבה כעס אביו או אדונו עליו, ותהיה תשובתו יותר קשה. והנה ארז"ל מי שעבר עבירה ונתחייב מיתה לשמים מה יעשה ויחיה, אם היה רגיל לקרות דף א', קורא שני דפין, לשנות פרק א', שונה שני פרקים.

וזה שאמר 'והיה כי יחטא ואשם', כלומר וירצה לתקן את אשר קלקל וכמו שפירש"י, 'והשיב את הגזילה וגו' או את העושק', כי מומן איתא בחזרה, או 'מכל אשר ישבע עליו לשקר ושילם אותו בראשו', כלומר שיישב האבידה בתחילה, ואמנם לתיקון השבועה אשר חטא לאלהיו שנשבע על שקר, אמר 'וחמשתו יוסיף עליו', דהיינו חמשה חומשי תורה, שיוסיף ללמוד בהן ממה שהיה רגיל, דאם היה רגיל לקרות דף א' קורא שני דפין. ואחרי אשר הקדים ואמר 'על אחת מכל אשר יעשה האדם לחטוא בהנה', כי עבירה גוררת עבירה, לזה נתן עצה הגונה, ואמר 'לאשר הוא לו', כלומר להקב"ה, שהאדם הוא שלו, 'שאתה ושלך שלו', יתנו ביום אשמתו, כלומר תיכף כשחטא יראה להחזיר הדבר לכוון שהיה בתחילה וישיב בתשובה בו ביום, וכבר נודע דמלת 'תשובה' הוא דמחזיר הדבר לכוון שהיה וכו', לזה אמר 'לאשר הוא לו', כלומר להקב"ה, 'יתנו ביום אשמתו', דסירכא בת יומא לא שמיה סירכא. ואמר עוד 'את אשמו יביא לה', כי בתשובה מאהבה הזדונות נעשו לזכיות, וגם דייק באמרו 'ביא לה', שהוא מדת הרחמים, כי עוד יגרום ע"י אשמו לעורר הרחמים, כי הזדונות נהפכו לזכיות וכאמור.

והטעם לחלק בין מעביר ליום אחר דאסור, ובין מאחר רק לאחר שעה דמוותר, הוא משום דכל היום הכל זמן אחד, משא"כ יום אחר. וראיה לזה מדברי הש"ס (ר"ה ו:ו) 'כיון שעברו שלשה רגלים בכל יום עובר עליו בכל תאחר', הרי אמר 'בכל יום', ולא אמר 'בכל שעה' עובר בכל תאחר, משום דלא הוי איחור אלא ביום. וכן לשון הרמב"ם (מילה פ"א): משיגדיל 'כל יום' שעובר עליו ואינו מל עצמו עובר בעשה, עכ"ל.

אבל הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס ר"ה ו:ו) חילק באופן אחר, וז"ל: יש לעיין מדוע לא אמר בכל 'רגע ורגע' עובר בכל תאחר. ואולי באמת בעבירת ג' רגלים היה לו לעבור בזה רק פעם אחד בכל תאחר, ומכאן ואילך לא היה ראוי להיות בו תורת כל תאחר, רק תורת זריזין מקדימין. ורק כיון דלילה אינו זמן הקרבה, נמצא דמשעבר היום הרי הוא מסתלק מן המצוה, לכן עבירת היום בלי הקרבה, הוי איחור חדש, ועובר בכל יום בכל תאחר. וע' רמב"ם

בהלכות מילה דכתב ג"כ 'וכל יום יום שיעבור עליו משיגדל ולא ימול את עצמו הרי הוא מבטל מצות עשה', [ולא כתב 'בכל רגע'], אולי גם שם הטעם לפי מאי דקיי"ל דמילה שלא בזמנה ג"כ אינה נוהגת רק ביום, וא"כ ג"כ הטעם כנ"ל, [דלא היה לו לעבור רק פעם אחד, אבל כיון דמשעבר היום הרי הוא מסתלק מן המצוה, דלילה לאו זמן מילה הוא, לכן כל יום עובר עבירה מחדש].

לכות אלעזר חיים בן הינדא להצלה בכ"ע

ויקרא אל משה. הנה כל המפרשים האריכו למעניתם על דבר קטנות הא' ד'ויקרא', מרביבתם נשתוו בדעיה דמשה רבינו בענותנותו הגדולה לא רצה לכתוב על עצמו שבח גדול כזה, אשר על כן בא השינוי.

ואנכי לא כן עמדי, אלא דקטנות הא' היא משום שיש בתורתנו הקדושה א' ב' רבתי וזוטרתי, והם ב' בחינות ששתייהן יסודתן בקודש מכוונין לעולמות הגבוהים, באופן שבמקום שכתוב אות גדולה או קטנה, מוכרח להיות כך, וח"ו שמשה רבינו ישנה לענותותו מרצון הבורא יתברך, דאם כן היתה ח"ו התורה פסולה שנכתב לכוננת בני אדם שלא ככוונתו יתברך, ומה נפק"מ אם משנה האות בגודל וקוטן.

והנה בשל"ה הק' (תורה שבכתב פרשת תשא) כתב, ד'ישראל' נוטריקון 'יש' ששים רבוא אותיות לתורה, וכבר נתקשו בזה דאין כאן כל כך אותיות, בפרט שבני ישראל בירכם ה' שיהיו בלי מספר אשר לא ימד ולא יספר, וכבר ישנם בלי עין הרע מליונים הרבה רק משבטים של יהודה ובנימין ולוי, ואילו עשרת השבטים מי יודע מספרם.

ועל כן יש אומרים שחושבים בזה המילואים, כגון אות י' - 'יוד', וכיוצא בזה. ויש אומרים דיש בצורת כל אות נקודות רבות שעל ידיהם נצטייר, כגון אות י', ציורו ג' נקודות ראש תוך סוף, וכל נקודה היא נשמה המאירה בגוף אחד מישראל. ויש ששרשם מאות גדול שבתורה, ויש מקטן, ורובם מהבינוניים, ומשה רבינו

'פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

ויקרא אל משה. פירש"י: לשון חיבה לשון שמלאכי השרת משתמשין בו. כבר פירשנו (שמות יט:יא) הפסוק 'והיו נכונים ליום השלישי', שכל מצוה צריכה הכנה, כמו שאמרו (אבות פ"ב מ"ב): 'התקן עצמך ללמוד תורה', ועי"ז נעשה כלי מוכן לקבל אור התורה והמצות. ומטעם זה אמרו (ביצה טז.): 'הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו, שאמר הקב"ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גנזי לך והודיעם', והוא אור של שבת הגנוז, ואי אפשר לקבל האור מבלתי הכנה, שע"י ההכנה נעשה כלי לקבל. וכן אמרו (אבות פ"ג מ"ד): 'חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה, חיבה יתירה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה', דהיינו שמתוך כך שמודיע להם בתחילה, נעשה חיבה יתירה שיכולין לקבל את האור, ומזה למדו לכל מקבל מתנה. וזהו שאמרו 'התקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך', כי כמו שקבלו אבותינו את התורה ע"י הכנתם, כמו כן צריך כל אדם לעשות הכנה לקבל חלקו בתורה. וכן עשה משה עם ישראל, כדכתיב (שמות יב:כא) 'ויקרא משה לכל זקני ישראל, וכן בפרשת יתרו 'ויקרא לזקני העם', והיינו שאחז"ל דלכל דיבור היה הקריאה להכין עצמו לקבל אור הדיבור. וז"ש הכתוב 'משכני אחריך נרוצה הביאני המלך חדריו', שבתחילה הודיע לי שרוצה למשכני, ועי"ז הכננו את עצמינו לומר 'נרוצה', ואח"כ 'הביאני המלך חדריו'. ואולי מה שאמר הכתוב 'דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם', נמי הפירוש כן, שבתחילה יאמר להם שידבר עמם, כדי שיכינו את עצמם ויטו את אזנם לשמוע האמירה שהוא לשון חיבה.

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

בתקופת שהותו של מרן הגר"י אברמסקי זצ"ל בלונדון, ניגש אליו פרופסור יהודי שהחליט לחזור בתשובה, וביקש ממנו שיסביר לו את טעמיה וענייניה של מצוות התפילין. 'אני מוכן להניח תפילין בתנאי שאבין את ההגיון שבמצווה זו', אמר לו. מרן הגר"י אברמסקי השיב לו שהוא מוכן ללמדו את כל טעמי המצווה, אבל בתנאי אחד, שלפני שהוא מדבר איתו מילה אחת על טעמי המצווה, שייקח את התפילין ויניחם במשך חודש שלם. 'ומה יקרה אם אחרי חודש אקבל הסברים שלא יניחו את דעתך? שאלו? 'אני מבטיח לך שתבין הכל' השיב מרן הגר"י, אבל בינתיים תעשה מה שביקשתי ממך. הפרופסור סבר וקיבל. אחרי שבועיים הוא הגיע לביתו של מרן הגר"י, מרן הגר"י שאל 'הרי לא עבר חודש?' 'אין לי כבר צורך בהסברים' ענה, הבנתי הכל, קדושת המצווה משפיעה על עושייה יותר מכל דבר אחר. במלחמת העולם השנייה התפרסם אחד הטייטס הצבאיים יהודי במסירות נפשו שלא נרתע להיכנס ללהבות האויב הגאזי ולהציל יהודים, בהיותו בלונדון שכנע אותו חברו להיכנס למרן הגר"י אברמסקי, כשישבו זה מול זה, שאלו מרן הגר"י אם הוא שומר שבת, והוא ענה בשלילה. אמר לו מרן הגר"י 'זה ספר תולדות אדם', חייו של אדם וכל מעשיו בעוה"ז משולים לספר עב כרס, בו יש דפים רבים, כל יום והדף שלו, כל מעשה והדף שלו, שתגיע לעולם העליון אחרי מאה ועשרים, ימצאו בספר שלך דפים שנכתבו בציפורן של זהב, בהם יסופר על מסירות נפשך להצלת יהודים והעולמות שהתקיימו בזכות זה, אבל יהיו גם דפים שייצבעו בצבע שחור, בהם יתוארו חילולי השבת והעונשים הגדולים המגיעים לך על עבירות חמורות אלו, האם זה כדאי לך?

דמי לבהמה שנאבדה שכיין שנאבדה אי אפשר להקריבה ושפיר חל שם 'אבודה', משא"כ במעות. ומתוך ע"פ שיטת רש"י (שם ד"ה ואפילו אחת), דאם נתערבה חטאתו בבהמת חולין ואינו מכיר את חטאתו, חל שם 'אבודה' ומתה, ואע"ג שיכול להקריב את חטאתו, שימכור את בהמת החולין בכל מקום שהוא למי שצריך חטאת ואח"כ יקריבום סתמא לשם מי שהוא. הרי מבואר דאע"ג שאפשר להקריב חטאתו, חל שם 'אבודה' כיון שאינו מכירה, וממילא ה"ה במעות שנאבדו, אע"ג שיכול

לחלל בכל מקום שהן, אכת' שפיר חל שם 'אבודה' כיון שאינו יודע איפה הן, ומשו"ה ילכו לים המלח.

וז"ל חזון יחזקאל: בהפריש מעות ראשונה ואבדו, הרי קדושת המעות עומדת למילתייהו אפילו כשהן עוד אבודות, שהרי בכל מקום שהן הוא יכול לחלל קדושת המעות וכו'. ואל תתמה דא"כ למה חשובות מעות חטאת 'אבודות' לענין שאם נמצאו אחרי שכפרו הבעלים שילכו לים המלח. דשאני דין אבוד גבי חטאת, דהתם כל שאינו מכירה אע"פ שיכול להקריבה הוא אבוד, ואם נתכפר באחרת, למיתה אזלא. הלא אפילו בתערובת אחת באחת היינו אחת של חטאת באחת של חולין נאמר (תמורה כב): שהוא כאבודה, אע"פ שיכול להקריבה באופן שימכור את החולין לצורך אותו המין, וכל אחת יקרב למי שהיא. וכן אם נתערבו מעות חטאת במעות ואשם הלא שפיר יכול הוא לקחת שתי בהמות ולחלל דמי חטאת בכל מקום שהוא על חטאת, ודמי אשם על אשם, בכל זאת אם כבר קרבה חטאתו יוליך כל המעות לים המלח כאילו היו אבודות."

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ידי, ושמייה עליונה

אדם כי יקריב מכס קרבן לה'. עיין ברש"י שמקשה למה נאמר 'אדם'. ולענ"ד לבאר מה מרומז ב'אדם', דהנה בענין תענית שאדם צם וחוזר בתשובה, כתב בשער רוח"ק (דף ו:), וז"ל: הנה ענין הקרבן מתחלק לשנים: (א) הוידי חרטה בכיה ותשובה שיעשה בעל הקרבן על הפירוד שעשה, וזה עולה לגבוה וזה 'קרבן לה'; (ב) ר"ל שמקרב אותיות הוי"ה שהפריד בעונו ויקרב אותם ע"י התשובה שיעשה על הקרבן. (ב) גוף הקרבן מתעלה לזון ולפרנס כמה דברים פנימיים וחיציגונים שלא לקטרג עליו וכו'. ובכוננת התענית צריך האדם לחשוב עצמו כקרבן כמבואר בזה"ק (שמות כ:), וא"כ התשובה והדמעה והצדקה של יום התענית הוא חלק הא' הנקרא 'קרבן האדם', וחלק הב' הוא חלבו ודמו שעולים לזון כוחות העליונים כדי שלא יקטרגו עליו, וזה נקרא 'קרבן בהמה', עכ"ל.

ובחזון יחזקאל (שם) מציין לדברי הרמב"ם (פ"ו מהלכות פסולי המוקדשין ה"ט) שכתב, וז"ל: וכן אם נתערבו מעות חטאת במעות אשם לוקח שתי בהמות ומחלל דמי חטאת בכל מקום שהוא על חטאת ודמי אשם על אשם, ואם כבר קרבה חטאתו יוליך כל המעות לים המלח, עכ"ל. ומקור דין זה בתוספתא זבחים (פ"ח ה"ב), הרי להדיא דבתערובת של מעות חל שם אבודה, ואע"ג שיכול לחלל כיון שאינו מכיר הו"ו אבודו, ואם נתכפר באחרת יוליך המעות לים המלח. וקשה מאי תוספתא על השטמ"ק הנ"ל דס"ל דכל שיש לו עצה להקריב חטאתו לא היו אבודות.

עיקר האמיית הוא שכל תורתנו הקדושה נכתבה באותיות ותיבות ופסוקים ופרשיות כפי רצונו יתברך, ולא שינה משה רבינו ע"ה ח"ו לכתוב לאיזה כוונה אפילו אות גדולה לקטנה או לבינונית, כי אם היה עושה כך היה מחריב הבריאה שנתהוה מאותו אות, הן בהמשך לו אור גדול יותר ממה שקצוב לו כגזירתו יתברך, והן בהפחית לו אור מהמגיעו כפי שעלה ברצונו יתברך בעת בריאתו. אמנם גם זה אמת שכפי הפירוש בפרד"ס שחכמי ישראל מחדשים בתורה

הקדושה בכל דור ובכל שנה, נעשה עיד"ז השתנות ג"כ בבריאת כל העולמות, וזה היה כוונתו יתברך בשעת הבריאה על זה ההשתנות, ועל זה אמרו (עבודה זרה יט.) 'ובתורתו יגה', שנקראת 'תורתו', ואפילו הקב"ה בעצמו אומר חידוש זה, ואפילו כמה וכמה דורות עד שלא נולד אותו, ואמר בשמו, כאומרם (במ"ר פי"ט:ז): בשעה שעלה משה למרום שמע קולו של הקב"ה שהיה יושב ושונה 'אליעזר בני אומר'. כי כן עלה במחשבתו יתברך שמאותו הניצוצות הקדושות יתהוו אותיות שם אותו צדיק, ועיד"ז יהיה בכחו לחדש אלו דברי תורה שתיבותיהם נשתלשלו דרך הר"ל אשעים, מאותיות שנבראו בהם שמים וארץ, ועיד"ז הבריאה שכנגד אותן האותיות תפשוט צורתו הקודמת ותלבוש צורה אחרת כרצון אותו צדיק, ועל כן הוא יכול לעשות מופתים בשמים ובארץ, ועל זה כוון הקב"ה ברגע הבריאה יתברך ויתעלה שמו הקדוש הבלתי בעל סוף. - אם כוונתי כהלכה - טוב, ואם לאו, ח"ו אני מבטלו, ויהיה כלא כתוב.

לזכות ולפרו"ש י.ע.ב.

המפריש מעות לחטאתו ואבדו, איך שייך שם 'אבודה'. תנן בתמורה (דף כב:): המפריש מעות לחטאתו ואבדו, והקריב חטאת תחתיהם, ואחר כך נמצאו המעות, יולכים לים המלח. והעיר החזון יחזקאל (תוספתא תמורה פ"ב סוף ה"ה בחידושים), דאיך שייך 'אבודה' במעות, הלא לא נשתנה דינם כלל עי"ז שנאבדו, שהרי יכול לחלל בכל מקום שהן על בהמת חולין. ולא

או' בחידושי הגר"ז (שם ד"ה בגמ' היכא) שמסתפק, מה הדין במעות חטאת שנתערבו במעות של חולין, מי אמרינן כיון שיכול לפדותו אינו אבודין כלל, או דלמא השתא מיהא אבודין נינהו, ומה שיש לו עצה לפדותו אין זה מבטל שם אבודה. וכתב דמדברי רש"י הנ"ל הרי מבואר דאפילו באופן שיש לו עצה להקריב חטאתו שפיר חל שם אבודה, וממילא ה"ה במעות שנתערבו השתא מיהא אבודין הן. אולם בשטמ"ק (השטמות אות ג') הקשה על פירש"י הנ"ל, דאין זה אבודה כיון שיש לו עצה להקריב חטאתו, עכ"ד.

מוסרי הג"ר אלהן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלהן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'

כבוד הדדי היינו לנהוג כבוד זה בזו וזו בזה, הנהו אחד היסודות לשלום בית איתן ואמיתי, והלכה פסוקה היא ברמב"ם (ה' אישות פט"ו הי"ט), וז"ל: צוו חכמים שיהיה אדם מכבד את אשתו יתר מגופו ואוהבה כגופו וכו', והיה דיבור עמה בנחת ולא יהיה עצב ולא רוגז. וכן צוו חכמים על הגנה שתהיה מכבדת את בעלה ביותר מדאי וכו', ומרחקת כל שישנא, וזה הוא דרך בנות ישראל ובני ישראל הקדושים הטהורים בזיווגן, ובדרכים אלו יהיה ישובן נאה ומשובח, עכ"ל.

לכל אחד יש לו מעלותיו העצמיות, סגולותיו ואוצרו הרוחני, אם קטן אם גדול, הוא היודע את כל הטוב שעשה בחייו, אם מעט אם הרבה, הוא יודע פחות או יותר על כשרונותיו ועל חכמתו במדה שישנם, אם במחשבה, ואם באו לכלל ביטוי בדיבור או בכתב, הוא יודע וגם נוהג לספר ולהשתבח על כך בפני המקורבים אליו, אם במדה צנועה אם במדה מופרזת קצת, ואסור לזלזל בכל הדברים הטובים האלה בפניו לשלל ולבלטם, אלא אדרבה, יש לטפחם ולהוסיף שבח ועידוד כמי שמוסיף מים להשקאת הפרח לגדלו ולטפחו, יש להקשיב לו בסבר פנים שוחקות כדי לעודדו להוציא אל הפועל את הכחות הגנוזים ולעזור לו לפתחם ולהרחיבם.

אם בדרך זו ינהגו בני הזוג ביניהם, לא יסורו ממנה, כי אז תשרור הרמוניה אמיתית ביניהם, והם יזכו לשלום בית מאושר, כי חטא יותר קשה הוא לשלול מאדם את סגולותיו הפנימיות ולגזול את אוצר מידותיו וסגולותיו הנפשיות, גזל ממון ניתן להישבון, אבל אם שוברים והורסים את אוצרו הרוחני של אדם, הרי האדם חדל להיות אדם, ואין כבר למי להשיב ואת מה לתקן.

והנה מבואר שאדם הראשון עבר על כל התורה חוץ ממה שאכל מעץ הדעת, ואדם הראשון היה הבעל תשובה הראשון, והוא היה החוטא הראשון וקלקל הכל יותר מכל אנשים אחרים שיכולים לקלקל, הוא הוריד כל הניצוצות הקדושה לתוך הקליפות, וכל הנשמות היו תלויים באדם הראשון, והוא הורידם לתוך הקליפות, וכל הדורות הבאים אחריו בכח התורה הקדושה וקיום המצוות שעושים בני ישראל, בזה מבררים ומוציאים הניצוצות הקדושה מתוך הקליפות, וא"כ הקלקול היה נורא מאד, ובכל זאת אדם הראשון חזר בתשובה שלמה, והשי"ת קבלו בחזרה כיון שחזר בתשובה שלמה, ואדם הקריב קרבן לה' ונתקבל קרבן לריח ניחוח לה', וא"כ רואים מכאן שאדם הראשון שחטא כל כך חזק, וכשחזר בתשובה הקב"ה קבלו והקריב קרבן, וזהו שמרומז כאן הכתוב 'אדם כי יקריב קרבן לה', דמזו שהאדם הראשון חזר בתשובה והקריב קרבן, כך כל הדורות אחריו יש בהם הכח התשובה ולהקריב קרבן לה', וכיון שאדם הראשון היה הבעל תשובה הראשון, והוא פתח השער לתשובה, והוא היה הראשון שהקריב קרבן, ולכן כאן התורה מתחילה ב'אדם' לרמוז הענין התשובה והקרבן של אדם הראשון לכל הדורות הבאים אחריו.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מאיראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין מראשט איך וויסען ווען די שטיין אסאך יארן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה מירואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.

יערע נאמען איז א באוונערע שטיין, באוונערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כונה, בנתיבות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.

משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.

מזאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטן.

דוקא איין דעם מקובלדיגע אופן פון מסן דורות ישרים וועט מען ווי עס ווערט מוקים די ווערטער פון אריה"ק אויפן גאר יבדע הלב (אנצונעמן יין גאר צו אריישקייט), שיהיב לב לשמש לטובה (ס'יששע די גאנצע מענטש), וזוהא מלאים (וועסט ווען ווארט), מקען עס געבען פון מעשד.

פאר פרטים וופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערע פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארן א גוטער מענטש, ער לערנט מיין מוסר, ער וויל ענייגען א מסכתא.

מיין זון בעהט מיין זיידע מיין פאך סוף ווען קריאת שמע.

מיין יצחק האט אריינגעלייגט א פילטער.

אין האב נישט געהאט קיין געזונט, און נישט גענוג וואס מיין בודו טוהט.

ניגערדיגע וועגן געלחה מיט מיין קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברי קינד.

דגל מחנה אפרים

להרה"ק רבי משה מחנה אפרים ב"ר יחיאל

מיכל זי"ע

בעל 'אהבת ישראל' מויזניץ זי"ע היה אומר:

ללמוד ספר 'דגל מחנה אפרים', מסוגל

לבנים טובים

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם. יש בזה רמז לפי עניות דעתי בענין מדרגת הליכת האדם להתקרב עצמו להבורא ב"ה, יש שלש מדרגות, על דרך 'אדם ובהמה תושיעה', ודרשו חז"ל (חולין ה:): אותן בני אדם שערומין בדעת כאדם, ומשימין עצמם כבהמה, ע"כ. והיינו שאינו נחשב כלום בעיניו, כמו הבהמה שאינה יודעת כלום רק מרחיקה את עצמה מן מה שמזיק לה, כן הוא ג"כ מסתכל תמיד על זה לשמור עצמו מן דברים המזיקים לו מן השקר או מן שאר שטותים המזיקים לעבודת הבורא ב"ה.

מן הבהמה, היינו בתחילה צריך להרחיק עצמו מן תאוות הבהמיות, שלא יהיה כבהמה שמתאוה ג"כ לתאוות שלה. ואח"כ 'מן הבקר' היינו שיהיה לומד התורה ויהיה בחינת תלמידי חכם שמנגחים זה לזה כבקר. גם יש לפרש שהוא לשון ביקור ודרישה, שיתחיל ללמוד ולדרוש ולחקור איך לקרב עצמו להבורא ב"ה. ואחר כך 'מן הצאן', כי שמעתי 'צאן' הוא יחוד צ"א עם נ' והיינו יחוד קוב"ה ושכינתיה, שזהו המדריגה הגדולה שזוכה אח"כ ליחוד קוב"ה ושכינתיה בתפילתו ותורתו, זהו שכלל תחילה כל השלש מדרגות באלו שלש יתבות 'בהמה ובקר וצאן'.

ואח"כ מפרש יותר 'זאם מן העוף עולה קרבנו', אין 'עוף' אלא תורה, והיינו כשירצה לקרב עצמו להיות עולה לה' תורתו, 'ושעש אותו בכפיו', היינו עשה יעשה לו כנפים לעוף מעולם לעולם, והיינו ע"י שילמוד בדחילו ורחימו, ובזה עושה כנפים לתורתו להיות פורחת לעילא כנזכר בזה"ק (תיקונים תיקון י' כה), 'ולא יבדיל' היינו שלא יפריש ויבדיל את עצמו כלל ממנה אפילו רגע אחת.

גם יש לפרש על פי ששמעתי מן אא"ז זללה"ה במה שאמרו 'אינו דומה שונה פרקו נאמה פעמים, לשונה פרקו מאה פעמים ואחד' (חגיגה ט:), היינו כשיש בו 'אחד', דא קוב"ה, והוא שאמר 'ולא יבדיל', היינו שלא יפריש ויבדיל הקב"ה מן תורתו שלומד, רק שיהיה כבוונה דלכא ורעותא לשם ה', ואח"כ 'מנחת קמח סולת' שהוא רמז על רזא דייחודא.

עוד יש לפרש 'אדם כי יקריב מכם קרבן לה', 'אדם' דא שכינתא (ריעא מהימא ח"ג רכת), 'לה', היינו לקרב שכינתא לה', רצה לומר ליחוד קוב"ה ושכינתיה, 'מכם' היינו זהו מכם ובכם הדבר תלוי לעשות יחוד בעולמות עליונים, והבן.

הספר שמסוגל לרפואה
יצא לאור הספיק
מנחה חדשה
שהמחבר הרה"ק מופת הדור
מרן רבי ברוך פינחס מוסקאליע זי"ע,
כתב בחוקריותו
'אקוה לה', מי שיוזיק ספר זה בביתו, ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של חיבת בראשית ברא יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו
יצא לאור ע"י מסן סל אורות, מהדורת כ"ס נדחה במיוחד אפסיר להשיג הספר בכניעות הספרים ליתר פרטים אפסיר להתקשר ל minchachadush@gmail.com

"הופיע ויצא לאור"
הגדרות חזון יחזקאל
על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוטט מתוך ללינות "מלבי ישר" שיוצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע

הנ"ר שלום אייזן זצ"ל בעת הספוד בשנת הלידה של מרן בעל החזון יחזקאל הכיזו: 'צננויות' מאת רבינו לפרסם שהנחישו שישלחו טוב למי שילמוד בספריו. וכן למי שישיר את תודותיו ורחמי' (ורבות אפרים אורח ח"ב עמ' רפ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות המפה ראשית: בנימין 718.638.8103

ליתר פרטים וכן לקבלת נתיב "מלבי ישר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם
כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבועל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקותא וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

דבר האירה

בין הזמנים - חודש החינוך

חזקה בין ההורים לילדים. ואז מגיע שיאו של החג - ליל הסדר וימי חול המועד - הזמן האידיאלי לפתח ולהעמיק את הקשר וההתחברות בין האב לבן.

הקשר מתחיל לפני ליל הסדר

בימים אלו, על כל אבא להעמיק את הקשר עם ילדיו לקראת ליל הסדר. חשוב ביותר לראות שהימים של ההכנה לליל הסדר יהיו באופן שמכשיר ומקרב את הלבבות, בכדי שבליל הסדר כבר יהיו קרובים זה אל זה.

נקודה זו משמעותית במיוחד: אב המצפה שליל הסדר יהיה רגע חינוכי משמעותי, אינו יכול להתחיל את המאמץ החינוכי בליל הסדר עצמו. עליו לבנות את הקשר ואת האמון במהלך ימי ההכנה לחג.

עיקר המצוה הוא "למען תספר באזני בנך" - שהאוזן והלב יהיו פתוחים לקראת ליל החינוך הגדול. פתיחות זו מתאפשרת רק כאשר נבנה קשר אמיתי בין האב לבן בימים שלפני החג.

הזדמנויות חינוכיות בימי ההכנה לפסח

הימים שלפני פסח מלאים בהזדמנויות חינוכיות:

1. **בדיקת חמץ** - אפשר לשתף את הילדים בבדיקה, להסביר את משמעותה, ולקשר אותה גם לחיפוש פנימי של "חמץ" בלב.

2. **גניקיון הבית** - חלוקת תפקידים מותאימים לגיל הילדים מלמדת אחריות, שיתוף פעולה, ומשמעות המאמץ לקראת דבר חשוב.

3. **הכנת המטבח לפסח** - לימוד מעשי של הלכות הכשרת כלים, הגעלה, ליבון ועוד.

4. **קניות לחג** - שיתוף הילדים בתכנון התקציב, בחירת המצרכים, והבנת המאמץ הכלכלי הכרוך בחג.

5. **הכנת ההגדה** - לימוד משותף של ההגדה לפני החג, פירושים, סיפורים, ואפשר גם להכין יחד תוספות אישיות להגדה.

אחרי החג - המשך החינוך

חשוב לזכור שהחינוך אינו מסתיים עם צאת החג. ימי חול המועד וסוף בין הזמנים הם הזדמנות להמשיך את תהליך בניית הקשר והחינוך שהתחיל בהכנות לחג ובליל הסדר.

לימוד משותף ופעילויות משותפות בימי חול המועד יכולים להיות המשך ישיר לחוויות הקרבה שנוצרה בליל הסדר.

חודש ניסן, הוא חודש החינוך, שכן בחודש זה חינוכו את המשכן לאחר שבעת ימי המילואים והקרבת קרבנות הנשיאים, ושוב לאחר מכן מגיע חג החינוך שבו מקיימים מצות 'והגדת לבנך', ולמה דוקא בימים אלו חל תקופת 'בין הזמנים'. הדבר נראה לכאורה כפרדוקס שבימי חג המוקדשים לחינוך, מוסדות החינוך הרשמיים סגורים.

אלא שזוהי אכן בדיוק נקודת העומק של פסח: בחג הפסח ענין החינוך חוזר להיות מופקד בידי ההורים, ממש כפי שהיה אז בעת יציאת מצרים, כאשר האב קיבל את מצות "והגדת לבנך". בחג זה מוטל על האב להשקיע הוא בעצמו בענין החינוך, מבלי להסתמך על אחרים שיעשו את תפקידו.

כיום נמצאים ילדינו ברוב השנה בבתי החינוך. המחנך העיקרי של ילדינו ובחורינו אינם ההורים אלא מוסדות החינוך, החברה והקהילה. בין הזמנים משנה את המשוואה הזו באופן דרמטי.

בין הזמנים יענו חודש שמלאכת החינוך מוטלת בעיקר על ההורים.

בתקופה זו, ובמיוחד בבין הזמנים של פסח, הילדים חווים מגוון רחב של מצבים ומעברים: זמני לחץ ועומס בהכנות לחג, זמני חירות ומנוחה, תקופות של שגרה מסוימת וזמנים מיוחדים של החג עצמו. למעשה, בימים אלו מקופלים כמעט כל המצבים שהילד יפגוש לאורך חייו - וכולם נחווים כשהילד נמצא לצד הוריו, לומד מהם, מתחנך ומפנים אורחות חיים.

להכיר באמת את הילד

ראשית כל, תקופה זו מאפשרת להורים להתבונן מקרוב בילדיהם, באופן שאינו מתאפשר בשגרת השנה. על ההורים לנצל הזדמנות זו ולעמוד מקרוב בטיב בניהם, לדעת היכן הם ומה הם עושים, לאן הולכים ועם מי מסתובבים.

חג הפסח חג הקשר

מתי יוכל האב להעמיק את הקשר עם בנו אם לא בבין הזמנים של פסח? זוהי תקופה שבה הילד נמצא בבית, והמשפחה עושה דברים ביחד: מנקים לפסח, אופים מצות, עושים קניות, מכשירים את הבית.

הפעילות המשותפת הזו יוצרת שיתופיות

הנפש והחינוך

עבודה תמה בכל לבבכם ובכל נפשכם".

קריאה בשם - סימן לחיבה וקירבה

קריאה בשם האדם היא ביטוי של חיבה. כאשר קוראים למישהו בשמו, הדבר מבטא קרבה והכרה בחשיבותו, ומביא להרגשה של קירבה, כפי שמבואר ב'גור אריה' על הפרשה:

"לשון חיבה. פירוש, כאשר יקרא אותו בשמו הוא הוראה על שחפץ בנקרא וידוע אליו בשמו, שהרי קורא לו בשמו המיוחד לו, אבל כשמדבר עמו בלא קריאה, מורה כי אין מכירו וידועו בשמו, ולפיכך הקריאה בשמו הוא חיבה... הקריאה היא לשון חיבה לאותו שנקרא אליו והוא ידוע אצלו. ואם לא יקרא אותו בשמו אין זה רק שהוא חפץ בדיבור מה שהוא רוצה לדבר אליו, אבל כשקרא אליו בשמו לומר "משה" מורה על שהוא מחבב הנקרא וידוע אצלו".

כאשר מלמדים תורה, יש לפתוח את הלבבות בקריאה של חיבה. הדרך להחדיד תורה היא בעזרת קריאה בשמו של האדם, דבר שמגלה קרבה ומחמם את ליבו של התלמיד. חז"ל מלמדים אותנו (שבת ל, ב) כי רבה היה נוהג לפתוח בדברי בדיחותא כדי לפתוח את לבבות תלמידיו, ולאחר מכן היה נכנס ללימוד בעומק וביראה.

הדבר מבטא יחס של כבוד והערכה כלפי הזולת, ומבטיח שהכניסה תהיה מתוך קריאה של רשות ושל חיבה, בדיוק כפי שמשה רבנו היה נענה לקריאת ה' לפני כל דיבור וצייוו.

* *

"ויקרא אל משה" קריאה של חיבה

בדורנו כבר ברור לכולם שאהבה וחיבה הן תנאי הכרחי ללימוד. כדי שירצה האדם לקבל את דברי התורה והחכמה, יש קודם כל לפתוח את לבו, וענין החיבה הוא זה שגורם לאדם לפתוח את לבבו. כשיש חיבה, הלב נפתח, ואז הוא מוכן לקלוט את דברי התורה.

משה רבנו, הגדול שבנביאים, היה זוכה לקריאה של חיבה מהקב"ה לפני כל אמירה ודיבור, כפי שמבאר רש"י הקדוש על הפסוק "ויקרא אל משה" (ויקרא א, א):

"לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה לשון חיבה, לשון שמלאכי השרת משתמשים בו, שנאמר (ישעיהו ג, ו): 'קרא זה אל זה'.

מטרות הקריאה - חיבה ורשות שתי מטרות היו לקריאה זו:

1. קבלת רשות להיכנס בדברים.

2. קריאה של חיבה.

כפי שמבאר החתם סופר בספרו "תורת משה", וז"ל:

"על כל דיבור קדמה קריאה של חיבה, נמצא האי 'ויקרא' משמש לשני דברים, קריאת רשות ליכנס, וקריאת חיבה".

משה רבנו השתמש באותה גישה עם עם ישראל כשהיה רוצה ללמד ולכבוש את ליבם, וכך היה מעורר אהבת הש"ת בליבם בעזרת דברי חיבה ואהבה, כפי שמבאר החתם סופר שם:

"אבל הכא במשכן כבש משה ליבם לעבודת ה' יתברך ע"י דברי חיבה ואהבה, כדי לעורר אהבת הש"ת יותר ויותר בליבם, שיעבדו אותו בכל לבבם ובכל נפשם ראו כמה גדול חיבתכם שבשבילכם נדבר עמי, וראוי לכם לעבוד למלך הכבוד האוהב אתכם כל כך

ליל סדר מרומם - מתנת השנה

ליל הסדר בדמיון ובמציאות

כל אב יהודי, ימים ספורים לפני ליל הסדר, כבר מדמיין לעצמו את הלילה המיוחד העומד בפתח. בדמיונו עולה תמונה מושלמת: השולחן ערוך בכליו המיוחדים, הילדים יושבים סביב בבגדיהם החגיגיים, עיניהם בורקות מסקרנות. הוא רואה את עצמו מקריא את ההגדה בהתלהבות וברגש, את הילדים משתתפים בהתלהבות ושואלים שאלות חכמות, את האווירה הקדושה והמרומומת האופפת את הבית כולו.

אך המציאות, כפי שכל אב יודע, מורכבת יותר. התינוק עלול להיות עייף ובכיין, הילדים הגדולים יותר עשויים להיות בלתי קשובים או להתעסק זה עם זה, והאווירה המרוממת שדמיין עלולה להתחלף בלחץ ותסכול. כיצד, אם כן, יוכל כל אב להנהיג ליל סדר מרומם ומשמעותי שישאיר חותם חינוכי עמוק בלב ילדיו?

הרמב"ם (הלכות חמץ ומצה פרק ז) מבהיר את השורש החינוכי של הלילה:

"מצוה להודיע לבנים ואפילו לא שאלו שנאמר והגדת לבנך לפי דעתו של בן אביו מלמדו כיצד אם היה קטן או טיפש אומר לו בני כולנו היינו עבדים כמו שפחה זו או כמו עבד זה במצרים ובלילה הזה פדה אותנו הקב"ה ויוציאנו לחירות ואם היה הבן גדול וחכם מודיעו מה שאדע לנו במצרים ונסים שנעשו לנו ע"י משה רבינו הכל לפי דעתו של בן"

הכוח המיוחד של ליל הסדר להחדרת אמונה

האוהב ישראל מאפטא חושף בפנינו סוד גדול - הכוח המיוחד שיש לאב בליל הסדר דווקא להחדיר אמונה בלב ילדיו:

התורה הקדושה מורה לנו, דכל ימות השנה אף אם יואמר להבן הסיפור יציאת מצרים, לא יהיו אז הדברים מתיישבים בלבו ולא ייכנסו באוזניו, כי זה תלוי באמונת הלב, ולאו כל מוחא סביל דא... בליל פסח שאז מתגלץ הארת המוחין... ובזו הלילה מתגלה אור השכל והאמת והאמונה, וחופף בלילה הזה על כל זרע ישראל, ואז כשתשיב לבנך תשובה זו ותגיד לפניו את כל הסיפור הלז, אז בודאי יכנסו דברי האב באזני הבן ויאמין באמת ביציאת מצרים."

לפי האוהב ישראל, בליל הסדר יש גילוי של "אור השכל והאמת והאמונה". לכן, דווקא בלילה זה, דברי האב נכנסים עמוק ללב הבן בצורה שאינה אפשרית בימים רגילים. זהו זמן חינוכי מיוחד ונדיר שאין להחמיצו.

הוראות מעשיות לליל סדר מרומם עם ילדים

לאחר שהבנו את הרעיונות העמוקים, הבה נפנה להוראות המעשיות שיאפשרו לנו ליישם רעיונות אלו הלכה למעשה:

1. התאמה אישית לכל ילד

"ליל הפסח וסדר ההגדה מיועד לילדים - ויש להקפיד לדבר אל כל ילד וילד לפי הבנתו ושכלו." כך מדגיש הרמב"ם, וזו נקודת המוצא לליל סדר מוצלח.

לדוגמה: לילד בן שלוש אפשר להסביר בפשטות: "היינו עבדים ועכשיו אנחנו חופשיים", ולהמחיש זאת עם תנועות ואביזרים. לילד בן עשר אפשר להרחיב ולדבר על המשמעות העמוקה של החירות ועל הניסים המופלאים שקרו ביציאת מצרים, ואפשר אף לשאול אותו שאלות מחשבה שיגרמו לו להתחבר בעצמו

לרעיונות.

2. מקום מכובד לילדים בשולחן הסדר

"חישבו על הילדים - בתכנון מוקדם של ליל הסדר, חשוב כיצד לתת יחס מועדף לילדים, תנו להם גביעים, יחדו מקום מכובד עבור כל ילד, בכדי שהילדים יהיו חלק בלתי נפרד מהסדר, והרי הילד הוא הסיבה וה'חפצא של מצוה' שעל ידו הנכם זוכים לקיים מצות 'והגדת לבנך בשלמות'."

מעבר לכרטיסי מקום מעוצבים וגביעים מיוחדים, אפשר גם להכין מראש תפקידים לילדים לאורך הסדר: מי אחראי על מזיגת המים, מי על העברת המצות, ומי יקבל את אליהו הנביא. תפקידים אלו יעניקו לילדים תחושת משמעות ומעורבות.

3. התמקדות בסיפור יציאת מצרים

"העיקר הוא הסיפור - עיקר המצוה הוא לספר ולהעביר לילדים את סיפור יציאת מצרים... להגיע אל העיקר והוא השלב של הסיפור בזמן שהילדים עוד ערניים." זהו עיקרון מפתח: אם הילדים כבר עייפים בשלב של "מגיד", אין היסוס - אפשר להקדים את סיפור יציאת מצרים לשלב מוקדם יותר, כשהילדים עדיין ערניים. המצוה היא הסיפור, והסדר הוא אמצעי, לא מטרה.

4. חידושים ועניין בסיפור

"מכירים את הסיפור - רוב הילדים מכירים כבר את בסיס הסיפור ממה ששמעו מאת המחנך בחיידר. לכן חשוב מאוד להוסיף תיאורים נוספים, לעניין במדרשים ולהביא עבורם זווית ראייה אחרת שיעניין אותם."

אבא שמכין מראש מדרשים מעניינים, סיפורים ייחודיים או המחשות ויזואליות (כמו צפרדעים מפלסטיק לתיאור מכת צפרדע או צמר גפן אדום להמחשת מכת דם), יצליח לרתק את ילדיו לסיפור, גם אם שמעו אותו כבר פעמים רבות.

5. עידוד לשאלות ויצירת סקרנות

"אם לא שואלים - יש עניין לעשות שינויים בכדי שהילדים ישאלו, אולם לפעמים מחמת שהילדים כבר מכירים את המנהגים הם כבר לא שואלים, ולכן אפשר לעורר שאלות."

הטכניקה של "הפתעות מתוכננות" יכולה לעבוד היטב: להניח חפץ בלתי רגיל על השולחן, לשנות סדר מסוים שהילדים רגילים אליו, או אפילו ללבוש פריט לבוש יוצא דופן - כל אלה יעוררו שאלות וסקרנות.

6. פתיחת הילד המופנם

"לפעמים צריכים לדרבן את הילד - יש ילדים שסגורים ואינם מדברים וצריכים לעודד ולדרבן אותם בכדי שיספרו מה שקורה איתם, לראות שהילד לא יהיה סגור ומופנם אלא לפתוח אותו. כך מרומז בפסקה בהגדה 'שאינו יודע לשאול, את פתח לו'."

לילד ביישן במיוחד אפשר להכין מראש שאלה או תפקיד פשוט שבו יוכל להצליח, ולשבח אותו על כך. אפשר גם להשתמש בטכניקת "השאלה הפתוחה": במקום לשאול "האם אתה יודע למה אוכלים מצה?" (שאלה שמאפשרת תשובה של מילה אחת), לשאול "מה הדבר המעניין ביותר שלמדת השנה על חג הפסח?".

7. אווירה חיובית ורגועה

"רוגע ושלוה - לפעמים מרוב להיטות אחר קיום המצוה, מתעורר כעס ולחץ בזמן הסדר, ויש להיזהר

מכך מאוד מאוד, מכיון שבזה מאבדים את כל השלמות של מצות סיפור יציאת מצרים, מאחר שהדברים צריכים להיות נכנסים ללב, ובזמן של כעס ורוגזה קשה מאוד להכניס ולהחדיר יסודות האמונה."

ההכנה המנטלית לליל הסדר כוללת גם הכנה רגשית: לקבל מראש שלא הכל ילך בדיוק כמתוכנן, שיהיו רגעים מאתגרים, ושה בסדר. אווירה רגועה ונעימה חשובה הרבה יותר מדקדוק בכל פרט. לעיתים קרובות, דווקא הגמישות והחיוך יאפשרו לילדים לספוג את המסרים העמוקים של הלילה.

8. מתנות ומשחקים להגברת הערנות והמעורבות

"מתנת אפיקומן - בכדי שהילדים ישתפו פעולה ויהיו ערניים יש לפעמים צורך למתנה, לכן יש מקומות שנותנים מתנת אפיקומן, עדיף לקנות את המתנה עוד לפני החג, ולתתו לילד אחרי שיושב שואל ומשתתף יפה, שזה בודאי ידרבן אותו יותר."

"לגנוב את האפיקומן - יש עניין להתחרות עם הילדים, לנסות להחביא את האפיקומן, כדי שהילדים ינסו לחטוף ולגנוב את האפיקומן, דבר זה הוא אחד מהגורמים שהילדים לא ישנו וירדמו, כי הם כ"כ מצפים לכך."

חשוב להבהיר: "אין עניין לגנוב את האפיקומן אלא לחטוף". וכן: "לא חייבים לתת מתנה בכדי שיחזירו אלא צריכים לחנך שכשאבא מבקש נותנים לו". המתנה היא על ההתנהגות היפה של הילד, לא "תשלום" עבור החזרת האפיקומן.

9. הקפדה על מצוות אכילת מצה

"אכילת מצה - מצות עשה מדאורייתא לאכול מצה בליל פסח. לכן תדאגו ותוודאו שהילדים יאכלו כזית מצה, ובעיקר יש להחמיר בכך על ילדים שכבר הגיעו לגיל חינוך וכבר מבינים ענין אכילת המצות."

מצוות האכילה הן חלק משמעותי מהחוויה החינוכית של הלילה. הכנת "כזית" מדוד מראש עבור כל ילד תקל על קיום המצווה, ומתן הסבר קצר לילדים על משמעות המצווה ימלא אותה בתוכן.

סיכום

ליל הסדר הוא הזדמנות חינוכית ייחודית וחד-פעמית בשנה. כפי שלמדנו בספרי חז"ל, בלילה זה יש כוח מיוחד להעביר את יסודות האמונה והמסורת לדור הבא בדרך שתחקק בליבם לעד.

האב, שמשותק לליל סדר מושלם, יכול עתה - בעזרת ההדרכות המעשיות והרעיונות העמוקים שלמדנו - להפוך את הדמיון למציאות. כאשר האב משקיע מאמץ הן בהכנה הרוחנית שלו (להיות בעצמו במדרגה שהוא מבקש להנחיל לילדיו) והן בהכנה המעשית (התאמה אישית לכל ילד, יצירת עניין, אווירה נעימה), הוא יוצר את התנאים שעליהם כתב האוהב ישראל מאפטא: **"ובזו הלילה מתגלה אור השכל והאמת והאמונה, וחופף בלילה הזה על כל זרע ישראל, ואז כשתשיב לבנך תשובה זו ותגיד לפניו את כל הסיפור הלז, אז בודאי יכנסו דברי האב באזני הבן ויאמין באמת."**

ליל סדר כזה לא רק יעביר את המסורת מדור לדור, אלא יחנך את האב והבן, את המשפחה כולה, לחלק מאותה שרשרת זהב של מסורת ואמונה שמחברת את עם ישראל לדורותיו.

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

"מהשם בית לאיש"

הם יצאו לדרך בואכה צפת לחפש דירה לזוג הטרי, אחד המחוננים, ת"ח מופלג, אמר שראוי לעצור קודם במירון, להתפלל לסייעתא דשמיא.

"כל ת"ח שאין בו דעה נבילה טובה הימנו. תדע לך שהרי משה ארון הנביאים ואבי החכמים לא נכנס לפנים עד שקרא לו ה', שנאמר: 'ויקרא אל משה'." (מדרש ויקרא)

מסביר רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א: "ר"ל שאינו מכיר שהכל בא מההשגחה העליונה ואינו מבקש רחמים על צרכיו, והת"ח שיודע התורה ויודע כוחו של הקב"ה, אי אפשר שלא יכיר שהכל בא מהשגחה עליונה, ולמה אין בו דעת לבקש רחמים? אלא ודאי שהוא סומך על זכותו, חוכמתו ותורתו, שהקב"ה יעשה עמו מה שצריך בלא בקשת רחמים".

ולכאורה, מה קשורה הנבלה לבקשת הרחמים?! את הסברו של רבינו נראה בהמשך.

מהתפילה במירון המשיכו לצפת שם מצאו דירה נאה השייכת ליהודי ירא שמים מעולי בריה"מ, שרצה לעזור את השכונה עקב הרעש מהכלבים ששוטטו באזור.

"הכלבים, בשכר על שלא חרצו לשונם לישראל במצרים קבלו את הנבלה למאכלם, על פי זה" מטעים רבינו ה"זרע שמשון" וצוק"ל "וא"כ הנבילה נאכלת לפי שבה הקב"ה רוצה להודיע שאינו מקפח שכר כל בריה, ואף לכלבים ממציא המזון, בעת ששואלים ומבקשין ממנו, כדכתיב: 'נותן לבהמה לחמה לבני עורב אשר יקראו'."

החווה נחתם והועברה מקדמה.

לאחר כמה שבועות מתקשר היהודי הצפתי וחוזר בו מכוונתו למכור את דירתו.

עקב ביטול החווה שילם היהודי הצפתי במאור פנים סכום נכבד כפיצוי מוסכם מראש, בהוסיפו "אני מציע לכם לעשות בכסף הזה עסקה טובה זה כסף כשר ומבורך"

שוב התפללו המחוננים שהשי"ת ישלח להם עסקה טובה להשקיע בה את הכסף המבורך.

"וזה שאין בו דעת, שאינו מבקש רחמים" ממשיך בהסברו רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א, "הקב"ה אינו רוצה לתת לו ואיהו דאפסיד אנפשיה, ולכן הנבילה טובה הימנו, שהנבילה משתבחת במה שמתה בידי שמים להפיק רצון הכלבים (המבקשים על אונלם), והוא (הת"ח שאינו מתפלל) אינו משתבח לבקש מזונותיו מאת השמים, רק סומך על מעשה ידיו. והראיה ממש רבינו, שלמרות זכויותיו הרבות לא נכנס למשכן עד שקראו הקב"ה היפך דעת הת"ח שסובר שבזכותו הקב"ה יעשה עמו טובה אף בלא בקשת רחמים, לכן נבילה טובה הימנו כדלעיל". ע"כ דברי רבנו

"ברשותי חטקע ירושלמית באזור מאה שערים. מציע מחותן אחד לרעהו מכרתיה לחסיד ברסלב, העסקה התבטלה מאחר שלא הצליח לקבל עליה משכנתא מפני שדירת המרתף אינה רשומה בטאבו כדבעי, ואני מתקשה למצוא עבודה קונה, אך מנגד: הנכס מגיב שכירות חודשית נאה. לדעתי זו השקעה טובה ומשתלמת לכל זוג צעיר. המחותן השני התלהב מהרעיון ומצא פתרון לעניין המשכנתא, והעסקה המבורכת יצאה לפועל.

"כך למעלה מעשור" משתף ר' מאיר בעל המעשה, שהדירה נקנתה עבורו ועבור רעייתו "היתה לנו הכנסה חודשית נאה. בכסף שכרנו דירה נאה באחת מערי הספר, שם קיימת קהילה מאוד איכותית אליה אני משייך".

רעייתי שבני משפחתה גרים בירושלים פחות אהבה את הישוב בו התגוררנו עקב המרחק הפיזי מבני משפחתה. בסתר ליבה התנחמה שזו רק דירתה השכורה. בהזדמנות הצביעה על בניין מפואר שהוקם שם: 'אם כבר לגור בעיר הזאת, אני מוכנה רק בבניין המפואר הזה' אמרה באירוניה".

היא תכננה שמשגעי העת לרכוש דירה משהלם, ששים את כובד משקלה לשכנע את בעלה לעבור לגור בירושלים - לצד בני משפחתו ומשפחתה. חלפו להן עשור שנים מחתונתם, והגיע הזמן לרכוש דירה גדולה שתתאים עבורם.

הם נכנסו לשאול את רבם, לאחר שהקשיב היטב לכל הצדדים הכריע האדמור שליט"א להישאר בישוב מגוריהם לצד הקהילה האיכותית.

"לרעייתי היה קשה מאוד עם ההחלטה" מוסיף ר' מאיר לספר "אך לאחר שעשתה עבודה עם עצמה, הבינה שזו היא אמונת החכמים בהתגלמותה. דווקא כאשר אומרים לך על השמאל בעיניך, שימין הוא.

"לשמחתנו הגיע טלפון ממתווך שיש לו הצעה קסומה: דירה מטופחת באזור בניין מפואר עליו חלמה.

"נכנסנו למו"מ עיקש לגבי המחיר ותאריך הפינוי, והנה כמעט נסגרו הקצוות, ולפתע החליט המוכר להעלות את המחיר משמעותית, והעסקה נפלה. בנוסף הוא הודיע שכיוון שהוא מתעתד לעבור לעיר אחרת בשל מוסדות החינוך של הילדים, הפינוי יוכל להתבצע רק לקראת החופש הגדול.

שיעור מס' 226 | פר' ויקרא תשפ"ה

"אכזבה זו היתה הקדמה לשיחת הטלפון שקבלנו למחרת. כי המשכיר של דירתנו הנוכחית השכורה מכר את הדירה, והבעלים החדשים דורשים פינוי מידי. בלית ברירה שכרנו דירה מוזנחת שהיתה בדיוק פנויה".

באותה תקופה צפו ועלו קשיים רבים ועצומים בחיינו. השילוב של כל הקשיים יחדיו כמעט איימו לשחוק אותנו תחת המשא הכבד. עודנו מדברים וגל נוסף הגיע: בעלי הדירה הזמנית הודיעו שעקב סיבה בלתי צפויה עלינו לעזוב גם אותה בתוך חצי שנה, גלות אחר גלות.

באותה עת ניסינו למכור את דירת המרתף הירושלמית שברשותנו. שכזכור, צריך סייעתא דשמיא מיוחדת למצוא קונה לדירה ללא משכנתא.

בתוך כל המבולקה הזו צפו ועלו לרעייתי הרגשות והכאבים של הניתוק שלה מבני משפחתה. למרות הידיעה שחובתה, לעיתים, לשלם מחיר עבור השטייגען של בעלה, בתוך מנהרות החושך היה לה קושי רב לבטל את דעתה לדעת רבם: 'הרי הכל לא הולך: אין לנו אפשרות כלכלית לעמוד במחיר הדירה החדש, הדירה ב'מאה שערים' תקועה מבלי קונה, ובנוסף, גם לו נשלם את מחירה המופרז של הדירה הנחשקת, היא תתפנה רק לקראת בין הזמנים של חודש אב, ועד אז עלינו להתגולל בדירה נוספת...' דווקא ברגע כה קשה, לפתע הפציע השחר בליבם: קרן אור של אמונת חכמים צרופה ובטחון בקב"ה הכל יכול. הם החליטו יחדיו להתבטל התבטלות גמורה לרצון הבורא יתברך ולקבל את הנהגתו בשמחה תוך התבטלות לצדיקיו.

"מאותו רגע הפציע קרן ישועתנו" מעיד ר' מאיר, "קרוב משפחתנו מארה"ב התקשר לפתע לדרוש בשלומנו. שיתפנוהו במסכת הגלויות שעברנו. הלה סיפר לפי תומו שיש בידו בבנק מעות מעסקת גדל"ן שעשה בישראל, ואין לו כרגע צורך בכסף. הוא מוכן להלוות לנו את הכסף לתקופה ארוכה ומעוניין שנפרע לו בבוא העת במזומן, הקרוב ביקש את מספר הטלפון של שבעלי הדירה המטופחת ומיוזמתו נכנס עמו למו"מ, באמרו שמוכן להעביר את המקדמה מיידית בתנאי, שמפנים את הדירה תוך שלושה חודשים. וראו זה פלא: לפתע הסכים הקונה גם למחיר הראשוני וגם לפינוי המידי. מתברר שכמה ימים קודם לכן, שכן נוסף, צמוד לאותה דירה, הציע לפתע את דירתו למכירה במחיר יותר זול. החווה נחתם במהרה. תאריך הפינוי היה יום לפני היום בו היינו חייבים לעזוב את דירתנו הנוכחית.

"הקרוב האמריקאי העביר את הכסף, ולא עברו ימים ספורים והחטקע הירושלמית שברשותנו נמכרה אף היא במחיר מופלפל. הקונה שם הגיע עם חבילות של שטרות במזומן, איתם פרענו מיידית את החוב לקרובנו. והכל בא על מקומו לשלום ולברכה! עסקה מבורכת שלקחה שלוש עשרה שנים..."

בסיפור נוסף משתף ש"ב הרב קניג שליט"א: "שכרתי דירה בביתר עילית. יום אחד אני פוגש אצלי בבניין את ר' אברהם, ידיד נעורים משכונת בית וגן. כשר' אברהם היה ניגש לקבלת שבת קירות בית הכנסת שלנו היו שרים ומרוננים יחד עמו: 'ארבעים שנה אקוט בדור...'הסתלסלתי לעומתו, להזכיר נעימות נצח.

'אשתך אותך בהשגחה פרטית' נענה למולי ר' אברהם. הוא החל בשאלה: 'מה הדירה המבוקשת ביותר בבניין הזה?' הצבעתי לו על דירת הקרקע מספר שתיים. זו דירה שיש לה כניסות משלושה כיוונים ואפשרויות הרחבה בלתי גדלות. 'אכן בדירה הזו חנן אותי השי"ת. היא מכניסה לי ב"ה הכנסה חודשית נאה, ועתה, הסכת ושמע: כשהחל בפרויקט ונתבקשת לבחור דירה, שמת עין על הדירה הזו, אך כשבאתי לרכוש אותה, והיא עדיין בשלב התוכנית, אמר לי הקבלן כי הדירה נרכשה כבר לפני שנתיים על ידי משפחת גולדברגר, כפי שאכן הופיע בלוח התלוי שם במשרד. בלית ברירה בחרתי בדירה אחרת, בשנני את דברי חז"ל: 'מה' בית לאיש'."

'חלפה לה תקופה. שמעתי מחבר שיש אפשרות לקבל מאיזו קרן מענק לרכישת הדירה בסך \$ 5000, רוכש אחר בפרויקט בשם 'גולדברגר' בקיא בפרטים כדאי לך לפנות אליו. התקשרתי להר"ר גולדברגר הי"ו. שבמאור פנים, הסביר לי את כל התהליך והוסיף שאת הכסף אפשר לקבל מיד עם הכניסה לדירה, בעוד שלושה חודשים. 'מה?! שלושה חודשים?! על מה אתה מדבר?! הרי עדיין לא התחילו לבנות! שאלתי בפליאה.

'על איזה בניין אתה מדבר?' הוא שאל אותי 'בניין שתיים, כפי שראיתי על הלוח במשרד הקבלן. אתה רשום באותו בניין שלי? הרי גולדברגר פרץ בצחוק: 'מה פתאום! אכן, לפני שנתיים היינו הראשונים בפרויקט, ובאנו לקנות את הדירה הטובה ביותר, אך משהתברר לנו שעלינו לחכות לבנייתה למעלה משנתיים, החלטנו לעבור לבניין אחר שהאכלוס שלו מוקדם הרבה יותר,

מתברר שמשמים יעדו עבורי את הדירה המבוקשת ובמשך שנתיים שמרו עליה במיוחד עבורי. רשמו שם בלוח במשרד את שמי באותיות זהב. לרשום להודיע ולהיגלות כי מהשם בית לאיש'."

להצטרפות ולשליחת סיפורים hbzs3587@gmail.com

הדלקת-נרות

י-ם-----6:25
ב"ב-----6:40

יציאת שבת

י-ם-----7:39
ב"ב-----7:41
ר"ת-----8:17

- פניני משה -

דברי תורה לפרשת ויקרא

א) ספר ויקרא השלישי מחמשת חומשי תורה שרובו עוסק בקרבנות ובכוהנים המשרתים בקודשים, משום כך הספר בפי חז"ל "תורת כוהנים" בכל הדורות נהגו מלמדי התינוקות בספר ויקרא ומקורו במדרש ע"י האמורא ר' אסי שאומר "מפני מה מתחילים לתינוקות בתורת כוהנים ולא מבראשית? אמר הקב"ה "הואיל והתינוקות טהורים והקרבנות טהורים: יבואו טהורים ויתעסקו בטהורים" מוסיף על דברי המדרש ה"כלי יקר" משום כך האלף במילת ויקרא קטנה לרמז שהקטנים יתחילו כאן שכמו שאות א' זה ראש לאותיות.

ב) "ויקרא אל משה" כדי לחנך ילדים לתורה ולמצוות מן הצורך שיהיה האדם מוכן להקריב קרבנות ולמסור את נפשו. עליו לשלם שכר לימוד, אף אם אנוס הוא לחסוך פת לחם מפיו. אין לדאוג יתירה כי אם להקדיש את שנות נעוריו של הילד ללימוד התורה. לפיכך מתחילים ללמוד עם הילד בפרשת קרבנות לרמז בזה להורים שיהיו נכונים להקריב כל קרבן אם יש נפשם לחנך את ילדם לתורה.

{אבני אזל}

ג) "וכל קרבן מנזותך במלוזתך תמלוז" ידוע שהשולחן דומה למזבח והאוכל כמו קרבנות וידוע שצריכים להגיד חידושים כדי שלא יהיה זבחי מתים והנה במל"ח ר"ת בשולחן מצווה לומר חידושים ואם הוא לא יודע לחדש אז טוב לשמוע תמל"ח ר"ת מצווה לשמוע חידושי תורה

{אבי מורי שליט"א}

ד) "לאשמה בה" לאשמ"ה ב"ה ר"ת לקל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי כי כן אמרו חז"ל כל השומר שבת כהלכתו מוחלים לו על כל עוונותיו ושבת היא הכפרה כמו כל הקרבנות לכן נרמז בסוף שעכשיו שאין קרבנות השבת מכפרת עלינו {תפארת שלמה}

גזט שבת, שבת שלום

ידידכם

משה יוסף טטרן

טעם בפרשה

ויקרא

ויקרא!

מתחילים חומש חדש, ואתו יחד את כל נושא הקורבנות במשכן!

יש משהו מאוד מוזר בכל עניין הקורבנות.

אדם לא עלינו חטא בחטא מסוים [יש כאלה...] והוא רוצה שיתכפר. מה עושים? מביאים כבש ומקריבים. [לפעמים גם אוכלים אותו...]. וזהו זה! נסגר הבסטה. אין עבירה, ואין בעיות!!

כמה עלה כל הסיפור?

נניח 5000 שקל אולי פחות, אבל איזה כיף זה, בכמה שקלים קנית את עולמך!

האמת שזה לא הכי מסתדר לי בלב...

מה שאני למדתי עד היום זה שהקב"ה מחפש את הלב שלנו - "רחמנא ליבא בעי" [הקב"ה רוצה את הלב], אז איך זה יכול להיות שאני שוחט כבש או שני יונים, ואני ברגע יוצא מאפילה לאור גדול!!

הרי לא עשיתי בלב כלום? נכון, התוודיתי, התנצלתי, אבל איזה תהליך עברתי?? איזה מהפך עשיתי?? שום כלום!! הבאתי כבש חמוד וסיימתי את הסיפור.... נשמע נורמלי???

אז האמת שיש לי תשובה!

"רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות" - כך אנחנו אומרים השכם והערב.

הקב"ה יצר את כל מה שיש כאן בעולם, בשביל דבר אחד: "עוד יותר טוב, עוד יותר טוב, ועוד יותר טוב!!!"

כן! זו המטרה! עוד יותר טוב!

אבל בתכל'ס הרי קשה ליי? הרי אני מתאמץ מאוד בעבודת השם, ומתאמץ מאוד בעבודת החיים!! לא קל לי כל המסלול הזה!!...

תקשיב טוב נשמה קדושה.

מסילת ישרים פרק א :

"האדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא. ומקום העידון הזה באמת הוא העולם הבא, כי הוא הנברא בהכנה המצטרפת לדבר הזה. אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה, הוא זה העולם"

תקרא טוב מה שכתוב כאן!!

המסילת ישרים אומר לך : הגעת לפה בשביל להתעדן! זהו זה!! לך תתעדן!! איפה מתעדנים? בים! כן לך תתעדן בים ותשוט על הגלים! לך תתענג ב'הרי רומניה הנפלאים' ותשמע ציפורים! בשביל זה הגעת, ולכך נוצרת!! טיסה נעימה!!

רק רגע חמוד! תעצור שנייה!!

יש בעצם משהו יותר מפנק מזה...

יותר מפנק מזה? כן!

מה?

רוחניות!!

מה!? רוחניות!? אני רוצה רומניה!!!

נכון לא תמיד מרגישים ב'רוחניות' 'רומניה', אבל תבין... אתה לא נשאר פה לנצח... אתה טס מכאן עוד מאה שנה!! כאן זה לא מקום העידון האמיתי... כאן זה רק פירור!! התענוג האמיתי נמצא שם למעלה... שם אתה עומד לקבל את המנה המשולמת!!

אתה יכול לנסוע לרומניה.. אבל תדע... אתה מתעסק בפרוטות... לך על המנה הרצינית!! לך על הכסף הגדול!!

מה זה הכסף הגדול?

תורה ומצוות!!

חסד, תפילה, תורה, דף גמרא, זה הכסף הגדול!!

אההה אבל זה לא תמיד קל, זה לפעמים אפילו קשה [לפחות לי..?]

נכון! גם סוכן שב"כ שיושן שעה אחת בלילה, ומצתת לשנים עשר

טלפונים בו זמנית עובר חיים לחוצים...!! גם הוא רדוף! גם הוא מותש! אבל אתה יודע מה הוא עומד להרוויח? אתה יודע איזה סיפוק מחכה לו? אתה יודע איזה כבוד יהיה לו? אתה יודע באיזה תחושה עילאית הוא חי כבר עכשיו? אתה ידע איזה שכר יהיה לו?!

הכול הכול שווה!!

ובא תשמע עוד משהו חשוב : גם כאן בעולם הזה - - הנהנתנים האמיתיים הם 'עמלי הרוח' - - אין ספק בכך!! כמה שאתה יותר דבק בבורא - - חיך הגשמיים הרבה יותר נעימים!!

נכון, רומניה וכו' מדברים אל כל אחד ועוד איך... אבל זה הנאה לזמן מוגבל... אחרי שעובר כמה שבועות אתה כבר לא נהנה כל כך... ההנאה האמיתית והיישוב הדעת האמיתי, וחיי השלווה הפנימיים,

שייכים רק "לעמלי הרוח", ונכון שהם הרבה פעמים יותר לחוצים... אבל אין להם את ה'ריקניות' ותחושת ה'כלום' שיש בצד השני... הם מלאים!!! מלאים באמת!!! הם חיים ב'טמוספרה' אחרת!!

עכשיו עדין מפליא אותך שהקב"ה ייתן לך כל מיני דרכים חלופיות של כפרה ותשובה, כמו הקורבנות...

כל כך קשה לך לתפוס שהקב"ה ייתן לך הרבה אפשרויות עקיפה וכניסות צדדיות, וכל מה שלא תרצה העיקר שתוכל להשיג את חי הפינוק שהוא שומר לך בצד?

הוא הרי ברא אותך בשביל לפנק אותך! אז תאמין לי שלו הרבה יותר חשוב ממך שתצליח בתוכנית...!

לכן בקורבן קטן, אתה מרוויח המון!!! כי חשוב לו לתת לך כל דרך שהיא על מנת שתרויח.

כבר כתבו לנו חז"ל שעכשיו שאין בית מקדש [נכון לכתבת שורות אלו...] תורה תפילה [וייסורים] הרי הם מכפרים כמותם..

נזכה במהרה להקריב תודה בשיר והלל!!

לבת אלון ומבורק!

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות והגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

ערכים

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	
20:19	19:39	18:25	ירושלים
20:16	19:41	18:40	תל אביב
20:18	19:41	18:32	חיפה
20:18	19:41	18:42	באר שבע

העלון טעון גניזה

אמונה בקצה האצבע

בשביל לראות את יד ה' לא צריך להפליג למרחקים ואפילו לא להגיע לסמינר של 'ערכים'. צריך רק לנקות את זגוגיות המשקפיים דרכן אנו מביטים על העולם

עינינו יתגלו טביעות אצבעותיו של מי שאמר והיה עולם. כל בר דעת מבין כי פתרון הנדסי המשלב שרירים וגידים ויוצר מערכות הפועלות במתואם, אינו יכול להיות תוצר מקרי.

"אודך על כי נוראות נפילתי, נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאוד" (תהילים קלט), אומר נעים ומירות ישראל. דוד המלך חש יראה והתפעלות מנפלאות גופו: עיניו הרואות, אוזניו השומעות, ידיו האוחזות בחרב, אצבעותיו הפורטות על נימי הכינור. מעל הכל, התפעל מנפשו המסוגלת להבין, להתבונן, ולערוג לא-ל חי. חלוף הדורות רק העצים את הפליאה. בימינו מדע הרפואה ממשיך לחשוף רבדים נוספים של שכלול בגוף האדם, החורגים מכל מה שאנשים דמיינו בעבר.

היה מקום לצפות כי המדענים בימינו יהיו גדולי המאמינים, שכן מי כמוהם רואים מקרוב את יד ה'. מדוע אין זו תמיד המציאות?

שמתם לב שאין לכם שרירים באצבעות? לא רק לכם. לאף אחד אין כאלה. האצבעות משמשות אותנו לדברים רבים: להרים ולהניע, לגעת ולמשש. גם המאמר שאתם מעיינים בו כרגע הוקלד בתנועות אצבע עדינות ומדויקות. אבל מתוך שש מאות השרירים בגוף האדם, אפילו אחד מהן לא נמצא בתוך עשר האצבעות. במקום זאת מופעלות האצבעות על ידי גידים, מעין חוטים חזקים הנמתחים מכל אצבע אל שרירי ההפעלה שנמצאים בכלל בזרוע. חשבתם פעם למה זה כך?

ההסבר גאוני: לו היו השרירים נמצאים בתוך האצבעות, הן היו עבות מדי. קשה להשחיל אצבעות עבות למקומות צרים או לקפל אותן בגמישות. המבנה של האצבע שומר על כל היתרונות. הוא מעניק לאדם שליטה מלאה גם על תנועת האצבע הקלה ביותר, אך בלי שהאצבע תאבד את גמישותה.

אצבע אלוקים הוא

זהו אינו הפרט הפלאי היחיד באצבע. שימו לב שבעת שאתם מכופפים אצבע, שורש כף היד שלכם נשאר יציב, ואינו מתכופף יחד איתו. זה קורה משום שהגידים שמפעילים את שורש כף היד מחוברים לשריר נפרד מזה שמפעיל את האצבע. בעוד סט אחד של שרירים מקפל את האצבע, סט אחר של שרירים מפעיל כוח נגדי במידה הנחוצה כדי לשמור על יציבות כף היד. שתי המערכות המאזנות זו את זו מקבלות הוראות מאותו אזור במוח. אבל האדם אפילו לא חש בכך. הכל קורה בצורה אוטומטית.

ועדיין לא התחלנו לגרד את החוכמה הטמונה בקצה האצבע. בכל אצבע (מלבד האגודל) יש שלוש עצמות המחוברות במפרקים. למה החיכוך בין העצמות לא גורם לכאבים? משום שבמגע בין העצמות התקין הבורא שכבה דקה של מים, המאפשרים לעצמות לנוע זה לצד זה ללא כל חיכוך. המים ספוגים בתוך שכבת סחוס בדיוק במינון הנכון: עודף מים ינפח את המפרק ויגרום לקשיי תנועה, ואילו מיעוט מים יגרום לחיכוך בין העצמות ולכאבים עזים.

משקפיים כהות

למה התחלנו לדבר פתאום על אצבעות? משום שאצבע היא דוגמא בהשג יד (תרתי משמע...) המודגימה את החוכמה האלוקית בכל פרט בבריאה. "ומבשרי אחזה אלוך" אומר איוב (יט, כו). בשביל לראות את יד ה' לא צריך להפליג למרחקים. מספיק שהאדם יתבונן בתשומת לב בפלאי גופו, ולנגד

היה מקום לצפות כי המדענים בימינו יהיו גדולי המאמינים, שכן מי כמוהם רואים מקרוב את יד ה'. מדוע אין זו תמיד המציאות?

חבט של אמונה

את התשובה לכך נתן רבי אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד: "האמונה במציאות הבורא היא מוכרחת לכל בן דעת אם רק יצא מגדר שוטה, ואין צורך לשום פילוסופיה להשיג ידיעה זו. וכמה חוכמה נפלאה יש בסידור גוף האדם וחלקי איבריו... אולם השוחד יעוור עיני חכמים, כי הרצון הקטן ישפיע רק מעט על שכל גדול, אבל השפעה כלשהי בוודאי תהיה לו".

"אם על גדולי הדורות השפיע כך השוחד, קל וחומר אנשים המשוקעים בתאוות עולם הזה אשר היצר הרע משחד אותם ואומר להם, הרי לפניכם עולם של הפקר ועשה מה שליבך חפץ, עד כמה יש בנגיעה הגסה הזאת לעוור עיני שכלם. כי בדבר שהאדם משוחד לא יוכל להכיר את האמת אם היא נגד רצונותיו. הוא כמו שיכור בדבר הזה ובעת שכרותו אף חוכמתו לא תעמוד לו. שוחד כזה יש בכוחו להטות לב האדם עד שיחשוב כי שתיים ועוד שתיים שווה חמש..."

מסקנתו של הגר"א וסרמן היא, שבשביל להגיע להכרת האמת צריך להסיר את הגורמים המסתירים אותה, ואז מתגלה האמת מעליה. משול הדבר לאדם שעניו מכוסות במשקפיים המעוותים את מבטו. בשביל לתקן את ראייתו אין הוא צריך להחליף את עיניו, אלא את המשקפיים.

בימים אלה, בהם הלב מתרונן למראה הטבע מתחדש, ועל שפתינו ברכת: "שלא חיסר בעולמו כלום", נזכור כי כאשר חוכמת התורה מיישרת את מחשבתו של האדם ועבודת המידות מעניקה לו את היכולת להתגבר על תאוותיו, הוא יראה את הבורא בכל מקום. אפילו בקצה האצבע.

ערכים לילדים
משל ותבונה

בינות לג'ונגלים של מקסיקו
סמינר 'ערכים' הצית נשמות

הרב מאיר קלמוס
גלות במחלקת תיירים

הרב דניאל נשיא
המידה החשובה ביותר

הרב דוד ברוורמן

אחד סמינר 'ערכים' שחזר בתשובה שלמה יחד עם משפחתו, עוסק לפרנסתו בייצור חומרי גלם מיוחדים המיועדים לצרכנים במזרח הרחוק. עם הזמן, התברר לו שמחומרי הגלם שהוא משווק להם, מייצרים פסלונים, רח"ל, עבור בתי אלילים בהודו

וסביבותיה. הוא פנה אלי ושאלתו בפיו: "מה עליו לעשות כעת? עיקר פרנסתי היא משם!" הפניתי אותו אל מורה הוראה, שפסק לו חד משמעית שעסקים אלו אסורים לחלוטין.

הבוגר התקשה מאוד לקבל את התשובה, מפני שמשמעותה היא חיסול עסקיו כמעט לחלוטין! המלצתי לו להתייעץ עם מרן ראש הישיבה, הגאון רבי אהרון יהודה לייב שטיינמן ז"ע.

במכתב מפורט לגרא"ל זצ"ל הוא פירט את משמעות הפסקת קו הייצור למזרח. מרן הרים את ראשו מהדף, ובחיוך אוהב הושיט לו את ידו, ואמר בזה הלשון: "אני מקנא בך! משמייים שלחו לך ניסיון קשה מאוד, הקרבה גדולה, אך מאידך, מעט יהודים 'זוכים' להתמודד בו. ואם משמייים נשלח לך ניסיון זה, כנראה שאתה ראוי לכך, אני מקנא בך!" מרן בירכו בחום שיצלח את הניסיון, וימצא את פרנסה כשרה אחרת. בו במקום הוא החליט בגבורה, לסגור לחלוטין את כל עסקיו במזרח!

הכרזת הפנימי והתעוררות הלב

"ויקרא אל משה... אדם כי יקריב מכם קורבן לה'..." (ויקרא א, א-ב) רבים מהמפרשים מקשים, מדוע לא נאמר מיהו הקורא אל משה, הלא היה מן הראוי לכתוב: 'ויקרא ה' אל משה וידבר אליו?!' וכן מקשים על הוספת המילה: 'אדם'. וכי מי יקריב אם לא אדם? ומדוע נכתבה המילה: 'מכם'?

מיישב זאת כ"ק הרבי בעל ה'ברכת אברהם' מסלונים ז"ע, על פי מה שאיתא במסכת אבות: "אמר רבי יהושע בן לוי, בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה..." וכן נאמר בזוהר הקדוש: "בת קול יוצאת בכל יום ומכרזת שובו בנים שובבים" (ח"ג כקג) שואל הבעל שם טוב

אדם כי יקריב

הקריאה שמלווה כל יהודי

הקדוש ז"ע: מדוע אין בני אדם שומעים את הכרזה?! ואם אינם שומעים, מדוע בכלל היא יוצאת?!

מיישב זאת הבעש"ט שם, וזו לשונו: "...שבאין לאדם בכל יום הרהורי תשובה שהוא מחמת הכרוז או על ידי שאר דברים הנודעים למי שענייני שכל - לו. שלא יהיה מכלל אלו הנאמר בהם: 'אל תהיו כסוס כפרד אין הבין, במתג ורסן עדיו לבלום, בל קרוב אליך' (תהילים לב, ט). רק כשנתעורר בעולם איזה פחד ויראה ידעו שמרמזין להם מלמעלה שידבקו בשורש היראה" (כתר שם טוב). כלומר, אותם ייסורי מצפון ורגשות אשם הבאים לאדם באופן טבעי לאחר

אותם ייסורי מצפון ורגשות אשם הבאים לאדם באופן טבעי לאחר נפילתו בתהומות החטא, מקורם באותה הכרזה

נפילתו בתהומות החטא, מקורם באותה הכרזה: "שובו בנים שובבים". אלא שהאדם לדאבונו מתרגל לתחושות אלו ולא מתעורר לשנות את דרכו הקלוקלת, ובכך נמשל בעקשנותו הרעה 'כסוס ופרד', הממשיכים בדרכם ויהי מה.

תפקידו של האדם בהתעוררות

דברים מעין אלו מלמדנו גם הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ז"ע: "כי באמת בכל יום ויום מגיע לאדם התעוררות מאת הבורא ברוך הוא כדאמרינן בגמרא: 'בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב שובו בנים...' אבל האדם בשעה שמגיע התעוררות צריך לאחוז בה ולדבק עצמו בה בכל כוחו, דהיינו לעשות תכף ומייד איזה

מצווה היינו תורה או צדקה ובה מתקשר בה... והאדם מעצמו צריך להכין לזה ולפרוץ כל הגדרים וכל המסכים אשר ימנע אותו חס ושלום לדבק עצמו בהתעוררות יראת הבורא ברוך הוא אשר מגיע אליו בכל יום" (קדושת לוי).

ומבאר בעל ה'ברכת אברהם': "שהקריאה זו של הבת קול מולידה בליבו של כל יהודי ייסורי מצפון לאחר החטא, ואפילו הפחות שבפחותים מישראל מתעורר, וזה נובע מכוח בת קול זו. והחכם שענינו בראשו מקיים בהתעוררות הזאת בחינת: 'אחזתיו ולא ארפנו' עד שהבאתיו לפנימיות נפשו, וזה מוסיף לו כח להתעלות".

הקריאה הנסתרת והיעוד האישי

לפי דברים אלו מבאר שם על דרך העבודה שהקריאה שפותחת את ספר ויקרא, היא בעצם קריאה של הקב"ה הקורא בכל יום לליבו של כל יהודי באשר הוא: "שוב אל ה'", שוב וחזור לשורשך ולמקורך, התקרב אל ה', נתב את מעשיך אל עבודת ה'. ועל קריאה זו נאמר: 'ויקרא' בלשון נסתר, כי זוהי קריאה לדורות.

באופן נוסף מבאר בעל ה'נתיבות שלום' ז"ע, שהמסר של 'ויקרא' בלשון נסתר: "הוא עבור יהודי המתמודד אל מול נסיונות ופיתויים יצריים אישיים קשים מנשוא, עד כדי שבירה וכניעה. ולעיתים מתוך קושי ההתמודדות עלול הוא להתרעם כלפי מעלה בטענה, מדוע נפל בחלקו נסיונות וקשיים אלו?! ונדמה לו שניסיונות אלו גדולים מכוחותיו ואינו מסוגל להתגבר. אך האמת היא כמו שאמרו הצדיקים שכל יהודי ירד לעולם כדי לתקן איזה עניין, ובפרט העניין המיוחד הזה בו מתגבר עליו היצר הרע ביותר, שמניח לו לקיים את כל המצוות ומעשים טובים ובלבד שלא יתקן את העניין הזה שהוא 'ייעודו' בעולם. על כן נאמר: 'ויקרא' בלשון נסתר כי יש כאן קריאה נסתרת מהקב"ה - אליו על תכלית ייעודו שעליו לתקן. וזוהי עיקר עבודתו של היהודי - לתקן את העניין המיוחד שלמענו ירד לעולם, אותם קשיים ואתגרים אישיים הם המטרה והיעד לקימו וייעודו".

ומשום כך אומר הכתוב: "אדם כי יקריב מכם קורבן לה'", פירוש - מכם ומעצמכם, מהמידות שלכם ומהעניינים היותר קשים לכם בהתמודדות, זאת תקריבו לה'. לכן צריך היהודי לדעת שעיקר תפקידו הוא להקריב לה' את הדבר הקשה עליו ביותר, ובכך יגיע לייעודו, אליו ירד לזה העולם.

לרכים

072-330-35-80

היו מנויים והפיצו את העלון

נקדת מבט

הרב משה לנדא

פסגת השלום

כיצד ארנב לבן כמעט ופירק אותה?

גיבורי הסיפור הם שני שכנים שגרו בצמידות. גדר לא הייתה בין החצרות שלהם, אבל יריבות גדולה: הייתה ועוד איך הייתה.

יום אחד חשב לעצמו השכן רחמים, שזה באמת

לא יפה. שתי משפחות שכנות ולא מחליפות מילה ביניהן. רחמים החליט שהוא עושה 'סולחה'. עוד באותו הערב הוא הכין צלחת עם מיני מתיקה, וצעד בביטחה לביתו של השכן. "החלטתי שאין באמת שום סיבה שלא נהיה שכנים טובים". הוא אמר לשכנו. 'פסגת השלום' נחתמה בלחיצת ידיים והחלטה ש"משהו חדש מתחיל".

המסבר

למחרת, ישב רחמים בחצר שלו עם כוס קפה של בוקר, והביט בסיפוק אל החצר של השכנים הידידים החדשים. פתאום הוא

מבחין בכלבלב שלו מגיח מהחצר של השכנים עם חפץ לבן בפיו. "מה הוא כבר עולל?!" הוא חשב לעצמו. הוא מתקרב אל הכלב, ומגלה שהחפץ הלבן הוא לא אחר מהארנב הלבן האהוב של השכנים, ז"ל, שהיה רטוב ומלוכלך בבוץ.

רק זה היה חסר לו, שאחרי הסכם שלום כזה מוצלח הכלב שלו הורג את הארנב של השכנים... המקרה עוד עלול להתגלגל לכדי משבר של ממש, שיפוצץ את ההסדר המדיני.

בלית ברירה, וכדי שלא לפגוע בשלום האזורי שעלול להדרדר לכדי מלחמה, הוא לקח את הארנב המת והמלוכלך, שטף אותו, ייבש את הפרווה עם פנ... הברישי... ובשקט בשקט התגנב אל החצר של השכנים, פתח את הכלוב של הארנב, והכניס אותו פנימה.

לגול נשמה

מרוצה מעצמו, חזר רחמים לשתות את הקפה, שהספיק להתקרר... אבל העיקר שהכל חזר למקומו בשלום, והשלום ישרור בין השכנים. כוס הקפה כבר כמעט שהתרוקנה, ואז נשמעה צרחה מהבית של השכנים. רחמים רץ אל החצר... החבר החדש שלו מבוהל, לבן כסיד. "מה

קרה?" שאל רחמים באמפטיה. "אל תשאל. אתמול מת הארנב שלנו וקברתי אותו בפניה של הגינה, עכשיו אני מוצא אותו בכלוב!"

מוסר ההשכל הראשון, שלא כדאי להסיק מסקנות כל כך מהר. אלא שהסיפור הזכיר לי מוסר השכל אחר. לנבלה של בעלי חיים יש ריח רע, ומה שמריח רע - לא מתעסקים איתו. הדברים אף רמוזים בדברי חז"ל.

ריח של תורה

הפרשה פותחת בפסוק, "ויקרא אל משה, וידבר ה' אליו" (א, א), מכאן אמרו חז"ל: כל תלמיד חכם שאין בו דעת, נבלה טובה הימנו, שהרי משה אבי החוכמה אבי הנביאים, שהוציא ישראל ממצרים, ועלה לשמי מרום והוריד תורה משמיים, והתעסק במלאכת המשכן, ובכל זאת, לא נכנס לפני ולפנים עד שהקב"ה קרא לו. שנאמר "ויקרא אל משה" (ויק"ר א, טו).

הגאון הרב דב מאיר רובמן זצ"ל (מייסד ישיבת תפארת ישראל וישיבת תפארת הכרמל בחיפה לפני כשישים שנה), מדייק מהמדרש, שההימנעות מלהיכנס

פנימה בלי שקוראים לך, נקראת 'דעת'. ועוד דבר, אם היה נכנס משה רבנו, שכל התורה יש בו, בלי רשות, היה נחשב עוד פחות מהארנב המת של השכנים.

הכיצד, תלמיד חכם גדול מלא בתורה, הגם אם אין בו 'דעת', מדוע יחשב גרוע מארנב מת? האם לתורה שבו אין מעלה? מתברר שדווקא התורה היא זו שהופכת אותו לגרוע מן הנבלה. וזאת בגלל תכונתה המיוחדת של הנבלה... לבעל חיים מת יש ריח רע. הריח הרע משמש כמו צופר אזהרה להתרחק ממנה. התלמיד חכם, בריח התורה שבו, דווקא מושך את

העם ללמוד ממנו. מהתלמיד חכם מביאים הוכחה לכל התנהגות ולכל הנהגה. "הנה, התלמיד חכם הזה עשה כך או אחרת, אז זה בסדר".

תלמיד חכם שאין בו דעת, אין ללמוד ממנו. אבל אין לו ריח רע שירחיק את הלומדים ממנו, אין לו את ריח ה'נבלה' שמאותת לא להתקרב אליו. לכן, אפילו נבלה טובה הימנו...

הנאלי האחרונה

אשרי האיש אשר יחיה למען יאסוף דעת - ואשרי יאסוף דעת למען ידע איך לחיות.

(משלי ישראל 206)

3

מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 דינים והלכות הקשורות לעבודת הקורבנות ממלאים את הפרשות הראשונות בחומש ויקרא. נדמה שעבודת הקורבנות משמעותית עבודת ה', עם זאת בדברי הנביאים מצינו לכאורה דברי תוכחה דווקא נגד הבאת קורבנות, כדוגמת "עולותיכם לא לרצון ובחיכם

לא ערבו לי" (ירמיהו ו, כ). מה פשר הדבר?

'קורבן' מלשון להתקרב. לכן הנקודה המרכזית בהבאת הקורבן היא מה כוונתו של האדם המביא את הקורבן. כפי שאומרים חז"ל: "לא לרצוני אתם זובחים, כי אם לרצונכם אתם זובחים" (מנחות קי, א). להבדיל, אומות העולם מביאים קורבנות כחלק מיחסי 'תן וקח' עם אליליהם. אבל עם ישראל מבין שאין הקב"ה זקוק למאומה, והקורבנות הם אמצעי להתקרבות האדם לקונו. כאשר היו מי שהפכו את האמצעי לעיקר, וראו בקורבן את חזות הכל, או-אז יצאו כנגדם הנביאים בתוכחת מוסר. לא די שאין קורבנות כאלה רצויים, אלא שיש בהם אף נזק, שכן הם מעניקים לאדם תחושה כוזבת של עשיית רצון ה', בעוד שבפועל הם מרחיקים אותו ממנו.

2 מה טעם המנהג שתחילת לימוד החומש של הילדים הוא בפסוקים הראשונים של פרשת ויקרא?

תשובה: לימודנו רבותינו: "אמר ר' איסי: מפני מה מתחילין לתינוקות מתורת כהנים [ספר ויקרא], יתחילו להן מבראשית! אלא אמר הקב"ה: הואיל וקורבנות טהורים והתינוקות טהורים, יבואו טהורים ויתעסקו בטהורים" (ויקרא רבה ז, ג). ילד יהודי, מיום עומדו על דעתו עליו לדעת וללמוד כי בכדי להתקרב צריך להקריב. אין קרבה בלי קורבן. קרבת אלוקים אינה מתנת חנם אלא השקעה, והשקעה זו היא שמולידה את האהבה.

3 והיא שעמדה - הבטחה נצחית לעם הנצח

המילים של השיר "והיא שעמדה" אינן רק תיאור היסטורי, אלא הצהרה נצחית על עוצמתו של עם ישראל ועל ההשגחה האלוקית שמלווה אותו מאז ומתמיד. לאורך הדורות ניסו להכניע אותו צוררים, להשמיד את רוחנו, למחוק את זהותנו - אך למרות הכל, אנחנו כאן.

המילה "והיא" מתייחסת להבטחה האלוקית שניתנה בברית בין הבתרים, הבטחה שמנציחה את קיומו של עם ישראל גם כאשר החושך מתגבר. "והיא" יכולה גם לסמל את האמונה העמוקה של העם היהודי בהקב"ה ובייעוד הרוחני שלנו.

המילים "והקב"ה מצילנו מידם" מזכירות לנו את יד ההשגחה העליונה מלווה אותנו. פעמים רבות הישועה אינה מתרחשת בדרך הנראית לעין, ולעיתים רק בדיעבד אנו מבינים את החסד הגלום באירועים שחווינו. כל דור מתמודד עם אתגרים משלו, אך החוט המקשר הוא אחד - בסופו של דבר, עם ישראל ממשיך להתקיים ולפרוח כנגד כל הסיכויים.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנוך

הרב צביאל'י בן צור

ויפרקנו מצרינו - מאז ועד עתה

כוחם של סיפורי אמונה

בתקופה זו, שחג האמונה ממשמש ובא כדאי לדבר עם הילדים על אמונה. האמת, נשמע קצת מגוחך להמליץ להורים לדבר עם ילדיהם אמונה בשל הסמיכות לפסח, שהרי כל השנה אנו אמורים לדבר אמונה. אלא שאנו אמורים גם לשוב בתשובה כל העת, ובכל זאת, אנו חוזרים בתשובה בימי התשובה קצת יותר. מעבר להתעוררות בשל האווירה, יש לכך גם הסבר אמיתי. בימי התשובה יורד לעולם כוח התשובה ויותר קל לחזור בתשובה, ובימי האמונה יורד לעולם כוח האמונה, וכך קל יותר להתחזק באמונה, וכנראה גם להעביר אמונה. החסיד רבי יוסף יעבץ, שהיה מראשי גולי ספרד כתב, שהמלומדים הפילוסופים שעבדו על האמונה בבחינה של 'ודעת', לא שרדו את ניסיון הגלות והעדיפו להישאר כאנוסים, אותם אנו מעריצים על שמירת המצוות תחת סכנה גדולה. אך האמת היא, שהגיבורים הגדולים יותר היו היהודים שיצאו לגלות

תוך ויתור על כל מה שהיה להם. ומי היו אלו? היהודים שהאמינו באמונת אומן תמימה, תחת הכותרת של "השבות אל לבבך". כאן נעזר בסיפורי אמונה, שכוחם גדול מאוד להחדיר אמונה ללבבות בכלל, ולליבות הילדים בפרט. בימים בהם אנו מודים לה', "שבשפלנו זכר לנו, ויפרקנו מצרינו", יש מקום להביא סיפור דומה בן ימינו. במרכז הארץ חי לפני מספר שנים סופר סת"ם, שהתפרנס בכבוד מכתבת ספרי תורה. במשבר הכלכלי העולמי של שנת תשס"ח, הידרדר. הוא נסע לצינון של ר' ישעיה'לה קרסטירר להתפלל, וזאת משום שר' ישעיה'לה התפלל תמיד על פרוסתם של ישראל. מייד כאשר הוא יוצא מהצינון, הוא מקבל טלפון מישראל, מסוחר סת"ם גדול, שמעדכן אותו מארה"ב רוצה לרכוש ספר תורה, ויהי לפלא. שבועיים אחר כך מגיע הקונה לארץ לסגור פרטים. הם מתחילים לשוחח, והסופר, שחש עם הקונה בנוח, מספר לו על כך שהוא קיבל את ההזמנה ביציאה מהצינון.

הקונה כמעט מתעלף. הוא מספר לסופר את הסיבה בשלה הוא תרם ספר תורה, ואת שמו של האיש לעילוי נשמתו הוא תורם את ספר התורה. וכך הוא סיפר - הוא קנה שטח לבניית בניין באזור מגוריו בארה"ב. בבניין ממול גר מפקח הבנייה הראשי באזור, שהקשה עליו מאוד, ונלחם בו בכל מאודו, תוך הבטחה שכאן - בניין לא יבנה.

בצר לו הוא פנה אליו ואמר לו בלשון של ר' ישעיה'לה קרסטירר שאמר: "או שהגוי מתכופף ליהודי, או שהוא נשכב לגמרי". כתגובה, הגוי זעם שהוא יפגוש אותו בבית המשפט. למחרת בבוקר יצא הגוי מבתו, צעד מספר צעדים ברחוב, נפל ונפח את נשמתו.

כהודאה על הנס, הוא תרם ספר תורה לעילוי נשמתו של ר' ישעיה'לה. חודשים מספר אחר כך, הונס הספר לבית הכנסת של קהילת בורשטיין בבורו פארק, סיפור זה, לצד סיפורי אמונה נוספים, גדול כוחם בהבערת האמונה בליבות הילדים, ולהפוך אותם למבוגרים מאמינים, יציבים ושמחים.

המידה החשובה ביותר

למה חזר נכדו של השל"ה הקדוש לעולם הזה?

מעשה היה באברך שזכה לסיים את הש"ס, בסעודת הסיום שעשה שיתף את הנוכחים וסיפר: לפני שנים נהגתי לשמוע שיעורים מהגאון רבי משה שפירא זצ"ל מירושלים. נישתי לרבי משה ואמרתי לו שיש לי תוכנית להתחיל ללמוד את כל הש"ס. אמר לי הרב "זה טוב מאוד - אבער זיי נישט קיין תרח!" אבל אל תהיה תרח! והסביר את כוונתו על פי ביאורו של מרן החפץ חיים זצ"ל, שגם תרח וגם אברהם יצאו ללכת ארצה כנען, אלא שתרח עצר באמצע הדרך - בחרן, ואילו על אברהם אומרת התורה: "ויצאו ללכת ארצה כנען - ויבואו ארצה כנען" (בראשית יב, ה). זאת אומרת: הצב לעצמך מטרה, ופעל להשגתה בהתמדה. אל תיטוש אותה באמצע. עשה הכל כדי להגיע ליעד שהצבת לעצמך. העיד מסיים הש"ס שהמשפט הזה החזיק אותו לאורך כל דפי הש"ס, כי בכל רגע של רפיון, המריץ ושאל את עצמו: "וכי אני אהיה תרח?! קל מאד לקבל החלטה חפוזה, קשה יותר להתמיד בה.

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

הרב דסלר זצ"ל נהג לומר: (מכתב מאליהו, י"כ-סוכות, שצו) "שאלוני: אם אפשר לאדם לעבוד לקניית מידה אחת בלבד, באיזו מידה יבחר? אמרתי: יקנה את מידת העקביות, כי בגללה יבוא הכול". כך שאלו פעם את מרן הרב שך זצ"ל, מהי המידה החשובה מכל המידות? והשיב 'מידת ההתמדה'. ולא מפני שהיא חשובה מצד עצמה, כמו שהיא נחוצה ביותר לכל מפעל השיקום העצמי - באתגר העבודה על המידות. רבי משה שטרנבוך שליט"א סיפר על מרן הגרי"ז זצ"ל, שפעם בא אליו אחד וסיפר לו על תלמיד חכם ששקוע בתורה בהתמדה נוראה, והוסיף שאינו יודע אם הוא צדיק. והשיב לו מרן זצ"ל "אצלי הצדקות הכי גדולה היא התמדה". וההתמדה שעל האדם לקבל על עצמו הוא בלימוד המוסר יום יום, וכפי שנפסק להלכה (משנה ברורה, סי' א, ס"ק יב): "צריך לקבוע אדם ללמוד מוסר כל יום ויום אם מעט אם הרבה". ידוע הסיפור מבנו או נכדו של השל"ה הקדוש, שלמד עם חבורת תלמידים 36 פעם ש"ס בעיון, ואחרי פטירתו ביקשו 'בית דין של מעלה' להושיבו עם סבו, אך סבו לא הסכים לכך - כי לא למד עם תלמידיו מוסר. ויהי היום, אחרי

שחלפו ימי 'השבעה' להסתלקותו, ביקשו יוצאי חלציו להמשיך את שיעוריו הקבועים, ובאו לבית המדרש הקבוע שלו. לבהלתם הרבה, הם נוכחו לראות שם את... אביהם הנפטר, וישב על מקומו כדרכו בחייו. הוא אמר להם שפסקו את דינו לרדת שוב למטה, לעולם הזה, כדי להזהירם ללמוד מוסר, ועל ידי זה יתוקן הפגם שלו, ויוכל לשבת ליד סבו בגן עדן.

אומנם, בספר דברי ש"ח מסופר כך: שאלו את מרן הרב קנייבסקי זצ"ל האם הסיפור הזה ידוע לרבנו (כאמת)? ואמר: "לא כהנ"ל, כלומר, אני לא שמעתי סיפור זה, אבל שמעתי סיפור אחר בעניין זה) אלא שהיו ב' גדולים שאחד לא רצה שהשני ישב לידו, כי הוא חיבר ספר מוסר וחברו לא חיבר במוסר", והוסיף: "מה שאני חיברתי אורחות יושר הוא מטעם המעשה הנ"ל - שהרי יתבעו בשמיים למה מוסר לא". לימוד המוסר הוא הכרח יסודי, שבהעדרו הלימוד אינו שלם. וידוע שמרן הסטייפלר זצ"ל היה לומד בספרי מוסר מידי לילה, בספרי שערי תשובה ומסילת ישרים וכדומה. נוכחים אנו לראות מה חשיבותו של לימוד מוסר, וכי להצלחה חשובה ההתמדה, וכפי שאמר הגאון מווילנא כלל הוא ברוחניות "עקשן יצליח" (מעשה רב).

ערכים לחיים

הרב מאיר קלמוס

גלות במחלקת התיירים

כשמתוך הבור צומחת הישועה

כולם ישבו מרותקים בליל הסדר של משפחת כהן. האבא, כמו מנחה מיומן, הוביל את ההגדה בטוב טעם, שילב משחקים, חוויות וסיפורים - בקיצור, "והגדת לבנך" מושלם.

"אתם מבינים כמה עלינו להודות לה' יתברך על הניסים ועל הגאולה, ילדים?" כולם הקשיבו מרותקים... אבל אז משה, הילד החכם, זרק פצצה:

"אבא", שאל, "מי גזר עלינו גלות מצרים?"

"הקב"ה, בברית בין הבתרים..." "אז אם מישהו זרק אותי לבור, ואחרי 210 שנים מציע לחלץ אותי - עליו להודות לו? הרי 'הפה שאסר הוא הפה שיתיר' - אז למה אנחנו צריכים להודות על זה?"

נסיעת חייו

שקט מתוח השתרר באוויר... שאלה עמוקה. האבא הביט במשה בעיניים נוצצות, חייך, ונישק אותו במצחו: "שאלה נפלאה, משה! השאלה שלך נוגעת בלב עניין הגלות והגאולה! אמשול לך משל:

שמעון הרגיש כאילו נפלו עליו השמיים. זהו... עכשיו הוא 'תקוע' מחלקת התיירים

שמעון היה בדרך מברזיל לארץ הקודש, לבקר את בנו הלומד בישיבה, הטיסה ארוכה מאוד, ולכן הקפיד להזמין כרטיס במחלקה המשודרגת 'ביזנס קלאס', כך יוכל לנצל את הזמן ללימוד ולמנוחה נעימה. זה לא שהוא היה עשיר - להפך,

המצב הכלכלי בברזיל היה קשה, ועליית המחירים שחקה את משכורתו כפרופסור להנדסה. אבל על נוחות, שבעיניו הייתה בסיסית, הוא לא היה מוכן לוותר.

כשהגיע לשדה התעופה, חיכתה לו הפתעה לא נעימה. "סליחה אדוני", התנצלה הדיילת, "הייתה תקלה ברישום, ולא נוכל לקבל אותך במחלקת העסקים". שמעון הרגיש כאילו נפלו עליו השמיים. זהו... עכשיו הוא 'תקוע' שעות בכלא של מחלקת התיירים...

בלית ברירה, התיישב ליד החלון וניסה למצוא מקום לרגליו. לפתע שמע קול מוכר. "שמעון, מה שלומך?" הוא הסתובב, וראה את מר לוי - אחד מהעשירים הגדולים בברזיל. "מר לוי? ממש לא ציפיתי לראות אותך כאן!"

"גם אני לא..." חייך מר לוי בעייפות. "תמיד אני טס בפירסט קלאס, אבל תקלה במחשב זרקה אותי לבור הזה..." שמעון ומר לוי התיידדו במהלך הטיסה. הם שוחחו על החיים, על פרנסה ועל אתגרים.

לאחר הנחיתה, בדרכם לאסוף מזוודות, פנה אליו מר לוי: "תגיד, במה

אתה עובד?" "אני פרופסור להנדסה." "ואתה מרוצה?" שאל מר לוי. "האמת? המצב קשה, המשכורת לא מספיקה..." מר לוי חייך ואמר: "תעשה לי טובה - כשתחזור לברזיל, תבוא אליי למשרד. אני צריך מישהו נאמן לצדדי".

הזדמנות של חיים

"אז מה אתם אומרים ילדים? האם שמעון היה שמח שנסע במחלקת התיירים?" שאל האבא.

"ברור שהוא שמח!" קראו כולם. "אם הוא היה בביזנס, הוא לא היה פוגש את מר לוי! בזכות התקלה הוא זכה לעבודה שווה אלף טיסות בביזנס!"

האבא הנהן, ואז קישר את המשל למציאות חיינו: "להיות במקום נחות מהרמה שלך זה קשה, כמו להיות בכלא. אבל לכלא יש יתרון אחד: אין מחיצות. בכלא, העשיר ביותר יכול לפגוש את העני ביותר - בלי מרחק, בלי הגבלות זמן.

"גם אנחנו, ב-120 שנות חיינו בעולם נמצאים בגלות. סוג של 'כלא רוחני' - הקב"ה מסתתר, אבל דווקא כאן בעולם הזה, יש הזדמנות קלה יותר להתקרב אליו. בעולם העליון, המרחק הרוחני עצום - אין אפשרות להתקרב עוד, אבל כאן, הקב"ה 'יורד' אלינו ומסתתר בתורה ובמצוות. אם נדע להתחבר אליהן, נגלה קשר עוצמתי שאי אפשר למצוא בשום עולם אחר."

האבא המשיך: "לכן, משה", הוא פנה אל הבן, "לא הקב"ה 'זרק אותנו לבור', אלא הוא שלח אותנו למחלקת התיירים' כדי שנצא ממנה ב'רכוש גדול'. במצרים נוצר הקשר הנצחי בין הקב"ה לעם ישראל - קשר שלא היה נבנה ללא התפילות, הסבל והניסיונות. והנה, גם אנחנו בגלות ארוכה מאוד, אבל עוד יגיע היום שבו נראה כיצד הקשר עם הבורא נעשה חזק מתמיד בזכות כל החושך והאתגרים."

האבא סיים בציטוט מהנביא הושע: "והיה ביום ההוא נאום ה' תקראי אישי ולא תקראי לי עוד בעלי" (הושע ב, יח). ורש"י מסביר: "תקראי אישי - תעבדוני מאהבה ולא מיראה".

"אז מה אתם אומרים, ילדים? שווה או לא שווה נסיעה במחלקת התיירים, כדי לזכות להיות לנצח במחלקה הראשונה?" כולם חייכו והנהנו בהתרגשות. עכשיו הם הבינו - גם הגלות היא הכנה, מקפצה אל העתיד. ומי שמבין זאת היטב - כבר עכשיו חי ב'מחלקה הראשונה'."

(ג.ב - המשל על שמעון התרחש באמת, הפרטים שוננו במקצת כדי לשמור על פרטיותם של האנשים)

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

פסח רגוע בפתח

ועל מה כדאי לוותר בדרך?

כעת, כשאנו נמצאים בעיצומן של ההכנות לקראת חג הפסח, עלינו לזכור מסר חשוב: הלחץ המתלווה לתקופות החגים, כמו גם הלחץ סביב אירועים

משפחתיים, איננו בריא - לא למשפחה ולא לבית. הלחץ והמתח סביב ההכנות - "תביא את זה, תיקח את זה, אל תשכח את זה", מעכיר את האווירה.

חשוב לזכור - ניתן וצריך לעשות הכל בנחת. הניסיון מלמד, שאנשים המכינים את החג ברוגע, מגיעים מוכנים ושלמים. גם אם לא הכל הושלם, עדיפה השלווה המשפחתית על פני השלמת כל המשימות.

ההלכה מספקת מענה מקיף לכל היבטי ההכנות לפסח - מה שהספקנו ומה שלא הספקנו, וכיצד להתמודד עם משימות שלא הושלמו. ישנם פתרונות הלכתיים כמו מכירת חמץ וביטול חמץ - שמאפשרים לנו להישאר רגועים גם ברגע האחרון שטרם החג.

הבדיחה מספרת על אישה אחת שנועקת כשבעלה נכנס הביתה, ואומרת: "אל תיכנס, הבית נקי לפסח!" בעלה, במענה שנון, משיב לה: "עצם העובדה שאת בבית - זה חמץ!" ורעייתו מחזירה לו בחיך: "אל תדאג, את החמץ הזה אבא שלי כבר מכר לגוי לפני עשרים שנה, כשהתחתנתי איתך!"

נכון שישנם הרבה דקדוקים בפסח, אבל כפי שנהוג לומר בחיך - אתה לא קורבן פסח! כל אחד חושב שהוא קורבן פסח, אבל האמת היא, שאיש אינו כזה. העזרה ההדדית היא המפתח, להיות יחד אחד עם השני ולתמוך.

וכמו שמספרים על אותה אישה שבעלה שאל אותה: "במה את רוצה שאעזור לך לקראת פסח?" והיא השיבה: "תפרק את הסוכה..." כן, אותה סוכה שעדיין עמדה מחג סוכות! אם כבר עוזרים, כדאי לעזור כמו שצריך.

חשוב לזכור שבפסח נפתחים שערי שמיים, שערים שלא נפתחים כל השנה. חבל להפסיד אותם בגלל ויכוח או כעס מיותר. והעיקר שבעיקרים - קמחא דפסחא. כשאתה משמח עניים, הקב"ה אומר: "אתה משמח עניים? אני אשמח אותך ואת משפחתך בפסח."

לא לחינם הרמ"א פותח את הלכות פסח (סימן תכט) דווקא במצוות קמחא דפסחא. "ומנהג לקנות חטים לחלקן לעניים לצורך פסח". זוהי ההלכה הראשונה שהוא מזכיר, לפני כל שאר ההלכות. כי כשאתה עוזר לאחרים, הכל נעשה בשמחה אמיתית. הבה נזכור: ההכנות לחג צריכות להיעשות בנחת, בהתחשבות ובשמחה - זו הדרך הנכונה להיכנס לחג הפסח.

בינות לג'ונגלים של מקסיקו: סמינר 'ערכים' הצית נשמות ארבע שעות נסיעה מהעיר הקרובה, 120 ישראלים התנתקו משגרת היום בשביל לחוות מרתון של הרצאות וחוויית רוחניות משנות-חיים | כך מלמדים את הנשר לפרוש כנפיים

עמוק בתוך הירוק הטרופי של מקסיקו, במקום שבו עצי ענק מצלים על שבילים מתפתלים ונחלים מפכים בנחת, שוכן אתר הנופש 'אל רובל' שבמחוז סן ברטולו.

לא בכדי נבחר המקום הזה עבור סמינר האמונה של 'ערכים' שהתקיים בחודש שעבר. האוויר צלול, הנוף פראי ומהפנט, ומה שהכי חשוב - התחושה, היא של ניתוק מוחלט מהעולם שבחוץ. דווקא כאן, בלב הג'ונגל, יכול האדם להניח בצד את המרוץ הבהול של חיי השגרה, ולהקדיש מחשבה לשאלות הגדולות של החיים: מה חובתו של האדם בעולמו, ולמה הוא צריך לשים את מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל?

כ-120 משתתפים, בהם ישראלים המתגוררים במקסיקו, אנשי עסקים, שליחי הסוכנות היהודית ואנשי הקונסוליה הישראלית, התקבצו מכל קצוות המדינה כדי לחוות שלושה ימים של עומק יהודי. שיתוף פעולה בין תנועת ערכים לבין קהילת 'שובה ישראל' בפולנקו, אפשר את הצלחת האירוע, הן מבחינה לוגיסטית והן מבחינה רוחנית.

הסמינר הזה היה יותר מסדרת הרצאות - הוא היה מסע של חיפוש וגילוי. תחושת ההתעלות ניכרה בכל זווית, מחדרי ההרצאות שבהן התחוללו שיחות נפש עמוקות, ועד לרגעים שבהם מישוהו אור אומץ להניח תפילין לראשונה בחייו, כשדמעות ממלאות את עיניו.

"משל למה הדבר דומה, לנשר שגדל כל ימיו בין תרנגולים. כשהוא גילה את מהותו האמיתית - כבר לא היה יכול לשוב ולקרר", אמר להם מרצה ערכים, הרב מאיר אזרזר, "אתם נשרים! עכשיו עליכם לחיות בקן הנשרים!"

ניצוץ שהבעיר לפיד

קשה להכיל את עוצמת ההשפעה שיכולה להיות לסמינר אחד. לו הייתם מבקרים במקסיקו לפני כארבעים שנה, הייתם מוצאים בה מדבר שממה רוחני. קהילת שומרי המצוות הייתה קטנה, ולא חזו לה כל עתיד. ואז הגיע הרב אברהם ברוש זצ"ל, ופתח את הכולל הראשון, עם עשרה אברכים שהגיעו מחוץ למקסיקו. במקביל, תנועת 'ערכים' קיימה את הסמינר הראשון שלה במקסיקו, שרבים מהדמויות המשפיעות בקהילה הם בוגריה.

אחד מהם הוא הרב אלירן סגל, מגבאי קהילת 'שובה ישראל' במקסיקו סיטי, בראשות הרב דוד בן חמו. הוא הגיע למקסיקו מישראל כאיש עסקים חילוני המחפש הזדמנויות כלכליות. מפגש עם סמינר ערכים שינה את מסלול חייו. היום הוא מקרב אחרים.

דבר ראשון,
להוציא להם
את הרעל
שהם מביאים
מהארץ.

הנשר גילה לראשונה את כנפיו, כעת צריך לעזור לו לעוף למרחקים

"זו תגובת שרשרת רוחנית. אתה מתחיל בנקודה אחת, ואינך יכול לשער לאן תגיע בסוף", הוא אומר. "הרבה מהבסיס התורני של בעלי התשובה במקסיקו הוא פרי חזונו של הרב יוסף וליס, שבסמינר הראשון, לפני עשרות שנים, כבר הניח את היסודות למה שאנחנו רואים היום. ערכים זרעו את הזרעים - והיום כולם רואים את הפירות".

"במקסיקו אחוז שומרי השבת מקרב כלל הציבור היהודי, הוא מהגבוהים בעולם, ועומד על שליש מהאוכלוסייה. היהודים מאורגנים בכמה קהילות, לא כולן דתיות, אבל גם הן הגיעו למסקנה שהאפשרות היחידה לשמר את הקהילה היא באמצעות חיבור לתורה".

בכל שבת הרב סגל פותח לרווחה את דלתות ביתו ברובע פולנקו בפני הישראלים המתגוררים בעיר, רבים מהם ישראלים יורדים

שהשתקעו במקסיקו לטווח הקצר או הארוך. הישראלים באים לסעודות השבת, כשהבית משמש מעין מקום מפגש לישראלים. "יש כאן כמה מאות חילונים ישראלים שאנחנו משתדלים לעבוד איתם. דבר ראשון, להוציא להם את הרעל שהם מביאים מהארץ. ובשלב הבא; להתחיל לקרב אותם".

האתגר מורכב - התוצאות מעודדות

הרעיון לקדם את משתתפי סעודות השבת לשלב הבא ולהציע להם להשתתף בסמינר ערכים, צץ כבר מזמן. אולם כדי להוציא לפועל נדרש חריש עמוק, אותו עשו צוות מרצים בראשות מנהל פעילות ערכים בדרום אמריקה, הרב יצחק אביטל. במהלך השנה האחרונה התקיימו ביבשת כמה סבבי הרצאות ושבטונים, שנערכו בשיתוף רבני הקהילות.

קרני
השמש
השוקעת
הזהיבו את
צמרות יער
הגשם וצלילי
'לכה דודי'
נישאו בחלל
הג'ונגל

"הסמינר הוא שיאו של תהליך שאנחנו מעורבים בו כבר תקופה ארוכה", מספר הרב אביטל. "הסמינר הוא רק קצה הקרחון בפעילות אינטנסיבית המתקיימת מתחת לפני השטח. צריך להכין את השטח לפני הסמינר, וגם אחרי הסמינר, העבודה

לא נגמרת. צריך לדאוג לליווי המשך עבור בוגרי הסמינר - אחרת כל העמל עלול לרדת לטמיון".

הלוגיסטיקה הייתה מורכבת. צוות המרצים, הרב אזרזר והרב אהרן לוי, הגיעו בטיסה ממושכת מישראל, כאשר בהמשך מצפה להם נסיעה מפרכת של ארבע שעות ממקסיקו סיטי לאתר הנידח שבו נערך הסמינר. במקביל, מטבחי המלון הוכשרו באמצעות צוות בפיקוחו של הרב דוד אבומד, שכלל שני משגיחים, גרי צדק ממקסיקו, וכן הטבחית הראשית, אף היא גרת צדק מקומית, שעבדו כולם במסירות עצומה.

וכמו בכל פעם שמנסים לבצע דבר גדול, היצר הרע ניסה לקלקל. היו שיבושי תנועה שהקשו על ההגעה, ועוד תקלות שונות ומשונות. אבל כאשר ראשוני המכוניות החלו להתלגלג לתוך קרחת הג'ונגל המבודדת, חש הרב אביטל כי אבן כבדה נגולה מעל ליבו. לפום צערא אגרא, וכגודל המאמץ - גודל התוצאות.

"התגובות שקיבלנו היו מרגשות במיוחד", סיפר. "אנשים ניגשו אלינו ואמרו שהם הרגישו חיבור ליהדות, לראשונה בחייהם. משתתפים סיפרו על חוויות עוצמתיות שהובילו אותם להתחיל לשמור שבת, להניח תפילין ולהצטרף לשיעורי תורה. זוהי ההוכחה לכך שההשקעה שלנו כאן משתלמת, ושנחנו בדרך הנכונה".

שבת ראשונה

האגדה מספרת שכאשר הכובש הספרדי רנן קורטס, הגיע לראשונה למקסיקו בתום מסע

אף מתכננים לעבור לגור ליד הקהילה בפולנקו".

הרב יצחק אביטל, מנהל פעילות 'ערכים' בדרום אמריקה, מדגיש: "המפתח להצלחה בקירוב רחוקים הוא כאמור, ליווי המשך. זו בדיוק הסיבה שקורסי המרצים והסמינרים שלנו מכוונים לא רק להעביר ידע, אלא גם להקים תשתית קהילתית שתמוך במתחזקים".

לאחר הסמינר, המשיכו המרצים לפעול בקהילות היהודיות ברחבי מקסיקו, כולל הרצאות בישיבה הגדולה 'כתר תורה', ובכולל 'מאור אברהם'. "ההתעוררות בקהילה היא עצומה", מסכם הרב אזרור. "התחושה היא שאנחנו רואים את ההתחלה של מהפכה אמיתית".

בשלב הבא מתכננים בערכים להרחיב את הפעילות גם לאזורי התיירות של חבל קנקון, בהם שוהים בכל שנה אלפי ישראלים. "יש כר נרחב לפעילות בקרב התרמילאים הישראלים, אך נדרשת תשתית קהילתית איתנה - וזה מה שאנחנו פועלים לבנות כעת", אומרים בערכים.

השפעת הסמינר הורגשה גם מעבר לגבולות מקסיקו. "ביום שלישי נתתי הרצאה שהועברה בזום בדרום אמריקה", מספר הרב אזרור. "יומיים אחר כך קיבלתי שיחת טלפון מפנמה - יהודי ששמע את ההרצאה והחליט להתחזק. עכשיו הוא מתכנן להגיע לסמינר הבא של 'ערכים' שיתקיים בפנמה. אתה לא יודע לאן הדברים מגיעים. אתה שולח פיסת יהדות על פני המים - ומתברר כי היא משנה חיים".

בנוף עוצר הנשימה של אתר 'אל רובל' התגלו הלבבות שהוצתו מחדש. הסמינר הוכיח שוב את כוחו של הניצוץ הרוחני הבוער בנשמתו של כל יהודי. הנשר גילה לראשונה את כנפיו, כעת צריך לעזור לו לעוף למרחקים.

הרב מאיר אזרור מניח תפילין למשתתף במהלך הסמינר

וחיים הממוקדים בעשייה רוחנית. אך מעבר להרצאות שפנו לשכל והציגו את יסודות היהדות באופן לוגי ומשכנע, הייתה האווירה הסוחפת שיצרה אטמוספירה ייחודית.

"הייתה שם התרגשות עצומה", מתאר הרב אזרור. "אחד המשתתפים, יהודי בן 40 ומשהו, הניח תפילין לראשונה בחייו, ודמעות זלגו מעיניו. זו הייתה חוויה מטלטלת - לראות אדם שנוגע לראשונה במשהו שהוא חלק מנשמתו. במוצאי שבת ישבנו עד שתיים

"זו הייתה חוויה מטלטלת - לראות אדם שנוגע לראשונה במשהו שהוא חלק מנשמתו"

וחצי לפנות בוקר, וביום ראשון סימפוזיון התארך עד אחת בלילה. אנשים פשוט לא רצו ללכת. הם שאלו שאלות, התחברו, וקיבלו על עצמם התחזקות. זה היה מפעים".

"אחד הדברים הטובים שיצאו מהסמינר הזה, הוא שמלבד ההתחזקות האישית של המשתתפים, החוויה הייתה כה טובה, עד שכל אחד מהם הפך לשגריר של הסמינר הבא", אומר הרב לוי. "כבר עכשיו יש עבודת המשך עם המשתתפים, ורבים מהם משתלבים בקהילה של 'שובה ישראל'. חלקם

תלאות שנמשך חודשים רבים, הדבר הראשון שעשה בעלותו לחוף היה... לשרוף את הספינות שהובילו אותו ואת אנשיו. הוא ידע כי רק אם יחסום בפניהם את דרך הנסיגה, יילחמו האנשים בכל כוחם ויכבשו את הארץ, ביודעם כי אין להם ברירה אחרת.

"אנחנו לא אומרים לכם לשרוף גשרים", אמר הרב אזרור למשתתפי הסמינר בערב שבת. "אבל כדי לחוש באמת מה התורה והמצוות עושות לאדם, אני מציע לכם לקחת מצווה אחת, ולקיים אותה עד הסוף. כמו למשל להחליט לשמור כהלכה את השבת שבפתחה אנחנו עומדים".

כאשר קרני השמש השוקעת הזהיבו את צמרות יער הגשם וצילילי 'לכה דודי' נישאו בחלל הג'ונגל, רבים מהנוכחים הרימו יד, והודיעו כי ינסו לטעום את השבת ולקיימה כמו שצריך.

"הגענו לכאן עם חששות ולא היינו בטוחים למה אנחנו נכנסים", יספרו בסימפוזיון שלום ורעייתו, ממשלתפי הסמינר. "חששנו שישטפו לנו את המוח ונפגוש אנשים פנאטיים. בפועל זו הייתה שבת מדהימה ומלאה בערכים, תרתי משמע. יצאנו עם כל כך הרבה תובנות, למדנו, ספגנו, ואנחנו מחכים כבר לפעם הבאה".

משתתף אחר, ישראלי בשם עידו, סיפר בהתרגשות: "כשאמר לי שיש סמינר יהדות של שלושה ימים באמצע היער, לא ידעתי למה לצפות. למען האמת, נפתח לי עולם חדש. ההרצאות, האווירה, המהיזוק שקיבלנו מהרבנים. אלו דברים שאין להם תחליף".

הנשר המריא

סדרת ההרצאות עסקה בנושאי יסוד של עם ישראל: מעמד הר סיני ומתן תורה, תורה שבעל פה ועיקרי האמונה, תרי"ג מצוות

מהי מעלתו של אדם נשוי ביהדות?

שאלה:

ביהדות נראה שאדם נשוי נחשב רם מעלה יותר ממי שאינו נשוי. מה הסיבה לכך?

תשובה:

מום. בעל מום לא יכול לעבוד בבית המקדש. אבל מהו מומו של האדם שלא נישא?

נראה שבאדם נשוי יש שני מרכיבים שאין במי שלא נישא. איש שחי לעצמו לא באמת יכול להשלים את מידותיו. בכל פעם שמישהו ירגיז אותו הוא יכול לקום וללכת. הוא יכול לעבור לגור לבד, הוא יכול להתפלל במקום אחר. לעומת זאת, אדם שנישא לאישה וכן האישה הנישאת לאיש, כרתו בנישואין ברית; לחיות יחד עם כל ה'שיגעונות' של השני, להבליג ולהתגמש. נכון, אפשר להתגרש, אבל מדובר בצעד קיצוני שאנשים לא יעשו קודם שינסו לגשר על הפערים. אדם שאינו נשוי לא יכול לתקן את מידותיו באופן מושלם, לכן הוא חסר ונחשב כבעל מום.

שו"ת עם ערכים

הרב דוד יחזקאל
7גו

גם לכם יש שאלה?
שלחו אלינו
shoot.arachim@gmail.com

ניתן להוסיף גם את דברי רבינו בחיי בעל חובות הלבבות בשער העבודה (פ"ה) בו הוא מרחיב כיצד האדם יגיע לשלמות עבודת הבורא. אחרי שהאדם מעניק למשפחתו, הוא צריך לחשוב מה הוא מצפה לקבל מהם בתמורה. הוא רוצה שיעריכו אותו, שיקשיבו לו, שיכבדו את דעתו, שיאהבו אותו, ועוד. צריך האדם לחשוב שכמו שהוא מצפה לדברים הללו, כך הקב"ה, שמעניק ודואג לכל חייו, מצפה ממנו, לכבד, לאהוב וכו'.

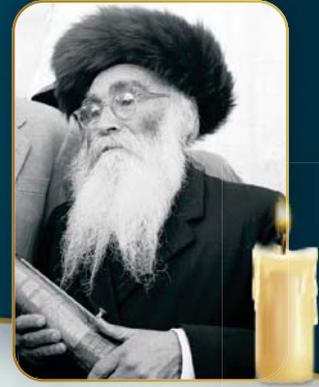
אדם נשוי מעניק לרעייתו, ויש בו את התחושה הזו, שאיתה הוא יכול להבין מה נדרש ממנו לעשות כלפי הקב"ה. ודאי ושתחושה זו תתחזק עוד יותר אחרי שיוולדו הילדים, אבל איש רווק, חסרה בו התחושה הזו, שהיא כלי חשוב להגיע לשלמות עבודת הבורא.

בעקבות

הגאון רבי אריה לוי זי"ע

יומא דהלולא - ט' ניסן

מתולדותיו

- נולד — ו' בניסן ה'תרמ"ה
- נפטר — ט' בניסן ה'תשכ"ט
- פעילות — ירושלים וכל ארץ ישראל
- מקום קבורה — סנהדריה, ירושלים
- חיבורים — משנת אריה

הפיוס

נוהג היה רבי אריה לוי להתפלל מדי בוקר במניין ותיקין עם הנץ החמה, בבית הכנסת הסמוך לביתו. בין המתפללים שם, היה גם יהודי נכבד ותקיף בדעתו, אשר הייתה לו מחלוקת גדולה עם מתפלל אחר, והוא אף ביישו ברבים, לעיני כל המתפללים. בבית כנסת זה, נהוג היה שרבי אריה מחלק את כיבוד העליות לתורה. והנה, לאחר שהושפל אותו מתפלל, כיבדו ר' אריה בעלייה, והכריזו "יעמוד ר' יעקב בר' אברהם משה".

אך יצא הדבר מפי ר' אריה, מייד ניגש אותו אדם קשה רוח, ושפך על ר' אריה כל זעמו. הוא תפס בטליתו וזרקה מעליו, וזעק עליו: "רשע! מי שמך לאיש מחלק עליות כאן!" ועוד כהנה וכהנה המשיך להעביר את כל הכעס שהצטבר בליבו על שונאו, היישר על ראשו של הצדיק רבי אריה, וכל זאת בשל 'חטאו', שנתן עלייה לשונאו...

רבי אריה התאזר בגבורת ארי, בלם פיו, וקיבל ביזונו באהבה. וכדי למנוע את המחלוקת שעלולה להתפתח כשיבואו שאר המתפללים להגן על כבודו, הפסיק רבי אריה להתפלל בבית כנסת זה, והרחיק לכת כל יום באשמורת הבוקר לבית הכנסת 'זהרי חמה' המרוחק מביתו.

לאחר ימים לא רבים חלה אותו יהודי מחוצף, ואושפז בבית החולים. רבי אריה, במידותיו הנעלות, הלך לבקרו שם כדיד ותיק. הלה הופתע מטהר מידותיו של ר' אריה, והתחנן בדמעות כי ימחל לו הצדיק.

לגנוב רק עוד פעם אחת

נשיא בית המשפט העליון של ניו יורק היה נוכח בעת טקס לשחרור גנבים ופושעים שנערך בארצנו הקדושה. הנשיא פנה אל אחד האסירים ושאלו: "אמור נא לי, האם אתה בטוח שבצאתך את הכלא לא תגנוב יותר?"

האסיר נדהם לרגע מהשאלה הבלתי צפויה של האדם הנכבד. הוא הרהר מעט, ואחר כך השיב לפליאת הנוכחים: "חושבני שלאחר מה שעבר עלי בכלא לא אגנוב יותר, לבד מפעם אחת..."

השתומם נשיא בית המשפט, וביקש ממנו לבאר את דבריו. אז הסביר האסיר המשתחרר: "לרבי שלי, ר' אריה לוי, אין שעון, ולפני שאחזור בתשובה אתאמץ לקנות לו שעון, ואם לא אמצא כסף - אגנוב עוד פעם אחת, ולא יותר..."

הדברים הפליאו מאוד את נשיא בית המשפט האמריקאי, שהבין מתוך תשובתו של הגנב עד כמה הוא מעריך את הצדיק, וביקש להיפגש עם רבי אריה זצ"ל, ולשאול אותו כיצד ובאיזו דרך הוא מחזיר גנבים בתשובה. כשנפגשו השניים, הסביר לו ר' אריה:

"בהכירי את האנשים הללו, יודעני שלא יוכלו בשלב ראשון לקיים את כל התורה כולה, ולכן אני מנחך אותם לשמור רק על מצווה אחת, והיא: מידת האמת. אני משפיע עליהם שגם אם ייתפסו פעם במקרה לא-נעים, שיקפידו לומר בכל מקרה רק את האמת".

"שהרי", המשיך ר' אריה, "אם יתרגל אדם לכך, וידע שהוא מחויב לומר רק את האמת, שוב לא יגנוב... שהרי אם ייתפס על גניבתו יצטרך להודות על כך, וזה הרי לא כל כך נעים, ואם כך - לא כדאי לו לגנוב..."

ניתן להשיג את סדרת 'זכרונם לברכה' בחנויות הספרים

התכנים מלוקטים ומעובדים מתוך הספר 'זכרונם לברכה' של הרב אהרן פרלוב שליט"א

מוסר השכל

יקאמר מיידת האסיר על צמני ילפס על כל היוחניית סאנו

דיון מסביב לשולחן

גנב למתחרה נעל אחת מכל זוג...

והשיב את הגזלה אשר גזל (ויקרא ה, כג)

שאלה

מאן הוא הבחין בגנב, וכולם השיבו בשלילה. יחיאל הבין שמעתה אין לו מה לעשות בנעליים הבודדות, התופסות מקום בחנותו, ולכן השליכן לאשפה...

באותו הלילה, לא הצליח גבריאל לעצום עין. הוא נתקף בייסורי מצפון קשים בעקבות גנבתו החמורה, וגם נזכר בדברים ששמע אודות חומרת עוון הגזל, ואודות העונשים הנוראים הצפויים לגנב...

השכם בבוקר ניגש גבריאל לחנותו של יחיאל כשבידו שק הנעליים הגנובות. הוא סידרן בחזרה על גבי השולחן, אך עכשיו תפסו יחיאל 'על חם'...

"אם הינך חושב לצאת ידי חובה על ידי החזרת הנעליים לשולחן, אתה טועה!" הודיע יחיאל, "אין לי כבר מה לעשות בנעליים הללו, כי הנעליים התואמות להן כבר נזרקו, כך שעליך לשלם לי את מחיר כל הזוגות!" לעמתו טען גבריאל: "אני החזרתי בדיוק את מה שלקחתי, וקיימתי בכך את מצוות 'והשיב את הגזלה אשר גזל', ומה שאתה איבדת בידך את הנעל השנייה מכל זוג - אין זו בעיה שלי..."
עם מי הדין?

יחיאל הינו בעל חנות נעליים ברחוב מרכזי בעיר פלונית. הוא נוהג להעמיד מחוץ לחנותו שולחן ועליו נעליים מדגמים ישנים, שנותרו לו מהם רק זוגות בודדים. מכל זוג נעליים מונחת לתצוגה על השולחן רק נעל אחת, ימין או שמאל.

ממול חנותו של יחיאל ישנה חנות נוספת, בבעלות גבריאל. לאחרונה התעוררו בקרבם של גבריאל תחושות רוגז וקנאה כלפי יחיאל ה'מתחרה', משום שיחיאל החל למכר נעליים ממותג מצליח, ולקוחות רבים ממלאים את חנותו...

באחד הימים, החליט גבריאל לעשות מעשה שלא יעשה. הוא ידע שיחיאל נוהג לסגור את חנותו בצוהריים ולצאת לביתו למשך שעותיים, ואת השולחן שעליו נעלי התצוגה הוא משאיר מחוץ לחנותו, כי נעל בודדת אינה אמורה להיגנב [שכן אין מה לעשות בה], וגם משום שהשולחן עומד ברחוב שדרך כלל הומה אדם. בצוהרי אותו היום, התקרב גבריאל אל השולחן שמחוץ לחנותו של יחיאל, המתין לרגע שבו העוברים ושבים לא יבחינו במעשיו, ובזריזות יוצאת דופן הכניס נעל ועוד נעל לתוך שק גדול, עד שהשולחן נותר ריק לגמרי...

כעבר שעה הגיע יחיאל, והזדעזע לגלות שהנעליים שעל גבי השולחן נגנבו. הוא שאל וברר אצל בעלי החנויות הסמוכות אם

תשובה

הנעל השנייה, כי באובדן הנעל האחת אין למוכר מה לעשות בנעל השנייה, ואין לנעל זו שום ערך.

וכפי הנראה, יחיאל היה עשוי להתייחס מהנעליים שנגנבו, כי הגנבה נעשתה בתחכום מיוחד, ללא השארת עקבות, ויחיאל לא העלה על דעתו אפשרות שפתאום הגנב יחליט לשוב בתשובה ולהשיב את הנעליים. ומטבע הדברים, לאחר שהמוכר מתייחס, הוא עשוי להשליך את הנעליים הנותרות מכל זוג, כי אין לו מה לעשות בהן... ואם כן, כבר בשעת הגנבה נחשב גבריאל לאחד שגנב זוג נעליים, וכעת, כשהוא משיב נעל אחת, אין זו השבה, ולכן עליו לשלם את מחיר כל הזוגות שגנב...

שנינו במסכת בבא קמא (צו): "גזל חמץ ועבר עליו הפסח (בעודו ברשות הגזלן) - אומר לו (הגנב לנגנב) 'הרי שלך לפניך'", ומחזיר את אותו חמץ שגזל. והגם שהחמץ כבר לא שווה מאומה כי נאסר בהנאה, מכל מקום הואיל ולא חל בו שום שינוי חיצוני, יכול לומר לבעליו: "הרי שלך לפניך!"

ויש לשאול: האם גם בענייננו יוכל גבריאל הגנב לטעון כלפי יחיאל "הרי שלך לפניך" ולהיפטר בהשבת הנעליים הגנובות? - ובכן, נראה שגבריאל לא ייפטר בכך, שכן לגבי חמץ, הגנב משיב בדיוק את מה שגנב, ולכן נפטר בהשבה זו. אבל בענייננו, כאשר גבריאל גנב את הנעל האחת, נחשב הדבר כאילו הזיק ממש גם את

סיכום

גבריאל ישלם את המחיר המלא של כל זוגות הנעליים!

באדיבות הרב ארז חזני שליט"א

לדרוך על שטיח שכתובה עליו המילה 'שלום'

תשובה

אסור לשאול לשלום חברו, או לומר לו 'שלום' במבואות המטונפות, כגון בית המרחץ או שירותים כיוון שזהו אחד משמותיו של הקדוש ברוך הוא. (אורח חיים פד ומשנה ברורה 1).

ולקרא לחברו ששמו 'שלום' במקומות אלו, רבים מן הפוסקים מתירים, מכיוון שאין כוונתו על עניין השלום כללאלב ירא שמיים יחמיר בזה ויקצר את השם ויאמר רק 'שלו' בלי ס', (רמ"א יורה דעה רעו, יג. משנה ברורה פד, 1).

ולמרות שהשם 'שלום' אינו שם שמייוחד לקדוש ברוך הוא, והוא משמש גם לחול, מותר למחוק אותו (משנה ברורה פה, י).

לפי המבואר, ירא שמיים לא יניח שטיח שמודפסת עליו המילה 'שלום' בעברית, כיוון שזו דרך ביזיון, שהרי דורכים על השטיח, או שמנקים בו את הנעליים בכניסה לבית, ואף אם המילה העברית כתובה באותיות לועזיות אסור, כיוון שהאיסור אינו נובע מקדושת הכתב, שהרי אף אם כתוב בעברית אין בו קדושה, אלא מכך שנוהג בו מנהג ביזיון, אבל אם כתבו את המילה 'שלום' בשפה האנגלית, הדבר מותר.

שאלה

משפחת לוי מתכוונת לחדש את הבית לקראת הפסח. כל המשפחה יצאה לקניות בחנות הכלבו הגדולה. "אמא תראי איזה שטיח כניסה מיוחד יש כאן!" קרא יוסי. אמא באה לראות. היה שם שטיח כניסה עם הכיתוב 'שלום' בעברית ובשפות נוספות. "וואו", התלהב דוד. "ממש יפה לקדם כל אורח שבא הביתה בברכת שלום, בלי אפילו לפתוח את הדלת", הוא הוסיף.

אדון לוי כמעט שהכניס את השטיח לעגלה, ופתאום הוא חשב לעצמו: הרי המילה 'שלום' היא שמו של הקב"ה. האם מותר לדרוך ולגנב את הנעליים על השטיח עם הכיתוב 'שלום'? מצד שני, המילה 'שלום' מבטאת רק את האמירה 'שלום', בלי קשר לבורא עולם; הרי לא משליכים לגניזה דף שכתוב עליו את המילה שלום.

סיכום שטיח כניסה שכתובה עליו המילה 'שלום' באותיות עבריות או באותיות לועזיות, אין איסור לדרוך עליו וירא שמיים יחמיר בזה.

נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א
מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

{ אז נדברו }

פרשת ויקרא תשפ"ה | גליון מס': 687 |

להצטרפות לרשימת
התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

בשבועות קבלנו את התורה... ובפסח מה קבלנו???

יש פסוק בפרשת בא... פסוק ששנים קראתי אותו... ואף פעם לא שמתי לב מה הוא אומר... **ליל שימורים הוא לילה להוציאם ממצרים... הוא הלילה הזה לילה שמורים לכל בני ישראל לדורותם** אנחנו לא שמים לב... אבל בפסוק הזה כתוב מסר מאד חשוב!!!

כשעם ישראל נגאלו ממצרים... הם לא רק נגאלו ממצרים... הם קיבלו באותו יום את הדבר הזה ששמו גאולה!!! מאותו יום ואילך הם קיבלו כלי כזה שקוראים לו גאולה... זה כמו שבמעמד הר סיני... קבלנו את התורה!!! אז ביציאת מצרים קבלנו את הגאולה!!!

זה לא שנגאלנו אלא קבלנו כח כזה ששמו גאולה!!!
אתה שם לב להבדל?? בין להגאל... ובין לקבל כח ששמו גאולה??

אתה יודע מה ההבדל?? ההבדל הוא כך---

צר לי לאכזב אותך אבל העולם אכזרי... העולם מטבעו נסוג כל הזמן לאחור... כל דבר צועד לכיליון... ככל שנוקף הזמן... האדם מזדקן... הבגד מתבלה... הדור יורד... זה חוק בל יעבור כל מה ששייך לעולם אף פעם הוא לא צועד קדימה!!! רק אחורה!!! אף פעם לא קרה שבן אדם נולד זקן... ואח"כ הוא נהיה יותר צעיר ויותר צעיר עד ש... ש... אף פעם זה לא קרה ולא יקרה!!! תמיד נקודת ההתחלה היא צעיר... ומיום ליום הוא דועך ודועך עד שהוא נגמר...

אף פעם לא קרה שהבגד היה ישן... ונהיה פחות ישן... עד שהוא נהיה חדש... וחדש... לא!!! אף פעם הכיוון הוא לא בעליה!!! תמיד הכיוון הוא בנסיגה!!! כל דבר בעולם הוא בכיוון של נסיגה... גם בדור של הטכנולוגיה... כל הקידמה היא בגילויים... אבל העולם לכשעצמו... כחומר... הוא בנסיגה מתמדת...

ככה זה!!! זה העולם!!!! אלו הם הנתונים!!!

המושג "יהיה טוב" הוא מושג יהודי מובהק!!!

התפיסת מחשבה הזו ששמה "יהיה טוב" רק אצל העם היהודי קיים... אבל גוי נורמלי שיש לו שתי רגלים על הריצפה (למעט כל השכנים הרוסיים שלי שהם בדרך כלל "על חומר...") גוי שיש לו שכל ריאלי ומפוכח... אם קורה חלילה משהו לא טוב... הוא לעולם לא יחשוב שיהיה טוב!!! הוא בהתחלה אולי ינסה להשלות את עצמו שיהיה טוב... (או יותר נכון: שלא קרה משהו רע...) אבל הוא אף פעם לא יקווה באמת שיהיה טוב... ו... ולמה?? כי... כי... כי הניסיון המר של העולם טופח על הפנים והוכיח תמיד... ש... ש... שאין שום סיבה שיהיה פתאום יותר טוב!!!

היות והעולם בצורתו הטבעית צועד תמיד לכיוון הבלאי והכיליון... אז אין שום סיבה שהגלגל יתהפך פתאום... הכח המשיכה הטבעי של העולם הוא הנסיגה לאחור!!! וממילא מי שנסוג לאחור... אין שום סיבה שזה יתהפך פתאום...

אה... מה אתה אומר על המשפטים הפסימיים האלו???

כן!!! זה נכון! זה אמנם כואב... אכזרי... ומאד לא מעודד... אבל זה העולם...

ו... וזה התפנית שקרתה לעם ישראל ביציאת מצרים שטמונה באותו פסוק!!!

עם ישראל קיבל מתנה נצחית ששמה גאולה!!!

מה פירוש גאולה?? גאולה פירושה: כך... גם אם יהיה שחור... שחור משחור... והכל יראה מדרדר ומתרסק ויורד... והלבנה תתקטן ותתקטן עד... עד ש... שהיא כמעט תיעלם... ו... ואז פתאום יגיע חיוך גדול... והכל יתהפך לטובה... **וזה תופעה שהיא בניגוד גמור לכל הטבע הטבעי של העולם!!! וכבר שאל הרב דסלר זצ"ל: למה אנחנו אומרים זמן חרותנו? היה צריך לומר זמן שיצאנו בו לחרות?? התשובה היא: זה שלא שיצאנו בו לחרות... אלא חג שבו קבלנו את הכח הזה ששמו חרות!!! ולקחנו אותו איתנו לדורותם!!!**

אתה מנסה לקוות שה' יעזור... אבל... אבל... אבל אתה לא מצליח להבין מאיפה?? איך?? איך תצמח הישועה???

אתה צודק!!! התחושות שלך מאוד מובנות!!! ההתנהלות של העולם באמת סותרת את המהלך הזה... אז זהו זה... שתדע שנכון... באמת ע"פ הטבע הפשוט של העולם... אין סיכוי שהכל יתהפך לטובה... אבל בשביל זה הקב"ה נתן לנו כח מיוחד ששמו גאולה!!! ואת הדרכים איך לעשות את זה תשאיר לרבש"ע... זה בסדר... גם אם אתה לא מצליח לתת לרבש"ע רעיונות איך לגאול אותך... הוא מסתדר גם בלעדיך... תשאיר לו את זה... כשתפתח את הדלת בשפוף חמתך... תפתח איתה גם את הראש... תשאיר לו את העבודה...

אגב: רגע לפני סגירת הגיליון במאמר המוסגר שמתי לב לדבר מעניין: שיותר קל לי להאמין בברכת מחיה המתים מאשר להאמין בברכת רפאנו!!! ולמה?? כנראה שיותר קל להאמין בהמצאה!! סו"ס הקב"ה המציא את העולם... קל לי להאמין ביש מאין... אבל רפאנו?? רפאנו זה סוג של תחזוקה שוטפת!!! יש לפעמים כל מיני קרעכץ... והקב"ה מגיע ומתחזק את העסק... שם עוד קצת שמן מכונות... לחזק את הברגים של הגוף... תחזוקה שוטפת זה אומר שהקב"ה כל הזמן כאן... בשוטף... בשטח... זה כבר יותר אמונה חושית... מעניין... צריך עוד לדבר על זה...

רוצים להיות שותפים

בהוצאות העלון?

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

מה שהוא מצווה... (כלומר: שתעשה כל מה שאנחנו נגיד לך בשמו) ואם תעשה כל מה שהוא רוצה, אז כל מה שאתה חולם כאן בקטן, הוא יתן לך את זה בענק!!!!

כדאי לך... וזהו... כאן בשורות הספורות האלו אמרתי את הכל...

בכמה משפטים הקצרים האלו יצא השפן מהשק...

קעת הההכל מובן: שאלתי לפני רגע: למה כל ערבי

באופן טבעי הוא דתי, ואילו כל צעיר יהודי הוא

חילוני במושכל ראשון?? **והתשובה היא פשוטה**

מאוד: אצל ערבי... הבורא הוא איתי על אותו גל!!!

לי יש קצת דחפים שפלים ולבורא יש הרבה יצרים

שפלים עפרא לפומיהו... **וממילא משתלם!!!**

משתלם ליישר קו עם אלוקים... הוא יכול לספק

לך בדיוק את מה שאתה מחפש... אלוקים ואתה

זורמים על אותו כביש... אלוקים לא מנסה למתן

אותך... לא מתנגד לפרא אדם שבך... הוא לגמרי

זורם על הפרא הזה...

שתיבן: לערבי קל להיות דתי-- בדיוק כמו

שלחילוני קל לצאת לעבוד!!!

הרי סו"ס אף אחד מאיתנו לא אוהב לעבוד קשה...

נו... אז איך בכל זאת כולם קמים ויוצאים

לעבודה?? כי סו"ס אני רוצה כסף... ואני מוכן

להתאמץ ולהזיע בשביל זה... ולמרות שהכסף לא

מגיע באותו רגע... אבל יש לי מספיק סבלנות

ואורך רוח כדי לחתור להשיג את משאלות הלב

שלי. אותו דבר ערבי!! ערבי שטוף במילוי

סיפוקים. ופשוט הסבירו לו שהכתובת להשיג את

משאלות הלב זה הבורא... כדאי לך... תשקיע

בבורא... תיישר איתו קו... תצום בשבילו... תתאבד

ותהרוג בשבילו יהודים ואז הוא יספק לך את זה פי

שבעים... זו הסיבה שמספר הערבים הדתיים

באחוזים!!! הוא בדיוק כמו מספר היהודים

שיוצאים לעבוד בתל אביב באחוזים... כמו שבתל

אביב 80 אחוז עובדים לפרנסתם כי... כי הם

בסה"כ רוצים כסף וזו הדרך... אז אותו דבר בדיוק

בעזה... בעזה יש 80 אחוז מוסלמים דתיים כי כך

הם ישיגו את מילוי הסיפוקים שלהם...

עד כאן דיברנו על הערבים... וכעת חובה ללכת

למקווה... או לכה"פ עירוי של תשעה קבין.

ובדוחק ממש אפשר להקל בנטילת ידיים כדין

מי שהתעסק במקומות המטונפים האלו... אשר

בשר חמורים בשרם...

וכעת נחזור הבייתה... ליהודי הזך והטהור... לעם

הנבחר... לא קל להיות יהודי חרדי!!!! אתה יודע

למה?? כי היות ו-כה אמר ה' **בני** בכורי ישראל...

היות **ובנים** אתם לה' אלוקים... מה זה אומר??

זה אומר שה' הוא אבא שלי!!! ויש כלל בחיים:

אבא תמיד פחות נחמד מכולם!!!! אתה יודע למה

אבא שלי לא נחמד?? כי איכפת לו ממני!!! אבא

ואמא שלי אף פעם לא נרתעו מלהתעמת איתי כי

היה להם באמת מאוד איכפת ממני... שאני יאכל

בריא ושיצא ממני בן אדם... ושאני אתפתח כמו

שצריך... והיות ולא תמיד הייתי כשיר להבין מה

באמת טוב לי... אז הם פשוט נאבקו איתי ולא

ויתרו... ולא אשכח את זה!!! אני זוכר שתמיד

אז אני מודה: השאלה הזו מעצבת!!! אבל זה

שהיא מעצבת... זה לא בשביל לענות עליה

תשובות מתחמקות ומטייחות ולא נכונות... (כן...)

כל מי ששאלתי אותו מרח אותי... לא... הם סתם

משחקים אותה... הם לא באמת דתיים... הם לא

באמת צמים בראמאדאן... הם אוכלים בורקסים

בשירותים... זה לא נכון!! זה בדיוק כמו שיש כאלו

שיגידו לך שבחור ישיבה לא באמת שומר על

העיניים... לא!! אל תפול בטעות הקבועה של

השמאלנים שלא מסוגלים לבלוע לקלוט שקיים

מושג של אמונה דת... הם טועים בזה גם ביחס

לחרדים וגם להבדיל ביחס לערבים... ולכן הם

תמיד מפספסים בדיאגנוזה)

והתשובה היא כך: לערבים יש שיטה מאוד עתיקה

וברורה!! הרמב"ם כבר מזכיר את השיטה

שלהם!!! השיטה שלהם היא שהיות ואלוקים הוא

גדול... אז כל מה שאצלך זה בקטן הרי אצל הבורא

זה בגדול!! בענק!! הגיוני??

שמה זה אומר מבחינתם?? שאם לי יש דחפים

יצריים שפלים!!!! ואני הרי קטן... אז הבורא שהוא

גדול... במה זה מתבטא שהוא גדול?? שיש לו את

אותם דחפים שפלים, אבל בגודל עפ"ל!! יש לו

אפשר לספק את אותם יצרים שפלים אבל לא

סתם... אלא בסיטונאות...

כלומר: אם אתה רק **קצת** שפל!!! אז הבורא הוא

הרבה שפל עפ"ל...

זה ראש ערבי!!!! עבודה ערבית!! (ואגב: הם לא

לגמרי לגמרי טועים!! סו"ס גם אני ואתה

מסכימים שה' הוא זה שברא את כככל היצרים

שקיימים בעולם... ולפעמים ברגעים קשים של

התמודדות המחשבה הזו יכולה לתת כח... כי

כשיש לך איזשהו דחף חזק ונדרש ממך להתגבר

ולוותר עליו למענו ית'... וסו"ס אתה מרגיש

שאתה מפסיד משהו... אז תרגע... כי היות וה' ברא

את הדחף הזה!! אז מה שהפסדת פה בקטן, הוא

יכול לתת לך בגדול... וכבר מציינו כזה דפוס הרגעה

בחז"ל על תקן של 'עזרה ראשונה...' זה קיים וזה

גם נכון!!! תסכים איתי שכשהתלמידים של רשב"י

מרגישים החמצה שהם לא מרויחים כסף, אז

רשב"י לוקח אותם לבקעה ואומר: בקעה בקעה,

הימלאי דינרי זהב... להראות להם ש-אל תשכחו

שכשאתם עוסקים מול ה', אתם רק קרובים יותר

לשיבר הראשי)

ומעתה!!!! היות וזו התפיסה שלהם... אז השיטה

עובדת ככה:

דבר ראשון: צעיר ערבי גדל בסביבה די סגפנית!!!

מישהו דואג לזה!! להנהגה הערבית יש עניין

בדיוכי יצרים... כי עם הזמן מתחילים להופיע

לצעיר כל מיני פרפרים בראש... אבל לא!!! אסור...

שכחת?? אנחנו ערבים... אסור לנו... ואז!!!!!!

כשהצעיר עוד יותר גדל והפרפרים גדלים יחד

איתו... אז מתחילים לאט לאט לטפטף לו

ולספר לו על הבורא... ש... שאתה יודע מה זה

בורא עולם?? אתה יודע מה יש לו להציע??

את כככל הדחפים היצריים שלך!! זה!!! זה מה יש

לו להציע!! אבל בענק!!! פי שבעים ממה שאתה

מדמייך... רק מה?? הבורא שלח אותך לכאן...

בשביל מה?? בשביל שתשמע בקולו ותעשה כל

אין כמו עם ישראל...

אין כמונו ולא יהיה...

ישנה תמיהה עצומה שמלווה אותי מאז ומעולם

ובפרט בשנה וחצי האחרונים... ומסתמא אני לא

היחיד... השאלה זועקת עד לב השמים:

השאלה היא כדלהלן: למה כל ערבי נוטה ונמשך

מטבעו להיות דתי... זה המושכל ראשון שלו... בעזה

רוב הערבים הם דתיים חוץ ממי שלא!!! **ואילו אצל**

יהודי זה בדיוק הפוך, לצערנו קח צעיר יהודי

קלאסי... תשאיר אותו כמות שהוא... אם לא תשקיע

בו ותחנך אותו... הוא בטוח יצא חילוני... החרדים

מאוד מאוד מזיעים ועובדים קשה כדי להבטיח

שהילדים שלנו ילכו בדת היהודית ואני לא צריך

לספר לך כמה בקלות אפשר להתחלק ולאבד את כל

החמימות של היידישקייט... ואילו אצל הערבים זה

נראה שאדרבה... זו הנטייה הטבעית ואם כבר קשה...

אז קשה מאוד להוציא אותם מזה... לך לעזה ותראה

שכמעט כל הצעירים בני ה-15-16... באופן טבעי הם

דתיים!!! ולא סתם אלא דוסים אדוקים על כל

הראש!! זה השפראך הטבעי אצלם... **אין אתה**

מסביר את זה?? תבין: אנחנו פה עובדים כ"כ קשה

עם הנוער שלנו... אנחנו תופסים אותם בגרון שיעברו

את גיל הטיפש עשרה וישארו מחוברים... ואילו בעזה

זה הולך בכזו טבעיות... אולי נשאל אותם איך הם

עושים את זה?? מה הסוד הצבאי שלהם?? הייתי

מאוד שמח שזה ילך בקלות...

תבין: מאיפה התעוררתי לחשוב על זה? כי יום אחד

פתאום חשבתי לעצמי: רגע... מה כ"כ מסובך בארגון

החמאס שמדיר שינה מעיני העולם ושוברים את

הראש להכניע אותו וכמה שנלחמים נגדו זה לא

עובד... והיום כבר מפנימים שחמאס זה לא ארגון

אלא רעיון שא"א לצנח אותו.

אני לא מבין: הרי סו"ס כל המנוע של החמאס

מתבסס על דת!!!! הכל יושב על תפיסה דתית

איסלאמית קיצונית... נו... כ"כ מסובך לקחת דתי

ולקלקל אותו ולעשות אותו חילוני?? **זהה זה הרי**

קורה בשניות!!!!

ציונים ציונים... אתם הרי זוכרים מה עשיתם לניצולי

השואה ולתימנים ולמרוקאים שהבאתם בעליה

מטעם ארגון השומר הצעיר וכו' (שסתבא שלי לא

סלחה להם שלקחתם את הבני דודות שלה

מפרשבורג ממשפחות יראים ושלמיים ואחרי

השואה הבאתם אותם לכאן ועשיתם אותם

לחילוניות גמורות... אחת מהם היא הצליחה להציל

והשניה נשארה בקיבוץ עד סוף ימיה) הוכחתם איך

ניתן תוך תקופה קצרה לקחת נוער טהור ולמחוק

מהם כל זיקה ליידישקייט... בקלי קלות הצלחתם

לשרוף להם את הנשמה... אני האחרון שאמור

להסביר איך עושים את זה בקלי קלות ואיך שזה

קורה בצ'יק... (ליידער ליידער... תכנס לשיבה קטנה

ותחלק שם לכל בחור אייפון... תוך שבועיים הישיבה

נסגרת... זו הבעיה?? כולנו יודעים כמה לא פשוט

להיות חרדי וכמה קל לאבד את זה ככלי זכוכית...)

אם ככה: מה כ"כ מסובך לקלקל את

החמאסניקים?? שם לפחות זה מבורך... חמאסניק

חילוני במקום לרצוח... הוא עסוק בסיפוקים

שלו...??

אין אתה מסביר את זה?? אולי הם יחכימו

אותנו??

--- כן!!! מותר לנו לדעת שאבא שבשמים הוא לא דוד!!!!

אשתי לפעמים מתלוננת עלי שאני לא אבא של הילדים שלי אלא דוד שלהם!!!! כן... יש לי חולשה שאני נוטה לוותר מידי מהר, ומאוד אוהב לפנק... גם כשזה לא תמיד במקום... (צרות מוכרות של גברים... אני חושב שרוב הגברים נוטים לפנק, והאמהות נוטות להציב גבולות... בניגוד למה שמקובל לחשוב... האם אני צודק או שזה סתם אינטרס שלי להכניס את כולם לחולשות של...?) עכ"פ אשתי צודקת!!! אתה רוצה להיות דוד טוב?? תזרום עם האחיינים שלך... אבל בתור אבא?? אבא טוב זה אבא שאיכפת לו באמת!!! ואם איכפת לו הוא לא נרתע מלהיות גם האבא הרע שלא משתווה עם הילדים!!!

כן... הילד שלי רוצה לחיות כמו צועני... ואני לא!!! לא אתן לו את זה!!!

הוא יכול להתעצבן ולהסתכל עלי כמו אחד שלא מבין אותו... והוא יכול לחשוב ככה עד מחר... הוא יקר לי מידי בשביל לוותר לו רק בשביל לשמור קשר טוב איתו... אני מוכן לשלם את המרי הזה בשביל הטובה הנצחית שלו... **וכאן אני מגיע לנקודה מאוד חשובה:** זו הסיבה שהיהדות שלנו היא פחות מתלהבת!!! פחות אדוקה!!! פחות שהאידית מהמוסלמים!!!

יש כאלו שמדי פעם מציפים סוג של קטגוריה שהערבים יותר צדיקים מאיתנו... בטח... גם לעבודה מגיעים יותר בזמן מאשר לבית הכנסת... כי בעבודה **אתה עושה לביתך!!!** וערבי שדבק באלוקים, **הוא עושה לביתו**, הצליחו לשכנע אותו שאלוקים מספק את הצרכים שהוא חולם עליהם... אבל אצלנו לא!!! כי לא כזורנו צורם... ביהדות יש עקרון בלתי מתפשר שהקב"ה מרומם!!! ה' נאצל... ה' תובע ממך רוממות... התעלות... הקב"ה לא כ"כ נחמד!!! הקב"ה דורש ממני להתעלות מעל הטבעים המולדים שלי... הוא תובע רוממות... ובדיוק בשביל זה אנחנו יהודים!!!!

מה אני מתכוון? בדיוק בשביל זה אנחנו האומה היחידה בעולם שהסכימה ללכת אחרי ה' בכל מחיר... כל גוי מוכן ללכת אחרי האלוקים בתנאי שאלוקים מיישר קו עם הדחפים שלו... (על משקל: לא עבדו ישראל ע"ז אלא בשביל להתיר להם עריות) והעם היחיד שאמר לקב"ה נעשה ונשמע!!! אבא שבשמים: תגיד לנו מה אתה רוצה!!! תחנך אותנו... אנחנו מוכנים לכבד אותך... אנחנו מוכנים להרכין ראש ולהבין שיש כאן אבא שדואג לנו ולמרות שהוא מצטייר כמתעמת מול חלק מהדחפים שלנו... אנחנו מבינים שזה אבא!!! וזה הטוב שלנו... כל דת... איזו שתהיה... מנהיגי הדת מבינים שמבחינה שיוקית אי אפשר שאלוהים יגיש דרישה דתית שהיא מנוגדת חזיתית לטבעים והדחפים שלנו!!! כי... כי האלוהים ישאר לבד... אין אומה אחת שמעידה להצמיד לאלוהים את המשפט: 'שונא זימה'!!! כי כל אחד שישמע שאלוקים שונא זימה... יעשה פרסה ויגיד כל טוב... תחפש מישהו אחר... האומה היחידה שהתורה בצורה חד משמעית מציבה בפנינו שהקב"ה שונא זימה... זה רק תורת ישראל!!! כי הקב"ה הוא אבא ואני מוכן להיות הבן שלו ולכבד את הרצון שלו...

מידי... חבל לי עליך... ולכן אני לא מרשה לך את זה... (ואל תדאג: אני אתגמל אותך על הקושי... אבל אני לא מרשה כי אתה יקר לי)

אבל אבא שבשמים... בתור בן שלך... חבל לי עליך... אני- אדון אז נדברו... אני יודע כמה שחשוב לך הקשר עם הילדים שלך... נכון?? אתה יתברך מאוד משתוקק שהילדים שלך ישמרו איתך קשר טוב... יבואו לבית הכנסת ויתפללו אליך ויהיו דתיים חזקים ודבוקים בך... אבל אנא ה'... לטובת העניין: כדאי שתיישר קו עם הבנים שלך!!! ברגע שאנחנו רוצים משהו אחד... ואתה יתברך רוצה משהו אחר... ואתה מתעקש על זה... אתה יודע רבש"ע- מה זה גורם?? זה מה שגורם שיש כ"כ הרבה יהודים חילונים... יש כ"כ הרבה צעירים שמרגישים ריחוק ממך ית'... כי... כי הם מרגישים שאתה אבא כזה שלא זורם איתם על המילוי סיפוקים שלהם...

אבא שבשמים... לא חבל... תראה איך הערבים אדוקים בבוא... תראה איך הם 'בסדר' איתנו... כולם דתיים... כל הערבים מבינים שאלוקים זה הכתובת הכי טובה בעולם... ולמה? כי הוא זורם איתם באותו ראש... הוא לא מתעמת איתם!!! הוא לא הולך נגדם קונטרה!! הוא לא משדר להם שהוא רוצה משהו אחר ממה שהם רוצים... ואני פה אדון אז נדברו, מאוד משתוקק שגם בניך אהוביך עם ישראל גם הם ירגישו מחוברים אליך באופן טבעי... אז אנא ה'... מה איכפת לך לזרום עם היצרים של הבנים שלך... **נו... מה יש לקב"ה לענות על הטענה הזו???**

הקב"ה עונה בדיוק מה שאותה אמא ענתה מקודם...

בני היקר... אני אבא!!! אני לא הזקן מבית הכנסת... אני אבא!!!! ואבא אמיתי דואג באמת לילד שלו... ואם יש משהו שלא טוב לך... אני לא נרתע מלהתעמת איתך... הדוד ? ? ? לדוד חשוב לתת ממתקים!!! כי הוא רוצה שהילדים יאהבו אותו בכל מחיר... הוא צריך לשמר לקוחות... לכן הוא משתדל ליישר קו ולתת לילדים את מה שהם אוהבים בכל מחיר... כי מה איכפת לו... לא איכפת לו השיניים שלהם... הוא לא ישב לידם לילה שלם כשהוא יטפסו על הקירות מכאב... לא איכפת לו העתיד של האישיות שלהם... העיקר שישמרו איתו קשר עין... אבל אני אבא!!!! ובנים אתם לה' אלוקים, ואני אגיד לכם מה שבאמת טוב לכם אפילו שהיא לא עריב לאזניים שלכם... אני אגיד לכל צעיר שאני שונא זימה!!!! ואני יודע... זה יגרום לו בתקופות מסוימות בחיים לזהות אותי כאבא לא נחמד... הוא ירגיש שהוא מפסיד דווקא בגלל שהוא הבן שלו... ואני יודע שיש לזה מחיר של ריחוק מסוים ותחושה טבעית ומוכרת של כל ילד שמרגיש שאבא שלו 'לא מבין אותו... (הלוואי וילד... גם בחור ישיבה בטוח שההורים לא מבינים אותו... רק בגלל שהם היחידים שבאמת איכפת להם ממנו, ולכן הם לא מטייחים כי זה עולה להם בחיים...) כן... לחילונים מותר הכל... והוא מקנא בהם... למה להם מותר ולי אסור?? כן... מתי תבין שחילונים זה ילדי רווחה אומללים!! הם לא זכו לקשר נורמלי עם אבא שלהם ולכן הם מוזנחים... הם ילדי רחוב... הם עושים מה שהם רוצים לא מרוב טיפוח אלא מרוב הזנחה... ואתה הבן המטופח של אבא שבשמים שאיכפת לו ממך הוא יגיד לי בדיוק מה הוא רוצה ומה לא, גם אם זה כרוך באיזשהו מחסום רגשי בגיל צעיר, שאתה מזהה אותו כאחד שלא משתווה איתך ולא מבין לצרכים שלך...

חשבתי לעצמי... למה תמיד ההורים צריכים להיות כ"כ קשים ומתווכחים ורבים?? מה רע בדוד החמוד הזה מבית הכנסת שמחלק סוכריות על ימין ועל שמאל... הוא לא עושה תנאים... הוא לא אומר לי רק אחרי שתגמור ארוחת צהרים... לא 'חופר' לי שאני אלך לישון ולא משגע אותי שאני אצחצח שיניים... לא פעם ולא פעמיים אמרתי לאבא ואמא שלי בפנים שאני הרבה יותר אוהב להיות אצל השכנים!!! כי השכנה אף פעם לא נאבקת איתי... כשהיא ביביסיטר שלי, אם אני לא רוצה... היא מיד מוותרת לי... זורמת איתי... לא מציקה... לא כל הזמן אומרת לי מה היא רוצה שאני עושה... הפוך!! היא שואלת אותי מה אני רוצה... מה מרגיע אותי... הלוואי עלי כזו אמא מקסימה!!!! ואכן באמת הורים יקרים... אני רוצה לנצל את הבמה הזו ולפנות אליכם בדאגה כנה: שימו לב... הילדים שלכם יותר אוהבים את הדודה מהרחוב מאשר אתכם... ונכון זה לא כ"כ נעים?? נכון זה קצת מעליב??

לכן הורים יקרים... אם זה מפריע לכם... יש לי פתרון קל: פשוט תלמדו מהדודה מהרחוב... תלמדו ממנה טקטיקה של תקשורת... תדעו לכם שהסיבה שהילד שלכם אוהב את הדודה מהרחוב... כי היא נחמדה... היא נותנת לו סוכריות בלי הגבלה... לא רודפת אחריו כל היום שיאכל, אף פעם היא לא גוערת בו... לא מציקה כמוכם... ועל זה נאמר: מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך... ולכן הורים יקרים!!! אם אתם רוצים שהילד שלכם יאהב אתכם... אז תפסיקו להציק, אמא יקרה: מחר בבוקר תבואי לילד שלך... ותדחפי לו ביד חבילה שלימה של טופים... כשהוא יחזור אחה"צ אל תשגעי אותו שיאכל תפוזים ופופ... לא!! תני לו צלחת של כסף כסף ודוריטוס ואני מבטיח לך שאם תעשי את זה, הילד שלך יאהב אותך כמו שהוא אוהב את הדודה מהרחוב, מה דעתך אמא יקרה???

אמא שקורא שורות אלו... מה תהיה התגובה שלה?? היא תקום בזעם מלא קומתה... תנחית מכה על השלחן ותזעק:

בשום פנים ואופן לא!!! הילד שלי יאכל בריא!!! הילד שלי יגדל בן אדם!!! הילד שלי יתפתח כמו שצריך ויהי מה!! אה... אבל אמא... אבל זה גורם לילד שהוא מזהה אותך כאילו את נגדו?? כאילו את אמא רעה?? לא איכפת לי!!! שיחשוב מה שהוא רוצה!!! איכפת לי ממנו... הוא יקר לי הרבה יותר מהייחוס שאני מקבלת ממנו... שיגיד עלי מה שהוא רוצה... מצדי שיחשוב שהשכינה יותר טובה ממני... ואני אמשיך לדאוג לו!!!!

האם אמרתי נכון? קלעתי למטרה? האם יש הורים שלא מסכימים איתי??

אז זהו!!! שזו בדיוק ההתנהלות של הקב"ה מולנו... אבא שבשמים פונה לבן שלו ומבהיר לו חד משמעית: אני שונא זימה!!! זה רע לך!! זה לא בריא לך!! ולכן אני מבקש ממך שתתרחק מזה כמו מאש...

אבל אבא... אני כן רוצה... בא לי... ואני נורא רוצה... כן בני היקר... אני יודע כמה זה קשה לך... ואני יודע שהיית רוצה שאני ארשה לך... והכי קל זה להרשות לך... אבל אני אבא שלך ואתה יקר לי

כאן חשוב למסור מודעה ולהוציא מלב, שאזרח מרחצאות' הינה ועודנה ולעולם לא בטלה ולא באה כאן אלא כדוגמה.

---עד עכשיו הסברתי מה זה 'אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו עד שיהיה גדול ממנו ב- (הנחה) ומניין!! כעת צריך להסביר מה זה גדול בחכמה!!! לפי איזה קריטריונים בודקים ב"ד שגדול בחכמה?? אז דבר ראשון: הרמב"ם אומר: שבי"ד גדול בחכמה זה תלוי במישהו אחד ויחיד: הלא הוא הנשיא!!!! הנשיא קובע את החכמה של הבי"ד... ואם הנשיא הוא חכם יותר גדול מהנשיא שלפניו, אז הבי"ד כולו נחשב שהוא גדול מחבירו בחכמה... וכאן נשאלת שאלת המיליון: מי הוא זה שאמור לחלק את הציון הכ"כ כ"כ רגיש הזה? מי יכול להיות סמכות לערוך השוואות ולהגיד... תשמע... הנשיא הקודם היה אמנם גיוואלדיג... אבל הנשיא כעת עוד יותר ממנו בחכמה?? רק לחשוב על זה שיש מישהו שיש לו סמכות לחלק כאלו ציונים זה מצמרר... ותחשוב שמניחים את זה השלחן בלי כפפות!!! (אני לא מדבר פה על סתם גאייעס... לאיזה רב אנחנו יותר מתחברים... ולמי היה יותר מנדטים בבחירות... אנחנו מדברים פה על החלטה שיש לה השלכות הלכתיות מרחיקות לכת!! האם לב"ד הנוכחי יש סמכות יותר מהבי"ד הקודם) נו... מה אתה אומר? מי אמור לחלק את הציונים הדרמטיים האלו?? אז חשבתי על כמה אפשרויות... (ואני שוב מדגיש: שהכל פה נטו כיד ה' הטובה עלי... אני רק משתף אותך אין ניסיתי לפענח את זה מבנה הראש שלי... זכותך להגיד אחרת) ואכתוב כאן אפשרות אחת: שלשם שינוי!!! זה עצמו מוגש כמשאל פנימי בתוככי ב"ד הגדול בעצמו... כלומר: מציגים 'משאלה' לפני שבעים ואחד זקנים, מי לפי דעתם יותר חכם, האם הנשיא החדש או הנשיא הקודם?? (מה תטען: בטח שרובם יגידו שהנשיא הנוכחי יותר, כי הרי ס"ס אנחנו מדברים פה על מקרה שחותרים מתחת לפני השטח לבטל תקנה מהבי"ד הקודם, והיות והדרך היחידה זה רק בתנאי שכריז שהנשיא הנכשוי חכם יותר... אם ככה, המשחק מכור מראש... אבל לא!! קח בחשבון שיש פה עוד כמה שיקולים, כי ברגע שרובם אומרים שהנשיא החדש יותר חכם, זה מעניק צ'ק פתוח לערער ולבטל את כל התקנות האחרות שהבי"ד הקודם תיקן, מסילא גמ מי שנקודתית חותר לבטל תקנה מסוימת של הבי"ד הקודם, הוא לא יעשה את זה אם הוא לא משוכנע שהבי"ד הקודם טעה ברוב ההחלטות שלו) ואם אני צודק בכל התיאוריה שלי נוצר פה פיזור סמכויות מאוד מאוזן!!! שמצד אחד בשביל להגדיר 'רוב מנין' צריכים משאל כללי של רוב חכמי הסנהדרין קטנה שבדור... ואילו בשביל להגדיר את מעמד הנשיא בעצמו, כאן צריך רוב בבי"ד הגדול... זה מאזן מאוד מעניין...

---ואם צדקתי בכל ההיררכיה הזו ולא טעיתי בגדול... לפי"ז הבנתי לראשונה מהי הסמכות של הנשיא!!! ס"ס כולנו מבינים שהנשיא אמור לשאת עמדת השפעה משמעותית!!! ותמיד לא הבנתי במה זה למעשה מתבטא?? הרי כשעומדים למנין יש לנשיא אצבע אחת בדיוק כמו הקטן שבבי"ד הגדול... ולא ידוע לנו שיש לנשיא זכות ווטו, אם ככה תכל"ס... במה העמדת כח שלו יותר חזקה מכל אחד מהשבעים סנהדרין?? והתשובה היא: שיש לנשיא תפקיד אחד מאוד מאוד דומיננטי שלטעמי זה עיקר הכובד משקל שמוטל עליו והיא: שהוא האחראי על סבב המינויים של סנהדרין קטנה בכל גבול ישראל!! כלומר: ע"פ תורה צריך שבכל עיר ובכל פלך יהיה סנהדרין קטנה ולכה"פ ב"ד של ג', והנשיא מפעיל מערכת מסועפת ששולחת זרועות בכל פינה בא"י לחזור ולקבץ ת"ח שראויים לשבת על מדין והנשיא בונה הרכבים של סנהדרין בעוד עיר בא"י ועוד עיר... ותחשוב שכל שני וחמישי נפתח עוד ועוד סנהדרין של כה"ג בעוד עיר בישראל... (אל תשכח שמספיק עיר שיש בה 120 איש וכבר מתבקש לפתוח בה סנהדרין קטנה, תנסה לחשוב כמה ערים של 120 איש קיימים בא"י ועדיין מסתיימים בכליון עיניים שהנשיא 'יגיע אליהם' ויאשר מינוי של בית דין של ג' ומשם לסנהדרין כ"ג)

ופה!!! פה מאוד מאוד משנה מי הוא הנשיא... כי מיותר לציין שהנשיא קובע את הקו הכללי ואת אופי הדיינים ואת הלך הרוח שלהם... ותאר לעצמך שנפלנו עם נשיא שהוא צדוקי, (הוא כמובן נבחר רק כי הוא הצליח עד פה להסתייג את התרמית, ומה אתה חושב, הוא עדיין!! הוא עדיין מסתיר את הצדוקיות שלו... כי הוא עדיין לא סיים ליצור את תנאי השטח המתאימים להפיכה...)

והנשיא כעת פותח בשיא המרץ עשרות רבות של סנהדרין קטנה, והוא כמובן בוחר אותם לפי האג'נדה שלו... הוא דואג למנות רק מהשטיבל' שלו כאלו שכופרים בתורה שבכ"פ, וסבורים שאין חולו של מועד נון התורה, וספירת העומר היא ממחרת שבת בראשית... ואחרי שהוא סיים סבב מינויים של כמה אלפי 'חכמים' שהם לגמרי בקו שלו והוא כבר מרגיש בטוח שיש לו רוב בדרג ה'תחתון', לפתע ביום בהיר הוא הנחית כאן בבית הדין הגדול משאל לבטל רשימה ארוכה של איסורי מלאכה שחכמים גזרו בחולו של מועד... (שכידוע: התורה תלתה את ה'שבתון' של חוה"מ בדת ב"ד והצדוקים לא מודים בזה) ומה לעשות שהנשיא כבר מגובה ברוב מנין של דיינים (שהוא בעצמו מינה לצורך העניין בתרגיל ערסומי במיוחד)!!! ואוי אוי אוי... מה אנחנו עושים עכשיו... אנחנו בבי"ד הגדול קולטים את המרמה מאחור מידי?? אין נוכל לסכל את ההפיכה החקיקתית של הצדוקים והשתלטותם על בי"ד הגדול?? אז הנה... בדיוק בשביל זה לא מספיק רוב מנין!! צריך גם רוב חכמה!! ובשביל זה הנשיא לא יוכל להיזיז עניינים בלי משאל פנימי בתוככי ב"ד הגדול האם הנשיא הזה יותר חכם מהקודם... וכאן כולנו נעמוד על רגלנו ונכריז: לא רבתי!!! וכל התכניות שלו יגנוזו!!!! האם אני צודק במאזן אימה הזה? לא יודע...

הפעם לשם שינוי השפראך יותר ענייני... ופחות תורני... כי... היום נפתח ספר אזרחות!!! אבל של כנסת ישראל... כן... היות ובלאו הכי כעת יומי דפגרא... ואנחנו לקראת הסיום של מסכת סנהדרין... ותצרף לזה את הפולמוס הפוליטי הממושך שמסרב לרדת מסדר היום סביב הדקויות של כיפופי הכוחות שבין הדרג המשפטי לדרג הממשלתי... אז זה!! וזה!! שמותר לנו לדעת שהמבוכות האלו הם לא משהו טרי... זה מבוכה קבועה שכבר התמודדו בה לאורך כל הדורות, והכי הכי יש לזה תקדימים ביהדות... כן... תתפלא לשמוע... גם ביהדות ישנם רשויות תשליות אחת בשניה... ורק בתור דוגמא קטנה: יש בעם היהודי שני קדקודים!! מצד אחד מלך... ומצד שני ב"ד הגדול... השאלה היא: מי מדורג מעל מי?? האם המלך אחראי על מינוי ב"ד הגדול... או אדרבה... ב"ד הגדול ממנים את המלך? אז הנה לך המורכבות הראשונה... מצד אחד: משנה מפורשת: אין ממנים מלך אלא ע"פ בית דין הגדול!!! זאת אומרת: ב"ד מדורגים מעל המלך!! והם ממנים אותו!!! (לא אז זולבד... אלא מבחינה מסוימת המלך מייצג את הרשות המבצעת... וב"ד הוא הרשות המחוקקת... ממילא המלך מחכה להכרעה מהרשות המחוקקת, ועל פי ההכרעה שלהם, המלך נישא לבצע...) (אבל!!! יש צד שני למטבע... אל תשכח שלפתע הגיעו היוונים והשתלטו על המקדש, או לחילופין הגיע הורדוס או ינאי המלך והרגו את כל הסנהדרין ואחרי שנשתלקו האויבים והגיע הזמן להחזיר עטרה ליושנה... מי כעת האיש החזק שיקבע עובדות בשטח, וישים את האצבע על הת"ח הנוכחים, וידחה באמת הבנין את מי שלא מתאים???) רק מלך! רק מלך! יכול להניח כאלו עובדות על השלחן!!! (ובאמת ככה היה לאורך הדורות, דוד המלך היה ראש הסנהדרין ומשמע שגם שלמה המלך, ככה גם יהושפט וכמובן חזקיהו... כי בשביל להקים סנהדרין מאפס חייבים מלך, אבל כשיי סנהדרין המלך צריך את האצבע של רוב בסנהדרין) הנה לך דוגמא של היררכיה מורכבת!! מצד אחד: ב"ד הגדול ממנים את המלך... ומאיך גיטא בסוף המלך הוא בעל השרירים והוא בסוף יקבע את הלי"ז לטוב ולמוטב... הוא זה שח"ו יירגו את כל הסנהדרין... ומחליפו הוא זה שיקים את הסנהדרין מחדש.

---אבל כעת נעבור לאחד מהנושאים המורכבים ביותר!!! שאלת השאלות: מה קורה כשבי"ד הגדול רוצה לבטל תקנה שתקנו הבי"ד שלפניו?? **כעת תנשום נשימה עמוקה ותתרכז** (עד שתרדם) **ובכן:** הרשות המחוקקת ה י ח י ד ה בעם ישראל זה רק ב"ד הגדול- שבלשכת הגזית!! לדוגמא: לצורך העניין, יום אחד הועלתה הצעה בבי"ד הגדול לגזור גזירת מרחצאות בגלל שראו שהבלנים מחממים בשבת ואומרים בערב שבת הוחמו ולכן רצו לגזור שיהיה אסור לרחוץ בשבת בחמין... כעת מי הם הסמכות לחקוק כזה חוק? אך ורק ב"ד הגדול!!!! ואכן הנשיא הגיש את הצעת החוק... ועמדו למנין... היו נניח 38 אצבעות בעד!!! 32 אצבעות נגד... והתקנה עברה ברוב!! וזהו... מכאן ואילך התקנה יצאה לדרך... רבות: מהיום המרחצאות סגורות בשבת כתקנת ב"ד הגדול... **אבל!!!** אל תשכח שבמקביל לבי"ד הגדול שיש בו רק 71 זקנים... יש עוד מאות רבות של סנהדרין קטנה שמפוזרים בכל גבול ישראל, ובכל סנהדרין קטנה יש כ"ג ת"ח מופלאים בחכמה... בקיצור: מדובר באלפי תלמידי חכמים שגם להם יש דעה... אבל כפי שסיכמנו אנחנו לא שואלים אותם... כי בייחס לחקיקה של תקנה, רק הבי"ד הגדול קובע...

אבל!!!!!! למרות שהאצבע שלהם לא רלוונטית... בכל זאת!!! ב"ד הגדול עורך משאל פנימי בתוככי כל הסנהדרין קטנה שבארץ ישראל... חשוב ונחוץ לבי"ד הגדול לשמוע חוות דעת כוללת של כל אחד מהת"ח שיאמרו דעתו בייחס לתקנה החדשה... (ועוד מעט אני אסביר לך למה...) ואכן עשו משאל פנימי... והתשובה הייתה מפתיעה מאוד... מתברר שמתוך 5382 דיינים בעלי זכות הצבעה... 3054 נגד!!! ורק 2328 בעד!!! בקיצור: בבי"ד הגדול היה רוב מוחלט בעד!!! ואילו בייחס לכלל הסנהדרין קטנה יש רוב מוחלט נגד!!! נו... כעת נשאלת השאלה: למאי נפקא מינה? הרי סיכמנו שהדעה שלהם לא רלוונטית?? אז אני אגיד לך: כעת!!! נכון לעכשיו!!! ההרכב של בית דין הגדול הוא שהנטיה היא כן לגזור גזירת מרחצאות... אבל היות ואנחנו ה-3054 ת"ח בסנהדרין קטנה, היות ואנחנו נגד... אז קיים סיכוי!!! שבעוד כמה שנים תהיה אפשרות לבטל את התקנה הזו (שאנחנו כבר עכשיו מתנגדים אליה...)

אמנם לא עכשיו!! כי עכשיו כך היא ההחלטה של בי"ד הגדול, וזה ההרכב הנוכחי והם קובעים וכך הם החליטו... והנה... חלפו להם 15 שנה... לבנתיים הנשיא הסתלק לבית עולמו... הגיע נשיא אחר שהוא כבר מהרע הראשון היה בצד שלנו... (ובבי"ד הגדול הוא היה בצד המיעוט, אבל בייחס אליו הוא היה בדת הרוב) אבל עכשיו... לאחר כך וכך שנים... שלבנתיים הספיקו להיות עוד כמה תזוזות בבי"ד הגדול... (אם זה דיינים שפינו את מקומם או שנפטרו והגיעו אחרים במקומם והמרקם של הדעות השתנה) וכעת הנשיא החדש שמכיר את הנפשות הפועלות מקרוב מבין שהגיע שעת הכושר ויש לו את הרוב הדרוש לבטל את התקנה מלפני 15 שנה!! **ו... אין כעת מבטלים תקנה???** אז כאן יש כלל מאוד ברור ומוכר: שאין ב"ד רשאי לבטל דברי ב"ד חבירו א"כ גדול ממנו בחכמה ובמנין... כלומר: אם אנחנו רוצים לבטל גזירה שבי"ד הגדול תקנו לפני 15 שנה אנחנו צריכים להיות ב"ד שיותר מהם גם בחכמה וגם במנין!!! (אז את ה'חכמה' תעזוב רגע בצד... עוד מעט נגיע אליה...) אבל מנין... אין ב"ד הגדול יכול להיות יותר גדול במנין?? הרי ב"ד הגדול הוא תמיד 71 ולא יותר?? אז כאן מגיע הרמב"ם ומחדש: שבדיוק בשביל זה יש משאל יותר נרחב בין כככל החכמים שבדור...

והיות ובשעתו!!! כשגזרו גזירת מרחצאות עשינו משאל ויצא לנו רוב מוחלט נגד ומיעוט בעד!!! הרי כעת בשביל להיות גדול במנין!! אנחנו בסה"כ צריכים: א. רוב של יותר מ- 2328 בסנהדרין קטנה. ב. רוב של 36 בבי"ד הגדול (על זה כבר תסמוע על הנשיא החדש, שהוא לא התחיל את המהלך לפני שהוא יודא שיש לו רוב בבי"ד הגדול) הבנת?? זה נקרא רוב מנין!! בשביל זה ספרנו כבר אז כמה מהסנהדרין קטנה בעד או נגד, בשביל השלב שאם יום אחד ירצו לבטל את התקנה... שידעו כמה היה מנין הבעד כדי לדעת כמה נדרש מהבי"ד שיהיה 'גדול הימנו במנין' בשביל לבטל את דברי ב"ד חבירו... וכיון שעשינו משאל והתברר שהיו 'רק' 2328 בעד... אז כבר כולם הבינו שאפשר יהיה לבטל אותה יחסית בקלות כי כבר עכשיו יש רוב נגד בכלל הסנהדרין... וכל מה שצריך זה שיתחלף ההרכב בבי"ד הגדול ואז נוכל להשיג גם רוב בבית דין הגדול... (להבדיל אבל הממשל בארה"ב קצת מזכיר את המנגנון הזה... רוב בסאנאט ורוב בבית הנבחרים)

המאור שבמורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות

שבת ז' ניסן התשפ"ה

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:45	19:37	20:24
18:43	19:35	20:21
18:45	19:37	20:23
18:44	19:36	20:22

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

**הקב"ה
נדא
את
העולם
להטיב
עם
בדואיו.**

עבודת ד' רק מתוך נחת רבי מאיר
מדיקוב היה אומר על כך, אימתי בא יהודי אל הקודש? אימתי נעשה ירא שמים?
בשעה **שיש בו נגף**, כשארע לו חלילה אסון, ואילו משאלתנו היא: ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני"א אל הקודש, שיהיה יהודי בא אל הקודש לא מחמת נגף, לא מתוך צער, **אלא מתוך נחת**.

**הצלחת
אחרית
דבר
מותנית
בכך
שה-
בראשית
שלו
תהיה
טובה.**

רבי דוד הי"ו היה מהעיר נהרייה, הינו עובד בנק אשר היה מגיע מידי פעם להתברך מפי רבי **מרדכי דב** זצ"ל ואומר: אמך חולה מאוד, תבדוק מה קורה עמה. הלה אשר אימו ישנה בביתו, ומצבה היה בכי טוב. **רץ בבהלה** וראה כי אכן אימו נמצאת במצב חמור. הוא החזיר צלצול לר' מרדכי דב, ושאל מה עליו לעשות. הרב השיבו, כי ייסע במהירות לעיה"ק צפת, וייקח מים מן מימי מקוה האר"י זי"ע. את המים הללו תיתן לאמך שתרחץ פניה ובעזרת ה' תתרפא. הלה אכן עשה כמצוותו. הוא דהר במהירות לצפת. לקח מן מי המקוה, נתן לאמו, והיא אכן **חזרה לעצמה** ונרפאה מן ייסוריה...

**לע"נ רחל (רשל) אלבו
בת קלרה ואליהו**

תסובבו את המכשיר הטמא...
רבי **יצחק חן** זצ"ל היה מופלג בהקפדתו של שמירת העינים. מנהג היה לו **לפני ימי הקיץ**, להתפלל שיזכה לשמור את עיניו בטרה. בחודש האחרון לחייו שסבל יסורים קשים ומרים, המתין לאיזו בדיקה בבית החולים. באותו חדר ניצב המכשיר הטמא. למרות שעניו היו מושפלות תדיר כלפי מטה, **ביקש שיתסובבו** את המכשיר לכיוון ההפוך שלא ישל ח"ו בשוגג בראיה אסורה. כן היה נמנע מנסיעה באוטובוסים, והשתדל לא ללכת ברחובות ראשיים, כדי לשמור על עיניו.

יש מזלזלים באחד תוך **תנועת בטול** שהוא "תהלים זאגער" (אומר תהלים), אבל מוטב לדעת שאיש גדול מאד, **דוד מלך ישראל**, היה אומר תהלים!

ההכנה למצוה אינה רק הכנה בלבד, אלא גם התחלתה של המצוה.

שח בנו הרה"ג **יצחק דודי** שליט"א: בכל עת כשהיה אבא רבי **שמואל דודי** זצ"ל מתעורר בלילות באיזה שעה שתהיה עם ולמרות שכמה דקות לכן נרדם, מיד היה קם בזריזות וחריצות לעבודת ה'.

באומרו: "אדם המתעורר בלילה **אין הדבר מקרה** הוא, אלא אות הוא משמים כי הקב"ה מחכה לתורה שלו ולתפילה שלו ויכול להיות שבזכות כך באותו רגע הציל את כל העולם כולו והכריע אותו לכף זכות וכמה אחריות יש עליו ועל כלל ישראל בזה".

צריך להתפלל תפילה על החיים הנצחיים

עינים צופיות בנוסף לכך שהיה רבינו **מנחם מנשה** בבחינת רואה ואינו נראה, ראו אצלו מספר פעמים איך שעניו הזכות צופות למרחקים. היה זה מספר ימים קודם **פרוץ מלחמת ששת הימים**, מתה רב שרר בארץ הקודש, האנשים לא ידעו מה ילד יום, חידוד סכינים וצחצוח חרבות נשמעו מכל צד נגד עם ישראל המתגוררים בארץ הקודש.
בימים אלו ראה רבינו כמה מנכדותיו כשפחד גדול נסוך על פניהם מתוצאות המלחמה העומדת לפרוץ. רבינו פנה אליהן ברגיעה ואמר: אל דאגה! **ביום זה** **זה** כבר תזכו להגיע בשמחה רבה **אל הכותל המערבי**... אכן לאחר ימים ספורים פרצה המלחמה, וקיבלו כל אויבי ישראל גיבור כארי לעבודת בוראו! מפלה גדולה. ובדיוק ביום שנקט רבינו התאפשר לכל להגיע אל הכותל המערבי **ללא פחד ומורא**.

רבי אברהם **יעקב מסדיגורא** זצ"ל היה אומר: כשם שבעולם הבא עתיד אדם ליתן **דין וחשבון** על שלא שמר על הנשמה ופגם בה והזיקה כך הוא עתיד ליתן **דין וחשבון** על העינויים **שעינה את גופו** ופגם בו והזיקו.

מספרים על עשיר אחד שיצא מביתו המפואר וראה עני עומד ומתגרד בקיר הבית. "מדוע אתה מתגרד?" שאל העשיר. אמר העני: "כבר כמה שבועות שלא התקלחתי ולא החלפתי בגדים. כל הגוף שלי כואב".
ריחם עליו העשיר, הכניס את העני לביתו, נתן לו להתרחץ, העניק לו בגדים חדשים ואף הוסיף לו תרומה ביד נדיבה. למחרת יצא שוב העשיר מביתו וראה **שני קבצנים** מתגרדים על קיר ביתו. "עופו מפה", צעק העשיר ונתן להם מכות. שאל אחד הענינים: "למה לעני של אתמול נתת צדקה ביד נדיבה ואותנו אתה מגרש?" ענה העשיר: "הוא היה לבד והיה זקוק לכותל ביתי. אתם שניים, **לכו תגרדו אחד לשני**".
כמה האדם צריך להיזהר בעיניו הקינאה. אדם **שמסתכל על חבירו** ועל מה שיש לו, יקבל בסוף רק מכות. (העורך)

מכבדה יותר מגופו רבנו **ירוחם הלוי** זצ"ל היה מכבד מאוד את אשתו הרבנית. כשהזרז לביטול לאחר שבע שנים שבהן שהה בקלם, החליט שעליו לחזור לרבנית, שעבדה קשה לצורך פרנסתם ו**סיפקה ארוחת** לעוברים ושבים. רק לאחר שהרבנית סירבה לקבל את עזרתו של בעלה, משום שידעה את גדולתו בתורה וחסה על זמנו, ויתר בקושי על רצונו לעזור לרבנית.

לנו לא נותר אלא ללמוד ולהתבונן מדרכיו, אם רבנו שכל רגע היה יקר אצלו מפז הרגיש שעליו לעזור לרעייתו, כמה מחייב אותנו הדבר! אחרי הסעודה הקדיש מזמנו **לשוחח עם הרבנית**. היו תלמידים שהאזינו להם בהיחבא. שמעו והשתוממו. אחד מגדולי התלמידים התבטא: "שיחות אלה עשו עלי רושם רב יותר ממאמריו חוצבי להבות האש שמסר ברבים".

נסע רבי **משה מידנר** בקרון רכבת עם חבורת חסידים של אדמורים שונים, כל חסיד היה מספר מגדולת רבו שמראה **ניסים ונפלאות** אותות ומופתים, ורבי משה מידנר יושב ושוקק. פנו אליו החסידים: ומה יש לך לספר מהרבי שלך, במה כוחו גדול? החזירם רבי משה: כל כוחו של רבי בדבר אחד ויחיד, **ישנם שלושה דברים** שכל העולם רודף להשיגם, והם "הקנאה והתאוה והכבוד" ואילו הרבי שלי בורה מפניהם כמו אש.

**עת לכל דבר
אך יש דברים שיפים
הם לכל עת**

משקה מקרב

רבי **עזריאל הורביץ** "ראש הברזל" שאל את **הרב מלובלין** מפני מה מתנגדים באים לידי התחברות ע"י לימוד התורה, ואילו אתם החסידים – ע"י משקה? השיב לו על כך ברור מדברי חז"ל (שבת דף ז,ב) **שמשקה מקרב יותר**, שכן בין נסך "אסרו ינם משום בנותיהן" ואילו תורה למד רבי מאיר אף מ"אחר" ולא חשש.

אילו היה כתוב בתורה שמצווה להיות ענו,

היו כאלה שהיו אומרים: הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות ענוה...

אומרים שמח תשמח רעים... כשמחך יצירך בגן עדן מקדם שואלים איזה שמחה היה בגן עדן שאנחנו מאחלים לזוג הצעיר והלצים אמרו **כי לאדם הראשון לא הייתה חמה!**

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

'אדם כי יקריב מכם קרבן לה'

מה שהאדם מקריב מגופו – שיש לו הכנעה ולב נשבר – הוא הוא הקרבן האמיתי. אם הקרבן אינו מלווה בתשובה ובהכנעה, אין השם יתברך חפץ בו ('אין חפץ בכסילים'). 'אדם כי יקריב מכם' – 'אם המקריב הוא מן האני' שלו – אזי הרי זה 'קרבן לה'

הרמב"ן אומר כי עניינו של קרבן הוא, שכאשר יראה אדם כיצד זורקים את דם הבהמה ושורפים את אבריה, יחשוב בליבו כי מן הדין ראוי היה הוא עצמו שיעשה לו כך בגלל חטאיו, אך חסד הוא מאת ה' יתברך שהוא מקבל את הבהמה בתור כפרה תחתיו. זהו שאמר הכתוב: **'אדם כי יקריב מכם' – לאמיתו של דבר ראוי היה הקרבן להיות 'מכם' – מן האדם גופו, אלא 'קרבן לה' מן הבהמה' – חסד שעושה ה' יתברך עם האדם ואיננו דורש זאת ממנו, אלא שיקריב בהמה תחתיו.**

יקריב קרבן – מלשון לקרב

כאשר אדם שבא להוכיח את חברו, עליו לדבר עמו בהתאם למזגו של המוכח, תכונותיו, מדותיו ומצבו הרוחני. אל לו להוכיחו לפי מדותיו ותכונותיו שלו – של המוכיח. 'הוכח תוכיח את עמיתך', הוכח אותו כעמיתך, לפי מהותו – הוא ולא לפי מהותך.

"אשר נשיא לזוטא"

שהם ראשי תיבות "אני", הטאו של הנשיא נובע מזה שהוא בא לכלל היירות ואומר "אני ואפסי עוד"...

שבת שלום לכל בית ישראל

רוב, אריה, נמר וארנב נפלו לבור. הנמר אמר "אני אוכל את הארנב". האריה השיב לו "אני מלך החיות ואסור שנאכל אחד את השני. נצעק לעזרה עד שמישהו יציל אותנו" עבר שבוע אף אחד לא עזר להם, האריה הציע "נאכל את הכי חלש בינינו.

הארנב השיב לו **'מי שנוגע בדוב יש לו עסק איתי'**

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

רבנו הרב **משעטנין** אהב לחזור על אמרתו של המלבי"ם על מה שנאמר בהגדה: "מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו".

אמר אותו גדול במליצה: "החופשיים אומרים, שאנחנו 'אלט מאדיש' (**מיזשנים**) ואילו אנו טוענים, שמתחילה היו אבותינו עובדי עבודה זרה, ואם כן, הרי דווקא **הם אלה** ששייכים לעולם הישן..."

כל שיכול לאכול ומתענה נקרא חוטא רבי צבי **מיכל שפירא** זצ"ל מיקירי ירושלים שבין החומות היה מרבה בתעניות ובסיגופים שונים רוב שנות חייו. אמרו לו מקורביו, מדוע הינך ממעט כ"כ **באכילה ובשתיה?** הלא חז"ל במסכת תענית (דף יא,א) דרשו בפרשת נזיר, כל היושב בתענית נקרא חוטא?

חיך הרב והשיב לשואלים בדרשה זו, נתכווננו חז"ל למי שיש לו מה לאכול ובכל זאת מונע עצמו ממאכל ומשתה ומסגף את גופו **שלא לצורך**, אבל אני ב"ה ביתי ריק כלל ממיני המאכל, ולכן אין דב נאה לידי מן התענית והסתפקות במועט.

נקוט כלל זה בידך בחינוך הילדים: **דע את שפתם**, ודבר עימם בשפתיה. **מנקשים** אנו מהשם יתברך "מתנת חיים" כי איננו ראוים למתנה ממנו, ואף על פי כן אנו כן נתנים תמורה משהוא, היינו, **עצם ההודאה** שאיננו ראוים!

אכילת ערפיח מטמטמת את הלב. ספרות ערפיח מטמטמת גם את המוח.

יסודות הבית תלויים בשנה הראשונה לנישואין "ומי האישי אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישוב לביתו" (דברים כ, ז).

מדוע - שואל האדמו"ר **רמ"מ מלעלוב** זצ"ל - פטרה התורה חתן בשנתו הראשונה ממלחמה? בספר "חובת הלבבות" מובאים דברי החכם למלך השב מהמלחמה, באומרו כי הוא שב מהמלחמה הקטנה ועתה עליו להתמודד במלחמה הגדולה, **או מלחמת היצר**. כאשר בונה אדם את ביתו - מבאר האדמו"ר מלעלוב - ומבקש להשתיתו על תורה ויראת שמים, הרי זה תלוי ביסודותיו ובתחילת בנייתו. אם בראשית הדרך הוא יעמידו על אדני התורה, **אזי תימשך הנהגה** זו כל ימי חייו. רק בדרך זו יוכל לנצח במלחמה הגדולה - מלחמת היצר. לכן, בשנה הראשונה לנישואין, שבה תלויים יסודותיו של הבית, פטרה אותו התורה מ"המלחמה הקטנה", כדי שיכול להעמיד את ביתו על אדני התורה היראה ולנצח ב"מלחמה הגדולה".

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, יחיא בן לוליה, נעמה בת עויה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סגב, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני הרב יהודה יאיר, יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, חסיד מנשה בן רחמה **מן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

סמוך לציין קודש הקדשים
רבי שלמה מקארלין זי"ע

| גליון 226 |

פרשת ויקרא תשפ"ה

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת ויקרא

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם (א, ב). על פי מה שמקובל בידינו מהבעש"ט הקדוש, כי כל מה שיש לאדם הוא שייך לו, כי יש בהם ניצוצי נשמתו. וזהו: "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם", כי יש בהם מניצוצי נשמתו, אי"כ מקריב את עצמו ממש. ועיי' זה יוכל להתקרב ולהתעלות הנפש שלו וכל ניצוצי נשמתו אשר הוריד לקליפה עיי' חטא, רחמנא ליצלן. וזהו סוד הקרבן, ודי למבין.

(דברי שלום, קידינוב)

כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' (ב, יא). "שאור" הוא מחמיץ ומגביה העיסה - רומז על גאות - היינו לראות שלא יהיה בתוכו שמץ גדלות חס ושלוש, כי מזה יתרחקו מה'. "דבש" הוא מתוק - רומז לתאוות - להתרחק מגדלות ומתאוות כי הוא פוסל העבודה לה'.

(הרה"ק רבי משה מקוברין ז"ל, אמרות משה)

וכל קרבן מנחתך במלח תמלח, ולא תשבית מלח וגו' על כל קרבנך תקריב מלח (ב, יג). ביאר הרה"ק רבי אשר מסטאלין זצוק"ל: ג"פ מלח נגד ג' המתקות: המלח ממתיק הברש, הכנעה הבדלה המתקה. [ביאור הדברים: כשאדם עושה איזו מצוה, צריך לידע שהמצוה היא שולח לו הקב"ה, וצריך להיות אצלו מקודם שלשה דברים: הכנעה, הבדלה, המתקה. הכנעה - שיכניע לבו וישבור את המחיצה של ברזל שבמוחו ובלבו. הבדלה - שיבדיל ממנו כל הדברים המעכבים עשיית המצוות. המתקה - שימתיק כל הדברים שנצרך להמתיק, וידע ויבין גודל החילוק בין טוב להפיץ מהיות טוב].

(קובץ שסי"ה סעיפים)

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים, יקרים ומאירים, מתוך הספר 'קדושת הקדוש' הנמצא בשלבי עריכה

עולם החירות

ושמעתי מפי מורי הק' ר' שלמה נ"ע, על פסוק 'דודי שלח ידו מן החור' (שיר השירים ה, ד), לשון 'חירות'.

(בית אהרן, יד, א)

עיטורי קדוש

החומריות.

בן חורין

הפוחת יד בתשובה

עולם החירות הוא עולם הבינה, שבעבודת ה' הכוונה היא על התשובה. לפי זה ביאור המאמר 'דודי שלח ידו מן החור - לשון חירות', הוא על המשקל הנאמר "הפוחת יד בתשובה" דהיינו שהקדוש ברוך הוא שולח כביכול את ידו לקבל את תשובתו של האדם. כמו כן, אפשר להבין זאת במובן שהקב"ה שולח אל האדם הארה המעוררת אותו לתשובה.

קבלת עול מלכות שמים

הדרך להגיע לעולם החירות היא על ידי קבלת עול מלכות שמים בשלמות. משמעות הדבר היא שהאדם משתעבד לה' כעבד המקבל עליו את עול אדונו, עולו של הקדוש ברוך הוא, ואינו עומד ברשות עצמו כלל. כל רצונותיו ומעשיו מכוונים אך ורק למה שה' רוצה.

וכך מובאים הדברים בדברי תורה להרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע (בית אהרן, שם), וכך לשונו:

"כשמקבל עליו עול מלכות שמים בשלימות, אזי הוא בא בתוך עולם החירות, ושמעתי מפי מורי הק' ר' שלמה נ"ע על פסוק 'דודי שלח ידו מן החור' - הוא לשון חירות".

חג החירות

בימים אלה אנו מתכוננים לחג הפסח, חג החירות, שמשמעותו היא חירות מיצר הרע והיות האדם בן חורין מכל הבלי העולם הזה.

האדם מורכב משני חלקים: הגוף - שהוא גלוי ונראה, והנשמה - שהיא נסתרת ובלתי נראית. מטבעו, האדם נוטה להימשך אחר צרכי גופו וחומריותו בעולם הזה, לתאוות העולם ולפיתויי יצרו הרע.

כאשר האדם מבקש לעבוד את ה', ולממש את ייעודו העיקרי בזה העולם, הוא נתקל בקשיים. זאת משום שהחלק הרחוני - דהיינו נשמתו - נסתרת ורחוק מתודעתו. לולא סיוע והארה מאת הש"ת, האדם מתקשה להתנתק מהחומריות.

כאשר האדם זוכה להארה אלוקית, הוא מגלה את נוכחותו בעולם הזה. גילוי זה מוביל את האדם להתמסרות לעבודת ה', כאשר כל מידותיו ומעשיו מכוונים לעשיית רצונו. בכך, האדם זוכה לחירות אמיתית, משתחרר מכבלי התאוות החומריות, ומגיע לעולם החירות כשהוא בן חורין מכל החומריות.

נמצאנו למדים, שההארה האלוקית המגיעה אל האדם ומסייעת לו בעבודת ה', מקורה בעולם החירות.

ובזה מבואר הכתוב 'דודי שלח ידו מן החור' הקב"ה שולח הארה לאדם מעולם החירות. וכך מובא מאמר זה בספר "תהילים מקדש שלמה" לנכד רבינו הרה"ק רבי שלמה חיים פערלוב מבאלחוב:

בשם זקיני הקוה"ט מה"ר שלמה מקארלין זי"ע, על הפסוק 'דודי שלח ידו מן החור' - לשון חירות". שהש"ת שולח לאדם הארה ממרום, ונעשה בן חורין מכל

על הציון של הקדוש הזה, הוא ממש כמו שעומדים לפניו בחיים חיותו. (רבי אשר מסטאלין)

קחו שותפות בבניית בית הרבי,
ושלחו קוויטל על הציון הקדוש.

התקשרו עכשיו 04-30-10-900

מחיה מתים במאמרו

אימים נפל על הנוכחים, והורים החלו להניס את ילדיהם הרכים לבל יראו את הדבר הנורא.

"רבי! רבי!" צעקה האם אל איש האלוקים רבי מרדכי, "אצלכם היום יום שמחה, מדוע הגיעני אבל כבוד ושבר גדול כל כך? רבי קח נא את הילדה הזאת!" הניחה האם את בתה על הארץ לפני הרבי הקדוש, ופסעה לאחור תוך שהיא מתייפחת בבכי.

"הוציאו נא כל איש מעליו" הרים הרבי את קולו ופקד. מיד החלו המוני המשתתפים לצאת בחיפזון מביתו של הרבי, בהיללות מהולה באימה רבה.

כאשר התרוקן הבית מאדם, סגר הרבי את הדלת מאחוריו, וציווה למשמשים להחם מים רותחים על גבי האש. משהוחמו המים, פנה רבי מרדכי לאחד הארונות בביתו ושלף את הטיטא שאהלי הקדוש, הוא ספל התה של הרבי ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב, מורו ורבו.

נשפתו המים הרותחים אל הספל הקדוש, ונוספו עליהם עלי תה ריחניים, והיתה הכוס אחוזה בידו הקדושה כשהיא מהבילה היטב. ציווה הרבי לפתוח את פי הילדה, וניגש ונתן לתוך פיה מעט מהתה

מתוך כוס הרבי ר' מיכל.

חלפו רגעים אחדים בלבד, והתרחש הנס הפלאי לעיני הנוכחים המועטים ששהו בבית. עיני הילדה נפקחו ותשב אליה רוח חיות חדשה, התחזקה וקמה על רגליה, ואחר שבה לביתה יחד עם אמה. דבר המופת העצום עשה לו כנפיים, ותרעש העיר נעשכיו כולה מן המעשה.

שבו הששון והצהלה בביתו של הרבי, והתעצמה השמחה שבעתיים, ופתחו משתתפי החתונה הרבים במחול סוער מלא הודיה נרגשת לה' יתברך, על הנס העצום, וכך רקדו ושמחו הקהל בראשות הרבי שעות ארוכות אל תוך הלילה.

הילדה הלכה והתחזקה, וזכה להינשא ולהוליד בנים ובני בנים, ויהי הנס הפלאי ידוע כל הימים בעיר נעשכיו, יחד עם אמירתו של הרבי הקדוש: אם היה לי השלחן ממורי רבי יחיאל מיכל, הייתי הולך אל הקברים ומחיה בו את המתים - - -

לרגל ההילולא ה-225 של הרה"ק רבי מרדכי מנעשכיו ז"ע, תלמיד המגיד הקדוש רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב ז"ע, ח' ניסן ה'תקס"ס.

קולות עולזים וצוהלים נשמעו בשביליה של נעשכיו. כל בני העיירה, זקנים עם נערים, עושים את דרכם לבושי חג, לעבר ביתו נאווה קודש של הרבי ר' מרדכי מנעשכיו.

אין זו עוד חתונה ככל קודמותיה בעיירה. מדובר בשמחה יוצאת מגדר הרגיל, נישואיהם של יתום ויתומה, הלוא המה הנערה גיטל המשרתת בביתו של הצדיק, שנתייממה מאביה ואמה גם יחד, והחתן הנעלה חיים גם הוא ממשרתי בית הצדיק. בעוד שעה קלה ייכנסו השניים תחת החופה ודמעות של שמחה ימחו שנים של צער וכאב. כולם נקבצים ובאים לחצר ביתו של הרבי, שפרס את חסותו על היתומים, והעמיד למענם את צרכי החתונה והסעודה ביד רחבה ורוח נדיבה, כליבו הרחום והטוב ובאהבתו הגדולה לכל ישראל.

יום קיץ שרבי והבילי היה זה, ועוד היום גדול עד שתשקע השמש ויצאו החתן והכלה לעמוד תחת חופתם. הילדים הרכים הרבים שהתגודדו מחוץ לבית הצדיק, החלו מוחים אגלי זיעה מעל פניהם המאדימות. ואז הציע אי מי מבין הזאטוטים: הבה נלך אל הבאר נשקה את עצמנו במים צוננים ומרעננים.

חלפו השעות, והשמש החלה נגזת משמיה של נעשכיו. אצו רצו להם עשרות ילדי החמד ושובו אל חצר הרבי, שם החל כבר מעמד החופה.

אימה של פייגא, תרה וחיפשה אחר בתה ולא מצאתה. שאלה וביררה אצל חברותיה ואלו ענו שאכן היתה עמם מקודם על יד הבאר, אבל לא ראו אותה זה זמן רב.

מיהרה האם בנשימה טרופה אל הבאר. חיפשה בכל עבר ומאחורי כל גדר. פנתה אל הבאר והציצה פנימה, וצעקה חדה נפלטה מפיה. כובעה של פייגא צף ועלה על פני המים...

למקום הוצעו מיד כמה אנשי חיל גברתנים שירדו במסירות נפש לעומקו של הבור וצללו בתוך המים. קפואים ביותר היו המים, וקשה היתה מלאכת החיפוש, אולם לאחר מאמצים מרובים נמצאה הילדה כשהיא ללא רוח חיים.

ייללה האם בקול מר, ומיררה בבכי קורע לבבות. וכך כשהילדה בתוך ידיה, הועידה פניה לביתו של הצדיק. המולה רבה השתררה בבית הרבי, שמחת החתונה הופסקה באחת והכל מפנים את הדרך לאם הבוכיה, מזועזעים עד עמקי נשמתם מן המחזה המצמית של האם האוחזת בתה שאינה כבר בין החיים, ואיש לא יכול לעצור עצמו בעד זעקות השבר שניסרו את האזור כולו. פחד

האהל שעל ציון הרה"ק רבי מרדכי מנעשכיו זצוק"ל

חידת השבוע

ילדי רבינו שלמה

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

החיים בלודמיר

התמונה שנחשפה

תמונה נדירה ומעוררת ענין רב, נשלחה אל בית 'הכנסת אורחים - לודמיר', מאת ידידנו הדגול ספרא רבה ר' חיים ויינגרטן מירושלים, העומד לימיננו בכל עת למען גשוגו היכלי רבינו שלמה בן יוטא על אדמת לודמיר.

בתמונה הישנה שצולמה בשנת תרע"ז, לפני קרוב ל-110 שנה, נראה שטח בית החיים בלודמיר ובקצהו שני מבנים נמוכי קומה, שאחד מהם, לפי טענת החוקרים, הוא אוהל ציונו של רבינו הקדוש.

התמונה הנדירה אותרה באחד הארכיוונים בעיר וינה שבאוסטריה, והיא רואה כעת אור לראשונה. תשואות חן חן על משלוח התמונה הנדירה, ונשמח להארות הקוראים היקרים בעניין.

מראה בית החיים בלודמיר משנת תרע"ז

חידה: איך זוכים לקבל חרות?

הפתרון לחידה מופיע בעלון זה.

כדי לענות על החידה יש לחיץ לקו לודמיר 02-301122

להקנס לשלוחות הילדים - שלושה מספר 0

ולפעל לפי ההוראות. הזוכה יקבל זכוי לרכישת מתנה בסך 50 ש"ח.

את התשובה יש להקליט עד ליום ראשון פרשת צו

הזוכה לפרשת ויקהל: אבינעם שטראוס חיפה

אוצרות ומשגים

רבי מרדכי מנעשכיו

הקמט שנה, נסתלק הרבי והוא בן נ"ב שנים לימי חייו. מספר כי פעם נסע רבי מרדכי מנעשכיו עם רבו המבוק, רבנו שלמה מקארלין בדרך, ונכנסו יחד לפודק. שם הם פגשו עוד צדיק מצדיקי הדור - רבי מרדכי מנעשכיו. לשבו שלשתם יחד ורבי שלמה מקארלין נכנס לדבקות. באותו זמן נכנסו שני הנגידים של הקונקיס לפודק וראו כיצד יושב יהודי הדור ומכבד - רבי שלמה - וכלל לא מגיב למראיהם, לא זע ולא נע. הם התחילו לצעק עליו חזק שיגיב אך ללא תועלת. ברב רגזם הם שלפו את החרבות והחזיקו אותן על צווארו של רבי שלמה - כל זה לעיני תלמידו המבוק, הקשור אליו כבן ויתר מבן, רבי מרדכי מנעשכיו. כאשר הקונקיס ראו שרבי שלמה עדין לא שם לב אליהם, הם הרפו ממנו והלכו משם, אך רשם ממקרה זה נשאר אצל התלמיד, רבי מרדכי: פניו של רבי מרדכי נעשו חירות כסדי, ועד סוף ימיו - האריך ימים עוד כחמשים שנה - נשאר חרוון בפניו מספור זה. לאחר מכן התבטא רבי מרדכי מנעשכיו ואמר: שעששו הוא מבין את מאמר חז"ל: "אפלו חרב חדה מנחת על צווארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים". כלומר, שגם לאחר גזר דין מות, יש מקום לבטל את הגזרה על ידי תפלה מקירות הלב, ככתוב על חזקיהו שפנה לקיר והתפלל מקירות הלב.

מייצרים במזרח הרחוק

RESTART

מבינים דפוס מקרוב

מארזים

שקיות

ספרים

להדפיס במזרח הרחוק זה חכם - אבל רק עם חברה גדולה ומנוסה שמבינה לעומק בשני התחומים, גם בעולם הייצור במזרח הרחוק וגם בתחום הדפוס עצמו.

בהנהלת נח רובין

 vidank print

מדפיסים במזרח הרחוק, מבינים דפוס מקרוב

☎ 052-647-8000
office@vidank.com
www.vidank.com

**שירות
מהיר
ואיכותי**

**משלוחים
לכל חלקי
העיר**

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

הזמינו עוד היום את חוברות עלוני השבת של 'ספיד', בשילוב הטקסט שלכם בשער!

ספיד
דפוס מהיר ומתקדם

קצאכפו/אמאון/חזות/מקצין/למפיעו/מהמית/מלימיל/דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>